

Tibor Mikuš a kolektív

KULTÚRNO-HISTORICKÝ KALENDÁR

TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Tretie rozšírené vydanie

Tibor Mikuš a kolektív

KULTÚRNO-HISTORICKÝ KALENDÁR

TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Autor: Tibor Mikuš a kolektív

Názov: Kultúrno-historický kalendár Trnavského samosprávneho kraja

Zostavovateľ: Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Konzultanti: Karol Polák, Jozef Matúš, Marek Šmid, József Kvarda,
Augustín Hambálek, Zdenko Čambal, Štefan Bošnják, Stanislav Bajaník

Miesto vydania: Trnava

Rok vydania: 2012

Vydanie: tretie, rozšírené

Vydavateľ: Trnavský samosprávny kraj

Podakovanie: Slovenskej národnej knižnici v Martine za poskytnutie fotografií

DTP: Róbert Kucmen (NDS)

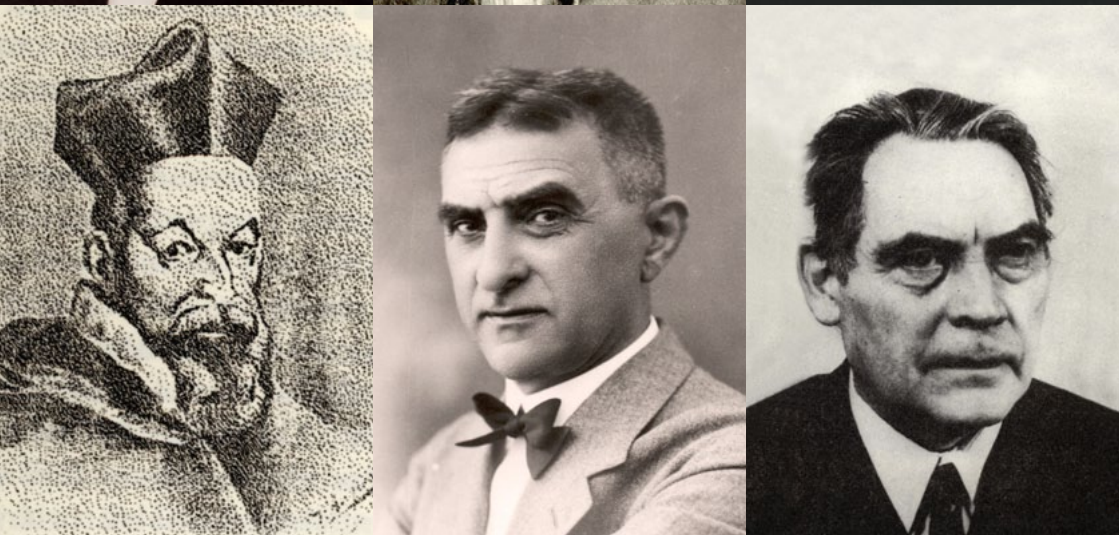
Náklad: 1000 ks

ISBN: 978-80-971174-4-3

Neprešlo jazykovou úpravou

Nepredajné

Tretie rozšírené vydanie

OBSAH

Príhovor	6
Namiesto úvodu	8
Kalendárium osobností	21
Inštitúcie	280
Udržiavatelía tradícií	308
Významné udalosti	332
Pamätné tabule, izby a domy	358
Ocenené osobnosti TTSK	376

Prílohy:

Register osobností	388
Zoznam použitých skratiek	404
Použitá literatúra	407
Podakovanie	408

PRÍHOVOR

Vážení čitatelia,

predkladáme vám tretie, rozšírené vydanie Kultúrno-historického kalendára Trnavského samosprávneho kraja. Oproti pôvodným vydaniám je prehľad najvýznamnejších osobností podstatne rozšírený a doplnený o významné inštitúcie, školy, domovy sociálnych služieb, zdravotnícke zariadenia, kultúrne súbory, zbory a záujmové združenia, ktoré pôsobia na území celého regiónu.

Filozofiou tejto publikácie nie je nahrádzať encyklopédie a vedecké práce. Chceme populárnou formou oboznámiť záujemcov o tom najdôležitejšom z individuálneho a spoločenského života v minulosti. Podstatný presah do súčasnosti sa podieľa na tvorbe predpokladov pri upevňovaní našej regionálnej identity.

Keďže nebolo možné obsiahnuť kompletný súbor všetkých osobností a inštitúcií, zaradili sme do kalendára iba tie, ktoré spĺňajú určité nadčasové kritériá. Do kalendára patria tiež dôležité udalosti, ktoré sa v minulosti odohrali v rámci kraja a čas potvrdil ich nadregionálny význam. Tieto sú spracované chronologicky.

Zoznamy uvedené v kalendári osobností sú zoradené abecedne podľa mesiacov. Určite sa objavia

mnohé nedostatky a neúplné informácie, ale veríme, že naša kniha predstavuje solídny základ pre ďalšie doplnené vydania. Publikácia je doplnená prehľadom pamätných tabúl, izieb a domov, ktoré sa nachádzajú v regióne Trnavského samosprávneho kraja.

Kultúrno-historický kalendár si vyžaduje dlhodobú prácu. Veríme, že čitatelia budú prichádzať s novými podnetmi na jeho doplnenie. Spoločne prispejeme k vytvoreniu databázy so širokým spektrom informácií, ktoré hovoria o duchovnej a kultúrnej podstate nášho kraja. Autori sa riadili princípom politického ekumenizmu a snažili sa rovnakým spôsobom pristúpiť ku všetkým skúmaným otázkam.

Osobnosti, inštitúcie a udalosti boli do publikácie zaradené výhradne na základe výsledkov práce, osobných zásluh a celospoločenského významu. Pokúsili sme sa pripomenúť ich prínos pre región i našu vlasť. Vlastenectvo je o pocite domova a ten tvoria ľudia, ktorí dokážu pracovať pre spoločnosť. Budeme radi, ak vás naša práca poučí, poteší a naplní hrejivým pocitom, že sme súčasťou významného celku.

*Tibor Mikuš a autorský kolektív
Kultúrna rada Trnavského samosprávneho kraja
zbor konzultantov publikácie*

NAMIESTO ÚVODU

Územie Trnavského kraja patrí k najstarším kultúrnym oblastiam Slovenska. Jeho vývoj ovplyvňovalo rozmanité prírodné prostredie: na západe a severozápade Záhorská nížina a hraničná rieka Morava. Najväčšiu plochu na juhu zaberá Podunajská nížina, ku ktorej patria Podunajská rovina a Podunajská pahorkatina. Záhorská a podunajská nížina sú od seba oddelené pohorím Malé Karpaty. V severovýchodnej časti zasahuje na územie kraja pohorie Považský Inovec. Územím kraja preteká časťou svojho toku rieka Váh a na juhu časťou dĺžky svojho toku významná európska rieka Dunaj.

Veľkú časť územia kraja tvorí najúrodnejšia pôda na území Slovenska. Krajina je vo veľkej miere stovky rokov kultivovaná a poľnohospodársky obdieraná. Poľnohospodárstvo v tejto oblasti malo veľký význam už od mladšej doby kamennej. V minulosti to boli najmä obilniny, dnes sa pestujú na

veľkých plochách aj olejiny – repka a slnečnica. Mimoriadny význam malo a aj má pestovanie viniča (malokarpatská, juhoslovenská a nitrianska vinohradnícka oblasť), ovocia a zeleniny (najmä v okresoch Dunajská Streda a Galanta).

Stopy najstaršieho osídlenia územia, na ktorom sa kraj rozprestiera prinášajú nálezy kamenných nástrojov a opracovaných kostí zo staršej kamennej doby – stredného paleolitu (250 000 – 40 000 rokov pred Kr.). Pre svoj život často využívali pravekí ľudia termálne pramene, jaskyne a jaskynné previsy, no prechodne obývali aj otvorenú krajinu Považia, Považského Inovca a Trnavskej pahorkatiny. Vysoké sprašové terasy riek a potokov, z ktorých bolo možné kontrolovať migráciu zveri, sezónne osady v údoliach a zimoviská vo výšinných polohách pod prevismi a v jaskyniach boli najčastejšie osídľované pravekými lovcami a zberačmi.

Najznámejšou lokalitou lovcov mamutov na území trnavského regiónu boli Moravy nad Váhom. Odtiaľto pochádza jeden z najstarších umeleckých prejavov pravekého človeka – 7,6 cm vysoká soška ženy („venuša“) vyrezaná z mamutieho kla. Bola vyoraná v tridsiatych rokoch 20. storočia v polohe Podkovic nad obcou. Moravianska venuša patrí k najznámejším a najkrajším výtvarným prejavom paleolitického človeka. Jej vek je odhadovaný na približne 22 860 rokov pred Kr.

Moravianska Venuša

Z obdobia strednej kamennej doby – mezolitu (8800 – 5500 r. pred Kr.) vystupuje významná sídelná poloha na Mačianskych vrškoch pri Seredi, kde žili ľudia už pred takmer 10 000 rokmi. Obdobie nasledujúcej mladšej kamennej doby – neolitu (5000 – 3300 r. pred Kr.) sa nieslo v znamení veľkých socio-kultúrnych zmien. Prvými roľníkmi na území západného Slovenska boli nositelia kultúry s lineárnou keramikou. Ich osady s veľkoodrodinými halovými domami sa rozkladali v širšom teritóriu Záhoria a Považia, ale aj pri Dunaji. Nositelia kultúry s lineárnou keramikou si napríklad založili osadu vo Veľkom Grobe.

Známe sú však aj sídliská z Dolnej Stredy, Veľkej Mače, Tomášikova, Mostovej, Šoporne – Štrkovca a z povodia Čiernej Vody. Z kultúry s lineárnou keramikou sa postupne vyvinula tzv. železovská skupina. Sídliská oboch kultúrnych prejavov sú známe z Trnavskej pahorkatiny z Cífera-Pácu, Bohdanoviec nad Trnavou, Boroviec, Trnavy, Skalice a Unína. V rovinatej časti juhozápadného Slovenska, v katastri takmer každej obce je možné nájsť stopy aj po dvoch či troch sídliskách (doposiaľ ich je známych viac ako 300). V období mladého neolitu na sklonku doby kamennej sa v Karpatskej kotline formovala tzv. lengyelská kultúra. Osady nositeľov tejto kultúry sú na západnom Slovensku mimoriadne rozšírené. Veľká

osada s kruhovým areálom, ktorý sa nachádzal v každej väčšej centrálnej osade, bola preskúmaná v Ružindole – Borovej. Akési praveké zhromaždiská s funkciou pravekého kalendária, vstupmi orientovanými v smere svetových strán a ďalšími objektami naviazanými na pohyb nebeských telies hovoria o vyspelej civilizačnej úrovni vtedajších pravekých roľníkov. Kruhovité areály s priemerom od 60 do 150 metrov obkolesovali priekopy a palisády. Mohli teda slúžiť aj ako dočasné pevnosti a tiež ako strediská kultu. Okrem Ružindola – Borovej sú ďalšie známe rondely z Bučian, Žlkoviec, Horných Otrokoviec, Dolného Trhovišťa a Kľačian. Ďalšie preskúmané lengyelské osady a pohrebiská sú známe z Abrahámu, Bohdanoviec nad Trnavou, Košolnej, Dechtíc, Zelenča, Senice a Radošoviec – časť Vieska.

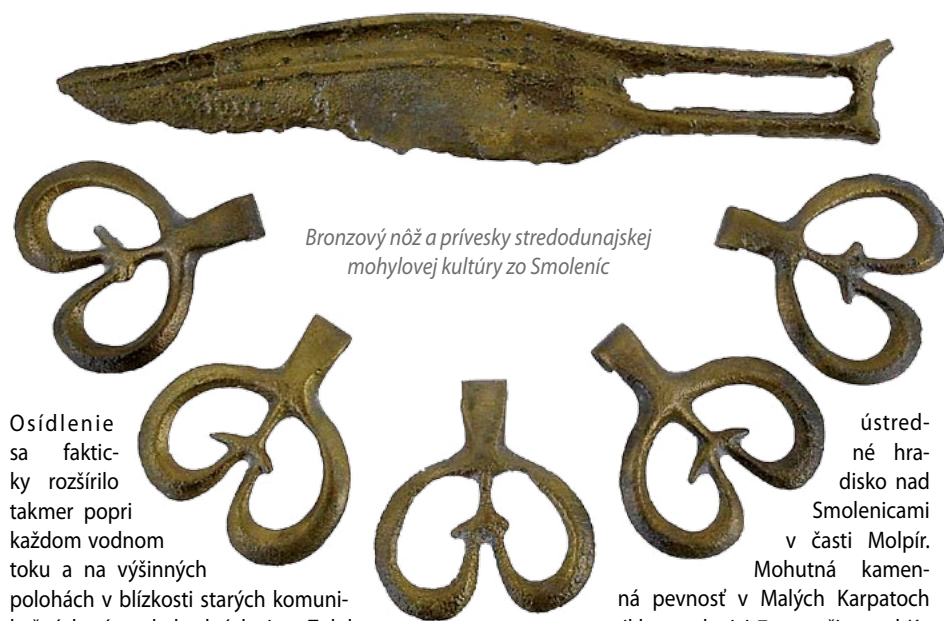
Stará bronzová doba (2000 – 1450 r. pred Kr.) priniesla ďalší vývojový skok v podobe novej zliatiny kovov – bronzu a v sformovaní novej spoločnosti s vládnucou majetnou vrstvou obyvateľov. Okrem nížinných osád vznikali veľké hradiská. Z nížinných lokalít zaujíma popredné miesto hlavne osada maďarovskej kultúry vo Veselom, hradisko v Dvorníkoch – Posádke a v Trakoviciach. Sídliská a pohrebiská sú tiež známe z Abrahámu a z obcí Hoste, Veľký Grob, Čierny Brod, Gáň – Brakoň.

Misa maďarovskej kultúry (staršia doba bronzová) z lokality Gáň

Bronzový nôž typu Dašice, mladšia doba bronzová, Skalica

Bronzový nôž a privesky stredodunajskej mohylovej kultúry zo Smoleníc

Osídlenie sa fakticky rozšírilo takmer popri každom vodnom toku a na výšinných polohách v blízkosti starých komunikačných trás – obchodných ciest. Z doby bronzovej sú známe tiež lokality v Holíči. Jedinou archeologickou lokalitou je mohutné hradisko z doby bronzovej nad obcou Unín, odkiaľ pochádza nález bronzových predmetov. Na území Dunajskej Stredy bolo objavené kostrové pohrebisko zo staršej doby bronzovej a hromadný nález bronzových predmetov zo strednej doby bronzovej. Strednú dobu bronzovú charakterizovalo mohylové pochovávanie a z lokalít so skúmanými mohylovými pohrebiskami stojí na prvom mieste mohylové pohrebisko v Bukovej objavené počas výstavby vodnej nádrže a pohrebisko v Smoleniciach. Mladšia a neskorá doba bronzová priniesla budovanie a rozvoj ďalších hradísk. V Malých Karpatoch sa vytvoril celý veniec pevností doby bronzovej.

V nasledujúcom období halštatu (staršia doba železná, 750 – 450 r. pred Kr.) sa na územie západného a juhozápadného Slovenska rozšírila kalenderberská kultúra s typickými ústrednými hradiskami, na ktorých vládla kniežacia a vojenská vrstva obyvateľov. Osady mali poľnohospodársky charakter, pričom ústredné hradiská z nich výrazne profitovali. Celé územie západného Slovenska ovládalo

ústredné hradisko nad Smolenicami v časti Molpír. Mohutná kamenná pevnosť v Malých Karpatoch vznikla v polovici 7. storočia pred Kr. na rozlohe 12 hektárov. Hradisko bolo rozdelené na tri časti. Najvyššia poloha, tzv. akropola mala dve brány a 2,5 – 3 metre vysokú hradbu s kruhovým bastiónom. Vo vnútri sa nachádzala cisterna na vodu, obetisko a celý rad domov (spolu 62 stavieb). Hradisko na Molpíre mohlo mať pôvodne okolo 600 – 700 obyvateľov. Bola tu rozvinutá metalurgia kovov, spracovanie kameňa a ďalšia vyspelá remeselná výroba. Príslušníci vládnucej vrstvy sa nechávali pochovávať do veľkorozmerných hrobiek – mohýl. Do nich ukladali spopolnené telo mŕtveho spolu s nádobami bohato zdobenými čiernym a červeným maľovaním a plastickou výzdobou často vyzdvihujúcou kultúru býka. Najznámejšie mohylové pohrebiská kalenderberskej kultúry v trnavskom kraji sa našli v Bielom Kostole, v Janíchoch, Kvetoslavove a Čukárskej Pake. Charakteristická je funerálna keramika, ktorá bola na povrchu namaľovaná červeno-čiernou farbou a doplnená o rôzne plastické výčnelky, najmä zobrazenia býčích hláv. Pod vplyvom jazdeckých skupín z východnej Európy prenikajúcich do Karpatskej kotliny postupne zanikli viaceré sídelné útvary. Aj hradisko nad Smolenicami na Molpíre napriek mohutnej

obrannej hradbe podľahlo útokom počas medzi kmeňových bojov. Na nich sa podieľali aj nomádsko – skýtske kmene z juhorských stepí. Kostrové pozostatky zabitých mužov, žien, detí a bojovníkov sa našli priamo v zhorených domoch na ploche hradiska, pri hradbách i v samotnej bráne. Hradisko zanikalo postupne, no osídlenie tu nachádzame aj v nasledujúcom období mladšej doby železnej – laténskej (450 r. pred Kr. – 0). Do sídelného areálu upadajúcej kalenderberskej kultúry prenikli zo západu prvé bojovnícke družiny Keltov, za ktorými nasledovala veľká osídľovacia vlna.

Keltská civilizácia zaujala celé územie Záhoria, Trnavskej pahorkatiny a Podunajskej oblasti. Kelti využili pre svoj kultúrny rozmach aj staršie opustené hradiská. Nad Hornými Orešami vybudovali opidum na Slepom Vrchu. Charakter opiduma, t. j. pravekého mesta a správneho centra, malo aj hradisko v Pohanskej nad Plaveckým Podhradím. Významné nálezy laténskej kultúry pochádzajú z Bučian.

Doba rímska (1 – 380 r. po Kr.) bola obdobím, kedy sa naše územie dostalo do kontaktu s rímskou civilizáciou. Hranica rímskeho impéria na Dunaji oddelila provinciu Panónia od ostatného sveta, tzv. barbarika. Územie severne od Dunaja v oblasti celého západného Slovenska obýval germánsky kmeň Kvádov. Do jeho sídelného priestoru podnikali Rimania viaceré trestné výpravy. V rokoch 20 – 50 nášho letopočtu vzniklo na území juhozápadného Slovenska Vanniovo kráľovstvo. Rimanmi dosadený vládca Vannius mal byť zárukou pokoja v nepokojnom pohraničí severnej Panónie. No pokoj zbraní netrval

dlho. Na území Považia sa našlo viacero dokladov prenikania rímskej kultúry do germánskeho prostredia. Najvýznamnejšími lokalitami je germánska osada s prvkami rímskej architektúry v Cíferi – Páci a bohaté germánske hroby z Krakovian – Stráži. Prvý z nich sa našiel v roku 1932 pri ťažbe hliny pre tehelnú. Z hrobu sa podarilo zachrániť štyri bronzové nádoby, zlatú sponu a súpravu dvoch sklenených fliaš a piatich šálok s brúsenou výzdobou, ktoré datujú hrob do konca 3. storočia. Druhý hrob zo Stráži patrí medzi najhonnejšie germánske hroby z konca 3. storočia v celej Európe. Našiel sa v tej istej lokalite v roku 1939 pri ťažbe hliny. Patril dospelému mužovi, z hrobu sa zachovalo vyše 70 predmetov. Medzi nimi sa vynímajú tri strieborné nádoby zdobené reliéfnou výzdobou. Najväčším a najzaujímavejším nálezom je veľký strieborný tanier – lanx na okraji s reliéfnou výzdobou. Všetky tieto predmety poukazujú na významné prepojenie juhozápadného Slovenska s rímskou ríšou. Aj z ďalších lokalít Dolného Považia sa zachovali početné doklady o čulom obchodnom živote na hranici rímskeho impéria. Z koryta Váhu pri Dvorníkoch – Posádke, kde sa zrejme nachádzal praveký brod, boli vyložené bronzové zbrane, ozdoby a súčasti postroja koňa z doby laténskej a doby rímskej. Významným artefaktom doby rímskej je bronzová soška Jupitera Dolichéna, resp. Marsa inkrustovaná meďou a striebrom pochádzajúca z 3. storočia z Hlohovca. Zánikom rímskeho impéria v nastupujúcej dobe sťahovania národov sa značne porušila kontinuita staršieho osídlenia. Aj napriek tomu bol priestor na dolnom toku Váhu stále osídlený, čoho dôkazom je druhé najväčšie pohrebisko Longobardov na území Slovenska, ktoré bolo roku 2007 preskúmané v obci Gáň – Brakoň.

Bronzová soška Jupitera Dolichéna

Vel'možský dvorec Ducové-Kostolec, základy rotundy

Okolo roku 500 prenikajú na naše územie prví Slovania. Civilizačný vývoj sa do veľkej miery približoval a zaznamenal úpadok. Oproti predchádzajúcim vyspelým kultúram bolo slovanské osídlenie spočiatku na nižšej úrovni ako predošlé germánske. Prvé najstaršie slovanské osady zo 6. storočia boli preskúmané v Siladiciach, Matúškove, Čiernom Brode a Galante. Južné oblasti nášho kraja boli v 7. – 8. storočí ovládané Avarmi. Známe je avarské pohrebisko z Gabčíkova. K týmto pohrebiskám v 10. storočí pribudli aj jazdecké pohrebiská Starých Maďarov. Najvýznamnejší staromaďarský nález pochádza z Hlohovca, kde bol v 19. storočí objavený jazdecký hrob na okraji slovanského hradiska. Ďalšie staromaďarské pohrebiská v Červeníku a Dvorníkoch vymedzujú severnú hranicu teritória osídlenia Starými Maďarmi v 10. storočí. Nesporný význam vo vývoji osídlenia nadobudli slovanské osady a pohrebiská. Najznámejšie sú z obcí Borovce, Dubovany a Bojničky. V 9. storočí v období Veľkej Moravy sa na ľavej i pravej strane Váhu nachádzalo veľké množstvo slovanských osád. Nad nimi sa dôstojne týčil veľmožský dvorec nad obcou Ducové s kamennými základmi

veľkomoravskej rotundy a ďalšími obytnými stavbami, ktoré obývala vtedajšia nobilita slovanskej populácie. Lokalita patrí polohou i významom k významným míľnikom slovenskej histórie.

Ďalšie z centier slovanského osídlenia ležalo pri rieke Morava. V období Veľkej Moravy sa viacero lokalít na ľavom brehu rieky Moravy stalo hospodárskym zázemím pre hlavné centrá veľkomoravskej ríše. V katastroch miest Skalica a Holíč sa nachádzali viaceré lokálne slovanské osady. V katastri mesta Skalica bolo doložené slovanské kostrové pohrebisko i sídlisko, doposiaľ neobjasnený zostáva údajný staromaďarský hrob zo Skalice. V priestore ľavého brehu Moravy sa ťažil kameň na viaceré sakrálne stavby postavené na moravskej strane rieky Morava. Slovanské osídlenie mesta Holíč malo dlhú kontinuitu, ktorá sa zvršila vznikom nížinného hradu doloženého v roku 1205 v písomných prameňoch s názvom Wywar. V roku 1228 tu bola zriadená pohraničná colná stanica. Nový kamenný hrad vybudovaný v nížine na polostrove rieky Morava v polovici 13. storočia sa stal sídlom kráľovského pohraničného komitátu.

Z pohľadu slovanského osídlenia v mladšom období si zaslúži osobitnú pozornosť lokalita Kopčany s kostolom sv. Margity, ktorá je jednou z najstarších stojacich architekúr z obdobia Veľkej Moravy a zároveň klenotom našej dávnej histórie. V Trnavskej pahorkatine si primát medzi slovanskými sídelnými útvarmi vybojovalo nížinné hradisko v Majcichove.

Na základoch slovanského osídlenia vznikli takmer všetky dnešné obce a mestá západného a juhozápadného Slovenska. Svoj nesporný význam nadobudli už v čase tvoriaceho sa Uhorského štátu. Sem na prvom mieste patrí slobodné kráľovské mesto Trnava obdarované privilégiami v roku 1238. Mesto ležiace na križovatke dvoch starobylých obchodných ciest je už celé stáročia srdcom regiónu dolného Považia a svojím významom sa v rannom a vrcholnom stredoveku právom porovnávalo s najväčšími mestami vtedajšej Strednej Európy.

Oblasť bývalej nitrianskej a bratislavskej župy, na území ktorých sa Trnavský samosprávny kraj rozprestiera, patrila počas svojej existencie k najhustejšie osídleným regiónom Slovenska. Poloha v juhozápadnej časti Slovenska v blízkosti maďarsko-rakúskych a českých hraníc vytvorila predpoklady pre prosperujúci a vyspelý územný celok. Už po porážke veľkomoravských vojsk v roku 907 prenikli uhorské kmene na juhozápadnom Slovensku až po čiaru Bratislava – Trnava – Diakovce. Zničili mnohé slovanské osady, medzi nimi i stredisko na hradisku Majcichov. Slovensko sa okolo roku 1018 stalo súčasťou Uhorského kráľovstva. Územie nášho regiónu sa dostalo do pohraničného konfinia, ktoré chránilo Uhorsko pred vojenskými útokmi. Uhorskí panovníci v širokom území medzi Moravou a Malými Karpatmi usadili kmene Plavcov a Sikulov, ktorým zverili stráženie hraníc, a najmä ochranu obchodných ciest. Zostali po nich napríklad niektoré názvy: Sekule, Plavecké Podhradie. Najfrekvencovanejším cestným spojením boli dve dôležité európske obchodné trasy – Jantárová cesta spájajúca Pobaltie a juh Európy a tzv. Česká cesta. Práve tieto cesty podnikli

zakladanie osád a mestečiek na svojich trasách. V Zoborskej listine z roku 1113 je spomenuté mestečko Piešťany (Pescen) a hrad s osadou Hlohovec (Galgócz). Mocenské zápasy Arpádovcov v roku 1199 ukončil český kráľ Přemysl Otakar I. uzavretím manželstva s dcérou uhorského panovníka Belu III. Konštanciou, ktorá dostala po sobášii ako veno rozsiahle územie medzi Malými Karpatmi a Váhom. Najvýznamnejšou súčasťou tohto územia bola Trnava, Šelpice a Boleráz. Prvá písomná zmienka o Trnave pochádza z roku 1211. Je to listina ostrihomskeho arcibiskupa Jána o donácii príjmov miestneho kostola ostrihomskej kapitule. Konštancia podporovala rozvoj a obranu obchodných stredísk, preto dala vybudovať v Trnave mestské opevnenie. Po jej smrti Belo IV. vydal Privilegiálnu listinu v roku 1238, ktorá dala mestu Trnave kráľovský charakter. Opevnené a životaschopné mesto plnilo úlohu pevnosti voči Českému kráľovstvu. Rozvoj zabrzdil v roku 1241 vpád Tatárov. Po ich odchode panovník zaľudňoval opustené lokality kolonistami zo zahraničia. Skalica a Senica sa spomínajú po prvý raz v roku 1217, Galanta v rokoch 1237 – 1240 a obec Dunajská Streda - Svridahel na prelome rokov 1254 - 55.

Stredoveká komorová kachlica z kráľovskej kúrie Mateja Korvína v Šamoríne

Inak plynul život v kráľovských mestách a inak v poddanských dedinách. Kráľ za vojenské úspechy odmeňoval svojich verných prideleným územím a šľachtickým titulom. Postupne sa ustálili hranice jednotlivých feudálnych panstiev, v rámci ktorých sa potom niekoľko storočí odohrávali dejiny jednotlivých miest a dedín. Zo starších rodov sa často s naším územím spája meno Stibora zo Stiboríc, Poznanovcov, Majthényovcov, Majláthovcov a iných. Na konci nepokojného 13. storočia sa nitriansky región a časť bratislavského dostala pod nadvládu oligarchu Matúša Čáka Trenčianskeho. Z mladších období musíme spomenúť rod Pálfičovcov, Esterházyovcov, Ujlakovcov, Thurzovcov, Forgáčovcov a Erdődyovcov, ale aj Zičiovcov, Brunšvickovcov, Zayovcov, Očkayovcov, Aponyovcov a Zamojských.

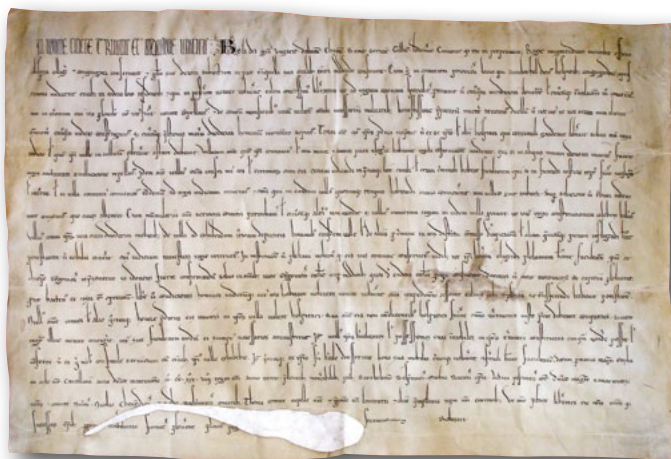
Prírodné podmienky Podunajskej nížiny umožňovali okrem pestovania obilia a chovu dobytku aj pestovanie viniča. Meštania zakladali vinohrady nielen v chotároch vlastných miest, ale aj na pôde patriacej feudálom. Časť produkcie vína sa vyvážala do Rakúska, Čiech a na Moravu. Vďaka hustej sieti vodných tokov sa obyvatelia v Podunajsku venovali v minulosti stavbe mlynov a mlynárstvu. Na Záhorí sa väčšia časť obyvateľstva venovala roľníctvu, pestovaniu obilia a jeho vývozu do zahraničia. Začiatkom 14. storočia sú v mestách doložené i prvé cechové organizácie murárov, tesárov, mlynárov či pekárov.

Po nastúpení Anjouovcov na trón začalo obdobie pokojnej obnovy regiónu. Trnava zaznamenala veľký vzrast, stala sa dokonca miestom diplomatických rokovaní Ľudovíta I. z Anjou, ktorý v Trnave v roku 1382 zomrel vo svojej kúrii. Vďaka diplomatickým rokovaniam s českým panovníkom sa obnovila

Česká cesta, čo prilákalo nové obyvateľstvo a rozvíjal sa obchod a remeslá v Senici, Jablonici, Cerovej-Lieskovom, Prievaloch, Bukovej, Trstíne, Bířovciach, Bolerázi, Bohdanovciach nad Trnavou, Šelpiciach. Do trnavského právneho okruhu patrili Skalica, Senica i Nové mesto nad Váhom.

Pokojný chod kraja narušili husitské vojská, ktoré vpadli do Uhorska po prvý raz v roku 1428. K vojenskému konfliktu medzi kráľom Žigmundom a Husitmi prišlo v troch bitkách 23., 25. a 28. apríla 1430. Husiti vyplienili široké okolie Trnavy až po Hlohovec a 24. júna 1432 sa zmocnili a ujali vedenia mestskej správy v Trnave, odkiaľ v nasledujúcich rokoch podnikali útoky do okolia. Husitská posádka, ktorá tu zotrvala až do roku 1435, poberala pri odchode cennosti z kostolov, kláštorov a z mestského archívu, medzi iným aj privilegiálnu listinu Belu IV. Trnavčania ich museli v nasledujúcich rokoch draho vykúpiť. Koncom 15. storočia ohrozovali západné Slovensko bratrské skupiny.

Začiatkom 16. storočia sa Uhorsko zmietať v bojoch o trón a v ohrození tureckej agresie. Bitka pri Moháči v roku 1526 zmenila život na celom spomínanom území. Trnava prevzala v medzinárodnom obchode čiastočne funkciu Turkami obsadených centier. Z ohrozeného Ostrihomu prichýľila v roku

Listina Bela IV. z roku 1238, ktorou povýšil Trnavu na slobodné kráľovské mesto

1543 arcibiskupa a kapitolu, ktorí tu zostali takmer 300 rokov. Z Trnavy sa stalo dôležité kultúrne stredisko a centrum uhorského katolicizmu. Turci v nasledujúcich desaťročiach vyplienili okrem iného juh Horného Uhorska, zničili Hlohovec, ktorý pričlenili k svojmu panstvu. V rokoch 1530 – 1663 boli Turkami zničené aj Piešťany a okolie. Podľa vzoru pevnosti Palma Nuova bola v Leopoldove postavená pevnosť na ochranu obyvateľstva.

Habánsky dvor s kaplnkou v Sobotišti

Krajina bola v tomto období aj dejiskom konfesionálnych nepokojov v súvislosti s nástupom reformácie. V polovici 16. storočia sa na Záhorie prisťahovali anabaptisti (Habáni) vytlačení z Moravy, najmä do miest Sobotište, Veľké Leváre, Gbely a Borský sv. Jur. Znami boli ako šikovní remeselníci – najmä hrnčiari a kováči. Hradné panstvá sa postupne premenili na mestecká Stupava, Myjava, Gajary. Skalica so svojím dobytčím trhom užívala stále výsady slobodného kráľovského mesta získané v roku 1372. Od 16. storočia sa i mesto Dunajská Streda vyvíjalo ako zemepanské mesto s jarmočným právom. Z roku 1492 sa spomína na cech obuvníkov, z roku 1660 čižmárov, z roku

1666 klobučníkov, z roku 1680 debnárov. Galanta získala svoje prvé výsady od kráľa Ferdinanda II. na konanie výročných jarmokov už v roku 1635 a v meste bol založený cech obuvníkov a čižmárov. Piešťany boli v roku 1642 poddanským mestekom a vďaka svojim termálnym prameňom sa stali kúpeľným mestom známym aj na pápežskom dvore. V roku 1551 je listinou doložené 1. piešťanské xenodochium. Trnavský región bol najvýznamnejším strediskom remeselnej výroby, artikuly trnavských cechov sa stali základom remeselníckych dielní v celom regióne.

Ďalšie dôležité dejinné udalosti v regióne sa spájajú s obdobím protihabsburských bojov v 17. a 18. storočí. V roku 1626 v bitke pri Bohdanovciach bola porazená armáda Gabriela Bethlena, čo ho prinútilo odísť zo západného Slovenska. Do protihabsburských povstaní sa aktívne zapájali aj vlastní hlohoveckého panstva raz ako stúpenec cisárskych vojsk a inokedy na strane povstalcov. Okolie Piešťan bolo viackrát spustošené a drancované, preto cisár Leopold I. zobral Piešťany a dedinu Banka pod svoju ochranu.

Napriek nepokojom a drancovaniu obyvateľstva vznikla v mestách potreba zakladania vyšších škôl. Počas 16. storočia založil Stanislav Thurzo gymnázium v Hlohovci a vznikla škola i v Galante. V roku 1561 bolo založené jezuitské kolégium v Trnave. Vytvorili sa podmienky na založenie univerzity. Založil ju arcibiskup Peter Pazmáň. Bola slávnostne otvorená dňa 13. novembra 1635 a až do roku 1777 vychovávala v strednej Európe nové generácie inteligencie.

Prítomnosť univerzity v Trnave podnietila koncom 18. storočia prvú vlnu slovenského národného obrozenia. Anton Bernolák kodifikoval spisovnú slovenčinu na základe trnavského nárečia, vytvoril prvú gramatiku a založil v Trnave Slovenské učené tovaríšstvo (1792) na šírenie jazyka prostredníctvom vydavateľskej činnosti. Jeho spolupracovníci pôsobili na farách v blízkosti Trnavy. Boli nimi Juraj Fándly v Naháči, Jozef Ignác Bajza v Prietrži pri Senici, Ján Hollý na Dobrej Vode, neskôr Martin

Hamuliak v Námestove. Aj nasledujúca generácia obrodencov okolo Jána Hollého a Jána Kollára pôsobila na farách v tomto regióne. Snahy o kodifikáciu spisovného jazyka, ktorý by sa ujal v širšom meradle vyvrcholili úspechom skupiny národovcov okolo Ľudovíta Štúra, ktorí 11. - 16. júla 1843 navštívili básnika Jána Hollého na fare v Hlbokom. Nimi kodifikovaný spisovný jazyk na základe stredoslovenského nárečia funguje s niekoľkými úpravami dodnes.

Búrľivé revolučné roky 1848 - 49 boli odpoveďou monarchie na silnejúce národné hnutia. V Hlohovci boli väznení, a neskôr v Šulekove popravení, dvaja slovenskí dobrovoľníci Viliam Šulek a Karol Holuby. Obyvatelia Piešťan pod vedením Hurbana a Štúra povstali proti košúťcom. Po porážke povstalcov táborili v Piešťanoch a Drahovciach kozáci generála Paskieviča. Dňa 16. 12. 1848 sa pri Trnave odohrala bitka, v ktorej boli cisárske vojská porazené. Revolučné roky 1848 - 49 znamenali začiatok novej éry v politickom i v hospodárskom živote. Rakúsko-uhorské vyrovnanie v roku 1867 spôsobilo silné maďarizačné tlaky na nemaďarskom území krajiny, ktoré sa snažili potlačiť národné hnutia. Maďarizácia prenikla do úradov, škôl i na verejnosť. Maďarský jazyk postupne ovládol aj magistráty miest, čiastočne i kultúru. V ťažkých časoch maďarizácie, ktoré Slovákov postihli v druhej polovici 19. storočia bol založený v roku 1872 Spolok sv. Vojtecha so sídlom v Trnave. Autorom a realizátorom myšlienky vytvorenia tejto celonárodne pôsobiacej inštitúcie bol farár v Kútoch Andrej Radlinský.

V polovici 19. storočia sa v skromných pomeroch začína premena remeselnej výroby na výrobu v manufaktúrach, neskôr v prvých väčších továrňach. Založenie trnavského cukrovaru v roku 1838 znamenalo začiatok rozvoja priemyslu na spracovávanie poľnohospodárskej produkcie. Riešila sa aj otázka spojenia s miestami odbytu tovaru. V roku 1838 sa začala výstavba prvej konskej železnice v Uhorsku. Úsek medzi Trnavou a Bratislavou bol slávnostne otvorený v roku 1846. V roku 1876 otvorili ďalší úsek Považskej železnice z Trnavy do

Nového Mesta nad Váhom. V roku 1895 Dunajskú Stredú pripojili na železničnú trať do Bratislavy. K cukrovaru pribudla v Trnave octáreň, neskôr pivovar, liehovar, sladovňa, zvonolejáraň s výrobou hasiacich prístrojov a lejárňa kovov, napokon kníhtlačiareň. Hlavným producentom bolo však až do roku 1872 cechové remeslo. Niektoré tradičné remeslá upadli alebo celkom zanikli. Nové výrobné odvetvia vznikali pomalšie a zriedka prekračovali úroveň manufaktúrnej výroby. Dôležité miesto v hospodárskej štruktúre regiónu mal obchod. Rozvoj podnikateľskej činnosti narážal na silnú zahraničnú konkurenciu a zo zahraničia sa dovážal aj kvalitnejší tovar.

Národne orientovaní intelektuáli si v tomto období začali uvedomovať potrebu hospodárskeho rozvoja území obývaných Slováckmi, čo by umožnilo ďalší rozvoj národného života. Vzhľadom na nedostatok kapitálu sa ako najschodnejšia cesta ukazovala propagácia družstevnej myšlienky, zakladanie pomocných pokladníc, potravných a úverových družstiev a zavádzanie moderných technológií do poľníctva. Popri tradičnom národnom centre v Turčianskom Sv. Martine sa v tejto súvislosti dostala do popredia Skalica. Zásľuhu na tom mal Samuel Jurkovič, ktorý v roku 1845 založil v Sobotišti Gazdovský spolok a jeho nasledovníci: Pavel Blaho st., Andrej Radlinský, Pavel Príhoda a tiež lekár Pavel Blaho pôsobiaci v Skalici, ktorý sa angažoval aj politicky ako poslanec uhorského snemu. V rámci hlasistického hnutia sa zasadzoval za spojenie Čechov a Slovákov v jednom štátnom útvare, k čomu došlo po skončení prvej svetovej vojny v roku 1918. A práve vtedy Skalici pripadla historická úloha, keď sa ako prvé slovenské mesto stala načas sídlom dočasnej vlády pre Slovensko.

Rozvoj priemyselnej výroby na začiatku 20. storočia bol pozastavený vypuknutím prvej svetovej vojny (1914 - 1918), v ktorej obyvatelia západného Slovenska museli hájiť záujmy Rakúsko - Uhorskej monarchie. Vojna postihla nielen rodiny tých, ktorí sa z frontov nevrátili, resp. vrátili ako invalidi, ale jej hospodárske a sociálne následky vojny prevažnú časť obyvateľov regiónu. Problémy

vzniknuté v zásobovaní nevyriešil ani prídelový systém na chlieb a iné potraviny, ktorý skôr prispieval k všeobecnej nespokojnosti. Vo februári 1917 sa v Piešťanoch stretli traja cisári Wilhelm II. Hohenzollern, rakúsky cisár Karol I. Habsburský a bulharský cár Ferdinand I. Koburg, ktorí rokovali o ďalšom postupe vo vojne.

Nové povojnové územnosprávne členenie bolo výsledkom dlhodobých snáh o osamostatnenie. Rozpad monarchie a vznik samostatnej Československej republiky (1918) bol začiatkom novej éry súžitia dvoch národov Čechov a Slovákov, ktorý prerušila v rokoch 1939 - 45 ničivá druhá svetová vojna. Tá nanovo národy rozdelila a náš kraj sa stal súčasťou autonómneho Slovenského štátu. Významným vojenským vystúpením Slovákov proti fašizmu bolo Slovenské národné povstanie (1944). Vojenské posádky vznikli v Bratislave, Seredi, Hlohovci, Nitre, Trenčíne i v Novom Meste nad Váhom. Trnavská posádka bola jedinou zo západného Slovenska, ktorá sa aktívne zapojila do Povstania. Do SNP odišli dobrovoľníci z Hlohovca, Piešťan, Skalice, Senice i Holiča. Partizánske skupiny pôsobili v Považskom Inovci a v Malých Karpatoch. V súvislosti s odsunom Židov treba spomenúť pracovný tábor v Seredi.

Mestá západného Slovenska boli oslobodené v prvých aprílových dňoch roku 1945 Sovietskou armádou.

Po obnovení Československej republiky, najmä v období socializmu, sa región stal známym intenzívnou poľnohospodárskou výrobou. Nezaostávali ani priemyselné odvetvia: potravinárstvo, strojárstvo, hutníctvo, energetika, chemický a farmaceutický priemysel. Jadrová elektrárňa v Jaslovských Bohuniciach a hydroelektrárňa v Gabčíkove nadobudli celoslovenský význam. Z dejov nedávno minulých výrazným spôsobom ovplyvnili životy obyvateľov regiónu novembrové udalosti v roku 1989 a vytvorenie Slovenskej republiky (1993).

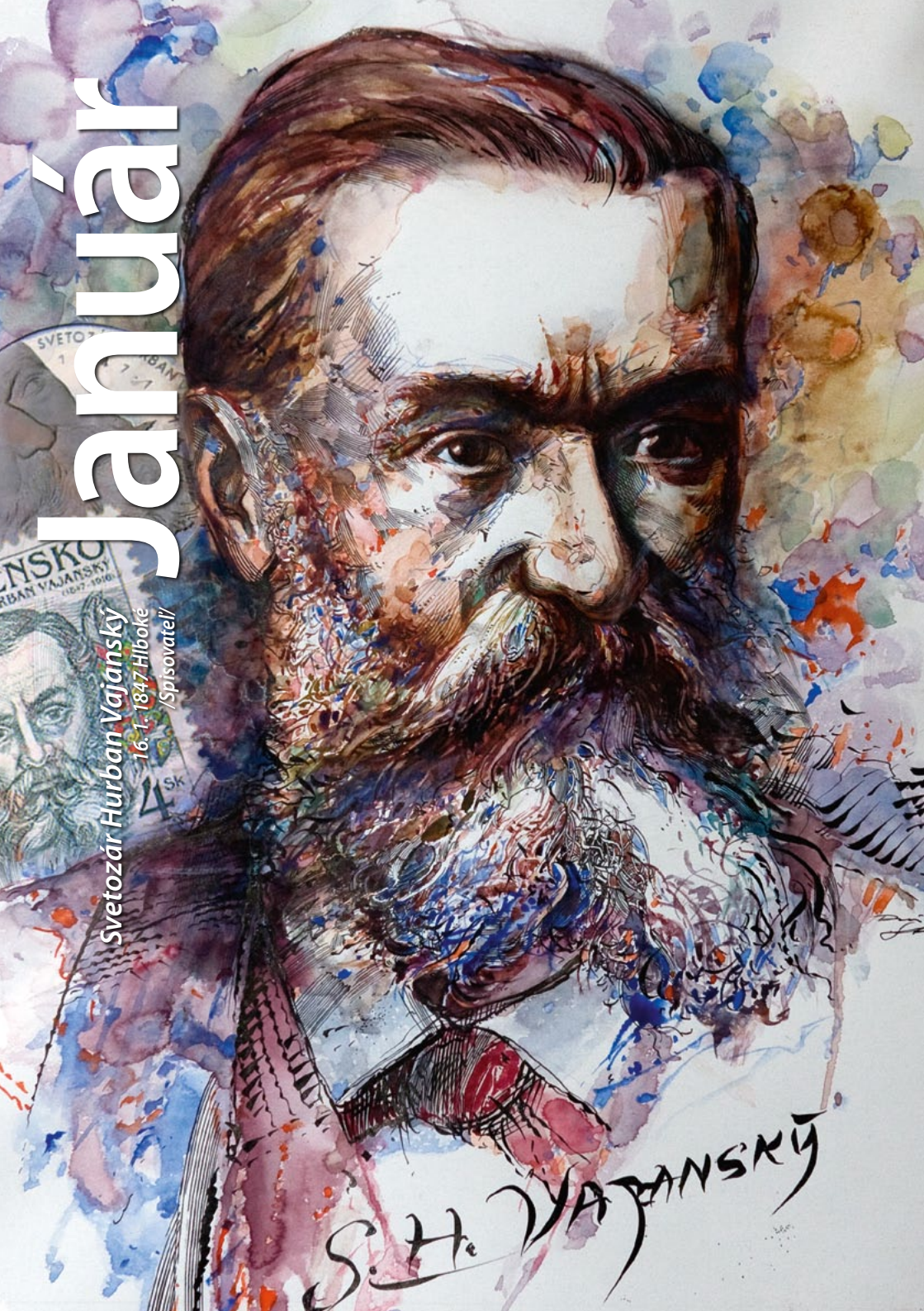
Jedinečnosť územia netvorila iba prírodné parametre prostredia, ale predovšetkým generácie obyvateľstva, ktoré ho pretvárali a formovali, boli súčasťou historických udalostí. Svedkami aktívnej činnosti predkov žijúcich na našom území sú zachované technické a kultúrne pamiatky. Množstvo osobností, ktoré preslávili náš kraj pôsobilo vo všetkých oblastiach spoločenského života od remeselnej výroby, poľnohospodárstva, priemyslu po techniku, vedecké disciplíny a umenie.

Jadrová elektrárňa v Jaslovských Bohuniciach

KALENDÁRIUM OSOBNOSTÍ

1. JANUÁR

Adamča, Silvester Ing.

1. 1. 1942 Šintava

Ekonom

V r. 1964 absolvoval VŠE v Bratislave, v r. 1978 postgraduálne štúdium. V r. 1964 – 1987 postupne plánovač, podpredseda, predseda Jednoty SD v Galante. V r. 1987 podpredseda o dva roky neskôr predseda Slovenského zväzu spotrebných družstiev. Podpredseda správnej rady Druzap, člen exekutívy Inter-coop, člen Euro-coop, podpredseda predstavenstva Družstevnej únie SR, člen predstavenstva Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory, Rady hospodárskej a sociálnej dohody, člen prezídia Asociácie zamestnaneckých zväzov SR.

Bertalan, Gabriel

1. 1. 1963 Dunajská Streda – 30. 11. 2009 Dunajská Streda

Futbalista

Už ako 18-ročný patril medzi opory DAC-u v Slovenskej národnej lige – v sezóne 1981-82 strelil v 24 zápasoch 10 gólov. Vzápätí si ho vyhládol bratislavský Slovan, kde sa však výraznejšie nepresadil a tak zamieril do RH Cheb (Česko). Odtiaľ sa prebojoval aj do juniorskej reprezentácie. V r. 1985 sa vrátil domov, k vtedajšiemu nováčikovi federálnej ligy. V období r. 1985 – 1988 nastúpil v drese DAC v ôsmich zápasoch najvyššej súťaže. Neskôr patril k oporám Komárna, Chebu, Bohemiansu Praha, Zwickau (Nemecko). Dlhé roky hrával v nižších súťažiach v Rakúsku.

Blaho, Peter prof., JUDr., Dr.h.c., CSc.

1. 1. 1939 Nitra

Vysokoškolský pedagóg, historik práva

Stredoškolské vzdelanie získal v Topoľčanoch a v štúdiu pokračoval na Právnickej fakulte UK v Bratislave. V r. 1960 ho z politických dôvodov vylúčili zo štúdia. V r. 1965 ukončil štúdium na fakulte a získal titul doktor práv. V r. 1978 získal

titul kandidáta vied a v r. 1980 habilitoval na docenta pre odbor dejiny štátu a práva. Študoval právnú komparatiku na univerzite v Štrasburgu (Francúzsko) a rímske právo na univerzite v Ríme (Taliansko). V r. 1991 bol vymenovaný za univerzitného profesora. Začiatkom r. 1998 sa spolupodieľal na vytvorení Právnickej fakulty TU. V r. 1999 ho akademický senát zvolil za dekana Právnickej fakulty TU, neskôr sa stal rektorom TU. Je spoluzakladateľom alebo členom redakčných rád mnohých odborných časopisov. Za svoju prácu získal viacero ocenení: Pamätná medaila KU v Prahe (Česko) (1998), Rytier commendator Rádu sv. Gregora Veľkého udeleného pápežom Jánom Pavlom II. (2001), Pribinov kríž I. triedy udelený prezidentom SR (2004), Cena mesta Trnava – za obnovenie Právnickej fakulty TU v Trnave (za r. 2004), Cena Martina Palkoviča za vynikajúcu pedagogickú prácu (2012).

Egri, Árpád Ing.

1. 1. 1941 Nové Zámky

Ekonom

Základnú školu navštevoval v Senci. Maturoval na gymnáziu v Senci. Diaľkové štúdium na Fakulte riadenia vnútorného obchodu VŠE v Bratislave ukončil v r. 1972. V r. 1962 – 1967 pôsobil ako ekonomický námestník na ONV v Galante. V r. 1967 – 1984 bol ekonomickým námestníkom Okresnej správy ciest v Galante. V r. 1984 – 1992 ekonomický námestník riaditeľa OÚNZ v Galante. V r. 1993 – 2010 riaditeľ Slovenskej poľnohospodárskej banky (neskôr Unicredit bank) za región Dunajská Streda. Od r. 2010 je na dôchodku. Je vášnivým poľovníkom. V r. 1995 – 2008 bol predsedom ekonomickej komisie Okresnej organizácie Slovenského poľovného zväzu v Šali. V r. 2010 získal ocenenie Za dlhoročnú úspešnú spoluprácu, oddanosť a výnimočný prínos pri rozvoji Unicredit banky. Býva v Šali.

Michálek, Karol MVDr.

1. 1. 1922 Petrova Ves – 1. 1. 1993 poch. Trnava

Veterinár

Promoval v r. 1949 na Vysokej škole veterinárnej v Brne (Česko). Kvalifikáciu druhej atestačnej skúšky získal v r. 1980 v Košiciach. V r. 1955 mu bolo prepožičané štátne vyznamenanie Za vynikajúcu prácu. V r. 1986 bol ocenený Höklovou medailou v Brne. V okrese Trnava pôsobil v r. 1949 – 1993. Svoju odbornú činnosť zameriaval na chov a choroby hydiny. Úzko spolupracoval so ZHZ v Cíferi, kde vybudoval aj špecializované veterinárne pracovisko. Pomocou zložitej technológie dokázal z odpadových vaječných škrupín vyrobiť liek BIOMIN – H, ktorý je zavedený v humánnej medicíne ako liek proti osteoporóze a pre regeneráciu poškodených kostí. Svoje odborné vedomosti publikoval v odborných časopisoch doma i v cudzine.

Stacho, Ján MUDr.

1. 1. 1936 Trnava – 15. 7. 1995 Bratislava

Básnik, redaktor, prekladateľ

Po absolvovaní Lekárskej fakulty UK v Bratislave pôsobil ako lekár v Rožňavskom Bystrom a v Šenkviaciach. V r. 1965 – 1969 pracoval ako redaktor vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ. Krátky čas pôsobil ako československý kultúrny atašé v Indii. V r. 1970 – 1973 bol šéfredaktorom Revue svetovej literatúry, potom utrpel ťažké zranenie pri autonehode a odvtedy bol doživotne pripútaný na lôžko. Patril ku skupine trnavských básnikov, tzv. konkretistov. Výrazná básnická osobnosť, vydal množstvo básnických zbierok a prebásnených prekladov. Medzi najznámejšie básnické zbierky patria Svadobná cesta (1961), Dvojramenné čisté telo (1964), Z prežitého dňa (1978). Prekladal Rimbauda, Bérangera, Galczynského a iných.

Zlatoš, Štefan ThDr.

1. 1. 1895 Pruské, m. č. Bohunice nad Váhom – 20. 7. 1964 Drahovce

Literárny vedec, kňaz

Pôsobil v Senohrade, Svätom Beňadiku, Pezinku, Bratislave, vo Veľkých Brestovanoch a Dolných Voderadoch. Teológ, redaktor a prekladateľ. Maturoval na gymnáziu v Trnave v r. 1915, teológiu vyštudoval na viedenskej univerzite a doktorát získal v r. 1923. Profesor biblického štúdia Starého a Nového zákona na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Autor štúdie o dejinách trnavskej univerzity.

2. JANUÁR

Hostacha, Ján

2. 1. 1860 Kostelec, Česko – 30. 7. 1894 Holíč

Kníhtlačiar

Zakladateľ a majiteľ kníhtlačiarne v Holíči, zamestnával sa na merkantilné tlač.

Hrušecký, Anton

2. 1. 1942 Sered'

Športovec

Bývalý slovenský futbalista, záložník, reprezentant Československa. V čs. reprezentácii odohral v r. 1972 tri stretnutia na tzv. Pohári nezávislosti a dal jeden gól. Nastúpil aj v olympijskom výbere. V lige odohral 269 futbalových zápasov a strelil 32 gólov. Hral za Spartak Trnava, s ktorým získal päťkrát titul majstra republiky (1968, 1969, 1971, 1972, 1973), dvakrát vyhral československý pohár (1967, 1971) a v r. 1969 postúpil do semifinále Pohára majstrov európskych zemí (dnes Liga majstrov UEFA). V európskych pohároch nastúpil 34 krát (2 góly).

Machala, Jozef

2. 1. 1897 Trnava – 29. 11. 1983 Trnava

Výtvarný umelec, stredoškolský, vysokoškolský pedagóg

Absolvoval VŠVU v Budapešti (Maďarsko) v r. 1926, potom profesor výtvarnej výchovy na škole v meste Gyöngyös (Maďarsko). V r. 1946 sa vrátil na

Slovensko a pôsobil na viacerých školách, nakoniec na Katedre výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty v Nitre.

Rózsa, Ernő

2. 1. 1930 Galante

Právnik, politik, funkcionár

Základnú školu navštevoval v Galante, gymnázium v Nových Zámkoch, právo vyštudoval na Právnickej fakulte UK v Bratislave. Pracoval v správe nemocnice v Galante. V r. 1990 – 1998 bol poslancom parlamentu za stranu Spolužitie, šéf Výboru pre životné prostredie a ochranu prírody pri NR SR. Dlhoročný člen Csemadoku, člen predsedníctva, podpredseda oblastného výboru, predseda revíznej komisie. V Galante vlastní advokátsku kanceláriu.

3. JANUÁR

Čaplár, Benedikt

tiež Csaplár, Benedek

pseud. G. Árpádfi, Füzesi, Márton Edelényi, A. G. Etelközy, J. Pusztaszeri, A. G. Magánlaki, D. Ürmös, Karcsanyéki

3. 1. 1821 Dunajská Streda – 19. 8. 1906 Budapešť, Maďarsko

Kultúrny historik, pedagóg, piarista

Študoval na gymnáziu v Nových Zámkoch, v Bratislave, v Trnave. V r. 1836 vstúpil do piaristickej rehole v Prievidzi. V r. 1840 – 1841 študoval teológiu, históriu, klasické a moderné jazyky v Bistriti (Rumunsko), filozofiu na univerzite v Koložvári (Rumunsko), teológiu v Nitre. Učil na gymnáziu v Prievidzi, v Podolínci, v Nitre, vo Svätom Jure, v Koložvári, Mosonmagyaróvári (Maďarsko), v Leviciach, Budíne, riaditeľ gymnázia v Tate (Maďarsko). Od r. 1870 pôsobil v budapeštianskom kláštore. Venoval sa histórii, estetike, pedagogike, jazykom (ovládal dobre i slovenčinu). Autor vyše 20 knižných prác, desiatok štúdií článkov v odbornej a náboženskej tlači. Člen a funkcionár Uhorskej historickej spoločnosti, Spoločnosti sv. Štefana.

Greššo, Ľudovít

3. 1. 1916 Zvolen – 8. 2. 1982 Nitra

Herec

Pôsobil na viacerých scénach, v r. 1960 – 1965 v Krajevom divadle v Trnave, kde pôsobil aj ako umelecký šéf.

Jablonický, Jozef PhDr., DrSc.

3. 1. 1933 Zavar

Historik

Študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, neskôr učil na strednej škole v Trnave. V r. 1960 – 1974 pracoval v Historickom ústave SAV, ktorý musel z politických dôvodov opustiť. Potom pracoval v Slovenskom ústave pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave. Nakoľko nemohol publikovať, svoju vedeckú prácu uverejňoval vo forme samizdatov. Po r. 1989 pracoval v Ústave politických vied SAV, v Politologickom kabinete SAV, bol predseda Komisie vlády SR a podpredseda Komisie vlády ČSFR pre analýzu historických udalostí. Od r. 1998 – 2007 bol predsedom vedeckej rady. Za svoju prácu získal viacero vyznamenaní a ocenení. V r. 2003 dostal Cenu ministra kultúry SR za významný prínos do slovenskej historiografie, v r. 2007 štátne vyznamenanie Pribinova kríž I. triedy za významné zásluhy v oblasti histórie, v r. 2008 získal Cenu Dominika Tatarku za knihu Samizdat o disidente 3.

Mészáros, Július

tiež Mészáros, Gyula

3. 1. 1918 Holice na Ostrove – 6. 10. 1999 Horný Bar

Kňaz

Vysvätený 26. decembra 1944. Pôsobil ako kaplán v Michale na Ostrove, v Stupave, v Iže. Od r. 1965 v Hornom Bare, od r. 1967 bol dekanom. V r. 1997 získal cenu Pro Probitate.

Očkai, Ladislav

tiež Ocskay, Ladislav

1680 Očkov – 3. 1. 1770 Nové Zámky

Generál

Študoval na jezuitskom kolégiu v Trnave, v r. 1695 vstúpil do Pálfiho jazdeckého pluku, odvtedy

pôsobil v armáde. V r. 1704 sa vyznamenal v bitke pri Trnave - Hrnčiarovciach.

4. JANUÁR

Vyskoč, Augustín prof., PhD.

tiež Visco, Agostino

4. 1. 1930 Trnava – 18. 11. 2010 Rím, Taliansko

Slavista, germanista

Maturoval na gymnáziu v Trnave v r. 1951. V januári 1952 emigroval do Rakúska a Talianska, kde pokračoval v štúdiách filozofie, teológie a pedagogiky na Teologickej fakulte Saleziánskej univerzity v Bollengu (Taliansko) a štúdiu moderných jazykov na Univerzite v Pise (Taliansko), ktorú ukončil doktorátom. V r. 1981 – 1987 lektor slovenského jazyka na univerzite La Sapienza v Ríme (Taliansko). Aktivne pôsobil pri založení Slovenského historického ústavu v Ríme, jeho dlhoročný generálny tajomník.

5. JANUÁR

Macho, Ivan

5. 1. 1926 Dunajská Streda – 4. 9. 1992 Bratislava

Herec

Študoval na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. Absolvoval odborný divadelný kurz v Bratislave. Od r. 1953 bol členom činohry SND. Od r. 1957 pôsobil v Divadle J. G. Tajovského vo Zvolene.

6. JANUÁR

Bartalos, Melichar Ing.

6. 1. 1924 Mliečno – 18. 9. 1999 Dunajská Streda

Šľachtiteľ

Študoval v Mliečne, v Šamoríne, v Győri a v Mosonmagyaróvári (Maďarsko). V r. 1950 – 1952 pracoval ako technik v Hubiciach. Od r. 1952 pracoval v Solaroch, najprv ako technik, neskôr ako vedúci a od r. 1982 ako riaditeľ šľachtiteľskej stanice. Vyšľachtil 5 nových druhov pšenice, 4 druhy ciroku a 4 druhy melónov. V r. 1977 získal vyznamenanie Za vynikajúcu prácu, v r. 1983 Štátnu cenu Klementa Gottwalda.

Čech, Ladislav

6. 1. 1925 Trnava – 12. 1. 2007 Poprad

Akademický maliar, výtvarný pedagóg

Študoval na VŠVU v Bratislave (prof. D. Milly, J. Mudroch) a na AVU v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil ako pedagóg na Pedagogickej fakulte v Trnave, neskôr v Nitre. Člen tzv. Trnavskej päťky (Balogh, Bartek, Čech, Dóka st., Jurča). V umeleckej tvorbe sa venoval zátišiu, krajine a abstraktnej tvorbe. Zaslúžilý umelec (1985). Posledná samostatná prezentácia jeho tvorby bola na výstave Trnavská päťka v r. 1998 v Západoslovenskom múzeu v Trnave. V r. 2005 sa presťahoval do Popradu.

Gábrišková, Júlia

6. 1. 1942 Vojka nad Dunajom

Majsterka umeleckej výroby

Už v mladosti sa venovala rôznym ručným prácam. Osvojila si ich štúdiom literatúry a svojim pozorovacím talentom sa prepracovala ku kvalitným výsledkom. Naučila sa vyrábať bábiky zo šúpolia. V r. 1986 začala spolupracovať s ÚĽUV-om. V súčasnosti reprezentuje ÚĽUV na rôznych podujatiach doma i v zahraničí. Pracuje s mládežou a pedagógmi. V r. 2006 získala titul majsterka umeleckej výroby a v r. 2010 Pamätnú medailu predsedu TTSK za trvalý prínos v oblasti ľudovej umeleckej tvorby. Býva v Dunajskej Strede.

Magin, Ján Baltazár

6. 1. 1681 Vrbové – 27. 3. 1734 Dubnica nad Váhom

Básnik

Teológiu študoval v Pázmaneu a vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako farár v Jarku, Košeci, Dubnici nad Váhom, od r. 1731 bol titulárnym kanonikom nitrianskej kapituly. Znalec cirkevného a svetského práva, antickej vzdelanosti a literatúry. Autor prvej písomnej národnej obrany Slovákov, v ktorej pripomína slávnú minulosť Slovanov a Slovákov, cyrilometodskú tradíciu a podiel Slovákov na kultúrom zveličení Uhorska.

Raška, Augustín

6. 1. 1893 Štramberk, Česko – 27. 7. 1953 Brno, Česko

Stredoškolský pedagóg, kňaz

Absolvoval trnavské gymnázium, kde v r. 1911 aj maturoval. Teológiu vyštudoval v Ostrihomu (Maďarsko). Najskôr kaplán v Preselanoch a v Novom Meste nad Váhom, potom od r. 1921 učiteľ a riaditeľ dievčenskej meštianskej školy v Trnave, neskôr v r. 1938 – 1945 riaditeľ a profesor biskupského gymnázia v Trnave, kde vyučoval slovenčinu a úvod do filozofie. Po nástupe komunistického režimu väznený, na následky väznenia čoskoro zomrel. V r. 2003 mu mesto Trnava udelilo Čestné občianstvo in memoriam.

7. JANUÁR

Minárik, Jozef doc., PhD., CSc.

7. 1. 1922 Čertižné – 24. 11. 2008 Bratislava

Literárny historik, pedagóg

Vysokoškolské štúdiá absolvoval v Bratislave. Pôsobil ako stredoškolský profesor v Galante, v Bratislave, v Bánovciach, v Malackách, v Nitre a v Topoľčanoch. Od r. 1953 pracovník Ústavu slovenskej literatúry SAV v Bratislave. V r. 1967 – 1989 prednášal slovenskú literatúru na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Venoval sa staršej slovenskej literatúre. Autor učebníc.

8. JANUÁR

Kóczán, Mór

8. 1. 1885 Kocs, Maďarsko – 30. 7. 1972 Alsógöd, Maďarsko

Oštepár, farár

Študoval na gymnáziu v Pápe (Maďarsko), Berehove (Ukraina), Levoči, teológiu v Pápe a Budapešti (Maďarsko). Od r. 1908 bol reformovaným farárom v Zlatnej na Ostrove, neskôr v Čiližskej Radvani. Od r. 1947 pôsobil v Maďarsku. Talentovaný atlét, venoval sa vrhom a hodom, vynikal v hode oštepom.

V r. 1911 – 1914, v r. 1918 majster Uhorska v hode oštepom, v r. 1914 uhorský rekordér výkonom 57,60 m, v r. 1923 – 1925 päťkrát prekonal československý rekord v hode oštepom (najlepší výkon 55,35 m). V r. 1908 reprezentoval Uhorsko na Olympijských hrách v Londýne vo vrhu guľou, v hode diskom a oštepom, v r. 1912 na OH v Štokholme (Švédsko), kde získal bronzovú medailu v hode oštepom. Jediný atlét, ktorý reprezentoval Uhorsko i Československo v r. 1924 v hode oštepom na OH v Paríži (Francúzsko). Písal náboženskú literatúru.

9. JANUÁR

Ilavský, Pavol prof., Ing.

9. 1. 1911 Suchá nad Parnou – 15. 1. 1965 Košice

Geodet

Zememeračské inžinierstvo študoval na ČVUT v Prahe (Česko). Od r. 1952 správca Ústavu nižšej geodézie SVŠT v Bratislave, prednášal na VŠT v Košiciach. Výskumne sa venoval banskému meracstvu. Autor vysokoškolských učebníc, štúdií a článkov v odborných časopisoch.

Medlen, Ján

9. 1. 1870 Gbely – 6. 6. 1944 Gbely

Objaviteľ naftových prameňov pri Gbeloch

V r. 1912 pri regulácii svojich lúk objavil zemný plyn a naftu. Ako prvý používal gbelský zemný plyn na vykurovanie a svietenie vo vlastnom obydli.

Mihalička, Stanislav

9. 1. 1955 Trnava – 8. 3. 1999 Trnava

Kňaz

Absolvent VŠMU v Bratislave, teológie v Pápežskom kolégiu sv. Jána Nepomuckého v Ríme (Taliansko) a filozofických štúdií na Pápežskej lateránskej univerzite v Ríme. V lete 1987 sa nevrátil z dovolenky v Taliansku a zostal v Ríme, aby sa mohol stať kňazom. Od novembra 1989 do januára 1992 bol v noviciáte v benediktínskom opátstve Maria Laach v Nemecku. Po jeho skončení sa vrátil do Ríma završiť štúdium teológie. Sviatosť

kňazstva prijal v Ríme dňa 28. apríla 1996 z rúk pápeža Jána Pavla II. ako jediný nerímsky diakon, ktorému sv. otec udelil výnimku. Počas štúdií na VŠMU založil a dirigoval jezuitský zbor Cantica Sacra Tyrnaviensis. Spolupracoval so slovenskou redakciou Vatikánskeho rozhlasu. V r. 2005 mu bola udelená Cena mesta Trnava in memoriam za prácu s trnavskou mládežou.

10. JANUÁR

Amade, Tadeáš

tiež Amade, Tádé

10. 1. 1782 Bratislava – 17. 5. 1845 Viedeň, Rakúsko

Klavirista, hudobný skladateľ

Príslušník šľachtického rodu s predikátom z Vrátúne, barón. Po štúdiách hospodáril na rodinných majetkoch, v r. 1809 – 1811 kapitán bratislavského jazdeckého pluku, od r. 1831 cisársky dvorný hudobný gróf, v r. 1838 skutočný tajný radca. Od mladosti sa zaoberal hudbou. Popredný pianista, známy najmä klavírnymi improvizáciami, autor klavírných a komorných skladieb. Učiteľ a mecén Františka Liszta a Franza Marschnera, vydal zbierku piesní svojho starého otca Ladislava Amadého.

Feldmann, Mojžiš

10. 1. 1860 Pozdišovce – 11. 8. 1927 Budapešť, Maďarsko

Rabín

Študoval na ješivách v Szikszó (Maďarsko) a v Mattersburgu (Rakúsko). Od r. 1882 žil v Galante, kde po smrti svojho svokra bol zvolený za rabína a prevzal aj vedenie ješivy. Od r. 1901 predseda peštianskeho rabiniátu, neskôr učil na budapeštianskej rabínskej škole. Písal hlavne v hebrejčine, jeho diela zostali v rukopisoch.

Janda, Dezider

10. 1. 1913 Rohov – 18. 12. 1965 Trnava

Herec, režisér

Študoval na gymnáziu v Trnave a Kláštore pod Znievom, potom na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave. V r. 1959 – 1965 pôsobil v Krajo­vom divadle v Trnave ako umelecký šéf.

V r. 1939 – 1941 založil a vydával časopis Javisko. Zostavovateľ prvého divadelného slovníka na Slovensku. Laureát Štátnej ceny Klementa Gottwalda (1955).

Kubányi, Jozef

10. 1. 1771 Tvrdosín – 2. 4. 1839 Cífer

Kňaz

V r. 1799 – 1839 pôsobil ako katolícky kňaz v Cíferi. Bol členom Slovenského učeného tovarišstva. Do farskej knižnice v Cíferi priniesol slovenský odpis prekladu Svätého písma a veršovaný opis obce z r. 1813.

Oláh, Mikuláš

10. 1. 1493 Sibiu, Rumunsko – 14. 6. 1568 Bratislava, poch. Trnava

Cirkevný hodnostár, humanistický vzdelanec

Ostrihomský arcibiskup, uhorský prímás so sídlom v Trnave. Zakladateľ humanistickej školy v Trnave, pre ktorú vydal štatút a osnovy. Na jeho pokyn bola postavená renesančná stavba pre kňazský seminár – v súčasnosti Oláhov seminár, v ktorom je umiestnené Múzeum knižnej kultúry Západoslovenského múzea v Trnave.

Sabó, Ondrej PhDr.

tiež Szabó, Ondrej

10. 1. 1738 Vinica – 27. 9. 1819 Košice

Cirkevný hodnostár, básnik

Vedúci kancelárie arcibiskupského vikariátu v Trnave v r. 1768, rektor Pazmáneu v r. 1775, budaňský arcibiskupský vikár v r. 1800.

11. JANUÁR

Jedlík, Štefan Anián

11. 1. 1800 Zemné – 13. 12. 1895 Győr, Maďarsko

Fyzik, vynálezca

Po stredoškolskom štúdiu v Trnave a Bratislave vstúpil do benediktínskej rehole a súčasne

študoval matematiku a fyziku na univerzite v Pešti (Maďarsko). Potom pôsobil ako profesor fyziky na gymnáziu v Győri (Maďarsko), v r. 1829 – 1840 na Kráľovskej akadémii v Bratislave, neskôr na peštianskej univerzite. Vynikajúci fyzik a konštruktér, patril medzi najvýznamnejších vedcov 19. storočia. Ako prvý na svete skonštruoval model elektromotora. Zaoberal sa konštruovaním galvanických článkov a akumulátorov.

Štibrányi, Jozef

11. 1. 1940 Vlčkovce

Futbalista

Počas svojej kariéry väčšinou hral za FC Spartak Trnava. Vojenčil v Dukle Praha a Dukle Tábor. Na sklonku kariéry hral v TJ Vítkovice (Česko). ČSSR reprezentoval deväťkrát, v Čile v r. 1962 odohral tri zápasy a dal jeden gól v zápase proti Španielsku. Bol prvým slovenským strelcom na MS (ČSSR strieborná medaila r. 1962). Po skončení kariéry sa vyššie tridsať rokov venoval práci učiteľa telesnej výchovy v Križovanoch nad Dudváhom.

Vaculík, Karol PhDr., CSc.

11. 1. 1921 Trnava – 5. 7. 1992 Bratislava

Výtvarný teoretik, publicista

Študoval na trnavskom gymnáziu. Potom študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, na akadémii vo Viedni (Rakúsko), v r. 1947 – 1947 na Karlovej univerzite v Prahe (Česko). Od r. 1951 pracoval v SNG v Bratislave. Významne sa podieľal na jej budovaní, bol jej dlhoročným riaditeľom. Vydal monografie z výtvarného umenia.

12. JANUÁR

Erdődy, Jozef

tiež Erdődi, Jozef

1754 – 12. 1. 1824

Krajinský hodnostár

Kancelár Uhorskej dvorskej kancelárie, v r. 1814 sa zúčastnil na rokovaniach viedenského kongresu. Postavil murované vaňové (Napoleonské) kúpele v Piešťanoch, položil základ kúpeľnému parku. Zaslúžil sa aj o rozvoj divadelníctva v Hlohovci. V r. 1802 vybudoval v areáli zámku empírové

divadlo. Tento vzácny historický objekt vyniká interiérovou i exteriérovou výzdobou. Je to najstaršia zachovaná budova divadla na Slovensku.

Motulko, Ján

12. 1. 1920 Malá Lodina

Básnik, redaktor, umelecký fotograf

V čase 2. sv. vojny musel prerušiť štúdiá na Slovenskej univerzite v Bratislave a ako vojak Slovenskej republiky bol na Ukrajine a Taliansku. Po vojne v r. 1946 – 1959 pracoval ako redaktor v knižnej redakcii Spolku sv. Vojtecha v Trnave, v r. 1959 – 1987 ako redaktor Katolíckych novín. V rokoch totality sa rozhodol nepublikovať svoje diela. V tomto čase odmlky sa venoval fotografovaniu. Vlastnými fotografiami obrazovo dotvá­ra svoje básnické zbierky. Jeho básnická tvorba sa vyznačuje tematickou spriaznenosťou s básnikmi katolíckej moderny. V r. 2002 získal Cenu mesta Trnava za celoživotné dielo v oblasti literatúry, publicistiky a umeleckej fotografie. Žije v Bratislave.

14. JANUÁR

Buzna, Alexander

14. 1. 1868 Krušovce – 8. 4. 1945 Nižná

Maliar, kňaz

Gymnázium absolvoval v Bratislave, teológiu v Ostrihome (Maďarsko), v r. 1892 vysvätený za kňaza. Potom študoval maliarstvo na výtvarnej akadémii v Budapešti (Maďarsko), Viedni (Rakúsko) a Ríme (Taliansko). Pôsobil na biskupskom gymnáziu v Trnave, od r. 1894 administrátor a od r. 1896 farár v Dolných Voderadoch, v r. 1923 v Opoji, potom v Piešťanoch, od r. 1938 farár v Nižnej pri Piešťanoch. Jeho dielo má prevažne cirkevný ráz. Vynikajúci portrétista, venoval sa aj trnavskému, piešťanskému a bošáckemu folklóru. Zaoberal sa reštaurátorstvom, najmä nástenných malieb.

Jedlička, Pavol

tiež Jedlicska, Pavol

14. 1. 1844 Lopašov – 26. 2. 1917 Ostrihom, Maďarsko
Cirkevný hodnosťár, spisovateľ

Teológiu študoval v Ostrihome. Bol kaplánom v Hoste a v Budapešti (Maďarsko), potom farárom v Istvánfalve (Maďarsko). Od r. 1902 ostrihomský kanonik. Zakladateľ archeologického spolku bratislavskej župy, člen komisie štátnych pamiatok. Literárnu činnosť vyvíjal v oblasti dejín, archeológie a cirkevnej vedy.

Kramár, Marián PhDr.

14. 1. 1942 Cífer

Diplomat, arabista, publicista, žurnalista

Absolvent UK v Bratislave so špecializáciou anglický jazyk a arabistika. Pracovník Federálneho ministerstva zahraničných vecí v Prahe (Česko). Po absolvovaní diplomatickej akadémie v Moskve (Rusko) vedúci arabského odboru tohto ministerstva. V diplomatických službách vydržal až do r. 1991, neskoršie pracoval ako obchodný riaditeľ britských novín Financial Times v Prahe. Žije v Prahe.

Rapoš, Milo Ing.

tiež Rapoš, Miloš

14. 1. 1889 Kovačica, Srbsko – 7. 10. 1937 poch. Bratislava

Stavebný inžinier

Po štúdiách v Békešskej Čabe a Budapešti (Maďarsko) pôsobil ako stavebný inžinier v súkromnej firme architekta Milana Michala Harminca v Budapešti. Od r. 1919 mestský inžinier v Trnave, spoločník podnikateľskej firmy. Organizoval cestné stavby v Trnave, vyhotovil regulačný plán mesta, zaslúžil sa o reštaurovanie mestského divadla.

Schumera, Ernest Emanuel

tiež Šumera, Ernest Emanuel

14. 1. 1883 Spišské Podhradie – 17. 8. 1962 Trnava
Hudobný skladateľ, organista

Už ako šesťročný hral na organe a ako desaťročný koncertoval na husliach. Po nešťastnej náhode oslepol a ponúkol svoje služby františkánskemu

rádu v Trnave, kde pôsobil až do smrti. Svoj všestranný hudobný talent uplatnil v kompozícii, interpretácii hudobných diel či pri stavbe organov. Do chrámu sv. Jakuba v Trnave (františkánsky kostol) na jeho nedeľné koncerty chodili profesori z Budapešti (Maďarsko) i z Viedne (Rakúsko). V rámci umeleckej tvorby bol aj ekumenickým poslom. Je autorom zvonkohry, ktorú počuť z veže Evanjelického kostola v Trnave. U františkánov má pamätnú tabuľu a mesto Trnava mu udelilo Cenu za rozvoj hudobnej kultúry in memoriam.

15. JANUÁR

Filo, Vladimír Mons., doc., ICLic., PhLic.

15. 1. 1940 Gáň

Biskup

Študoval na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave. Za kňaza bol vysvätený 25. júla 1962. Pôsobil ako kaplán postupne v Senci, Trnave, Kolárove a Nových Zámkoch. Za pomocného biskupa trnavskej arcidiecézy ho vymenoval pápež Ján Pavol II. 17. marca 1990. Vysvätený za biskupa bol 16. apríla 1990 v Trnave. Bol rektorom Kňazského seminára Sv. Cyrila a Metoda v Bratislave a ako profesor prednášal cirkevné právo na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave. Súčasne od r. 1992 vykonával funkciu súdneho vikára cirkevného súdu. 27. decembra 2008 sa stal diecéznym biskupom rožňavskej arcidiecézy.

Malatinský, Anton

15. 1. 1920 Trnava – 1. 12. 1992 Trnava

Futbalista, futbalový tréner

Študoval na Obchodnej akadémii v Trnave, absolvoval trénerskú školu pri FTVŠ KU v Prahe (Česko). Ako hráč pôsobil v prvoligových oddieloch Spartak Trnava a Slovan Bratislava. Od r. 1968 pôsobil ako profesionálny tréner. Bol medzinárodne uznaným futbalovým odborníkom. V r. 1997 po ňom

pomenovali štadión Spartaka Trnava a tiež mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnavy in memoriam (1997). V r. 2007 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTŠK in memoriam.

Massányi, Edmund

15. 1. 1907 Nitra – 29. 11. 1966 Nitra

Maliar, ilustrátor, reštaurátor

Študoval na umeleckej priemyslovke v Prahe (Česko), potom súkromne vo Viedni (Rakúsko) a Mníchove (Nemecko). Absolvoval študijné pobyty v zahraničí. Od r. 1932 bol slobodným umelcom. Maľoval a reštauroval kostolné maľby a fresky, portrétoval významné osobnosti, venoval sa knižnej a časopiseckej ilustrácii. Jeho diela sa nachádzajú v Slovenskej národnej galérii v Bratislave, v galérii v Nitre a Bojniciach. Reštauroval kostol v Mostovej.

Molnár, István

tiež Fazekas, István

15. 1. 1903 Galanta – 1. 7. 1983 Budapešť, Maďarsko

Športovec

Od r. 1927 hral vodné pólo za FTC Budapešť. V r. 1936 sa zúčastnil na olympiáde v Berlíne (Nemecko), kde spolu s družstvom získal zlatú medailu. V r. 1938 sa stal majstrom Európy. V r. 1953 – 1973 komentoval futbalové zápasy v Népstadione v Budapešti.

Noskovič, Alexander PhDr.

15. 1. 1924 Sered' – 15. 6. 1975 Bratislava, poch. Sered'

Divadelný režisér, kritik, historik

Študoval na gymnáziu v Trnave. Počas štúdií organizoval a hral ochotnícke divadlo. V r. 1944 založil Akademické divadlo v Trnave, v ktorom režíroval päť hier. Okrem toho pôsobil ako divadelný publicista a historik. Autor niekoľkých monografií.

Szemes, Imre ThDr.

15. 1. 1758 Jurová – 14. 9. 1824 Kaloča, Maďarsko

Rehoľník, profesor

V r. 1777 v Trenčíne vstúpil do rádu milosrdných bratov. Vyučoval gramatiku, poéziu a rétoriku v Trenčíne, Nitre, Szent – Györgyi, Budapešti, Tate

a v Kis Szeben (Maďarsko). V r. 1806 bol premiestnený do Kaloči. Tu bol vymenovaný za profesora teológie. Doktorát získal na univerzite v Budapešti. Prednášal hermeneutiku, vedu o biblických starožitnostiach a orientálne jazyky. Kapitula ho v r. 1814 poverila vedením kláštora a gymnázia v Kaloči, túto funkciu vykonával tri roky.

Vladislav, Ján

vl. menom Bambásek, Ladislav

15. 1. 1923 Hlohovec – 3. 3. 2009 Praha, Česko

Básnik, prekladateľ

Narodil sa v českej rodine poštového úradníka. V r. 1939 odišiel spolu s rodičmi do Čiech. Po 2. sv. vojne študoval na KU v Prahe. Prekladal z angličtiny, francúzštiny, nemčiny, rumunčiny, ruštiny, ukrajinčiny. Vydal dve knižky vlastnej poézie. Po februári 1948 bol vylúčený z univerzity z politických dôvodov. V období normalizácie mal opäť zakázané publikovať. Založil samizdatovú edíciu Kvart, kde vyšlo 120 titulov. Bol jedným z prvých signatárov Charty 77 a v r. 1981 odišiel do exilu do Francúzska. V r. 2003 sa vrátil do Prahy, vydával vlastné práce a preklady. Je nositeľom Rádu umenia a literatúry (1993), Ceny P.E.N. Clubu za celoživotné dielo (1998), Štátnej ceny za prekladateľské dielo (2001). V r. 2008 získal cenu ministra zahraničia ČR Gratias agit.

16. JANUÁR

Csere, Elemír RNDr.

16. 1. 1917 Sobrance – 29. 10. 1992 Sobrance

Farmaceut, astronóm, pedagóg

Lekárnik vo Svodíne, vedúci technickej kontroly v Slovakofarme v Hlohovci. Zakladateľ astronomického krúžku a hvezdárne v Hlohovci. V r. 1972 – 1982 riaditeľ Krajskej hvezdárne v Hlohovci. Na jeho počesť sa konajú vo Hvezdárni a planetáriu M. R. Štefánika v Hlohovci Csereho astronomické dni. Je po ňom pomenovaná planétka 25778 Csere.

Józsa, Ladislav

16. 1. 1948 Csávoły, Maďarsko – 12. 12. 1999 Trnava, poch. Sládkovičovo

Futbalista

Mal 6 rokov, keď sa prisťahovali do Sládkovičova. Ako 14-ročný hral v miestnom dorasteneckom mužstve, potom nasledovalo mužstvo „B“ a „A“. Po základnej vojenskej službe hral v Dukle Praha (Česko), potom v Komárne, v Spišskej Novej Vsi. Od r. 1971 člen košickej Lokomotívy. Reprezentant Československa. Najlepší prvoligový strelec – trojnásobný Kráľ strelcov. 8-násobný člen olympijského výberu.

Kovácz, Pavel

16. 1. 1883 Cífer – 1. 5. 1949 Bratislava

Kňaz, kanonik

Maturoval na gymnáziu v Trnave, teológiu vystudoval v Ostrihome (Maďarsko). V r. 1905 – 1911 kaplán v Tesároch nad Žitavou, potom farár v Hrkovciach. Po r. 1945 dvakrát zaistený a obžalovaný z toho, že sa zastával maďarských spoluobčanov. V r. 1949 znova zaistený a vyšetrovaný, pri výsluchu bol tak zbitý, že 1. mája 1949 musel byť poslaný do nemocnice, kde však na tieto následky ešte toho istého dňa zomrel.

Líšková, Antónia JUDr.

16. 1. 1906 Dechtice – 25. 6. 1984 Bratislava

Právnička, sudkyňa

Študovala na dievčenskom gymnáziu a na Praž UK v Bratislave. Krátky čas pracovala na súde v Banskej Bystrici, potom sa stala sudkyňou v Prievidzi. Bola prvou ženou na Slovensku, ktorá dostala titul súdneho radcu. Po vojne pracovala v Bratislave, v Malackách a v r. 1952 nastúpila ako štátna notárka v Skalici. Zo zdravotných dôvodov odišla predčasne do dôchodku. Potom pracovala na MsNV a v r. 1974 – 1976 v Štátnom archíve v Skalici. Bola veľmi agilná. Pracovala v rôznych spolkoch v Skalici.

Lőrincz, Július

16. 1. 1910 Sládkovičovo – 14. 12. 1980 Bratislava

Akademický maliar, žurnalista

Študoval na VŠVU v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil v Prahe (Česko) ako redaktor denníka Magyar Nap (Maďarský deň). Do r. 1946 pracoval v Budapešti ako reklamný grafik, potom v Bratislave ako novinár a maliar. V r. 1948 – 1954 a v r. 1968 – 1975 šéfredaktor denníka Új Szó (Nové slovo) a od r. 1978 predseda ZSVU. Aktívne sa zapájal do politického života.

Moravcová, Martina

16. 1. 1976 Piešťany

Športovkyňa

Absolventka magisterského štúdia aplikovanej ekonómie v Dallase (USA). Vynikajúca slovenská plavkyňa, najlepšia v doterajšej histórii Slovenska. Držiteľka 2 olympijských strieborných medailí zo Sydney (Austrália). Spolu na majstrovstvách sveta získala 7 zlatých, 8 strieborných a 7 bronzových medailí a na majstrovstvách Európy získala 21 zlatých, 17 strieborných a 2 bronzové medaily. Celkovo vyhrala sériu Svetového pohára tri razy. Je šesťnásobnou slovenskou Športovkyňou roka. Držiteľka 3 svetových, 16 európskych a 207 slovenských seniorských rekordov. Jej výnimočné úspechy v športe boli ocenené viacerými poctami. V r. 2002 získala štátne vyznamenanie Tri kríže Prezidenta SR, v r. 2001 Cenu Ľudovíta Štúra II. stupňa, Krištáľové krídlo v r. 2001 a mnohé iné. V r. 2000 jej bolo udelené Čestné občianstvo mesta Piešťany. Žije v Dallase.

Szítási, Ferenc

16. 1. 1943 Okoč – 11. 10. 1986 Lehnice

Básnik, učiteľ

Strednú pedagogickú školu absolvoval v Rožňave, pedagogickú fakultu v Nitre, kde získal diplom učiteľa. Učil v Dolnom Štále, vo Vrakúni, v Lehniciach. Od r. 1975 bol inšpektorom odboru školstva ONV v Dunajskej Strede. Venoval sa aj rozvoju osvetovej činnosti v Lehniciach a na Žitnom ostrove. Bol jedným zo zakladajúcich členov hnutia malých javiskových foriem. Publikoval skoro vo všetkých

na Slovensku vychádzajúcich maďarských časopisoch: Csallóköz (Žitný ostrov), Szabad Földműves (Slobodný roľník), Tábortűz (Ohník), Kis Építő (Malý staviteľ), ale aj v Irodalmi Szemle (Literárna revue).

Vajanský, Svetozár Hurban

vl. menom Hurban, Svetozár Miloslav

16. 1. 1847 Hlboké – 17. 8. 1916 Martin

Básnik, spisovateľ, publicista, advokát

Ľudovú školu navštevoval v Hlbokom, maturoval v Banskej Bystrici. Na právnickej akadémii študoval v Bratislave a advokátsku skúšku zložil v Budapešti (Maďarsko). Ako koncipient pracoval v Trnave, Pešti (Maďarsko), Bratislave a ako advokát pôsobil v Skalici, Viedni (Rakúsko), Bratislave, Námestove a v Liptovskom Mikuláši. Pracoval aj ako šéfredaktor Národných novín, redaktor časopisu Orol, Slovenské pohľady, majiteľ a zodpovedný redaktor mesačníka Rodina a škola v Martine. Písal poéziu, neskôr prozaické diela. Medzi najznámejšie patrí Suchá ratolesť, Koreň a výhonky, Letiace tieň.

17. JANUÁR

Acheray, Albert

17. 1. 1919 Paríž, Francúzsko – 18. 1. 1988 Paríž, Francúzsko

Vojak francúzskej armády, účastník SNP

Ušiel z nemeckého zajateckého tábora do Maďarska, potom na Slovensko. V r. 1944 spolu s porúčikom Michelom Bourel de la Ronciérom ilegálne prevádzal cez maďarsko-slovenské hranice po trase Galanta – Sereď skupinky francúzskych dobrovoľníkov, ktorí sa rozhodli zapojiť do SNP. Aj on sa zúčastnil všetkých bojov francúzskej partizánskej jednotky. Svoje vojnové zážitky vydal aj knižne.

Alpár, Ignác

17. 1. 1855 Budapešť, Maďarsko – 27. 4. 1928 Zürich, Švajčiarsko

Staviteľ

Študoval v Berlíne (Nemecko). Asistent na budapeštianskej Vysoké škole technickej. Jeden z predstaviteľov neskorého eklektizmu v architektúre. V r. 1898 – 1911 rekonštruoval zámok v Smoleniciach, bol autorom projektu na budovu kúpeľnej dvorany v Piešťanoch.

Balogh, Valent

17. 1. 1889 Hódmezővásárhely, Maďarsko – 1. 4. 1945 Galanta

Včelársky odborník, redaktor

Študoval v Segedíne (Maďarsko). Od r. 1904 pôsobil ako bankový úradník v Galante. V r. 1912 skonštruoval jeden z prvých nadstavkových úlov na Slovensku. Bol redaktorom budapeštianskeho časopisu A Méh (Včela), spolupracovník galantského časopisu Mátyusföldi lapok (Listy Matúšovej zeme), redaktorom časopisu Méhészujság (Včelárske noviny). Vydal odborné publikácie s včelárskou tematikou. Na Včelárskej paseke v Kráľovej pri Senci robil pokusy so zimovaním včelstiev.

Cepka, Anton Dr.h.c.

17. 1. 1936 Šulekovo

Akademický sochár

V r. 1952 – 1956 absolvoval štúdium rezbárstva na Škole umeleckého priemyslu v Bratislave. V Prahe (Česko) v r. 1963 ukončil štúdium sochárstva a tvorby v kove na Vysoké škole umeleckého priemyslu. V jeho tvorbe vidno dokonalú nadväznosť kovových plastík so šperkárskymi dielami. V r. 1964 bol na Medzinárodnom veľtrhu umeleckých remesiel v Mníchove (Nemecko) odmenený zlatou medailou a bavorskou štátnou cenou. Za svoj umelecký prínos v oblasti šperkárstva získal v r. 1967 Cenu Cypriána Majerníka. V tom istom roku bol na svetovej výstave EXPO v Montreale (Kanada) odmenený čestným uznaním a v r. 1977

získal v Jablonci nad Nisou (Česko) za svoje šperky zlatú medailu. Jeho šperky sa nachádzajú v mnohých špecializovaných európskych zbierkach. Realizoval tiež mnohé monumentálno-dekoratívne realizácie v architektúre (Košice, Trenčín, Nitra a inde). Žije a tvorí vo Svätom Jure pri Bratislave.

Čavojský, Ladislav CSc.

17. 1. 1932 Trnava

Divadelný historik

Stredoškolské štúdiá absolvoval v Trnave. V r. 1955 ukončil štúdium divadelnej vedy na bratislavskej VŠMU. V odborných príspevkoch, divadelno-historických štúdiách a kritikách prispel k poznaniu diela Jána Palárika, Jána Chalupku, J. Grajchmanna, Martina Kukučina, Boženy Slančíkovej-Timravy, V. Hurbana-Vladimírova. Celý svoj život zasvätil divadlu a vedeckému skúmaniu významných období slovenského divadla 19. storočia ako aj profesionálnemu a ochotníckemu divadelníctvu 20. storočia. V r. 2002 dostal Medailu SAV za podporu vedy a v r. 2010 mu prezident SR udelil štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy za mimoriadne zásluhy o rozvoj v oblasti kultúry a umenia, osobitne v oblasti divadelnej vedy.

Filipová, Anna MUDr.

17. 1. 1948 Čičmany – 27. 1. 2004 Trnava

Lekárka

Absolventka Lekárskej fakulty UK v Bratislave, potom sekundárna lekárka na OÚNZ v Galante a nakoniec od r. 1973 na Okresnej hygienickej stanici v Trnave. Stala sa známou lekárkou na úseku hygieny a epidemiológie starostlivosti o deti a dorast. Poslankyňa mestského zastupiteľstva v r. 1998 – 2002 v Trnave.

Gažo, František

17. 1. 1919 Trnava – 10. 1. 1990 Trnava

Stredoškolský pedagóg, tréner

Už počas štúdií na trnavskom gymnáziu bol aktívnym atlétom, bežcom na 400 m trate. Aktívne hrával aj basketbal a hádzanú. V r. 1947 bol spoluzakladateľom oddielu hádzanej, kde pôsobil ako hráč a zároveň tréner. Tento celok priviedol

k získaniu titulu majstra republiky. V r. 1955 vydal prvú odbornú publikáciu na Slovensku o hádzanárskom tréningu a praktickej aplikácii pravidiel pri hre. Od r. 1961 bol atletickým trénerom futbalistov Spartaka Trnava. V r. 1999 za dlhoročnú činnosť pri rozvoji telesnej kultúry a športu v Trnave mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam.

Lichard, Daniel Gabriel

17. 1. 1812 Slovenská Ľupča – 17. 11. 1882 Skalica

Osvetový pracovník, redaktor

Po štúdiách na evanjelickom lýceu v Kežmarku a v Bratislave študoval teológiu vo Viedni (Rakúsko). Bol profesorom na evanjelickom lýceu v Banskej Bystrici, začas i jeho rektor, farár a neskôr redaktor slovenských novín a časopisov v Skalici. Bol prvý slovenský profesionálny novinár, autor mnohých článkov a viacerých kníh, kalendárov, brožúr a publikácií ľudovúchovného zamerania. V r. 1837 vydal prvú slovenskú učebnicu taliančiny, od r. 1847 bol vydavateľom prvého slovenského ilustrovaného kalendára Domová pokladnica.

18. JANUÁR

Bohunický, František MUDr.

18. 1. 1932 Bohdanovce nad Trnavou

Lekár

Maturoval na trnavskom gymnáziu v r. 1951, potom študoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave a v r. 1957 promoval. Po promócii pôsobil na Gynekologicko-pôrodníckom oddelení OÚNZ s poliklinikou v Trnave, v r. 1961 – 1964 v bývalej NDR ako lekár, v r. 1967 – 1968 v Rakúsku a nakoniec 23 rokov na kardiochirurgii (oddelenie ARO) v Bratislave ako primár. V r. 1992 – 1994 pôsobil v Národnom onkologickom ústave v Bratislave.

Bukovský, John

18. 1. 1924 Cerová – 18. 12. 2010 Illinois, USA

Cirkevný hodnostár, teológ

V r. 1945 maturoval v Bratislave. Teológiu ukončil v Techny neďaleko Chicaga (USA). Od r. 1954 študoval na Pápežskom biblickom ústave v Ríme (Taliansko). V r. 1966 bol vymenovaný za rektora vysokej školy v Techny. V r. 1990 ho pápež vymenoval za titulárneho biskupa a nuncia v Rumunsku, od r. 1994 vykonával funkciu nuncia v Moskve (Rusko).

Farkas, Jenö

18. 1. 1922 Senec – 18. 9. 1979 Dolný Bar

Básnik, prekladateľ

Strednú školu absolvoval v Bratislave a teológiu študoval v Ostrihome (Maďarsko). Ako farár pôsobil v Bratislave, v Čičove, vo Veľkom Mederi a v Dolnom Bare. Písal lyrické a meditatívne básne. Prekladal diela slovenských autorov, do maďarčiny preložil diela Marína a Detvan od Andreja Sládkoviča.

Galbavý, Alexander

18. 1. 1911 Topoľčany – 2. 5. 1954 Trnava

Hudobný skladateľ

Pochádzal z hudobníckej rodiny, sám však bol samoukom, ovládal viacero hudobných nástrojov. Po presťahovaní do Trnavy pôsobil vo viacerých zoskupeniach a kaviarenských hudobných programoch, napr. v Kryme a v Imperiáli. Venoval sa tvorbe populárnych a tanečných piesní.

Hajmássyová, Oľga Mgr.

18. 1. 1940 Sereď

Športovkyňa

Učiteľka, trénerka II. triedy v atletike, reprezentantka ČSR v ľahkej atletike. V r. 1952 – 1973 bola aktívnou pretekárkou v atletike. Venovala sa šprintérskym disciplínam, prekážkam a skoku do diaľky. V r. 1956 majsterka republiky v behu na 100 metrov, v behu na 60 m získala 3. miesto. Slovenská rekordérka v behu cez prekážky a v skoku do diaľky. Jej trénerom bol prof. Anton Hajmássy. Po skončení aktívnej činnosti sa stala trénerkou. V r. 2010

jej primátor mesta za dlhoročnú pretekársku a trénerskú činnosť v atletike udelil Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

Kopčan, Michal

18. 1. 1885 Horná Ždaňa – 20. 5. 1947 Majcichov

Pedagóg

Učiteľ pôsobiaci na viacerých miestach, v r. 1923 – 1937 v Majcichove, r. 1939 – 1941 školský inšpektor v Trnave. Autor učebníc pre ľudové školy, predseda pedagogického seminára v Trnave, predseda okresnej jednoty Zemského učiteľského spolku trnavského okresu, člen Pedagogického odboru SSV v Trnave.

Kurina, Ján

18. 1. 1870 Gbely – 21. 10. 1968 Gbely

Obchodník, národovec

Najúspešnejší gbelský obchodník z konca rakúsko-uhorskej monarchie. Veľmi výrazne finančne podporoval na štúdiách budúceho košického biskupa Jozefa Čárskeho. Bol silne národne založený.

19. JANUÁR

Bartoň, Martin

19. 1. 1799 Čáčov – 13. 10. 1848 Senica

Rolník, richtár

Pôsobil ako richtár v Čáčove. V marci 1848 sa zapojil do revolučného diania pri riešení sociálnych i národných problémov. Po porážke 1. slovenskej dobrovoľníckej výpravy v septembri 1848 bol zatknutý, odsúdený na smrť a popravený. Našli u neho Hurbanovu proklamáciu Bratja Slováci.

Červinka, František Xaver MUDr.

tiež Cservinka, František Xaver

20. 1. 1810 Suchá nad Parnou – 14. 2. 1865 Bratislava

Lekár

Študoval na gymnáziu v Trnave, medicínu na univerzite vo Viedni (Rakúsko). Praktický, nemocničný, neskôr úradný župný lekár v Bratislave. Autor prvej slovenskej práce o prvej pomoci.

Gombár, Pavol František

19. 1. 1795 Skalité – 3. 2. 1870 Trnava

Cirkevný hodnostár

Filozofiu študoval na Kráľovskej akadémii v Bratislave, teológiu v Trnave. V r. 1818 vysvätený za kňaza. Pôsobil ako r. k. kaplán v Galante, od r. 1819 v Seredi. Postupne ceremoniár biskupa, spirituál viedenského Pázmána, vicerektor seminára, kanonik, titulárny prepoš. Člen kruhu Jána Hollého.

Institoris-Mošovský, Gabriel

19. 1. 1732 Gyöngyös, Maďarsko – 30. 9. 1789

Bratislava

Cirkevný spisovateľ

Študoval na univerzitách v Jene a Wittenbergu (Nemecko). Pôsobil ako vychovávateľ, potom rektor evanjelických škôl. Od r. 1761 bol farárom v Košiciach, neskôr v Pustých Úľanoch.

Kereškényi, Štefan

tiež Kereskényi, Štefan

19. 1. 1641 Pata – 2. 5. 1709 Bratislava

Rétor, učiteľ, jezuita

Po absolvovaní teologických štúdií v r. 1671 vysvätený za kňaza. Pôsobil ako gymnaziálny profesor, prednášal filozofiu v Košiciach, potom ako misionár. Od r. 1676 žil v Trnave. Vynikajúci rečník, účastník krajinských snemov. Jeho rukopisné dielo sa nachádza v Univerzitnej knižnici v Budapešti (Maďarsko).

20. JANUÁR

Danišovič, Andrej

20. 1. 1912 Boleráz – 23. 6. 1991 Pezinok, poch.

Boleráz

Kňaz

Za kňaza bol vysvätený dňa 12. júna 1955. Po vysviacke kaplánoval v Šoporňi, v r. 1958 v Sládkovičove a Palárikove, v r. 1959 v Borskom Mikuláši, Bojkovej a Blahovej a v r. 1961 v Dedinke. Správcom fary v Kátlovciach sa stal v r. 1962. V r. 1963 – 1968 bol v Rakúsku. Po návrate pôsobil ako farár v Šuriankach. Na odpočinku žil v Charitnom domove v Pezinku.

Doležal, Pavel

20. 1. 1700 Skalica – 29. 11. 1778 Vyšná Boca

Kňaz, jazykovedec

Po štúdiách v Gyóri (Maďarsko) a v Nemecku sa stal súkromným učiteľom. Pôsobil v Lužici, Bratislave a Nécpaloch. Od r. 1760 bol farárom vo Vyšnej Boci. Bol básnikom a znalcom gramatiky. V r. 1746 vyšla v Bratislave jeho Grammatica Slavico-Bohemica. Napísal zbierku ľudových prísloví a porekadiel a venoval sa problematike ľudového školstva.

Jastrabík, Štefan

20. 1. 1917 Veľká Chocholná – 16. 10. 1981 Smolenice

Učiteľ, regionálny historik

Do r. 1956 pôsobil ako riaditeľ Osemročnej strednej školy v Cíferi. Bol známym regionálnym historikom, pôsobiacim v Smoleniciach a v Trstíne. Významnou mierou prispel k založeniu Múzea Molpír v Smoleniciach svojou zberateľskou a výskumnou činnosťou. Našiel originál patentovej listiny padáka Štefana Baniča. Je autorom viacerých kníh a publikácií o Smoleniciach. Najvýznamnejšie boli: Smolenice a Smolenická jaskyňa Driny.

21. JANUÁR

Benický, Michal

tiež Beniczky, Michal

21. 1. 1677 Mukačevo, Ukrajina – 31. 3. 1720 Trnava

Teológ, univerzitný profesor, jezuita

Príslušník zemianskeho rodu. Teológiu študoval v Grazi (Rakúsko). Vyučoval na rehoľných školách v Trnave, Trenčíne a Prešove, v r. 1709 – 1712 prednášal filozofiu a gramatiku na univerzite v Koložvári (Rumunsko), v r. 1718 – 1720 teológiu a cirkevné právo na univerzite v Trnave. V r. 1714 – 1717 spovedník rehole v Ríme (Taliansko).

Prechovská, Mária

21. 1. 1921 Trnava – 5. 11. 1995 Bratislava

Herečka

Študovala herectvo vo Viedni (Rakúsko), v r. 1944 – 1945 bola členkou Akademického divadla v Trnave. Od r. 1945 členka činohry SND

v Bratislave. Herečka širokého spektra dramatických i komediálnych postáv v klasických aj súčasných činoherných dielach domácich a cudzích autorov. R. 1967 získala umelkyňa, v r. 1971 ocenená Cenou Zväzu dramatických umelcov za rozhlasovú tvorbu.

Seilnacht, Jozef

21. 1. 1859 Edingen, Nemecko – 11. 2. 1939 Hlohovec

Rezbár

V Nemecku prežil celú svoju mladosť. Pôsobil ako reštaurátor drevených sakrálnych pamiatok. Do Hlohovca sa presťahoval niekedy v r. 1893 – 1894. Desiat rokov pracoval ako predák v malej fabrike na rámy v Leopoldove. V Hlohovci si otvoril vlastnú rezbársku dielňu. Medzi jeho diela patrí nadstavec oltára v zámockej kaplnke v Hlohovci, hlavný oltár vo farskom kostole sv. Michala v Hlohovci. Vytvoril oltáre pre kostoly v Bábě, Dobrej Vode, Dunajskej Strede, Dvorníkocho, Horných Zeleniciach, Maduniciach, Žlkovciach, Smoleniciach, Siladiciach, Veľkých Úľanoch a inde. V jeho dielni boli vytvorené aj nábytkové zariadenia pre kaštiele v Hlohovci a Pečeňadoch. Po jeho smrti bola dielňa zatvorená. V r. 2010 mu bola v meste Hlohovec odhalená pamätná tabuľa (autor T. Dolník).

22. JANUÁR

Korec, Ján Chryzostom

22. 1. 1924 Bošany

Kardinál

Meštianku vychodil v Chynoranoch. Dňa 15. septembra 1939 vstúpil v Ružomberku do rehole jezuitov. V r. 1944 maturoval na gymnáziu v Kláštore pod Znievom. Od r. 1945 študoval na Filozofickom inštitúte Spoločnosti Ježišovej v Brne (Česko). Potom odišiel do Trnavy, kde pomáhal v redakcii Posla a študoval štvorročnú teológiu. Dňa 1. októbra 1950 bol tajne vysvätený v Rožňave za kňaza a po uväznení takmer všetkých biskupov bol ako 27-ročný dňa 24. augusta 1951 tajne vysvätený za biskupa Pavlom Hnilicom. Odvtedy používa meno Ján Chryzostom Korec. V r. 1958 sa o neho začala

zaujímať štátna bezpečnosť. Zatkli ho a odsúdili za vlastizradu na 12 rokov väzenia. Väzený bol v Prahe na Pankráci, Ruzyni, vo Valdiciach (Česko), Leopoldove a v Ilave. Z väzenia bol prepustený v r. 1968. Po prepustení z väzenia až do r. 1984 pracoval v rôznych robotníckych povolaniach. Neustával však vo svojej kňazskej službe. Dňa 6. februára 1990 ho pápež Ján Pavol II. vymenoval za sídelného biskupa do Nitry, kde pôsobil do 16. júla 2005. Dňa 28. júna 1991 bol menovaný za kardinála. Držiteľ viacerých významných ocenení.

Lapos, József prof., Ing., PhD.

22. 1. 1939 Nový Život – Tonkovec, časť Malý Máger

Pedagóg, stavebný inžinier

Maturoval v r. 1958 na SPŠ stavebnej s VJM v Lučenci. V r. 1958 – 1963 študoval na Stavebnej fakulte SVŠT v Bratislave. Po krátkej odbornej praxi v Hydrostave Bratislava – Vlčie hrdlo, r. 1964 nastúpil na Katedru kovových a drevených konštrukcií Stavebnej fakulty SVŠT v Bratislave. Docentúru obhájil v r. 1988, za profesora bol menovaný v r. 2005. Je spoluautorom jednej monografie, samostatne a v spolupráci napísal 16 vysokoškolských skript, z toho jedno v nemeckom jazyku. Od r. 1992 je autorizovaným stavebným inžinierom pre projektovanie inžinierskych stavieb a pre statiku stavieb.

23. JANUÁR

Dubrovský, Antonín

23. 1. 1915 Šoporňa – 30. 1. 1982 Šoporňa

Akademický maliar

Študoval na Vysokej škole umeleckého priemyslu v Prahe (Česko) a na AVU v Prahe u prof. Švabinského. Známy portrétista a krajinár. Portrétoval známe osobnosti, ale aj obyčajných ľudí. Jeho diela sa nachádzajú v rodnej obci v kultúrnom dome, vo Vlastivednom múzeu v Galante a v budove Základnej školy v Šoporňi má zriadenú stálu výstavu.

Molnár, Ivan Mgr.

23. 1. 1930 Nové Zámky – 31. 5. 2012 Trstice

Astronóm

Študoval fyziku na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil v Slovenskej ústrednej hviezdárni, ako učiteľ a riaditeľ základnej školy v Seliciach. Ako zamestnanec ONV v Galante založil v r. 1973 okresný astronomický kabinet, kde pracoval až do r. 2010. Aktívne sa venoval popularizácii astronómie. Vydával časopis *Astronomický spravodaj* a odborné metodické materiály. Bol zakladajúcim členom a tajomníkom SZAA, zakladajúcim členom SAS. V redakčnej rade časopisu *Kozmos* pôsobil 14 rokov. Čestný člen SAS pri SAV a SZAA. Dostal niekoľko vysokých ocenení, v r. 2009 Pamätnú medailu predsedu TTSK.

Moštenan, Juraj

23. 1. 1811 Púchov-Streženie – 25. 12. 1897 Smrečany

Osvetový pracovník, kňaz

Študoval v Levoči, Modre a v Šoproni (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán v Bzinciach, potom ako farár v Nových Sadoch, Hlbokom, v Pustých Úľanoch, v Oroszlányi (Maďarsko) ako konzistoriálny sudca a knihovník. Bol v styku so štúrovcami, národný a osvetový pracovník, zakladateľ svojpomocných spolkov.

24. JANUÁR

Heteš, Ján

24. 1. 1876 Dechtice – 15. 6. 1951 Dechtice

Živnostník, amatérsky fotograf

Vyučil sa za strojného zámočníka, neskôr mal vlastnú dielňu. Mlátil obilie v celom trnavskom okrese. Vyhotovil stroj na čistenie dätelinového semena. Sám si zhotovil fotoaparát a v r. 1925 – 1950 fotografoval portréty, zátišia, skupiny, zvieratá. Jeho dielo má dokumentárnu hodnotu.

Héger, Karol

24. 1. 1932 Pribeta

Kultúrno-osvetový pracovník

Štúdium na gymnáziu v Komárne kvôli 2. sv. vojne nedokončil. Ako 16 ročný pracoval na stavbe. V r. 1950 sa stal pracovníkom Ústredného výboru Csemadoku v Bratislave. Bol tajomníkom OV Csemadoku v Komárne, v Nitre a v Rimavskej Sobote. Neskôr pracoval na ÚV Csemadoku v Bratislave. V r. 1973 – 1994 riaditeľ Okresného osvetového strediska v Dunajskej Strede. V r. 1971 a 1980 získal ocenenie Zaslúžilý pracovník kultúry. V r. 2012 získal Pamätnú medailu predsedu TTSK a Cenu primátora mesta Dunajská Streda.

25. JANUÁR

Alexy, Janko

25. 1. 1894 Liptovský Mikuláš – 22. 9. 1970 Bratislava

Akademický maliar, publicista

V r. 1919 – 1925 študoval na pražskej AVU. Najprv pracoval ako profesor kreslenia na gymnáziu v Bratislave a od r. 1927 sa venoval iba umeleckej činnosti. V r. 1930 sa usadil v Martine, neskôr v Piešťanoch a v r. 1937 sa vrátil do Bratislavy. Patril k zakladateľom novodobého slovenského výtvarného umenia. V r. 1945 pôsobil a tvoril v Čáčove pri Senici. V 50. rokoch 20. storočia vytváral kompozície pre architektúru a tapisérie. Výrazne sa zaslúžil o rekonštrukciu Bratislavského hradu. Vydal vyše 20 kníh, spolu s Gejzom Vámošom vydával literárno-umelecký časopis *Svojet*, ktorý založili v r. 1922. Zaslúžilý umelec v r. 1954, národný umelec v r. 1964.

Fürstenzeller, Pavol Mgr.

25. 1. 1925 Šaštín

Amatérsky výtvarník

Vo svojej tvorbe mapuje historickú Skalicu, vinohradnícky región i ďalšie motívy zo Záhoria. Vystavuje samostatne aj na kolektívnych výstavách doma i v zahraničí. Je členom Výtvarnej únie Slovenska, Združenia výtvarníkov západného Slovenska a tiež zakladajúcim členom skalického Klubu výtvarníkov. V r. 2008 bola v Záhorskom

múzeu v Skalici sprístupnená výstava z jeho tvorby, prezentujúca obrazy z obdobia r. 2000 – 2008. V r. 2000 dostal Cenu generálneho riaditeľa NOC a v r. 2003 Cenu primátora mesta Skalica.

26. JANUÁR

Čepčková, Elena (rod. Kaššová)

pseud. Hronská

26. 1. 1922 Dolná Žďaňa – 6. 1. 1992 Bratislava

Spisovateľka, dramatička, učiteľka

Autorka viacerých próz a veršov pre deti a mládež. Pôsobila ako redaktorka v časopisoch *Ohník*, *Zornička*, *Slniečko*. Žila v Piešťanoch.

Figura, Zoltán MVDr.

26. 1. 1941 Hrubý Šúr – 7. 4. 1973 Kráľová pri Senci

Zverolekár

Študoval na Lekárskej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Pôsobil ako zverolekár v okrese Galanta. Zomrel pri výkone služobných povinností, pri odstraňovaní následkov epidémie slintačky a krívačky. V r. 1974 mu bolo udelené vyznamenanie Vynikajúci pracovník Ministerstva poľnohospodárstva a výživy in memoriam.

Galamboš, Ivan doc.

26. 1. 1940 Holíč

Reštaurátor umeleckých a historických diel, vysokoškolský pedagóg

Študoval na Štátnej priemyselnej škole grafickej v Prahe (Česko), odbor konzervovanie a reštaurovanie písomných a knižných pamiatok, na Filozofickej fakulte UK v Bratislave odbor archívniectvo a na AVU vo Viedni (Rakúsko), špecializácia reštaurovanie papiera a grafiky. Pedagogicky v posledných rokoch pôsobí ako hosťujúci docent na VŠVU v Bratislave. Dlhoradne sa venuje reštaurovaniu a tvorbe faksimile, vzácných historických listinných dokumentov pre rôzne svetové expozície a domáce múzeá a umeleckých diel pre galérie

a múzeá. Za celoživotný prínos v odbore reštaurátorstvo historických dokumentov a umeleckých diel mu prezident republiky SR udelil v r. 2011 Rad Ľudovíta Štúra II. triedy.

Kenessy, Ladislav

26. 1. 1921 Trnava – 13. 12. 1973 Bratislava

Novinár, prekladateľ

Študoval na gymnáziu v Trnave a Bratislave, potom na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. V r. 1947 – 1950 pôsobil ako stredoškolský profesor, neskôr ako redaktor SPN, vydavateľstva *Alfa* a šéfredaktor časopisu *Agrochémia*.

Mocko, Ján

26. 1. 1843 Senica – 16. 11. 1911 Senica

Cirkevný historik, spisovateľ, kňaz

Študoval na gymnáziu v Modre a Bratislave, teológiu študoval v Bratislave, Rostocku a Erlangene (Nemecko). Pôsobil ako farár v Čáčove. Ako cirkevný historik sa venoval životu a dielu Juraja Trnavského a spracoval i životopisy ďalších osobností. V r. 1895 pripravil nové vydanie spevníka *Cithara sanctorum*, zostavil *Veniec nábožných piesní* a objavil dva vzácne spevníky zo 16. a 17. storočia – *Turolúcky* a *Senický kancionál*. Bol spoluzakladateľom spolku *Tranoscius* a zaslúžil sa o záchranu a sústredenie vzácných kníh v Trnavského knižnici v Liptovskom Mikuláši.

Perényi, Imrich PhDr.

tiež Perényi, Imrich

1746 Vinné – 26. 1. 1823 Trnava

Cirkevný hodnostár, spisovateľ

Študoval filozofiu a teológiu v Trnave, vo Viedni (Rakúsko) a v Ríme (Taliansku). Pôsobil ako ceremoniár biskupa, potom ako farár v Galante. Po r. 1774 postupne kanonik, dekan, prefekt Pázmánea, titulárny biskup, veľprepoš, vikár. Autor katechizmu, modlitebnej knižky a príležitostných básní.

Tekel, Teodor Jozef

26. 1. 1902 Prešov-Ľubotice – 14. 7. 1975 Trnava

Kňaz, maliar, básnik

Maliarstvo študoval v Prahe (Česko) u prof. Maxa Švabinského. Od r. 1924 pôsobil ako františkánsky kazateľ a katechéta v rôznych mestách Slovenska (Bardejov, Hlohovec, Nitra). V Trnave býval v r. 1950 – 1975 na Michalskej ulici pod hradbami. Samostatne vystavoval iba v r. 1968 v Trnave. V Galérii Jána Koniarka mal súbornú výstavu v r. 1990, 2002 a 2012. Známe sú jeho pastely a akvarely s náboženskými a protivojnovými motívmi. Diela vynikajú lyrickou farebnosťou a meditatívnym charakterom. Mnohé dopĺňajú úryvky z biblie. V Trnave nesie jeho meno ulica.

27. JANUÁR

Krištofík, Ján

27. 1. 1918 Trnava – 22. 9. 1987 Praha, Česko

Vojak, športovec, funkcionár

Ako osemnásťročný vstúpil dobrovoľne do armády ČR. Aktívne sa zúčastnil národnoslobodzovacieho hnutia. V r. 1945 mu bola udelená Československá medaila za chrabrosť prezidentom ČR. Vyštudoval vojenskú akadémiu a stal sa dôstojníkom ČSLA. Bol aktívnym športovcom. Dlhé roky pôsobil ako predseda TJ Slávia Trnava a je spoluzakladateľom TJ Slováport Trnava. Bol iniciátorom výstavby športového areálu Rybník a Mestskej športovej haly, na ktorej je umiestnená jeho pamätná tabuľa. Za činnosť v telovýchove bol ocenený Verejným uznaním o rozvoj československej telesnej výchovy 1. stupňa a Chalupeckého medailou.

Mészáros, Ignác

27. 1. 1729 Horný Bar – 21. 11. 1800 Buda, Maďarsko

Spisovateľ, prekladateľ

Zemepán zo Žitného ostrova. Študoval v Bratislave a v Győri (Maďarsko). Prekladal umelecké diela z nemčiny. Svoje hlavné dielo Kartigám napísal v Hornom Bare.

Tölgyessy, Juraj prof., Ing., DrSc.

27. 1. 1931 Dunajská Streda

Chemik, vysokoškolský pedagóg

Študoval na CHTF SVŠT v Bratislave. V r. 1958 získal vedeckú hodnosť doktora chemických vied na Moskovskej štátnej univerzite Lomonosova (Rusko). V r. 1969 – 1972 bol prodekanom CHTF SVŠT a v r. 1966 – 1977 zakladateľom a vedúcim Katedry životného prostredia CHTF SVŠT. V r. 1996 – 2007 bol profesorom na Katedre chémie Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Je spoluzakladateľom a vedúcim redaktorom vedeckého časopisu Journal of Nuclear and Radioanalytical chemistry. Vo vedecko-výskumnej oblasti sa zameriaval na oblasť aplikovanej chémie. Za svoju prácu získal viaceré vyznamenania. V r. 1967 dostal Cenu Maďarskej akadémie vied, v r. 1975 Hevessyho medailu, v r. 1979 titul zaslúžilý vynálezca, v r. 1980 a v r. 1986 Cenu vydavateľstva Obzor, v r. 1981 Cenu vydavateľstva Alfa, v r. 1984 Cenu vydavateľstva Veda, v r. 2005 Pamätnú medailu Juraja Fándlyho, v r. 2006 sa stal Čestným členom Slovenskej farmaceutickej spoločnosti, v r. 2008 získal Bellušovu medailu Slovenskej chemickej spoločnosti, v r. 2010 Weberovu cenu Slovenskej farmaceutickej spoločnosti. V r. 2010 získal Čestné občianstvo mesta Dunajská Streda.

Trnka, Michal Alojz PhDr., ThDr.

27. 1. 1746 Drahovce – 8. 12. 1821 Budapešť, Maďarsko

Filozof, teológ, pedagóg

V r. 1796 pôsobil ako profesor na univerzite v Pešti (Maďarsko). Neskôr ako katolícky kňaz, člen jezuitskej rehole. V r. 1769 – 1771 učil v Trnave gramatiku.

28. JANUÁR

Albach, Jozef Stanislav

28. 1. 1795 Bratislava – 12. 11. 1853 Eisenstadt, Rakúsko

Prírodovedec, náboženský spisovateľ, františkán

Študoval filozofiu a teológiu v Bratislave, v r. 1818 vysvätený za kňaza. V r. 1820 – 1822 pôsobil ako kazateľ v Trnave, v r. 1823 – 1824 v Eisenstadte, potom v Pešti (Maďarsko). Venoval sa prírodným vedám, mal bohatú botanickú a mineralogickú zbierku. Práce z botaniky a mineralogie zostali v rukopise, tlačou vyšli učebnice zemepisu. Vynikajúci kazateľ, skladateľ náboženských piesní. V rukopise je aj jeho nemecký preklad uhorských dejín G. Spányika a 1300-stránkový denník.

Maar, Jozef

28. 1. 1906 Galanta-Nebojsa – 3. 8. 1956 Bratislava

Energetik, konštruktér

Študoval v Bratislave. Pôsobil ako konštruktér poľnohospodárskych strojov, technik, vedec, pracovník Energetického ústavu v Bratislave. Zameriaval sa na využitie elektriny v poľnohospodárstve a v potravinárskom priemysle. Zrekonštruoval parné oračky na pohon elektromotormi a v Sládkovičove uskutočnil prvú orbu s použitím elektrických pohonných zdrojov. Publikoval v odborných časopisoch.

29. JANUÁR

Bedeő, Pavol

29. 1. 1805 Ásványráró, Maďarsko – 31. 10. 1873

Budapešť, Maďarsko

Cirkevný spisovateľ

Filozofiu študoval v Trnave, teológiu v Budapešti. Po vysvätení za kňaza v r. 1828 pôsobil ako kaplán v Sládkovičove, ako farár v Novom Živote, vychovávateľ v Bratislave, v r. 1850 – 1855 ako farár v Kráľovom Brode, potom v Zemnom. Autor modlitebných knížiek.

Classens, Augustín

tiež Klassenz, Augustinus

29. 1. 1712 Hlohovec – 29. 10. 1749 Prievidza

Básnik, učiteľ

Profesor na Trnavskej univerzite, kde prednášal gramatiku, rétoriku a poetiku. Autor latinských básní.

Hollý, Jozef

29. 1. 1879 Skalica – 3. 11. 1912 Moravské Lieskové

Dramatik

Študoval na gymnáziu v Skalici, na evanjelickom lýceu a teologickej akadémii v Bratislave. Ako kaplán pôsobil v Petrovci a v Starej Turej. V r. 1903 – 1912 bol farárom v Moravskom Lieskovom.

Medzi jeho najznámejšie dramatické práce patria: Mánotratný syn, Kubo, Amerikán, Černová a Gelo Sebechlebský.

Janošovský, Štefan

29. 1. 1853 Piešťany – 14. 11. 1881 Piešťany

Kňaz, náboženský spisovateľ

Študoval na gymnáziu v Trenčíne, teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán v Suchej nad Parnou, vo Veľkých Levároch a v Piešťanoch. Autor besedníc a noviel, náboženských článkov v časopisoch Kazateľňa a Kazateľ.

Kostka, Jozef

29. 1. 1912 Stupava – 30. 9. 1996 Bratislava

Sochár

Popredný slovenský sochár, významný pedagóg, predstaviteľ moderného sochárskeho prjavu. Absolvent UMPRUM Praha (Česko) v r. 1937, od r. 1940 pôsobil na SVŠT v Bratislave, v r. 1949 – 1972 ako profesor na VŠVU v Bratislave (oddelenie figurálneho sochárstva). Na Záhorí vystavoval v r. 1983 a v Záhorkej galérii v Senici sa konali aj jubilejné výstavy v rokoch 2002 a 2012. V tejto galérii sa nachádza v zbierkach desať jeho sochárskych diel v bronz.

Očovský, František Augustín

29. 1. 1816 Trnava – 30. 1. 1898 Trnava

Cirkevný hodnostár, archívár, knihovník

Filozofiu študoval v Trnave a Ostrihome (Maďarsko), teológiu vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako kaplán v Galante. Od r. 1844 archívár a tajomník arcibiskupského vikariátu v Trnave. Od r. 1854 knihovník na arcibiskupskom úrade v Ostrihome, bol poverený usporiadaním cirkevného archívu. V r. 1871 bol vymenovaný za farára, potom titulárneho opáta a prepošta v Trnave. Autor dejín Trnavy a Pezinka. Písal náboženskú literatúru. Príslušník druhej generácie bernolákovcov.

Schmidtová-Ilavská, Veronika

29. 1. 1937 Lubeník

Hádzanárka

S hádzanou začala v 15 rokoch, dovtedy sa venovala športovej gymnastike. Členka TJ Spartak TAZ a československého reprezentačného družstva, ktoré v r. 1957 získalo titul majstra sveta. Po skončení kariéry sa naďalej venovala športu ako trénerka.

Sulík, Ivan prof., PhD.

29. 1. 1943 Topoľčany

Vysokoškolský pedagóg, spisovateľ

Vyšťudoval Pedagogickú fakultu na Vysokej škole pedagogickej v Nitre. V r. 1973 – 1977 pracoval ako vedecký aspirant v Literárno-výchovnom ústave SAV v Bratislave. Neskôr pracoval v Ústave umeleckej kritiky v Bratislave. Od r. 1988 pôsobil ako vysokoškolský pedagóg na Univerzite Konštantína Filozofa (UKF) v Nitre, kde v r. 1991 získal hodnosť docenta. V r. 1995 sa stal vedúcim Katedry žurnalistiky na Filozofickej fakulte UKF. Od r. 1997 pôsobí ako univerzitný profesor v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry. Je autorom mnohých vedeckých štúdií, esejí, úvah, článkov, recenzií a knižných doslovov. Za svoju celoživotnú literárnokritickú činnosť získal v r. 1987 Cenu Alexandra Matušku a ocenenie ministra kultúry SR. Žije v Hlohovci.

Zalabai, Zsigmond doc., PhD., PhD.

29. 1. 1948 Pastovce – 26. 12. 2003 Šamorín

Pedagóg, literárny historik, kritik

Maturoval na gymnázium s VJM v Šahách. Pôsobil ako učiteľ na ZŠ v Pastovciach. V r. 1967 – 1972 študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pracoval ako redaktor časopisu Irodalmi Szemle (Literárna revue), vo vydavateľstve Madách, v Mestskom vlastivednom dome v Šamoríne, neskôr ako spisovateľ na voľnej nohe. V r. 1990 – 1992 vedúci Katedry maďarského jazyka a literatúry na UK v Bratislave. Od r. 2000 člen Maďarskej akadémie vied. V r. 1982 a v r. 1990 získal Cenu Imre Madácha, v r. 1995 Pezsgő-díj (Cena Pezsgő), v r. 1996 Szlovákiai Írószervezetek Társulának Díja (Cena slovenských spisovateľských zväzov), v r. 1999 Plaketu Árona Mártona. Čestný občan obcí Marcelová a Pastovce.

30. JANUÁR

Glesk, Pavol prof., PhD., CSc.

30. 1. 1931 Lučenec – 15. 7. 2008 Bratislava

Tréner, atlét, pedagóg, funkcionár, publicista

Pôsobil na čele slovenskej atletiky. Stál pri zrode svetoznámeho mítingu Pravda - Televízia - Slovnaft. Bol predsedom ČSOV, bol prvý predseda SOV, spoluzakladateľ medzinárodnej olympiády detí a mládeže Kalokagatia v Trnave. Podpredseda Spoločnosti Ferdinanda Martinenga. Ako univerzitný profesor na trnavskej katedre MtF STU okrem mnohých publikácií, ktorých bol autorom, inicioval viaceré špičkové vedecké semináre. Je po ňom pomenovaný atletický areál STU v tesnej blízkosti internátu Mladá garda v Bratislave. Za r. 2002 mu mesto Trnava udelilo ocenenie Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava za rozvoj vysokoškolského športu v Trnave. Bola mu udelená Pamätná medaila predsedu TTSK in memoriam.

Gregorička, Štefan

30. 1. 1948 Piešťany

Novinár

Vyšť 40 rokov sa venuje informovaniu o dianí v oblastiach regiónu. Patrí k najznámejším športovým novinárom v Piešťanoch. Spolupracoval so Slovenským rozhlasom, Trnavským hlasom i denníkom Šport. Je autorom viacerých kníh o histórii jednotlivých športov v Piešťanoch. V r. 2008 bol ocenený Cenou TTSK.

Koniarek, Ján

30. 1. 1878 Voderady – 4. 5. 1952 Trnava

Akademický sochár, zakladateľ moderného slovenského sochárstva

Šťudoval na Umeleckopriemyselnej škole v Budapešti (Maďarsko). Navštevoval aj umelecké školy v Ríme (Taliansko). Po návrate do Budapešti študoval na tamojšej akadémii u Alojza Štróbla. V r. 1902 – 1904 dokončil svoje štúdiá na akadémii v Mnichove (Nemecko). V r. 1908 – 1914 bol portrétistom kráľovského dvora v Belehrade (Srbsko). Veľká časť jeho diel bola zničená počas 1. sv. vojny. Po r. 1918 sa usadil v Trnave, kde mal i ateliér, tu žil až do svojej smrti. V r. 1942 dostal Národnú cenu za svoje celoživotné dielo. Jeho meno nesie Galéria Jána Koniarka v Trnave, kde sa nachádza i časť autorovho diela v stálej expozícii. Koniarkova tvorba je poznačená secesnými a impresionistickými vplyvmi prelomu 19. a 20. storočia. Jeho pamätník padlým v 1. sv. vojne v Trnave patrí k najexcelentnejším dielam „rodinizmu“ na Slovensku. V Trnave sa nachádza i súsošie Antona Bernoláka, či socha M. R. Štefánika. Vytvoril sochu sediaceho básnika Jána Hollého, ktorá je umiestnená v jeho rodnom dome v Borskom Mikuláši.

Mihalkovič, Jozef Ing.

30. 1. 1935 Veľké Kostoľany

Básnik, prekladateľ

Ľudovú školu a gymnázium vychodil v Trnave. Po ukončení vysokej školy v Pardubiciach (Česko)

nastúpil ako chemický inžinier do cementárne v Stupave. Po pár rokoch toto povolanie opustil pre literárnu činnosť. V r. 1967 riaditeľ Múzea Ľ. Štúra v Modre, v r. 1970 – 1973 redaktor literárnej redakcie Československého rozhlasu v Bratislave. Pracoval vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ, v časopise Revue svetovej literatúry, Romboid a v 90. rokoch 20. storočia v Národnom literárnom centre. Autor viacerých básnických zbierok. Poézia jeho zbierok je poznačená príslušnosťou k trnavskej básnickej skupine (konkretistom). Pôsobil aj ako prekladateľ. Mesto Modra mu udelilo titul Čestný občan mesta Modry.

Šoltés, Ladislav prof., MUDr., DrSc., Dr.h.c.

30. 1. 1933 Spišská Nová Ves

Lekár, profesor, vedec

Autor mnohých patentov a vynálezov v oblasti pediatrie. Zakladateľ medicínskej etiky a bioetiky na Slovensku. Emeritný rektor Trnavskej univerzity, spoluzakladateľ odboru Sociálna práca na FZSP TU v Trnave. Ako lekár pôsobil v Keni a na Haiti. V r. 2008 bol ocenený Cenou TTSK.

Štibraný, Vojtech PhD.

30. 1. 1912 Smolenice – 18. 2. 1964 Pusté Úľany

Historik, archívár, múzejník

Šťudoval dejepis a slovenský jazyk na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil ako stredoškolský profesor na gymnáziách v Zlatých Moravciach, v Leviciach, v r. 1952 – 1954 ako vedúci okresného archívu v Trenčíne, potom pracovník Poľnohospodárskeho múzea v Nitre. Zaslúžil sa o záchranu a usporiadanie archívnych materiálov z bývalej Trenčianskej stolice. Spoluautor sprievodcu po archíve. Publikoval v odborných časopisoch.

Vavro, Valér**30. 1. 1911 Piešťany – 24. 5. 1992 Piešťany***Akademický sochár, reštaurátor*

V Piešťanoch prežil väčšinu svojho života. Patrí k významnej slovenskej výtvarnej generácii nazývanej Generácia 1909. V r. 1935 – 1939 študoval na AVU v Prahe (Česko) u významného českého sochára

Bohumila Kafku. Od absolvovania štúdií sa venoval monumentálnej, komornej, portrétnej a reštaurátorskej tvorbe. Zúčastnil sa na mnohých výstavách doma i v zahraničí. V r. 1978 získal Cenu mesta Piešťany a v r. 1981 Cenu Martina Benku. Je autorom viacerých sôch a pamätníkov v Piešťanoch.

31. JANUÁR**Đurček, Jozef prof., RNDr., PhD.****31. 1. 1930 Košúty***Fyzik, rektor*

V r. 1954 ukončil Prírodovedeckú fakultu UK v Bratislave, odbor fyzika. V r. 1993 získal titul profesor v odbore fyzika kondenzovaných látok a akustika na Elektrotechnickej fakulte SVŠT Bratislava. Vedecky sa orientoval na vysokofrekvenčné a rádiospektroskopické vyšetřovanie látok. Od r. 1962 pôsobil na Vyskej škole dopravy a spojov v Žiline. Od r. 1985 pôsobil na univerzite v Ružomberku, kde bol do konca roku 1998 dekanom. V r. 2001 – 2004 bol rektorom Katolíckej univerzity v Ružomberku. Podieľal sa na organizácii viacerých medzinárodných i domácich vedeckých konferencií. Publikoval v domácich a zahraničných časopisoch a zborníkoch.

Jaczová-Teplá, Eva (rod. Šajová)**31. 1. 1920 Piešťany – 18. 6. 1998 Bratislava***Baletná umelkyňa, choreografka, učiteľka, dramaturgička*

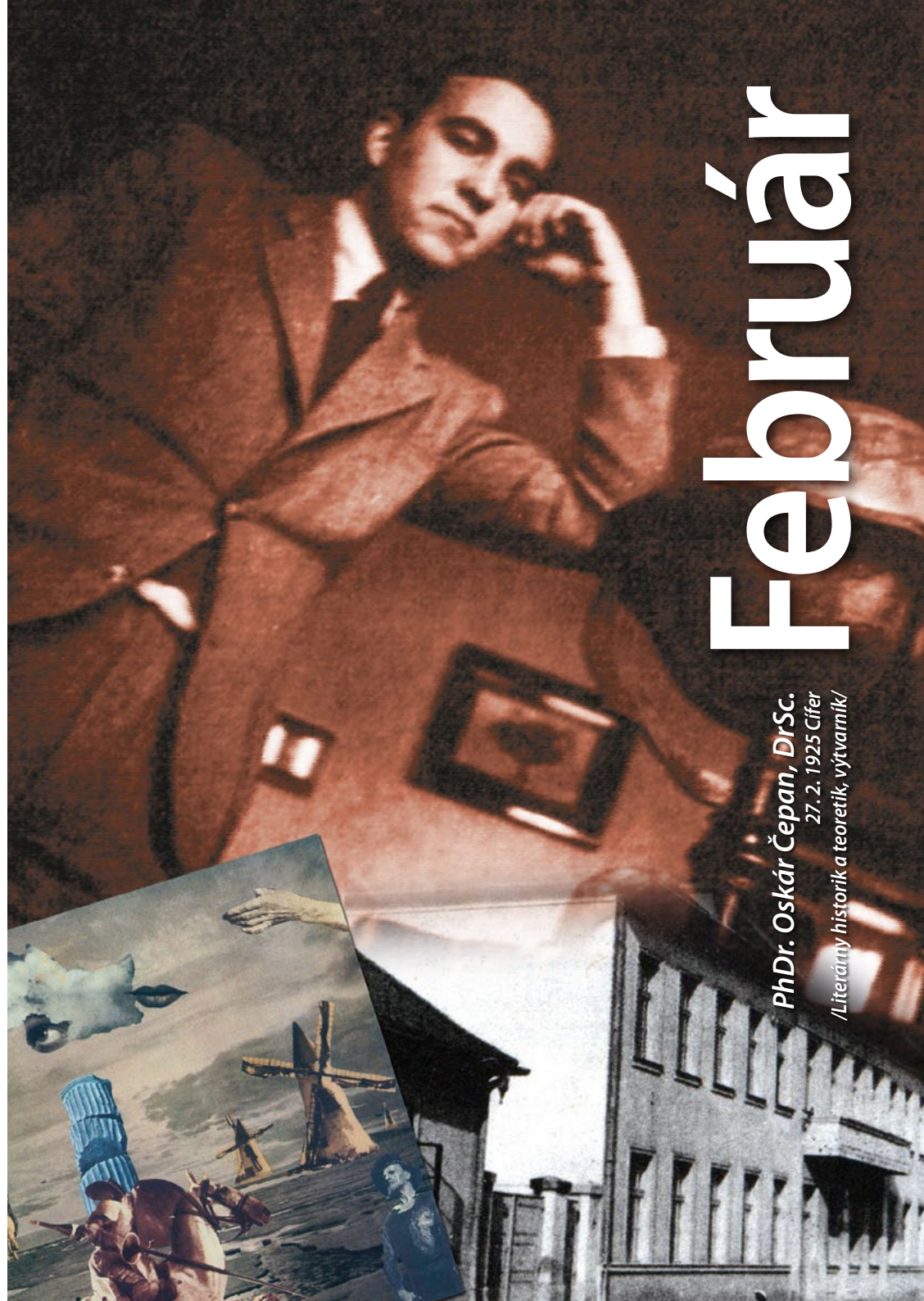
V r. 1939 – 1954 pôsobila ako sólistka baletu SND v Bratislave, ako dramaturgička baletu SND v r. 1951 – 1956, súčasne v r. 1948 – 1949 sólistka baletu divadla Umění lidu v Prahe (Česko),

od r. 1949 externá učiteľka klasického tanca na Štátnom konzervatóriu, v r. 1979 – 1986 umelecká zástupkyňa riaditeľa Hudobnej a tanečnej školy v Bratislave. Prvá titulárna dramaturgička v histórii slovenského baletu. Spoluzakladateľka tanečného školstva na Slovensku, zakladateľka Hudobnej a tanečnej školy. Autorka viacerých publikácií a štúdií z oblasti hudobnej pedagogiky a histórie slovenského baletu. R. 1970 vyznamenaná zlatou medailou SND, zaslúžilá učiteľka v r. 1975.

Šulek, Viliam**31. 1. 1825 Sobotište – 20. 10. 1848 Šulekovo***Národovec*

Základnú školu vychodil v Sobotišti, v Trnave sa vyučil za zlatníka, študoval na evanjelickom lýceu v Modre. V r. 1848 sprostredkovateľ rozkazov Slovenskej národnej rady v Krajnom, kde viedol ozbrojený odpor proti maďarským gardistom, uväznený v Hlohovci, odsúdený na trest smrti a popravený v chotári obce Beregseg. Na pamiatku popravy zmenila obec v r. 1948 svoj názov na Šulekovo. Na budove Mestskej knižnice v Hlohovci mu bola odhalená pamätná tabuľa v r. 1968.

Február

PhDr. Oskár Čepan, DrSc.**27. 2. 1925 Čífer***/Literárny historik a teoretik, výtvarník/*

1. FEBRUÁR

Bátky, Ladislav

pseud. Poór, Ferenc

1. 2. 1919 Gabčíkovo – 1. 4. 1980 Bratislava

Publicista, redaktor

Vychodil ľudovú školu v Gabčíkove, potom meštiansku školu v Šamoríne. Pracoval ako dedinský kováč v Gabčíkove, účtovník v Šamoríne, externý redaktor Magyar Nap (Maďarský deň) v Bratislave, redaktor Győri Hírlap (Győrske zvesti), externý spolupracovník Magyar Nemzet (Maďarský národ) v Budapešti (Maďarsko). Od r. 1940 bol vojakom maďarskej armády. V r. 1944 – 1946 v sovietskom zajatí v Borisove, kde redigoval maďarské nástené noviny. Po vojne hospodáril na rodinnom majetku. Bol redaktorom, v r. 1952 – 1962 zástupca šéfredaktora Új szó (Nové slovo) v Bratislave, v r. 1953 – 1955 šéfredaktor mesačníka Fáklya (Pochodeň). Po okupácii južného Slovenska bol perzekvovaný maďarskými úradmi. V r. 1957 získal ocenenie Za vynikajúcu prácu.

Hollósyová, Mária

1. 2. 1858 Opoj – 15. 4. 1945 Cífer

Výšivkárka, návrhárka, kresliarka

Pracovala pôvodne ako poštová úradníčka v Križovanoch nad Dudváhom. Preslávila sa ako vedúca ciferskej výšivkárskej školy v r. 1892 – 1918. Popredná umelecká osobnosť s výrazným talentom a kvalitou výšivkárskej práce. Profesionálne zvládala návrhy na monumentálne textilné diela so zložitými ornamentálnymi kompozíciami. Zo zachovaných prác (mnohé sú vo fondoch rímskokatolíckeho kostola v Cíferi) sú najznámejšie: ornát pre ostrihomskú baziliku, časť korunovačného oblečenia pre kráľovnú Zitu, cirkevná zástava v kostole sv. Matúša v Budapešti (Maďarsko), antipendium s výjavom poslednej večere. Podľa jej návrhov ciferské vyšivačky pracovali na objednávkach pre uhorský a španielsky dvor, pre belgickú šľachtu. Ocenená mnohými medailami a cenami, napr. v Maďarsku, Anglicku, Taliansku a Francúzsku.

Králiček, Ján

1. 2. 1879 Ružomberok – 27. 1. 1958 Báč

Cirkevný spisovateľ, prekladateľ

Študoval na gymnáziu v Ružomberku, teológiu na univerzite v Budapešti (Maďarsko). Od r. 1900 bol príslušníkom jezuitskej rehole v Trnave, misionár v cudzine. Autor náboženskej beletrie s moralistickým zameraním. V r. 1921 – 1942 redaktor časopisu Posol Božského srdca Ježišovho, v r. 1928 – 1948 Katolíckej misie v Trnave.

Miklošek, Jan

1. 2. 1916 Sládkovičovo – 15. 9. 1941 Hamburg, Nemecko

Vojenský letec

V r. 1934 – 1936 študoval na Pilotnej škole v Prostějove (Česko), v r. 1937 bol menovaný vojenským letcom, jeho prvým pôsobiskom bolo letisko Tri duby pri Sliacích. Pred odchodom do zahraničného odboja bol istý čas väznený, lebo sa zúčastnil na prípravách jedného odhaleného odletu, ale nakoniec dostal úradné povolenie vyšťahovať sa do Juhoslávie. Odtiaľ sa cez Stredný východ dostal do Francúzska. Po kapitulácii Francúzska odplával do Anglicka, kde sa stal príslušníkom 311. Československej bombardovacej perute RAF. Ako príslušník tejto perute absolvoval mnoho úspešných misií. Zomrel pri operačnom lete s celou posádkou lietadla.

2. FEBRUÁR

Alkus, Štefan

2. 2. 1918 Cleveland, USA – 2. 9. 1986 Hlohovec

Maratónsky bežec

V r. 1923 sa vrátil z USA s matkou na Slovensko. Už v mladosti vynikal talentom v behu, hlavne na dlhé vzdialenosti. Svoj prvý maratónsky beh absolvoval ako 18-ročný. Svoj najlepší maratónsky čas 2 hod. 20 minút zabehol na maratóne v Prahe (Česko). Zúčastňoval sa aj na košíckom Medzinárodnom maratóne mieru, ktorý aj raz vyhral. Používal najjednoduchšie tréningové metódy bez odborných znalostí. Od r. 2001 organizuje Mestský klub Slovenského orla v Hlohovci na jeho počesť bežecké preteky Memoriál Štefana Alkusa.

Dugovič, Marián Ing.

2. 2. 1943 Gbely – 13. 5. 2008 Piešťany

Energetik

Maturoval na Jedenástročnej strednej škole v Trnave. Absolvent Elektrotechnickej fakulty SVŠT v Bratislave. V r. 1966 nastúpil do Tesly Bratislava a o dva roky neskôr pracoval v Atómových elektrárnach Jaslovské Bohunice. Patrila medzi zakladajúcu generáciu Výskumného ústavu jadrových elektrární (VÚJE) v Trnave, kde pracoval od r. 1977. Počas svojho pôsobenia v tomto ústave zastával rôzne funkcie. V r. 2001 sa stal generálnym riaditeľom VÚJE Trnava. V r. 2003 mu bola udelená Cena ministra školstva SR za vedu a techniku.

Hviezdoslav, Pavol Ország

pseud. Hviezdoslav, Jozef Zbranský, Syn ľudu, O., P. O.

2. 2. 1849 Vyšný Kubín – 8. 11. 1921 Dolný Kubín

Spisovateľ, advokát

V r. 1874 – 1875 pracoval u Š. Fajnora v Senici na súde ako advokátsky koncipient. V Senici sa pripravoval na advokátske skúšky, ktoré zložil v Budapešti (Maďarsko) v r. 1875. Pseudonym Hviez-

doslav si údajne zvolil v Senici. Ako advokát pôsobil v Dolnom Kubíne a v Námestove. Tu vznikli jeho najznámejšie diela: Hájkova žena, Ežo Vlkolínsky, Gábor Vlkolínsky, Žalmy a hymny, Sonety.

Tomsa, František PhDr.

1884 Przemysl, Halič, Poľsko – 2. 2. 1934 Trnava

Stredoškolský pedagóg

Gymnaziálne štúdiá absolvoval v Prahe (Česko) a v Krakove (Poľsko), vysokoškolské na KU v Prahe. Po ukončení štúdií v r. 1909 učil na Československej obchodnej akadémii v Prahe, potom na reálnom gymnáziu v Prahe III. Jeho ovládanie poľského jazyka bolo využité po r. 1918 v plebiscitnej spíšsko-oravskej komisii, dostal sa na Slovensko, kde zotrval do svojej smrti. Po skončení práce v spomínanej komisii päť mesiacov vyučoval na

reálnom gymnáziu v Zlatých Moravciach a od 1. apríla 1921 pôsobil na trnavskom gymnáziu, kde vyučoval matematiku a fyziku.

Vragaš, Štefan

2. 2. 1929 Kováčov

Kňaz, vysokoškolský pedagóg

Študoval na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave, na Pápežskej lateránskej univerzite v Ríme (Taliansko), na Filozofickej fakulte Viedenskej univerzity vo Viedni (Rakúsko). Pracoval v Ústave slovenského jazyka SAV v Bratislave. Externe prednášal slovenský jazyk na Pedagogickom inštitúte v Bratislave, v r. 1972 – 1994 pôsobil vo Viedenskej arcidiecéze, v r. 1980 – 1995 bol lektorom slovenského jazyka v Slavistickom inštitúte Viedenskej univerzity, od r. 1990 hosťoval na bohosloveckej fakulte v Bratislave. Od r. 1995 v pastoračnej činnosti Bratislavskej arcidiecézy. Venoval sa štúdiu slovenského jazyka, slovenskej lexikológii, lexikografii, sociálnej náuke katolíckej cirkvi, staroslovienčine a základom teológie. Pápež Ján Pavol II. ho vyznamenal titulom pápežský kaplán a pápež Benedikt XVI. ho povýšil za pápežského prelata.

3. FEBRUÁR

Dubec, Anton

3. 2. 1906 Rajec-Šuja – 29. 6. 1975 Bratislava

Matematik, pedagóg

V r. 1922 – 1926 študoval na gymnáziu v Trnave, v r. 1926 – 1931 matematiku a deskriptívnu geometriu na Prírodovedeckej fakulte KU v Prahe (Česko). Potom učil na gymnáziách v Novom Meste nad Váhom, Zvolene, v r. 1937 – 1941 v Trnave. Významný predstaviteľ vyučovania matematiky na Slovensku. Autor jednej z prvých metódik vyučovania deskriptívnej geometrie v ČSSR, autor a spoluautor učebníc, vyše 50 článkov. Zaslúžilý učiteľ.

Rusnák, Igor

3. 2. 1936 Trnava

Dramatik, spisovateľ

Maturoval na gymnáziu v Bratislave. Študoval na VŠMU v Bratislave, odbor divadelná dramaturgia. Pracoval ako dramaturg v Československom rozhlas v Bratislave, v Divadle Jonáša Záborského v Prešove, v Krajskom oblastnom divadle v Trnave a v Československom štátnom filme v Bratislave. R. 1968 nastúpil ako dramaturg vysielania pre deti a mládež do Slovenskej televízie v Bratislave, kde sa neskôr stal vedúcim dramaturgie. Potom bol umeleckým šéfom Poetického súboru NS v Bratislave a neskôr redaktorom časopisu Film a divadlo. Od r. 1980 ako dramaturg striedavo pôsobil v Divadle J. Záborského v Prešove, v Slovenskej televízii a v Spišskom divadle v Spišskej Novej Vsi. Okrem dramatickej tvorby sa venoval i písaniu scenárov k televíznym inscenáciám a filmom. Súčasťou jeho literárnych aktivít je aj divadelná kritika.

4. FEBRUÁR

Braxatoris, Pavol

4. 2. 1909 Senica – 19. 1. 1980 Bratislava

Textár, libretista, právnik

Maturoval v Skalici, v r. 1928 – 1933 študoval právo v Prahe (Česko). V r. 1933 – 1953 pracoval ako štátny úradník v Senici, v r. 1954 – 1958 ako vedúci sekretariátu Zväzu slovenských skladateľov. V r. 1971 – 1973 bol vedúcim ekonómom Mestského múzea v Bratislave. Autor textov tanečných piesní a libriet k operetám Gejzu Dusíka (Modrá ruža).

Chmelár, František PhDr.

4. 2. 1946 Tvrdošovce

Prezident Slovenského olympijského výboru

Vyštudoval FTVŠ UK v Bratislave, odbor telesná výchova a pedagogika. Po skončení vysokej školy pôsobil v oblasti športu. Pracoval na Ministerstve školstva SR ako riaditeľ odboru a riaditeľ sekcie športu, detí a mládeže. Po prvý raz sa stal predsedom SOV v novembri 1999. V r. 2012 bol po piatykrát zvolený za prezidenta Slovenského

olympijského výboru. Od počiatku podporoval organizovanie župných olympiád stredoškolskej mládeže, paralympiád a olympiád seniorov v TTSK. V r. 2011 mu bola udelená Pamätná medaila predsedu TTSK za celoživotnú prácu pre rozvoj a propagáciu olympizmu.

Richter, Jindřich

4. 2. 1923 Liesková pri Ružomberku – 29. 3. 2005 Trnava

Pedagóg

Po absolvovaní Konzervatória v Bratislave pôsobil na ZUŠ Mikuláša Schneidra-Trnavského v Trnave. Vyučoval hru na akordeón. Založil a viedol akordeónový súbor, s ktorým na súťaži v Prahe (Česko) v r. 1962 získal 1. miesto. Do r. 1977 zástupca riaditeľa, do r. 1983 riaditeľ ZUŠ v Trnave.

Singer, Abraham Jakob Koppel

4. 2. 1888 Bratislava – 1944 Osvienčim, Poľsko

Rabín

Študoval na preslávenej bratislavskej ješive (vysoká rabínska škola). Toto štúdium ukončil v r. 1913. Istý čas bol hlavou ješivy. Bol povolaný za rabína-dajana (sudcu) do Kežmarku k učenému rabínovi Abrahamovi Cvi Grünburgovi, kde pôsobil po jeho boku do jeho smrti. V lete 1926 odišiel do Šamorína. Tu viedol aj menšiu ješivu pre 12-13 bocherov z rôznych strán krajiny. Rabín bol známym tým, že bol bibliofil. Mal kontakty aj s miestnymi kresťanskými farármi. Na jar 1944 bol deportovaný do Osvienčimu, kde aj zomrel.

5. FEBRUÁR

Kyselý, Matej

5. 2. 1750 Trnava – 14. 3. 1795 Sered'

Cirkevný spisovateľ, prekladateľ

Filozofiu študoval v Budapešti (Maďarsko), teológiu a rétoriku v Trnave. Po kňazskej vysviacke pôsobil ako kaplán, v r. 1783 – 1788 ako farár v Horných Zeleniciach, od r. 1790 v Seredi. Jazykový redaktor kníh vydávaných Slovenským učeným tovarištvom, hlavný korektor spisov Juraja Fándlyho. Autor príležitostnej poézie, prekladov antickej

literatúry, nemeckých a maďarských náboženských spisov.

Pongrácz, Zoltán

5. 2. 1912 Sládkovičovo – 3. 4. 2007 Budapešť,

Maďarsko

Hudobný skladateľ, dirigent

Študoval na Hudobnej akadémii v Budapešti (Maďarsko) u Zoltána Kodályu, potom vo Viedni (Rakúsko), Berlíne (Nemecko), Holandsku a v Salzburgu (Rakúsko). Bol korepetítorom v budapeštianskej opere, potom dirigentom a hudobným redaktorom Maďarského rozhlasu v Budapešti. Pedagogicky pôsobil na Odbornej hudobnej škole Zoltána Kodályu v Debrecíne (Maďarsko) a na Hudobnej vysokej škole v Budapešti. Jeho orchestrálna a inštrumentálna skladba sú rôzneho žánru. Jeho teoretická tvorba je tiež významná. Vydal viacero kníh.

6. FEBRUÁR

Agnelli, Jozef

6. 2. 1852 Skalica – 6. 8. 1923 Holíč

Pestovateľ, šľachtiteľ

Po absolvovaní stredoškolských štúdií študoval teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Od r. 1876 účinkoval ako kaplán v Holíči, kde vo vlastnej záhrade študoval vlastnosti rastlín, podmienky ich vývoja, vplyvy kultivácie a prírodných podmienok. Po siedmich rokoch sa presťahoval do Kuklova a v r. 1884 do Čarov, kde na veľkých plochách pestoval liečivé a aromatické rastliny, šľachtil ich. Úspešne sa zúčastňoval odborných výstav vo Viedni (Rakúsko), Budapešti (Maďarsko), Kodani (Dánsko) a v Štokholme (Švédsko). R. 1915 vydal v maďarčine obsírne dielo o pestovaní liečivých a aromatických rastlín. Za zásluhy na poli botaniky a poľnohospodárstva ho viaceré vedecké spoločnosti menovali svojím členom.

Dusík, Ján

6. 2. 1913 Boleráz – 18. 4. 1992 Kostarika

Kňaz

Študoval na gymnáziu v Trnave, odkiaľ prešiel do saleziánskeho stredoškolského ústavu a potom vstúpil do saleziánskej rehoľnej spoločnosti. V októbri 1931 ho poslali predstavení do San Salvadoru, kde pokračoval v štúdiu filozofie. Teológiu začal študovať v r. 1936 na Gregoriánskej univerzite v Ríme (Taliansko). V r. 1939 bol vysvätený za kňaza. V r. 1941 odišiel do Panamy, kde ťažko ochorel a určitý čas sa zotavoval v sanatóriu v Kostarike. Ďalším pôsobiskom bol San Salvador. Po piatich rokoch sa vrátil do Kostariky, účinkoval na viacerých miestach ako kaplán.

Esterházy, František

tiež Esterházi, Eszterházy

6. 2. 1758 – 18. 11. 1815 Bernolákovo

Veľkostatkár, stoličný hodnostár

Po štúdiách hospodáril na rodových majetkoch. Majiteľ šintavského panstva. Podporoval vznik manufaktúr, na svojich majetkoch sa usiloval o moderné spôsoby hospodárenia. Zavádzal na nich pestovanie netradičných plodín. Postupne dvorský komorník, župan Mošonskej stolice, radca uhorskej dvorskej kancelárie.

Héger, František prof., Ing., PhD.

6. 2. 1930 Horné Orešany – 21. 12. 1997 Schenectady, New York, USA

Vedec

Jeho osobnosť je na Slovensku málo známa. Je však zapísaný vo svetovej encyklopédii vedeckých osobností sveta. Vypracoval sa na prezidenta Elektrotechnických laboratórií v Bunt Hills, New York (USA). Výskum orientoval na navigačné systémy dopravných vozidiel na zemi, na mori, pod vodou a vo vesmíre. Zaoberal sa tiež nestálymi fyzikálnymi zmenami telies v absolútnej vysokej a nízkej teplote, ktoré vznikajú pri letoch rakiet do medziplanetárneho priestoru. Prednášal na mnohých svetových univerzitách. Predseda TTSK mu udelil in memoriam Pamätnú medailu TTSK za šírenie dobrého mena Slovenska v zahraničí a celoživotnú prácu pre rozvoj vedy.

Matzenauer, Vojtech

6. 2. 1882 Trnava – 23. 10. 1923 Bratislava

Cirkevný skladateľ

Od r. 1902 regenschori v trnavskom Dóme sv. Mikuláša. Vydal Duchovný spevník katolícky s rituálom.

7. FEBRUÁR

Cehlárik, Leopold

7. 2. 1929 Cífer – 15. 10. 1996 Trnava

Športovec

Pôsobil v pästiarskych kluboch v Trnave, Bratislave, Michalovciach. V ťažkej váhe vybojoval vyše 300 zápasov a 120 vyhral. Bol dvojnásobným majstrom Slovenska v r. 1951 a r. 1952, finalistom majstrovstiev Československa v r. 1952.

Csáder, Ladislav

tiež Csáder, László

7. 2. 1909 Štvrtok na Ostrove – 22. 8. 1975 Bratislava

Grafik

Po maturite na obchodnej akadémii v Bratislave študoval na umelecko-priemyselnej škole v Budapešti (Maďarsko), na Škole umeleckých remesi v Holandsku, od r. 1939 na Slovensku, po r. 1945 ako pracovník podnikov Pravda, vedúci grafického ateliéru. Navrhol aj sériu poštových známok. Systematicky sa venoval knižnej grafike a tvorbe písma, navrhoval reklamné prospekty, grafické úpravy knižných edícií a časopisov. Venoval sa i fotografickej tvorbe. Vyhotovil množstvo fotografií zo Žitného ostrova a z Bratislavy.

Endreffy, Ján

7. 2. 1888 Mezőberény, Maďarsko – 26. 4. 1938 Horné Saliby

Cirkevný spisovateľ

Od r. 1888 pôsobil ako farár v Horných Salibách. Autor dejín evanjelickej cirkvi v Horných Salibách. Na dôchodku písal najmä didakticko-moralistické náboženské hry.

Opálek, Vlastimil

7. 2. 1959 Trnava – 5. 10. 1995

Športovec

Bývalý spartakovský kapitán, neskôr tréner branárov. Celý život zasvätil futbalu, v trnavskom futbalovom klube pôsobil od žiackych kategórií. Ako mládežník získal titul Majstra Československa. Cestou na zápas do Drnovíc (Česko) zomrel na následky autohavárie ako 36-ročný. Na jeho počesť sa v Trnave koná Memoriál Vlastimila Opálka.

Stračár, Slavomír Ing.

7. 2. 1935 Chtelnica – 21. 8. 1990 Južná Amerika

Minister

Študoval hutníctvo na Vysokej škole baníckej v Ostrave (Česko). Od r. 1963 pracoval vo VSŽ Košice. V r. 1990 sa stal generálnym riaditeľom VSŽ, neskôr bol menovaný za federálneho ministra hutníctva, strojárstva a elektrotechniky. Od 27. júna 1990 do 21. augusta 1990 bol ministrom zahraničného obchodu ČSFR. Zomrel počas služobnej cesty do Latinskej Ameriky.

8. FEBRUÁR

Böhmová-Dulovičová, Blanka doc., RNDr., CSc.

8. 2. 1936 Cífer – 2. 9. 2009 Bratislava

Vysokoškolská pedagogička

Študovala na gymnáziu v Trnave, potom na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Po krátkom pôsobení v Piešťanoch začala pracovať na Katedre antropológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave. Začala sa venovať molekulárnej genetike. Publikovala viac ako 40 pôvodných prác doma i zahraničí. So svojim rodiskom nestratila kontakt, spoluautorka Malého slovníka ciferčiny (2004). V r. 2000 jej bola udelená Cena obce Cífer.

Dudáš, Cyril prof., ThDr.

8. 2. 1910 Zeleneč – 10. 1. 1982 Bratislava, poch.

Zeleneč

Filozof, sociológ, teológ

Študoval na gymnáziu v Trnave. V r. 1930 – 1933 študoval teológiu v Trnave, v ďalších rokoch do

r. 1935 v Olomouci (Česko). V r. 1950 sa stal vysokoškolským profesorom. V r. 1935 – 1939 pôsobil ako kaplán v Stupave, Modre, Bohdanovciach nad Trnavou, Novom Meste nad Váhom. Od r. 1941 prednášal kresťanskú sociológiu, filozofiu a mravovedu. V r. 1953 – 1963 dekan Cyrilometodskej bohosloveckej fakulty v Bratislave. Vo filozofii vychádzal teoreticky z novotomizmu, v sociológii z tzv. kresťanského socializmu. Je autorom vyše stovky odborných a duchovno-výchovných štúdií, niekoľkých skript a kníh.

Fabry, Rudolf

8. 2. 1915 Budmerice – 11. 2. 1982 Bratislava

Básnik, prozaik, publicista, grafik

V r. 1925 – 1933 študoval na gymnáziu v Trnave, neskôr na ČVUT v Prahe (Česko). Pracoval v Bratislave, od r. 1947 redaktor v rôznych časopisoch, v r. 1960 – 1965 sa venoval výhradne literatúre. Predstaviteľ slovenskej nadrealistickej poézie. Vydal niekoľko básnických zbierok, knižne vyšli jeho fejtóny, reportáže a cestopisy. Mimo literatúry sa venoval tiež knižnej grafike a vytváral koláže.

Hečko, Ján

8. 2. 1910 Horné Orešany – 25. 2. 1983 Martin

Herci

Pôsobil v Dedinskom divadle v Trnave, svoje herecké skúsenosti uplatnil aj na martinskom javisku v mnohých postavách.

Pilárik, Štefan

1615 Očová – 8. 2. 1693 Neusalza, Nemecko

Spisovateľ, farár

Po štúdiu v Bardejove a v Banskej Bystrici bol vysvätený za evanjelického farára. Okrem iných miest pôsobil ako kaplán a farár r. 1663 – 1672 v Senici. Z kultúrno-historického hľadiska má najväčší význam jeho básnická skladba Sors Pilarikiana, v ktorej zveršoval osobné zážitky z tureckého zajatia, kam sa dostal v r. 1663. Pôsobil ako kazateľ

a evanjelický farár v hornolužickej exulantskej obci Neusalza. Prekladal z nemeckej protestantskej literatúry a zostavil knihu modlitieb.

9. FEBRUÁR

Ábel, Vojtech

9. 2. 1911 Piešťany – 1. 4. 1945 asi Mauthausen, Rakúsko

Odbojár, dôstojník

V r. 1929 – 1933 študoval na Priemyselnej škole strojníckej v Košiciach, v r. 1936 absolvoval Zbrojno-technické učilište v Plzni (Česko). Dôstojník z povolania. Po rozpade ČSR sa zapojil do ilegálneho hnutia. Pomáhal organizovať ilegálne prechody českých vlastencov z protektorátu cez Slovensko do zahraničia. Na východnom fronte spolupracoval s kpt. Nálepkom. R. 1944 podporoval partizánov, organizoval presun pohonných hmôt na stredné Slovensko. Dňa 5. decembra 1944 bol zatknutý. Väznený v Piešťanoch, Bratislave, Trenčíne, 31. marca 1945 bol posledným transportom odvezený do koncentračného tábora Mauthausen. In memoriam povýšený na škpt. a pplk., v r. 1945 vyznamenaný Radom SNP I. triedy a Čs. vojnovým krížom 1939.

Bakoš, Mikuláš prof., PhDr., DrSc.

9. 2. 1914 Odesa, Ukrajina – 20. 6. 1972 Bratislava

Literárny vedec, stredoškolský a vysokoškolský pedagóg, estetik

Maturoval na gymnáziu v Trnave v r. 1932. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Vysokej škole obchodnej v Prahe (Česko), Filozofickej fakulte UK v Bratislave a Filozofickej fakulte KU v Prahe. V r. 1948 sa stal profesorom, doktorom vied v r. 1957. Zastával celý rad významných funkcií. V r. 1945 – 1946 člen SNR, r. 1945 – 1948 generálny tajomník SAVU, od r. 1963 riaditeľ Ústavu svetovej literatúry a jazykov SAV v Bratislave. Laureát Radu práce.

Blažek, Vincent

9. 2. 1900 Křižovany nad Dudvám – 21. 8. 1971 Křižovany nad Dudvám

Organizátor kultúrno-osvetového života

Učiteľ, správca ľudovej školy, hudobník (zvlášť organista). Zakladateľ súboru dychovej hudby a spevokolu, zberateľ ľudových piesní, zakladateľ dobrovoľného hasičského zboru a Červeného kríža, knihovník a kronikár obce.

Hružová-Mašková, Ružena

9. 2. 1905 Klatovy, Česko – 10. 11. 1975 Stupava

Baletka

Študovala na baletnej škole v Plzni (Česko). V r. 1922 – 1933 pôsobila ako členka baletu SND v Bratislave. V r. 1933 – 1941 a od r. 1951 viedla baletné školy v Bratislave, Trnave, Trenčíne, Galante, vo Svite, a inde. Vychovala desiatky umelcov a stovky neprofesionálnych záujemcov o pohybovú kultúru.

Jurkovič, Samuel

9. 2. 1796 Brezová p. Bradlom – 13. 7. 1873 Brezová p. Bradlom

Organizátor družstevníctva, osvetový pracovník, učiteľ

Študoval v Győri (Maďarsko), Trnave, Banskej Bystrici, Banskej Štiavnici a na evanjelickom lýceu v Bratislave. Bol popredným ľudovými výchovným pracovníkom štúrovského obdobia, zakladateľom učiteľských, čitateľských spolkov, nedeľných škôl, školských knižníc. Založil Spolok gazdovský v Sobotišti, prvé úverové združstvo v Európe, bol spoluzakladateľom Slovenského národného divadla nitranského v Sobotišti a Matice slovenskej. Venoval sa aj básnickej tvorbe, básne uverejňoval v časopisoch Orol tatranský, Slovenské pohľady, Cirkevné listy a Obzor. Bol priekopníkom slovenského družstevníctva.

Kotvan, Imrich PhDr., CSc.

pseud. I. K., -tvan, -van

9. 2. 1910 Trnovec – 21. 3. 1984 Bratislava

Literárny historik, bibliograf, inkunábulist

Základnú školu navštevoval v Hlohovci, gymnázium v Skalici. Študoval na FiF UK v Bratislave a Štrasburgu (Francúzsko). V r. 1934 – 1938 pôsobil ako profesor na gymnáziu J. Hollého a na dievčenskom gymnáziu v Trnave, od r. 1939 pracoval na Ministerstve školstva v Bratislave, r. 1945 – 1949 na Povereníctve školstva, od r. 1950 pracovník Univerzitnej knižnice v Bratislave. Ako historik sa venoval bernolákovskému obdobiu. Najvyššie uznania dosiahol v inkunábulistike, vede zaoberajúcou sa výskumom tlačí 15. storočia. Vydal 14 partiálnych katalógov, ktoré v r. 1979 zlúčil do súborného katalógu Inkunábuly na Slovensku. Stál pri zrode myšlienky a projektov pre výskum knižnej kultúry na Slovensku. V Univerzitnej knižnici v Bratislave vybudoval kabinet rukopisov, starých a vzácných tlačí, ktorý dnes funguje ako významné vedecké pracovisko na medzinárodnej úrovni.

Vadovičová, Veronika Mgr.

9. 2. 1983 Trnava

Paralympionička

Po ukončení gymnázia pokračovala v štúdiu na Fakulte telesnej výchovy a športu, odbor aplikovaná telesná výchova v Olomouci (Česko) a na FzaSP na Trnavskej univerzite, odbor sociálna práca. Majsterka sveta v strelbe zo vzduchovej pušky a ľubovolnej malikalirovky (2006), majsterka Európy v tímovej strelbe (2005), účastníčka paralympiád v Sydney (Austrália), v Aténach (Grécko). Víťazka v strelbe zo vzduchovej pušky na OH v Pekingu (Čína) v r. 2008 a bronzová medailistka v ľubovolnej malokalibrovke 3x20 z paralympijských hier v Londýne (Anglicko) v r. 2012. Ako dobrovoľníčka sa venuje práci v občianskom združení Slovenská spoločnosť pre spina bifida a/alebo hydrocefalus (SBAH), ktoré pomáha ľuďom s rázštepom chrbtice integrovať sa do spoločnosti.

10. FEBRUÁR

Chmelo, Kornel MUDr.

10. 2. 1917 Žiar nad Hronom – 1. 8. 1996 Piešťany

Lekár

Lekársku fakultu absolvoval v r. 1941. V r. 1969 prišiel do Piešťan, do r. 1977 primár detského oddelenia nemocnice, potom obvodný detský lekár. Založil sieť detských poradní ako jednu z prvých na Slovensku. Čestný občan mesta Piešťany in memoriam za jeho humánny prístup k ľuďom a všestrannú starostlivosť. Za rok 2011 získal Cenu biskupa Pavla Jantauscha in memoriam za celoživotný prínos v oblasti vedy.

Šátek, Jozef ThDr.

10. 2. 1910 Skalica – 25. 2. 1978 Bratislava

Teológ, prekladateľ, historik, vysokoškolský pedagóg

Študoval na gymnáziu v Skalici a na teologickej fakulte v Štrasburgu (Francúzsko). V r. 1933 bol vysvätený za kňaza. Pôsobil ako kaplán v Topoľčanoch, Rapovciach, Mníšku nad Hnilcom a od r. 1936 v Bratislave. R. 1940 ho povolali na Bohosloveckú fakultu v Bratislave, kde prednášal dejiny a teóriu cirkevnej hudby a cirkevné dejiny. Vyučoval tiež na Štátnom konzervatóriu v Bratislave chorálny spev. R. 1950 musel opustiť bohosloveckú fakultu. Od r. 1951 účinkoval v pastorácii v Šúrovciach, v Brestovanoch, v Borskom Mikuláši a od r. 1960 v Jedľových Kostoľanoch. Koncom 60. rokov 20. storočia opäť pôsobil na Bohosloveckej fakulte v Bratislave ako profesor všeobecných cirkevných dejín a cirkevného spevu. Zaoberal sa slovenskými dejinami, najmä dejinami Skalice.

11. FEBRUÁR

Bernadič, Anton

11. 2. 1918 Křižovany nad Dudvám – 30. 11. 2007

Modra

Amatérsky herec, dramatik

Autor viacerých divadelných hier, publicista (publikoval celý rad osvetových článkov).

Kučera, Vratislav prof., MUDr.

11. 2. 1865 Praha, Česko – 15. 4. 1946 Praha, Česko

Lekár, publicista

Bol prvým českým lekárom trvalejšie pôsobiacim v Piešťanoch v r. 1905 – 1914 a aj po zániku rakúsko-uhorskej monarchie v r. 1918 – 1921. Už v r. 1901 používal vo svojom súkromnom ústave v Prahe piešťanské bahno. Do Piešťan prišiel na pozvanie Ľudovíta Wintera v r. 1905 a zostal až do r. 1921, kedy odišiel na Sliač. V r. 1907 mu vyšla práca Liečba pitím v Piešťanoch, v r. 1909 vydal publikáciu Prirozené horké, sírné, radiosopečné bahenné lázně Pišťany, cestopisný, životní a lékařský rádce. Naposledy navštívil Piešťany v r. 1937.

Lukačovič, Štefan Ing. arch.

11. 2. 1913 Trnava – 5. 5. 2001 Bratislava

Architekt, vysokoškolský pedagóg

Absolvoval Fakultu architektúry na Českej vysokej škole technickej v Brne (Česko). Po skončení štúdia pracoval v projektovnej kancelárii Emila Belluša. Jeho tvorivý potenciál sa naplno rozvinul v spolupráci s Eugenom Kramárom, čo dokazujú diela ako Národná banka, Divadlo P. O. Hviezdoslava v Bratislave, a pod. V r. 1957 založil ateliér KAA, ktorý bol predchodca Stavoprojektu. Pre Trnavu projektoval viacero stavieb, napr. štadión, budovu Hlavnej pošty, rekonštrukciu divadla J. Palárika. Pôsobil ako pedagóg, predseda Spolku slovenských architektov, zakladajúci člen časopisu Projekt. V r. 1999 bol ocenený za celoživotné dielo v oblasti architektúry Cenou mesta Trnava.

Nebyla, Dušan

11. 2. 1946 Pezinok – 27. 7. 2008 Trnava

Baletný majster, pedagóg

V r. 1956 – 1960 bol žiakom baletnej školy v Trnave. V r. 1960 – 1962 bol žiakom prof. M. Panovej na bratislavskom konzervatóriu. V sezóne 1962 – 1963 člen baletu ŠD v Košiciach. Od r. 1963 sólista baletu SND v Bratislave až do r. 1991. Po skončení tanečnej kariéry sa vrátil do Trnavy. V r. 1991 – 1993 vyučoval na ZUŠ v Trnave. V septembri 1993 založil a stal sa riaditeľom Štúdia baletu a súčasného scénického tanca Dušana Nebylu v Trnave. Od

r. 1996 spolupracoval ako choreograf s trnavským divadlom. Od r. 2001 sa stal zriaďovateľom a riaditeľom Súkromnej ZUŠ pri Štúdiu baletu Dušana Nebylu. V r. 2007 mu bolo udelené ocenenie mesta Trnava – Uznatie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava za osobný prínos v rozvoji umeleckého vzdelávania v Trnave. V tom istom roku mu predseda TTSK udelil Pamätnú medailu za zásluhy pri rozvoji baletného umenia v regióne. V marci 2009 mu minister školstva SR udelil Veľkú medailu sv. Gorazda za celoživotnú pedagogickú prácu a osobitný prínos v rozvoji umeleckého vzdelávania.

Štibrányi, Ján doc., Ing. arch., CSc.

11. 2. 1953 Krížovany nad Dudváhom – 1. 3. 1996 Budmerice

Vysokoškolský pedagóg, architekt

Významný slovenský architekt. Pracovník Katedry teórie a dejín architektúry SVŠT v Bratislave, prodekan pre vedecko-výskumnú činnosť a zahraničné styky na Fakulte architektúry STU v Bratislave (1992 – 1994). Tragicky zahynul pri autohavárii.

12. FEBRUÁR

Alszegehy, Zsolt prof., PhD., CSc.

12. 2. 1888 Trnava – 14. 1. 1970 Budapešť, Maďarsko

Literárny historik, estetik, vysokoškolský pedagóg

Študoval na gymnáziu v Trnave a na filozofickej fakulte univerzity v Budapešti. Od r. 1935 profesor dejín literatúry na tejto fakulte, prednášal aj na vysokej škole umeleckého priemyslu. Venoval sa najmä štúdiu maďarsky písaných literárnych pamiatok. Autor monografií, učebníc maďarského jazyka a literatúry, štylistiky, čítaniek.

Bulla, Daniel

12. 2. 1909 Valča – 20. 10. 1986 Trnava

Pedagóg, zbormajster

Študoval na Učiteľskom ústave v Košiciach, učil v Zavare, od r. 1932 v Trnave. Od r. 1935 pôsobil ako organista a riaditeľ školy v Cíferi. V Trnave založil prvý chlapčenský spevokolo, v Cíferi založil Cíferský spevácky zbor. V r. 1949 získal Národnú

cenu s laureátskym titulom v oblasti ľudovýchovy. Od r. 1951 riaditeľ školy v Trnave. V r. 1952 – 1957 pôsobil ako dirigent Bradlanu, neskôr Okresného učiteľského spevokolu v Trnave. V r. 1958 – 1976 regenschori v Dóme sv. Mikuláša v Trnave. V r. 2000 mu bola udelená Cena mesta Trnavy in memoriam a takisto v r. 2000 mu obec Cífer udelila Čestné občianstvo obce Cífer in memoriam.

Čabelka, Jozef prof., Ing., DrSc.

12. 2. 1910 Holíč – 6. 7. 1987 Bratislava

Vedec, vysokoškolský pedagóg, mikrometalurg, expert v odbore zváranie

Navštevoval Vyššiu reálnu školu v Hodoníne (Česko), na Technickej vysokej škole v Brne (Česko) študoval strojárstvo a elektrotechniku. Po skončení štúdia sa špecializoval na zvaračskú techniku, študoval na École Supérieure de Soudure autogène v Paríži (Francúzsko). Praktické skúsenosti získal vo viacerých zahraničných firmách – vo Švédsku a Francúzsku. V r. 1947 získal medzinárodnú cenu Lincolnovej nadácie zvaračov v Clevelande (USA). Po r. 1945 pracoval vo vedúcich funkciách vo viacerých významných strojárskych fabrikách a hutníckych závodoch. Trvalé zásluhy si získal aj založením Výskumnej stanice zvárania v Československu v r. 1949, ako aj dodnes známeho Výskumného ústavu zvaračského v Bratislave, ktorého prvú stavbu dokonca financoval. Prostriedky získal objavom tzv. krehkého lomu. Ako vysokoškolský profesor vyučoval na STU v Bratislave. Bol pôvodcom 28 udelených patentov a bol v nominácii na udelenie Nobelovej ceny za fyziku. V r. 1996 mu prezident SR udelil Rad Ľudovíta Štúra I. triedy in memoriam. Jeho meno v názve nesie Stredná odborná škola Jozefa Čabelku v Holíči. V r. 2011 získal Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

Halmi, Béla ThDr.

12. 2. 1887 Hódmezővásárhely, Maďarsko – 20. 12. 1930 Šamorín

Farár

Základnú a strednú školu absolvoval v Hódmezővásárhelyi, právo študoval v Budapešti (Maďarsko).

V Bratislave študoval teológiu, kde získal diplom. Od r. 1912 bol farárom v Šamoríne, kde aj zomrel.

Moller, Eduard

12. 2. 1853 Trnava – 12. 4. 1882 Šoproň, Maďarsko

Literárny teoretik, učiteľ

Študoval na gymnáziu v Trnave, filozofiu v Pešti (Maďarsko). Autor literárno-historických a estetických štúdií a článkov.

13. FEBRUÁR

Bošňáková, Katarína

reholným menom sestra Stanislava

13. 2. 1910 Bučany – 18. 1. 2003 Bangkok, Thajsko

Misionárka

Maturovala na Učiteľskom ústave sv. Uršule v Trnave, potom odišla do Paríža (Francúzsko) k Uršulinkam Rímskej únie s úmyslom stať sa misionárkou. Tento sen sa jej splnil v r. 1935, keď ju poslali do Thajska. Predtým študovala thajčinu, francúzštinu a angličtinu. V Thajsku v meste Chiangmai pôsobila v r. 1935 – 1961 ako katechéta, učiteľka, vychovávateľka. Najdlhšie však pôsobila v Bangkoku ako učiteľka na súkromnej škole, venovala sa charitatívnej a humanitárnej činnosti. Zriadila a financovala dva domovy pre deti v chudobných oblastiach.

Pyšný, Štefan Anton

13. 2. 1889 Nové Mesto nad Váhom – 14. 1. 1969

Piešťany, poch. Vrbové

Zbormajster, pedagóg

Učiteľ v Podolí, od r. 1911 správca školy a organizátora vo Vrbovom. Bol učiteľom, riaditeľom školy, organizmom, hudobným skladateľom. Zozbieral ľudové piesne z Vrbového a Šípkového. V časoch maďarizácie pestoval v žiakoch slovenské národné povedomie. Dirigoval Okresný učiteľský spevokolo v Piešťanoch.

14. FEBRUÁR

Arnold, Valentín

14. 2. 1742 Mainz, Nemecko – 10. 2. 1812 Trnava

Organár

V Trnave býval od r. 1774. Stal sa trnavským mešťanom. Organy staval nielen na Slovensku, ale aj na Morave a v Maďarsku. Najstarší trnavský organ sa nachádza v Bazilike sv. Mikuláša. Postavil ho na objednávku Ostrihomskej kapituly v r. 1783.

Holuby, Karol Ján

14. 2. 1826 Háj – 26. 10. 1848 Šulekovo

Účastník slovenského povstania 1848

Bol starším bratom slovenského botanika a etnografa Jozefa Ľudovíta Holubyho. V septembri 1848 bol splnomocnencom SNR. Jeho úlohou bolo získať ozbrojenú podporu na boj a zásobovať povstalcov na Brezovej. Pri Starej Turej viedol ozbrojený odpor obyvateľov Lubiny, ktorý bol potlačený. Bol odsúdený na trest smrti a popravený. Na budove Mestskej knižnice v Hlohovci mu bola odhalená pamätná tabuľa v r. 1968.

Štefanovičová, Elena

14. 2. 1922 Hlohovec – 23. 2. 2003 Nitra

Spisovateľka, pedagogička

V r. 1941 ukončila štúdium na Učiteľskom ústave v Nitre a pracovala dva roky ako učiteľka v Hlohovci. Od r. 1957 pracovala ako vychovávateľka v ZŠ v Hlohovci. Za prózu Rástli bez mamy získala Cenu Fraňa Kráľa. Po vydaní knihy Tajná štvorka (1963) sa venovala najmä tvorbe poézie, ktorú publikovala v detských periodikách Slniečko a Zornička. Jej najznámejším literárnym dielom bola kniha Priateľ mäčkej, kamarátka bodka, do ktorej prispela svojimi básňami.

15. FEBRUÁR

Koltay-Kästner, Eugen

15. 2. 1892 Sládkovičovo – 3. 3. 1985 Segedin, Maďarsko

Literárny vedec, vysokoškolský pedagóg

Študoval v Bratislave a v Budapešti (Maďarsko). Od r. 1923 profesor talianskej literatúry na univerzitách v Budapešti, v Péči, v Segedíne. Zaoberal sa dejinami talianskej literatúry a maďarsko-talianskych kultúrnych vzťahov. Publikoval v odborných časopisoch, autor taliansko-maďarského slovníka.

Kulík, Ondrej

15. 2. 1899 Tótkomlő, Maďarsko – 7. 11. 1986 Matúškovo

Ludový prozaik, básnik, publicista, divadelný ochotník

Kultúrny a národný pracovník, aktívny činiteľ a jeden zo zakladateľov Antifašistického frontu Slovanov v Maďarsku. V r. 1946 – 1947 sa presídlil na Slovensko, do Matúškova.

Suchánek, Vladimír

15. 2. 1934 Gbely

Scénograf

Vyštudoval ŠUP v Bratislave v r. 1954. Medzi r. 1956 – 1958 študoval u prof. Jána Mudrocha a Ladislava Čemického na VŠVU v Bratislave. U prof. Ladislava Vychodila študoval na Divadelnej fakulte VŠMU v Bratislave scénografiu. Od r. 1962 bol scénografom SND. Vytvoril scény pre diela klasikov slovenskej drámy alebo pre inscenácie podľa svetových autorov. Jeho prácu spoznali divadlá v Bratislave, Martine, Košiciach, Zvolene, Trnave. Vystavoval i v zahraničí. Získal ocenenia na medzinárodných výstavách a festivaloch. Je zastúpený aj v zbierkach múzeí a galérií v Austrálii, USA, v Rusku.

16. FEBRUÁR

Fajnor, Štefan

16. 2. 1844 Brezová pod Bradlom – 26. 4. 1909 Viedeň, Rakúsko

Hudobný skladateľ, advokát

V r. 1855 – 1962 študoval na Evanjelickom lýceu v Bratislave, v r. 1864 – 1867 pokračoval v štúdiách na právnickej fakulte v Budapešti (Maďarsko) a v Bratislave. V r. 1856 – 1861 sa súkromne venoval hudbe u V. Schurigu v Bratislave. Bol advokátskym koncipientom v Liptovskom Mikuláši, v Bratislave a v Senici. Od r. 1869 samostatný advokát v Senici. Zbieral a harmonizoval ľudové piesne, skladal klavírne a zborové skladby. Študoval kroje, výšivky, keramiku a vydal fotografie významných slovenských osobností. Ako advokát v politických procesoch obhajoval perzekvovaných príslušníkov slovenského národného hnutia.

Lenkey, Gustáv

pôv. Würsching

16. 2. 1870 Sered' – 26. 7. 1936 Budapešť, Maďarsko

Žurnalista

Ľudovú školu vychodil v Seredi, gymnázium v Budapešti. Stal sa spolupracovníkom časopisov Hírcsarnok (Spravodajca) a Magyar Hírlap (Maďarské zvesti), neskôr hlavným redaktorom Pesti Hírlap (Peštianske zvesti). Bol predsedom syndikátu maďarských parlamentných spravodajcov a Maďarského penzijného ústavu novinárov.

Pantůček, Svetozár PhDr., CSc.

16. 2. 1931 Trnava – 20. 6. 2000 Praha, Česko

Prekladateľ

Popredný znalec a propagátor modernej arabskej literatúry severnej Afriky, erudovaný prekladateľ. Okrem francúzštiny a arabštiny, ovládal tiež tuaregštinu, berberštinu a kabyľštinu. Vyštudoval Filozofickú fakultu KU v Prahe. V r. 1959 – 1972 pôsobil v Orientálnom ústave ČSAV v Prahe a bol zároveň hosťujúcim profesorom na univerzite

v Münsteri (Nemecko). V r. 1973 musel ústav z politických dôvodov opustiť. Pracoval ako prekladateľ na voľnej nohe. Do ústavu sa vrátil v r. 1990, kedy bol rehabilitovaný a stal sa jeho riaditeľom. Bol šéfredaktorom časopisu Nový Orient. Veľký popularizátor arabskej literatúry a kultúry.

17. FEBRUÁR

Pukkai, László PaedDr.

17. 2. 1941 Dolné Saliby

Pedagóg, publicista, regionálny historik

Absolvoval Pedagogickú fakultu UK v Bratislave. V r. 1962 – 1964 bol asistentom na Vysokej škole pedagogickej v Nitre. V r. 1964 – 1990 pôsobil ako stredoškolský profesor na Gymnáziu Zoltána Kodály s vyučovacím jazykom maďarským v Galante. V r. 1990 krátky čas podpredseda ONV v Galante. Predseda Spolku maďarských pedagógov na Slovensku, člen Spolku slovenských historikov. Autor a zostavovateľ početných regionálnych monografií, zborníkov.

Šimonovič, Ján

17. 2. 1939 Siladice – 21. 12. 1994 Bratislava

Básnik, prekladateľ

Študoval v Trnave a v Bratislave. Redaktor Československého rozhlasu v Bratislave, vydavateľstva Smena, Romboid, Slovenský spisovateľ. Šéfredaktor časopisu Zornička. Prekladal zo španielčiny, nemčiny, ruštiny. Autor viacerých básnických zbierok.

18. FEBRUÁR

Barč, Jozef MUDr.

tiež Bartsch, Jozef

18. 2. 1844 Bardejov – 6. 4. 1896 Bratislava

Lekár, publicista

Medicínu absolvoval na univerzite v Budapešti (Maďarsko). Od r. 1871 pôsobil ako nemocničný lekár v Bratislave, neskôr riaditeľ Krajinskej nemocnice, začas aj súkromný lekár šľachticov

v Tomášikove. Už počas štúdií prispieval do časopisov francúzskymi prekladmi, kritikami, prírodovednými článkami. Od r. 1873 vydával v Bratislave týždenník Pozsonyvidéki Lapok (Listy z okolia Bratislavy). Je spoluvorcom maďarskej lekárskej terminológie, autor lekárskeho slovníka. Publikoval v odborných časopisoch.

Holocsy, István

18. 2. 1950 Eliášovce – 27. 7. 1996 Komárno

Herec, divadelný režisér

V r. 1968 začal študovať na VŠMU v Bratislave, diplom získal v Budapešti (Maďarsko). Stal sa členom Maďarského oblastného divadla v Komárne (MATESZ). Od r. 1981 bol umeleckým vedúcim. V r. 1975 – 1976 pôsobil ako sólista vo VUS v Bratislave. Od r. 1968 bol stálym hráčom v rozhlasových hrách, recitátorom a moderátorom. Hral v rôznych slovenských a maďarských filmoch. V Budapešti v r. 1991 mu bola udelená Cena Erzsébet, in memoriam v r. 1997 bola udelená Cena za otvorenú Európu a v r. 1998 in memoriam Plaketa Pro Cultura Hungarica. Od r. 1994 do nečakaného úmrtia bol riaditeľom Jókaiho divadla v Komárne. Dňa 16. apríla 2010 bola odhalená jeho busta v Jókaiho divadle.

Múdry, Ján Ing.

18. 2. 1941 Horné Zelenice

Chemický inžinier

Absolvent Katedry technológie silikátov SVŠT v Bratislave. V r. 1963 nastúpil do závodu sklárni Moravia Kyjov v Nemšovej. Tu postupne vykonával rôzne funkcie. Počas jeho pôsobenia sklárň zaznamenala významné technicko-technologické zmeny. Veľká časť jeho inovatívnych riešení bola patentovaná. Od r. 1976 začal pracovať na Generálnom riaditeľstve VHJ Tatrasko Trnava ako výrobo-technický riaditeľ. V r. 1983 sa stal generálnym riaditeľom VHJ Tatrasko Trnava. Počas jeho riadenia zaznamenalo slovenské sklárstvo intenzívny rozvoj a modernizáciu. Uviedol do

prevádzky Výskumný a vývojový ústav sklársky v Trenčíne. Je nositeľom významných ocenení na rezortnej i štátnej úrovni.

19. FEBRUÁR

Buday, Jozef

19. 2. 1813 Hronec – 5. 1. 1892 Ostrihom, Maďarsko

Cirkevný hodnostár, spisovateľ

Filozofiu a teológiu študoval v Trnave. Pôsobil ako subsidiarius v Mariánkach, Želiezovciach, v Budíne (Maďarsko), vo Vrábľoch, ako administrátor v r. 1854 – 1855 v Pustých Úľanoch, farár v Hájskom, administrátor v Trnave. Písal latinské verše.

Hieronymi, František Oto

19. 2. 1893 Győr, Maďarsko – apríl 1850 Budapešť, Maďarsko

Vodohospodár

V r. 1827 – 1834 vykonával práce na zameriávaní Dunaja, geometer. Staviteľ prvej konskej železnice z Bratislavy do Trnavy v r. 1836 – 1846, od r. 1847 viedol práce na regulácii rieky Nitra.

Horná, Anastázia

19. 2. 1878 Šalgočka – 11. 2. 1954 Rumanová

Ludová maliarka

Autorka ornamentov pri výzdobe domov v Rumanovej. Maľovala prstom namáčaným do surovej hliny. Využívala techniku vtláčania a vytvárania vzorov prstami do mokrej surovej hliny.

Miljkovič, Peter JUDr.

19. 2. 1921 Hlohovec – 29. 11. 1990 Hlohovec

Šachista

V r. 1963 ukončil Právnickú fakultu UK v Bratislave. Pracoval v Slovakoferme a v Drôtovni v Hlohovci. Bol všestraným šachistom. Zaoberal sa všetkými tromi odvetvami šachu: praktickým, korešpondenčným i kompozičným. Šachové skladby uverejňoval v rôznych periodikách i knižných publikáciách so šachovou tematikou. Bol členom prvoligového družstva Slovana Hlohovec.

Pinkalský, Engelbert

19. 2. 1894 Viedeň, Rakúsko – 25. 4. 1954 Skalica

Neprofesionálny fotograf

Pôsobil ako notár v Pobeďime, v Čiližskej Radvani, vo Vrádišti, v Moravskom Svätom Jáne, v Radošovciach a v Petrovej Vsi. Ako účtovník pracoval v Skalici. Amatérsky sa venoval maľbe, ako predlohu používal svoje snímky. Písal o fotografických otázkach. V r. 1927 založil a bol predsedom klubu fotografov amatérov v Holíči.

Schronk, Viliam

pôv. Szentmiklósi, Viliam

19. 2. 1912 Boleráz – 7. 11. 1968 Trnava

Stredoškolský pedagóg

Jeho pôvodné meno po otcovi bolo Szentmiklósi, v r. 1919 bolo zmenené na Schronk. Absolvent trnavského gymnázia, kde maturoval v r. 1934. Do trnavského gymnázia prišiel 1. septembra 1946 a vyučoval ruský jazyk a občiansku výchovu. Dňa 30. augusta 1948 bol preložený na Strednú školu koedukačnú v Trnave, kde sa zároveň stal aj riaditeľom. Neskôr prišiel naspäť do budovy gymnázia, ktorá sa vtedy už nazývala Stredná všeobecnovzdelávacia škola a bol jej riaditeľom v r. 1958 – 1968.

20. FEBRUÁR

Arnoldová-Marková, Rozália

20. 2. 1922 Topoľčany – 28. 5. 1990 Trnava

Pedagogička, hudobníčka

Študovala v Trnave a v Bratislave. Krátko pôsobila ako členka opery SND v Bratislave. Od r. 1950 učiteľka, neskôr riaditeľka Hudobnej školy v Trnave. V spevokole Bradlan učila hlasovú kultúru. Zakladajúca členka celoštátnej speváckej súťaže M. Schneidra-Trnavského. Držiteľka titulu zaslúžilá učiteľka. Dňa 5. marca 2006 jej bolo udelené Uznávanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava in memoriam.

Knapp, Anton

20. 2. 1786 Gbely – 18. 10. 1848 Dolná Krupá

Kňaz, náboženský spisovateľ

Člen pešťbudínskeho Spolku milovníkov reči a literatúry, kde vyšli i jeho práce. Za jeho činnosť v r. 1841 napísal Ján Hollý Ódu na Antona Knappa.

Kršteník, Adolf Ing.

20. 2. 1941 Medzibrod

Jadrový energetik

Absolvent Fakulty technickej a jadrovej fyziky ČVUT v Prahe (Česko), ktorú ukončil v r. 1965. Pracovať začal v Atómových elektrárnach Bohunice (EBO) ako inžinier v investičnej výstavbe JE A-1. Neskôr ako operátor reaktora, vedúci operátor, zmenový inžinier JE A-1. Od r. 1980 pracoval v príprave a uvádzaní JE V-1 do prevádzky. V r. 1987 – 1988 pracoval na generálnom riaditeľstve Slovenského energetického podniku (SEP) ako hlavný inžinier jadrovej techniky. V r. 1988 – 1990 bol riaditeľom Atómových elektrární Jaslovské Bohunice. Až do odchodu do dôchodku pracoval v rôznych funkciách v jadrovej energetike. V r. 2004 pracoval 4 roky ako expert jadrového inžinierstva vo firme STM Power a.s. V r. 2011 mu predseda TTSK udelil Pamätnú medailu predsedu TTSK za osobný prínos k rozvoju Trnavského samosprávneho kraja. Žije v Trnave.

Sklenár, Juraj PhDr.

tiež Sklenar, Szklenár

20. 2. 1744 Tiba (Spiš. Tomášovce) – 31. 1. 1790

Bratislava

Historik, učiteľ

R. 1764 vstúpil do jezuitskej rehole, študoval na univerzite v Košiciach, učiteľ na jezuitských školách v Levoči, Prešove, Košiciach a v Trnave, po r. 1773 zástupca riaditeľa na gymnáziu v Bratislave. Výborný pedagóg. Napísal a vydal príležitostné básne, ódy, inauguračné prejavy, knihu o vzniku a genealogii rodu Batánovcov (1778), spis o prírodných zvláštnostiach Uhorska Rariora naturae monumenta... (1780). Jeho najvýznamnejším dielom je Najstaršia poloha Veľkej Moravy a prvý vpád a nájazd Maďarov na ňu. Jeho dielo

našlo odozvu najmä u bernolákovskej i štúrovskej generácie.

21. FEBRUÁR

Arady, Ján Nepomuk

21. 2. 1732 Hlohovec – 1. 8. 1810 Trnava

Cirkevný hodnostár, náboženský spisovateľ

Študoval na gymnáziu a univerzite v Trnave. V r. 1755 kaplán v Trnave, farár vo Veľkých Ludinách v r. 1760, dekan v r. 1772, apoštolský notár v r. 1778, ostrihomský kanonik v r. 1783, svätjurský prepoš v r. 1803, titulárny dulcinský biskup a arcibiskupský vikár v Trnave v r. 1808. Autor náboženských prác, člen Slovenského učeného tovarišstva.

Budke, Artúr

21. 2. 1908 Čermany – 10. 8. 1983 Trnava

Zoológ, ornitológ, publicista

Zaoberal sa hlavne dejinami poľovníctva a lesníctva na Slovensku.

Caltík, Štefan

21. 2. 1805 Myjava – 21. 7. 1849 Vrbové

Knihovník, pedagóg

Pôsobil ako učiteľ v Holíči, Horných Zeleniciach, v r. 1840 – 1849 vo Vrbovom. V r. 1827 spolutvorca slovenskej knižnice pri bratislavskom lýceu, prvý knihovník tejto knižnice.

Fischer, Fridrich Viliam

21. 2. 1870 Trnava – 19. 4. 1930 Trnava

Zvonolejár

Do r. 1892 pracoval pod otcovým vedením v rodinnej dielni v Trnave, v r. 1892 – 1898 u brata Teodora Edmunda, v r. 1898 – 1930 s bratmi Teodorom Edmundom a Adolfom Alexandrom, spolumajiteľ firmy Bratia Fischer. Rodinná zvonolejáreň prosperovala najmä v 20. a 30. rokoch 20. storočia, keď nahradzovala zrekvirované a zničené zvony počas 1. sv. vojny.

Kubritzky, Ondrej

21. 2. 1819 Lok – 19. 1. 1887 Levice

Cirkevný hodnostár

Filozofiu študoval v Trnave, teológiu v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán, potom ako farár od r. 1849 v Matúškove. Postupne dekan, kanonik. Publikoval články o výchove a vzdelávaní, o cirkevnej literatúre v cirkevných časopisoch.

Zelinka, Ján prof.

pôv. Winter, Ján

21. 2. 1922 Senica – 20. 4. 2009 Bratislava

Biochemik, molekulárny biológ, univerzitný profesor

Narodil sa v rodine lekára. Po vojne absolvoval štúdium na SVŠT v Bratislave, po rokoch praxe v priemysle prišiel do SAV. V r. 1964 stal riaditeľom Biologického ústavu SAV, ktorý prebudoval na Ústav molekulárnej biológie SAV a zotrval v ňom až do r. 1988. Bol autorom mnohých vedeckých objavov molekulárnej biológie, najmä pôsobenia enzýmov a biotechnologických postupov. Stal sa nositeľom viacerých štátnych vyznamenaní, v r. 1964 bol zvolený za člena SAV a ČSAV.

22. FEBRUÁR

Bornemisza, Peter

tiež Abstemius, Bornemisza

22. 2. 1535 Budapešť, Maďarsko – 22. 2. 1584

Rohožník

Kníhtlačiar, kazateľ

Študoval v Košiciach a vo Viedni (Rakúsko), kde preložil a vytlačil Sofoklovu Elektru. V r. 1572 – 1578 pôsobil ako kazateľ v Šintave, kde postavil tlačiareň. Po vyhnaní zo šintavskej fary sa presťahoval aj s tlačiarňou na Plavecký hrad. Neskôr žil v Rohožníku.

Mikulka, Vojtech Mons., ThDr.

22. 2. 1926 Biňovce – 6. 2. 2008 Cífer, poch. Biňovce

Kňaz, prodekan

Po absolvovaní gymnázia v Trnave pokračoval v štúdiu na teologickej fakulte v Bratislave. Za kňaza bol vysvätený v r. 1950 biskupom Lazíkom.

Ako farár začal pôsobiť v Bratislave - Prievoze v r. 1960. V r. 1964 – 1967 bol špirituálom v kňazskom seminári v Bratislave. Od r. 1970 bol farárom v Sokolovciach. Zároveň bol od januára 1990 docentom na bohosloveckej fakulte v Bratislave, kde bol aj prodekanom. Aktívne sa venoval duchovnému formovaniu rehoľných sestier, pôsobil v reholi Kongregácie Notre Dame v Novákoch.

Pacák, Jaroslav

22. 2. 1902 Valašské Klobouky, Česko – 1974 Praha, Česko

Stredoškolský pedagóg

Do trnavského gymnázia prišiel v r. 1930 a vyučoval matematiku a fyziku, neskôr kreslenie a francúzsky jazyk. Výborný maliar. V r. 1933 – 1934 viedol na gymnáziu Vajanského samovzdelávací krúžok, v školskom roku 1934 – 1935 kurz umeleckej výchovy. Z trnavského gymnázia odišiel v r. 1938 na Štátne dievčenské reformované reálne gymnázium v Prostějove (Česko), neskôr žil v Prahe.

23. FEBRUÁR

Pozdech, Jozef

23. 2. 1811 Hrnčiarovce nad Parnou – 22. 6. 1878

Budapešť, Maďarsko

Vynálezca, podnikateľ

Vyučil sa za kováča. Ako tovaríš pôsobil v kováčskych dielňach v Modre, Gyóri, Stoličnom Belehrade, Pákozde (Maďarsko) a inde. V r. 1832 si v Hrnčiarovciach otvoril kováčsku dielňu. O dva roky neskôr zostrojil nový mech, ktorý zaujal pozornosť kováčov. Po priemyselnej výstave v Pešti v r. 1846, na ktorej sa zúčastnil so svojimi mečmi, sa začal záujem o jeho výrobky. Otvoril si sklad vlastných výrobkov v Pešti (Maďarsko). V r. 1849 mu vyhorel dom v Hrnčiarovciach, nakoniec s celou rodinou odišiel natrvalo do Pešti. Tu vyrábal kováčske a iné mechy, pluhy a kotvy pre dunajské riečne lode. Dielňu rozširoval vďaka svojim vlastným zlepšeniam a vynálezom. V r. 1857 zostrojil prístroj na pretáčanie vína, v r. 1860 dostal patent na kováčske mechy oválneho tvaru. Najväčší úspech dosiahol s kovovými zvonovými stolicami

a s novým spôsobom závesu zvonov. Získal mnoho ocenení. Bol členom Matice slovenskej, predsedom Slovenského speváckeho spolku v Pešti.

24. FEBRUÁR

Bača, Jozef ThDr.

24. 2. 1912 Košice – 1982 Lukáčovce

Stredoškolský pedagóg

V r. 1938 – 1941 učil na trnavskom gymnáziu úvod do filozofie a rímskokatolícke náboženstvo. Katolícky kňaz, publicista.

Bednár, Konštantín

24. 2. 1866 Želeč, Česko – 23. 6. 1942 Trnava

Organár

Vyučil sa v Bratislave u organára Vincenta Možného. Stal sa jeho nástupcom, po návrate z 1. sv. vojny si otvoril dielňu v Bratislave. Väčšinou pôsobil na Žitnom ostrove, kde okrem prestavieb organov (Kostol sv. Štefana, Galanta, 1920) a rozšírení starších nástrojov postavil aj viac menších (Kajal).

Földes, Juraj

tiež Földes, György

24. 2. 1885 Bratislava – 27. 6. 1977 Budapešť, Maďarsko

Právnik, spisovateľ

Gymnázium vyštudoval v Bratislave, univerzitu v Budapešti. V r. 1914 narukoval a bojoval až do konca 1. sv. vojny. Bol právnikom Okresného súdu v Šamoríne. Hospodáril v Báci. Od r. 1938 vedúci vydavateľstva Tátra Kiadó (Vydavateľstvo Tatra) a redaktor literárneho mesačníka Tátra. Prispieval do časopisov Felsőcsallóköz (Horný Žitný ostrov), Somorja és Vidéke (Šamorín a okolie) a Csallóközi Hírlap (Žitnoostrovne listy). Od r. 1945 žil v Budapešti, literárne sa odmlčal. Zbieral ľudové anekdoty a historky zo Žitného ostrova, ktoré spracoval v poviedkach a uverejňoval v časopisoch a kalendároch.

Izakovič, Alexej ThDr., PhDr., Mons.

24. 2. 1908 Borová – 30. 10. 1995 Bratislava

Kňaz

V Trnave pôsobil v r. 1938 – 1944 ako kaplán a profesor náboženstva na gymnáziu a obchodnej akadémii. Od decembra 1938 redigoval Trnavské noviny, z jeho iniciatívy sa vydával dvojtýždenník Trnavská rodina. V r. 1941 odišiel na východný front, kde sa prihlásil ako náhrada za povolaného otca štyroch detí. Pôsobil ako vojenský duchovný v technickej brigáde v Taliansku. V r. 1947 bol 18 mesiacov vo väzení, neskôr dočasne prepustený. Ako kaplán v Skalici v r. 1950 bol znova zaistený a odsúdený. Po návrate z väzenia pracoval vo výrobe, neskôr neplatený správca fary v Dolných Voderadoch a Vištuku. Iniciátor postavenia pomníka Antonovi Bernolákovi v Nových Zámkoch a Štefanovi Mikušovi v Trnave. Pastoračný kňaz živého sociálneho citenia. Čestný občan mesta Trnava in memoriam.

Koreszka, Július

24. 2. 1895 Dojč – 1. 12. 1958 Skalica

Akademický maliar

Gymnázium vyštudoval v Skalici, po maturite študoval na AVU v Budapešti (Maďarsko). V 1. sv. vojne bol ťažko zranený. Po prevrate pokračoval v štúdiách v Prahe (Česko), bol žiakom prof. Pirnera. Pracoval ako výtvarník striedavo v Prahe a Bratislave, kde sa po študijnej ceste do Paríža (Francúzsko) usadil. Po r. 1936 žil a tvoril v Skalici. Špecializoval sa na krajinomalbu secesného lyrického charakteru.

Krištofovič, Eduard

24. 2. 1941 Trnava

Novinár, pedagóg, publicista

Dlho pracoval ako riaditeľ Inštitútu výchovy VHI Strojsmalt. Venuje sa písaniu článkov. Zaujíma sa o hádzanú, atletiku a rekreačné bežecké hnutie. Stretol sa s mnohými významnými športovcami. V 70. rokoch 20. storočia viedol mesačník Kultúra a život Trnavy. V r. 2001 dostal Medailu Juraja Fándlyho. Predseda Trnavskému spolku priateľov Vincech. Je držiteľom Pamätnej medaily TTSK. V r. 2012 získal Bronzový odznak SOV.

Mocák, Ján prof., Ing., DrSc.

24. 2. 1940 Michalovce – 1. 3. 2012 Trnava

Chemik, vysokoškolský pedagóg

Po skončení gymnázia v Bratislave vyštudoval analytickú chémiu na Chemickotechnologickej fakulte SVŠT v Bratislave. Na Konzervatóriu v Prahe (Česko) súčasne absolvoval štúdium gitarovej hry, ktorú neskôr vyučoval na Konzervatóriu v Bratislave. Od skončenia vysokej školy pracoval na Katedre analytickej chémie SVŠT v Bratislave. Od r. 2004 pôsobil na UCM v Trnave, kde bol vedúcim Katedry chémie, ako aj predsedom Akademického senátu UCM. Jeho hlavná vedecká činnosť bola zameraná na biomedicínsku a elektroanalytickú chémiu, bol spoluzakladateľom chemometrie v bývalom Československu. Pôsobil na viacerých zahraničných univerzitách. Bol autorom a spoluautorom mnohých odborných publikácií, vysokoškolských učebníc, skript a niekoľkých patentov. Za svoju odbornú činnosť získal viacero ocenení, napr. Weberovu cenu za farmáciu, Zlatú medailu UCM, Striebornú medailu STU, ap.

Nemec, Jozef

24. 2. 1933 Bučany – 6. 3. 2000 Praha, Česko

Akademický maliar, grafik

Už od malička sa prejavoval jeho výtvarný talent. Začal študovať na Vyššej škole umeleckého priemyslu v Prahe u prof. Vodrážku (1947 – 1953), potom na AVU na oddelení u prof. Sychru, Holého, Rabasa, Švabinského. Viaceré návrhy monumentálneho charakteru realizoval na rôznych stavebných celkoch, napr. výzdoba kultúrneho domu vo Štvrtku na Ostrove a v Šamoríne, mozaika na budove internátu Poľnohospodárskej univerzity v Nitre, výzdoba nemocnice v Čadci a Trebišove a inde. Ako grafik vytvoril rozsiahly cyklus monotypov. Absolvoval viacero študijných ciest po Francúzsku, Taliansku, bývalej Juhoslávii, bývalom ZSSR, Bulharsku. Po r. 1968 pracoval v ústraní vo Vojenskom historickom ústave v Prahe. Po nežnej revolúcii v r. 1989 pôsobil krátko ako docent na AVU v Prahe. Svoje práce prezentoval na mnohých výstavách.

Reich, Jacob Koppel

24. 2. 1838 Vrbové – 22. 9. 1929 Budapešť, Maďarsko

Rabín

Po štúdiách od r. 1860 rabín v Sobotišti, od r. 1872 vo Vrbovom, od r. 1890 rabín, neskôr hlavný rabín v Budapešti. Reprezentant ortodoxných náboženských obcí.

Somogyi, Peter

tiež Stroh Müller

24. 2. 1857 Sered' – 1925 Budapešť, Maďarsko

Publicista, spisovateľ, prekladateľ

Študoval na univerzitách v Taliansku, vo Francúzsku a v Nemecku. Krátko pôsobil ako vychovávateľ, administratívny pracovník, neskôr zodpovedný redaktor časopisu Budapesti Tageblatt (Budapešťanský denník). Autor biografí a noviel. Písal spoločensko-politické a kultúrne články. Prekladal poéziu, divadelné hry, operné libretá.

Turčány, Viliam PhDr., CSc.

24. 2. 1928 Suchá nad Parnou

Básnik, prekladateľ, literárny teoretik

Maturoval v r. 1947 na gymnáziu v Trnave. Potom študoval slovenčinu a francúzštinu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Po skončení vysokoškolských štúdií prišiel pracovať do Ústavu dejín slovenskej literatúry SAV, kde pôsobil ako vedecký pracovník až do r. 1988. Poéziu publikoval už počas vysokoškolských štúdií v časopisoch Borba, Plameň, Slovenské pohľady a Nová práca. Knižne debutoval básnickou zbierkou Jarky v kraji (1957). Súčasťou jeho tvorivých aktivít je literárnovedná činnosť a prekladateľská tvorba. Je popredným literárnym vedcom v oblasti verzológie. Napísal štúdie o básnickej tvorbe P. O. Hviezdoslava, S. H. Vajanského, J. Jesenského, I. Krasku, J. Kollára, J. Hollého, ale aj o poetike Hviezdoslavových prekladov. V oblasti prekladateľskej tvorby sa sústredil na dielo klasických talianskych básnikov. V r. 1997 dostal za celoživotné dielo a báseň o Trnave Mám svoje mesto rád Cenu mesta Trnava. Prezident SR

mu v r. 2001 udelil Pribinov kríž I. triedy. V r. 2007 mu predseda TTSK udelil Pamätnú medailu. Za r. 2009 získal Cenu predsedu NR SR za literatúru.

25. FEBRUÁR

Bartal, Aurel

25. 2. 1856 Bratislava – 13. 5. 1931 Kráľovičove

Kračany-Lesné Kračany

Bratislavský župan, veľkostatkár

Študoval na gymnáziu v Budíne (Maďarsko) a Bratislave a na Právnickej akadémii v Bratislave. Podnotár Bratislavskej župy. Hospodáril na rodinnom veľkostatku, v r. 1903 – 1906 a r. 1910 – 1917 bol bratislavským županom. Počas existencie Maďarskej republiky rád bol iniciátorom hnutia časti maďarských veľkostatkárov na Žitnom ostrove, ktorí podporovali jeho začlenenie do Československej republiky. Bol členom delegácie, ktorá toto stanovisko predniesla prezidentovi Masarykovi. Bol funkcionárom hospodárskych spolkov, venoval sa aj poľnohospodárskej osвете. Autor publikácií o chove koní a o poľnohospodárskych zvieratách, prispieval do časopisu Híradó (Spravodaj). Svoju niekoľkotisícovú zbierku kníh daroval Verejnej knižnici v Bratislave. V r. 1901 – 1903 a r. 1917 – 1918 poslanec uhorského snemu.

Bugár, Gáspár

25. 2. 1932 Jahodná – 3. 4. 2008 Komárno

Herec

Základnú školu absolvoval v rodnej obci. V r. 1952 – 1959 bol hercom v Bratislave v maďarskej sekcii Štátneho dedinského divadla. Od r. 1959 až do odchodu bol členom Maďarského oblastného divadla v Komárne.

Gleimanová, Anna (rod. Urbánková)

25. 2. 1896 Dohňany – 5. 1. 1965 Beaconsfield, Kanada

Spisovateľka, prekladateľka

Dcéra Ferka Urbánka. Vzdelanie získala v Trnave, vyštudovala jeden ročník dramatického odboru Hudobnej a tanečnej akadémie pre Slovensko

v Bratislave. Pôsobila v Banskej Bystrici, Trnave, Bratislave, Spišskej Novej Vsi, Trenčíne, Revúcej a v Bánovciach nad Bebravou. V r. 1945 emigrovala so svojim manželom Jánom Gleimanom, publicistom a právníkom, do Rakúska, odtiaľ do Talianska, v r. 1948 do Kanady, kde sa usadila. Aktivizovala sa ako funkcionárka Živeny, v Slovenskom čítacom spolku v Revúcej, hrávala ochotnícke divadlá. v Kanade sa venovala spolkovej činnosti v Slovenskej lige. Literárne debutovala prekladom hry J. Štolbu Testament (1925). Autorka knihy rozprávok na motívy ľudovej slovesnosti Kde bolo, tam bolo (1926).

Guťan, Michal

25. 2. 1934 Slovenský Komlôš, Maďarsko – 21. 6. 1982 Banská Bystrica

Divadelný ochotník

Ľudovú školu vychodil v rodisku. V r. 1949 – 1951 sa učil za strojného zámočníka na Strojovej a traktorovej stanici v Galante. Po ukončení až do r. 1982 pracoval ako strojný zámočník v ZŤS Martin. Spoluzakladateľ, kmeňový herec, vedúci divadelného súboru DK ROH ZŤS v Martine. Vytvoril okolo 30 úloh vo výše 2000 inscenáciách.

26. FEBRUÁR

Adamec, Jozef

26. 2. 1942 Vrbové

Futbalista, tréner

Futbalová verejnosť ho pozná aj pod prezývkou Hatrlo. Získal sedem federálnych titulov, z toho päť so Spartakom Trnava a dva s Duklou Praha (Česko). Historický úspech svetového kalibru dosiahol 23. júna 1968 na bratislavskom Tehelnom poli, keď ako jeden z mála hráčov strelil Brazílii hetrik. Zúčastnil sa na majstrovstvách sveta v Čile (1962) a v Mexiku (1970). Počas kariéry pôsobil okrem Trnavy aj v Dukle Praha, Slovane Bratislava, Slovane Viedeň (Rakúsko). Trénoval mnoho klubov, napr. Banskú Bystricu, Inter Bratislava, Bohemians Praha, Zlín (Česko), Dunajskú Stredú, Prešov, Slovan Bratislava a niekoľkokrát trnavský Spartak. V r. 1998 – 2001 viedol reprezentáciu

Slovenska. V ankete Futbalista storočia skončil na druhom mieste. Získal Cenu mesta Vrbové. Držiteľ Pamätnej medaily predsedu TTSK.

Baník, Augustín Anton PhDr., CSc.

26. 2. 1900 Valaská – 29. 12. 1978 Martin

Spisovateľ, archivár, profesor

V r. 1909 – 1917 študoval na klasickom gymnáziu vo Vácove (Maďarsko), v r. 1917 – 1919 na technike v Budapešti (Maďarsko), v r. 1920 – 1923 na FiF UK v Bratislave. Bol pracovníkom knižnice a archívu Krajinského úradu v Bratislave, krátky čas pôsobil ako hudobný a kultúrny referent v Bratislave. Od r. 1938 pôsobil ako bibliotekár, archivár a tajomník Literárnovedného odboru Spolku sv. Vojtecha v Trnave, súčasne v r. 1934 – 1938 aj ako kustód Osvaldovho múzea. Bol to mimoriadne vzdelaný, rozhladený a všestranne orientovaný človek, ktorý sa zaslúžil o budovanie Slovenskej národnej knižnice, Literárneho archívu a Literárneho múzea, o navrátenie matičných zbierok z Maďarska a Matici slovenskej venoval aj svoju bohatú knižnicu s množstvom inkunábul v r. 1967. Podieľal sa na úprave pravidiel slovenského pravopisu, bol autorom mnohých štúdií zameraných na vývin slovenskej reči, publikoval príspevky o významných osobnostiach slovenských dejín.

Beke, Sándor

26. 2. 1939 Čiližská Radvaň

Herec, divadelný režisér

Študoval na pedagogickej škole v Bratislave. Pôsobil ako herec v Maďarskom oblastnom divadle v Komárne. V Bratislave vyštudoval herectvo, neskôr získal diplom režiséra. V r. 1968 – 1976 pôsobil ako režisér. V r. 1969 založil Divadlo Thália v Košiciach. Z politických dôvodov v r. 1976 opustil Československo. Pôsobil v Národnom divadle v Miškolci (Maďarsko) ako režisér. V r. 1978 aj s rodinou sa presťahoval do Maďarska. V r. 1978 – 1984 hlavný režisér v Divadle Józsefa Katonu v Kecskeméte (Maďarsko). V r. 1984 – 1991 režisér divadla Népszínház v Budapešti (Maďarsko). Od r. 1990 priebežne riaditeľ Maďarského oblastného divadla v Komárne (od 1. júna 1990

Jókaiho divadlo). Od r. 1991 režisér v divadle Kamaraszínház v Budapešti a prednáša na filozofickej fakulte univerzity v Miškolci.

Čulen, Konštantín

26. 2. 1904 Brodské – 7. 4. 1964 New York, USA

Publicista, novinár, historik

Gymnázium absolvoval v Skalici a v Bratislave. Štúdium na UK v Bratislave nedokončil. Zo začiatku pôsobil ako úradník Robotníckej sociálnej poisťovne v Bratislave, neskôr ako redaktor časopisu Rozvoj, od r. 1939 československý kultúrny atašé vo Washingtone (USA). V r. 1945 emigroval do Rakúska, neskôr do Talianska, od r. 1949 do Kanady. Pôsobil ako redaktor Kanadského Slováka. Od r. 1956 vedúci Slovenského ústavu v Clevelande (USA).

Markovičová-Zátarecká, Viera

26. 2. 1910 Trnava – 1. 8. 1953 Bratislava

Spisovateľka, publicistka, prekladateľka

Študovala na gymnáziu v Trnave. V r. 1933 absolvovala FiF UK v Bratislave. Žila v Banskej Bystrici, kde sa spolu s manželom zapojila do ilegálnych príprav a priebehu SNP. V r. 1953 po nespravodlivom uväznení manžela volila dobrovoľnú smrť. Literárnou tvorbou sa zaoberala od detstva. Autorka kníh pre deti, poézie, drám, rozhlasových hier, divadelných hier, prekladov. Výber z jej poézie bol vydaný posmrtné v diele Vlastná podoba (1958). Aktivistka ženského a mierového hnutia, podpredsedníčka Čs. výboru na ochranu detí.

27. FEBRUÁR

Čepan, Oskár PhDr., DrSc.

pseud. o.č., o.č.

27. 2. 1925 Cífer – 3. 9. 1992 Bratislava

Literárny teoretik, historik, vedec, kritik, výtvarník, vydavateľ, archeológ, paleontológ, pedagóg, scénograf

Absolvoval gymnázium v Trnave v r. 1944 a FiF UK v Bratislave v r. 1949. Popredný literárny historik, teoretik, kritik umenia. Jeho kritické práce patria medzi vrcholy domácej povojnovej vedy a sú uznávané aj v zahraničí. Venoval sa oblasti slovenského romantizmu, realizmu a medzivojnovnej literatúry. Veľkú pozornosť venoval výtvarnému umeniu. V období 60. rokov 20. storočia sa stal zástancom významného bratislavského výtvarného hnutia Konfrontácie. Medzi jeho najčastejšie techniky patrili koláže, kresba, geometrická abstrakcia, maľba, reliéf, olej na plátne. V súčasnosti sa jeho meno v oblasti výtvarnej kultúry spája s každoročným odovzdávaním prestížnej Ceny Oskára Čepana, ktorú udeľuje Nadácia Centrum súčasného výtvarného umenia mladým nadaným výtvarníkom vo veku do 35 rokov. V r. 2006 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam za literárnovednú a umeleckú tvorbu.

Kopecký, Štefan doc., MUDr., PhD.

27. 2. 1926 Dvory nad Žitavou

Vysokoškolský pedagóg, lekár

Na patologicko-anatomické oddelenie nemocnice v Trnave nastúpil ako sekundárny lekár v r. 1952. Neskôr pôsobil ako primár patologicko-anatomického oddelenia v nemocnici v Piešťanoch. Venuje sa aj pedagogickej činnosti. Pôsobí na TU na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce. Za rok 1998 dostal Cenu mesta Trnava za celoživotnú prácu v oblasti medicíny, za prínos pre rozvoj vzdelávacích programov v tejto oblasti.

Skladaná, Jana doc., PhDr., CSc.

27. 2. 1942 Banská Bystrica

Jazykovedkyňa, odborná publicistka, pedagogička
Študovala na FiF UK Bratislava slovenčinu a latinčinu. V r. 1964 prišla do Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra, kde pôsobila do r. 2005. Od r. 2000 pôsobí na Katedre slovenského jazyka a literatúry na UCM v Trnave. V r. 1996 dostala Cenu SAV za popularizáciu vedy, v tom istom roku prémie Literárneho fondu. Uverejňuje príspevky v odborných časopisoch. Je spoluautorkou významného encyklopedického diela Encyclopaedia Beliana. V poslednom desaťročí sa vo svojich štúdiách zaoberá výskumom jazyka rôznych písomností, rukopisov a tlačených pamiatok.

28. FEBRUÁR

Mahr, Kornel

28. 2. 1889 Trnava – 24. 11. 1983 Trnava

Ochránár prírody, ovocinár

Pôsobil v Trnave ako okresný štátny konzervátor prírody. Autor mnohých odborných článkov a prednášok z oblasti ochrany pamiatok a prírody. V Trnave nesie jeho meno ulica.

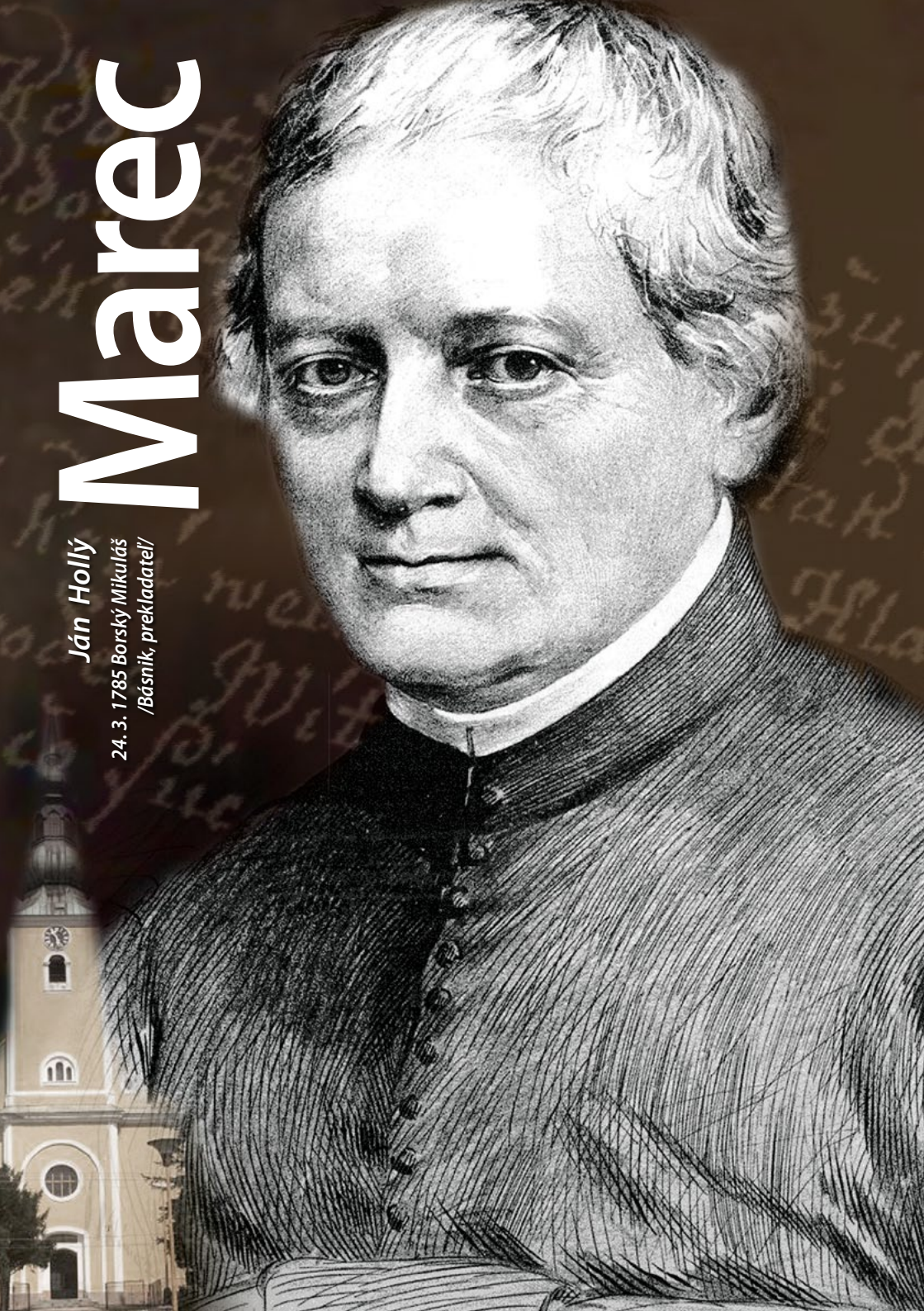
29. FEBRUÁR

Hések, Štefan PhDr.

29. 2. 1892 Kúty – 22. 8. 1953 Lodina

Vlastivedný pracovník, kňaz

Študoval na gymnáziách v Skalici, Trnave a Teševári (Rumunsko), kde v r. 1912 úspešne zmaturoval. Teológiu študoval v Košiciach a Freiburgu (Nemecko). Po kňazskej vysviacke v r. 1916 v Sítene (Švajčiarsko) bol kaplánom vo Vranove nad Topľou a Košiciach. V r. 1918 sa stal administrátorom a v marci 1924 farárom v Udavskom pri Humennom. Počas pôsobenia v Udavskom sa venoval dialektológii, skúmal zemplínske nárečie, prispieval do časopisov a novín, prekladal z maďarčiny, nemčiny a francúzštiny. Od r. 1939 pôsobil na prešovskej fare ako farár. Biskup Jozef Čársky ho v r. 1939 vymenoval za generálneho vikára a člena zboru konzultorov. V r. 1943 získal titul pápežského protonotára.

1. MAREC

Dobrovodský, Jozef Ing., CSc.

1. 3. 1935 Biely Kostol – 12. 4. 1978 Rimavská Sobota-Bakta

Agrotechnik, herbológ

Študoval na Agronomickej fakulte VŠP v Nitre. Od r. 1962 pôsobil vo Výskumnom ústave kukurice v Trnave. Odborník v systémoch ochrany kukurice proti burinám, spoluautor zlepšovacieho návrhu chemickej plečky, ktorú zavádzal do praxe, spolu-riešiteľ 13 výskumných úloh, autor 56 pôvodných odborných štúdií.

Krahulec, Milan

1. 3. 1934 Košice

Stredoškolský pedagóg

Po ukončení štúdia na gymnáziu vyštudoval Vysokú školu pedagogickú v Bratislave. Najaktívnejšia časť jeho života je spätá s Gymnáziom Jána Hollého v Trnave, kde pedagogicky viedol študentský časopis Nový blesk. Pod jeho vedením dosiahol časopis najvyššie celoslovenské ocenenia a zviditeľnil prácu nielen študentov samotného gymnázia, ale aj celej Trnavy. Spolupracoval s Divadlom Jána Palárika v Trnave, viedol šachový krúžok. Do trnavského basketbalu vstúpil asi v polovici 60. rokov 20. storočia, keď sa začala budovať veľmi úspešná éra trnavského ženského basketbalu. Bol organizátorom viacerých podujatí spojených s basketbalom. V 70. rokoch pracoval vo funkcii predsedu basketbalového oddielu TJ Slávia Trnava. Držiteľ ocenenia Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

Žipaj, Tomáš kpt.

1. 3. 1975 – 19. 1. 2006 Hejce, Maďarsko

Vojenský letec

Býval vo Veľkých Kostoľanoch. Bol palubným inžinierom. Ako letec pôsobil na letisku v Piešťanoch až do zrušenia vojenského útvaru v r. 2001. Tragicky zahynul počas návratu slovenských vojakov z misie KFOR z Kosova. Vojenské lietadlo havarovalo neďaleko maďarskej obce Hejce. Letel ako člen posádky lietadla.

2. MAREC

Beneš, Juraj

2. 3. 1940 Trnava – 11. 9. 2004 Bratislava

Hudobný skladateľ

Autor moderných slovenských opier. Gymnaziálne štúdiá absolvoval v Trnave, kde navštevoval aj hudobnú školu. V r. 1954 – 1960 študoval hru na klavíri u Romana Rychlu na Konzervatóriu v Bratislave, v r. 1960 – 1964 študoval kompozíciu u Jána Cikkera v Bratislave na VŠMU v Bratislave. V r. 1964 – 1974 korepetitor v Opere SND v Bratislave. V r. 1974 – 1983 prednášal na Katedre hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty UK v Trnave. V r. 1988 – 1991 pôsobil ako dramaturg Opery SND, v r. 1994 – 1998 bol predsedom Slovenskej sekcie ISCM. V r. 1997 získal titul profesora skladby na JAMU v Brne (Česko), prodekan Hudobnej a ta-nečnej fakulty VŠMU v Bratislave.

Dobronocký, Juraj

tiež Dobronoki, Dobronok

2. 3. 1588 Lendava, Slovinsko – 26. 5. 1649 Trnava

Cirkevný historik, rektor

Filozofiu a teológiu študoval v Štajerskom Hradci (Rakúsko) a v Ríme (Taliansko). Pôsobil na univerzite v Štajerskom Hradci, Záhrebe (Chorvátsko), Rábe (teraz Győr, Maďarsko). Bol jedným z hlavných spolupracovníkov Petra Pázmaňa pri zakladaní Trnavskej univerzity. Stal sa jej prvým rektorom. Bol poverený organizovaním prác na stavbe Univerzitného kostola v Trnave. O svojom pôsobení v Trnave si viedol denník, jeho práce o dejinách v Uhorsku a Sedmohradsku zostali v rukopise.

Matúš, Jozef doc., Ing., Dr.h.c., CSc., mim. prof.

2. 3. 1940 Trnava

Vysokoškolský pedagóg, rektor

Počas svojho pôsobenia na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave prešiel viacerými funkciami na Fakulte masmediálnej komunikácie, od pedagóga, vedúceho Katedry marketingovej komunikácie a prodekana pre výchovno-vzdelávaciu činnosť až po dekana Fakulty masmediálnej

komunikácie, ktorým bol od r. 2004 do zvolenia za rektora. Na univerzite pôsobil aj ako školiteľ, riešiteľ vedecko-výskumných úloh, autor štúdií a odborných článkov o marketingovej komunikácii.

Szikora, Juraj

2. 3. 1947 Tvrdošovce – 12. 12. 2005 Bratislava

Futbalista, tréner

Hráč Spartaku Komárno, Červenej hviezdy Bratislava, Internacionálu Slovnafu Bratislava, Vagónky Poprad, DAC Dunajská Streda a Slovana Viedeň (Rakúsko). V lige odohral 200 stretnutí, v ktorých strelil 56 gólov. Dres Československej reprezentácie obliekol 21-krát a strelil v ňom dva góly. V r. 1966, 1967 a 1968 bol zaradený medzi najlepších futbalistov Československa. Ako tréner pôsobil v Lokomotíve Košice, Nitre, Senci, Rimavskej Sobote, Martine, Nových Zámkoch, Trenčíne, ŠKP Devina a Dunajskej Strede.

Wagnerová, Emília

2. 3. 1900 Senica – 8. 12. 1950 Bratislava

Herečka, zakladateľka divadelnej spoločnosti

Súkromne študovala herectvo na pražskom konzervatóriu, absolvovala štúdium herectva na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave, stala sa členkou činohry SND a Novej scény v Bratislave. V r. 1936 založila s manželom zájazdovú divadelnú spoločnosť Slovenské komorné divadlo Emílie Wágnerovej, v ktorom stvárnila veľa významných postáv. Na jej herecký rast mal najvýraznejší vplyv herec a režisér Janko Borodáč.

3. MAREC

Gomboš, Ján

3. 3. 1911 Chicago, USA – 31. 5. 2003 Trnava

Kňaz

Narodil sa v USA, ale rodina sa neskôr vrátila na Slovensko. Študoval v Kláštore pod Znievom, Ružomberku, Taliansku, Maďarsku. Pôsobil v reholi Milosrdných sestier sv. Kríža v Bojkovej.

Novanský, Jozef doc., Ing., CSc.

3. 3. 1930 Hrnčiarovce nad Parnou – 13. 4. 1991

Bratislava, poch. Hrnčiarovce nad Parnou

Vysokoškolský pedagóg, vedec

Štúdium na CHTF SVŠT v Bratislave absolvoval v r. 1953. O tri roky neskôr získal hodnosť kandidáta vied. Zostal pracovať na Katedre ropy CHTF SVŠT, kde v r. 1965 habilitoval na docenta. Poznatky jeho výskumu sú známe i v zahraničí. Na svojom konte aj spolu so svojimi spolupracovníkmi má viac ako päťdesiat pôvodných vedeckých prác, šestnásť autorských osvedčení, desiatky prihlášok vynálezov a viacero zlepšovacích návrhov.

Vencelík, Jozef

3. 3. 1916 Báb – 13. 6. 1987 Topoľčany

Stredoškolský profesor

Gymnaziálne štúdiá absolvoval v Nitre v r. 1938, vysokoškolské štúdium na Prírodovedeckej fakulte KU v Prahe (Česko) a na Prírodovedeckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave, kde tiež v r. 1942 aj promoval. Po promócii jeden rok pôsobil na gymnáziu v Dolnom Kubíne. Od 1. septembra 1943 nastúpil do Biskupského rímskokatolíckeho slovenského gymnázia v Trnave, kde vyučoval dva školské roky prírodopis. V septembri 1945 nastúpil do gymnázia v Topoľčanoch, kde bol riaditeľom. Túto funkciu vykonával až do r. 1957. V r. 2006 mu mesto Topoľčany udelilo bronzovú plaketu Cenu mesta Topoľčany in memoriam.

4. MAREC

Banáš, Peter

4. 3. 1973 Hoste

Športovec

Ako stolný tenista bol majstrom ČSSR v r. 1988. Na paralympiáde v Barcelone (Španielsko) v r. 1992 bol v družstve volejbalistov, ktoré získalo bronzovú medailu. Ďalšie bronzové medaily získal na MS vo Francúzsku (1990), ME v Anglicku (1991) a vo Francúzsku (1993).

Blažo, Ján

4. 3. 1815 Skalica – 14. 12. 1893 Bratislava

Národno-kultúrny pracovník, kňaz

Teológiu študoval v Trnave, v r. 1839 vysvätený za kňaza, v r. 1843 – 1881 pôsobil v Sucháni a Modre, potom farár v Bohdanovciach nad Trnavou. Zakladateľ a od r. 1870 hlavný zástupca, do r. 1872 tajomník a v r. 1878 – 1879 predseda Spolku sv. Vojtecha. Publikoval osvetové články v Cyrillovi a Methodovi, Pešťbudinských vedomostiach, Národných novinách a Kazateľni. Kandidát na poslanca uhorského snemu za trnavský volebný okres v r. 1866 a v r. 1869.

Bošiansky, Jozef

tiež Bossananyi, Jozef

4. 3. 1855 Senica – 4. 12. 1946 Nitrianske Pravno

Kňaz, pedagóg, historik, prírodovedec, amatérsky etnológ

Strednú školu a kňazský seminár navštevoval v Nitre. Neskôr študoval v Budapešti (Maďarsko). V r. 1877 bol vysvätený. Do r. 1882 vyučoval na piaristickom gymnáziu v Nitre latinčinu, gréčtinu, nemčinu, odkiaľ odišiel do Novák, kde pôsobil ako farár a dekan. Na odpočinku žil v Nitrianskom Pravne. Bol jedným z významných propagátorov turistiky na Hornej Nitre. Do pamäti sa zapísal aj tým, že na prelome storočia založil v Chvojnici rezbársku dielňu na výrobu drevených hračiek, čím chcel aspoň trochu zmierniť nevidanú biedu tamtojšieho ľudu.

Bunčák, Pavel

4. 3. 1915 Skalica – 5. 1. 2000 Bratislava

Básnik, prekladateľ, esejista

Študoval na gymnáziu v Skalici, Bratislave a v Kláštore pod Znievom, pokračoval na UK v Bratislave. Po štúdiách pôsobil ako redaktor Národných novín v Martine, v redakcii denníka Pravda a vo vydavateľstve Pravda v Bratislave, bol redaktorom Kultúrneho života a redaktorom vydavateľstva Slovenský spisovateľ. Pôsobil ako odborný asistent na

Vysokej škole pedagogickej, na Filozofickej fakulte UK a ako lektor slovenského jazyka a literatúry na univerzite v Štrasburgu (Francúzsko). Od r. 1980 žil na dôchodku striedavo v Skalici a Bratislave. Vydal niekoľko básnických zbierok, prekladal z francúzštiny, ruštiny i poľštiny.

Cintula, Vítazoslav PhDr.

4. 3. 1848 Borský Mikuláš – 22. 3. 1911 Praha, Česko

Historik, kartograf, stredoškolský profesor

Navštevoval gymnázium v Trnave, v Ostrihome (Maďarsko), kde i maturoval. Študoval na univerzitách vo Viedni (Rakúsko) a v Prahe. Vyučoval ako stredoškolský profesor v Pardubiciach, Litomyšli, Přerove, Havlíčkovom Brode (Česko) a v Prahe. Podporoval slovenských študentov na českých školách. Národnostnej otázke, osobitne postaveniu Slovákov v Uhorsku, venoval pozornosť aj v publicistickej činnosti. Písal krátke historické a etnografické príspevky v novinách a časopisoch, je autorom národopisnej mapy Slovenska, Francúzska, Rakúsko-Uhorska a balkánskych krajín v Ottovom zemepisnom atlase. Zakladajúci člen Českej spoločnosti zeměvednej, člen jej komisie pre vydávanie Ottovho zemepisného atlasu, v r. 1904 – 1907 jej knihovník, od r. 1905 člen výboru, r. 1906 podpredseda.

5. MAREC

Bajza, Jozef Ignác

5. 3. 1755 Predmier – 1. 12. 1836 Bratislava

Spisovateľ, kňaz, národný buditeľ

Študoval teológiu na univerzite vo Viedni (Rakúsko). Od r. 1780 pôsobil ako kaplán v Trnave, r. 1783 – 1805 správca fary v Dolnom Dubovom, farár v Prietrži, Zbechoch, od r. 1828 kanonik bratislavskej kapituly. Prívrženec osvietenských reforiem Jozefa II., písal v klasicistickom duchu. Autor prvého slovenského románu René mládenca príhodi a skúsenosti. Člen Slovenského učeného tovarišstva v Trnave.

Boor, Ján prof.

5. 3. 1915 Holíč – 20. 10. 2002 Bratislava

Literárny vedec, teatroológ, dramatik, prekladateľ

Po absolvovaní gymnázia v Skalici, študoval francúzštinu a nemčinu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, bol na študijnom pobyte vo Viedni (Rakúsko) a v Grenobli (Francúzsko). Po štúdiách bol profesorom na gymnáziách v Tisovci a v Liptovskom Mikuláši. V r. 1943 – 1945 bol vojak a účastník SNP, po vojne pracoval na Povereníctve informácií v Bratislave, 1946 – 1952 bol referentom Literárnohistorického odboru Matice slovenskej v Martine. Od r. 1952 bol asistentom a neskôr docentom na Filozofickej fakulte UK, od r. 1969 profesorom na VŠMU v Bratislave. Popri teatrologických prácach vydal cestopisné črty o Mexiku a knihu o fiktívnych stretnutiach Komenského s vynikajúcimi osobnosťami. Bol autorom rozhlasových a televíznych hier, vynikajúci prekladateľ svetových dramatikov a prozaikov.

Kovalík, Jozef

5. 3. 1926 Štefanov nad Oravou – 8. 1. 1986 Bratislava

Novinár

Študoval na učiteľských akadémiách v Spišskej Novej Vsi a Banskej Bystrici. Pôsobil ako učiteľ v Pustých Úľanoch, potom ako redaktor Pravdy, redaktor časopisu Ľud v Bratislave. Člen Zväzu slovenských novinárov, predseda Klubu slovenských športových novinárov.

Krčméry, Karol MUDr.

5. 3. 1887 Dumbaveni, Rumunsko – 18. 3. 1934 Trnava, poch. Ružomberok

Lekár

Medicínu študoval v Koložvári (Rumunsko), kde ako lekár aj pôsobil. Od r. 1919 pracovník Lekárskej fakulty KU v Prahe (Česko), od r. 1920 hlavný lekár a riaditeľ župnej nemocnice v Trnave.

6. MAREC

Bencúrová, Perica (rod. Didoličová)

6. 3. 1880 Selca, Chorvátsko – 7. 8. 1971 Trnava, poch. Martin

Autorka spomienok

Ľudovú školu navštevovala v Selci na ostrove Brač, absolvovala dievčenský inštitút v Splitte (Chorvátsko). Ako 15-ročná sa zoznámila s Martinom Kukučinom, ktorý pôsobil ako lekár v Selci, v r. 1904 uzavreli sobáš. Do r. 1906 bývali na Brači (Chorvátsko), v r. 1906 – 1922 v Južnej Amerike, v r. 1922 – 1924 na Slovensku, v r. 1924 – 1925 v bývalej Juhoslávii. Po smrti manžela žila u brata v Prahe (Česko), neskôr u netere, na sklonku života s opatrovníčkou v Trnave. V miestach svojho pôsobenia sa venovala podpore kultúrneho a národného hnutia. Autorka spomienkových črt Niekolko rozpomienok na môjho muža, v ktorých zobrazila časť ich spoločného života.

Furková, Zita Mgr.

6. 3. 1940 Hradište pod Vrátnom

Herečka, režisérka

Významná umelecká osobnosť. Po skončení štúdia herectva na VŠMU v Bratislave v r. 1962, pôsobila v divadlách vo Zvolene, Trnave a Nitre. Od r. 1972 pôsobila v Divadle Nová scéna. Stvárnila postavy v stovkách filmov, v divadelných, rozhlasových a televíznych reláciách. Okrem herectva sa venuje aj réžii a autorskej tvorbe. Je spoluzakladateľkou Divadla Astorka Korzo '90 a bola jeho umeleckou šéfkou. Je majiteľkou dabingového štúdia ATIZ a ARTEFAKT, videoštúdia ARTKREA. Okrem umeleckých aktivít stala aj pri zrode neformálneho ženského hnutia Urobme to!. V divadle režírovala hru Frederica Garcíu Lorcu Dom Bernardy Alby. Je nositeľkou ceny Igric za rok 1998 za herecký výkon v kategórii televízna dramatická tvorba (hra Priateľstvá padajúceho lístia). V novembri 2009 bola odmenená výročnou cenou v oblasti divadla za vysoké umelecké majstrovstvo v uplynulej divadelnej sezóne. V tom istom roku získala v ankete titul Slovenka roka 2009 v oblasti

umenia. V r. 2010 získala Cenu TTSK za celoživotný prínos k rozvoju slovenskej kinematografie a divadelníctva.

7. MAREC

Adamec, Rudolf

7. 3. 1893 Sered' – 16. 7. 1979 Sered'

Verejný činiteľ

Po skončení základnej školy pracoval ako robotník. V r. 1915 prebehol k ruskej armáde, kde sa zoznámil s revolučným hnutím. Účastník útoku na Zimný palác v Petrohrade (Rusko). V r. 1920 sa vrátil do Serede, kde sa zapájal do organizovania triednych bojov, poľnohospodárskych štrajkov. Funkcionár masových revolučných organizácií. Po 2. sv. vojne v r. 1945 prvý predseda ONV v Galante.

Bernadič, Jozef

7. 3. 1901 Cífer – 17. 1. 1989 Bratislava, poch. Cífer

Ľudový umelec

Významná osobnosť kultúrneho, spoločenského a športového života v Cíferi. Stál pri zrode ochotníckeho divadla, Divadelného krúžku Janka Palárika, založenia prvého športového klubu v obci a v r. 1970 tiež pri zrode ciferskej folklórnej skupiny, s ktorou až do r. 1985 vystupoval ako spevák, ľudový rozprávač a tanečník. V ochotníckom divadle pracoval 32 rokov, za ten čas vytvoril vyše 50 postáv rôzneho charakteru. Čestný občan obce Cífer in memoriam.

Damborák, Florián

7. 3. 1915 Gbely, miestna časť Cunín – 17. 1. 1978 Skalica

Regionálny historik, múzejný pracovník

Študoval na gymnáziu v Skalici, v Trnave a na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Vyučoval na gymnáziách v Malackách, v Skalici, v Rožňave, v Trnave, na Štátnom kurze pre prípravu pracujúcich na vysoké školy v Modre - Harmónii a na Pedagogickej škole v Skalici. V r. 1958 – 1962 pracoval na Semenárskom štátnom majetku v Holíči a v r. 1962 – 1968 v Šaštíne-Strážoch. V r. 1969 nastúpil ako riaditeľ a odborný

pracovník do Záhorského múzea v Skalici. Venoval sa kultúrnej práci a spracovaniu regionálnych dejín. Založil Zborník Záhorského múzea. Kultúrno-historické práce sa týkali Holíča, Skalice a okolia. Spolupracoval na publikácii Tristo rokov skalického gymnázia (1965), redigoval knižku Mokry Háj (1969) a prispel do brožúry František V. Sasinek (1969). V r. 1970 vyšla kniha Holíč, obraz histórie od najstarších čias až po súčasnosť. Uverejnil štúdiu Príspevok k dejinám kníhtlačiarstva na Záhorí. Od r. 1971 písal do Maľovaného kraja, kde bol členom redakčnej rady.

Hoblík, Ján Efrém

7. 3. 1910 Dolný Štefanov – 4. 10. 2002 Trnava

Diakon

Po skončení gymnázia nastúpil do františkánskeho kláštora v Trnave. Tu viedol divadelný ochotnícky spolok. Neskôr pôsobil v Trnave, časť Tulipán, ako organista a vyučoval náboženstvo. Začal sa venovať mládeži, založil cirkevný spevokol, nacvičovali a hrali divadelné predstavenia, venovali sa športu. V apríli 1950 odišiel s ostatnými spoluobratmi do Hronského Beňadiku, kde pracoval ako robotník. Po návrate do Trnavy začal navštevovať Ľudové konzervatórium, aby získal kvalifikáciu na vykonávanie organistu. Po r. 1968 pôsobil ako organista vo františkánskej kostole a neskôr v kostole sv. Jozefa, kde viedol spevokol. V r. 2005 mu bolo udelené Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava in memoriam.

Paulovič, Emil

7. 3. 1922 Leopoldov – 29. 3. 2004 Piešťany

Akademický maliar

Študoval v Bratislave u prof. Martina Benku. Bol členom umeleckej skupiny Generácia 1919, ktorá vznikla v Trnave. V jeho maliarskej tvorbe sú zastúpené takmer všetky žánre – portréty, figurálna tvorba, krajinomalba i zátišia. Jeho diela sa nachádzajú v zbierke Balneologického múzea v Piešťanoch, Galérii Jána Koniarka v Trnave, Galérii M. A.

Bazovského v Trenčíne a v iných. Veľká časť jeho života bola spojená s divadelníctvom. Pôsobil v Akademickom a Krajovom divadle v Trnave, v divadlách vo Zvolene, Banskej Bystrici, Martine. V r. 1997 bola v Leopoldove vytvorená stála expozícia Emila Pauloviča, ktorý mestu daroval 160 svojich diel. Držiteľ medaily sv. Cyrila a Metoda.

8. MAREC

Belluš, Daniel prof., Ing., PhD.

8. 3. 1938 Trnava – 18. 9. 2011 Švajčiarsko

Chemik

Po absolvovaní Gymnázia Jána Hollého v Trnave vyštudoval STU v Bratislave. Chvilu pracoval v Chemických závodoch Wilhelma Piecka v Novákoch. V r. 1961 – 1967 pôsobil v Ústave polymérov SAV v Bratislave, kde od r. 1965 viedol výskumný tím zaoberajúci sa fotoreaktívnymi polymérmi. Od r. 1969 do r. 1996 pracoval vo firme Ciba-Geigy vo švajčiarskom meste Bazilej ako vedúci výskumu a od r. 1980 až do r. 1999 prednášal ako externý profesor na Univerzite vo Fribourgu (Švajčiarsko) a zároveň ako hostujúci profesor na viacerých univerzitách v Európe, USA a v Japonsku. Bol zakladateľom a majiteľom firmy BSI (Bellus Science and Innovation, International Consulting). Prispieval k propagácii Trnavy a Trnavskej univerzity v zahraničí. Za vynikajúce vedecké výsledky v chémii mu rodisko udelilo za rok 2008 Cenu mesta Trnava. Prezident SR mu udelil v r. 2010 štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy za mimoriadne zásluhy o rozvoj vedy a za šírenie dobrého mena SR v zahraničí.

Klimo, Alojz

8. 3. 1922 Piešťany – 12. 10. 2000 Bratislava

Akademický maliar, grafik, ilustrátor

V r. 1941 – 1945 študoval na Oddelení kreslenia a maľovania SVŠT v Bratislave a v r. 1945 – 1948 na Vysokej škole umelecko-priemyselnej v Prahe (Česko). Patril ku kľúčovým postavám povojnového maliar-

stva na Slovensku. Bol najvýznamnejším slovenským reprezentantom maliarskej geometrickej abstrakcie. Originálnu stopu zanechal v ilustráciách kníh pre deti a mládež. Mal viac ako 25 samostatných výstav doma i v zahraničí. V r. 1970 reprezentoval Československo na EXPO' 70 v Osake (Japonsko). Jeho tvorba je publikovaná v 20 publikáciách o výtvarnom umení. V r. 1995 vyšla knižná monografia o jeho diele. Práce Alojza Klima sú v zbierkach 15 galérií v Čechách a na Slovensku, v Múzeu L. Kassáka v Budapešti (Maďarsko) a v súkromných zbierkach na Slovensku, v Čechách, Nemecku a Rakúsku.

Šándor, Elo

pseud. Dušan Lipnický, E. Š., Ján Kmec, Jano Ozembuch, Kanaček, Knahanac

8. 3. 1896 Vrbové – 9. 1. 1952 Bratislava

Spisovateľ, publicista

Aktívne sa zúčastnil bojov v 1. sv. vojne. V r. 1919 – 1924 pôsobil ako prokurista v Slovenskej banke, súčasne správca továrne Figaro v Trnave. V auguste 1944 odišiel do Vrbového, kde bol spoluiniciátorom revolučného národného výboru. Od r. 1945 až do svojej smrti bol riaditeľom Investičnej banky v Bratislave. Bol predstaviteľom realistickej poetiky. Väčšina tvorby je humoristicky ladená a plná situačného humoru a anekdotizmu. Známy je najmä dielom Sváko Ragan z Brezovej, na základe ktorého bol v r. 1976 nakrútený trojdielny televízny film.

Mihalovič, Vincent doc., ThDr.

8. 3. 1923 Šamorín – 10. 1. 1981 Modra, poch. Pezinok

Teológ, pedagóg

Základnú školu navštevoval v Pezinku, gymnázium v Trnave a teológiu na Bohosloveckej fakulte UK v Bratislave a Bohosloveckej fakulte KU v Prahe (Česko). Kaplánoval v Nových Košariskách, Šuranoch, Jure pri Bratislave, správca fary v Litave, Šaštíne-Strážoch, Bratislave-Dúbravke, Dolnom Piale, Slovenskom Grobe a Modre. Zároveň bol

odborným asistentom a neskôr docentom latinčiny a gréčtiny na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave. Autor učebných textov pre bohoslovecké fakulty, článkov do náboženských periodík.

9. MAREC

Šándorfi, Ferdinand

tiež Šándorfi, Ferdinand

9. 3. 1863 Bošáca – 2. 2. 1921 Dolný Lopašov

Vlastivedný pracovník, publicista, kňaz

Študoval na gymnáziách v Trenčíne a Trnave, teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Ako kňaz pôsobil v Stupave, Smoleniciach a od r. 1901 v Dolnom Lopašove. Ako historik sa venoval predovšetkým štúdiu pamiatok v miestach, kde pôsobil. Publikoval celý rad článkov väčšinou v maďarských časopisoch.

10. MAREC

Stodola, Ivan MUDr., doc.

10. 3. 1888 Liptovský Mikuláš – 26. 3. 1977 Piešťany, poch. Bratislava

Dramatik, spisovateľ, lekár

Medicínu študoval v Berlíne (Nemecko) a v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil v Liptovskom Mikuláši, v Bratislave, v Prahe (Česko), v Štátnom zdravotnom ústave v Bratislave. Od r. 1954 žil v Piešťanoch. Autor spoločenských komédií, drám a historických hier, napr. Jožko Púčik a jeho kariéra, Čaj u pána senátora, Bačova žena, Kráľ Svätopluk.

Závodský, Jozef

10. 3. 1870 Senica, Sotiná – 15. 2. 1940 Marianka

Kňaz, národnokultúrny pracovník

Po ukončení ľudovej školy vyštudoval štyri ročníky gymnázia v Skalici, ďalšie štyri v Ostrihome (Maďarsko), kde ukončil i štúdium teológie. Po mnohých kaplánskych staniaciach bol nakoniec v r. 1911 menovaný za farára v Marianke.

Maďarské úrady ho často prenasledovali za prácu s mládežou, propagáciu slovenčiny a slovenskej tlače. V októbri 1914 bol odsúdený na dva roky väzenia, po prepustení bol preložený na chudobnú faru do Hodruše. Po prevrate sa vrátil do Senice a tu pôsobil až do r. 1930. Usiloval sa o povznesenie senických farníkov, v Senici založil Katolícky kruh, organizoval amatérske divadlo, nacvičoval zborový spev, bol aktívnym funkcionárom Spolku sv. Vojtecha.

11. MAREC

Gubrický, Ernest

11. 3. 1939 Trnava

Tréner

Držiteľ titulu zaslúžilý tréner, má bohatú trénerskú kariéru. Začínal v Dubnici, pokračoval v trnavskej Lokomotive, VŠZ Košice, ČH Bratislava, v r. 1986 sa vrátil do Trnavy. Stal sa ústredným trénerom Slovenského zväzu hádzanej. Ako tréner účinkoval pri junioroch ČSSR, mužoch (1978 – 1982 a 1984 – 1986), mužoch Slovenska (2002 – 2004). Pripísal si účasť na piatich majstrovstvách sveta a jedných majstrovstvách Európy. V r. 2009 bol ocenený Cenou TTSK.

Horvát, Ján MUDr.

11. 3. 1924 Chynorany – 26. 1. 1995 Trnava

Lekár

Primár, zakladateľ hematologicko-transfúziologického oddelenia v trnavskej nemocnici. Vo Vietname zakladal transfúznú službu.

Hudec, Konštantín prof., PhD.

11. 3. 1901 Gbely – 23. 3. 1952 Bratislava

Muzikológ

Zakladateľ slovenskej hudobnej historiografie. Autor mnohých monografií: Vývin hudobnej histórie na Slovensku, Ján Levoslav Bella, Kremnickí trubači, Hudba v Banskej Bystrici do XIX. storočia, ap.

Krivosik, István JUDr.

11. 3. 1928 Sládkovičovo

Redaktor, riaditeľ divadla, diplomat

Absolvent Právnickej fakulty UK v Bratislave. Najprv pôsobil ako asistent katedry, potom dlhšiu dobu ako vedúci redaktor Maďarského vysielania Československého rozhlasu v Bratislave. Od r. 1963 riaditeľ komárňanského divadla. V r. 1969 – 1971 hlavný redaktor časopisu *Priroda* a spoločnosť. Neskôr vysokoškolský profesor, diplomat.

Mareková-Pálfiová, Matilda

11. 3. 1912 Kostolany nad Hornádom – 23. 9. 1944

Veľké Brestovany

Športová gymnastka

Bola reprezentantkou v gymnastike a prvou ženou slovenského športu, ktorá bola dekorovaná olympijskou medailou. Členka reprezentačného družstva gymnastiek, ktoré získalo striebornú medailu na OH 1936 v Berlíne (Nemecko) a zlatú na MS 1938 v Prahe (Česko). Pracovala ako korešpondentka v Košiciach vo Východoslovenských elektrárnach. V r. 1937 sa presťahovala do Bratislavy, kde pôsobila v Západoslovenských elektrárnach. V r. 1939 po vzniku Slovenskej republiky s gymnastikou skončila, pretože odmietla cvičiť v telovýchovnej organizácii Hlinkovej gardy. Osudná sa jej stala nová záľuba v jazdecke, po páde z koňa tragicky zahynula. SOV si jej pamiatku uctil tým, že od r. 2005 každoročne udeľuje Cenu Matildy Pálfiovej, ktorá je určená výlučne ženám – za ich športové výsledky, aktivitu v športe a v olympijskom hnutí.

Mokoš, Jozef

11. 3. 1941 Sereď

Básnik, dramatik, prekladateľ, bábkoherec

V r. 1958 – 1962 študoval bábkoherectvo a dramaturgiu bábkového divadla na Akadémii múzických umení v Prahe (Česko). Počas r. 1962 – 1981 postupne pôsobil v Krajskom bábkovom divadle v Banskej Bystrici ako jeho člen, dramaturg, umelecký šéf a riaditeľ. V r. 1981 – 1992 bol dramaturgom poetického súboru Novej scény a umeleckým vedúcim Štátneho bábkového divadla,

od r. 1992 bol pedagógom na VŠMU v Bratislave. Ako spisovateľ vytvoril básnické zbierky, bábkové hry, knihy pre deti a mládež.

Ondruš, Ján

vl. menom Ondrus, Ján, pseud. Ján Bábik

11. 3. 1932 Nová Vieska – 7. 11. 2000 Stupava

Básnik, prekladateľ

Maturoval v Nitre, ďalšie štúdiá absolvoval v Prahe (Česko), ktoré musel kvôli zdravotným problémom prerušiť. Pracoval ako knihovník v Trnave a v Modrom Kameni a v r. 1958 v divadle v Banskej Bystrici.

Keď sa jeho rodina presťahovala do Trnavy, býval v dome na Pekárskej ulici, v ktorom vznikla a schádzala sa Trnavská básnická skupina. Patrí medzi najvýznamnejších povojnových slovenských básnikov. Vzbudil pozornosť už prvou básnickou zbierkou *Šialený mesiac* (1965). Jeho básnické zbierky sú poznačené pocitom osobnej tragiky a vypätého subjektivismu. V r. 1998 dostal čestný doktorát Svetovej akadémie umenia a kultúry so sídlom v Kalifornii (USA). V r. 1999 – 2000 bol opakovane navrhnutý na Nobelovu cenu za literatúru.

12. MAREC

Kopecký, Anton MUDr.

12. 3. 1928 Senec – 17. 2. 1981 Trnava

Lekár, športovec

Pôsobil ako obvodný lekár v Modranke a v Trnave vo Vozovke. Bol všestranným atlétom a okrem šprintov, skákal do diaľky a bol oporou kolektívu aj vo vrhačských disciplínach. Venoval sa aj hádzanej a ako reprezentant hral i na majstrovstvách sveta v hádzanej mužov v r. 1954 v Štokholme (Švédsko), kde Československo získalo bronzovú medailu. Patril do najúspešnejšieho prvého družstva profesora Františka Gažu, ktoré vyhralo v Brne (Česko) v r. 1947 Strieborný veniec Lidových novín. Neskôr patril k oporám majstrovských kolektívov v hádzanej a basketbale v Spartaku a v Slávii v Trnave. Zomrel náhle.

Viktorin, Jozef Karol

12. 3. 1822 Zavar – 21. 7. 1874 Budapešť, Maďarsko

Vydavateľ, publicista

V Trnave vyštudoval filozofiu a teológiu. Bol kaplánom v Senici, Trstíne, Skalici, Budatíne a farárom vo Vyšehrade (Maďarsko). V literárnej práci sa venoval publicistike, spravodajstvu a spracúvaniu biografii osobností, cestopisy a jazykovedu. Bol mecénom – vydavateľom básnických spisov J. Hollého, A. Sládkoviča a hier J. Záborského. Zaslúžil sa o postavenie pomníka J. Hollého na Dobrej Vode. Zapojil sa do úsili o zrod Matice slovenskej. Bol i jej výborníkom a pracoval i vo výbore Spolku sv. Vojtecha. Svojimi aktivitami sa pričinil o zjednotenie slovenského národného hnutia v 50. a 60. rokoch 19. storočia.

Vlachovič, Jozef PhDr., CSc.

12. 3. 1929 Trstín – 18. 1. 1977 Bratislava

Historik, muzeológ

Študoval na gymnáziu v Trnave, na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil ako stredoškolský profesor v Trebišove, od r. 1965 riaditeľ SNM v Bratislave. Vo svojich prácach sa zameriaval na dejiny baníctva za feudalizmu a dejiny baníckeho školstva. Zaslúžil sa o rozvoj slovenského múzejníctva.

13. MAREC

Fekete, Juraj

13. 3. 1711 Pápa, Maďarsko – 18. 10. 1788 Budapešť, Maďarsko

Krajinský hodnostár

Študoval na univerzite vo Viedni (Rakúsko). Krajinský hodnostár na viacerých miestach, v r. 1770 – 1784 hlavný riaditeľ univerzity v Trnave a Budíne (Maďarsko). Pomáhal zavádzať reformy habsburského absolutizmu, najmä modernejšie zameranie vysokoškolského štúdia, v r. 1777 hlavný organizátor prenesenia Trnavskej univerzity do Budína. Autor právnického diela, ktoré zostalo

v rukopise. Vyznamenaný stredným krížom a veľkokrížom Radu sv. Štefana.

Gallay, Cyril

pseud. Strýčko Gallay

13. 3. 1857 Ratková – 18. 3. 1913 Senica

Básnik, prekladateľ, pedagóg

Vzdelanie získal v Revúcej a v Lučenci. Od r. 1875 pôsobil v Čáčove ako učiteľ a zostal tu až do svojho dôchodku v r. 1909. Počas účinkovania nebdajúc na maďarské zákony vyučoval a vychovával v národnom duchu. V r. 1882 debutoval so zbierkou básní *Slzy osudu*. Ďalšie svoje diela publikoval najmä časopisecky. Písal články o výchove mládeže v rodinách, state s národnou tematikou, náboženské diela, prekladal diela svetovej literatúry, venoval sa tvorbe pre deti a mládež a napísal tiež činohru, ktorú často hrávali dedinské ochotnícke divadlá. Publikoval dialektologické výskumy ratkovského a senického nárečia, vydal učebnicu fyziky pre národné školy, ktorá bola súčasťou Školníka pre školy evanjelické v r. 1901.

Kováč, Jozef

13. 3. 1921 Orešany – 13. 9. 2002 Trnava

Misionár

Filozofiu študoval v Trnave a Brne (Česko), teológiu v belgickom Anghiene. V r. 1951 prišiel do Kanady, kde založil stredisko slovenských jezuitov v r. 1957. V r. 1958 odišiel do Paríža (Francúzsko), spolupracoval so slovenskou katolíckou misiou.

Paradeiser, Ján

13. 3. 1881 Gbely – 15. 9. 1963 Gbely

Kováč

Výrobca a upravovateľ zbraní, z jeho kováčskej dielne vychádzali perfektné výrobky. Ich dokonalosť sa rovnala hodinárskej práci.

Režucha, Jozef

13. 3. 1929 Trnava – 15. 7. 1995 Trnava

Filmový režisér

Od r. 1953 pracoval v Slovenskom filme v Bratislave ako asistent réžie a pomocný režisér, v r. 1970 debutoval filmom pre deti *Zločin slečny*

Bacilpýsky. Jeho najznámejší film Dost' dobrí chlapi (1971) získal hlavnú cenu na Medzinárodnom filmovom festivale v Karlových Varoch (Česko) a Štátnu cenu SSR (1972). Vytvoril desiatku významných celovečerných filmov. V r. 1979 získal Cenu Víta Nejedlého za filmovú snímku Chod' a nelúč sa. V r. 1997 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnavy in memoriam.

Šturdík, Jozef

13. 3. 1920 Krížovany nad Dudváhom – 14. 11. 1992 Bratislava

Akademický maliar, grafik, ilustrátor

V r. 1939 – 1942 študoval na oddelení kreslenia a maľovania SVŠT v Bratislave, v r. 1944 na viedenskej Akadémii výtvarných umení, v r. 1946 štipendista na École des Beaux arts v Paríži (Francúzsko). V r. 1945 – 1948 pedagóg na SVŠT v Bratislave, potom slobodný umelec. Príslušník výtvarnej generácie 2. sv. vojny, ktorá sa pod vplyvom zážitkov z nej zamerala na umenie proti násiliu. K Trnave ho viažu roky gymnaziálnych štúdií. Spočiatku sa venoval tvorbe figurálnych štúdií a zátiší. Od konca 40. rokov 20. storočia dominoval u neho impresívny, poetizujúci prejav v krajinomalbách, kresbách a ilustráciách. K odkazu humanizmu sa prihlásil cyklami Ermitážny zápisník a Hispánsky zápisník. Autor básnických zbierok Polokružie (1971) a Precitnutie (1987). Funkcionár ZSVU. Zúčastnil sa na kolektívnych výstavách v Maďarsku, Poľsku, Juhoslávii, Rakúsku, ZSSR, Bulharsku a Mongolsku. Zaslúžilý umelec v r. 1973, národný umelec v r. 1980.

14. MAREC

Baláž, Jozef

14. 3. 1923 Hlohovec – 6. 7. 2006 Bratislava

Akademický maliar

Študoval na oddelení kreslenia a maľovania VŠVU v Bratislave a na AVU v Sofii (Bulharsko). Patril medzi špičkových slovenských grafikov a ilustrátorov, tvoril tapisérie, artprotisy a monumentálnu nástennú mozaiku. Patril medzi priekopníkov slovenskej známkovej tvorby. Medzi jeho prvotiny

patria výtvarne pôsobivé známky z emisie 10. výročie TANAP-u. Bol členom tvorivých skupín Život a Club grafikov. V r. 1977 bol ocenený titulom zaslúžilý umelec. V r. 2001 získal štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy. Dlhé roky žil a tvoril v Pezinku.

15. MAREC

Čalik, Karol Mgr.

15. 3. 1945 Trnava

Herec, spevák

Už v mladosti sa uňho prejavoval výrazný herecký talent. V r. 1959 sa stal najmladším členom robotníckeho súboru Bradlan v Trnave. Po ukončení štúdia na VŠMU nastúpil v r. 1966 do Činohry SND. V r. 1968 sa stal sólistom spevohry. Od r. 1992 bol aj umeleckým šéfom spevohry NS až do jej zrušenia v r. 1999. Vynikajúci herec a talentovaný spevák sa predstavil aj vo viacerých filmoch. V divadle, rozhlase, televízii vytvoril množstvo postáv vtipkárov a huncútov. V r. 2005 mu bolo udelené Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava. V r. 2010 získal Cenu TTSK za celoživotný prínos k rozvoju slovenskej kinematografie a divadelníctva.

Gágyor, József

15. 3. 1941 Vinica

Pedagóg, publicista, regionálny historik

V r. 1960 absolvoval Vyššiu pedagogickú školu v Bratislave. Učil na základných školách v Tomášikove a v Sládkovičove. V r. 1972 – 1992 bol riaditeľom osobitnej školy v Tomášikove, potom základnej školy v Mostovej. Má bohatú publikačnú činnosť. Venuje sa etnografii a regionálnej histórii, je autorom mnohých regionálnych publikácií.

Géry, Marcel

15. 3. 1965 Smolenice

Športovec

Patril k najlepším plavcom v Československu. Na ME vo Švédsku v r. 1980 získal tri zlaté medaily, v r. 1985 na ME v Bulharsku bronzovú medailu na 100 m motýlik. V r. 1986 emigroval do Kanady. V r. 1992 na OH v Barcelone (Španielsko) získal už

v drese Kanady bronzovú medailu ako jeden z členov polohovej štafety na 4x100 m. V r. 1990 – 1997 bol najlepším plavcom na svete v krátkom bazéne na 100 m motýlik. Žije v kanadskom meste Aurora.

Hortobágyi, Tibor dr., CSc.

15. 3. 1912 Sládkovičovo – 16. 4. 1990 Budapešť, Maďarsko

Biológ, vysokoškolský pedagóg

Po absolvovaní učiteľského ústavu v Segedíne (Maďarsko) pôsobil ako stredoškolský profesor v Budapešti a v Cinkote (Maďarsko). Neskôr vysokoškolský profesor na univerzite v Segedíne, postupne riaditeľ učiteľského ústavu v meste Baja, zakladateľ vysokej školy pedagogickej v Egri (Maďarsko), kde pracoval ako vedúci katedry botaniky. Od r. 1958 celých 25 rokov pôsobil na univerzite v Gödöllő (Maďarsko). Vo vedec-kovyskumnej činnosti sa zaoberal hydrobiológiou, morfológiou, teratológiou.

Ivan, Ján

15. 3. 1922 Dobšiná

Učiteľ

Od r. 1959 – 1988 pôsobil v Základnej škole na Ulici Jána Bottu v Trnave ako učiteľ. Hneď po r. 1959 založil detský spevácky zbor, ktorý viedol nepretržite takmer 30 rokov. Spevácky zbor sa pod jeho vedením stal jedným z najlepších detských zborov na Slovensku. Držiteľ Uznania za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava za celoživotnú pedagogickú prácu a rozvoj detského zborového spevu.

Ondruš, Rajmund ThLic.

15. 3. 1929 Močidlany, teraz Popudinské Močidlany – 10. 4. 2011 Bratislava, poch. Trnava

Kňaz

Vyštudoval gymnázium na Velehrade (Česko), následne pokračoval v Trnave. Po maturite 1947 vstúpil v Ružomberku do jezuitského noviciátu. V septembri 1949 pôsobil na filozofickom učilišti v Dččine

(Česko), kde po barbarskej noci v apríli 1950 musel nastúpiť na vojenčinu k PTP-ákom. V januári 1960 bol zatknutý štátnou bezpečnosťou za podvratnú činnosť a dostal 3 roky väzenia. Po amnestii v r. 1962 sa vrátil domov a pracoval v Pozemných stavbách Skalica. V r. 1968 sa mu podarilo legálne vycestovať do Rakúska. V Innsbrucku dokončil teologické štúdiá, v r. 1969 bol vysvätený za kňaza. Od júla 1971 žil v Taliansku. Pracoval vo Vatikánskom rozhlase od apríla 1974 ako šéfredaktor slovenského vysielania. Od r. 1997 pôsobil v Trnave, kde sa venoval spovedaniu a najmä literárnej činnosti. Je autorom mnohých knižných publikácií vydaných v Kanade i na Slovensku. Venoval sa aj prekladateľskej činnosti. Jeho najvýznamnejšou knihou je Blízky Bohu i ľudom. V r. 2009 vyšla autobiografická kniha V teba Pane, som dúfal.

Pažitová, Agneša

rehoľným menom sestra Vlastimila

15. 3. 1915 Trnava – 22. 3. 1991 Cerová

Rehoľníčka

Počas pôsobenia v reholi vyštudovala zdravotnú školu a vyššiu obchodnú školu. Pôsobila v nemocnici v Trnave, Bratislave, Humennom. V 40. rokoch 20. storočia bola referentkou zdravotníckych škôl na Povereníctve zdravotníctva v Bratislave. V r. 1950 bola vyvezená s ostatnými sestrami do Belušských Slatín. V ústave pre chorých a opustených v Holíči pracovala ako vedúca sestra 25 rokov.

16. MAREC

Šošoka, Jozef „Dodo“

16. 3. 1943 Hronské Kosihy – 21. 11. 2008 Piešťany

Džezový hudobník, bubeník, perkusionista

Vyštudoval Pedagogickú fakultu v Nitre a v r. 1988 Berklee College of Music v Bostone (USA). Patril medzi najznámejších slovenských džezmenov, bol zakladateľom Slovenského džezového kvarteta. Organizoval medzinárodné projekty a spolupracoval s veľkým množstvom významných osobností

džezu. Vychádzal z hard bopového štýlu, ktorý transformoval do osobitého prejavu. Spájal v ňom rôzne exotické vplyvy – africkej hudby a Blízkeho východu. V kontexte slovenského džezu sa mu podarilo vytvoriť osobitý spôsob hry na nástroji, ktorý bol ocenený aj v zahraničí a konfrontovaný na koncertoch s významnými hudobníkmi z rôznych krajín sveta. Nositeľ americkej ceny Leo Danihelsa za hudbu, SHF mu udelil cenu za celoživotné dielo, propagáciu džezu doma i v zahraničí a za vernosť džezu. V r. 2008 získal Pamätnú medailu predsedu TTSK.

Vajda, Igor doc., ThLic., Mgr., PhD.

16. 3. 1935 Banská Bystrica – 12. 12. 2001 Trnava

Vysokoškolský pedagóg, dramaturg, redaktor, muzikológ, hudobný kritik, kňaz

Maturoval v r. 1953 vo svojom rodisku, hudobnú vedu vyštudoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Potom pôsobil ako profesor teórie dejín hudby a obligátneho klavíra na Konzervatóriu v Košiciach, ako dramaturg bansko-bystrickej opery. V r. 1963 – 1971 pracoval ako redaktor mesačníka Slovenská hudba, súčasne ako odborný pracovník SAV v r. 1968 – 1990. Podieľal sa na monografii Sergej Prokofiev (1974), knihe Národný umelec Eugen Suchoň (1978), monografii Slovenská opera – operná tvorba súčasných slovenských skladateľov a ich predchodcov (1988). V r. 1971 tajne vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Za kňazu bol vysvätený v r. 1984. Po novembri 1989 sa zapojil do pastorácie. V Trnave popri pastoračnej a redakčnej práci spolupracoval ako dramaturg s Divadlom Jána Palárika v Trnave. Na štátnom Konzervatóriu v Bratislave vyučoval liturgiu, na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity liturgický spev. Nositeľ Ceny Fra Angelico in memoriam.

Weiss, František

16. 3. 1717 Trnava – 10. 1. 1785 Budín, Maďarsko

Matematik, astronóm

V r. 1775 – 1776 rektor Trnavskej univerzity, profesor matematiky, astronóm, prvý riaditeľ observatória na univerzite. Viedol pravidelné astronomické a meteorologické pozorovania na observatóriu

Trnavskej univerzity, ktoré uverejňoval v r. 1757 – 1771 v prvom prírodovedeckom časopise na Slovensku, ročenke Observationes astronomicae. V r. 1777 – 1785 pôsobil ako kráľovský astronóm na observatóriu v Budíne.

17. MAREC

Khuen, Gregor

tiež Kuna, Gregor

1691 Trnava – 17. 3. 1736 Ettal, Nemecko

Knihár

Remeslu sa vyučil v trnavskej univerzitnej knižnici. Ním zdokonalená a rozšírená knižarska dielňa sa stala významným centrom európskeho knihárstva. Knihy viazané v tejto dielni sú vo svete známe ako ettalské väzby.

Marczell, Ákos

17. 3. 1813 Dvorníky na Ostrove – 21. 1. 1892

Kamenný Most

Farár, náboženský spisovateľ

Študoval v Dunajskej Stredě, Svätom Jure a v Mosonmagyaróvári (Maďarsko), teológiu od r. 1833 v Trnave. Po vysvätení v r. 1837 slúžil v Pobedime, Tallós (Maďarsko), v Novom Meste nad Váhom. Počas revolúcie v r. 1848 – 1849 pôsobil ako vojenský kaplán, za čo bol odsúdený na tri roky väzenia v Olomouci (Česko). Po odpykaní trestu študoval medicínu, neskôr pôsobil v Ostrihome (Maďarsko). Od r. 1859 až do smrti pôsobil v Kamennom Moste.

Šiška, Štefan Ing.

17. 3. 1922 – 10. 12. 1982

Včelár, ekonóm

Bol včelárom, ekonómom na hotelovej škole, neskôr námestník v hoteli v Piešťanoch, predsa piešťanského zväzu včelárov, funkcionár na Ústrednom zväze slovenských včelárov v Bratislave. Pri spracovaní medzi využíval špeciálny stroj na odviečkovanie, založený na batériovom pohone, v širšom meradle sa však tento zlepšovaci návrh neujal. Za jeho činnosť ho zväz včelárov ocenil zlatou a striebornou medailou.

Škarnicel, Jozef Antonín

17. 3. 1729 Právoň, Česko – 27. 7. 1813 Olomouc, Česko
Knihtlačiar

Od r. 1754 pracoval v knižnici F. A. Hirnleho v Olomouci, v r. 1760 – 1769 v tlačiarňi u J. Šulca v Skalici, ktorú v r. 1769 odkúpil. V Skalici vybudoval knižničarsky podnik, ktorý neskôr v testamentе odkázal svojmu synovi Františkovi Xaverovi. Knihtlačiareň sa stala centrom vydávania slovenskej spisby. Tlačil najskôr pre skalických franšíkanov, neskôr aj protestantskú literatúru.

Urminský, Jozef

17. 3. 1939 Hlohovec

Pedagóg, športový organizátor

Bol jedným z budovateľov a prvých zamestnancov Drôtovne (dnes Bekaert). V r. 1965 sa stal vedúcim učňovského strediska Drôtovne, neskôr zástupcom riaditeľa pre odborný výcvik. Počas mnohoročného pôsobenia v školstve získal viaceré významné celoštátne ocenenia. Bol vedúcim oddielu vodnej turistiky pri TJ Drôtovňa v Hlohovci, jedným zo spoluorganizátorov medzinárodných splavov po Dunaji, splavov priateľstva na rieke Váh a ďalších. Bol viackrát v organizačnom tíme medzinárodných majstrovstiev Československa v stolnom tenise, medzinárodných pretekoch v športovej chôdzi, modernej gymnastike a iných. Je jedným zo zakladajúcich členov občianskeho združenia Ex libris ad personam Hlohovec.

18. MAREC

Fába, Šimon

18. 3. 1731 Slopná – 21. 3. 1801 Trnava

Cirkevný hodnostár

Teológiu študoval v Bratislave a Trnave. Bol tajomníkom diecéznej kancelárie v Trnave, ostrihomským kanonikom a neskôr profesorom cirkevného práva na univerzite v Trnave, dekanom jej právnickej fakulty, tajomníkom arcibiskupskej kancelárie a prepoštom. Bol členom a podporovateľom Slovenského učeného tovarišstva.

Jilemnický, Peter

18. 3. 1901 Letohrad, Česko – 19. 5. 1949 Moskva, Rusko

Spisovateľ

V r. 1930 – 1932 učil na bývalej meštianskej chlapčenskej škole v Trnave na Hollého ulici. Na budove sa nachádza pamätná tabuľa. Z trnavského prostredia pochádza námet jeho románu Kus cukru.

Kéri, Valentín PhDr., ThDr.

18. 3. 1712 Dolné Lovčice – 21. 7. 1764 Bratislava

Historik, filozof

Na univerzite v Štajerskom Hradci (Rakúsko) študoval filozofiu, vo Viedni (Rakúsko) teológiu. Ako profesor pôsobil vo Viedni, Štajerskom Hradci, tu zastával funkciu dekana filozofickej a teologickej fakulty. Bol tiež rektorom kolégia v Trnave. Venoval sa histórii, filozofii a teológii.

Krchňák, Alfonz Pavel

1736 Bohdanovce – 18. 3. 1816 Trnava

Cirkevný a kultúrny dejateľ

V Trnave dva roky študoval filozofiu a štyri roky teológiu. V r. 1758 bol vysvätený za kňazu a odchádza do Šopronu (Maďarsko) za výpomocného profesora filozofie. V r. 1764 – 1765 bol už riadnym profesorom v Nitre. V r. 1769 – 1776 pôsobil ako profesor teológie v Trnave. V r. 1783 – 1784 bol predstaveným v kláštore na Svätej Kataríne pri Naháči. V r. 1794 bol zvolený za provinciála a pôsobil v Bratislave. V r. 1803 bol druhýkrát zvolený za provinciála. V r. 1806 odišiel na odpočinok do Trnavy. Bol blízkym spolupracovníkom významného bernolákovského spisovateľa Jána Vojtecha Šimka.

Marek, Jozef prof., MVDr.

18. 3. 1868 Horná Streda nad Váhom – 7. 9. 1952

Budapešť, Maďarsko

Veterinár

Absolvoval trnavské gymnázium v r. 1888. Bol univerzitným profesorom a vedúcim Katedry

vnútorných chorôb hospodárskych zvierat v Budapešti, člen Maďarskej akadémie vied, český doktor šiestich európskych vysokých škôl a univerzít, nositeľ Uhorského záslužného kríža II. stupňa, Českého kríža radu Františka Jozefa (1916), Občianskeho záslužného vojnového kríža a Záslužného kríža (1936). Jeho kniha *Spezielle Pathologie und Therapie der Haustiere*, ktorú napísal v spolupráci s ďalším Slovákom F. Hutyrom, vyšla v prekladoch v Taliansku, Rusku, USA, Anglicku, Španielsku, Turecku, Srbsku, Poľsku, Číne, vo Fínsku a na Slovensku.

Strečanský, Jozef

18. 3. 1910 Špačince – 22. 6. 1985 Sainte-Ode, Belgicko

Kňaz, pedagóg, hudobný skladateľ, dirigent

Študoval na saleziánskom gymnáziu v Šaštíne, neskôr v Radne v Slovinsku. Teológiu študoval v Rakovníku (Česko). Pôsobil ako pedagóg v Šaštíne, ako zbormajster chlapčenského speváckeho spevokolu pri Biskupskom gymnáziu v Trnave, známych po celom Slovensku ako Trnavskí saleziánski speváčikovia. Zložil niekoľko operiet a mnoho piesní. V r. 1950 emigroval. Pôsobil ako salezián v dedinke Ramegnies-Chin v juhozápadnom Belgicku, kde bol saleziánsky ústav pre chlapcov. Jeho meno upadlo do zabudnutia počas komunistickej nadvlády. V r. 2000 mu bola odhalená pamätná tabuľa na Arcibiskupskom úrade v Trnave. Čestný občan mesta Trnava in memoriam. V r. 2005 vyšla jeho biografia pod názvom *Kňaz s harmonikou*.

Valach, Ľudovít prof., MUDr.

18. 3. 1893 Skalica – 1. 5. 1941 Bratislava

Lekár

Študoval na gymnáziu v Skalici. Medicínu študoval na univerzite v Budapešti (Maďarsko), Prahe (Česko) a Bratislave. Už ako študent pracoval na klinike v Bratislave a v r. 1921 sa stal asistentom röntgenológie a fyzikálnej terapie. R. 1931 ho poverili vedením rádioterapeutického ústavu, ktorý

viedol až do svojej smrti. V r. 1934 sa stal mimoriadnym a r. 1939 riadnym profesorom röntgenológie a rádiológie na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Aktívne pracoval v Spolku slovenských lekárov a vedecké práce publikoval v Bratislavských lekárskech listoch. Bol zakladateľom a prvým predsedom Spolku slovenských medikov a funkcionárom Lekárskej komory. Vybudoval moderný röntgenologický a rádioterapeutický ústav, ale jeho otvorenia sa už nedožil.

19. MAREC

Hurban, Jozef Miloslav

19. 3. 1817 Beckov – 21. 2. 1888 Hlboké

Politik, ideológ, spisovateľ

Študoval na evanjelickom lýceu v Bratislave, pôsobil ako kaplán v Brezovej pod Bradlom a od r. 1843 ako farár v Hlbokom. Bol jednou z najvýznamnejších osobností slovenskej politiky a literatúry 19. storočia. Pod vplyvom Ľ. Štúra sa zapojil do národnobuditeľskej, literárnej a kultúrno-organizačnej činnosti a spolu s ním viedol štúrovskú Spoločnosť česko-slovanskú. Od r. 1842 začal vydávať almanach Nitra. Na jeho fare v Hlbokom sa v r. 1843 uskutočnili porady o prijatí stredoslovenčiny za základ nového spisovného jazyka Slovákov. Písal poéziu, prozaické práce s historickými námetmi i zo súčasného života. Od r. 1846 vydával časopis *Slovenské pohľady na vedy, umenia a literatúry*. Počas Slovenského povstania r. 1848 – 1849 bol jedným z hlavných organizátorov slovenského národnoslobodzovacieho hnutia, zvolili ho za prvého predsedu SNR na Myjave, bol autorom proklamácie Bratia Slováci a spolutvorcom Memoranda národa slovenského, spoluzakladateľ a člen výboru MS a SNS.

Škultéty, Michal

1774 na Záhorí – 19. 3. 1848 Trnava

Kňaz

Pôsobil vo Vrbovom. Zaslúžil sa o výstavbu slávnej veže vo Vrbovom i kaplnky sv. Rócha. Mal bohatú knižnicu, požíčoval knihy. Hovoril a kázal bernolákovčinou. Od r. 1844 žil v Trnave.

Štefánik, Jozef

19. 3. 1916 Sered' – 17. 8. 1960 Bratislava

Publicista, prekladateľ

Študoval v Trnave, v Kláštore pod Znievom a na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Redaktor denníka *Slovák*, Čas a do r. 1960 vedúci redaktor denníka *Ľud*. Publicista v oblasti výtvarníctva, dramatického umenia, recenzent výstav, literatúry a filmových diel, najmä divadelníctva. Autor článkov a štúdií o významných osobnostiach svetovej literatúry.

Vámbery, Ármin

tiež Wamberger, Hermann

19. 3. 1832 Dunajská Streda – 15. 9. 1913 Budapešť, Maďarsko

Orientalista, spisovateľ, cestovateľ, pedagóg

Od detstva mal mimoriadne nadanie na jazyky. Študoval na gymnáziu vo Svätom Jure, na gymnáziu v Bratislave, neskôr pokračoval v štúdiách v Pešti (Maďarsko). Bol vychovávateľom a domácim učiteľom v šľachtických rodinách v Pešti. V r. 1857 – 1863 podnikol výskumnú cestu na Blízky Východ, po r. 1863 cestu po Prednej a Strednej Ázii. Tu študoval semitské jazyky, geografické, etnografické a kultúrne osobitosti. V r. 1865 – 1905 pôsobil ako vysokoškolský učiteľ orientálnych jazykov na univerzite v Budapešti. Je autorom približne 40 cestopisných, jazykovedných, etnografických a kultúrohistorických prác a dvoch slovníkov. Poradca britskej a tureckej vlády pre záležitosti predného Východu. Spoluzakladateľ Uhorskej zemepisnej spoločnosti, v r. 1860 člen korešpondent, v r. 1876 akademik, v r. 1893 čestný člen, v r. 1894 riadiaci člen Uhorskej akadémie vied.

20. MAREC

Fleischhacker, Ján JUDr.

20. 3. 1740 Hlohovec – 18. 1. 1803 Mojmirovce

Právnik, pedagóg

Právo študoval pravdepodobne na univerzitách v Trnave a vo Viedni (Rakúsko). Korepetitor viedenského Tereziána, prokurátor na panstve grófa F. Zichyho, v r. 1774 – 1784 profesor právnickej akadémie v Trnave, v r. 1784 – 1800 v Bratislave. Prednášal uhorské súkromné právo a dejiny uhorského práva, o čom publikoval samostatné práce.

Radványi, Celestín Anton

pseud. Ercé

20. 3. 1911 Levice – 24. 8. 1978 Trenčín, poch. Trnava

Novinár, spisovateľ, publicista, historik

Právo študoval v Bratislave, po prerušení štúdia študoval novinarstvo vo Varšave (Poľsko). Od r. 1952 žil v Trnave. Pôsobil ako učiteľ, redaktor, vydavateľ. Ovládal niekoľko cudzích jazykov. Napísal niekoľko románov, poviedok, noviel, divadelných a rozhlasových hier. Dlhoročný funkcionár horolezeckého spolku a nestor trnavského horolezectva. Vo Vysokých Tatrách vyliezol viac ako 200 výstupov. Pôsobil aj v Alpách. Bol držiteľom čestného odznaku ČSZTV, strieborného a zlatého odznaku IAMES, cvičiteľ a inštruktor na tatranských kurzoch mládeže. V r. 1998 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam.

21. MAREC

Bežo, Ján

21. 3. 1842 Nitrianska Streda – 24. 7. 1905 Senica

Učiteľ, kníhtlačiar, vydavateľ

Po absolvovaní gymnázia v Modre a Bratislave, pokračoval v štúdiu na učiteľskom ústave v Šoproni (Maďarsko). Začínal ako súkromný učiteľ v Uhrovci a od r. 1863 učil v Senici. Zhotovoval učebné pomôcky a písal pre žiakov učebnice. Zároveň pracoval ako správca chóru a viedol spevácky

zbor. V r. 1888 založil v Senici kníhtlačiareň, v ktorej vydával školskú a detskú literatúru, náučno-výchovné práce i preklady. Od r. 1900 vydával s Martinom Braxatorisom Noviny malých. Zaslúžil sa o rozvoj slovenského národného povedomia a slovenského jazyka v širokom okolí. Tlačiareň sa v r. 1917 presťahovala do Trnavy.

Horváth, Gabriel MUDr., CSc.

21. 3. 1912 Trenčianske Teplice – 18. 7. 1998 Piešťany
Lekár

Autor mnohých vedeckých prác. Maturoval v Trenčíne v r. 1930. Medicínu vyštudoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v r. 1937. Potom lekár v Trnave a od r. 1955 v Piešťanoch, kde zastával významné funkcie v rôznych liečebných ústavoch. Osobný lekár mnohých československých športovcov.

Janiga, József

21. 3. 1946 Štúrovo – 5. 5. 2004 Veľký Meder
Výtvarník, ilustrátor

Študoval na Pedagogickej fakulte v Nitre. Od r. 1971 ilustroval časopisy a učebnice. V r. 1968 – 1982 učiteľom na ZUŠ v Zemianskej Olči, od r. 1982 učil na ZUŠ vo Veľkom Mederi. Zaoberal sa komornou maľbou. V novembri 1996 utrpel mozgovú porážku, odvtedy maľoval ľavou rukou. V r. 2007 odhalili jeho bustu (autor Juraj Lipcsey) a ZUŠ vo Veľkom Mederi nesie jeho meno. V r. 1997 získal Cenu za otvorenú Európu, v r. 2005 Pro Urbe in memoriam.

Látka, Rudolf

tiež Látka-Košinár, Rudolf
21. 3. 1913 Piešťany – 14. 2. 1980 Martin
Herci, režisér

Pôsobil v divadlách v Martine a Nitre. Do profesionálneho divadla bol angažovaný na základe svojej dlhoročnej ochotníckej činnosti. V Slovenskom komornom divadle v Martine patrili k najobsadzovanejším hercom.

Martinkovič, Jozef

21. 3. 1927 Bohdanovce nad Trnavou – 4. 6. 2010 Trnava
Kňaz

Študovať začal na Slovensku, no po emigrácii do Talianska prijal kňazskú vysviacku 4. júla 1954 v Ríme. Dlhé roky pôsobil v zahraničí. Bol kaplánom v Cesio Maggiore v Taliansku, neskôr na viacerých miestach v USA (Palmerton, Lansford, Allentown). Bol tiež správcom farnosti McAdoo v USA až do r. 2003, keď sa vrátil na Slovensko, do Trnavy.

22. MAREC

Hanus, Stanislav

22. 3. 1935 Voderady
Folklorista

Patrí k zakladajúcim členom folklórnej skupiny Cífer. Dvadsať rokov bol harmonikárom, spevákom a ľudovým rozprávačom ciferských folkloristov. Absolvoval s nimi vyše 400 vystúpení doma i v zahraničí. V r. 1993 spoluúčinkoval v zábavných programoch košického humoristu Andera. Za svoju angažovanosť v oblasti kultúry dostal viacero okresných vyznamenaní a festivalových ocenení.

Zelinka, Milan

22. 3. 1942 Igram
Prozaik, básnik, esejista

Po maturite na gymnáziu v Trnave, študoval spev na Štátnom konzervatóriu v Bratislave, no štúdium nedokončil. V súčasnosti žije a tvorí v Papíne. Prvú poviedku mu uverejnil v r. 1966 košický časopis Krok. Od r. 1968 pravidelne publikoval v Slovenských pohľadoch, Mladej tvorbe, neskoršie v Romboide, Novom Slove, Pravde, Roháči, Literárnom týždenníku, Slovenských národných novinách a ako vášnivý rybár aj v časopise Poľovníctvo a rybárstvo. Knižne debutoval zbierkou krátkych próz Dych. Jeho poviedky sú príbehy obyčajných ľudí, situované do rozličných časových období vrátane súčasnosti. Je finalistom ceny Anasoft litera za Príbehy z Karpát (2005) a držiteľ tohto prestížneho ocenenia za románovú novelu Teta Anula za rok 2007.

23. MAREC

Bartuszová, Júlia

23. 3. 1904 Okoč – 28. 5. 1990 Štúrovo
Insitná maliarka

Maľovať začala od r. 1974 ako 70-ročná. Väčšina jej obrazov sú okná do minulosti. Ako štvorročnej jej zomrela matka, vychovávaná bola v sirotinci. V r. 1914 – 1918 študovala na Strednej dievčenskej škole v Bratislave, v r. 1922 – 1926 na dievčenskej škole v Rodaun (Rakúsko). Štyridsať rokov žila v Kameníne, neskôr v Štúrove. Matka významného sochára a maliara Juraja Bartusza (1933). Zo všetkých jej diel vyžaruje radosť a harmónia.

Balkai, Vojtech JUDr.

tiež Balkay, Vojtech
23. 3. 1865 Trnava – 18. 6. 1917 Budapešť, Maďarsko
Advokát

Študoval na gymnáziu v Trnave, právo v Budapešti a Koložvári (Rumunsko). Advokát v Trnave, Komárne, Tate (Maďarsko), právny zástupca, neskôr prokurista Štátnych kamenouhoľných baní. Venoval sa hlavne banskému právu, vydával právnické príručky, prispieval do odborných časopisov.

Belluš, Daniel MUDr.

23. 3. 1901 Slovenská Ľupča – 18. 12. 1985 Bratislava
Lekár, priekopník verejného zdravotníctva
Gymnázium ukončil v Banskej Bystrici v r. 1918, medicínu študoval v Prahe (Česko) a vo Viedni (Rakúsko). Do Trnavy prišiel v r. 1925 a otvoril si súkromnú lekársku prax na Kollárovej ulici, kde si neskôr postavil poschodový dom podľa návrhu brata Emila, známeho architekta. V r. 1931 bol vymenovaný za okresného lekára. Túto funkciu vykonával do r. 1939 a potom od r. 1945 do r. 1951. V r. 1939 – 1941 pracoval na Ministerstve zdravotníctva a v r. 1942 – 1945 bol primárom infekčného oddelenia trnavskej nemocnice. V r. 1951 bol komunistickým režimom prinútený ukončiť svoju lekársku prax. Pracoval potom ako obvodný lekár v poliklinike na Kollárovej ulici. Venoval sa verejnému zdraviu a hygiene, bol predsedom mestskej organizácie ČK a v predvojnovom období sa venoval zdravotnej výchove, prednášal a písal.

Beneš, Marcel

23. 3. 1910 Viedeň, Rakúsko – 24. 11. 1974 Trnava
Výtvarník

Amatérsky sa zaoberal plastikou, rezbárstvom a návrhárstvom medailí, a to k 50. výročiu SND v Bratislave, k 200. výročiu narodenia J. Jungmana a k 150. výročiu založenia trnavskej nemocnice.

Jurča, Joseph

23. 3. 1925 Paríž, Francúzsko – 10. 9. 2005 Trnava
Akademický sochár, maliar

Rodák z Paríža, ktorý prežil svoj život v Trnave. V r. 1938 sa rodina presťahovala na Slovensko. V r. 1948 – 1953 študuje na pražskom UMPRUM-e (Česko) u profesorov Bedřicha Štefana a Jana Kavana. Navštevoval ateliér Jána Koniarka, ktorého tvorba bola preňho inšpiráciou. Venoval sa monumentálnej tvorbe, komornej tvorbe, voľnej plastike, medailérstvu, portrétnej tvorbe i reštaurátorstvu. Bol zakladajúcim členom Trnavskej skupiny výtvarníkov. Okrem vlastnej sochárskej tvorby sa venoval aj pedagogickej práci, v r. 1954 – 1957 na Strednej umelecko-priemyselnej škole v Bratislave a v r. 1957 – 1963 na Pedagogickom inštitúte v Trnave. V r. 1965 – 1986 pôsobil ako pedagóg na ZUŠ Mikuláša Schneidra-Trnavského. Vystavoval na viacerých výstavách. Bola mu udelená Cena mesta Trnava v r. 1996. Na jar v r. 2005 mu Západoslovenské múzeum v Trnave pripravilo súbornú výstavu k jeho osemdesiatinám.

24. MAREC

Barčovský, Jozef

24. 3. 1902 Krompachy – 1945 býv. ZSSR
Robotník, funkcionár

Pracoval ako robotník v hutnom podniku v Krompachoch. V r. 1920 – 1934 pracoval v Coburgových závodoch v Trnave. V r. 1934 – 1935 pôsobil ako tajomník priemyslového zväzu kovorobotníkov v Banskej Bystrici. Organizátor a vodca triednych bojov, funkcionár KSČ. Politicky prenasledovaný,

emigroval do ZSSR. Od r. 1936 robotník v Saratove (Rusko). Padol v 2. sv. vojne ako vojak Červenej armády.

Hollý, Ján

24. 3. 1785 Borský Sv. Mikuláš – 14. 4. 1849 Dobrá Voda

Básnik, prekladateľ

Najväčší bernolákovský básnik a prekladateľ, zvaný slovenský Homér. Vyštudoval katolícku teológiu v Trnave. Od r. 1808 kaplán v Pobedime, od r. 1812 v Hlohovci, od r. 1814 farár v Maduniciach. Po požiari v r. 1843, pri ktorom utrpel popáleniny, sa utiahol na odpočinok k priateľovi Martinovi Lackovičovi na Dobrú Vodu. Pred vlastnou tvorbou sa venoval prekladaniu antickej literatúry. Literárnej tvorbe sa začal venovať počas štúdií v Trnave. Ťažiskom jeho tvorby sú veľké eposy z obdobia Veľkej Moravy (Svätopluk, Cirillo-Methodiada, Sláv). V tvorbe sa dôsledne pridŕžoval časomernej prozódie, obohatil a rozvinul jej strofické formy. Svojím dielom ovplyvnil slovenskú romantickú generáciu. UNESCO ho zaradilo pri 200. výročí narodenia pre jeho geniálne dielo medzi osobnosti, ktoré si pripomenul celý kultúrny svet.

Lauko, Ján

24. 3. 1901 Liptovský Mikuláš – 27. 7. 1979 Trnava

Hudobný pedagóg, dirigent

Učil vo Východnej, Liptovskom Mikuláši, v r. 1938 – 1961 v Trnave. S trnavskou posádkou bol v SNP. Venoval sa lokálnej hudbe ako člen Trnavského slovenského spevokolu, neskôr dirigent spevokolu Bradlan a Miešaného učiteľského spevokolu v Trnave. Na koncertoch propagoval tvorbu M. Schneidra-Trnavského. Pôsobil aj ako organista v evanjelickom kostole v Trnave.

Neufeld, Samuel

24. 3. 1867 Vinogradov, Ukrajina – 17. 6. 1936 Galanta

Kníhtlačiar, vydavateľ

Po získaní výučného listu pôsobil v Sátoraljaújhelyi (Maďarsko), v Košiciach, v Prešove a v Budapešti (Maďarsko). V r. 1890 zriadil v Galante prvú galantskú kníhtlačiareň (po 1918 Kníhtlačiareň Kosmos). V r. 1896 – 1914 vydával časopis Galántha és vidéke (Galanta a okolie) a galantské kalendáre.

Ondreička, Ján

24. 3. 1919 Brestovany – 15. 9. 2002 Banská Bystrica

Športovec

Od mladosti športoval, venoval sa najmä pástiarstvu. Odchovanec RTJ a AC Jánošík Trnava. V predvojnových rokoch jeden z najlepších slovenských pástiarov. Počas SNP pracoval v Považskej Bystrici v ilegálnej skupine L. Lečku. Prvých bojov sa zúčastnil s trnavskou posádkou. 43 rokov bol pástiariským rozhodcom. Nositeľ titulu Zaslúžilý rozhodca a ďalších československých a sovietskych vyznamenaní, nositeľ verejného uznania za Zaslúhy o rozvoj československej telovýchovy.

Ondrušková, Terézia

24. 3. 1937 Rumanová

Dobrovoľníčka

Pracovala ako šička. Po odchode do dôchodku sa začala aktívne venovať misijnej a charitatívnej práci. Svojou prácou významne prispela k zlepšeniu kvality života núdznych ľudí doma i v zahraničí. Prostredníctvom Misijného hnutia na Slovensku uskutočňovala zber a opravu šatstva. V r. 2012 získala Cenu TTSK.

Remenár, Jozef

24. 3. 1911 Radošovce – 3. 10. 1944

Vojenský letec

Vyučil sa za obchodníka. Proti otcovej vôli sa pridral k cirkusovej spoločnosti, ktorá v tom čase účinkovala v Trnave. Pochodil s nimi celú Európu a dostal sa až do Ameriky. 2. sv. vojna ho zastihla v Argentíne. Odtiaľ odišiel do Anglicka, kde sa v r. 1942 prihlásil do československej exilovej armády. Na vlastnú žiadosť bol priradený k letectvu, v auguste 1943

prišiel k československej bombardovacej peruti. Dňa 3. októbra 1944 sa nevrátil z protiponorkového prieskumu. Jeho lietadlo bolo zostrelené nad morom asi 70 míľ od nórskeho pobrežia. Úradne bol vyhlásený za mŕtveho. Jeho meno je vyryté do mramoru v Pamätníku Commonwealth Air Forces v Runnymede pri Windsore (Anglicko). V r. 1947 bol Ministerstvom národnej obrany v Prahe (Česko) povýšený na štábného rotmajstra v zálohe. V r. 1991 bol mimoriadne povýšený do hodnosti podplukovníka vo výslužbe in memoriam.

Slota, Juraj

tiež Slotta Juraj, Rajecký Juraj

24. 3. 1819 Rajec – 4. 10. 1882 Leopoldov, poch. Voderady

Publicista, redaktor, učiteľ

Prvý správca Spolku sv. Vojtecha a redaktor katolíckych periodík v Trnave, od r. 1878 farár v Dolných Voderadoch, dekan a škôldozorca distriktu Veľké Kostofany.

Záhorák, Lukáš

24. 3. 1901 Dolná Súča – 2. 1. 1950 Trnava

Polnohospodársky odborník

Hlavný inšpektor a zástupca riaditeľa v trnavskom cukrovare, významný odborník v pestovaní cukrovej repy a obilnín. Pochádzal zo starej roľníckej rodiny, kde získal dobrý vzťah k poľnohospodárstvu. V r. 1919 zmaturoval na piaristickom gymnáziu v Trenčíne. V 20. rokoch minulého storočia sa usadil v Trnave. Spravoval hospodársky majetok Ing. Koppela a od r. 1938 pracoval v trnavskom cukrovare. Významne sa podieľal v oblasti výskumu šľachtenia obilnín a cukrovej repy na Slovensku a v Čechách.

Zlocha, Ján

24. 3. 1942 Bratislava

Športovec

Vyštudoval právo a po skončení aktívnej činnosti pracoval v oblasti hospodárskeho práva. Bývalý futbalista, ľavý obranca odohral za Slovan, Spartak

Trnava a Duklu Praha (Česko) celkom 203 ligových stretnutí a strelil 8 gólov. Zúčastnil sa na majstrovstvách sveta v r. 1970 i na olympijských hrách v r. 1968 v Mexiku. So Spartakom získal prvý federálny titul v r. 1968 i Stredoeurópsky pohár v r. 1967. V drese Dukly Praha postúpil v ročníku 1966/1967 do semifinále Európskeho pohára majstrov a so Slovanom Bratislava sa radoval z Pohára víťazov pohárov v r. 1969 a z majstrovského titulu v r. 1970.

25. MAREC

Blaho, Pavol MUDr.

25. 3. 1867 Skalica – 29. 11. 1927 Bratislava

Politik, lekár

Po absolvovaní gymnázia v Trnave študoval medicínu na LF vo Viedni (Rakúsko) v r. 1888 – 1898, kde patrila k vedúcim činiteľom akademického spolku Tatra a Národ. Po štúdiách pôsobil ako lekár v Skalici, kúpeľný lekár v Luhačovicach a vojenský lekár v Kroměříži (Česko). Od r. 1918 bol referentom pre poľnohospodárstvo na Ministerstve s plnou mocou pre správu Slovenska a od r. 1921 predsedal Zemedelskej rade v Bratislave. Bol aktívny činiteľ kultúrnych spolkov, iniciátor a vydavateľ novin a kalendárov, publicista, stúpenec čs. spolupráce a vzájomnosti. Vo vydavateľskej oblasti bol spoluzakladateľ Budapeštianskeho nakladateľského spolku, akciovej spoločnosti Slovenského deníka, redaktor Hlasu, Pokroku, Ľudových novín, zakladateľ časopisu Sloboda a vydavateľ kalendára Domová pokladnica. V r. 2008 získal Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

Dočolomanský, Michal

25. 3. 1942 Nedeca, Poľsko – 26. 8. 2008 Bratislava

Herec, moderátor, spevák

Na Slovensko sa jeho rodina presťahovala na konci 2. sv. vojny. Otca služobne často prekladali, naposledy učil v Nebojsi (dnešná časť Galanty), kde Michal Dočolomanský určitý čas žil. Po ukončení

základnej školy sa vyučil za automechanika. Herectvo absolvoval v r. 1966 na VŠMU v Bratislave a odvtedy bol členom činohry SND. Patril medzi najúspešnejších a najčastejšie obsadzovaných hercov.

Esterházy, Juraj

tiež Esterházi, Eszterházy, Galanthai Eszterházy
25. 3. 1630 Galanta – 9. 8. 1663 Štúrovo

Cirkevný hodnostár

Teológiu študoval v Trnave, v Ríme (Taliansko). Vysvätený za kňaza v r. 1654. Postupne ostrihomský kanonik, gemerský archidiakon, prepošť v Trnave. Padol v bitke s Turkami, v ktorej velil kapitulskému pluku.

Hindák, František doc., RNDr., DrSc.

25. 3. 1937 Trnava

Botanik

Promoval na Biologickej fakulte KU v Prahe (Česko) v r. 1959. Kandidátsku prácu obhájil na Mikrobiologickom ústave ČSAV v Prahe v r. 1966. Doktorát získal na Prírodovedeckej fakulte KU v Prahe v r. 1970. Doktorom vied sa stal v r. 1979, docentúru obhájil v r. 1992 na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave v r. 1992. V r. 1959 – 1962 pracovník Laboratória rybárstva a hydrobiológie v Bratislave, v r. 1962 – 1968 pracoval v Mikrobiologickom ústave ČSAV v Třeboni (Česko), od r. 1968 vedecký pracovník Botanického ústavu SAV v Bratislave. V r. 1992 – 1998 člen predsedníctva SAV. Autor vyše 300 publikácií (z toho 5 vysokoškolských skrípt a 14 knižných titulov). Člen mnohých zahraničných vedeckých spoločností.

Holuby, Jozef Ľudovít

25. 3. 1836 Lubina – 15. 6. 1923 Pezinok

Vedec, botanik, polyhistor, národopisec, evanjelický kňaz, historik, archeológ, spisovateľ, etnograf, národný buditeľ

Stredné školy navštevoval v Modre a Bratislave, kde sa pod vplyvom svojho učiteľa L. Csádera začal zaujímať o botaniku. V tomto období uverejnil svoje prvé botanické práce. V Bratislave začal študovať teológiu, ktorú dokončil vo Viedni

(Rakúsko). Po kaplánovaní v Skalici od r. 1861 pôsobil skoro 50 rokov ako farár v Zemianskom Podhradí. Tu sa postupne vypracoval na významného svetového botanika. Publikoval práce týkajúce sa flóry z okolia Bratislavy a svojho pôsobiska. Prispel k poznaniu flóry okolia Pezinka a významnej prírodnej rezervácie Šúr pri Svätom Jure. Zostavil tri herbáre. Jeho najväčšou botanickou prácou je klasické dielo Flora des Trencsiner Comitatus z r. 1888. Venoval sa využívaniu rastlín v ľudovom lekárstve. Vo svojej dobe patril k najlepším znalcom kveteny Slovenska. Bol jedným z najväčších slovenských prírodovedcov. Na jeho počesť udeľuje Slovenská botanická spoločnosť pri SAV od r. 1984 vynikajúcim botanikom pamätnú Holubyho medailu.

Tomašovič, Dionýz František

25. 3. 1911 Hlohovec – 9. 11. 2004 Hlohovec

Kňaz

V r. 1929 sa prihlásil k františkánom v Bratislave, kde prijal rehoľné meno fráter Dionýz. V r. 1937 bol vysvätený za kňaza. V r. 1941 sa stal gvardiánom františkánskeho kláštora v Trnave. Počas barskej noci v r. 1950 bol internovaný do Pezinka. V r. 1950 – 1954 prešiel dvanástimi internačnými miestami na Slovensku a v Čechách. V r. 1954 bol prepustený z internácie. Niekoľko rokov prežil v charite, potom v Hlohovci u príbuzných. Po obnovení rehoľného života v r. 1989 sa vrátil do kláštora. V r. 2011 mu bola v rodnom meste Hlohovec odhalená pamätná tabuľa (autor T. Dolník).

Venkovová, Zlatica (rod. Dulovičová)

25. 3. 1942 Cífer – 20. 7. 1990 Bratislava

Akademická sochárka

Študovala na Strednej škole umeleckého priemyslu, v r. 1960 – 1966 na VŠVU v Bratislave u J. Kostku a v oddelení reliéfného sochárstva u R. Pribiša. Pracovala ako asistentka na VŠVU, potom v slobodnom povolaní. Výtvarne zrelá a talentovaná umelkyňa, orientovala sa na komornú a monumentálnu tvorbu, kresbu a grafiku. Autorka plastík na sídlisku v Brezovej pod Bradlom, 32 šachových figúr pre Medickú záhradu v Bratislave, na sídlisku

v Novom Meste nad Váhom, Holubice na sídlisku Juh v Piešťanoch, plastiky vo vstupnej hale TASR v Bratislave, reliéfov v Trenčianskych Tepliciach, Sládkovičove a inde. Vystavovala doma i v zahraničí. R. 1978 ocenili jej návrh Pomníka oslobodenia pre Prahu (Česko).

26. MAREC

Filo, Elemír

26. 3. 1919 Veselé – 11. 6. 1983 Bratislava

Náboženský spisovateľ

Pôsobil vo viacerých mestách, od r. 1970 generálny riaditeľ Ústrednej charity na Slovensku, v r. 1980 riaditeľ Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Pracoval v hnutí Pacem in terris, v Združení katolíckeho duchovenstva a v Berlínskej mierovej konferencii. Prispieval do cirkevných časopisov. Redigoval Pútnik svätovojtešský.

Markovič, Matej

26. 3. 1752 Szarvas, Maďarsko – 27. 8. 1793 Praha, Česko

Cirkevný hodnostár, spisovateľ

Študoval v rodisku, v Bratislave, v Ostrihome (Maďarsko) a v Jene (Nemecko). V r. 1776 – 1782 pôsobil ako evanjelický farár v Pustých Úľanoch, potom v Prahe. Usiloval sa o náboženskú toleranciu, vybudoval pevné základy českej evanjelickej cirkevnej obce. Jeho literárna činnosť bola zameraná na preklad a vydávanie literatúry.

Vičan, Michal

26. 3. 1925 Hlohovec – 27. 1. 1986 Bratislava

Športovec, futbalový tréner

V r. 1944 – 1958 pôsobil ako referent poisťovne, v r. 1962 – 1966 absolvoval popri zamestnaní špecializáciu futbal na FTVŠ v Bratislave. V r. 1930 – 1940 futbalista Športového klubu v Hlohovci, 1945 – 1958 Slovana Bratislava. Od r. 1966 futbalový tréner z povolania. Významná hráčska a trénerská futbalová osobnosť. Počas aktívnej činnosti zohral 370 ligových zápasov, reprezentoval ČSR v r. 1947 – 1952. Po skončení aktívnej činnosti pôsobil ako tréner Slavova Piešťany, Slovana Bratislava, Iskry

Holíč, Elektrosvitu Nové Zámky, Jednoty Trenčín, Ruch Chorzów (Poľsko), Internacionálu Slovnafť Bratislava, Aris Solún (Grécko). Spolupracoval s tlačou a televíziou. V rodnom meste Hlohovec má pamätnú tabuľu (autor V. Vadovský).

27. MAREC

Ambro, Ján MUDr.

27. 3. 1827 Beckov – 15. 5. 1890 Bratislava

Lekár, organizátor zdravotníctva

Študoval na gymnáziách v Trnave a Šoproni (Maďarsko), medicínu na lekárskej fakulte v Pešti (Maďarsko) a Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako lekár vo Viedni, Pešti a Bratislave. Organizátor zdravotníctva, zvlášť pôrodnictva, iniciátor starostlivosti o matku a dieťa. Navrhoval zriaďovať osobitné pôrodnické oddelenia v nemocniciach, žiadal zaviesť povinnú odbornú prípravu pôrodných asistentiek. Z jeho iniciatívy sa v r. 1885 vybudovalo takéto zariadenie v Bratislave, kde sa otvorila moderná pôrodnica s Ústavom na výchovu pôrodných asistentiek, inicioval založenie útulku pre sirotu. Autor prvej slovenskej učebnice Kniha o pôrodnictve pre baby (1873).

Brežný, Jozef MUDr.

pseud. Dr. Kysucký, Dr. Kysučan

27. 3. 1871 Kysucké Nové Mesto – 30. 3. 1920

Piešťany, poch. Bytča

Prekladateľ, lekár

Medicínu študoval v Prahe (Česko), v r. 1899 – 1919 lekár v Tomášikove, potom žil na dôchodku v Piešťanoch. Prekladal z ruskej literatúry, menej z poľskej literatúry.

Doležal, Augustín

27. 3. 1737 Skalica – 23. 3. 1802 Sučany

Spisovateľ

Študoval v Kremnici, Poprade, Banskej Bystrici, Modre, Bratislave, od r. 1760 na univerzite v Altdorfe (Švajčiarsko). Od r. 1762 pôsobil ako učiteľ a rektor školy v Necpaloch, potom ako evanjelický kazateľ v Hybiach a od r. 1783 v Sučanoch. Prispieval do Starých novín literárneho umění,

venoval sa jazykovedným a historickým témam. Jeho vrcholným dielom je veršovaná skladba Pamätná celému svetu tragoedia..., ktorá je pokusom o dielo s teologicko-filozofickou, výchovnou a zábavnou funkciou.

28. MAREC

Coburg, Filip Ferdinand Mária

tiež Koburg

28. 3. 1844 Paríž, Francúzsko – 2. 7. 1921 Paríž, Francúzsko

Podnikateľ, veľkostatkár

Študoval v Bonne (Nemecko). Po otcovej smrti v r. 1881 majiteľ rodového panstva na Slovensku. Jeho súčasťou boli aj banské a hutné závody v Pohorelej, ktoré prevzala spoločnosť Filipa Coburga v r. 1913 a ktorá vybudovala modernú oceliareň a valcovňu v Trnave. Po r. 1918 získal jeho majetky na pozemkovú reformu československý štát. Člen uhorskej panskej snemovne, čestný predseda Uhorskej geografickej spoločnosti.

Čápka, Ján PaedDr.

28. 3. 1932 Horná Krupá

Pedagóg, básnik

Svoj profesionálny život zasvätil deťom. Pôsobil ako učiteľ v Cíferi, Zvončine a v Jaslovských Bohuniciach. Ako učiteľ venoval mimoriadnu pozornosť rozvíjaniu tvorivého písania žiakov, najlepšie práce žiakov vyšli v dvoch literárnych almanachoch. Od r. 1990 viedol školský časopis Lienka. Po odchode do dôchodku sa začal naplno venovať tvorbe pre deti. Svoje práce uverejňoval v detských časopisoch Včielka, Zornička, Vrabček, Super Ohník a v detskej prílohe kalendára SSV v Trnave Pútnika svätovojtešského. Vydal niekoľko zbierok detskej poézie, v ktorých sa zameriaval na tvorivú prácu s veršom, na uplatňovanie princípov hry so slovom a zvukom (Radosť, Čvirikance, Jaslovskobohunické povesti).

Klein, Martin

28. 3. 1864 Sereď – 3. 11. 1924 Berlín, Nemecko

Operný spevák, herec, režisér

Študoval na konzervatóriu vo Viedni (Rakúsko). Spieval vo Viedni a iných rakúskych mestách, v Budapešti (Maďarsko), Karlových Varoch (Česko), Wroclawi (Poľsko), Kolíne (Nemecko), Stuttgarte (Nemecko). Bol šéfrežisérom v Mnichove (Nemecko) a vedúcim letného divadla v Baden-Badene (Nemecko).

Mudroch, Ján

28. 3. 1909 Senica-Sotiná – 4. 2. 1968 Bratislava

Akademický maliar

Navštevoval školy v Senici a v Bratislave. Študoval na AVU v Prahe (Česko). V r. 1938 – 1940 pôsobil ako učiteľ na Škole umeleckých remesiel v Bratislave, v r. 1940 – 1947 prednášal na oddelení kreslenia a maľovania SVŠT v Bratislave, v r. 1948 – 1949 na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave a v r. 1949 – 1969 bol vedúcim pedagógom odboru figurálneho maliarstva VŠVU v Bratislave. V r. 1948 sa stal prvým rektorom VŠVU v Bratislave. Vynikajúci kolorista slovenského moderného maliarstva.

29. MAREC

Balaša, Pavol

tiež Balassa, Pavol

29. 3. 1644 Žitavce – 2. 10. 1705 Trnava

Spisovateľ, cirkevný hodnostár

Mal šľachtický pôvod, v r. 1661 vstúpil do jezuitskej rehole, filozofiu a teológiu študoval v Trnave a v Gazi (Rakúsko). V r. 1667 – 1669 profesor humanitných vied na jezuitskom kolégiu v Košiciach a Trnave, v r. 1669 – 1676 na univerzite v Trnave, v r. 1677 ostrihomský kanonik. Potom farár v Jelke, gemerský a šaštínsky archidiakon, v r. 1694 arcibiskupský vikár v Trnave. Autor veršovaných prác na počesť bakalárov a magistratov trnavskej univerzity.

30. MAREC

Hnilica, Pavol Mária Mons.

30. 3. 1921 Uňatín – 8. 10. 2006 Nové Hradky, Česko, poch. Trnava

Biskup

V r. 1941 vstúpil do jezuitskej rehole. Maturoval v Trnave v r. 1945. Potom odišiel študovať filozofiu do Brna a neskôr do Děčína (Česko). Na štúdium teológie sa vrátil do Trnavy, odkiaľ ho v apríli 1950 deportovali do Jasova. Neskôr do presunuli do Podolíncu a potom do Pezinka, v septembri 1950 ho prepustili. Odišiel do Rožňavy, kde rožňavský biskup tajne svätil kňazov. Takto bol vysvätený za kňaza a 2. januára 1951 za biskupa. V r. 1952 ušiel za hranice, v Ríme (Taliansko) navštevoval prednášky na Pápežskej gregoriánskej univerzite. Úzko spolupracoval s Chiarou Lubichovou a jej hnutím Fokoláre a s matkou Terezou, ktorej v r. 1968 pomohol založiť jej prvý dom v Ríme a na Slovensku v Čadci v r. 1991. Pochovaný je v krypte v katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave.

Horváth, Peter RNDr.

30. 3. 1943 Trnava

Historik, muzeológ

Základné a stredoškolské vzdelanie absolvoval v Trnave. Po ukončení vysokoškolského štúdia na FiF UK v Bratislave, pôsobil v Západoslovenskom múzeu v Trnave. V r. 1986 – 2006 pôsobil na MK SR v Bratislave, kde postupne zastával rôzne funkcie a končil na poste hlavného radcu. Ocenenia: Výročná cena časopisu Pamiatky a múzeá, Cena mesta Trnava, Pamätná medaila Zväzu múzeí na Slovensku, Pamätná medaila SNM, Medaila Chatama Sofera, Pamätná medaila Trnavského samosprávneho kraja. Je spoluzakladateľ časopisu Kultúra a život Trnavy. Autor publikácií Malý slovník trnavsko-slovenský, vydal publikáciu Mosty z medailí o Williamovi Schifferovi, Trnava, Okres Trnava, je spoluautorom dvoch sprievodcov po Trnave, autorom štúdií do monografií o Trnave. Je tvorcom projektu Trnavských dní.

Kluch, Jozef

30. 3. 1748 Kláštor pod Znievom – 31. 12. 1826 Sládečkovce

Cirkevný hodnostár

Študoval na gymnáziu v Ostrihome (Maďarsko), filozofiu a teológiu v Trnave. Bol profesorom etiky a vicerektorom seminára v Trnave. Od r. 1808 bol nitrianskym biskupom. Podporoval bernolákovcov. Venoval sa rozvoju cirkevného školstva a budovaniu a obnove cirkevných stavieb.

Mihálik, Vojtech

30. 3. 1926 Dolná Streda – 3. 11. 2001 Bratislava

Básnik, prekladateľ

Študoval na gymnáziu v Trnave, potom na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Jeho poézia bola preložená do mnohých európskych jazykov. Významný prekladateľ antickej, gréckej a rímskej literatúry

a tiež poľskej novodobej i klasickej poézie, talianskej, francúzskej a americkej literatúry. Knižne debutoval v r. 1947 zbierkou Anjeli, ktorá ho radila k mladšej vlne katolíckej moderny. Po r. 1948 sa jeho duchovná orientácia výrazne zmenila, sociálne ladenou lyrikou sa priblížil k tzv. socialistickému realizmu. V 60. rokoch 20. storočia sa začal presadzovať na poli kultúrnom a spoločenskom. Ideovo zostal na protireformných pozíciách, ostro však odmietol inváziu sovietskych vojsk. Svoj protest sformuloval v básnickej zbierke Rekviem, napokon zostal verný husákovskej normalizácii. Najvyššie umelecké kvality dosiahol svojimi reflexívnymi skladbami a ľúbostnou lyrikou, ktorými sa navždy zapísal do dejín slovenskej poézie 2. pol. 20. storočia. V Sereďi je po ňom pomenované gymnázium.

Steyer, Peter

30. 3. 1927 Senica

Sochár, výtvarný pedagóg

Študoval na gymnáziu v Malackách a v Bratislave. Študoval na AVU vo Viedni (Rakúsko) a stal sa žiakom prof. Jozefa Müllnera. Neskôr študoval

v Berlíne (Nemecko) na VŠVU u prof. Scheibeho. Do r. 1965 pôsobil ako fotograf a reštaurátor v Iraku a Turecku na archeologických vykopávkach ako člen Nemeckého archeologického inštitútu v Istanbule. Po návrate z Turecka sa venoval vlastnej sochárskej tvorbe a v r. 1972 – 1987 aj pedagogickej činnosti na škole v Pforheime (Nemecko). Vystavoval na mnohých výstavách v Nemecku, Bagdade (Irak), Istanbule (Turecko), Paríži (Francúzsko), Viedni, New Yorku (USA). Jeho socha s názvom Dojčiaci zdobí obradnú sieň Mestského úradu v Senici.

Vadkerti-Gavorníková, Lýdia

30. 3. 1932 Modra – 22. 5. 1999 Bratislava

Poetka, prekladateľka

Študovala na gymnáziu v Skalici a na Pedagogickom gymnáziu v Bratislave, potom slovenčinu a ruštinu na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave. Od r. 1951 – 1962 učila na strednej dievčenskej škole, potom na ZŠ v Bratislave, od r. 1962 bola na invalidnom dôchodku. Od r. 1978 pracovala ako redaktorka, neskôr šéfredaktorka časopisu Revue svetovej literatúry. Verše publikovala v Mladej tvorbe a v Slovenských pohľadoch. Knižne debutovala v r. 1966 zbierkou Pohromnice, po nej nasledovali ďalšie zbierky básní. Prekladala poéziu z nemčiny a francúzštiny.

Zbojanová, Livia MUDr.

30. 3. 1931 Piešťany – 10. 4. 1985 Bratislava

Lekárka

V r. 1941 – 1949 študovala na gymnáziu v Piešťanoch, potom medicínu v Bratislave. V r. 1955 – 1985 vedecká pracovníčka vo Výskumnom ústave reumatických chorôb v Piešťanoch. Zaoberala sa problematikou klinickej terapie reumatických chorôb, vyhodnotila komplexný kúpeľný režim a vytvorila tým základ pre ďalší balneologický výskum. Spoluautorka publikácie Reumatológia v teórii a praxi 2 (1978), riešiteľka výskumných úloh.

31. MAREC

Balogh, Csaba

31. 3. 1942 Dolné Saliby

Pedagóg, dirigent

Po absolvovaní Vysokej školy pedagogickej v Nitre v r. 1963 pôsobil na Základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským v Galante až do odchodu do dôchodku. V r. 1965 založil Detský spevácky zbor Zoltána Kodály, ktorý dodnes vedie a diriguje. Vystupujú doma aj v zahraničí. Je autorom viacerých publikácií s témou hudby a zborového spevu, spoluautorom učebníc hudobnej výchovy. Je nositeľom Ceny primátora mesta Galanta, Pamätnej medaily predsedu TTSK.

Galgóci, František

pseud. Krupiansky

31. 3. 1900 Horná Krupá – 10. 5. 1928 Bratislava

Typograf, redaktor, vydavateľ

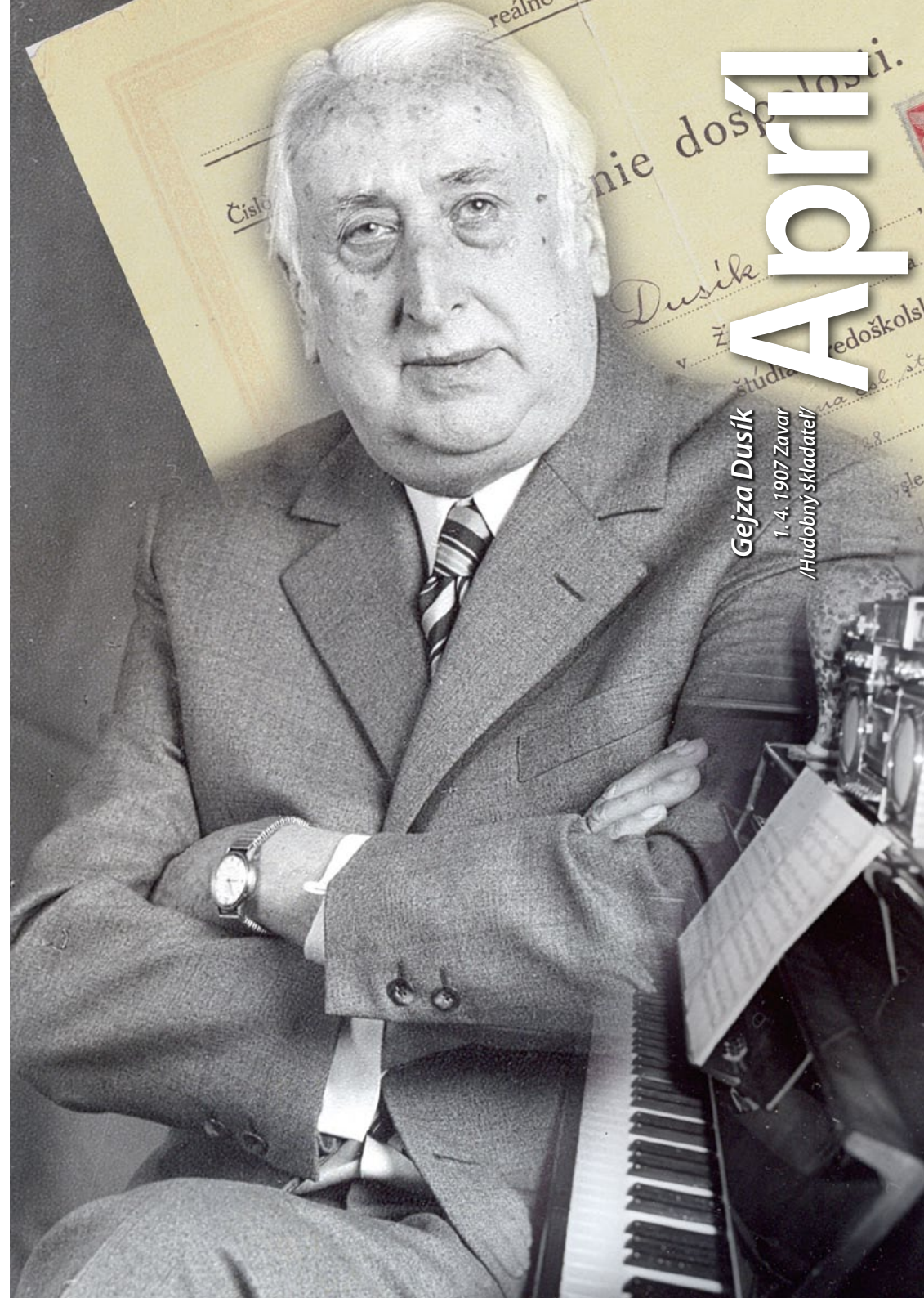
Ľudovú školu navštevoval v Hornej Krupě, kde sa od r. 1914 učil za obuvníka, všeobecné humanitné vzdelanie získal ako samouk. Po r. 1918 pracoval v tlačiarňi v Trnave, kde sa vyučil za typografa, neskôr korektor v Bratislave. V r. 1924 vo vlastnom náklade vydával mesačník s názvom Slovenské kvety, ktorý redigoval a zväčša doň aj autorsky prispieval a ktorý posielal aj krajanom do zahraničia. Jeho jediným majetkom bola vzácna knižnica. Písal básne, divadelné hry, popularizačné články, zbieral a uverejňoval ľudové piesne z celého Slovenska. Už ako mladý pochopil dôležitosť vzdelania a šírenia osvety. Zomrel predčasne.

Kramosil, Bedřich

31. 3. 1921 Trnava – 20. 6. 1992 Bratislava

Operný spevák, režisér

Absolvoval školu umenia, v r. 1940 – 1943 študoval v Zlíne (Česko). Ako člen operného súboru pôsobil v Grazi (Rakúsko), sólista v Plzni a Opave (Česko). Umelecký šéf Novej scény v Bratislave. Jeden z najlepších a najvýznamnejších režisérov hudobno-zábavného divadla.

1. APRÍL

Dusík, Gejza

pseud. Fedor Ilnickij

1. 4. 1907 Zavar – 6. 5. 1988 Bratislava, poch. Martin

Hudobný skladateľ

Študoval v Trnave, Bratislave a vo Viedni (Rakúsko). Už počas štúdií písal tanečné piesne. Pokladá sa za zakladateľa slovenskej operety, majstra slovenského tanga a populárnej piesne. Celkovo napísal 13 operiet a okolo 250 tanečných piesní. Mnohé z nich sa stali evergreenmi. Založil svoje vlastné vydavateľstvo a 25 rokov bol riaditeľom Slovenského autorského zväzu. Za svoj prínos k hudbe bol ocenený v r. 1988 titulom národný umelec. V r. 2007 bol in memoriam ocenený Radom Ľudovíta Štúra I. triedy za hudobnú tvorbu. V r. 2008 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

Koller, Gyula Mons.

tiež Koller Július, Koller Anton Július

1. 4. 1921 Podunajské Biskupice

Kňaz, spisovateľ, vydavateľ

Ordinovaný dňa 23. júna 1946. Kaplánoval v Želiezovciach, Nových Zámkoch, Zlatých Moravciach, Topoľčanoch. V r. 1949 bol 4 mesiace väzený pre náboženskú angažovanosť. Bol farárom v Meleku, Kráľovej nad Váhom. V r. 1957 – 1966 farár v Šamoríne, od r. 1966 farár vo Vojke nad Dunajom, neskôr administrátor, farár v Boldogu. Od r. 1999 asesor, dekan od r. 2004 preláta. Od 1. januára 2001 na odpočinku. Od r. 1990 vydavateľ a šéfredaktor maďarského katolíckeho týždenníka Reményi (Nádej).

Papánek, Juraj

1. 4. 1738 Kuklov – 11. 4. 1802 Olasz, Maďarsko

Historik, kňaz

Študoval na gymnáziách v Mikulove (Česko) a v Bratislave, filozofiu v Budíne, právo v Jágri a teológiu v Pátkostolí (Maďarsko). Po vysvätení od

r. 1763 pôsobil ako rímskokatolícky kaplán v Tolne, farár v Popovaci (Chorvátsko) a od r. 1772 ako farár a od r. 1790 dekan medzi chorváckymi a nemeckými osadníkmi v Olaszi. Autor prvých dejín Slovákov *Historia gentis Slavae* (1780), v ktorých obhajoval rovnoprávnosť slovenského národa v Uhorsku. Týmto dielom, najmä zvýraznením cyrilometodského dedičstva, položil základy obrodeneckých tradícií na Slovensku. Písal aj príležitostné verše na oslavu víťazstva nad Turkami.

Scherer, František Ernest MUDr.

1. 4. 1805 Blatná – 16. 3. 1879 Piešťany

Lekár

Pôsobil v Piešťanoch ako prvý stály kúpeľný balneológ a chirurg. Zakladateľ Vojenského kúpeľného ústavu a modernej balneoterapie. Autor monografie o piešťanských kúpeľoch.

2. APRÍL

Bartal, Juraj

tiež Bartal, György

2. 4. 1785 Trávník – 20. 9. 1865 Kráľovičove Kračany-Etreho Kračany

Právny historik, verejný činiteľ, statkár

Študoval na gymnáziu v Bratislave a v Trnave, právo a filozofiu na kráľovskej akadémii v Bratislave. V r. 1809 získal advokátsky diplom. R. 1830 riadny, v r. 1853 čestný člen Uhorskej akadémie vied. Praktikant, zapisovateľ kráľovskej tabule, v r. 1817 notár, v r. 1823 prvý podžupan Bratislavskej stolice, v r. 1827 sudca sedmipanskej tabule, v r. 1829 palatinského súdu, v r. 1830 dvorský radca a referent Uhorskej kráľovskej dvorskej kancelárie, v r. 1848 vedúci oddelenia Ministerstva pri osobe panovníka. Potom hospodáril na rodinnom majetku. Zaoberal sa históriou, osobitne dejinami uhorského verejného práva v stredoveku, prispieval do odborných časopisov, viacerými heslami z histórie a práva prispel do *Egyetemes magyar encyklopédia* (Univerzálna maďarská encyklopédia). R. 1830 rytier Radu zlatého rúna, v r. 1833 rytier Radu sv. Štefana.

Hillebrandt, František Anton

2. 4. 1719 Viedeň, Rakúsko – 25. 1. 1797 Viedeň, Rakúsko

Architekt, staviteľ

Pracoval na viacerých miestach. Počas pôsobenia v Bratislave vybudoval niekoľko letných šľachtických sídiel. V r. 1770 – 1773 postavil budovu lekárskej fakulty v Trnave. Je autorom projektu neskorobarokového kaštieľa v Senici, v ktorom v súčasnosti sídli Záhorská galéria v Senici.

Schönberger, Armand

2. 4. 1885 Hlohovec – 4. 11. 1974 Budapešť, Maďarsko

Maliar, grafik

Ako samouk sa učil maliarstvu kopírovaním diel, potom navštevoval kurz na Maďarskej akadémii výtvarných umení. Od r. 1905 študoval v Mnichove (Nemecko). V r. 1909 absolvoval študijný pobyt v Paríži (Francúzsko). Od r. 1917 pravidelne vystavoval v Budapešti. Bol zakladajúcim členom druhej predvojnovy maďarskej avantgardnej skupiny Aktivisti. Bol ovplyvnený expresionizmom, kubizmom a futurizmom. Jeho diela sú majetkom Maďarskej národnej galérie a súkromných zbierok.

3. APRÍL

Burlas, Ladislav prof., PhDr., DrSc.

3. 4. 1927 Trnava

Hudobný skladateľ, muzikológ, vysokoškolský pedagóg

Študoval na gymnáziu v Trnave, základné hudobné vzdelanie získal u Mikuláša Schneidra-Trnavského. V r. 1946 – 1951 absolvoval štúdium na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a v r. 1951 – 1955 na VŠMU v Bratislave. V r. 1993 bol menovaný za profesora pre odbor hudobné umenie. Od r. 1997 pôsobil ako interný pedagóg a od r. 2001 – 2005 ako dekan Fakulty múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Komponuje pre zbor a orchester, symfonickú hudbu. Držiteľ Ceny Pavla Straussa. V r. 1998 získal Cenu mesta Trnava. V r. 2006 dostal Zlatú medailu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. V r. 2008 mu prezident SR udelil Pribinov kríž II. triedy za významné zásluhy o kultúrny rozvoj SR.

Ivanič, Juraj

1656 Biňovce – 3. 4. 1723 Budín, Maďarsko

Kňaz, pedagóg

Dňa 18. októbra 1675 vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Po absolvovaní štúdií pôsobil 11 rokov ako profesor rétoriky v Košiciach, potom bol rektorom budínskeho seminára a slovenským kazateľom v Budíne. Jeho literárne práce prevažne náboženského charakteru zostali v rukopise.

Kocián, Vojtech

3. 4. 1937 Hlohovec

Operný spevák

V r. 1967 absolvoval štúdium spevu na VŠMU v Bratislave. Po štúdiu pôsobil do r. 1969 v Klagenfurte, Štajerskom Hradci (Rakúsko) a Maribore (Slovensko). Ako sólista-tenorista pôsobil do r. 1975 v opere Divadla Jozefa Gregora Tajovského v Banskej Bystrici, v sezóne 1971 – 1972 hosťoval v Kaiserlauterne a Manheime (Nemecko). V r. 1975 sa stal sólistom opery Národného divadla v Prahe (Česko).

Kuna, Ladislav

3. 4. 1947 Hlohovec – 1. 2. 2012 Hlohovec

Športovec

Za Trnavu hral futbal 16 rokov. V československej lige odohral rekordných 424 zápasov, v ktorých strelil 86 gólov. V r. 1969 pomohol československému tímu v postupe na MS do Mexika. V r. 1969 sa stal víťazom v ankete Futbalista roka. Za Spartak Trnava hral v r. 1969 semifinále EPM proti Ajaxu Amsterdam (Holandsko). V r. 1980 prestúpil do rakúskeho tímu Admira Wacker Viedeň (Rakúsko). Pri Antonovi Malatinskom začal trénerskú kariéru ako asistent. Ako tréner viedol tímy DAC Dunajská Streda, Spartak Trnava, Martin, Piešťany a ŽP Podbrezová. Patril k najväčším hráčskym osobnostiam v zlatej ére trnavského futbalu. Za r. 2007 získal Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava. Za prácu s mládežou a mnohonásobnú reprezentáciu vo futbale mu bola dňa 28. mája 2008 udelená Pamätná medaila predsedu TTSK.

4. APRÍL

Bíró, Lucián

vl. menom Boncsek, Géza

4. 4. 1898 Nová Ves nad Žitavou – 15. 5. 1990

Komárno

Benediktín, publicista, redaktor, spisovateľ

Teológiu vyštudoval v Panonhalme (Maďarsko), popritom získal aj pedagogické vzdelanie. V r. 1920 – 1938 pôsobil ako profesor na benediktínskom gymnáziu v Komárne. Bol zakladateľom maďarského skautingu na Slovensku a redigoval časopis pre skautov Táborčúž (Ohník) a Katolíkus Lapok (Katolícke listy). Pôsobil ako riaditeľ gymnázia v Pápe (Maďarsko), v r. 1944 – 1945 ako riaditeľ gymnázia v Komárne a súčasne aj ako opäť kláštoru sv. Beňadika do r. 1949, keď bol spolu s ostatnými rehoľníkmi internovaný na severné Slovensko. R. 1961, keď sa už mohol vrátiť späť, pôsobil ako farár v Baloni a v Medvedove. Počas udalostí v r. 1968 sa aktívne zapojil do hnutia kňazov za cirkevnú autonómiu. Po odchode do dôchodku v r. 1970 žil v Komárne a pôsobil ako pomocný kňaz. V r. 1990 získal plaketu Árona Mártona.

Čársky, Konštantín MUDr.

4. 4. 1899 Gbely – 15. 3. 1987 Bratislava

Lekár, pedagóg

Stredoškolské štúdiá absolvoval v Trnave. Študoval na lekárskej fakulte v Prahe (Česko) a Bratislave. Pôsobil na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, v r. 1939 – 1941 ako prednosta kliniky chirurgickej propeutiky a ortopedie, v r. 1942 – 1970 prednosta kliniky chirurgie. Vo vedeckej práci sa venoval chirurgickej endokrinológii, traumatológii a čiastočne plastickej chirurgii. Systematicky sa venoval zdravotníckej osвете, vchoval stovky odborníkov, podieľal sa na rozvoji telesnej výchovy a športu.

Ráczová, Leopoldína

4. 4. 1898 Sobotište – 29. 8. 1976 Senica, poch. Rybky

Učiteľka

Ľudovú školu skončila v rodisku, učiteľský ústav absolvovala v Trnave. Od r. 1917 pôsobila v Rovensku, Rybkách a Rozbehoch. V Rybkách učila od r. 1923 – 1925 a od r. 1928 – 1952. V Rybkách viedla ochotnícke divadlo.

Redhammer, Egon

4. 4. 1932 Budapešť, Maďarsko

Pedagóg, športovec

V r. 1955 ukončil Vysokú školu pedagogickú v Prešove. Venoval sa atletike a hádzanej na vrcholovej úrovni. Pedagogicky pôsobil na gymnáziu v Galante. Okrem učiteľstva vykonával trénerskú prácu, bol aj športovým funkcionárom. Pričinil sa o vybudovanie športového štadióna s ľahkoatletickou dráhou. Založil ľahkoatletický oddiel pri TJ Slovan Galanta, pri ZŠ SNP v Galante TJ Olympia a zaslúžil sa na otvorení prvých športových tried v Galante, bol zakladateľom Okresnej olympiády pre mládež (1960).

Záreczky, Štefan

4. 4. 1913 Galanta – 3. 2. 1995 Bratislava

Kňaz

Do r. 1951 správca fary v Lehniciach a v Bratislave, potom bratislavský kanonik. Spoluzakladateľ a generálny tajomník Mierového hnutia katolíckeho duchovenstva, angažovaný v združení katolíckych duchovných Pacem in terris. Publikoval v cirkevných časopisoch, písal aj novely a básne.

5. APRÍL

Dieška, Jozef doc., PhDr.,

5. 4. 1913 Dolná Lehota – 15. 3. 1995 Dayton, USA

Filozof

Maturoval na trnavskom gymnáziu, potom vyštudoval Filozofickú fakultu UK v Bratislave, kde tiež po promócii aj pôsobil. V r. 1943 dosiahol titul docenta. V r. 1945 – 1947 bol zodpovedným redaktorom Filozofického zborníka MS. V r. 1948 emigroval do USA, najprv pôsobil na University

of Georgetown, potom od r. 1954 na University of Dayton. V USA pôsobil vo Výbore pre slobodné Československo.

Draškovič, František

5. 4. 1911 Stupava – 3. 6. 1979 Bratislava

Akademický sochár

Absolvoval AVU v Prahe (Česko) a Academiu di Belle Arti v Ríme (Taliansko). Pôsobil ako profesor kreslenia na gymnáziu v Novom Meste nad Váhom a na Priemyselnej škole stavebnej v Bratislave. Bol asistentom na Katedre dejín architektúry na SVŠT v Bratislave. Po r. 1955 slobodný umelec. Autor viacerých sôch v okrese Galanta. V Záhorskej galérii v Senici sa nachádza 22 jeho plastík.

Jaura, Karol

5. 4. 1925 Trnava – 7. 3. 1989 Bratislava

Technik

V r. 1952 – 1960 pracoval na Hlavnej správe Slovenského filmu, v r. 1960 – 1979 ako vedúci Štúdia filmovej tvorby na Kolibe v Bratislave. Významne sa podieľal na budovaní technickej základne slovenského filmu.

Jurík, Marián

5. 4. 1933 Trnava – 9. 2. 1999 Bratislava

Muzikológ

Pôsobil ako redaktor v rozhlase, v televízii, v deníku Smena, bol riaditeľom Slovkoncertu, šéfredaktorom Opusu, umeleckým šéfom Opery SND i zakladajúcim redaktorom a neskôr šéfredaktorom dvojtyždenníka Hudobný život. Bol stálym spolupracovníkom Slovenského rozhlasu, externým pedagógom VŠMU, dlhoročným podpredsedom výboru SHF, predsedom Slovenskej hudobnej únie, Slovenskej muzikologickej asociácie a Umeleckej besedy Slovenska.

Lackovič, Otto

5. 4. 1927 Hlohovec – 4. 2. 2008 Praha, Česko

Herec

V r. 1944 odišiel bojovať do SNP, kde bol ťažko ranený. Po skončení vojny začala jeho herecká kariéra. Pôsobil v Nitre, Michalovciach, Prešove a Žiline.

Potom prijal ponuku účinkovať v Divadle satiry v Prahe (Česko) od Jana Wericha. Od r. 1962 účinkoval v Mestských divadlách pražských. Účinkoval aj v dabingu. V r. 2008 získal Pamätnú medailu in memoriam predsedu TTŠK.

Skaličan, Pavol

5. 4. 1935 Pusté Úľany

Dramaturg, scenárista

V r. 1970 absolvoval štúdium filmovej a televíznej dramaturgie na VŠMU v Bratislave. V r. 1967 – 1972 dramaturg Československej televízie v Bratislave, od r. 1972 v Košiciach. Podieľal sa na realizácii rôznych televíznych inscenácií, napísal scenáre pre televízne hry, rozprávky, ako aj niekoľko hier pre rozhlas. Dramaturg trojdielneho televízneho filmu Nepokojná láska (1975).

6. APRÍL

Jurkovičová-Hurbanová, Anna

6. 4. 1824 Nové Mesto nad Váhom – 2. 2. 1905 Martin

Herečka

Od r. 1831 žila v Sobotišti. Od r. 1841 vystupovala s bratislavskými štúrovskými študentmi na divadelných predstaveniach v Sobotišti a v Myjave. V r. 1845 sa vydala za Jozefa Miloslava Hurbana, s ktorým žila v Hlbokom. Prvá slovenská herečka.

Ondrouch, Vojtech prof., PhDr.

6. 4. 1891 Smržice, Česko – 16. 6. 1963 Bratislava

Archeológ, numizmatik, historik, stredoškolský, vysokoškolský pedagóg, múzejný pracovník

Absolvent FiF KU v Prahe (Česko). Doktorát získal v r. 1930, potom stredoškolský profesor na gymnáziu v Skalici v r. 1924 – 1929. Kustód Slovenského múzea v Bratislave v r. 1950 – 1955. Hlavnú pozornosť venoval štúdiu rímskeho obdobia našich dejín.

Potocký, Michal

6. 4. 1912 Vysoká nad Uhom – 19. 10. 1996 Piešťany
Jezuita, prekladateľ

Už ako gymnazista vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Tri roky študoval filozofiu v Krakove (Poľsko), teológiu v Ríme (Taliansko). Po 2. sv. vojne pôsobil ako profesor náboženstva na gymnáziách v Levoči a v Piešťanoch. V r. 1950 – 1960 bol prenasledovaný a väznený. Po amnestii pracoval ako kurič, skladník a ošetrovateľ. Prekladal poľských filozofov a teológov. Bol jedným z iniciátorov cyrilo-metodských národných pútí k rotunde na Ducové – Kostolec (od r. 1990).

7. APRÍL

Banič, Gabriel

7. 4. 1928 Cífer
Publicista, básnik, dramatik

Cíferský lokálpatriot. Autor viacerých divadelných hier a aktívny amatérsky divadelník. Laureát viacerých štátnych i rezorných ocenení a nositeľ Ceny obce Cífer.

Kazi, František PhDr., ThDr.

tiež Kazy, František
7. 4. 1695 Levice – 11. 6. 1760 Bratislava
Historik, profesor

Študoval na univerzite v Trnave, kde prednášal etiku, logiku, fyziku, metafyziku. Bol prefektom seminára v Trnave a vo Viedni (Rakúsko). Autor historických prác a populárnej histórie Trnavskej univerzity. Písal i náboženskú literatúru.

Lubošinský, Marek

7. 4. 1891 Poltava, Ukrajina – 7. 10. 1980 Piešťany
Hoteliér, zberateľ umenia

Bol šľachtického pôvodu. Na Slovensko prišiel po ruskej revolúcii v r. 1917. Ubytoval sa v Piešťanoch. Najskôr pôsobil v Prahe (Česko), potom sa vrátil do Piešťan, kde svoje jazykové a organizačné schopnosti využil ako tajomník Grandhotela Royal a neskôr ako riaditeľ hotela Thermia Palace. V r. 1939 – 1945 pôsobil v Indii, kde získal svoje zbierky

cenných starožitných predmetov. Tieto neskôr daroval Balneologickému múzeu v Piešťanoch.

8. APRÍL

Esterházy, Mikuláš

tiež Esterházy, Eszterházy
8. 4. 1582 Galanta – 11. 9. 1645 Grosshöflein, Rakúsko, poch. Dóm sv. Mikuláša, Trnava
Krajinský hodnostár, uhorský palatín

Študoval u jezuitov v Trnave, Šali a vo Viedni (Rakúsko). Po krátkej vojenskej kariére zvolenský a neskôr šopronský župan, postupne kráľovský radca a hlavný dvoran, palatín Uhorska. Privrženec Petra Pázmáňa a rekatolizácie. Účastník protitureckých bojov. Povýšený do šľachtického stavu. Rytier Zlatej ostrohy, ako prvý v Uhorsku dostal vyznamenanie Rádu zlatého rúna.

Klablena, Eduard

8. 4. 1881 Bučany – 7. 11. 1933 Langenzersdorf, Rakúsko
Keramikár, sochár

V r. 1883 sa celá rodina presťahovala do Langenzersdorfu, ležiaceho v blízkosti Viedne (Rakúsko). V r. 1895 – 1898 navštevoval odbornú školu remenárstva, spracovania bronz a cizelovania. Od r. 1902 bol v Nemecku, v r. 1903 na Umelecko-remeselnej škole v Berlíne, od r. 1906 bol hospitantom na kráľovskej Akadémii v Berlíne a v r. 1906 – 1910 vyučoval na Umelecko-remeselnej škole v Berlíne (Nemecko). V r. 1910 sa vrátil do Langenzersdorfu a otvoril si malú dielňu. Jeho práce boli kupované do mnohých múzeí. Keramické figúrky vyvážal do celého sveta. Najväčšou zbierkou jeho prác sa môže pochváliť Galerie bei der Albertina vo Viedni, kde vyšli v r. 2000 dve monografie venované jeho tvorbe.

Pokorná, Alžbeta

8. 4. 1885 Senica – 20. 3. 1962 Senica
Výtvarníčka, ilustrátorka, mecenáška

Študovala výtvarné umenie vo Viedni (Rakúsko). Bývala v senickom kaštieli Machatka, kde dávala hodiny výtvarne nadaným deťom. Bola bezdetná

a podporovala okolo 50 detí, ktorým bola krstnou mamou. Kaštieľ Machatka darovala mestu s podmienkou doživotného práva užívania sestier Markovichových, ktoré boli prvými učiteľkami výtvarného odboru na LŠU v Senici. Ilustrovala detské náboženské knihy, ktoré v 40. rokoch 20. storočia vychádzali v Spolku sv. Vojtecha v Trnave. V kaštieli Machatka sídli od r. 1984 Záhorská galéria v Senici.

9. APRÍL

Handerla, Juraj

tiež Handrla, Juraj
9. 4. 1734 Trnava – 9. 5. 1796 Hlohovec
Kňaz, včelár

Študoval na gymnáziu v Trnave, asi od r. 1756 katolícky kňaz v Biharskej a Békeskej župe, neskôr farár v Krajnom, Hrachovišti, Dvorníkoch, od r. 1785 v Hlohovci. Autor včelárskej praktickej príručky, zdôrazňujúcej ekonomickú hodnotu včelárstva. Člen bernolákovského hnutia.

Klimo, Juraj

9. 4. 1710 Lopašov – 2. 5. 1777 Péc, Maďarsko
Cirkevný hodnostár, kňaz

Gymnázium vyštudoval v Trnave, filozofiu a teológiu v Bratislave, Budapešti (Maďarsko) a Trnave. Ako kňaz krátko pôsobil vo Voderadoch a v Novom Meste nad Váhom. V r. 1740 bratislavský a v r. 1741 ostrihomský kanonik, v r. 1751 péčsky biskup, v r. 1752 – 1777 baranský a toľnianský župan. V r. 1752 povýšený do šľachtického stavu. Známy založením knižnice a numizmatickej zbierky.

Noel, Štefan

9. 4. 1825 Biňovce – 1864 Trnava
Maliar, rezbár

Jeho výtvarné nadanie objavil trstínsky kaplán Juraj Holček. Na jeho príhovor ho gróf Zichy poslal v r. 1839 do Bratislavy, kde nadobudol základné vzdelanie a dva roky študoval maliarstvo v súkromnej škole. V r. 1843 – 1844 bol žiakom na Viedenskej akadémii výtvarných umení, kde

študoval lineárnu perspektívu. Zaoberal sa štúdiom historického maliarstva. Navštívil Rím (Taliansko), kde duševne ochorel. Bol hospitalizovaný v Trnave. Z jeho tvorby sa zachovala podoba Juraja Holčeka, kreslené diela - ženská hlava a ukrižovanie, vyrezal krížovú cestu pre Biňovce.

10. APRÍL

Darola, Ján RNDr.

10. 4. 1928 Komárno – 24. 2. 2000 Trenčín
Zoológ, ornitológ, ochranca prírody

Maturoval na trnavskom gymnáziu v r. 1947. Absolvoval štúdiá na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. V r. 1953 – 1954 pôsobil v bývalom Krajskom nitrianskom múzeu v Bojniciach. Celý život pracoval v štátnej ochrane prírody. V r. 1954 – 1963 v Slovenskom ústave pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave, v r. 1963 – 1988 v Krajskom stredisku štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Banskej Bystrici. Výborný terénny ornitológ, zaniatený ochranca prírody.

Hrdý, Jozef ThLic.

10. 4. 1923 Ostratice
Kňaz

Za kňaza bol vysvätený v r. 1953 v Taliansku, neskôr pôsobil vo Francúzsku. Od r. 1955 sa venoval oratoriánskej činnosti v Chile. V r. 1993 sa vrátil na Slovensko, pôsobil v Bratislave a od r. 1998 pôsobí a žije v meste Šaštín-Stráže. Založil viacero oratorií, spevokoly a divadelné krúžky. V r. 2012 získal Cenu TTSA za celoživotnú obetavú prácu v oblasti výchovy a vzdelávania.

Kubovičová, Vilma

10. 4. 1906 Dolné Bučany – 1972 New York, USA
Kultúrna pracovníčka

Za prácou odišla do USA ako mladé dievča. Zamestnala sa ako opatrovateľka detí v rodine neďaleko New Yorku. Zapájala sa do krajského života, do Sokola, Živeny a do Slovenského literárneho krúžku Národ. Pomáhala v Slovenskej národnej škole a účinkovala takmer polstoročie

v ochotníckom divadle. Bola predsedníčkou I. odboru Živeny v New Yorku.

Pavlovič, Dionýz

pseud. Štepár, D. P.

10. 4. 1846 Hôrka nad Váhom – 8. 1. 1907 Kočovce

Ovocinár

Pracoval ako záhradník na panstvách, neskôr sa osamostatnil. V r. 1874 prevzal ovocnú škôlku v Trnave, v r. 1881 – 1882 v Sládkovičove, potom vo Veľkom Bieli a v Pezinku. Publikoval odborné články, prispieval aj do českých cirkevných časopisov. Propagoval spracovanie ovocia v sušiarňach.

Uhlárik, Ján PhDr.

10. 4. 1860 Levice – 30. 5. 1904 Trnava

Stredoškolský profesor, kňaz

Na trnavskom gymnáziu vyučoval v r. 1900 – 1904 latinský a grécky jazyk.

11. APRÍL

Filipek, Alexander Ing.

11. 4. 1846 Veľký Grob – 11. 1. 1929 Modra

Lesný odborník

Študoval na gymnáziu v Bratislave a na Lesníckej akadémii v Maibrunne (Nemecko). Potom pôsobil ako lesník, lesný poradca, vedúci Lesného úradu v Modre, správca lesov. Vykonával aj zememeračské práce. Popredný príslušník slovenského národného hnutia, organizátor spoločenských podujatí, zakladateľ meštianskeho kasína, občianskej besedy.

Kocinger, Dominik Ing.

11. 4. 1932 Báhoň – 25. 9. 2011 Bratislava

Stavebný inžinier

Maturoval na gymnáziu v Trnave v r. 1951. Fakultu stavebného inžinierstva SVŠT ukončil v r. 1956. Bol zamestnaný v Agroprojekte, v CHZJD Bratislava a v podniku Vodné zdroje. Od r. 1989 pracoval ako splnomocnenec SR pre vodnú výstavbu a prevádzku Sústavy vodných diel Gabčíkovo – Nagymaros. Dňa 31. augusta 2007 získal Rad Ľudovíta Štúra za mimoriadne zásluhy v oblasti

politiky, rozvoja Slovenska a za mimoriadne významné šírenie dobrého mena v zahraničí.

Kornfeld, František

11. 4. 1924 Dunajská Streda – 4. 6. 2007 Dunajská

Streda

Publicista

Pochádzal z dobre situovanej rodiny. Vo Vrbovom sa vyučil za krajčír a v r. 1941 si našiel prácu v Budapešti (Maďarsko). V r. 1943 sa opäť vrátil do Dunajskej Stredy. Dňa 6. mája 1944 dostal rýchly povolávací

rozkaz a musel narukovať na nútené vojenské práce, najprv do Komárna a potom do Győru (Maďarsko). Neskôr bol deportovaný do koncentračného tábora v Buchenwalde (Nemecko), nasledoval Schlieben, Flossenbürg (Nemecko) a nakoniec Mauthausen (Rakúsko). Po oslobodení sa vrátil do rodného mesta. Svoje pamäti zhrnul do knižky pod názvom Moje mesto, Dunajská Streda, malý Jeruzalem. V r. 2008 mu mesto Dunajská Streda udelilo vyznamenanie Pro Urbe in memoriam. Čestný predseda židovskej náboženskej obce.

Kraľovič, Viliam

1908 Križovany nad Dudváhom – 11. 4. 1988

Križovany nad Dudváhom

Amatérsky archeológ

Externý spolupracovník Archeologického ústav SAV v Nitre, publicista a objaviteľ viac ako 150 archeologických nálezísk. V Križovanoch nad Dudváhom zachránil pred zbúraním románsku rotundu z 12. storočia.

12. APRÍL

Bajan, Juraj Paulín

12. 4. 1721 Vrádište – 15. 7. 1792 Skalica

Kňaz, hudobný skladateľ

Študoval filozofiu a teológiu. Pôsobil ako organista a učiteľ spevu v maďarských a slovenských kláštoroch a neskôr ako kazateľ v Skalici.

Napísal, znotoval a kresbami vyzdobil najmenej 10 zväzkov duchovnej hudby a kostolných piesní.

Dusza, István

12. 4. 1951 Gemerská Hôrka – 9. 1. 2002 Šamorín

Publicista, literárny kritik, redaktor

Študoval v Gemerskej Hôrke, v Košiciach, kde maturoval v r. 1970. V r. 1974 – 1980 študoval externe v Budapešti (Maďarsko) na Univerzite Lóránda Eötvösa, kde ukončil knihovníctvo. V r. 1976 – 1981 bol redaktorom časopisu Nő (Žena), od r. 1981 v denníku Új Szó (Nové slovo). V r. 2001 získal Cenu za otvorenú Európu.

Jurkovič, Juraj

12. 4. 1827 Brezová pod Bradlom – 28. 3. 1903 Skalica

Organizátor družstevníctva, notár, národný buditeľ

Študoval na gymnáziách v Modre a Banskej Štiavnici, v r. 1873 – 1890 notár v Turej Lúke, od r. 1892 žil v Skalici. Obhajca a podporovateľ slovenských národných práv. Spoluzakladateľ MS a ďalších národných pedagogických ustanovizní. V Skalici bol podpredseda Gazdovského a vinohradníckeho družstva a viedol Pomocnú pokladnicu.

Nagy, Ján

12. 4. 1945 Sereď

Športovec

Vzpierač. Štartoval za Baník Sokolov (Česko) v hmotnostnej kategórii + 110 kg. Je päťnásobným majstrom ČSSR (1973, 1974, 1975, 1977, 1978). Na ME štartoval 8 krát, najlepšie umiestnenie mal v r. 1978, kedy skončil na 5. mieste. Štvornásobný účastník MS, najlepšie umiestnenie - 4. miesto na MS v r. 1976. Na OH v r. 1976 v Montreale (Kanada) obsadil v hmotnostnej kategórii + 110 kg 4. miesto a v rámci MS vybojoval bronzovú medailu v nadhode. Prekonal niekoľko desiatok národných rekordov. Stal sa najlepším vzpieračom ČSSR v r. 1976. Dodnes je držiteľom najlepšieho výkonu v nadhode 242,5 kg. Zaslúžilý majster športu.

Veselý, František Krištof

12. 4. 1903 Skalica – 13. 3. 1977 Bratislava

Herec, spevák, režisér

Základnú školu a gymnázium navštevoval v Skalici. Maturoval v Budapešti (Maďarsko), neskôr skončil štúdium na štátnej hereckej škole. Účinkoval ako herec v Segedíne, v Debrecíne, v Győri, v Cegléde (Maďarsko) a napokon v Kráľovskom divadle v Budapešti. Od r. 1931 pôsobil ako operetný herec a režisér v SND v Bratislave. Spoluzakladateľ, herec a režisér Novej scény v Bratislave, súčasne umelecký šéf jej Hudobnej komédie. Počas pôsobenia v Prahe (Česko) hral aj vo filmoch, preslávil sa aj ako interpret slovenských tanečných piesní.

13. APRÍL

Ág, Tibor

pôv. Obenau

13. 4. 1928 Bratislava

Etnomuzikológ, dirigent, hudobný skladateľ,

hudobný pedagóg

Filozofiu a hudobnú vedu študoval na UK v Bratislave. Už vtedy sa zamerával na výskum maďarskej folklórnej hudby na Slovensku. Od r. 1953 člen, potom vedúci a pedagóg maďarských folklórnych súborov na Slovensku. Umelecký vedúci maďarského ľudového súboru Népes, vedúci Spevokolu Zoltána Kodálya v Galante, učiteľ hudby na základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským v Galante. Od r. 1967 pôsobil ako metodik na ÚV Csemadoku v Bratislave. V r. 1962 sa odsťahoval do Čalova, (terajší Veľký Meder), kde žije a tvorí dodnes. Zozbieral tisíce ľudových melódii, mnohé vydal aj knižne. Nositeľ Radu Ľudovíta Štúra III. triedy (1998) a ďalších domácich a zahraničných štátnych vyznamenaní.

Jurek, Jozef

13. 4. 1891 Bešeňová – 7. 4. 1928 Trnava

Kňaz, náboženský spisovateľ

Bol zakladateľom akcie mládeže, ktorá sa zaoberala apoštolátom, robili finančné zbierky pre chudobných študentov. Napísal báseň Lásky svätej ohnisko, ktorú zhudobnil Mikuláš Schneider-Trnavský. Pieseň sa nachádza v Jednotnom katolíckom spevníku.

Lantayová, Irena (rod. Jankolová)

13. 4. 1910 Zavar – 29. 5. 1985 Bratislava

Spisovateľka, učiteľka

Študovala na učiteľskom ústave v Trnave, v r. 1931 – 1933 na Hudobnej a dramatickej akadémii pre Slovensko v Bratislave. V r. 1929 – 1939 učiteľka na ľudovej a meštianskej škole v Trnave, od r. 1951 externá redaktorka Slovenky, v r. 1952 – 1956 propagačná referentka Povereníctva spotrebného priemyslu v Bratislave. V literárnej tvorbe sa orientovala na rozhlasové hry a scénky pre mládež, v 50. rokoch 20. storočia na fejtóny a reportáže, v 60. rokoch autorka televíznych scenárov.

Návo, René

13. 4. 1936 Le Havre, Francúzsko – 1. 5. 2005 Trnava

Hudobný pedagóg, hudobník, hudobný aranžér

Už počas základnej vojenskej služby bol vynikajúci hudobník, aranžoval partitúry pre vojenskú hudbu v Hodonine (Česko). V Trnave aktívne hral vo viacerých hudobných skupinách, napr. Alfa Sextet, Adámkovci, Big Band Trnava, bol spoluzakladateľom dychovej hudby Trnavan 6 v r. 1994. Viac ako 10 rokov pôsobil na ZUŠ M. Schneidra-Trnavského ako učiteľ hry na bicie, elektronické a dychové nástroje. Aranžované úpravy jeho skladieb hrajú rôzne hudobné skupiny dodnes.

Pillová, Drahomíra PhDr.

13. 4. 1939 Slatinka

Etnografka

V r. 1961 – 1994 etnografka Západoslovenského múzea v Trnave. Podieľala sa na spracovávaní zbierky Štefana Cyrila Parráka, keramického materiálu Heřmana Landsfelda zo Strážnice (Česko)

a ďalších akvizícií. Zaoberala sa výskumom ľudovej hmotnej kultúry na západnom Slovensku, podieľala sa na príprave Etnografického atlasu Slovenska a na súpise diel neprofesionálneho výtvarného prejavu pre potreby centrálnej evidencie diel výtvarného umenia v SNG. Bola autorkou mnohých výstav prezentovaných doma aj v zahraničí. V r. 2010 jej minister kultúry SR udelil Cenu Andreja Kmeťa.

14. APRÍL

Bugár, Imrich

14. 4. 1955 Ohrady

Športovec

Diskár. Základnú školu vychodil v Trhovej Hradskej, učňovskú školu absolvoval v Bratislave. V r. 1985 – 1990 vyštudoval Fakultu telesnej výchovy a športu v Prahe (Česko). Najprv atlét DAC Dunajskej Stredy, v r. 1974 Interu Bratislava, od r. 1975 diskár Dukly Praha. Vybojoval striebornú medailu na OH v Moskve (Rusko) v r. 1980, na MS v r. 1983 v Helsinkách (Fínsko) získal zlatú medailu. Na ME získal zlato v r. 1982 v Aténach (Grécko) a bronz v r. 1978 v Prahe. Stal sa športovcom roka v Československu v r. 1982. Trénoval olympijského víťaza v desaťboji, Roberta Zmélíka. Po skončení kariéry v r. 1995 pracuje v Dukle Praha. Manažér diskárskeho memoriálu Ludvíka Daňka v Turnove (Česko). Žije v Prahe.

Komlóš, Artur Ing.

pôv. Kreisler, Artur

14. 4. 1885 Moštenica – 20. 11. 1954 Sered'

Stavebný inžinier

Študoval na technickej univerzite v Budapešti (Maďarsko). Bol stavbyvedúcim stavebných firiem v západnej Európe, v Afrike, Turecku a Iráne. Do r. 1945 zamestnanec stavebných firiem na Slovensku, v r. 1945 – 1948 pracoval na rekonštrukcii cestnej siete južného Slovenska. Prispieval do odborných časopisov.

Schidlay, Eugen JUDr., RNDr., CSc.

14. 4. 1911 Trenčín – 17. 2. 1972 Galanta

Botanik, právnik

Absolvent Právnickej, potom Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave. Najprv pôsobil ako právnik na riaditeľstve štátnych železníc, potom na povereníctve dopravy. Od r. 1953 pracovník SAV v Bratislave, najprv Biologického ústavu, potom Botanického ústavu. Venoval sa dejinám botaniky na Slovensku, floristike a systematike rastlín. Jeho herbár je uložený v SNM v Bratislave.

Sibenfreud, Ján Nepomuk

14. 4. 1808 Častá, Červený Kameň – 9. 11. 1866 Trnava

Lekárnik, ovocinár

Farmáciu študoval vo Viedni (Rakúsko). Trnavský mešťan, majiteľ lekárne U zlatého jednorožca. V Trnave založil manufaktúru na výrobu cigár a ovocnú záhradu so 40 tisícami ovocných stromov a kríkov. Venoval sa aj chovu dovezených plodín hydiny.

Zambojová-Cíсарová, Amália

14. 4. 1925 Cífer

Cvičiteľka

Legendárna cvičiteľka, nositeľka najvyššieho teľovýchovného vyznamenania – Tyršovej medaily. V r. 1945 absolvovala cvičiteľský kurz v Bratislave. V neskorších rokoch bola náčelníčkou a vedúcou spartakiádnej skladby žien pre Slovensko. Aj v pokročilom veku sa naďalej venuje cvičeniu žien. Primátor mesta Trnava jej udelil Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava. Zaslúžila cvičiteľka.

15. APRÍL

Bíró, Márton Padányi

tiež Padányi Bíró, Márton

15. 4. 1696 Padán – 10. 8. 1762 Veszprém, Maďarsko

Biskup, náboženský spisovateľ

Pochádzal zo šľachtickej rodiny zo Žitného ostrova. Študoval v Bratislave a v Nitre. Filozofiu a teológiu študoval na Trnavskej univerzite. V r. 1722 ho vysvätili za kňaza. Ako farár pôsobil v Bicske,

neskôr vo Veszpréme. Stal sa hlavným prepoštom vo Felsőőr (Maďarsko). Tu rozvinul svoju protireformačnú činnosť. V r. 1733 hlavný dekan v Székesfehérváru (Maďarsko), po siedmich rokoch veľký prepoš. V r. 1745 ho Mária Terézia vymenovala za biskupa vo Veszpréme. Za jeho biskupstva postavili, renovovali asi 200 kostolov, obytné a hospodárske budovy, zorganizoval 48 nových farských úradov. Pochovaný je v bazilike vo Veszpréme.

Fojtík, Juraj

15. 4. 1925 Horné Saliby – 9. 1. 1982 Nitra

Historik, archivár

Študoval na gymnáziu v Trenčíne a na Pedagogickej akadémii v Bratislave. Najprv pôsobil ako učiteľ, potom pracovník archívov. Venoval sa regionálnym a hospodárskym dejinám. Autor a spoluautor knižných prác, sprievodcov po archíve, štúdií a článkov v odborných časopisoch.

Karaba, Július Mgr. art.

15. 4. 1942 Hlohovec

Dirigent, pedagóg

V r. 1956 – 1961 študoval orchestrálne dirigovanie na VŠMU v Bratislave. Umelecky začal pôsobiť v Maďarskom súbore piesní a tancov Mladé srdcia. V r. 1968 – 1968 pôsobil ako dirigent vo VUS v Bratislave. Od r. 1976 bol stálym spolupracovníkom Slovenského rozhlasu v Bratislave. Na Konzervatóriu v Bratislave pôsobil ako pedagóg od r. 1985, kde vyučoval dirigovanie. Od r. 1989 vedie Sláčikový a Symfonický orchester Konzervatória v Bratislave. Premiéroval viaceré diela slovenských skladateľov napr. od M. Schneidra-Trnavského, P. Martinčeka, S. Hochela, Ľ. Bernátha, J. L. Bellu.

16. APRÍL

Abrahamffy, Ján

1662 Nové Mesto nad Váhom – 16. 4. 1728 Skalica

Náboženský spisovateľ, básnik, kňaz

Študoval na gymnáziách v Skalici a v Trnave. Na trnavskej univerzite študoval filozofiu a v r. 1680

dosiahol hodnosť bakalára. Pokračoval v štúdiu teológie ako alumnus diecézneho seminára. R. 1684 sa v Hlohovci stal františkánom, za kňaza bol vysvätený v r. 1687. Ako kazateľ, ľudový misiónár a náboženský spisovateľ účinkoval v Beckove, Kremnici, Hlohovci, Nižnom Šebeši a Košiciach. Od r. 1703 pôsobil v Skalici. Jeho knižka modlitieb nábožných obsahuje slovenské modlitby v próze aj vo veršoch a je prvou slovenskou tlačenou modlitebnou knižkou pre katolícky ľud.

Galko, Anton

16. 4. 1928 Šoporňa

Akademický maliar

V r. 1949 – 1951 študoval na VŠVU v Bratislave, potom na AVU v Prahe (Česko). Venuje sa komornej a monumentálnej tvorbe, užitej grafike. Je členom Umeleckej besedy slovenskej. Účastník samostatných i kolektívnych výstav. Žije a tvorí v Bratislave.

Házi, Jenő

16. 4. 1892 Trhová Hradská – 10. 2. 1986 Šopron, Maďarsko

Archivár

Maturoval na katolíckom gymnáziu v Bratislave. V r. 1914 získal diplom učiteľa dejepisu a zemepisu v Budapešti (Maďarsko). Dizertačnú prácu písal o stredovekých dejinách hradu Detrekő. V r. 1917 ho vymenovali za hlavného archivára v Šoproni, ale kvôli vojenskej službe nastúpil až v r. 1918. Bojoval na ruskom a rumunskom fronte. Za statočnosť ho vyznamenali a po zranení v r. 1918 ho odzbrojili. Pracoval v Mestskom archíve v Šoproni. Zaoberal sa históriou mesta. V r. 1938 ho zvolili za člena korešpondenta Maďarskej akadémie vied. Bol redaktorom novín Soproni Szemle (Šopronská revue). V r. 1944 ho zadržalo gestapo. V r. 1946 protestoval proti deportácii nemeckých občanov. V r. 1948 odstúpil z funkcie predsedu Katolíckeho konventu. Bol autorom a spoluautorom štúdií o dejinách mesta Šopron.

Kollman, Dávid

1859 Galanta – 16. 4. 1938 Šaľa

Tlačiar

Majiteľ jedinej tlačiarne na území vtedajšieho okresu Šaľa. Okrem vydávania drobnej tlače z jeho tlačiarne vychádzal aj týždenník Vágsellye és vidéke (Šaľa a okolie).

Vyskydenský, Ján

tiež Viskidenský Ján, Wyskydenský Ján, Prietržský Ján

16. 4. 1761 Myjava – 2. 3. 1834 Prietrž

Farár, novinár

Rektor školy v Šamoríne, potom kantor evanjelickej cirkvi v Bratislave, od r. 1786 farár v Dolných Salibách, Trnave, v Prietrži. Novinár a redaktor Prešpurských novín. Autor príležitostných náboženských tlačí.

17. APRÍL

Ambrozowszky, Michal

17. 4. 1702 Galanta – 2. 2. 1792 Jäger, Maďarsko

Cirkevný hodnostár, historik

Od r. 1744 jágerský kanonik. Od r. 1754 rektor seminára. Venoval sa hlavne dejinám cirkvi.

Hatala, Vojtech prof., JUDr., CSc.

17. 4. 1930 Trnava – 21. 11. 1985 Bratislava

Právnik, pedagóg, vedec

Významný slovenský právnik, priekopník a zakladateľ teórie trestného práva. Ako jediný v bývalom Československu rozpracoval kriminologickú teóriu motívu trestného činu. Angažoval sa za zrušenie trestu smrti. Bol spoluautorom ústavného zákona o súdoch a prokuratúrach, ústavného zákona o československej federácii. Od r. 1961 predsedal vedeckému kolégia SAV, člen vedeckého kolégia ČSAV, predseda vedeckej rady Právnickej fakulty UK v Bratislave. V r. 1967 – 1969 dekan Právnickej fakulty UK v Bratislave. V r. 1968 nesúhlasil s okupáciou Československa. Na znak protestu a nesúhlasu sa vzdal poslaneckého mandátu SNR a funkcie predsedu Ústavnoprávneho výboru. Bol zbavený všetkých pedagogických

a vedeckých funkcií. V r. 1972 – 1985 vedecky pracoval vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie. Získal štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy in memoriam za mimoriadne zásluhy a celoživotný prínos v oblasti sociológie a kulturológie a pozdvihnutie národného povedomia.

Hrotík, Peter

17. 4. 1935 Pusté Sady

Akademický sochár

Vysokoškolské štúdium absolvoval na výtvarnej akadémii v Prahe (Česko). Pôsobil ako výtvarný redaktor SPN a externe spolupracoval s vydavateľstvom Obzor. Od r. 1964 pracoval v múzeu v Bojniciach ako reštaurátor sochárskych zbierok. Realizoval aj niekoľko samostatných plastík. Venuje sa reštaurovaniu sakrálnych plastiky a komornej užitočnej plastiky. V súčasnosti žije a tvorí v Prievidzi.

Rapant, Daniel prof., PhD., DrSc.

17. 4. 1897 Holíč – 17. 4. 1988 Bratislava

Historik, profesor

Študoval na gymnáziu v Skalici, históriu a slavistiku na UK v Prahe (Česko) a súčasne na Vysokej škole archívnej v Prahe, v r. 1922 – 1923 na Sorbone v Paríži (Francúzsko). Bol jedným z najvýznamnejších slovenských novodobých historikov, znalec slovenskej a maďarskej problematiky, autor mnohých štúdií, v ktorých sa zaoberal koncepciou slovenských dejín. Venoval sa najmä obdobiu slovenského národného obrodzenia, starším dejinám zasvätil menšie štúdie. Písal aj početné kritiky a recenzie, ako prvý slovenský historik pozdvihol slovenskú historiografiu na európsku úroveň.

Tibenský, Tibor MUDr.

17. 4. 1930 Budmerice

Lekár

Vyrastal v Budmericiach, kde v súčasnosti žije. V mladosti ho bavila najmä beletria, písal poéziu,

hrával v ochotníckom divadle. Po gymnáziu išiel študovať medicínu. V r. 1956 nastúpil do trnavskej nemocnice na interné oddelenie, kde neskôr pôsobil ako primár. Nestora internej medicíny v Trnave si uctil aj Trnavský samosprávny kraj. Ako najstaršiemu stále aktívnemu lekárovi udelil Pamätnú medailu predsedu TTSK.

18. APRÍL

Bugár, Béla

18. 4. 1931 Jahodná – 20. 5. 2011 Komárno

Herec

V r. 1950 – 1952 bol členom maďarského dedinského súboru, od r. 1952 hercom v Maďarskom oblastnom divadle v Komárne. V r. 2006 získal Divadelnú cenu Literárneho fondu Slovenska. V r. 2008 dostal ocenenie Večný člen Jókaiho divadla v Komárne.

Khin, Antal

18. 4. 1884 Vojka nad Dunajom – 26. 11. 1973

Budapešť, Maďarsko

Učiteľ, múzejník

Základnú a meštiansku školu navštevoval v Šamoríne. Študoval na učiteľskom ústave v Modre a na univerzite v Budapešti. Bol profesorom na učiteľskom ústave v Kláštore pod Znievom a Trenčianskych Tepliciach. V r. 1940 riaditeľ učiteľského ústavu v Leviciach, po r. 1945 pôsobil v Budapešti, kde ako dôchodca pracoval v poľnohospodárskom múzeu. Je spoluzakladateľom a prvým riaditeľom Žitnoostrovského múzea v Šamoríne. Vybudoval jeho základy, organizoval zber a inštaláciu archeologických, historických a národopisných zbierok.

Nemčeková, Ernestína

rehoľným menom sestra Monika

18. 4. 1904 Kličovany – 26. 3. 1982 Vrbové

Rehoľná sestra

Kandidátkou Kongregácie sestier premonštrátok sa stala 23. septembra 1926, rehoľné rúcho prijala v r. 1928. Jej vonkajší apoštolát spočíval v starostlivosti aj o telesne postihnutú mládež v ústavoch: Tršice, Nová Baňa, Bernolákovo a Kysucké

Nové Mesto. Pracovala aj ako kuchárka v kňazských seminároch v Bratislave a Banskej Bystrici. Najdlhšie obdobie (od r. 1950) strávila v spoločnosti svojich spolusestier vo vrbovskom kláštore. Rehoľné povinnosti si plnila s nevšednou ochotou a obetavosťou.

Sidó, Ferenc

18. 4. 1923 Pata – 6. 2. 1998 Budapešť, Maďarsko

Stolný tenista

Na Slovensku žil do r. 1938. Majster sveta v dvojhre (1953), dvakrát vo štvorhre, štyrikrát v mixe, štyrikrát v súťaži družstiev, majster Európy v družstvách (1958, 1960), v dvojhre (1960). Hral na 12 MS, získal na nich 26 medailí. Bol trénerom maďarskej reprezentácie.

Veselý, Emil MUDr.

18. 4. 1901 Vrbové – 2. 2. 1989 Piešťany

Lekár

Medicínu vyštudoval v Prahe (Česko). Pôsobil na klinikách v Prahe, Viedni (Rakúsko), Berlíne (Nemecko) a Bratislave. V Piešťanoch pôsobil ako vedúci lekár na ženskom oddelení v Pro Patrii a Palace Sanatóriu. Pre židovský pôvod mu bol v r. 1940 pozastavený výkon lekárskej praxe, v r. 1942 dostal žltú legitimáciu. Skrýval sa na strednom Slovensku, bol však zatknutý a deportovaný do zberného tábora v Seredi, päť mesiacov ho väznili. V r. 1946 si zmenil priezvisko z pôvodného Weiss na Veselý. V r. 1946 – 1951 pôsobil v Michalovciach, potom sa vrátil do Piešťan. V r. 1951 sa stal prednostom a primárom gynekologického oddelenia, na tomto poste zotrval do r. 1973.

19. APRÍL

Artnerová, Maria Therese

pseud. Theone

19. 4. 1772 Šintava – 25. 11. 1829 Záhreb, Chorvátsko

Nemecká poetka, dramaticka

Žila v Šoproni (Maďarsko), v Uhrovci, v Bučanoch, vo Viedni (Rakúsko) a v Záhrebe (Chorvátsko).

Písala poéziu s prírodnými a vlasteneckými motívami. V dramatickej tvorbe sa orientovala na veselohry. Publikovala v dobových časopisoch.

Belica, Jozef

tiež Belicza, Jozef

19. 4. 1848 Dolné Orešany – 17. 2. 1890 Budapešť, Maďarsko

Historik školstva, učiteľ

Navštevoval arcibiskupské gymnázium v Trnave, učiteľský ústav v Ostrihome (Maďarsko). Učiteľ v Ostrihome, v Šali, od r. 1869 v Budapešti. Autor učebníc, príručiek, literatúry pre mládež. Štatistických prehľadov školstva. Dokumentárnu hodnotu má jeho zbierka zákonov a nariadení pre ľudové školy. Prispieval do maďarských časopisov.

Boda, Domokos MUDr.

19. 4. 1921 Dolný Štál

Lekár

Študoval na gymnáziu v Bratislave a stredoškolské štúdium ukončil v Nových Zámkoch. V Budapešti (Maďarsko) vyštudoval medicínu. V r. 1944 – 1946 pracoval v táboroch vojnových zajatcov v Komárne a v Nemecku. Do r. 1952 rezident na detskej klinike v Pesterzsébet (Maďarsko), do r. 1963 primár v Nemocnici László v Budapešti. Od r. 1963 pôsobil ako vedúci katedry medicíny Lekárskej univerzity v Segedíne (Maďarsko). V r. 1971 zamestnaný ako hosťujúci profesor na univerzite v Los Angeles (USA). V r. 1991 zástupca rektora v Segedíne.

Janega, Pavol RNDr., CSc.

19. 4. 1913 Bošáca – 27. 6. 1982 Lehnice

Pedagóg, redaktor

Základnú a meštiansku školu vychodil v Novom Meste nad Váhom, v r. 1928 – 1932 študoval na učiteľskom ústave. Pôsobil ako učiteľ v Sládkovičove, Štefánikove,

Bernolákove a v Bratislave. V r. 1951 – 1953 vedúci redaktor Učiteľských novín, od r. 1954 vedúci redaktor Spoločenských vied, v r. 1960 – 1977 zástupca šéfredaktora SPN v Bratislave. Od r. 1945 sa venoval tvorbe učebníc.

Minárik, Alojz

inak P. Polykarp

19. 4. 1914 Boleráz – 1. 5. 1992 Pezinok

Františkán

Gymnázium absolvoval v Trnave a Malackách, maturoval v r. 1936. Teológiu a filozofiu študoval v Salzburgu (Rakúsko) v r. 1936 – 1937, na teologickej fakulte v Bratislave v r. 1937 – 1939 a na pápežskom ateneu Antonianum v r. 1939 – 1943. Ordinovaný v Ríme (Taliansko) 23. marca 1940. Po vysviacke prednášal filozofiu na teologickom učilišti rehole františkánov v Žiline. V marci 1950 ho nespravodlivo odsúdili na tri roky väzenia za prípravu úkladov proti republike. Najvyšší súd v Prahe (Česko) mu zvýšil trest na šesť rokov. Odpykával si ho v Leopoldove, Handlovej, Jáchymove a Valdiciach (Česko). Po prepustení na slobodu pracoval až do dôchodkového veku ako robotník. V októbri 1981 prišiel do Charitného domu v Pezinku, kde aj zomrel.

Veselý, Marek

19. 4. 1903 Gbely – 6. 5. 1953 Gbely

Kováč, odbojár

Robotník Naftových dolov Gbely. Prvý predseda MNV Gbely, komunista, počas Slovenského štátu vedúci odbojovej skupiny. Po prechode frontu predseda Ľudového súdu v Gbeloch zaoberajúci sa činnosťou kolaborantov, funkcionárov HSĽS a gardistov. V kronikách sa spomína jeho uvážlivé konanie.

20. APRÍL

Bizmayer, Ignác

20. 4. 1922 Košolná

Keramikár, národný umelec

Vyrastal na habánskom dvore v obci Košolná. V detstve sa stretol so znalcom habánskej

fajansy Heřmanom Lansfeldom, ktorého pôsobenie v Košolnej ho ovplyvnilo pri výbere životnej dráhy. Učil sa v Keramickej škole v Modre, pôsobil ako majster v Slovenskej ľudovej majolike. V r. 1957 sa osamostatnil. Začal sa venovať vlastnej keramickej tvorbe vo vlastnom ateliéri a pri vlastnej peci v Harmónii pri Modre. Vo svojom diele sa sústredil na figurálnu tvorbu, keramickú plastiku, úžitkovú dekoratívnu keramiku. Stvárnil postavy muzikantov, remeselníkov, vinohradníkov, tanečníkov. Medzi najznámejšie diela patrí cyklus Vinohradnícky rok a Vinohradnícka lajtra. Jeho práce sú vystavené v Múzeu Ľudovíta Štúra v Modre a v Galérii Ignáca Bizmayera nachádzajúcej sa v modranskej rotundovej bašte. Je držiteľom štátneho vyznamenania Pribinov križ I. triedy za mimoriadne významné zásluhy v oblasti výtvarného umenia a figurálnej tvorby. V r. 2007 získal Čestné občianstvo TTSK. Pri príležitosti životného jubilea mu prezident SR Ivan Gašparovič udelil Medailu prezidenta Slovenskej republiky.

Hirner, Teodor PhDr.

20. 4. 1910 Smolenice – 14. 5. 1975 Bratislava

Skladateľ, dirigent

V r. 1932 maturoval na gymnáziu v Trnave. V r. 1932 – 1939 pôsobil ako učiteľ a zbormajster spevokolu v Pezinku, v r. 1939 – 1949 vojenský kapelník v Bratislave. V r. 1942 – 1948 študoval na

Konzervatóriu v Bratislave organ, zároveň študoval hudobnú vedu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a na KU v Prahe (Česko). V r. 1945 začal komponovať, v r. 1949 – 1954 pracovník košického rozhlasu, v r. 1955 – 1961 tvorivý tajomník Zväzu slovenských skladateľov, od r. 1961 – 1975 riaditeľ Konzervatória v Košiciach. V hudobnej tvorbe sa sústredil na zbieranie, spracovanie a úpravu slovenských ľudových piesní.

Kovár, Viliam

20. 4. 1915 Stolac, Bosna a Hercegovina – 2. 4. 1982 Trnava
Novinár, redaktor, publicista, prekladateľ

Maturoval na gymnáziu v Skalici v r. 1933. Študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a na univerzite v Záhrebe (Chorvátsko), v r. 1939 – 1945 redaktor Slováka v Bratislave. Potom úradník v Cíferi a učiteľ v Pezinku. Prekladal hlavne z chorvátskeho jazyka.

Košický, Ivan MUDr.

20. 4. 1943 Trnava – 3. 12. 2004 Trnava

Lekár-stomatológ, publicista, karikaturista

Kolektor pamiatok viažúcich sa na Trnavu, turistu. Okrem svojej profesie známy ako dlhoročný spolupracovník časopisu Kultúra a život Trnavy, kde bola uverejnená celá rada jeho karikatúr. Významná osobnosť kultúrneho života Trnavy.

Landstein, Max Meir MUDr.

1864 Plavecký Svätý Mikuláš – 20. 4. 1914 Cífer

Lekár

Absolvent trnavského gymnázia. Medicínu vyštudoval vo Viedni (Rakúsko) v r. 1891, od r. 1892 obvodný lekár v Cíferi. Známy ako výnimočná osobnosť a zvlášť lekár chudobných. Dnes má svoju pamätnú tabuľu v Cíferi na dome, kde 22 rokov žil a pracoval.

Nemeš, Ladislav Ing.

20. 4. 1931 Gbelany

Propagátor vodného lyžovania

Významnou mierou sa pričínal o vybudovanie prvej základne vodného lyžovania v Piešťanoch a v r. 1982 sa vybuďoval objekt pre vodné lyžovanie. Zaslúžil sa o to, že v r. 1966 sa v Piešťanoch vybuďovala Ratnovská zátoka. Ako predseda klubu vodnolyžiarov v Piešťanoch a predseda Slovenského zväzu vodného lyžovania má zásluhy na rozvoji tohto športu. V r. 2011 získal Cenu TTSK za mimoriadny prínos k rozvoju a propagácii vodného lyžovania na Slovensku i vo svete.

21. APRÍL

Duchoň, Karol

21. 4. 1950 Galanta – 5. 11. 1985 Bratislava

Spevák

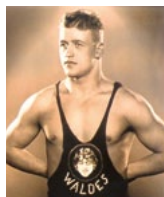

Od r. 1968 sa začala odvíjať jeho životná dráha ako speváka populárnych piesní. V r. 1973 získal striebornú a v r. 1974 zlatú Bratislavskú lýru. Koncertoval a vystupoval na domácej aj zahraničnej hudobnej scéne. Hudobná scéna mu v r. 2006 vzdala poctu a obdiv udelením ceny Aurel 2006 za celoživotný prínos do hudobnej kultúry SR. V apríli 2012 mu v jeho rodnom meste odhalili bronzovú bustu (autor Ladislav Sabo).

Herda, Jozef

21. 4. 1910 Trnava – 4. 10. 1985 Bratislava

Športovec

Jeden z najvýznamnejších predstaviteľov československej zápasníckej školy, ako prvý Slovák získal olympijskú medailu. Bolo to na XI. Olympiáde v Berlíne (Nemecko) r. 1936, vybojoval si striebornú medailu. Získal ju klasickým štýlom v hmotnosti do 66 kg. Za 28 rokov aktívnej činnosti vybojoval 1587 zápasov, z ktorých 1501 vyhral, pričom získal 15 titulov majstra ČSR, majster Európy. Od r. 1931 sa popri pretekaní venoval aj trénerskej práci a od r. 1937 rozhodcovskej činnosti. Výrazne sa zaslúžil o rozvoj a propagáciu zápasníckeho športu na Slovensku a v ČSR. Čestný občan mesta Trnava in memoriam. Jeho meno nesie námestie a športové gymnázium v Trnave.

Ivánfi, Eduard

vl. menom Jancsik, Vojtech

21. 4. 1821 Šamorín – 28. 1. 1900 Mosonmagyaróvár, Maďarsko

Historik, stredoškolský profesor

Študoval na gymnáziu v Bratislave. V r. 1837 vstúpil do rehole piaristov. Teológii študoval na

rehoľných školách vo Váci (Maďarsko), v Nitre, v Jure pri Bratislave. V r. 1846 bol vysvätený za kňaza. Po skončení štúdia bol profesorom na rehoľných gymnáziách v Maďarsku a Rumunsku. Venoval sa najmä heraldike a regionálnym dejinám, osobitne Mošošskej župe. Publikoval odborné články. R. 1865 založil Historickú archeologickú spoločnosť župy Mošoš.

Kvetňanský, Richard RNDr., DrSc.

21. 4. 1937 Trnava

Biochemik, endokrinológ

V Ústave experimentálnej endokrinológie SAV v Bratislave začal pôsobiť od r. 1960. V r. 1995 – 2003 bol riaditeľom tohto ústavu. Je medzinárodne uznávaným vedeckým pracovníkom. Je priekopníkom kozmického výskumu v lekársko-biologických vedách na Slovensku. Realizoval množstvo medzinárodných experimentov a z kozmického centra na Bajkonure (Kazachstan) koordinoval let prvého slovenského astronauta Ivana Bellu. Za svoju prácu bol ocenený viacerými cenami, je nositeľom Čestnej plakety Jána Jessenia za zásluhy v lekárskejších vedách a štátneho významu Pribinov kríž II. triedy. V r. 1983 získal Pfitzerovu cenu a v r. 2008 bol označený za významnú osobnosť SAV.

Stredánsky, Ivan MUDr.

21. 4. 1936

Lekár

Dlhoročný primár novorodeneckého oddelenia trnavskej nemocnice, po jeho nástupe do funkcie primára získalo novorodenecké oddelenie popredné miesto na Slovensku. Vybuďoval jednotku intenzívnej starostlivosti pre novorodencov, ktorá na oddelení chýbala. Ako prvá v západoslovenskom kraji začala v trnavskej nemocnici fungovať ambulancia pre rizikových novorodencov, ktorú dlhodobo viedol. Špičkové novorodenecké oddelenie, ktoré vybuďoval, dodnes pokračuje v jeho úspešne začatej práci. Držiteľ ocenenia Cena mesta Trnavy za rok 2011.

Sedlák, Ján

21. 4. 1914 Veľká Lodina – 24. 3. 2007

Stredoškolský, vysokoškolský pedagóg

Absolvoval gymnázium v Košiciach v r. 1934. Študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, Jagelonskej univerzite v Krakove (Poľsko) a na Sorbone v Paríži (Francúzsko) v r. 1934 – 1938. Na trnavskom gymnáziu pôsobil v r. 1939 jeden školský rok. Následne sa vrátil do Bratislavy. Potom dramaturg činohry SND, redaktor časopisu Rozvoj a Kultúra, dramaturg Slovenského filmu. Stredoškolský profesor na Dievčenskom a pedagogickom gymnáziu v Bratislave v r. 1948 – 1954. Neskôr bol pracovníkom Výskumného ústavu pedagogického, od r. 1961 Pedagogickej fakulty v Trnave.

22. APRÍL

Bernadič, František

22. 4. 1910 Ružindol – 12. 7. 1982 Rohov

Cirkevný hodnostár

Teológiu študoval v Trnave. Pôsobil ako kaplán v Hlohovci, ako správca fary v Šoporni, farár v Šúrovciach, v r. 1940 náhradný dekan a cirkevný škôldozorca dištriktu Sered' a Urmín, od r. 1941 farár v Seredi. V r. 1950 perzekvovaný, po návrate z väzenia pracovník Štátnych majetkov v Trnave.

Telegdi, Mikuláš

tiež Telegdy, Mikuláš

1535 Tileagd, Rumunsko – 22. 4. 1586 Trnava

Cirkevný hodnostár, náboženský spisovateľ

V r. 1582 sa stal vikárom Ostrihomského arcibiskupstva v Trnave. Bol popredným protireformačným spisovateľom a vydavateľom. Z poverenia Ostrihomskej kapituly zakúpil v r. 1577 vo Viedni (Rakúsko) jezuitskú kníhtlačiareň a inštaloval ju v Trnave. Vo vlastnej tvorbe sa zaoberal vieroučnými problémami a polemikou s protestantmi.

Teplanský, Pavol

22. 4. 1886 Trnava – 16. 5. 1969 Trnava

Politik, pedagóg, podnikateľ

Absolvoval Učiteľský ústav v Modre. Učil v Myslenciach, Suchej nad Parnou, od r. 1927 bol statkárom v Košolnej. Predseda Roľníckej pokladnice a Západoslovenského roľníckeho družstva v Trnave. V r. 1938 minister poľnohospodárstva, obchodu, verejných prác a financií slovenskej autonómnej vlády. Nesúhlasil s rozbitím Československej republiky a v marci 1939 sa vzdal všetkých politických funkcií.

Turkovič, Juraj

tiež Turkovich, Juraj

22. 4. 1595 Brdovec, Chorvátsko – 24. 8. 1654 Trnava

Univerzitný profesor, jezuita, filozof, teológ

Filozofiu vyštudoval v Ríme (Taliansko). Teológiu študoval v Štajerskom Hradci (Rakúsko). Na Trnavskej univerzite prednášal teológiu a v r. 1653 – 1654 tu zastával funkciu jej šiesteho rektora.

23. APRÍL

Adamovič, Jozef prof., Mgr. art., ArtD.

23. 4. 1939 Trnava

Herec, pedagóg

V r. 1960 absolvoval herectvo na VŠMU v Bratislave a stal sa členom SND, v ktorom pôsobil až do r. 1990. Vytvoril približne 60 divadelných postáv. Bohatá je jeho filmová a televízna tvorba. V r. 1971 dostal hlavnú úlohu grófa Mórica Beňovského v 13-dielnom koprodukčnom slovensko-maďarskom televíznom seriáli Vivat Beňovský!. Na svojom konte má 120 televíznych inscenácií, seriálov a filmových projektov. Uplatnil sa aj v dabingu. Od r. 1985 pôsobil ako režisér v divadlách, predovšetkým v Přerove a Ostrave (Česko). Bol tiež spoluzakladateľom Akadémie múzických umení v Banskej Bystrici. Dostal hereckú cenu Slovenského literárneho fondu za herecký výkon. Prezident SR mu udelil štátne vyznamenanie Pribinov kríž II. triedy za mimoriadne zásluhy o kultúrny rozvoj SR. Je laureátom ocenenia a držiteľom pamätnej

dlaždice na Filmovom chodníku slávy (2011). Držiteľ Ceny TTSK a Ceny mesta Vrbové.

Čizmazia, Ján Vojtech

tiež Cizmazia, Ján Vojtech

23. 4. 1789 Nové Zámky – 19. 8. 1870 Suchá nad Parnou

Kňaz, publicista

Študoval na gymnáziu v Nových Zámkoch, filozofiu a teológiu v seminári v Trnave, r. 1822 v Ostrihome (Maďarsko), kde bol vysvätený. Pôsobil ako kaplán, neskôr ako administrátor na viacerých farách, napr. v r. 1863 – 1866 v Zelenči, od r. 1866 v Suchej nad Parnou. Autor publikácie s náboženskou problematikou, článkov o manipulácii s tabakom a o pestovaní tabaku v Hontianskej župe.

Frašťacký, Ján Pruno

1560 Hlohovec – 23. 4. 1586 Trenčín

Učiteľ, básnik, spisovateľ

Za pomoci Balassovcov študoval v Žiline u Mikuláša Kelencinoša. Neskôr študoval na univerzitách v Jene, Wittenbergu a v Lipsku (Nemecko). V r. 1581 sa stal učiteľom v Hlohovci. V r. 1583 odišiel učiť na nižšie evanjelické gymnázium do Trenčína. Bol autorom cirkevných piesní. Jeho najväčším dielom je preklad Lutherovho katechizmu, vytlačený v Hlohovci v r. 1585 pod názvom Katechizmus latinsko-slovenský, ktorý pomohol svojim obsahom a metodikou k rozvoju školstva.

Jelínek, Ján Krstiteľ

23. 4. 1780 Trnava – 17. 4. 1841 Trnava

Kníhtlačiar

Syn kníhtlačiara Václava Jelínka, po ktorom v r. 1823 prevzal tlačiareň. Vydával bernolákovských autorov. Zaslúžil sa o presné vydanie diel Jána Hollého. Angažoval sa aj v komunálnej politike.

Ješko, Timotej RNDr., CSc.

23. 4. 1937 Červeník

Fyziológ rastlín

V r. 1960 promoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Doktorát a hodnosť kandidáta vied získal v r. 1969. V r. 1961 pôsobil na Výskumnom ústave rastlinnej výroby v Trnave, v r. 1961 – 1968 na Chemickom ústave SAV v Bratislave, od r. 1968 na Botanickom ústave SAV v Bratislave. V r. 1990 – 1996 podpredseda Slovenskej botanickej spoločnosti. Autor viac ako 70 vedeckých prác.

Náray, Juraj

tiež Náray, György

23. 4. 1645 Palócz, Maďarsko – 5. 12. 1699 Trnava

Náboženský spisovateľ, cirkevný hodnostár

Študoval na gymnáziu v Győri (Maďarsko) a v Trnave, filozofiu a teológiu na univerzite v Trnave, od r. 1666 na nemecko-uhorskom kolégiu v Ríme (Taliansko), v r. 1668 vysvätený za kňaza. V r. 1690 ostrihomský kanonik a turniansky archidiakon, v r. 1691 zvolenský archidiakon v Trnave. Jeden z najvýznamnejších katolíckych skladateľov duchovných piesní v 17. storočí. Napísal a zhudobnil stovky duchovných piesní, časť z nich zaradil do zbierky *Lyra coelestis*. Viaceré jeho náboženské práce zostali v rukopise.

24. APRÍL

Palkovič, Juraj

tiež Palkovics, Jur

24. 4. 1763 Veľké Chlievany – 21. 1. 1835 Ostrihom, Maďarsko

Národovec, prekladateľ, cirkevný hodnostár

Ľudovú školu absolvoval v Doľanoch, gymnázium vo Sv. Jure pri Bratislave, teológiu študoval v Trnave, Viedni (Rakúsko) a Bratislave. Ako kaplán pôsobil v štiavnických Baniach a v Pezinku, v r. 1800 – 1820 profesor cirkevného práva a etiky na seminári v Trnave. Ako knihovník usporiadal v Trnave kapitulný archív, materiály z neho využil na práce z cirkevných dejín, ktoré však zostali v rukopise. Po presídlení kapituly pôsobil

v Ostrihome. Patril k vedúcim osobnostiam slovenského politického a kultúrneho života, podporoval slovenských literátov. Zaslúžil sa o prvý preklad Biblie do bernolákovčiny. Vlastnil bohatú knižnicu a numizmatickú zbierku, ktorú daroval ostrihomskej kapitule.

Selepčeni, Juraj

tiež Szelepchényi Juraj, Slepčiansky Juraj, Pohroncius Juraj

24. 4. 1595 Trnava – 14. 1. 1685 Letovice, poch. Mariazell, Rakúsko

Náboženský spisovateľ, cirkevný a krajinjský

hodnostár

Študoval na gymnáziu v Trnave, filozofiu a teológiu v Ríme (Taliansko). Hlásil sa k slovenskému pôvodu. Podporoval cirkevné školstvo, v Trnave zriadil aj kňazský seminár a šľachtický konvikt. Finančne podporoval protireformačné umenie na Slovensku. Amatérsky sa venoval medirytine a portrétovaniu.

Šuranová-Kucmanová, Eva

tiež Kucmanová-Šuranová, Eva

24. 4. 1946 Ózd, Maďarsko

Športovkyňa

Z Veľkého Blahova dochádzala do Dunajskej Stredy, kde začínala s atletikou. V r. 1961 – 1964 členka TJ DAC Dunajská Streda, v r. 1965 – 1976 Slávia SVŠT Bratislava, v r. 1977 – 1978 Rudá hvězda Praha (Česko). Päťkrát majsterka Československa v skoku do diaľky. Utvorila rekord v behu na 100 m prekážok a dvakrát v skoku do diaľky. V r. 1972 na OH v Mníchove (Nemecko) získala bronzovú medailu, v r. 1974 na ME v Ríme (Taliansko) striebornú medailu. V r. 1972 Zaslúžila majsterka športu. V r. 2003 získala ocenenie Bronzové kruhy SOV a v r. 2007 Strieborné kruhy SOV.

25. APRÍL

Benža, Mojmír

25. 4. 1941 Senica

Etnológ

Stredoškolské štúdium absolvoval v Senici. V r. 1966 ukončil štúdium národopisu na FiF KU v Prahe (Česko). V r. 1964 – 1980 pracoval v SNM v Martine, od r. 1980 pracoval na Ústave etnológie SAV v Bratislave. Externe prednášal na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Venuje sa problematike tradičného odevu a staviteľstva, Slovákom v zahraničí a národnostným menšinám. Spolupracoval na príprave a realizácii štyroch najvýznamnejších projektov slovenskej národopisnej vedy: stálej expozície ľudovej kultúry v SNM v Martine (1970 – 1975), Múzea slovenskej dediny - skanzenu v Martine (1972 – 1980), Etnografického atlasu Slovenska (1969 – 1990) a Encyklopédie ľudovej kultúry Slovenska (1986 – 1994).

Gáspár, Tibor

25. 4. 1928 Klúčovec – 14. 8. 2011 Dunajská Streda

Pedagóg

Syn reformovaného duchovného. Študoval na Reformovanom kolégiu v Pápe (Maďarsko), neskôr pracoval ako poľnohospodár. V Bratislave získal diplom pedagóga z aprobácie maďarčina – dejepis. Od r. 1955 bol učiteľom. Učil na gymnáziu s vyučovacím jazykom maďarským v Komárne. V r. 1993 získal vyznamenanie Pro Urbe Komárno, v r. 2000 Cenu Czabán Samu a v r. 2001 Cenu Pro Probitate.

Kresák, Cyril

25. 4. 1863 Dolný Kubín – 13. 4. 1945 Senica

Hospodársky pracovník, signatár Martinskej deklarácie, politik

Po ukončení štúdia v r. 1882 až do svojho odchodu do dôchodku v r. 1925 pracoval v oblasti peňažníctva. Jeho meno je spojené predovšetkým s Tatra bankou. V r. 1889 bol poverený funkciou účtovníka v novozaloženej filiálke Tatra banky v Senici, ktorá sa až do r. 1913 stala miestom jeho pôsobenia. Stal sa predsedom dozorného poverenia Myjavskej banky, Obchodnej banky

v Skalici, Trnavskej a vidieckej ľudovej banky. Bol signatárom Martinskej deklarácie z r. 1918.

26. APRÍL

Blaho, Pavel st.

26. 4. 1844 Skalica – 29. 8. 1938 Bratislava

Kňaz, spisovateľ, redaktor, národný buditeľ

Študoval teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán a farár. Od r. 1919 bol bratislavským kanonikom a pápežským prelátom. Zakladateľ kultúrnych spolkov na Záhori. Bol redaktorom Katolíckych novín a vydával časopis Kazateľ. Vydal knihu spomienkových črt Slabí a mocní.

Červenka, Jaroslav Mgr.

26. 4. 1937 Šintava – 8. 8. 2006 Galanta, poch. Sered'

Klarinetista, altaxofonista, skladateľ, hudobný aranžér, pedagóg

Po ukončení bratislavského konzervatória vyštudoval VŠMU. Po skončení štúdia vyučoval a neskôr sa stal riaditeľom Ľudovej školy umenia v Seredi. Od r. 1952 hrával so seredským Ali Jazz Bandom, ktorý sa špecializoval na tradičný džez. V r. 1970 – 1985 hrával, komponoval aj aranžoval skladby v Revival Jazz Band Petra Lipu, pôsobil aj v Tradicional & Revival Jazz Bande. Patril medzi špičkových slovenských džezových hudobníkov. Držiteľ mnohých ocenení.

Opát, Jozef

26. 4. 1928 Kovárce

Ľudový umelec, maliar

Maľovať ho bavilo od detstva. Ako 18-ročný odišiel pracovať do chemického závodu pri Vrchlabí v Čechách. Po návrate z Čiech sa usadil v Šintave. Najskôr pracoval ako murár, neskôr sa zamestnal v Seredi ako kamenár. Potom pracoval ako kamenár na obecnom úrade v Šintave. Vytvoril viac ako päťsto obrazov. Rámy na obrazy si zhotovoval a maľoval sám. Počas svojej dlhoročnej tvorby mal niekoľko desiatok výstav. Získal viacero ocenení, napr. Čestné uznanie na XII. celoslovenskej súťaži amatérov – výtvarníkov v Dubnici nad Váhom

v r. 1974, Cenu obce Šintava za celoživotnú reprezentáciu, udelenú v r. 1998.

Rympel, Václav

26. 4. 1883 Piešťany – 25. 5. 1949 Piešťany

Kameňosochár

Tvorivú dielňu mal na dnešnej Staničnej ulici v Piešťanoch. S jeho dielami sa môžeme stretnúť v obciach ležiacich od Piešťan smerom na Nové Mesto nad Váhom.

27. APRÍL

Moravec, Viliam Ing.

27. 4. 1928 Šintava

Bankár

V r. 1943 nastúpil do dvojročnej obchodnej školy YMCA v Bratislave, ktorú ukončil až po prechode frontu v júli 1945. V r. 1961 – 1966 študoval popri zamestnaní na VŠE v Bratislave. V r. 1971 – 1973 si rozšíril vzdelanie postgraduálnym štúdiom. V r. 1975 – 1977 pokračoval v štúdiu v odbore medzinárodné vzťahy a medzinárodné právo. Bol poslaný do Tunisu, ako obchodný pridelenec vtedajšej ČSSR. Po štyroch rokoch v zahraničí sa vrátil na pôvodné pracovisko, do Štátnej banky československej. V r. 1990 ŠBČS zanikla a vytvorila sa Všeobecná úverová banka, kde pracoval do 30. júna 1992. Za dlhoročnú prácu bol ocenený viacerými pamätnými medailami a čestným titulom Zaslúžilý pracovník ŠBČS.

Palárik, Ján

pseud. Beskydov, Ján Beskydov, Paliarik Ján

27. 4. 1822 Raková – 7. 12. 1870 Majcichov

Dramatik, spisovateľ, farár

Teológiu študoval v Ostrihome (Maďarsko), Bratislave a Trnave. V r. 1862 – 1870 bol farárom v Majcichove. Svojou dramatickou tvorbou pranie-roval meštiactvo a spoločenské neduhy. Veselohrami zaktivoval divadelné ochotníctvo na Slovensku. Autor známych veselohier Inkognito (1858),

Drotár (1860), Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch (1862). Bol zakladateľom časopisu Cyrill a Method. Patril medzi zástancov štúrovskej spisovnej slovenčiny. Spoluzakladateľ MS a člen výboru Spolku sv. Vojtecha. V Trnave je po ňom pomenované divadlo a ulica. Je držiteľom Pamätnej medaily predsedu TTSK in memoriam za národnobuditeľskú činnosť.

28. APRÍL

Lošonský, Michal

pseud. Michal Želiar

28. 4. 1925 Brestovany

Režisér, novinár, publicista

Študoval na Gymnázium Jána Hollého v Trnave. Už ako študent sa angažoval v trnavskom divadle. V štúdiu pokračoval na gymnázium v Trenčíne, kde založil divadelný krúžok Nová scéna. V r. 1946 odišiel študovať do Prahy (Česko) filmovú réžiu na AMU a zároveň estetiku a dejiny umenia na KU. V r. 1948 musel štúdium prerušiť, v r. 1949 emigroval do zahraničia. V rakúskom Innsbrucku pokračoval v štúdiu na univerzite. Keď začala vysielateľ rozhlasová stanica Slobodná Európa, zamestnal sa tam ako režisér, neskôr ako redaktor. Poslucháčom známy pod pseudonymom Michal Želiar. Autor rozhlasových seriálov, veršov, úvah a fejtónov. Vo svojich reláciách propagoval Trnavu, informoval o významných osobnostiach mesta a okolia. V r. 1990 odišiel zo Slobodnej Európy. Za mediálnu prezentáciu mesta Trnava vo svete získal aj ocenenie Čestné občianstvo mesta Trnava. Žije v Tirolsku (Rakúsko).

Šaško, Martin

28. 4. 1807 Brezová pod Bradlom – 20. 2. 1893

Brezová pod Bradlom

Organár

Za stolára sa vyučil v Skalici. Svojho majstra prekvapil vyrobením drevených hodín a malého organčeka. Na odporúčenie Brezovčana Martina Šepláka odišiel zdokonaľiť sa v organárskom umení do Brna (Česko) k majstrovi Franzovi Harbichovi, kde strávil 3 roky. Pôsobil v rodisku, kde vo svojej

dielni vchoval výborných organárov. Okrem výroby sa venoval aj oprave a prestavbe organov. Organy postavil asi v stovke evanjelických aj rímskokatolíckych kostolov: Dobrá Voda (1837 – jeho druhý organ), Skalica, Jaslovské Bohunice (1841 – najstaršie Šaškovo dielo dodnes zachované v pôvodnej podobe), Jablonica, Horné Saliby, Vrbovce, Hlboké, Modra, Veľké Leváre, Sládkovičovo (1867), Myjava (1870 – s 25 registrami to bol najväčší organ na Slovensku), Trnava (Katedrála sv. Jána Krstiteľa), Békešská Čaba (Maďarsko) (1872 – so synom Martinom v reformovanom kalvínskom kostole; bolo to ich najväčšie dielo: mal 32 registrov a 8 pomocných), Stará Turá, Vrbové, Necpaly (1876), Bratislava (Malý ev. kostol – 1878); na Košariská, Dolné Saliby, Nitrianska Streda a inde.

29. APRÍL

Furda, Ivan Ing., dr.

29. 4. 1938 Trnava
Vedecký pracovník

Úspešný výskumný vedecký pracovník v oblasti cukrov, umelých sladidiel a jedlých vláknin, autor patentov, ktoré pôsobia proti obezite a preventívne aj proti rakovine. Strednú školu absolvoval v Trnave. Potom študoval na Fakulte chemického inžinierstva SVŠT v Bratislave. V r. 1967 získal ašpirantúru v oblasti chémie polysacharidov na Chemickom ústave SAV. Invázia vojsk Varšavskej zmluvy ho s manželkou zastihla v Ottawe (Kanada), kde bol pozvaný na ročný študijný pobyt. Rozhodol sa, že do vlasti sa už nevráti. Od r. 1971 pracoval ako vedecký výskumný pracovník v potravinárskej firme v USA General Foods Corp. a od r. 1978 viedol výskum v oblasti cukrov, umelých sladidiel a najmä jedlých vláknin u konkurenčnej firmy General Mills v Minneapolis v Minnesote (USA). V r. 1995 založil privátnu konzultáciu firmu, ktorej prezidentom je dodnes. Je autorom dvoch kníh o jedlých vlákninách publikovaných v USA, ôsmich patentov a mnohých publikácií. Vyvinul aj metódu na analýzu vláknin, ktorá sa používa na celom svete. Je tiež autorom jedného z najzdravších cereálnych produktov v USA.

Gregorovičová, Bronislava čat.

29. 4. 1983 Piešťany – 19. 1. 2006 Hejce, Maďarsko
Vojačka z povolania

Pochádzala z Čhtelnice. Lietanie bol jej veľký sen, ktorý sa jej v službách armády podarilo splniť. Nalietaných mala 650 letov. Tragicky zahynula počas návratu slovenských vojakov z misie KFOR z Kosova. Vojenské lietadlo havarovalo neďaleko maďarskej obce Hejce. V tejto misii neletela ako členka misie, ale ako letuška vojenského lietadla.

Pospišil, Jozef

29. 4. 1897 Siladice – 15. 7. 1976 Bratislava
Akademický sochár

Študoval na AVU v Prahe (Česko). V r. 1927 bol na študijnej ceste v Paríži (Francúzsko). Potom sa usadil v Bratislave. V r. 1931 založil Združenie slovenských umelcov a bol jeho predsedom až do jeho rozpustenia v r. 1940. Je autorom pamätníkov viacerých slávnych osobností, napr. Ľudovíta Štúra v Bánovciach nad Bebravou, Antona Bernoláka v Nových Zámkoch, ap. Nad obcou Haniska na východnom Slovensku sa týči jeho monumentálny pomník roľníckeho povstania. V r. 1974 získal titul zaslúžilý umelec.

30. APRÍL

Báčmedei, Štefan Pavol

tiež Bácsmegyei, Bachmegyei
1690 Trenčín – 30. 4. 1735 Trnava
Lekár, spisovateľ

Medicínu študoval od r. 1709 na univerzite vo Wittenbergu, od r. 1710 v Jene (Nemecko). R. 1716 – 1720 úradný lekár Gemerskej stolice v Rožňave, v r. 1721 – 1728 vojenský lekár v Sedmohradsku (Rumunsko), v r. 1729 – 1730 osobný lekár arcibiskupa Imricha Čákiho v Bratislave, od r. 1730 lekár ostrihomskej kapituly a reholí v Trnave. Zaoberal sa prírodnými vedami a zdravotnou. Písal o šírení epidemických chorôb v Rožňave a Trnave, o zdravotnej situácii obyvateľstva, vplyvoch počasie na chorobnosť, účinkoch termálnych vôd. Robil i meteorologické pozorovania. Venoval sa aj matematike, chémii a alchýmii, v ktorej hľadal možnosť

nových liečebných postupov. Na následky chemických pokusov aj zomrel.

Dosedla, Jozef MUDr.

30. 4. 1909 Martin – 1. 4. 1983 Sobrance
Lekár

Lekársku fakultu postupne študoval vo Viedni (Rakúsko), v Prahe (Česko) a v Bratislave, kde v r. 1943 štúdium ukončil. V r. 1943 – 1951 pôsobil na gynekologicko-pôrodníckom oddelení Štátnej oblastnej nemocnice v Trnave. V r. 1949 sa zúčastnil študijného pobytu na univerzite v Berne vo Švajčiarsku. Tu sa oboznámil s laparoskopickým vyšetrením v gynekológii a epidurálnou anestéziou. Tieto poznatky sa snažil po návrate do Československa zaviesť do klinickej praxe. V r. 1951 bol ako prvý lekár zo Slovenska na sťaži v Ústave pro péči o matku a dieťa v Prahe (Česko), kde získal osvedčenie o kvalifikácii viesť veľké gynekologicko-pôrodné oddelenie. Funkciu primára gynekologicko-pôrodného oddelenia vykonával postupne v nemocniciach v Leviciach, Vrábľoch, Stropkove a v Sobranciach. Bol zástancom prirodzeného plánovania rodičovstva. Je autorom troch kníh, niekoľkých vedeckých prác a populárno-vedeckých publikácií.

Sandtner, Štefan

pseud. Adam Výška, Ján Brest, Fidel Čas, Cyril Hora, Peter Skala, Dominik Vrba, Ferko Vek
30. 4. 1916 Pezinok – 14. 8. 2006 Bratislava
Salezijánsky kňaz, básnik, prekladateľ, redaktor

V r. 1934 vstúpil do saleziánskej rehole. Maturoval na gymnáziu v Kláštore pod Znievom v r. 1938. V r. 1939 – 1943 študoval teológiu na Pápežskej gregoriánskej univerzite v Ríme (Taliansko). Za kňaza bol vysvätený v r. 1943. V r. 1943 – 1945 prednášal teológiu v Hronskom Sv. Beňadiku a v r. 1945 – 1950 pôsobil ako školský radca v študentáte v Trnave, v Hodoch pri Galante a v Šaštíne. Súčasne bol poslucháčom Filozofickej fakulty UK v Bratislave (odbor filozofia a slovenčina). Vo februári 1952 bol odsúdený na pätnásť rokov za velezradu. Prešiel väznicami v Leopoldove, Bratislave, Ilave a Mirove (Česko). Prepustili ho v r. 1960.

V r. 1960 – 1968 pracoval ako skladník, od r. 1968 žil v Pezinku a Bratislave, po novembri 1989 v saleziánskom dome v Bratislave a redigoval časopis Don Bosco. Po r. 1989 vydal dvanásť knižných diel vlastnej tvorby a viac ako päťdesiat prekladov francúzskych, nemeckých, českých a talianskych autorov. Od r. 1994 bol členom Spolku slovenských spisovateľov. Za zbierku básní Stromy získal literárnu cenu udelenú v r. 1996 VÚB. Rada pre vedu, vzdelanie a kultúru Konferencie biskupov Slovenska mu vo februári 2006 udelila Cenu Fra Angelico.

Szántó, Ladislav prof., DrSc.

30. 4. 1894 Uhrovec – 22. 4. 1974 Bratislava
Pedagóg, filozof, publicista

Učil v Čadci, v r. 1934 – 1945 riaditeľ meštianky v Galante. Bol šéfredaktor, riaditeľ nakladateľstva Pravda. Neskôr pedagogicky pôsobil na VŠE v Bratislave, potom pôsobil ako riaditeľ Filozofického ústavu SAV. Do filozofického života vstúpil v 20. rokoch 20. storočia článkami a štúdiami.

Szinger, Ján

30. 4. 1941 Michal na Ostrove
Polovník, podnikateľ

V r. 1959 – 1990 pracoval na ONV v Dunajskej Strede na odbore vnútorných vecí, najprv ako referent, neskôr ako vedúci odboru. V r. 1990 – 2000 bol podnikateľom. Od r. 1959 je členom Slovenského poľovníckeho zväzu (SPZ). V r. 1973 – 1992 člen Predsedníctva Okresnej organizácie SPZ a člen Ústredia SPZ v Bratislave. Od r. 1997 predseda dozornej rady Okresnej organizácie, a od r. 2010 predseda dozornej rady Obvodnej poľovníckej komory Dunajská Streda. Od r. 2012 je predsedom Okresnej organizácie SPZ v Dunajskej Strede. Je gestorom a zakladajúcim členom organizačného výboru Žitnoostrovských poľovníckych slávností v Báci. Za svoju činnosť získal viacero ocenení, napr. Zlatú medailu Za rozvoj slovenského poľovníctva I. stupňa, Pamätnú medailu sv. Huberta a ocenenie Zlatý kamzík. Býva v Blažove.

Máj

Mikuláš Schneider-Trnavský

24. 5. 1881 Trnava

/Hudobný skladateľ, pedagóg/

1. MÁJ

Sušienka, Jozef

1. 5. 1938 Nová Bystrica

Akademický sochár, keramik

Študoval na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave. V r. 1958 odchádza na VŠUP do Prahy (Česko). Štúdium ukončil v r. 1964. Za veľkorozmerné vázy Mušle (1971 – 1972) bol ocenený zlatou medailou vo Faenze (Taliansko). Od r. 1964 sa pravidelne zúčastňuje kolektívnych výstav doma i v zahraničí. Vyvinul novú techniku „vybuchovania“ tvaru z fabrického polotovaru. Touto technikou vytvoril množstvo dutých oblých plastík a váz. Širokej verejnosti je známy ako autor guľovitých váz, často skrytých pod názvom Ikebany. Vytvoril si vlastný individuálny umelecký jazyk, ktorý uplatňuje vo svojej tvorbe. Od r. 1971 je členom AIC (Medzinárodnej akadémie keramikov). Venuje sa aj maľbe. V máji 2008 mu bola udelená za celoživotné dielo a reprezentáciu Hlohovca Pamätná medaila predsedu TTSK. Žije a tvorí v Hlohovci.

Šoltész, Jozef JUDr., CSc.

1. 5. 1909 Vranov nad Topľou – 19. 3. 1977 Bratislava

Právnik, verejný činiteľ

Študoval na Právnickej fakulte UK v Bratislave. V r. 1934 – 1950 pôsobil ako pracovník banky, poisťovne, minister, povereník. V r. 1950 – 1955 riaditeľ Cukrovaru Štefana Majora v Sládkovičove, potom Ústrednej správy Štátnych majetkov v Bratislave, v r. 1959 – 1969 pracovník Ústavu štátu a práva SAV, do r. 1972 veľvyslanec v Maroku.

Šruteková, Magdaléna

1. 5. 1925 Trnava – 2. 2. 2003 Trnava

Úradníčka, sprievodkyňa

Maturovala v r. 1945 na Obchodnej akadémii v Trnave a až do dôchodku pracovala u jediného zamestnávateľa v Sedliackej banke a následníckej Štátnej banke československej. Svoje jazykové znalosti využila ako sprievodkyňa Čedoku, ovládala nemecký, maďarský a francúzsky jazyk. Bola literárne činná. Napísala poviedky ako napr. Rýnek, Kavárne, Švimšúla, Kvartír, Pohreb, Korzo, Cestuvání, a iné.

Tupý, Štefan

1. 5. 1916 Hlohovec – 28. 12. 1995 Bratislava

Športovec, krasokorčuliar

Ako samouk sa vypracoval medzi najlepších krasokorčuliarov Slovenska. V r. 1943 získal bronzovú medailu na majstrovstvách Slovenska. Tréner krasokorčuliarov.

Wilhelm, Ivan prof., Ing., CSc.

1. 5. 1942 Trnava

Jadrový fyzik, vysokoškolský pedagóg

Bývalý rektor KU v Prahe a prvý slobodne zvolený predseda Akademického senátu UK v Bratislave. Študoval na Fakulte technickej a jadrovej fyziky ČVUT v Prahe (Česko) odbor jadrová fyzika a neskôr tu do r. 1967 vyučoval. V tomto roku bol vyslaný na študijný pobyt do USA. Po návrate v r. 1971 pracoval na Matematicko-fyzikálnej fakulte KU, kde mu však nebola umožnená priama účasť na výučbe. Preto sa venoval len vedeckej práci, hlavne v rámci laboratória van de Graaffovho urýchľovača iónov, ktoré založil a viedol. Po r. 1989 sa venoval pedagogickej práci. V r. 2003 bol navrhnutý ako kandidát – nestranník na funkciu prezidenta ČR, avšak voľby sa nakoniec nezúčastnil.

2. MÁJ

Braxatoris, Martin Miloš Sládkovič

2. 5. 1863 Banská Bystrica-Radvaň – 26. 8. 1934 Senica

Spisovateľ, redaktor, prekladateľ, farár

Syn Andreja Sládkoviča. Študoval na gymnáziu v Banskej Bystrici, teológiu v Bratislave a v Rostocku (Nemecko) a na univerzite v Lipsku (Nemecko). Pôsobil ako kaplán v Nadlaku (Rumunsko), v Lipovskom Mikuláši, v Brezovej pod Bradlom a od r. 1892 pôsobil ako evanjelický farár v Senici. Pracoval ako redaktor a organizátor literatúry pre deti a mládež, redigoval mesačník pre deti Noviny mladých. Svoje práce uverejňoval v časopisoch Černokňažník, Letopis Živena a inde. Prekladal z ruskej, nemeckej a maďarskej literatúry.

Kolesíková, Mária

2. 5. 1922 Kátlovce – 4. 11. 1997

Úradníčka, právnička

Študovala na Obchodnej akadémii v Trnave, kde maturovala v r. 1946. Na Právnickej fakulte UK v Bratislave ukončila štúdium občianskeho práva. Pracovala v štátnej správe. V rámci činnosti Slovenskej katolíckej mládeže v Kátlovciach viedla spevokol. Angažovala sa aj pri účinkovaní kátlovských ochotníkov, kde režírovala viacero divadelných hier. Okrem spevu sa zaujímala o fotografovanie. Bola členkou poľovníckeho spolku, čo bolo v tom čase považované za veľkú zvláštnosť.

Pomichal, Richard RNDr., CSc.

2. 5. 1951 Bratislava – 5. 9. 2010 Dunajská Streda

Biológ, pedagóg, ochranca prírody

Maturoval na maďarskom gymnáziu v Senci. Na univerzite študoval biológiu. Odborný referent Žitnoostrovského múzea v Dunajskej Strede. Bol redaktorom časopisu Szabad Újság (Slobodné noviny), redigoval viacero rubrik v denníku Új Szó (Nové slovo). Pedagóg na Gymnázium Árpáda Vámbéryho s vyučovacím jazykom maďarským v Dunajskej Strede, neskôr pedagóg na Súkromnom gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským v Dunajskej Strede. Prednášal aj na univerzite v Mosonmagyaróváre (Maďarsko). Milovník prírody. Bol bádateľom jaskýň, neskôr zameraný na ochranu prírody. V 80. rokoch 20. storočia pešo pochodil Škandináviu. Bol náruživým cyklistom. Na bicykli prešiel Balkánsky polostrov. Organizoval cyklistické túry po celom Žitnom ostrove, kde deti oboznamoval s faunou a flórou.

3. MÁJ

Benau, Dezider

pseud. D. Biedny

3. 5. 1905 Trnava – 1. 10. 1962 Bratislava

Odborársky predák, redaktor, typograf

Vyučil sa za typografa. V r. 1922 – 1930 sadzač v Košiciach a v Prahe (Česko), v r. 1931 – 1938 tajomník celoslovenského sekretariátu

sociálnodemokratického Odborového združenia československého, od októbra 1938 väznený, s pomocou nórskeho sociálnych demokratov emigroval do Nórska. V r. 1941 odišiel s rodinou do USA, v r. 1941 – 1945 šéfredaktor Newyorského deníka, v r. 1945 – 1951 vedúci kultúrno-propagačnej komisie, riaditeľ nakladateľstva Práca, v r. 1951 obvinený z protištátnej činnosti a do r. 1955 väznený, od r. 1955 sadzač a korektor v Bratislave. Jeden z vedúcich predstaviteľov sociálno-demokratických odborov na Slovensku. Organizátor odborárskej práce. V 30. rokoch 20. storočia odmietal politickú spoluprácu s KSČ. Po návrate do ČSR z emigrácie člen najvyšších orgánov odborového hnutia. Napokon sa stal obeťou komunistického režimu, v r. 1969 občiansky a politicky rehabilitovaný a in memoriam vyznamenaný Radom práce.

Bittó, Štefan

3. 5. 1822 Blatná na Ostrove – 7. 3. 1903 Budapešť, Maďarsko

Právnik, uhorský politik

Po absolvovaní právnických štúdií pôsobil v správe Mošonskej stolice, v r. 1847 bol slúžnym v Bratislavskej stolici. V r. 1848 sa stal poslancom v sneme. Od päťdesiatich rokov žil na svojom statku v Somogyi (Maďarsko), potom sa stal zase poslancom. V r. 1871 – 1872 bol ministrom spravodlivosti, v r. 1874 – 1875 predsedom uhorskej vlády. Umrel v Budapešti.

Hajduk, Anton prof., RNDr., DrSc., Dr.h.c.

3. 5. 1933 Užhorod, Ukrajina – 9. 4. 2005 Bratislava

Astronóm

Prvý rektor novodobej Trnavskej univerzity, jeden z najvýznamnejších slovenských astronómov. Od r. 1961 až do svojej smrti pracoval v rôznych funkciách na Astronomickom ústave SAV. Ako rektor Trnavskej univerzity pôsobil v r. 1992 – 1996. Bol priekopníkom radarového výskumu meteorov na Slovensku. Uznávaný odborník v oblasti astrofyziky, v oblasti dynamiky meteorických rojov typu Halleyho kométy. Medzinárodným

ocením jeho práce v tejto oblasti bolo rozhodnutie Medzinárodnej astronomickej únie z r. 2001 dať asteroidu číslo 11 657 meno Antonhajduk. Za svoju činnosť bol odmenený viacerými oceneniami SAV i amerického Národného úradu pre letectvo a vesmír (NASA). V r. 1975 a 1976 sa stal nositeľom prémie Slovenského literárneho fondu za pôvodnú vedeckú tvorbu v oblasti literatúry faktu, najmä za knihy K horizontom vesmíru a K planétam. Významne sa podieľal na vzniku prvej slovenskej encyklopédie z odboru astronómie (1987). Bol slovenským odborníkom na výskum turínskeho plátna a k danej problematike vydal aj knihu.

Jurovský, Stanislav

pôv. Weiss-Nägel

3. 5. 1905 Banská Bystrica, m. č. Uľanka – 21. 3. 1979 Pezinok

Stredoškolský pedagóg, publicista

Cirkevný historik, katolícky kňaz. Filozofiu vyštudoval v Krakove (Poľsko) v r. 1926 – 1929, potom pokračoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a KU v Prahe (Česko). Teológiu študoval v Innsbruku (Rakúsko) v r. 1929 – 1933. Profesor na gymnáziách v Bratislave a Trnave v r. 1945 – 1946. Je autorom viacerých historických prác dotýkajúcich sa aj samotnej histórie Trnavy.

Kaluža, Ján

3. 5. 1919 Trnava – 1. 7. 1984 Aalen, Nemecko

Stredoškolský pedagóg, zoológ, publicista

Pracovník zoologických záhrad v Bojniciach a v Bratislave, kde bol riaditeľom v r. 1960 – 1968. Maturoval na trnavskom gymnázium v r. 1940. Študoval na Prírodovedeckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave (1940 – 1944). Profesor prírodopisu na trnavskom gymnázium v r. 1944 – 1954. Autor mnohých článkov a viacerých kníh. V r. 1970 emigroval do Nemecka, kde aj zomrel.

Kňazovický, Slavomír

3. 5. 1969 Piešťany

Športovec

Bývalý slovenský reprezentant v rýchlostnej kanoistike. Zúčastnil sa OH v Barcelone (Španielsko) v r. 1992, v r. 1996 v Atlante (USA), kde získal striebornú medailu a v r. 2000 v austrálskom Sydney. V r. 1997 sa stal majstrom Európy v Plovdive (Bulharsko). V r. 2003 mu SOV udelil Strieborné kruhy SOV.

4. MÁJ

Babor, Josef Florian prof., MUDr.

4. 5. 1872 Praha, Česko – 11. 1. 1951 Bratislava

Lekár, biológ, antropológ, zoológ, malakozoológ, vysokoškolský pedagóg

Spočiatku súkromný lekár v Prahe, neskôr vojenský lekár v Prahe, Jindřichoviciach (Česko), po r. 1919 pôsobil ako vojenský lekár v Košiciach a v Užhorode (Ukrajina). Z východného Slovenska ho v polovici r. 1921 preložili do Trnavy a menovali prednostom psychiatrickej vojenskej liečebne (v tom čase bola situovaná v dnešnej budove Západoslovenského múzea). Tu pôsobil až do r. 1924, keď odchádza na Lekársku fakultu UK do Bratislavy. Profesorom sa stal v r. 1928. Od r. 1924 prednosta Ústavu pre všeobecnú biológiu Lekárskej fakulty UK v Bratislave, ktorý viedol až do r. 1944. Vo svojej vedeckej práci sa zaoberal mnohými disciplínami, no najväčšej popularity dosiahol výsledkami svojej práce s ožarovaním mäkkýšov ultrafialovými, röntgenovými a rádiovými lúčmi. Je autorom vyše 410 vedeckých, odborných, vedecko-populárnych a filozofických prác, recenzií a kritik.

Bačík, Emil

4. 5. 1929 Piešťany – 4. 11. 1999 Bratislava

Akademický maliar, grafik

Študoval na Štátnej grafickej škole v Prahe (Česko), potom na Vysokej škole umeleckého priemyslu v Prahe. Bol členom výtvarnej skupiny Život. Jeho tvorbu je možné rozdeliť do viacerých špecifických okruhov na maľbu, grafickú tvorbu, knižnú ilustráciu a tvorbu plagátov. Za mnohé svoje diela získal viaceré ocenenia.

Depta, Valerián JUDr.

4. 5. 1885 Siret, Rumunsko – 25. 6. 1963 Bratislava

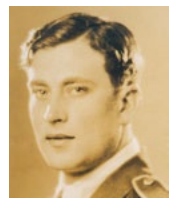
Verejný činiteľ, entomológ

Študoval právo na univerzite v Černovci (Ukrajina). Pracovník štátnej správy, v r. 1934 – 1938 hlavný komisár politickej správy v Myjave, v r. 1938 – 1940 v Sereďi, potom pracovník rôznych inštitúcií v Bratislave. Po príchode do ČSR sa začal venovať štúdiu chrobákov. Jeho entomologická zbierka je uložená v SNM v Bratislave.

Devan, Štefan

4. 5. 1914 Smolenice – 23. 3. 1939 Stakčín, poch. Smolenice

Desiatnik, vojenský pilot, vojnový hrdina

Ľudovú školu vychodil v rodisku. Potom dochádzal do trnavskej meštianky a neskôr sa vyučil za strojného zámočníka. V r. 1937 narukoval k letectvu. Stíhací preškoľovací kurz skončil v Hradci Králové (Česko) v r. 1937. V decembri 1937 ho povýšili na desiatnika, o rok neskôr ho prevelili k 49. letke. Dňa 23. marca 1939 pred útokom na maďarské vojská bol v lietadle Avia B-534 zostrelený protiletadlovým delostrelectvom. Ťažko ranený núdzovo pristál pri železničnej stanici v Stakčine a krátko nato zomrel.

Esterházy, Imrich

tiež Esterházi, Eszterházy

4. 5. 1685 Szombathely, Maďarsko – 19. 11. 1763 Nitra

Cirkevný, krajinský hodnostár

Študoval vo Viedni (Rakúsko) a v Ríme (Taliansko). Rýchly postup v cirkevnej kariére mu zabezpečil šľachtický pôvod. V r. 1713 – 1741 postupne bratislavský kanonik, ostrihomský kanonik, šaštínsky archidiakon, ostrihomský veľprepošť, nitriansky biskup a župan, kráľovský radca. V r. 1736 dal barokovo prestavať rodový kaštieľ v Galante, ktorý využíval ako letné sídlo a v r. 1741 kaplnku Sedembolestnej Panny Márie v Galante (zbúraná v r. 1963).

Hajdóczy, Ján

4. 5. 1887 Ružomberok – 17. 10. 1950 Bratislava

Telovýchovný pedagóg, tréner

V r. 1917 – 1919 profesor gymnázia v Liptovskom Mikuláši, v r. 1919 – 1939 profesor gymnázia v Trnave, v r. 1940 – 1948 riaditeľ vysokoškolského internátu Lafranconi v Bratislave a lektor Telovýchovného ústavu Filozofickej fakulty UK v Bratislave. Priekopník modernej telesnej výchovy a športu na Slovensku. Vychoval jednu generáciu popredných športovcov a reprezentantov. Pod jeho vedením dosahovalo trnavské gymnázium významné úspechy na celoštátnych stredoškolských hrách a patrilo medzi najlepšie stredné školy v republike. Celoštátne uznávaný odborník na ľahkú atletiku. Jeho meno nesie ulica v Trnave.

Holčík, Samuel

4. 5. 1895 Bratislava – 2. 6. 1972 Trnava

Evanjelický farár

Teológiu študoval v Bratislave. Po štúdiách odišiel do Ameriky, kde pôsobil ako reverend v evanjelickom zbore v Binghamtone (USA). V Amerike pôsobil 15 rokov. Po r. 1935 prišiel s rodinou späť do rodnej vlasti. Aktívne sa zapojil do protifašistického odboja, za čo v Prahe (Česko) 28. apríla 1947 dostal z rúk prezidenta Československej republiky čestnú medailu za oslobodenie republiky. Od r. 1938 žil s rodinou v Trnave, kde pôsobil ako farár.

Formánek, Rudolf

4. 5. 1892 Veselý – 4. 11. 1975 Nitra

Cirkevný hodnostár, misiológ, kňaz

Teológiu študoval v Nitre, v r. 1938 – 1940 žilinský, od r. 1941 aj trenčiansky archidiakon, veľprepošť Nitrianskej kapituly a rektor seminára v Nitre. V r. 1950 z politických dôvodov internovaný v Mučeníkoch, potom v Nových Zámkoch, napokon opäť pôsobil v Nitre, čestný pápežský komorník, pápežský prelát. Zaoberal sa problematikou misijného hnutia na Slovensku, v r. 1913 – 1948 zostavovateľ a redaktor Ročenky misijného spolku na Slovensku.

5. MÁJ

Csőrgő, Zsuzsa

5. 5. 1945 Gabčíkovo – 12. 12. 2011 Dunajská Streda

Maliarka, krajinkárka

Maturovala na gymnáziu s vyučovacím jazykom maďarským v Dunajskej Strede. V r. 1964 – 1989 administratívna pracovníčka v Poľnohospodárskych závodoch v Dunajskej Strede. Členka výtvarného krúžku pri Okresnom osvetovom stredisku v Dunajskej Strede, neskôr aj v Komárne. Zdokumentovala zničenú žitnoostrovskú prírodu pred výstavbou vodného diela v Gabčíkove. Vystavovala v Anglicku, v Austrálii, v Kanade, v Poľsku.

Gašparík, Mikuláš prof., CSC.

5. 5. 1916 Trnava – 19. 9. 2003 Bratislava

Stredoškolský, vysokoškolský pedagóg, literárny vedec

Maturoval na trnavskom gymnáziu v r. 1936. Študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Stredoškolský profesor v Martine a v Trnave. R. 1951 pracovník Literárnovedného ústavu SAV v Bratislave, v r. 1952 – 1953 pracovník Povereníctva školstva a kultúry, v r. 1953 – 1959 vedúci Katedry slovenského jazyka na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave, v r. 1959 – 1964 vedecký pracovník Ústavu slovenskej literatúry SAV, od r. 1965 na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Venoval sa štúdiu slovenských osobností druhej polovice 19. storočia. Je autorom viacerých článkov a učebníc.

Katona, Mór JUDr.

5. 5. 1845 Michal na Ostrove – 4. 4. 1927 Budapešť, Maďarsko

Právník, vysokoškolský pedagóg

Študoval na gymnáziu v Bratislave a v Šoproni (Maďarsko), právo na univerzite v Pešti (Maďarsko) a vo Viedni (Rakúsko). Od r. 1872 bol učiteľom na Právnickej akadémii v Sibiu (Rumunsko),

v r. 1874 v Győri (Maďarsko), neskôr v Košiciach a v Bratislave, od r. 1903 na právnickej fakulte v Budapešti. Prednášal uhorské súkromné a trestné a rakúske občianske právo. Bol spoluzakladateľom a prvým predsedom Kazinczyho kruhu, redaktorom novín Győri Közlöny (Győrský informátor).

Pálffy, Žigmund

5. 5. 1972 Skalica

Športovec

Profesionálnu kariéru začal v r. 1990 v tíme československej ligy AC Nitra. V sezóne 1991/1992 a 1992/1993 pôsobil v trenčianskej Dukle. V r. 1992 sa stal členom československého All-Stars tímu. V sezóne 1993/1994 hral za New York Islanders (USA), v sezóne 1999/2000 prestúpil do Los Angeles Kings (USA). V sezóne 2004/2005 sa predstavil v slovenskej extralige, vo svojom materskom klube HK 36 Skalica, neskôr za HC Slaviu Praha v českej extralige. Do NHL (National Hockey League) sa vrátil v sezóne 2005/2006, keď podpísal zmluvu s Pittsburgom Penguins (USA). V r. 2006 vyhlásil ukončenie kariéry pre zdravotné problémy, na ľad sa opäť vrátil v sezóne 2007/2008, keď podpísal zmluvu s HK 36 Skalica, stal sa najproduktívnejším hráčom slovenskej extraligy. Na MS reprezentoval v rokoch 1996, 1999, 2002, 2003 a 2005. So slovenskou reprezentáciou získal zlatú medailu z MS 2002 v Göteborgu (Švédsko), o rok neskôr bronz. V r. 2002 a 2003 bol v ankete Zlatý puk vyhlásený za najlepšieho útočníka Slovenska, v r. 2003 získal medailu prezidenta Slovenskej republiky. V r. 2012 mu bola udelená Pamätná medaila predsedu TTSK za vynikajúce športové výkony a reprezentáciu SR v ľadovom hokeji.

6. MÁJ

Boross, Vojtech

6. 5. 1902 Košice – 18. 1. 1979 Pécs, Maďarsko

Pedagóg, spisovateľ

Po absolvovaní učiteľského ústavu v Sárospataku (Maďarsko) v r. 1921 pôsobil ako učiteľ v Dolných Salibách. V r. 1947 bol presídlený do Maďarska. V r. 1932 – 1944 zodpovedný redaktor časopisu

Magyar Tanító (Maďarský učiteľ). Tajomník spevokolu maďarských učiteľov na Slovensku, člen vedenia organizácie maďarských učiteľov na Slovensku, autor jej dejín. Niektoré jeho diela vyšli v Galante.

Kalina, Miloš

6. 5. 1937 Trnava – 19. 3. 1986 Bratislava

Filmový architekt

Od r. 1968 asistent architekta a architekt v Slovenskom filme Bratislava. Spolupracoval na realizácii viacerých filmov.

Pius, Pavol

pseud. Stanislav Pavol

6. 5. 1943 Nemčiňany

Básnik

Pôsobil ako herec v Divadle J. G. Tajovského vo Zvolene, neskôr v Bábkovom divadle v Nitre a ako odborný pracovník záujmovo-umeleckej činnosti v PKO v Bratislave. R. 1976 ukončil dvojročné Pomaturitné špecializované štúdium v odbore záujmovej umeleckej činnosti na Osvetovom ústave v Bratislave. Od r. 1990 pracoval v Dome svetovej kultúry, neskôr v Mestskom kultúrnom stredisku v Senici. Do literárneho diania vstúpil r. 1964 pod básnickým pseudonymom Pavol Stanislav. Publikoval v denníkoch, literárnych týždenníkoch a v rozhlase. Knižne debutoval básnickou zbierkou Okno do dvora. Ďalšie jeho básnické zbierky sú: Túžba po domove, Duša utajená v husličkách, Osievanie kamienkov, Boží rok, Krehkosti, Melódie každodenné, Moje úzkosti, Obrázky z domova, Prílivy a odlivy, Súvislosti a ďalšie. Niektoré zbierky vyšli v dvojazyčných mutáciách.

Reichental, František

tiež Reichentál František, Reichenthál Ferenc

6. 5. 1895 Lehnice – 5. 4. 1971 New York, USA

Maliar, grafik, výtvarný pedagóg

Narodil sa v židovskej, meštianskej rodine. Študoval v Bratislave, Győri (Maďarsko), Budapešti, Leningrade (Rusko). Na študijnom pobyte bol v Nemecku, od r. 1926 v Paríži (Francúzsko). V r. 1917 – 1922 bol učiteľom kreslenia v Irkutsku

(Rusko). Vrátil sa na Slovensko, založil si maliarsku školu. Krátko pôsobil aj v Prahe (Česko). Od r. 1934 bol profesorom na Umeleckopriemyselnej škole v Bratislave. Počas 2. sv. vojny sa skrýval v Maďarsku. Od r. 1948 žil v USA.

Sénei, Ladislav

6. 5. 1631 Veľké Trakany – 13. 1. 1702 Trnava

Právnik, pedagóg, teológ

Autor viacerých odborných prác. Profesor v Štajerskom Hradci (Rakúsko) a na jezuitskej univerzite v Trnave, jej trojnásobný rektor, dekan filozofickej i teologickej fakulty. V r. 1666 dal znovu vybudovať trnavskú univerzitnú tlačiareň, ktorá vyhorela v r. 1663.

7. MÁJ

Danišovič, Stanislav Létus ThDr., PhD.

pseud. L. D. Veselý, Dr. Slavič, Velehradský

7. 5. 1898 Boleráz – 5. 2. 1975 Trnava

Cirkevný historik, publicista, františkán

Gymnázium navštevoval v Trnave a Skalici, teológiu študoval v Žiline, Trnave a Viedni (Rakúsko), filozofiu, históriu a zemepis na UK v Bratislave, Ríme (Taliansko) a na univerzite v Brne (Česko). Pôsobil v rehoľnej správe, najmä ako pedagóg. Prednášal na univerzite v Ríme, Bratislave, pôsobil ako stredoškolský profesor na gymnáziách v Malackách, Kroměříži (Česko), Trnave, Bratislave, Bardejove, po r. 1950 zastupujúci farár na rozličných miestach Slovenska. Publicisticky sa venoval dejinám františkánskej rehole na Slovensku, spoločenskej výchove a pedagogickým problémom. Prispieval do zahraničných časopisov, prekladal z latinčiny, angličtiny a maďarčiny.

Heriban, Jozef

7. 5. 1925 Šelpice – 16. 4. 2009 Rím, Taliansko

Salezian, biblista, univerzitný profesor, misionár

V r. 1943 vstúpil do saleziánskeho noviciátu v Hronskom Sv. Beňadiku, o rok neskôr zložil rehoľné sľuby. V štúdiách pokračoval v Saleziánskom pedagogickom študentáte v Trnave. V r. 1950 tajne

emigroval do Turína v Taliansku. V r. 1951 – 1955 študoval na Pápežskej saleziánskej univerzite v Turíne. Za kňaza bol vysvätený v r. 1955, potom študoval postgraduálne na Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme. Neskôr vyučoval biblické vedy v Tokiu v Japonsku, kde pôsobil až do r. 1976. Počas pôsobenia v Japonsku sa stal riaditeľom saleziánskej komunity pri strednom a vyššom gymnázii Seiko Gakuin v Osake (Japonsko) a zároveň správcom tamojšej farnosti. V r. 2005 mu prezident SR udelil za významné zásluhy o kultúrno-duchovný rozvoj SR Pribinov kríž III. triedy. Jeho významným dielom je Príručný lexikón biblických vied, ktorý po prvý raz vyšiel v r. 1992 vo vydavateľstve Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda. Čestný občan mesta Trnava.

Kováč, Ľudovít

1914 Cífer – 7. 5. 1995 Zlaté Moravce

Farár

Osobnosť ciferského verejného života a kultúrneho života za prvej ČSR. Funkcionár, cvičiteľ, knihovník, kultúrno-výchovný pracovník. Zaslúžil sa o vznik TJ Sokol v Cíferi. Po 2. sv. vojne mu vyšla zbierka básní V nový život. Neskôr pôsobil ako evanjelický farár v Zlatých Moravciach.

8. MÁJ

Berté, Heinrich

8. 5. 1858 Hlohovec – 23. 8. 1924 Viedeň, Rakúsko

Hudobný skladateľ

Svoju kariéru začal ako skladateľ baletov a oper. Zložil operu Vločka (1896), operetu Nový starosta (1904), Mesto Regent (1905), Malý Chevalier (1907). Najväčšiu popularitu získala opereta Dom u troch dievčatiek (1916).

Duka-Zólyomi, Árpád Ing.

8. 5. 1941 Bratislava

Fyzik, politik, poslanec Európskeho parlamentu

Po absolvovaní gymnázia v Galante vyštudoval Fakultu technickej a jadrovej fyziky ČVUT v Prahe (Česko), odbor reaktorová fyzika. Pracoval ako vysokoškolský pedagóg a výskumný pracovník UK

Bratislava. Vydal približne 80 publikácií z oblasti neutrónovej fyziky, nízkej rádioaktivity, štiepenia jadier a vysokoškolské učebnice. V r. 1992 – 2004 bol poslancom SNR. Od r. 2004 je poslancom v Európskom parlamente za SMK. Pôsobí v Skupine Európskej ľudovej strany (Kresťanských demokratov) a Európskych demokratov. Je členom Podvýboru pre ľudské práva.

9. MÁJ

Čakajda, Emil Ing.

9. 5. 1930 Zlatníky – 2. 2. 2006

Polnohospodársky odborník, verejný činiteľ

Študoval na VŠP v Košiciach a v Saratove (Rusko). V r. 1955 – 1957 pôsobil ako vedúci cechu a hlavný technolog Opravovní polnohospodárskych strojov v Galante, potom v Šali. Od r. 1962 pracovník ÚV KSS, postupne námestník povereníka SNR, vedúci polnohospodárskeho odboru Predsedníctva vlády, v r. 1968 námestník federálneho ministra pre polnohospodárstvo. Na tomto poste pracoval až do r. 1991. Československo zastupoval v Svetovej organizácii pre polnohospodárstvo a výživu (FAO).

Čársky, Jozef ThDr.

9. 5. 1886 Gbely – 11. 3. 1962 Košice

Biskup

Študoval na gymnázii v Skalici, Bratislave, potom v Ostrihome (Maďarsko), kde zmaturoval. Teológiu študoval na univerzite vo Viedni (Rakúsko) a Innsbrucku (Rakúsko). V r. 1915 – 1923 pôsobil ako farár v obci Široké. Neskôr sa stal profesorom seminára v Košiciach, v r. 1925 bol krátko rožňavským biskupom, potom až do r. 1939 košickým biskupom. Od r. 1946 znova pôsobil ako košický biskup a administrátor szatmárskej diecézy na slovenskom území. Podporoval chudobných. Pochovaný je v krypte Dómu sv. Alžbety v Košiciach.

Fischer, Ján

tiež Fišer, Ján, pseud. J. F. Kveton

9. 5. 1896 Hronec – 23. 12. 1963 Bratislava

Hudobný skladateľ, muzikológ

Študoval na Učiteľskom ústave v Deve (Rumunsko), v r. 1920 – 1922 kompozíciu a dirigovanie na konzervatóriu v Prahe (Česko), do r. 1948 hudobnú vedu a estetiku na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. V Seredi založil a v r. 1925 – 1941 viedol spevokol Zvon a významne pomohol pri založení hudobnej školy. Neskôr pracoval ako referent na hudobnom oddelení Ministerstva školstva a národnej osvety, v r. 1950 – 1960 profesor hudobnej teórie na konzervatóriu. Angažoval sa za ucelené umelecké vzdelanie na národných školách. Od r. 1954 predseda a podpredseda SHF.

Karcsu, Anton Arzen

pôv. Kreco, Anton Arzen

pseud. Vásárúti Antal, Dunapárti Nándor

9. 5. 1827 Trhová Hradská – 7. 2. 1893 Szolnok, Maďarsko

Pedagóg, cirkevný historik

V r. 1845 vstúpil do františkánskej rehole. Študoval na gymnáziu v Komárne, filozofiu v Segedíne (Maďarsko), teológiu v Gyöngyösi a Kecskeméte (Maďarsko), v r. 1850 bol vysvätený za kňaza. Stal sa gymnaziálnym profesorom v Gyöngyösi a v Jászberényi (Maďarsko), v Subotici (Srbsko), kazateľom v Kecskeméte, potom vo Filakove a farárom na jeho okolí, v r. 1869 – 1889 prior kláštora vo Váci (Maďarsko) a od r. 1889 v Szolnoku. Autor dejín Vácu, prepracúval a prekladal do maďarčiny práce cirkevných historikov. Vydal modlitebnú knihu a náboženské príručky.

Petrašovič, František

9. 5. 1913 Horné Orešany – 11. 7. 1959 Pezínok

Akademický sochár, maliar

Študoval na AVU v Prahe (Česko) a v Ríme (Taliansko). Pracoval v oblasti drobnej, komornej plastiky a náhrobných pomníkov. Jeho práce sú uložené v zbierkach SNG v Bratislave.

Trinkel, Zachariáš

tiež Trinkelius, Zachariáš

9. 5. 1602 Bratislava – 18. 9. 1665 Bratislava

Univerzitný profesor, kňaz, jezuita, filozof, teológ

Filozofiu a teológiu vyštudoval v Štajerskom Hradci (Rakúsko), profesor na univerzitách v Štajerskom Hradci, Viedni (Rakúsko) a nakoniec na univerzite v Trnave, kde zastával aj najvyššiu funkciu ako siedmy rektor v poradí tejto vysokej školy v r. 1658 – 1661.

10. MÁJ

Farkas, Ladislav prof.

10. 5. 1904 Dunajská Streda – 31. 12. 1948 Rím, Taliansko

Chemik

Študoval na univerzite vo Viedni (Rakúsko) a v Berlíne (Nemecko), v r. 1936 univerzitný profesor. Od r. 1927 asistent profesora F. Habera v Ústave cisára Wilhelma v Berlíne, od r. 1933 prednášal na univerzite v Cambridgi (Anglicko), od r. 1936 na univerzite v Tel Avive (Izrael). Venoval sa prevažne fotochémií – rovnomernému rozdeleniu orto- a parahydrogénu, najmä deutéria. Vynašiel nový spôsob výroby ťažkej vody a skúmal jej reakcie i katalytickú aktivitu deutéria. Prispieval do odborných časopisov.

Hučko, Karol

10. 5. 1929 Bratislava – 1. 6. 2003 Vrbové, poch. Trnava

Akademický maliar, grafik

Študoval na SVŠT v Bratislave a na AVU v Prahe (Česko). Maľoval obrazy s tematikou SNP, starej a novej Trnavy, a inde. Vystavoval v Trnave, Galante, Modre, Komárne, Dunajskej Strede. Pôsobil v Trnave.

Kvietik, Štefan

10. 5. 1934 Dolné Plachtince

Herec

Vyštudoval herectvo na VŠMU v Bratislave. Hereckú kariéru začal v Armádnom divadle v Martine. Od r. 1959 bol členom Činohry SND v Bratislave. Svoje

herecké umenie prezentoval vo vyše štyridsiatich filmoch. Počas svojej hereckej kariéry stvárnil množstvo divadelných, televíznych i filmových postáv. Prvú veľkú filmovú úlohu získal v r. 1962 vo filme Boxer a smrť. V rozhlase vytvoril množstvo charakterových hrdinských a romantických postáv v hrách domácich a zahraničných autorov. Od r. 1984 pôsobil ako pedagóg na VŠMU. V r. 1990 – 1994 bol poslancom NR SR. V r. 2004 mu prezident SR prepožičal štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy. V r. 2009 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK. Kultúru a zvyky nášho regiónu prezentoval prostredníctvom nezabudnuteľnej postavy Urbana Habdzu vo filme Červené víno. V r. 2010 na udeľovaní cien Osobnosť televíznej obrazovky za r. 2009 bol zaradený do Siene slávy.

Panenka, Ivan

10. 5. 1934 Senica

Meteorológ, plukovník v. v., zberateľ

V r. 1949 – 1953 študoval na reálnom gymnáziu v Bratislave. V r. 1953 – 1954 začal študovať na Matematicko-fyzikálnej fakulte KU v Prahe (Česko). Od r. 1954 – 1958 pokračoval v štúdiu na Leteckej fakulte Vojenskej technickej akadémie v Brne (Česko), odbor meteorológia. V r. 1959 – 1969 pôsobil na Hlavním povětrnostním úřadě v Prahe. Od r. 1970 začal pracovať v Slovenskom hydrometeorologickom ústave v Bratislave. V r. 1990 – 1993 predseda Slovenskej meteorologickej spoločnosti pri SAV. Zaslúžil sa o vznik Bulletinu slovenskej meteorologickej spoločnosti, ktorého bol prvým redaktorom. Venuje sa aj zberateľskej činnosti, je odborníkom na malú grafiku a organizátorom jej výstav. Záhorská galéria v Senici pripravila v r. 1994 z jeho rozsiahlej grafickej zbierky výstavu Pocta grafickým priateľstvám.

Wetzler, Alfréd

pseud. Jozef Lánik

10. 5. 1918 Trnava – 8. 2. 1988 Bratislava

Spisovateľ, publicista

Autor autobiografického románu o svojom úteku z koncentračného tábora. Pracoval ako

robotník. V r. 1941 bol za sabotáž v tehelni zatknutý. V r. 1942 – 1944 bol väznený v koncentračnom tábore Auschwitz-Birkenau (Poľsko), odkiaľ sa mu 7. apríla 1944 podarilo utiecť spoločne s Rudolfom Vrbovom. O hrôzach informovali židovských predstaviteľov v Žiline, kde spísali 32-stranovú výpoveď, ktorá sa stala známa ako Wetzlerova a Vrbova správa. V r. 1945 vydal brožúru Oswienčim, hrobka štyroch miliónov ľudí. Napísal ju dokumentárne a faktograficky, čo len zvýšilo jej presvedčivosť. Po skončení 2. sv. vojny pracoval ako redaktor a robotník. Počas svojho života sa nedočkal žiadneho uznania. Až v r. 1997 mu prezident SR udelil Rad Ľ. Štúra II. triedy in memoriam. V r. 2006 mu v Trnave odhalili pri synagóge pamätnú tabuľu. V r. 2007 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava spolu s Rudolfom Vrbovom in memoriam za humaný prístup k životu a lásku k blížnemu prejavu aj v najťažších životných chvíľach. Prezident SR mu udelil štátne vyznamenanie Kríž M. R. Štefánika I. triedy in memoriam za účasť v protinacistickom odboji s nasadením vlastného života.

11. MÁJ

Litva, Félix prof.

11. 5. 1919 Mikšová – 1. 2. 2006 Ivánka pri Dunaji

Univerzitný profesor, prorektor, publicista, kňaz

Vyrastal v Trnave. V r. 1934 vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. V r. 1938 zmaturoval v Kláštore pod Znievom. Do r. 1941 študoval filozofiu v Benešove pri Prahe (Česko), od r. 1942 v Banskej Bystrici. Vysvätený bol v r. 1945. Od r. 1946 študoval na Slovenskej univerzite dejiny a francúzsku literatúru. Pritom vykonával aj pastoračnú a pedagogickú prácu až do barbarskej noci v apríli 1950. Bol internovaný v Jasove a Podolínci, odkiaľ sa mu podarilo ujsť. V r. 1951 – 1957 pokračoval v reholnej práci v Ríme (Taliansko). V r. 1957 skončil doktorátom na fakulte cirkevných dejín Pápežskej univerzity a bol menovaný za profesora. Počas pobytu v Ríme bol aktívny v slovenskej sekcii Vatikánskeho rozhlasu. Vo Svetovom kongrese Slovákov bol predsedom kultúrnej komisie. V r. 1992 sa vrátil na Slovensko, bol riaditeľom vydavateľstva Dobrá

kniha v Trnave. Aktívne sa podieľal na znovuzriadení Trnavskej univerzity a bol jej prvým prorektorom. Za r. 1997 mu bola udelená Cena mesta Trnava. Od r. 2000 žil v Ivanke pri Dunaji. Bol jednou z najvýznamnejších osobností slovenskej emigrácie v zahraničí.

Végh, Daniel

11. 5. 1916 Holiare – 20. 1. 2001 Dunajská Streda, poch. Ižop

Reformovaný duchovný

V 2. sv. vojne slúžil ako vojenský duchovný, potom nastúpil do zborovej služby v Radvani nad Dunajom. Nasledoval čičovský zbor, odkiaľ prestúpil do veľkomederského zboru. Do svojho úradu bol inštalovaný dňa 16. januára 1949. Vo veľkomederskej matkocirkvi a jeho filii v Ižope slúžil 36 rokov.

12. MÁJ

Čelko, Elemír JUDr., Ing.

12. 5. 1918 Trenčín – 9. 3. 1995 Piešťany

Múzejník, archeológ

Študoval filológiu a výtvarné umenie v Mnichove (Nemecko), v r. 1938 – 1943 právo v Bratislave, v r. 1945 – 1948 na Vysokej škole obchodnej v Prahe (Česko). V r. 1949 komunistickým režimom preradený do výroby, pracoval ako robotník. V r. 1953 – 1959 pracoval na hydrogeologických prieskumoch na Kúpeľnom ostrove v Piešťanoch, kde sa dostal do kontaktu s balneológiou. Po r. 1963 sa zaslúžil o rozvoj Balneologického múzea v Piešťanoch zameraného na dejiny kúpeľov a kúpeľníctva na Slovensku. Zabezpečil realizáciu nových expozícií múzea zameraných na dejiny Piešťan. Podieľal sa na vybudovaní pamätnej izby Jána Krasku v Piešťanoch, expozície pamätného domu Jána Hollého v Maduniciach. Iniciátor rekonštrukcie veľkomoravského dvorca v Kostolci pri Ducovom. Pozornosť venoval edičnej činnosti múzea, autor mnohých publikácií, príspevkov a štúdií.

Lauček, Martin

12. 5. 1732 Martin – 9. 2. 1802 Skalica

Cirkevný spisovateľ, farár

Ako evanjelický farár pôsobil v Skalici v r. 1783. Bol predstaviteľom tolerančnej cirkevnej spisby na Slovensku. Písal životopisy cirkevných dejateľov, modlitebné knižky a prekladal.

13. MÁJ

Dvořák, Pavel PhDr.

13. 5. 1937 Praha (Česko)

Historik, spisovateľ, publicista

Narodil sa v rodine technického úradníka, ktorý sa presťahoval na Slovensko. Maturoval na Jedenástočnej strednej škole v Bratislave, potom vyštudoval históriu na FIF UK v Bratislave. Literárnu dráhu začal prózami, začal publikovať v časopise Mladá tvorba, neskôr v novinách a iných časopisoch. Patrí k najvýznamnejším autorom literatúry faktu na Slovensku. Významnou mierou sa zaslúžil o popularizáciu slovenských dejín. Literárne aktivity dopĺňajú aj jeho vydavateľská a editorská činnosť. Je autorom literárnych predlôh k televíznym a rozhlasovým reláciám z dejín Slovenska. V r. 1991 založil a vedie vydavateľstvo RAK. Je nositeľom mnohých významných ocenení. V r. 1994 dostal Cenu SAV za popularizáciu vedy, v r. 1994, 2000 Medzinárodnú Cenu Egona Ervína Kischu, v r. 2001 Cenu Pražského knižného veľtrhu za knihu Krvavá grófká, v r. 2002 Cenu za najkrajšiu knihu roka 2001, udelenú nemeckou komisiou UNESCO za knihu Kronika anonymného notára kráľa Bela, v r. 2002 Cenu Ministerstva kultúry SR. V r. 2007 mu bol udelený Pribinov kríž II. triedy za významné zásluhy o kultúrny rozvoj SR a je držiteľom ceny Krištáľové krídlo. Žije v Budmericiach.

Matoušek, František

13. 5. 1905 Nemčice, Česko – 19. 6. 1997 Trnava

Ornitológ, múzejný pracovník

Maturoval v r. 1924 v Prostějove (Česko). Potom prišiel na Slovensko (do Komárna) a neskôr, v r. 1929 do Trnavy. Už v tom čase sa intenzívne zaoberal ornitológiou a publikoval avifaunistické práce. V r. 1947 publikoval prvú správu o krúžkovaní vtákov na Slovensku. V menšej miere teriológ (zaoberal sa hlavne netopiermi). V r. 1955 sa stal prvým riaditeľom Krajského múzea v Trnave (dnešného Západoslovenského múzea). Publikoval vyše 90 správ, väčšinou ornitologického zamerania. V r. 1972 odišiel do dôchodku. Čestný člen Slovenskej ornitologickej spoločnosti a Českej ornitologickej spoločnosti.

Navrátil, Ján Mgr.

13. 5. 1935 Sereď

Pedagóg, scenárista, spisovateľ

V r. 1953 maturoval na gymnáziu v Galante a začal učiť na ZŠ vo Vinohradoch nad Váhom. V r. 1955 – 1959 študoval na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave. Potom pôsobil ako stredoškolský profesor na Strednej poľnohospodársko-technickej škole v Šuranoch, v r. 1963 – 1971 na gymnáziu v Galante. Od r. 1971 sa venuje len literárnej tvorbe. Poéziou a prózou prispieva do detských časopisov Včielka, Zornička, Ohník, Superohník. Ako scenárista pre rozhlas a televíziu píše rozprávkové hry, televízne hry, animované seriály. Autor románov pre deti a mládež. V r. 2001 dostal Cenu primátora mesta Sereď a v r. 2009 Pamätnú medailu predsedu TTŠK.

14. MÁJ

Dettrich, Ján

14. 5. 1877 Trenčín-Nozdrkovce – 26. 4. 1951 Trnava

Spisovateľ, prekladateľ

Učiteľ, neskôr riaditeľ ľudovej školy v Horných Zeleniciach a v Trnave. Autor a zostavovateľ učebníc a informačnej monografie o Trnave. Zozbieral, preložil a upravil zbierky inonárodných ľudových rozprávok.

Löbl, Eugen prof.

14. 5. 1907 Holíč – 8. 8. 1982 New York, USA

Ekonom, publicista, univerzitný profesor

V mladosti bol príslušníkom DAV-u, počas 2. sv. vojny bol poradcom pre ekonomiku Jana Masaryka v Londýne (Anglicko). Od r. 1945 pôsobil ako námestník ministra na Ministerstve zahraničného obchodu v Prahe (Česko), kde ho zatkli v r. 1949 a v Slánskeho procese v. 1952 odsúdili na doživotie. V r. 1963 bol pozbavený viny a rehabilitovaný. R. 1964 sa stal riaditeľom krajskej poľnohospodárskej banky československej v Bratislave. Napísal knihu Svedectvo o procese – s vedením protišlátného sprisahaneckého centra na čele s Rudolfom Slánskym (1968). Po udalostiach v auguste 1968 emigroval, usadil sa v USA, kde v r. 1969 – 1976 pôsobil ako profesor ekonomie a politických vied na viacerých univerzitách. Stal sa podpredsedom Svetového kongresu Slovákov, kde pôsobil ako hlavný národno-hospodársky odborník, bol blízkym spolupracovníkom Štefana Bohuslava Romana, s ktorým napísal populárno-vedeckú knihu Zodpovedná spoločnosť.

Lukachich, Pavol

14. 5. 1897 Trnava – 6. 5. 1962 Trnava

Maliar, výtvarný pedagóg

Učiteľ na gymnáziu a učiteľskej akadémii v Trnave. Autor množstva obrazov s motívmi trnavskej krajiny a mesta. Nositeľ Uznania za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava in memoriam.

Suryová, Daniela

14. 5. 1943 Hlohovec – 4. 6. 2002 poch. Hlohovec

Operná speváčka

Svoj spevácky talent prejavila už v školských speváckych súboroch. V r. 1958 – 1964 absolvovala štúdium spevu na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. Ako jeho poslucháčka dostala angažmán do operného súboru Štátneho divadla v Košiciach. Hostovala v Brnenskom štátnom divadle. Počas pôsobenia v Brne (Česko) vytvorila veľa vynikajúcich úloh z tvorby svetových a českých operných skladateľov a zúčastnila sa

mnohých umeleckých zájazdov po celej Európe. Účinkovala aj v Národnom divadle v Prahe (Česko). Venovala sa aj prekladateľskej a textárskej činnosti. Svetovou raritou sa stali jej preklady piesňových textov a operných árií do medzinárodného jazyka esperanta.

Škrabáková, Michaela

14. 5. 1984 Trnava – 19. 4. 1996 Norimberg, Nemecko
Bikrosárka

4-násobná majsterka Európy v bikrose, zároveň bola vicemajsterkou sveta z holandského Schindelu (1993). Tragicky zahynula cestou na preteky.

Talamon, Alfonz

14. 5. 1966 Dunajská Streda – 8. 9. 1996 Galanta, poch. Sládkovičovo
Spisovateľ

Vyrastal a žil v Sládkovičove. V r. 1984 zmaturoval na maďarskom gymnáziu v Galante. Po skončení školy pracoval ako poštár. Na Filozofickej fakulte UK v Bratislave študoval maďarský jazyk a dejiny. V r. 1988 – 1989 pôsobil ako odborný metodik Ústredného výboru Csemadoku. Od r. 1991 bol spisovateľom na voľnej nohe. Zahynul tragicky pri dopravnej nehode. V r. 1988 získal Cenu Tsúszó Sándora, v r. 1995 Cenu Imre Madácha.

15. MÁJ

Barč, Emil

15. 5. 1924 Trnava – 19. 12. 2004 Trnava
Fotograf, pedagóg

Pôsobil v chýrnych trnavských fotoateliéroch. Popri umeleckej fotografii ovládal všetky techniky a prácu s kamerou. Účastník mnohých domácich a medzinárodných výstav.

Hell, Maximilián

15. 5. 1720 Štiavnické Bane – 14. 4. 1792 Viedeň, Rakúsko

Matematik, astronóm

Študoval filozofiu, matematiku a históriu na univerzite vo Viedni. V r. 1751 – 1752 vypracoval plány na výstavbu a zariadenie univerzitného observatória v Trnave. Od r. 1755 riaditeľ univerzitného observatória, astronóm a matematik na univerzite vo Viedni. Popredný vedec 18. storočia.

Rákay, Anton MUDr.

15. 5. 1925 Vrbové
Lekár, spisovateľ

Po maturite na gymnáziu pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Po štúdiách pôsobil ako sekundárny lekár v Štátnom liečebnom ústave v Kvetnici, vo Vojenskom ústave pre pľúcne choroby v Matliaroch, ako primár oddelenia pre chirurgickú liečbu vo Vojenskom ústave pre pľúcne choroby v Novej Polianke, sekundárny lekár v Štátnych kúpeľoch Nový Smokovec. Postupne sa vypracoval na špičkového odborníka na liečbu pľúcnych chorôb a ťažkých onkologických prípadov. Na svojom konte má vyše stovky odborných prác. Popri svojej lekárskej činnosti sa venoval písaniu prozaických diel z lekárskeho prostredia. Knižne debutoval v r. 1991 knihou Tabu.

16. MÁJ

Beblavý, Pavel

16. 5. 1847 Vrbovice – 18. 5. 1910 Sobotište
Spisovateľ, farár

Od r. 1860 študoval na gymnáziu v Banskej Štiavnici, Bratislave, Banskej Bystrici, Revúcej. Evanjelickú teológiu navštevoval vo Viedni (Rakúsko). V r. 1872 bol vysvätený za kňaza a začal pôsobiť vo svojom rodisku. V r. 1874 bol administrátorom fary v Jasenovej. V r. 1876 prišiel do Sobotište, kde ako farár pôsobil 34 rokov. Napísal román o Jánošíkovi,

ktorý vychádzal na pokračovanie v Slovenských pohľadoch v r. 1890 a samostatne vyšiel v r. 1910. V časopisoch Orol, Sokol a Slovenské pohľady uverejňoval celý rad povestí a ľudových rozprávok. Prispieval do Pešťbudínskych vedomostí, Národných novín, Obzoru. Redigoval časopis Svit. Po jeho smrti v r. 1935 bol vydaný román Dedič Muráňa a Púť na Velehrad. V črtách Obrázky zo života opisuje svoj životopis.

Kapp, Alexander

16. 5. 1820 Suchá nad Parnou – 24. 11. 1876 Trnava
Hudobný pedagóg, skladateľ, zbormajster, organista

Študoval na gymnáziu v Trnave, hudobné vzdelanie získal pravdepodobne v Pešti (Maďarsko). V r. 1861 – 1876 pôsobil ako profesor na rímskokatolíckom mužskom učiteľskom ústave v Trnave ako učiteľ organovej hry a súčasne vyučoval na arcibiskupskom gymnáziu. Od r. 1848 bol regenschori v Dóme sv. Mikuláša v Trnave. Do dejín slovenskej hudby sa zapísal ako autor viacerých skladieb, omše a klavírných prelúdii. Je autorom opery Synovia Jakubovi, ktorá mala premiéru 29. júna 1867 v Trnave. V r. 1859 založil, viedol a dirigoval mužský spevácky chrámový zbor v Trnave.

Matzenauer, František Otto

pseud. Beňovský M., Živný Edmund, Temný Slavomír
16. 5. 1845 Beňov pri Píerove, Česko – 22. 12. 1901 Trnava

Skladateľ, dirigent, spisovateľ, prekladateľ

Po absolvovaní reálneho gymnázia vo Viedni (Rakúsko) a učiteľských skúškach vystriedal pedagogické miesta v Brezne nad Hronom, Starej Turej, odkiaľ prišiel v r. 1872 do Trnavy. Spočiatku bol organistom v Dóme sv. Mikuláša, od r. 1874 pôsobil ako účtovník a hlavný jednatel Spolku sv. Vojtecha. Prispieval do viacerých časopisov, napr. Cyrill a Method, Dennica, Katolícke noviny, Sokol. Po smrti Alexandra Kappa zaujal miesto regenschoriho Cirkevného hudobného spolku pri Dóme sv. Mikuláša. Jeho skladateľské dielo je dnes v Štátnom okresnom archíve v Trnave.

Purgina, Ján

16. 5. 1719 Trnava – 13. 6. 1748 Trnava
Pedagóg

Po štúdiách v Trnave vyučoval na Trnavskej univerzite filozofiu a poéziu. Podpisoval sa ako „trnavský básnik“. Autor prvej práce na Slovensku popisujúcej poznatky elektrostatiky.

Schinner, Lajos

16. 5. 1871 Baja, Maďarsko – 18. 12. 1951 Mosonmagyaróvár, Maďarsko
Stredoškolský pedagóg, kňaz

V r. 1904 získal profesorský diplom. Od r. 1905 kňaz v Ostrihome (Maďarsko), v r. 1907 – 1918 profesor na gymnáziu v Trnave, kde učil jazyk maďarský, latinský, nemecký a francúzsky. V r. 1918 odišiel z Trnavy do Maďarska a vyučoval svoje predmety na gymnáziu v Budapešti II. (Maďarsko) až do odchodu do dôchodku.

17. MÁJ

Gašparík, Ignác

17. 5. 1887 Sučany – 10. 10. 1974 Bratislava
Školský inšpektor

Študoval na učiteľských ústavoch v Kláštore pod Znievom a v Nyíregyházi (Maďarsko). Učil v Šuranoch, od r. 1919 pracovník školského inšpektorátu v Nitre, v r. 1922 – 1927 školský inšpektor v Galante, potom v Bratislave, v r. 1945 – 1946 pracovník Poverenia školstva v Bratislave. Zaslúžil sa o výstavbu ľudových škôl na južnom Slovensku. Autor školských príručiek, článkov v slovenských denníkoch a časopisoch.

Podolák, Ján prof., PhDr., DrSc.

17. 5. 1926 Dolná Súča
Etnológ, etnograf, vysokoškolský pedagóg, publicista

Po absolvovaní národopisu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave pracoval v Národopisnom ústave SAV v Bratislave, na UK Bratislava ako vedúci katedry etnografie a folkloristiky. V r. 1968 založil na Filozofickej fakulte UK kabinet etnológie. Od r. 1997 pôsobil na Univerzite sv. Cyrila a Metoda

v Trnave, v r. 1999 – 2002 ako jej rektor. V r. 2006 dostal od prezidenta SR Rad Ľudovíta Štúra II. triedy za mimoriadne zásluhy v oblasti vedy a školstva.

Vágovič, Jozef

17. 5. 1931 Kátlovce – 14. 5. 1997 USA

Básnik, publicista, prekladateľ

Študoval na gymnáziu v Šaštíne, Galante a maturoval v Trnave. Pôsobil ako učiteľ v Bučanoch a popri zamestnaní študoval na pedagogickej fakulte v Bratislave. V r. 1952 emigroval, spočiatku bol v Rakúsku, potom v Taliansku. V r. 1956 odišiel do USA, kde sa natrvalo usadil v New Yorku. Patril medzi aktívnych pracovníkov slovenskej emigrácie. Venoval sa hlavne poézii, literárnej histórii, prekladal z lužickej srbštiny. Publikoval v zahraničných časopisoch (Most, Slovenské hlasy z Ríma, Slovák v Amerike, Literárny almanach) a po r. 1989 aj na Slovensku v časopisoch Verbum, Historická revue a v Katolíckych novinách. V r. 1995 vo vydavateľstve Don Bosco mu vyšiel výber z poézie Čas žatvy.

18. MÁJ

Baráth, Ján

18. 5. 1913 Jelšovce – 11. 2. 1977 Nitra

Šľachtiteľ

Študoval na VŠP v Brne (Česko), potom na Vysokej škole technickej a národohospodárskej v Budapešti (Maďarsko). Od r. 1944 pôsobil ako adjunkt Ústrednej správy biskupských majetkov v Nitre. Po r. 1945 správca, potom šľachtiteľ na štátnych majetkoch v Nitre. V r. 1971 vedúci, o rok už hlavný šľachtiteľ na šľachtiteľskej stanici v Sládkovičove-Nový Dvor. Od r. 1947 pestoval liečivé rastliny, šľachtil papriku, zeleniny, obilniny, bôbovité rastliny a trávy.

Farkaš, Štefan

18. 5. 1900 Martin – 23. 12. 1975 Jur pri Bratislave

Pedagóg, redaktor, prekladateľ

Bol učiteľom, potom riaditeľom meštianskych škôl, najdlhšie pôsobil v Šahách a v Galante. Počas pôsobenia v Šahách a v Košiciach redigoval časopisy.

Písal novely, romány, drámy. Má veľkú zásluhu na budovaní vzťahov maďarskej a slovenskej literatúry. Významná je i jeho prekladateľská činnosť.

Görözdí, Miklós

18. 5. 1931 Čičov – 23. 9. 2012 Dunajská Streda

Reformovaný duchovný

Maturoval na maďarskom gymnáziu v Komárne. Teológiu študoval na KU v Prahe (Česko). Ako farár pôsobil v Rimavskej Sobote, v Okoči, vo Veľkom Horeši, v Pataši, v Dunajskej Strede. Od r. 1990 je dekanom maďarského zboru reformovanej cirkvi v Bratislave.

Strhan, Milan PhDr., CSc.

18. 5. 1929 Rišňovce – 28. 9. 2007 Bratislava

Historik, lexikograf

Gymnázium vyštudoval v Hlohovci, potom študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. V r. 1953 – 1961 a r. 1964 – 1968 pôsobil v Historickom ústave SAV. Ako zástanca demokratizácie spoločnosti v Československu bol v čase normalizácie perzekvovaný. V r. 1976 bol nútený odísť z Encyklopedického ústavu SAV, do ktorého sa v r. 1990 – 1992 vrátil a bol jeho riaditeľom. Patrí medzi zakladateľské osobnosti slovenskej encyklopedickej tvorby.

19. MÁJ

Brós, Viktor

19. 5. 1922 Lietavská Lúčka – 12. 5. 1976 Trnava, poch. Horné Orešany

Hudobný pedagóg

Zbormajster, vedúci Katedry hudobnej výchovy na Pedagogickej fakulte UK v Trnave. Účinkoval v mnohých hudobných súboroch, spevokolochoch a orchestroch ako člen a dirigent. Dvanásť rokov viedol robotnícky spevokol Bradlan. Bol tiež zbormajstrom a umeleckým vedúcim Okresného učiteľského spevokolu v Trnave.

Kaušitz, Otto

19. 5. 1909 Piešťany – 30. 4. 1982 Bratislava

Libretista, textár, prekladateľ

Študoval na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave. Počas štúdií člen ochotníckych a divadelných krúžkov, spevák populárnych piesní. Od r. 1939 spolupracoval ako autor a upravovateľ libriet s Gejzom Dusíkom. Je autorom vyše tisíc textov piesní a desiatok libriet k operetám. Prekladal aj libretá zahraničných autorov.

Ondrus, Pavel prof., DrSc.

19. 5. 1919 Pitvaros, Maďarsko – 8. 3. 1980 Bratislava

Jazykovedec

Absolvent Filozofickej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave. Stredoškolský profesor na gymnáziu v Piešťanoch v r. 1944 – 1946, Bratislave, v Dunajskej Strede v r. 1948 – 1949. Nakoniec vysokoškolský pedagóg na Katedre slovenského jazyka Filozofickej fakulty UK v Bratislave v r. 1949 – 1980. Venoval sa slovanskej dialektológii a onomastike. Vyznamenaný striebornou medailou UK v r. 1969 a medailou Univerzity Martina Luthera v Halle (Nemecko) v r. 1973.

20. MÁJ

Gotthardová, Gabriela doc., PhDr., CSc.

20. 5. 1937 Nové Zámky

Vysokoškolská pedagogička, filologička

Študovala na Vyššej pedagogickej škole v Bratislave, v r. 1960 – 1964 na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobila ako učiteľka v základnej škole v Dolnej Krupě a v Hrnčiarovciach nad Parnou. Neskôr asistentka a odborná asistentka PdF UK v Bratislave a docentka na UCM v Trnave. Od r. 1984 predsedníčka pobočky Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV v Trnave. Autorka vysokoškolských učebných textov, vedeckých prác a odborných článkov. Vydala aj básnickú zbierku Na oltári vonia ruža (2008).

Horecký, Michal

20. 5. 1922 Majcichov – 1. 11. 2011 Majcichov

Organista, kronikár

V obci Majcichov pôsobil viac ako 50 rokov ako organista a dlhé roky viedol obečnú kroniku. Aktívne pracoval v MO MŠ a MO Slovenského červeného kríža. Ako obečný historik bol propagátorom odkazu Jána Palárika. Založil Pamätnú izbu Jána Palárika a bol jej dlhoročným sprievodcom. Publikoval časopisecky a v zborníkoch.

Korec, Ján Ing., CSc.

20. 5. 1948 Zlaté Moravce – 23. 2. 2001 Piešťany

Jadrový energetik

Absolvoval štúdium na Elektrotechnickej fakulte SVŠT Bratislava. Patril k významným odborníkom v oblasti automatizovaných informačných systémov JE. Prispel k reštrukturalizácii a prebudovaniu VÚJE

na výskumno-vývojovú, projektovú a inžiniersku spoločnosť európskeho významu. Pôsobil na viacerých riadiacich pozíciách. V oblasti jadrovej energetiky pracoval viac ako 26 rokov. Tragicky zahynul. Na jeho pamiatku vznikla 22. apríla 2003 Nadácia Jána Korca. Nadácia bola založená za účelom podpory vedy a vzdelávania, podpory talentovaných a sociálne slabých študentov, rozvoja detí a mládeže, podpory telovýchovy a športu a plnenia individuálne určenej humanitnej pomoci. Za prácu v prospech jadrovej energetiky na Slovensku mu bola udelená in memoriam Pamätná minca Slovenského jadrového fóra. Predseda TTSK mu v r. 2007 udelil Pamätnú medailu TTSK in memoriam.

21. MÁJ

Dubnická, Elena

21. 5. 1925 Rejdová – 7. 1. 1988 Piešťany

Historička výtvarného umenia

Študovala dejiny výtvarného umenia a estetiku na Filozofickej fakulte KU v Prahe (Česko), r. 1953 skončila filozofickú fakultu v Bratislave, od r. 1963 pracovala ako vedecká pracovníčka Umenovedného

ústavu SAV v Bratislave. Venovala sa dejinám staršieho výtvarného umenia na Slovensku, hlavne v 19. storočí. Napísala monografiu Peter M. Bohúň – život a dielo (1960).

Holbík, František Ing.

21. 5. 1924 Šintava

Projektant

Pôsobil ako projektant v Hydroprojekte v Bratislave. Zúčastnil sa na príprave i výstavbe takmer všetkých vodných diel na strednovážskej a hornovážskej kaskáde, Priehrady mládeže pri Nosiciach, kde bol hlavným inžinierom projektu.

Mallý, Gustáv

21. 5. 1879 Viedeň, Rakúsko – 3. 8. 1952 Bratislava

Maliar, výtvarný pedagóg

Meštiansku školu navštevoval v Skalici, súkromnú školu maliara K. Záhorského v Prahe (Česko), Umeleckopriemyselnú školu tiež v Prahe. Študoval na Kráľovskej akadémii výtvarných umení v Drážďanoch (Nemecko) a bol na štúdiom pobyte v USA. Vrátil sa do Skalice a začal pracovať ako slobodný výtvarník. Zúčastňoval sa rôznych výstav. V r. 1911 – 1932 mal súkromnú maliarsku školu v Bratislave, ktorú navštevovali L. Fulla, C. Majerník, J. Mudroch, J. Želibský a ďalší. V r. 1946 – 1950 pôsobil ako profesor na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. Prvý klasik moderného slovenského maliarstva 20. storočia, najmä v zobrazení ľudového žánru.

22. MÁJ

Bödök, Zsigmond

22. 5. 1957 Komárno – 26. 7. 2010 Dunajská Streda, poch. Veľké Blahovo

Astrofyzik, historik vedy

Základnú a strednú školu absolvoval vo Veľkom Mederi. Od r. 1977 bol vedúcim Astronomického kabinetu Okresného osvetového strediska v Dunajskej Strede. Organizoval vedecko-populárne podujatia

a astronomické tábory Mikuláša Konkolya Tegeho do r. 1989. Bol spolupracovníkom Astronomického kabinetu SAV. V r. 1979 – 1981 študoval na KU v Prahe (Česko). Štúdium ukončil na UK v Bratislave v r. 1984. Publikoval populárno-náučné články a vydával náučnú literatúru. Vo vydavateľstve NAP písal a redigoval edíciu Magyar Talentum (Maďarský Talent). Posledných dvadsať rokov žil v Dunajskej Strede.

Bubnič, Michal Mons.

22. 5. 1877 Pajštún (Borinka) – 22. 2. 1945 Rožňava, poch. Borinka

Farár, spisovateľ

R. 1908 sa stáva farárom v Maduniciach, kde napísal divadelné hry Dvanásťročný Ježiš a Pašie. V obci založil potravinové a úverové družstvo, ktorým chcel pozdvihnúť sociálne podmienky obyvateľov obce. V r. 1921 bol zakladateľom Katolíckej jednoty Slovenska, pobočky Madunice. V r. 1923 dal postaviť pamätník Jána Hollého v Maduniciach.

Emmer, Kornel JUDr.

22. 5. 1845 Trnava – 20. 7. 1910 Mödling, Rakúsko

Spisovateľ, právnik

Študoval na právnickej akadémii v Bratislave a na univerzite v Pešti (Maďarsko). Od r. 1866 podnotár a notár mesta Trnavy, v r. 1869 koncipient na kráľovskom, potom kuriálnom súde v Pešti, v r. 1872 sudca, v r. 1891 kuriálny sudca v Pešti. Autor prác z občianskeho práva, prispieval do odborných časopisov. Jeho práce vyšli súborne. V r. 1875 – 1881 poslanec uhorského snemu za Trnavu.

23. MÁJ

Križan, Vladimír doc., Ing., CSc.

23. 5. 1925 Praha, Česko – 25. 11. 2006 Trnava

Vysokoškolský pedagóg

Po skončení reálneho gymnázia v Bratislave pokračoval v štúdiu na VŠT. Pracoval vo Svite, neskôr v hydrometeorologickom ústave observatória na Lomnickom štíte. Podarilo sa mu získať študijný pobyt v Paríži, kde nostrifikoval na Sorbone (Francúzsko). Po návrate na Slovensko pôsobil ako

vysokoškolský pedagóg na VŠE a VŠT v Bratislave. V r. 1965 – 1968 prednášal na univerzite v Akre, hlavnom meste štátu Ghana v Afrike, v r. 1968 – 1970 na vysokej škole v Sydney v Austrálii a neskôr aj na univerzite v Bagdade v Iraku. Mal osobný priateľský vzťah s mnohými osobnosťami, napr. s Albertom Schweitzerom. Napokon pôsobil v Stredisku na ochranu životného prostredia pri OSN v Bratislave. V r. 1970 sa natrvalo usadil v Trnave, kde žil do svojej smrti. Bol polyglotom a ovládal perfektne osem jazykov.

Szalay, Ladislav

pseud. Gabriel Viktor

23. 5. 1929 Trnava

Spisovateľ

Vzdelanie získaval v Trnave a v Bratislave na VŠE a na Filozofickej fakulte UK. V r. 1951 – 1953 pracoval ako vedecký pracovník SAVU, v r. 1954 – 1973 bol redaktorom časopisu Roháč, v r. 1974 – 1989 účtovníkom vo vydavateľstve Pravda, v r. 1990 – 1992 šéfredaktor periodika Slovenský denník a od r. 1992 Aréna. Autor publikácie Polstoročie trnavského futbalu, kníh Nosorožec v trestnom území, Maturitné stretnutie, Legenda rokov meruôsmych, kabaretných pásiem Bez prístupky, Sex, sex, sex-tánska látka z dejepisu (kabaret Tatra revue, 1969) a slovníka Príručný slovník slovensko-trnavský s gramatikou trnavčiny (2003, s F. Ohrablom).

24. MÁJ

Adamkovič, Michal

tiež Adamkovich Michal, Adamkovics Michal

24. 5. 1778 Veľké Dvory – 18. 5. 1845 Bratislava

Matematik, učiteľ, cirkevný hodnostár

Študoval na gymnáziu v Nitre a Bratislave, filozofiu a teológiu absolvoval v r. 1801 v Bratislave. Pôsobil ako kaplán vo Vrbovom, potom profesor matematiky a zástupca riaditeľa trnavského seminára, v r. 1825 – 1839 ostrihomský kanonik, v r. 1829 komárňanský arcidiakon, v r. 1830 titulárny budačinský opát, v r. 1839 bratislavský prepošt. Jeho

popularizačná tvorba z matematiky, fyziky, psychológie a metafyziky slúžila školským účelom.

Schneider-Trnavský, Mikuláš

24. 5. 1881 Trnava – 28. 5. 1958 Bratislava, poch.

Trnava

Hudobný skladateľ, dirigent, zbormajster

Študoval vo Viedni (Rakúsko), Budapešti (Maďarsko) a Prahe (Česko). V r. 1919 bol menovaný za štátneho inšpektora hudby a spevu pre Slovensko. Autor vyše tridsiatich omší, niekoľkých orchestrálnych

diel, jednej operety. Základom jeho tvorby bola pieseň. Skomponoval štyri zbierky piesní, upravoval slovenské ľudové piesne. Zostavovateľ a autor Jednotného katolíckeho spevníka, autor knihy Úsmevy a slzy. Národný umelec (1956). V r. 1981 vyšla poštová známka s jeho portrétom. V r. 1998 mu bola udelená Cena mesta Trnava in memoriam, v r. 2001 bol vyhlásený za Trnavčana 20. storočia. Takisto v r. 2001 mu bol odhalený pomník na Námestí sv. Mikuláša v Trnave. Jeho meno nesie dom, v ktorom žil a ktorý stojí na rovnomennej ulici. V r. 2009 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam. Cenu biskupa Pavla Jantauscha in memoriam za rok 2011 získal za celoživotný prínos v oblasti kultúry.

Tamás, Ľudovít

24. 5. 1903 Sereď – 27. 12. 1960 Budapešť, Maďarsko

Básnik, novinár

Jeho prvé verše vyšli v Galante v antológii Új költők (Noví tvorcovia). Pôsobil ako redaktor časopisov.

Végh, Alexander

24. 5. 1970 Dunajská Streda – 13. 1. 2011 Bratislava, poch. Čenkovce

Futbalista

Keď mal päť rokov, rodina sa presťahovala do Bratislavy. Odchovanec Slovana, ktorý však za seniorský A-tím z Tehelného poľa neodohral ani zápas. Najvyššiu súťaž skúsil v DAC Dunajská Streda, Spartaku Trnava, Rimavskej Sobote, v Artmedii

Petržalka (dovedna 115 zápasov, väčšinou na poste ľavého obrancu), pôsobil v nemeckom SC Verl a v nižších rakúskych súťažiach. K jeho záľubám patrili knihy, sudoku, sledovanie športových podujatí.

25. MÁJ

Neitz, František

25. 5. 1923 Trnava – 10. 4. 2001 Trnava

Stredoškolský profesor

Učil matematiku a deskriptívnu geometriu. V r. 1947 začal učiť na Dievčenskom gymnázii v Trnave, neskôr na Gymnázii J. Hollého, kde v r. 1968 – 1971 bol riaditeľom. Bol skvelý pedagóg a stolnotenistový nadšenec. V r. 1965 bol zvolený za predsedu stolnotenistového zväzu pri Okresnom výbore Československého zväzu telesnej výchovy v Trnave. Tento post zastával 25 rokov až do r. 1990. Na jeho počesť vedenie STK Bricón Trnava rozhodlo, že turnaj družstiev ponesie názov Memoriál Františka Neitzu.

Schultz, Ján Mgr.

25. 5. 1939

Pedagóg, dirigent

Pôsobil ako stredoškolský profesor na Gymnázii Jána Hollého v Trnave. Zakladateľ a dlhoročný dirigent speváckeho zboru Cantica Nova, člen a moderátor Speváckeho zboru slovenských učiteľov. Držiteľ Uznania za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava. V r. 2010 bol ocenený Cenou Fra Angelico v kategórii hudobného umenia.

Velikanič, Ján prof., PhDr., CSc.

25. 5. 1920 Veľatý – 21. 2. 1975 Trnava

Vysokoškolský pedagóg

Popredný pracovník v oblasti pedagogickej teórie a praxe na Slovensku. Žil a pôsobil v Trnave ako okresný školský inšpektor a zároveň pôsobil aj na Pedagogickej škole pre učiteľov prvého stupňa. V r. 1959 bol v Trnave zriadený Pedagogický inštitút, ktorý sa v r. 1964 pretvoril na Pedagogickú fakultu UK. Na fakulte bol niekoľko rokov prodekanom pre interné štúdium a neskôr pre vedu

a výskum. Od r. 1973 vykonával funkciu vedúceho katedry pedagogiky. Bol v predsedníctve Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV. Veľmi bohatá bola jeho publikačná činnosť. Svoje práce zverejšňoval v rôznych slovenských a českých odborných časopisoch, mal aj samostatné práce.

27. MÁJ

Adamkovič, Anton Mons., ThMgr.

27. 5. 1928 Červeník

Kňaz

Po absolvovaní Biskupského gymnázia v Trnave, študoval teológiu v Bratislave. Po skončení teologických štúdií bol 26. júna 1952 vysvätený na kňaza. Postupne bol kaplánom v Šuranoch, Trnave, Topoľčanoch, Hradišti pod Vrátnom, Doľanoch, v r. 1990 riaditeľom Spolku sv. Vojtecha v Trnave, od r. 1991 farárom v Zelenči a od r. 2009 výpomocný duchovný v Bratislave. Autor viacerých básnických zbierok.

Siváček, Ján

27. 5. 1928 Myjava – 16. 12. 1987 Trnava

Hudobný skladateľ, teoretik, dirigent, džezový

hudobník, pedagóg, publicista

Študoval na Právnickej fakulte UK Bratislava, v r. 1959 – 1965 externe študoval kompozíciu na VŠMU u A. Moyzesa. Jeden so spoluzakladateľov a neskôr riaditeľom Bratislavskej lúry, viceprezident FIDOF, umelecký námestník riaditeľa vo vydavateľstve Opus. Prednášal históriu džezu, rocku a populárnej hudby na Katedre Hudobnej skladby a dirigovania na VŠMU v Bratislave. Autor knižnej monografie Kompozičná práca aranžéra modernej tanečnej hudby, teoretickej práce Populárna hudba, jej minulosť a prítomnosť. Orchester Jána Siváčka bol v 50. rokoch 20. storočia priekopníkom swingovej hudby na Slovensku. Vytvoril viacero populárnych swingových evergreenov a tanečných piesní, ktoré mali v repertoári viacerí speváci, napr. K. Duchoň, D. Grúň, J. Kocianová, E. Kostolányiová, M. Laiferová, H. Vondráčková.

Šiška, Pavol Mons.

27. 5. 1878 Hlohovec – 14. 12. 1954 Hlohovec

Kňaz

Po vstupe do rádu františkánov odišiel študovať teológiu do Ostrihomu (Maďarsko). Po vysvätení za kňaza pôsobil v rôznych františkánskych kláštoroch. V r. 1908 – 1918 pôsobil v Pittsburgu v USA. Bol aktívnym členom Slovenskej ligy v Amerike. Stal sa jedným zo signatárov tzv. Pittsburskej dohody o vzniku Československej republiky, ktorá bola podpísaná 30. mája 1918. Z USA bol poslaný ako delegát katolíckych spolkov do Paríža (Francúzsko) a na Slovensko. Po príchode požiadal o prijatie do Apoštolskej administratívy trnavskej. Stal sa diecéznym kaplánom a neskôr od r. 1921 pôsobil ako kňaz v Hlohovci. Bol uznávaným organizátorom cirkevného a národného života v rámci celého Slovenska. V r. 1927 sa stal dekanom miestnej farnosti v Hlohovci. Kedže po 1. sv. vojne boli kostolné zvony zrekvirované, dal v Trnave urobiť u bratov Fischerovcov nové zvony sv. Peter a Pavol. V r. 1928, na 80. výročie popravy Šuleka a Holubyho, im dal Šiška urobiť na mieste popravy pomník. Mesto Hlohovec mu ako signatárovi Pittsburskej dohody udelilo za jeho zásluhy a dlhoročné pôsobenie vo funkcii dekana miestnej farnosti titul Čestný občan mesta Hlohovec in memoriam.

28. MÁJ

Adamiš, Július

28. 5. 1885 Senica – 26. 5. 1971 Bratislava

Cirkevný historik, spisovateľ, farár

Pochádzal z roľníckej rodiny. V Senici navštevoval základnú a meštiansku školu. V štúdiu pokračoval na evanjelickom lýceu a teologickej akadémii v Bratislave. Po štúdiách pôsobil ako farár, najdlhšie v Bratislave. Ako autor cirkevných článkov prispieval do rôznych časopisov. Venoval sa dejinám slovenskej kultúry a publikoval životopisy cirkevných a kultúrnych dejateľov. Jeho najhodnotnejšou prácou bola publikácia o živote slovenských študentov na bratislavskom evanjelickom lýceu.

Koller, Július

28. 5. 1939 Piešťany – 17. 8. 2007 Bratislava

Akademický maliar

V r. 1965 absolvoval štúdium na VŠVU v Bratislave. Patril ku generácii výtvarníkov, ktorí svojím pôsobením v 60. rokoch 20. storočia prelomili dlhoročnú kultúrnu izoláciu. Bol kmeňovou postavou slovenského konceptuálneho umenia a stal sa jedným z mála slovenských umelcov, ktorých kvality oceňuje aj západný umelecký svet. Vystavoval doma aj v zahraničí. Benátske Bienále predstavilo jeho tvorbu v rámci výberu Sny a konflikty. Jeho diela sú v zbierkach SNG, parížskeho Centre G. Pompidou, viedenskej Generali Foundation či londýnskej Tate Gallery.

Korček, Štefan dr., Ing.

28. 5. 1934 Trnava

Expert na mazaciu techniku

V r. 1968 odišiel do USA. Pôsobil v Detrote v automobilke Ford. Expert na motorové oleje a tribológiu, teda mazaciu techniku, vypracoval sa na šéfa výskumu palív a mazacích olejov. Pre Ford začal pracovať v r. 1971 a zostal mu verný až do odchodu do dôchodku v r. 2002. Výraznou mierou sa podieľal na vytvorení Medzinárodnej štandardizačnej komisie pre motorové oleje, ktorá vyvinula prvé spoločné špecifikácie pre motorové oleje pre Ameriku a Japonsko. Dostal viacero prestížnych odborných ocenení. Na svojom konte má viac ako 100 vedeckých a technických publikácií a vystúpil s desiatkami prednášok na konferenciách a sympóziách po celom svete. Od r. 2001 nositeľ Čestného občianstva mesta Trnava za vynikajúcu tvorivú vedeckú činnosť a za reprezentáciu mesta Trnava.

Peterdi, Andor

28. 5. 1881 Šoporňa – 27. 3. 1958 Budapešť, Maďarsko

Básnik, redaktor

Absolvoval hereckú školu divadla Vígszínház v Budapešti (Maďarsko). Začal pracovať ako redaktor novín a časopisov, v ktorých uverejňoval svoje novely a básne. V období medzi dvoma svetovými vojnami mal obchod so starožitnosťami. Po r. 1945 už nepublikoval.

Turzonovová, Božidara prof., Mgr. art.

28. 5. 1942 Sofia, Bulharsko

Herečka, vysokoškolská pedagogička

Absolvovala VŠMU v Bratislave. Je herečkou širokého výrazového rozsahu. Po absolútoriu sa stala členkou SND, kde pôsobí dodnes. Hostuje v nitrianskom Divadle Andreja Bagara. Okrem toho pracuje v rozhlase a dabingu, učí herectvo a je predsedníčkou festivalového výboru Art Filmu. V r. 1999 – 2001 bola dekankou Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Prednáša na Fakulte masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. V r. 1979 dostala titul zaslúžilá umelkyňa. V r. 2008 jej prezident SR udelil štátne vyznamenanie Pribinov kríž II. triedy. V r. 2009 získala Cenu Jozefa Kronera za celoživotnú tvorbu. V r. 2012 dostala Cenu predsedu NR SR za rozvoj kultúry a humanitného vzdelávania za výnimočný prínos v oblasti dramatického umenia.

Ursínyová, Terézia PhDr.

28. 5. 1942 Nitra

Muzikologička

Patrí ku kľúčovým postavám slovenskej hudobnej historiografie. V r. 1960 – 1965 študovala hudobnú vedu a hudobnú výchovu na FiF UK v Bratislave. V r. 1965 – 1968 metodička v Krajskom osvetovom stredisku v Banskej Bystrici, neskôr redaktorka denníka Smer v Banskej Bystrici. V r. 1968 – 1978 zástupkyňa šéfredaktora časopisu Hudobný život v Bratislave. V r. 1978 – 1986 tajomníčka Komisie koncertných umelcov, neskôr Komisie muzikológov Zväzu slovenských skladateľov v Bratislave. V r. 1986 – 1988 dramaturgička Komornej opery Slovenskej filharmónie v Bratislave. V r. 1988 – 1990 tlačová tajomníčka Slovenskej filharmónie v Bratislave. V r. 1990 – 1999 zástupkyňa šéfredaktorky časopisu Slovenka. Veľkú časť svojho života prežila v Trnave a v Bratislave. Celý život sa venovala predovšetkým operete a opere. Pripravila stovky článkov, recenzií, ale aj knižných publikácií. Je autorkou kníh Cesty operety, Volali ma Mimi: Mária Kišoňová-Hubová, Život na dvoch scénach: Elena Kittnarová.

29. MÁJ**Andrásy, Tibor**

29. 5. 1932 Šafárikovo

Akademický maliar, grafik

V r. 1949 – 1953 vyštudoval Strednú výtvarnú školu v Bratislave, v r. 1953 – 1959 študoval grafiku na VŠVU a knižnú ilustráciu u prof. Vincenta Hložníka a Oresta Dubaya. Venoval sa voľnej grafike, knižnej ilustrácii a monumentálnej tvorbe. Koncom 50. rokov 20. storočia sa zúčastnil na knižnom veľtrhu v Lipsku (Nemecko), kde získal zlatú medailu. Žije v Šamoríne.

Dulovič, Ladislav RNDr.

29. 5. 1934 Cífer

Hydrológ

Maturoval na trnavskom gymnáziu v r. 1952. V r. 1957 absolvoval Prírodovedeckú fakultu UK v Bratislave. Doktorát získal v r. 1965. Pracovník Slovenského hydrometeorologického ústavu v Bratislave (Koliba), vedúci odboru povrchových vôd, špecialista na povrchové vody Slovenska.

Jánošová, Marta RNDr., CSc.

29. 5. 1951 Piešťany – 9. 7. 1998 Piešťany

Biologička, pedagogička

Maturovala na piešťanskom gymnáziu v r. 1969. Potom študovala na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Pracovala ako mikrobiologička v Slovakofarme Hlohovec, od r. 1981 pracovala vo VÚRV Piešťany, od r. 1994 externá učiteľka v Rakoviciach. V r. 1997 vedúca oddelenia fytopatológie. Svoju vedeckú činnosť zamerala na choroby jačmeňa a hrachu. Jej práce boli citované vo mnohých vedeckých domáciach i zahraničných publikáciách.

Siťaj, Štefan prof., MUDr., DrSc.

29. 5. 1911 Stará Turá – 18. 9. 1990 Piešťany

Lekár, publicista

Zakladateľ a dlhoročný riaditeľ Výskumného (Národného) ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch (VÚRCH). Odborník svetového významu, dopisujúci člen SAV, vedúci Subkatedry

reumatológie Ústavu pre vzdelávanie lekárov a farmaceutov, expert Svetovej zdravotníckej organizácie pre choroby pohybového ústrojenstva, nositeľ viacerých ocenení. Má prvoradú zásluhu, že význam VÚRCH ďaleko presiahol hranice krajiny. Množstvo publikovaných vedeckých prác a aktívna znalosť viacerých cudzích jazykov mu otvorili cestu k predsedníctvu mnohých významných medzinárodných vedeckých kongresov.

30. MÁJ**Kratochvíla, Viliam**

30. 5. 1881 Sereď – 14. 6. 1949 Sereď

Zbormajster

Vyučil sa za záhradníka. V r. 1925 zakladateľ a do svojej smrti predseda speváckeho zboru Zvon v Sereďi.

31. MÁJ**Bauer, Viktor prof., MUDr., DrSc.**

31. 5. 1942 Nové Zámky

Vedec

Strednú školu skončil v Galante. Štúdium medicíny ukončil na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. V r. 1966 – 1972 sa ako vedecký pracovník podieľal na výsledkoch Farmakologického ústavu ČSAV v Prahe. Od r. 1972 vedecký pracovník Ústavu experimentálnej farmakológie SAV. Svojimi originálnymi objavmi vo farmakológii autonómneho nervového systému a hladkých svalov značne prispel k rozvoju farmakológie. Venuje sa aj pedagogicko-populárnej činnosti. Autor 375 publikácií, 2 monografií, získal 11 patentov (z toho 7 v zahraničí). V r. 2003 – 2007 bol veľvyslancom SR v Turecku. Žije v Šamoríne. Držiteľ viacerých významných ocenení. V r. 1987 získal Štátnu cenu Klementa Gottwalda, v r. 1992 Jeseniovu striebornú plaketu SAV, v r. 1995 Minority Award Budapešť, v r. 2000 Zlatú plaketu prezidenta Maďarskej republiky. V r. 2001 mu bol udelený Pribinov kríž II. triedy, v r. 2001 Strieborný kríž Maďarskej republiky. Čestný občan mesta Nové Zámky. V r. 2012 získal Čestné občianstvo TTTSK.

Čulen, Martin

31. 5. 1823 Brodské – 24. 1. 1894 Čaka

Pedagóg, publicista

Filozofiu študoval v Trnave, teológiu vo Viedni (Rakúsko), kde založil slovanskú knižnicu. Od r. 1848 pôsobil ako kaplán vo Veľkých Levároch a Majcichove, od r. 1851 ako profesor gymnázií v Banskej Bystrici, Bratislave, Satu Mare (Rumunsko), Levoči, Kláštore pod Znievom, ako farár v Čake. Popredný pedagóg, autor učebníc matematiky. Venoval sa osvetovej práci, príspevky publikoval vo viacerých časopisoch. Aktívny účastník národno-kultúrnych podujatí, spoluzakladateľ MS.

Kardhordó, Anton

31. 5. 1797 Šaštín-Stráže – 8. 1. 1874 Šurany

Prekladateľ

Filozofiu študoval v Trnave, teológiu vo Viedni (Rakúsko). Po kňazskej vysviacke pôsobil v r. 1822 – 1825 ako kaplán v Sereďi, v r. 1825 – 1827 ako farár v Šintave, potom v Šuranoch. Z nemeckého jazyka preložil do bernolákovčiny učebnicu náboženstva. V r. 1858 založil nadáciu pre chudobných žiakov.

1. JÚN

**Danišovič, Peter prof., Ing.
Dr. techn., Dr.h.c.**

1. 6. 1907 Boleráz – 9. 7. 2011 Bratislava, poch.
Boleráz

Staviteľ, vodohospodár, vysokoškolský pedagóg

Maturoval na trnavskom gymnáziu. Študoval na ČVUT v Prahe (Česko). Po skončení štúdia zostal pracovať v Prahe, kde ako prvý Slovák získal titul doktor technických vied. Začal organizovať založenie technickej vysokej školy na Slovensku. Stal sa jej prodekanom a profesorom. Na SVŠT prednášal hydrauliku, hydrológiu, úpravy tokov a vodárenstvo. Bol zakladateľom vedného odboru hydrotechnika na Slovensku. V r. 1947 začal pracovať vo Vodoprojekte, neskoršom Hydroconsulte. Vo februári 1951 predložil návrh na vybudovanie vodného diela na spoločnom čs.-maďarskom úseku Dunaja, dielo s pracovným názvom Gabčíkovo – Chľaba. Súčasne projektoval vodné diela na Váhu, VD Ilava, VD Ladce, VD Dubnica. V r. 2003 získal Plaketu akademika Bellu za celoživotné dielo a významný príspevok k rozvoju Stavebnej fakulty STU v Bratislave. Je držiteľom najvyššieho vyznamenania Ministerstva školstva SR - Veľkej medaily sv. Gorazda za celoživotné dielo. V r. 2007 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK. Pri príležitosti 100. narodenín mu obec Boleráz udelila čestné občianstvo.

Hoja, Štefan doc., MUDr., CSc.

1. 6. 1924 Trnava – 4. 8. 1973 Trnava

Lekár, biológ

Študoval v Trnave a v Bratislave. Pracovník Biologického ústavu LF UK v Bratislave. Autor vyše 50 odborných a vedeckých prác, spoluautor učebných textov a učebníc.

Holub, Jozef Kvetoslav

1. 6. 1820 Senica – 12. 7. 1899 Revúca

Stredoškolský profesor

Študoval na Lekárskej fakulte KU v Prahe (Česko), ale štúdium nedokončil. V r. 1865 – 1874 profesor slovenského gymnázia v Revúcej. Venoval sa

liečiteľstvu a homeopatii. Autor učebníc s prírodovedným zameraním, ktoré väčšinou zostali v rukopise. Písal osvetové články so zdravotníckou tematikou.

Hrušovský, Dominik Mons., ThDr.

1. 6. 1926 Veľká Maňa

Arcibiskup

Študoval na gymnáziu v Zlatých Moravciach a Šuranoch. Po maturite v r. 1945 sa prihlásil za klerika do trnavského seminára. Začal študovať na bohosloveckej fakulte v Bratislave, r. 1946 študoval na Lateránskej univerzite v Ríme (Taliansko). Za kňaza bol vysvätený v r. 1950 v Ríme. Pastoračnú službu vykonával v severnom Taliansku, potom pôsobil ako profesor dogmatickej teológie. V r. 1955 – 1959 prednášal filozofiu a dogmatiku. V r. 1962 – 1966 pôsobil ako člen slovenskej katolíckej misie v Paríži (Francúzsko). Od r. 1966 pôsobil v Slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda v Ríme, v r. 1973 sa stal jeho rektorom. Dňa 24. septembra 1992 ho vymenovali za pomocného biskupa Trnavskej arcidiecézy, s osobitným pastoračným povolením pre hlavné mesto Slovenska – Bratislavu. Na Konferencii biskupov Slovenska bol v r. 1993 zvolený za generálneho tajomníka KBS a predsedu Komisie pre Slovákov v zahraničí. Dňa 15. apríla 1996 ho pápež Ján Pavol II. vymenoval za apoštolského nuncia v Bielorusku a súčasne ho povýšil na arcibiskupa. Získal mnoho významných ocenení.

Koncsol, László

1. 6. 1936 Drahnov

Redaktor, prekladateľ

Maturoval na maďarskom gymnáziu v Komárne. Na Filozofickej fakulte UK v Bratislave študoval odbor maďarčina - slovenčina. Po skončení štúdií od r. 1959 učil na strednej a základnej škole v Rimavskej Sobotě a v Gemerskej Vsi. Od r. 1963 pracoval ako zodpovedný redaktor maďarskej sekcie Slovenského vydavateľstva krásnej literatúry (neskôr Tatran). R. 1966 sa stal redaktorom literárneho časopisu Irodalmi Szemle (Literárna revue). V r. 1978 – 1979 pracoval ako

korektor v Polygrafických závodoch Bratislava-Krasňany. Od r. 1979 spisovateľ v slobodnom povolání. V esejistike a literárnokritickej tvorbe sa orientuje najmä na maďarskú národnostnú literatúru na Slovensku. Prekladá diela slovenských autorov. V r. 1993 založil a rediguje edíciu Csallókőzi Kiskönyvtár (Malá žitnoostrovská knižnica) vydavateľstva Kalligram. Je držiteľom viacerých ocenení, napr. v r. 1979 a v r. 1991 získal Cenu Imre Madácha, v r. 1993 Cenu Zoltána Fábryho, v r. 1999 cenu Pro Pannonia Református, v r. 2001 Cenu Aniána Jedlíka, v r. 2004 Posonium literárnu cenu, v r. 2009 Osobitnú cenu Nadácie László Tőkésa a v r. 2010 Cenu Lajosa Turczela a pod. Čestný občan obce Orechová Potôň.

Oravec, Ján

1. 6. 1922 Cerová, časť Rozbeh – 1. 5. 1986 Bratislava
Jazykovedec

Študoval na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Pôsobil na stredných školách v Senici, vo Višňovom, v Bratislave a v Pajštúne. V r. 1951 – 1952 pracovník Jazykovedného ústavu Slovenskej akadémie vied a umení (SAVU) v Bratislave, v r. 1952 – 1953 Ústavu slovenského jazyka SAVU, v r. 1953 – 1966 Ústavu slovenského jazyka SAV, v r. 1967 – 1976 Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV v Bratislave, v r. 1977 – 1986 pracovník katedry slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty v Nitre, v r. 1980 – 1986 vedúci jazykovednej sekcie katedry. V r. 1978 – 1986 predseda pobočky Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV v Nitre. V r. 1955 – 1986 člen komisie pre obhajoby kandidátskych dizertačných prác vo vednom odbore slovenský jazyk. Pracoval v oblasti výskumu slovenského spisovného jazyka, najmä syntaxe, pozornosť venoval ďalej otázkam výskumu slovenských nárečí zo syntaktického hľadiska, otázkam jazykovednej kultúry a jazykovej výchovy.

Štefko, Aurel doc., MUDr.

1. 6. 1950 Vrbové – 7. 1. 2011 Bratislava, poch. Ivanka pri Dunaji

Kňaz, lekár

Po maturite na SVŠ v Piešťanoch, študoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Ako stomatológ nastúpil do OÚNZ v Trnave. V r. 1976 požiadal o prijatie do Spoločnosti Ježišovej. Po základných teologických štúdiách prijal kňazskú vysviacku v novembri 1983 v Novej Lehote. Rehoľnú a kňazskú formáciu absolvoval tajne, popri civilnom zamestnaní. V r. 1975 – 1990 pracoval ako stomatológ v trnavskom zdravotnom obvode. V r. 1990 – 1991 bol kaplánom v Banskej Bystrici. Pol roka vykonával pastoračnú službu v Kanade, v slovenskej farnosti sv. Cyrila a Metoda v meste Mississauga – Toronto (Kanada). Po návrate v r. 1996 prednášal morálnu teológiu na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity (TU), bioetiku na Ústave medicínskej etiky a bioetiky na Inštitúte ďalšieho vzdelávania lekárov v Bratislave, na Pedagogickej fakulte TU a na právnických fakultách TU a UK. V r. 2003 habitoval ako docent v odbore katolícka teológia.

Žiška, Pavel ThDr.

1. 6. 1879 Skalica – 17. 9. 1947 Skalica

Stredoškolský profesor, kňaz, spisovateľ, politik

Gymnaziálne štúdiá absolvoval v Skalici v r. 1891 – 1895, Ostrihome (Maďarsko) a v Trnave, kde tiež v r. 1899 maturoval. Kaplán v Mojmirovciach, Topoľčanoch, Dolnej Strede, v Szentendre pri Budapešti a v Budapešti (Maďarsko). Po vzniku Československej republiky 15. septembra 1919 prišiel do trnavského gymnázia. V r. 1931 zvolený za senátora do Národného zhromaždenia Československej republiky. V r. 1939 odišiel do dôchodku. Autor mnohých biografických štúdií.

2. JÚN

Kittnarová, Elena

2. 6. 1931 Trnava – 12. 2. 2012 Bratislava

Operná speváčka

Spev študovala na Konzervatóriu v Bratislave. V r. 1966 sa stala sólistkou Opery SND, kde

naštudovala viac ako 40 postáv. Už počas prvej sezóny vytvorila s veľkým úspechom postavu Abigail vo Verdiho Nabuccovi, ktorú počas svojej umeleckej kariéry spievala vo viac ako 250 reprízach. Jedným z vrcholov jej vokálneho i hereckého umenia sa stala Emília Marty v Janáčkovej opere Vec Makropulos. Získala viacero ocenení, v r. 1968 a 1987 dostala cenu Zväzu slovenských dramatických umelcov, v r. 1973 Cenu Andreja Bagara. Národnou umelkyňou bola od r. 1981. Bola členkou Klubu priateľov Trnavy od r. 2001 a pravidelne sa zúčastňovala na Trnavských dňoch, stretnutiach trnavských rodákov. Pôsobila viac rokov v Medzinárodnej speváckej súťaži Mikuláša Schneidra-Trnavského. V r. 2004 bola o nej vydaná monografia pod názvom Život na dvoch scénach. V r. 1998 jej mesto Trnava udelilo Čestné občianstvo. V r. 2009 jej bola udelená Cena TTSK.

Lancz, Ľudovít

2. 6. 1964 Šaľa – 20. 7. 2004 Bratislava, poch. Veľká Mača
Športovec

Vyrastal vo Veľkej Mači. Vyučil sa za automechanika. Jeho futbalová kariéra sa začala, keď ako 15-ročný začal hrať za Petržalku – dorast. Ako vojak základnej vojenskej služby hral rok za Duklu Praha (Česko), rok za Banskú Bystricu. Po skončení vojenčiny sa vrátil do Bratislavy, do mužstva Inter-ZTS Petržalka, kde strávil 4 roky, potom pokračoval vo futbale za Slovan Bratislava, s ktorým získal majstrovský titul a bol reprezentantom SR. V r. 1992 – 1993 hral v Belgicku. V r. 1995 sa vrátil späť do Petržalky. Svoj život ukončil tragicky.

3. JÚN

Muržic, Anton genpor.

3. 6. 1926 Vrbové

Dôstojník

Gymnázium vo Vrbovom ukončil vo vojnových časoch. Už ako študent sa tesne pred vypuknutím SNP zapojil do odbojovej činnosti. Tajne sprevádzal vojakov a dobrovoľníkov na Praňník. Po vojne študoval na Vojenskej akadémii v Hraniciach na Morave (Česko). Absolvoval vysokoškolské

štúdium VAAZ Brno (Česko) a vzdelanie završil absolvovaním vyššieho akademického kurzu vo Vojenskej akadémii generálneho štábu v Moskve (Rusko). Velil poddôstojníckym školám v Dvoroch u Karlových Varov a Rokycanoch (Česko). Stál pri založení Vojenskej vysokej technickej školy v Liptovskom Mikuláši. V r. 1973 – 1987 bol jej veliteľom – rektorom. Za svoju prácu bol viackrát ocenený rezortnými a štátnymi vyznamenaniami.

Pauliny-Tóth, Viliam

3. 6. 1826 Senica – 6. 5. 1877 Martin

Spisovateľ, novinár, národovec

Základnú školu navštevoval v Novom Meste nad Váhom, Senici a v Komárne, evanjelické lýceum v Modre a v Bratislave. Pôbil ako vychovávateľ a pedagóg na lýceu v Kremnici. V r. 1849 vstúpil do slovenského dobrovoľníckeho zboru. V r. 1860 odišiel zo štátnej služby a začal sa venovať literárnej a organizátorskej práci. Vydával humoristicko-politický časopis Černokňažník a Sokol, spoluzakladateľ Pešťbudínskych vedomostí, hlavný redaktor Národných novín. Jeden z najvýznamnejších slovenských politikov 19. storočia. Písal vlastenecké národno-agitačné básne. V próze bol predstaviteľom dokumentárne orientovaných diel. Prekladal z viacerých európskych literatúr. Bol prvým podpredsedom Matice slovenskej v Martine.

Valentová-Hasprová, Soňa Mgr.

3. 6. 1946 Trnava

Herečka

Jedna z najvýraznejších osobností slovenského divadla a filmu. V r. 1967 ukončila štúdium herectva na VŠMU v Bratislave a získala angažmán v SND. Stvárnila stovky postáv v televíznych inscenáciách, filmoch a divadle. Je držiteľkou mnohých ocenení. V r. 1970 dostala Cenu Janka Borodáča, za televízne vystúpenia bola ocenená Zlatým krokom (1970), bola menovaná záslužnou umelkyňou (1988). V r. 2006 jej prezident SR udelil štátne

vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy za významné zásluhy v oblasti rozvoja kultúry. V r. 2010 jej vo vydavateľstve Fragment vyšla autobiografická kniha Prelet nad životom. V r. 2011 jej bola udelená Cena TTSK za celoživotný prínos k rozvoju slovenskej kinematografie a divadelníctva.

5. JÚN

Balogh, Július Ludvik

5. 6. 1921 Brezno nad Hronom – 1. 4. 2003 Trnava

Akademický maliar

Známy trnavský maliar, syn Jozefa Balogha. Po presťahovaní do Trnavy sa zoznámil s Jánom Koniarkom, čo ovplyvnilo jeho ďalšie vzdelanie. Koniarek sa stal jeho učiteľom a podporoval ho v štúdiu na SVŠT v Bratislave. V r. 1936 – 1940 navštevoval Školu umeleckých remesiel v Bratislave. V r. 1941 – 1944 študoval na SVŠT v Bratislave u prof. Martina Benku a Jána Mudrocha. Spolu s otcom založili prvý Robotnícky výtvarný krúžok. Prvú výstavu mal v r. 1948 v Mestskom divadle v Trnave, potom v galérii v Bratislave, viackrát v Galérii Jána Koniarka v Trnave. Súborná výstava umelca bola v r. 2001 v Západoslovenskom múzeu v Trnave.

Holotík, Ľudovít PhDr., DrSc.

5. 6. 1923 Sereď – 30. 11. 1985 Bratislava

Historik

Absolvent Vysokej školy politickej v Prahe (Česko). Krátko pôsobil na Lekárskej fakulte KU v Prahe, potom na vysokej škole politickej. V r. 1951 – 1982 pracovník, neskôr riaditeľ Historického ústavu SAV v Bratislave. Autor monografií, vyše 80 štúdií v domáciach i zahraničných odborných časopisoch, spoluautor publikácií. V r. 1953 – 1977 hlavný redaktor Historického časopisu. Člen medzinárodných vedeckých spoločností.

Štolcová, Lýdia

5. 6. 1942 Senica

Maliarka, výtvarná pedagogička

Absolvovala VŠVU v Bratislave v r. 1966. Študovala na oddelení portrétného a kompozičného maliarstva u prof. J. Mudrocha. Okrem voľnej maliarskej a kresbovej tvorby od r. 1971 pedagogicky pôsobí na ZUŠ. Svojou tvorbou sa pričleňuje k umeleckému združeniu Art Club 60+8, ktoré pôsobí v rámci Slovenskej výtvarnej únie. Jej terajšie výtvarné diela sú poznamenané výrazovým experimentovaním. Vystavovala na piatich samostatných a mnohých spoločných výstavách.

Tvaroška, Rudolf Ing.

5. 6. 1928 Čhtelnica

Generálmajor

Do armády vstúpil v r. 1943 ako poslucháč vojenskej reálky v Martine. Po absolvovaní Vojenskej akadémie v Hraniciach a Vojenskej technickej akadémie v Brne (Česko), pracoval vo výskumných a výrobných zariadeniach zbrojného priemyslu. V r. 1969 – 1988 pracoval na Ministerstve národnej obrany v Prahe (Česko). V r. 1974 bol menovaný do hodnosti generálmajora. V 70. rokoch 20. storočia bol predsedom Československého futbalového zväzu. V r. 1992 bol zvolený za poslanca Federálneho zhromaždenia. Po osamostatnení SR pracoval ako poradca ministra obrany pre techniku. V r. 2000 mu prezident SR udelil Kríž Milana Rastislava Štefánika I. triedy.

6. JÚN

Brtek, Vladimír RNDr., CSc.

6. 6. 1931 Trnava – 2. 3. 2009 Bratislava

Zoológ, ornitológ

Teriológ, zvláštnu pozornosť venoval biológii poľovnej zveri. Absolvent Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave. Pôvodne pracovník prírodovedného oddelenia Slovenského múzea v Bratislave, neskôr pracoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Autor mnohých zoologických prác.

Majerník, Vladimír prof., RNDr., DrSc.

6. 6. 1934 Dolná Streda

Fyzik, vysokoškolský pedagóg

Študoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave, na Univerzite F. Schillera v Jene (Nemecko). Pracoval vo Fyzikálnom ústave SAV, Prírodovedeckej fakulte v Nitre. Titul doktora vied získal v r. 1979. Zaoberal sa rozvojom senzorickej a hudobnej akustiky a teóriou kvantového kmitania. V r. 2006 získal titul emeritného profesora Prírodovedeckej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (Česko). Pracuje v Matematickom ústave SAV.

7. JÚN

Dobšovič, Štefan

pseud. Dobša, Dobšových, Dobšovich

7. 6. 1844 Dolné Orešany – 16. 7. 1916 Trnava

Básnik, publicista, učiteľ

Študoval v Trnave, učiteľ v Piešťanoch, Pustých Úľanoch, v závere v Trnave. Autor vlasteneckých, oslavných a lyrických básní a národných polemík, ktorými protestoval proti maďarizácii. Publikoval najmä v Národnom hlásniku a Národných novinách.

Dubovský, Ján Milan PhDr.

7. 6. 1933 Trnava – 1. 4. 2005 Šenkvice

Historik, archivár

Maturoval na gymnáziu v Trnave v r. 1953. Po maturite istý čas učil, v r. 1955 sa však zapísal na UK v Bratislave, kde najprv študoval matematiku, no potom prešiel na latinčinu a históriu. Po promócii v r. 1960 nastúpil do zamestnania v archíve v Pezinku, kde sa neskôr stal jeho riaditeľom.

Galbavý, Rudolf MUDr.

1891 Stará Turá – 7. 6. 1927 Trnava

Lekár

Vychovávaný bol jezuitmi v Kaloči (Maďarsko), lekárske štúdiá ukončil v Pešti (Maďarsko) a v Bratislave. Ako lekár sa usadil v Trnave. Bol členom mnohých spolkov ako aj výborníkom Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Na svojej ceste v USA medzi

americkými Slovákmi získal vyše dvetisíc abonentov pre emisiu kníh SSV.

Kadlec, Juraj

7. 6. 1931 Bratislava

Športovec, kňaz, publicista

Kňaz – salezián, bol známy futbalista Spartaka Trnava a československý reprezentant. Za Spartak Trnava odohral 74 zápasov v r. 1958 – 1960. V r. 1960 sa nevrátil z Talianska domov, keď jeho mužstvo hralo v rámci Stredoeurópskeho pohára s AS Rím (Taliansko). Chcel študovať teológiu. Jeho sen sa splnil, za kňaza bol vysvätený v r. 1967. Momentálne žije v Kanade. Diela: Lopta a kalich, Zo zápisníka priateľa, Zápisky nevedomca, Diablovej do hrtana, Anti-Krist. Za r. 2002 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava za osobnú statočnosť a vzťah k mestu.

Kráľovičová, Mária

7. 6. 1927 Čáry

Herečka, recitátorka

Študovala herectvo na štátnom konzervatóriu v Bratislave. Dva roky pôsobila v Komornom divadle v Martine. Od r. 1948 hrá v SND v Bratislave. Pracovala vo Zväze slovenských dramatických umení a bola funkcionárkou Slovenského zväzu žien. Filmovým debutom Márie Kráľovičovej bola dráma Paľa Bielika Priehrada (1951). V r. 1967 sa stala zaslúžilou umelkyňou a v r. 1979 národnou umelkyňou. Za celoživotné zásluhy v oblasti televíznej tvorby ju uviedli v r. 2006 do Siene slávy. V r. 2007 jej bola udelená Cena Jozefa Krónera za celoživotné herecké dielo a výročná cena Literárneho fondu. V r. 2008 získala Čestné občianstvo TTSK. Je tiež držiteľkou Krištáľového krídla v kategórii Divadlo a film. V súčasnosti účinkuje v niekoľkých inscenáciách v Činohre SND. Okrem divadla vystupuje v televíznych inscenáciách a filme.

Štajer, Karol

7. 6. 1922 Dolný Kubín

Športovec

S futbalom začal vo svojom rodisku. Reprezentoval TTS Čadca, TJ Železničiar Bratislava, odkiaľ prešiel do TŠS Trnava (predchodca súčasného klubu FC Spartak). Vynikajúci brankár. V Trnave pôsobil v r. 1947 – 1950. Žije v Cíferi.

8. JÚN

Marko, Jozef

8. 6. 1904 Zeleneč – 22. 5. 1981 Bratislava

Generál

Študoval na Vojenskej akadémii v Hraniciach (Česko). V r. 1926 – 1936 bol dôstojníkom spojovacích práporov v Trnave. V hodnosti majora sa zúčastnil SNP, spolupracovník generála Viesta. Po 2. sv. vojne pôsobil v hodnosti podplukovníka v Hlavnom štábe spojovacieho vojska MNO v Prahe (Česko). Bol povýšený na brigádneho generála. Po februári 1948 z armády prepustený, štyrikrát väznený, v r. 1968 rehabilitovaný.

9. JÚN

Horváthová, Rozália

rehoľným menom sestra Illumináta

9. 6. 1903 Hrnčiarovce nad Parnou – 30. 3. 1996

Cerová

Rehoľníčka

Do Kongregácie Milosrdných sestier sv. Kríža vstúpila v r. 1922, večné sľuby zložila v r. 1931. V r. 1922 – 1942 pracovala ako diplomovaná zdravotná sestra prevažne na chirurgických oddeleniach nemocníc v Trnave. V r. 1943 – 1960 pôsobila v Zlatých Moravciach. V r. 1960 bola vyvezená do charitného domu v Slovenskej Ľupči, potom do Oseku v severných Čechách a do Ľudovítova. Od r. 1973 žila v Cerovej.

10. JÚN

Hečko, František

pseud. Elena Rubačová, Ferus, Marek Habdža, Rastislav Zvončiansky, Štefan Čulek, Zvončiansky-Špírk

10. 6. 1905 Suchá nad Parnou – 1. 3. 1960 Martin

Prozaik, dramatik, spisovateľ

Absolvoval vinársko-ovocinársku školu v Bratislave, študoval na vyššej hospodárskej škole v Košiciach, právo na UK v Bratislave nedokončil. Ako adjunkt pracoval v Košolnej, neskôr v Bratislave a Martine. Do literatúry vstúpil ako básnik sociálneho citenia. Potom sa venoval výlučne próze, čo spôsobil úspech jeho románu Červené víno (1948). Ďalšie jeho prozaické práce boli ovplyvnené komunistickou ideológiou, tzv. metódu socialistického realizmu premietol do románu Drevená dedina (1951). Jeho romány sa preložili do viacerých jazykov. Venoval sa i tvorbe popularizačnej osvetovej literatúry.

Sieglová, Edita

10. 6. 1915 Trnava – 18. 4. 1999 Trnava

Pedagogička

Po absolvovaní Učiteľskej akadémie v Trnave v r. 1935 bolo jej prvým pôsobiskom Šaštín-Stráže. 25 rokov bola elementaristka na Cvičnej škole pri Vyššej pedagogickej škole v Trnave, neskôr učila na odbornom učilišti, kde viedla divadelný krúžok. Vzdelanie si doplnila na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a nastúpila ako asistentka na Katedru pedagogiky na Pedagogickú fakultu UK v Trnave. Počas učiteľskej praxe pripravila množstvo kultúrnych programov pre rôzne spoločenské akcie mesta, či školy, v ktorej práve pôsobila. Publikovala v regionálnych aj celoslovenských periodikách. Spievala v Okresnom učiteľskom spevokole aj v chrámovom zbere v Dóme sv. Mikuláša v Trnave. Bola dlhoročnou lektorkou Okresného osvetového strediska a Akadémie vzdelávania v Trnave.

11. JÚN

Balogh, Jozef

11. 6. 1896 Tekovský Hrádok – 11. 3. 1963 Trnava

Akademický maliar

Základy maľovania si osvojil u Dominika Skutecného v Banskej Bystrici. Študoval na AVU v Budapešti (Maďarsko). Od r. 1929 pôsobil v Trnave. Maľoval hlavne podobizne a zátišia. V r. 1948 bol spoluzakladateľom, neskôr čestným predsedom Robotníckeho výtvarného krúžku. Organizátor kultúrneho a umeleckého života v Trnave. Otec akademického maliara Júliusa Balogha.

Gerbelová, Michaela RNDr.

11. 6. 1940 Trnava – 5. 3. 1986 Trnava

Biochemička, poetka

Pôsobila ako profesorka na Strednej zdravotníckej škole v Trnave, výrazná kultúrno-spoločenská osobnosť. Zomrela predčasne. Pri 20. výročí úmrtia jej bola vydaná zbierka básní pod názvom Poézia.

Lepáček, Celestín Alojz

pseud. Coelestinus, Nebešťan, Krasomil Nebeský

11. 6. 1905 Trstená – 8. 10. 1955 Trnava

Kňaz, literárny historik, muzikológ, publicista

Študoval na gymnáziu v Trstenej. V r. 1920 vstúpil do františkánskej rehole v Trnave. V r. 1929 bol vysvätený za kňaza. Bol profesorom, neskôr riaditeľom na františkánskom gymnáziu v Malackách, provinciálnym ministrom Salvatoriánskej provincie na Slovensku so sídlom v Bratislave, rehoľníkom v Pezinku, správcom farnosti v Doľanoch. Systematicky sa zaoberal skúmaním života a diela osobností staršej slovenskej literatúry (Gavlovič, Smrtník, Bencič, Šimko). Pri prieskume františkánskych knižníc na Slovensku objavil okrem textov aj rukopisné hudobné zborníky skladateľov Pavlína Bajana a Edmunda Paschu.

12. JÚN

Blaskovics, József doc., PhDr., CSc.

tiež Blaškovič, Jozef

12. 6. 1910 Imeľ – 6. 7. 1990 Praha, Česko

Jazykovedec, turkológ, hungarista, vysokoškolský pedagóg

Študoval na gymnáziu v Komárne, turečtinu na univerzite v Budapešti (Maďarsko). Postupne pracoval ako učiteľ, pracovník Univerzitnej knižnice v Bratislave, odborný asistent, neskôr docent na Katedre vied o krajinách Ázie a Afriky na Filozofickej fakulte KU v Prahe. Popredný turkológ, ako prvý v bývalom Československu prednášal modernú tureckú literatúru a dejiny turkických jazykov. V Univerzitnej knižnici v Bratislave spracoval zbierku orientálnych rukopisov. Pre potreby lektorátu turečtiny na Filozofickej fakulte KU v Prahe napísal dejiny modernej tureckej literatúry. Bol členom orientalistckej spoločnosti pri akadémii vied v Rumunsku a člen korešpondent tureckej jazykovednej spoločnosti Türk Dil Kumuru v Ankare (Turecko).

Drabant, Ján doc., Ing., CSc.

12. 6. 1935 Piešťany – 26. 9. 1985 Kysak

Banský odborník, vysokoškolský pedagóg

Študoval na gymnáziu v Piešťanoch, potom na Fakulte baníckeho inžinierstva ŠVT v Košiciach. V r. 1958 – 1973 odborný asistent na Baníckej fakulte VŠT, v r. 1973 – 1985 na Katedre matematickej informatiky na Elektrotechnickej fakulte v Košiciach. Orientoval sa na aplikáciu matematických metód najmä v banskej geológii, geologickom prieskume ložísk, v ekonomike priemyslu a banskej mechanizácie. Autor a spoluautor expertíznych prác, učebníc, štúdií, článkov.

Srholec, Anton Dr.h.c.

12. 6. 1929 Skalica

Kňaz

Študoval v Skalici, v Trnave, v Šaštíne a v Bratislave. V r. 1946 vstúpil do saleziánskej spoločnosti s cieľom venovať sa chudobnej mládeži. V r. 1951 sa pokúsil ilegálne prekročiť hranice. Bol odsúdený

na 12 rokov väzenia v Jáchymovských uránových baniach (Česko). V období Pražskej jari dostal povolenie študovať teológiu na Pápežskej univerzite v Turíne (Taliansko). Pápež Pavol IV. ho v r. 1970 v Ríme (Taliansko) vysvätil za kňaza. Po návrate domov vykonával kňazskú službu. V r. 1985 organizoval účasť veriacich na národnej púti vo Velehrade (Česko), za čo mu bol odobratý štátny súhlas na pastoračiu. Po r. 1989 bol Arcibiskupským úradom v Trnave penzionovaný. Pracuje v Slovenskom helsinskom výbore pre práva menšín, a je činný v Konfederácii politických väzňov. Od r. 1992 sa venuje bezdomovcom, pre ktorých zriadil domov v Podunajských Biskupiciach. Popri sociálnej činnosti sa venuje publicistike.

13. JÚN

Pavlovič, Jozef

13. 6. 1934 Veľké Kostoľany

Spisovateľ, básnik

Maturoval na gymnáziu v Piešťanoch. Absolvoval Vysokú školu pedagogickú v Bratislave v r. 1957 a do r. 1981 pôsobil ako stredoškolský profesor na gymnáziu v Trenčíne. Od tohto roku sa venuje iba literárnej tvorbe. Venuje sa tvorbe pre deti. Autor bábkových hier, večerníkov, básní a próz. Držiteľ ceny vydavateľstva Mladé letá Trojruža (1998) za knihu Bračekovia mravčekovia. Žije v Bratislave.

14. JÚN

Bodorik, Karol Ing.

14. 6. 1943 Vinohrady nad Váhom

Hudobník, básnik, prozaik

Po absolvovaní trnavského gymnázia študoval na SVŠT v Bratislave. Už počas štúdií hrával na gitare a banjo na mládežníckych podujatiach v Trnave. Po promócii začal pracovať v TAZ Trnava, neskôr pracovať v atómovej elektrárni v Jaslovských Bohuniciach ako investičný dozor, neskôr ako sekretár dočasnej vládnej komisie pre spustenie JE A1. V r. 1975

– 1982 pracoval v organizácii Investičná výstavba energetiky Slovenska. Až do dôchodku bol výkonným riaditeľom pre investície v spoločnosti Slovenské elektrárne. Od r. 2008 pracuje vo VÚJE. Od r. 2001 pôsobí v kapele Old Boys Jazz Band.

Oravec, Jozef

14. 6. 1934 Piešťany

Športový tréner, novinár

V r. 1953 sa stal trénerom hádzanej žien v Odevy Hlohovec. Družstvo Odevy pod jeho vedením vyhralo 1. ligu bývalého Československa. V r. 1972 sa stal reprezentačným trénerom družstva mužov Slovenska, v r. 1974 – 1978 bol reprezentačným trénerom družstva žien a junioriek Československa. S hádzanárkami Iskry Partizánske získal v r. 1978 – 1980 majstrovský titul, slovenský i československý pohár a európsky Pohár víťazov pohárov. Získal niekoľko významných ocenení napr. titul Vzorný tréner, Zlatú plaketu Slovenského zväzu hádzanej za zásluhy o rozvoj hádzanej, v r. 1980 bol zaradený medzi 10 najúspešnejších športových trénerov na Slovensku. Vysoko cenená bola aj jeho novinárska práca. Bol šéfredaktorom časopisov Hádzaná, Hlas Drôtovne, neskôr časopisu Noviny okresu Hlohovec. Po odchode do dôchodku aktívne pracuje v Jednote dôchodcov Slovenska (JDS) ako predseda mestskej a okresnej organizácie JDS v Hlohovci. Je členom republikovej rady JDS.

16. JÚN

Glasa, Viliam

16. 6. 1933 Cífer – 16. 7. 2000 Bratislava, poch. Cífer

Športovec

Počas 12-ročnej boxerskej kariéry (1948 – 1960) vybojoval so súpermi vyše 250 zápasov a iba v dvadsiatich našiel premožiteľa. Vrchol svojej výkonnosti dosiahol v drese ÚDA Praha (Česko) (predchodca Dukly). Za jeho najlepši výkon treba považovať víťazstvo nad olympijským víťazom z Helsínk (Fínsko) z r. 1952 Jankom Zacharom. Bol majstrom Československa v r. 1947, 4-násobným majstrom Slovenska, armádnym majstrom

Československa z r. 1954, 12-násobným reprezentantom Československa.

Tót, Albert

tiež Thott Albert, Tott Albert

16. 6. 1746 Pata – 5. 2. 1834 Svätý Jur

Básnik, pedagóg

Vstúpil do piaristickej rehole v Prievidzi. Filozofiu a teológiu študoval v Nitre. Pôsobil ako učiteľ v Nitre, Trenčíne, Krupine, Svätom Jure, Keszegu (Maďarsko) a v Segedíne (Maďarsko). Znalec latinského jazyka, v ktorom napísal viacero ód a príležitostných básní.

17. JÚN

Petrovič, Ján

17. 6. 1893 Viničné – 16. 5. 1962 Ilava

Pedagóg, spisovateľ, novinár, básnik, politik

Gymnázium vyštudoval v Trnave. Po skončení 1. sv. vojny bol zamestnanec Pomocnej pokladnice, v školskom roku 1919 – 1920 suplujúci profesor na trnavskom gymnáziu, kde učil slovenčinu a krasopis. Odtiaľto odišiel učiť na reálne gymnázium v Bratislave. V r. 1920 – 1939 sa stal generálnym riaditeľom Slovenskej pokladnice pre hospodárskych robotníkov, v r. 1939 – 1944 riaditeľ Robotníckej sociálnej poisťovne v Bratislave. Autor mnohých novinových článkov, viacerých divadelných hier, krátkych básní. V r. 1920 – 1938 poslanec Národného zhromaždenia.

Szamáč, Štefan Ing.

17. 6. 1920 Bratislava – 25. 9. 2010 Galanta

Šľachtiteľ

Hospodársku akadémiu absolvoval v Mosonmagyaróvári (Maďarsko). Biológiu a chémiu študoval na UK v Bratislave. Pracoval na šľachtiteľskej stanici v Sládkovičove ako hlavný šľachtiteľ. Zaslúžil sa o vybudovanie nových objektov pre účely šľachtenia na Novom Dvore, na budovaní šľachtiteľských staníc na Slovensku. Podieľal sa ako autor, spoluautor na vyšľachtení odrôd pšenice ozimnej, ovsa siateho, šošovice siatej. Vykonal cennú odbornú prácu formou osvetovej, odbornej a prednáškovej

činnosti na celom území Slovenska. Umenie, hudba a literatúra boli vždy popri práci jeho najväčším koníčkom. Nositeľ Striebornej plakety vlády SR (2005). V r. 2007 získal Cenu TTSK.

Zsigmondiová, Barbara

17. 6. 1908 Zemianske Sady – 2. 3. 1978 Budapešť, Maďarsko

Fotografka

Fotografiu a kinematografiu študovala u Karola Plicku. Po r. 1945 kameramanka, režisérka, scenáristka v maďarskom štátnom filme, v ústave filmovej vedy a v televízii.

18. JÚN

Both, Ján MUDr.

18. 6. 1889 Zlaté Klasy-Rastice – 11. 10. 1938

Bratislava

Lekár

Ľudovú školu navštevoval v Rasticiach, študoval na gymnáziu vo Svätom Jure a v Lugoji (Rumunsko). Medicínu študoval na univerzite v Koložvári (Rumunsko), promoval na univerzite v Budapešti (Maďarsko). Asistent na gynekologickej klinike v Budapešti, potom na prvej ženskej klinike Alžbetínskej univerzity a súkromný lekár v Bratislave. Najprv si otvoril gynekologickú a pôrodnú ambulanciu, v r. 1925 zriadil súkromné sanatórium Caritas pre pôrodnictvo, ženské choroby a chirurgiu, ktoré v r. 1931 predali Penzijnému ústavu súkromných úradníkov. Autor článkov o príčinách eklampsie.

Šimončíč, Jozef prof., PhDr., CSc.

18. 6. 1928 Dechtice

Archivár, historik, publicista, vysokoškolský pedagóg

Študoval históriu, doktorát z filozofie získal v r. 1971 na UK v Bratislave. Habilitoval na Filozofickej fakulte UK v r. 1994. Prezident SR ho menoval v r. 1998 univerzitným profesorom pre slovenské dejiny. V r. 1954 – 1992 bol archivárom mesta Trnavy. Prednášal pomocné vedy historickej a slovenské dejiny na Trnavskej univerzite. Je

držiteľom viacerých ocenení. Za jedinečné a tvorivé spracovanie histórie mesta Trnava dostal v r. 1996 Cenu mesta Trnava a v r. 2007 Pamätnú medailu predsedu TTSK. Čestný občan mesta Trnava. Prezident SR mu v r. 2007 udelil Pribinov kríž III. triedy. Za r. 2012 získal Cenu biskupa Pavla Jantauscha.

19. JÚN

Bartek, Július

19. 6. 1930 Nové Mesto nad Váhom – 23. 9. 2004 Trnava

Akademický maliar

Študoval na VŠVU v Bratislave odbor maľba a grafika u prof. Čemického, Millyho, Želibského a Hložníka. Profesionálne sa venoval hlavne monumentálnej tvorbe vo dvojici s Jozefom Dókom st. Z tohto obdobia vznikli viaceré realizácie v architektúre mesta Trnavy, napr. vitrážne sklá v divadle, fasáda budovy Pozemných stavieb, mozaiky na fasáde ONV, štukolustro vo vestibule Učňovskej školy poľnohospodárskej a iné. Venoval sa i samostatnej práci. Maliarska tvorba má uňho širší záber, od krajinomalby, zátišia až po abstraktnú tvorbu. Vystavoval na viacerých spoločných výstavách výtvarných umelcov Slovenska.

Florians, František Ing. arch.

19. 6. 1894 Zavar – 22. 7. 1978 Bratislava

Architekt, publicista

Projektoval budovu trnavských parných kúpeľov, kostol na Tulipáne a viaceré verejné budovy v Trnave. Maľoval i staré uličky Bratislavy. Bol v príbuzenskom vzťahu s Gejzom Dusíkom.

Košecký, Oskar

19. 6. 1954 Bratislava – 14. 7. 2007 Vieska

Akademický sochár

Od r. 1996 žil a tvoril vo Vieske. Jeho sakrálné sochy a reliéfy môžeme nájsť nielen vo viacerých obciach Žitného ostrova (v Šamoríne, Orechovej

Potôni, Vieske, Hornej Potôni, Holiciach na Ostrove, Macove), ale aj v nových kostoloch po celom Slovensku. Sochu vysokú 2,2 m znázorňujúcu postavu žehnajúceho pápeža Jána Pavla II. posvätili v r. 2006 v Snine. K jeho menu sa viaže socha sv. Štefana v Šamoríne, reliéf Antala Khina na stene Vlastivedného domu v Šamoríne a reliéf Štefana Németha-Šamorínskeho, ktorý zdobí ZUŠ v Šamoríne. Postavy vytesané z kameňa (Freddie Mercury, John Lennon, Jim Morrison, Kurt Cobain, Jimi Hendrix, Bono Scott) v Pamätnom parku slávnym hudobníkom rockovej scény v Šamoríne sú tiež jeho dielami. Zahynul tragicky.

Lyczi, Krištof

tiež Lyczy Krištof, Lyci Krištof

19. 6. 1744 Pusté Úľany – 18. 9. 1814 Banská Bystrica

Cirkevný hodnostár

Študoval na univerzite vo Wittenbergu (Nemecko). Pôsobil ako vychovávateľ, dvorný kazateľ, evanjelický farár. V r. 1807 superintendent banského okolia. Tlačou vydal kážeň. Spoluzakladateľ Učenej spoločnosti banského okolia.

Štrpková Hermína

19. 6. 1889 Šoporňa – 25. 9. 1970 Šoporňa

Výšivkárka, majsterka LUV

Vynikala ako „pisárka“ šoporňanskej výšivky. Vypisovala vzory na súčasti ľudového odevu a na bytové textilie.

20. JÚN

Kovács, Tomáš

tiež Tomi Kid Kovács

20. 6. 1977 Galanta

Športovec

Profesionálny boxer. Pôsobil ako policajt na Okresnom oddelení policajného zboru v Galante. Boxoval ako amatér v galantskom boxerskom klube. V r. 2009 sa stal majstrom sveta organizácie WBF (World Boxing Foundation) v polotŕžke váhe. Tohto titulu sa vzdal pri prestupe do organizácie WBC (World Boxing Council). V r. 2011 sa stal európskym šampiónom WBO (World Boxing

Organization). V súčasnosti má odohraných okolo 220 zápasov. V Galante vedie boxerský klub.

Majerník, Alojz

20. 6. 1937 Dubovany

Výtvarník, gallerista

V r. 1955 vyhral súťaž tvorivosti mládeže. Pre jeho tvorbu je charakteristická krajinomalba a maľovanie zátiší. Od r. 1964 vedie piešťanský výtvarný krúžok v Piešťanoch. V r. 1968 zakladal súťaž neprofesionálnych výtvarníkov Trnavská paleta. Je členom profesionálneho združenia výtvarníkov, Umeleckej besedy Slovenska. Od r. 1996 vlastní v Piešťanoch súkromnú galériu. Vystavuje doma aj v zahraničí. Držiteľ Ceny primátora mesta Piešťany, Čestný občan obce Dubovany, Pamätného listu a Pamätnej medaily predsedu TTSK.

21. JÚN

Hlubík, Ján

21. 6. 1896 Hrnčiarovce nad Parnou – 27. 12. 1965

Zavar

Kňaz, salezián

V r. 1928 bol vysvätený za kňaza v Turíne (Taliansko), pôsobil v Šaštíne, Hronskom Beňadiku a v Bratislave. V r. 1939 sa stal direktorom oratória a v r. 1942 administrátorom na fare v Trnave na Kopánke, kde má pamätnú tabuľu (1993). Od r. 1940 organizoval a viedol saleziánsku činnosť. V r. 1996 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam. V meste je po ňom pomenovaná ulica. Za mimoriadnu prácu s mládežou prezývaný slovenský Don Bosco.

Sloboda, Fraňo

21. 6. 1901 Trnava – 6. 11. 1969 Šaľa

Spisovateľ, pedagóg

V r. 1919 – 1947 pôsobil ako učiteľ na ľudových školách v Cíferi a Trnave. V knižných dielach pre deti spracovával náboženskú a prírodnú tematiku.

Vernár, Hugo MUDr.

tiež Werner, Hugo

21. 6. 1892 Moravský Svätý Ján – 2. 11. 1968

Bratislava

Lekár

Medicínu študoval v Budapešti (Maďarsko). V r. 1920 – 1928 pôsobil ako obvodný lekár v Sládkovičove, potom absolvoval röntgenológiu vo Viedni (Rakúsko). Od r. 1930 pracoval vo svojom odbore, od r. 1945 primár Výskumného ústavu onkológie v Bratislave a iných bratislavských nemocníc. Spoluautor monografie, autor štúdií.

Vími, Roland

21. 6. 1969 Trhová Hradská

Športovec

Gymnázium absolvoval v Dunajskej Strede. Stolný tenis začal hrať v Trhovej Hradskej. V r. 1978 – 1985 hráč DAC Dunajská Streda, v r. 1985 – 1989 Lokomotívy Bratislava, v r. 1989 – 1991 Strojár Malacky. Od r. 1991 člen Wiener Sportclubu vo Viedni (Rakúsko). V r. 1989 majster Československa. V r. 1990 získal 1. miesto na Majstrovstvách Česko-Slovenska v dvojhre. Majster sveta v r. 1991 v Chibe (Japonsko). V r. 1995 zvíťazil na Medzinárodných majstrovstvách Austrálie v Melbourne.

22. JÚN

Brakl, František Jozef

22. 6. 1854 Šintava – 3. (18). 3. 1935 Mníchov, Nemecko

Operný spevák, skladateľ

Študoval vo Viedni (Rakúsko), hral vo Villachu, Badene (Rakúsko), Budapešti (Maďarsko), Brne (Česko), Berlíne (Nemecko). Od r. 1876 pôsobil ako lyrický tenor v Komickej opere vo Viedni a Mníchove. Neskôr sa vzdal divadelného pôsobenia a v Mníchove si založil obrazáreň. Autor libreta ku Komzáckovej ľudovej opere Edelweis a štyroch kníh o divadle.

Havrlík, Svatopluk

22. 6. 1908 Bavorov, Česko – 2. 9. 1966 Praha, Česko
Akademický maliar, stredoškolský pedagóg
 Absolvent reálneho gymnázia v Příbrame (Česko). Študoval na Umelecko-priemyselnej škole, na AVU a na Filozofickej fakulte KU v Prahe (Česko). Učil na gymnáziách v Brne (Česko), Trnave a Bratislave. Autor mnohých krásnych malieb „starej Trnavy“. V r. 1939 bol prinútený opustiť Slovensko.

Lužák, Cyprián

22. 6. 1912 Paderovce – 22. 6. 1998 Trnava
Stredoškolský profesor
 Na trnavskom gymnázii vyučoval matematiku, deskriptívnu geometriu a rysovanie. Ako tréner sa venoval aj športu s trnavskou mládežou a v r. 1997 bol vyznamenaný Cenou mesta Trnavy.

Mihalovič, Florián

22. 6. 1862 – 8. 3. 1932 Kátlovce
Učiteľ, správca školy, organista
 Po skončení ľudovej školy vyštudoval Učiteľský ústav v Modre, v Kátlovciach začal učiť v r. 1895. Na škole pôsobil až do r. 1927, kedy odišiel do dôchodku. Bol správcom školy a organistom.

Šteflíková, Vilma

22. 6. 1918 Gbely – 5. 5. 1985 Gbely
Učiteľka, maliarka
 Začala študovať na gymnázii v Skalici, avšak maturovala v kláštornej škole v Strážnici. Po preliečení tuberkulózy študovala na Učiteľskom ústave v Leviciach. Keď Levice obsadili Maďari tesne pred 2. sv. vojnou, prešla na Učiteľský ústav do Novej Bane. Učila v Brodskom, Plaveckom Štvrtku, Kútoch, Gbeloch. Talent na maľovanie sa u nej prejavil už v detstve. Maľovala portréty, krajiny, zátišia. Jej vrcholným dielom je Madona s dieťaťom.

Tomaschek, Ján

tiež Tomaskovits, Ján
 22. 6. 1827 Sereď – 21. 10. 1910 Sučany
Staviteľ, mešťanosta
 Hlavný staviteľ panstva v Sereďi, od r. 1860 až do r. 1885 viackrát zastával v Sereďi funkciu

mešťanostu a richtára. Študoval v Trnave, vo Viedni (Rakúsko), kde si osvojil architektonické a stavebné zručnosti. Majiteľ stavebnej firmy v Sereďi, prestaval faru, postavil katolícku školu, podporoval vzdelávanie a pomáhal chudobným. Na vlastné náklady pomáhal stavebnou činnosťou občanom pri povodniach. Jeho syn Ján bol tiež známym staviteľom.

23. JÚN

Burlasová, Soňa PhDr., DrSc.

23. 6. 1927 Horné Otrokovce
Etnomuzikologička
 V r. 1947 absolvovala štúdium slovenčiny, francúzštiny a hudobnej vedy na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Začínala ako členka Speváckeho zboru Československého rozhlasu v Bratislave, neskôr dlhoročná pracovníčka Národopisného ústavu SAV (od 1994 Ústav etnológie SAV v Bratislave), v 70. a 80. rokoch 20. storočia zároveň externé vyučovala na Filozofickej fakulte UK v Bratislave na Katedre etnografie a folkloristiky. Zaoberala sa slovenskou ľudovou piesňou. Systematickým štúdiom slovenských ľudových piesní sa zaraďuje medzi popredné osobnosti v oblasti slovenskej etnomuzikológie. Výsledkom celoživotného výskumu ľudových balád a naratívnych piesní je publikácia Katalóg slovenských naratívnych piesní I. – XI.

Görföl, Vincent

23. 6. 1911 Jelka – 14. 4. 1981 Bratislava
Typograf
 Sadzač rozličných tlačiarní, do r. 1951 metér tlačiarne Concordia, denníka Obrana ľudu, tlačiarň Práca, riaditeľ tlačiarň Pravda, neskôr šéfmétér tlačiarň Pravda. Účastník protifašistického ilegálneho hnutia.

24. JÚN

Berchtold, František

tiež Berchtoldt, František
 24. 6. 1730 Trnava – 14. 8. 1793 Ziar nad Hronom
Náboženský spisovateľ, cirkevný hodnostár
 Mal šľachtický pôvod, študoval na gymnázii v Trnave, filozofiu vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Ríme (Taliansko). V r. 1754 farár vo Vrábľoch, v r. 1759 ostrihomský kanonik, od r. 1761 prvý riaditeľ Pázmánea, v r. 1773 bratislavský prepoš, od r. 1776 prvý biskup a oblastný riaditeľ škôl bankobystrickej diecézy. Autor dobových náboženských prác. Od r. 1780 riadny, neskôr skutočný tajný radca.

Rác, Ladislav

24. 6. 1943 Dunajská Streda – 18. 3. 2011 Dunajská Streda
Maliar, grafik

V r. 1967 – 1971 diaľkovo študoval grafiku v Bratislave. Od r. 1967 bol odborným pracovníkom Okresného osvetového strediska v Dunajskej Strede. Bol členom Slovenskej výtvarnej únie a Spoločnosti maďarských výtvarných umelcov na Slovensku. Založil a pracoval vo výtvarných táboroch v Topoľníkoch a v Jahodnej. Organizoval okresné, krajské a celoštátne súťaže ako Výtvarné spektrum, Žitnoostrovské pastelky, okresné výtvarné olympiády pre žiakov základných škôl a pre žiakov špeciálnych škôl, autorské výstavy členov Výtvarného klubu a Fotoklubu pri Žitnoostrovskom osvetovom stredisku.

Ušák, Teofil PhDr.

24. 6. 1922 Kátlovce – 16. 12. 1999 Bratislava
Prekladateľ, spisovateľ
 Základnú školu navštevoval v Kátlovciach, potom študoval na gymnázii v Trnave. Na Filozofickej fakulte UK v Bratislave študoval cudzie jazyky a dejiny svetovej literatúry. Štúdium zakončil doktorátom. Prekladal z francúzštiny, nemčiny, angličtiny

z taliančiny. Vlastnú tvorbu uverejňoval pod mnohými pseudonymami ako Rudolf Haas, Boris Vasiljevskij, G. Hamilton a iné. Jeho vlastná tvorba je málo známa. Na pokračovanie v týždenníku Sloboda mu vyšli dobrodružné romány: Lovce od striebornej rieky (1969), Drahokam bengálskeho maharadžu (1970), Poklad pod kláštorom (1971), Zafír tisícich divov (1972, pseudonym Gabriel Falk).

25. JÚN

Antos, Štefan

25. 6. 1908 Trnava – 5. 1. 1960 Budapešť, Maďarsko
Politik, ekonóm
 Absolvent Vysokej školy hospodárskej v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil vo viacerých politických funkciách, od r. 1957 minister financií Maďarskej ľudovej republiky. Autor národohospodárskych štúdií a článkov.

Fodor, Ladislav PhDr.

25. 6. 1855 Skalica – 17. 8. 1924 Sopron, Maďarsko
Matematik
 Do r. 1873 študoval na strednej škole v Bratislave, potom na vysokých školách technických v Budapešti (Maďarsko) a vo Viedni (Rakúsko), na univerzite v Koložvári (Rumunsko). Od r. 1878 stredoškolský profesor matematiky a deskriptívnej geometrie na gymnázii v Banskej Bystrici. Od r. 1887 vedúci katedry deskriptívnej geometrie na Baníckej a lesníckej akadémii v Banskej Štiavnici. Bol autorom a spoluautorom učebníc geometrie. Propagátor medzinárodnej a vedeckej spolupráce v exaktných vedách i v lesníctve a baníctve.

Jankovič, Ladislav JUDr.

25. 6. 1917 Cífer – 18. 11. 1998 Buenos Aires, Argentína
Právnik, publicista, redaktor, vydavateľ
 Osobnosť slovenskej emigrácie po r. 1948. Maturoval na gymnázii v Banskej Štiavnici, právo vyštudoval na Právnickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave v r. 1945. V r. 1948 emigroval najprv do Nemecka, kde vydával časopis

Slobodné Slovensko. V r. 1951 odišiel do Argentíny, kde pôsobil na viacerých miestach medzi slovenskými emigrantami. Od r. 1978 vydával časopis Slovenský život v Argentíne. Laureát Zlatej medaily Matice slovenskej. Brat historika Vendelína Jankoviča.

Nižňanský, Karol

1919 Vrbové – 25. 6. 1984 Goshen N. Y., USA

Misionár

Jeho celý život bol naplnený nezlomnosťou a životným optimizmom. Sám seba nazýval Karol - Nezmar. V r. 1948 odišiel na misie do Indie. Ako salezián-kňaz pracoval na saleziánskej misii v meste Shillong. Vydával časopis, prekladal, písal básne. Postavil niekoľko škôl. Existujú doteraz a patria medzi najlepšie. V r. 2011 vyšla o jeho životnej ceste kniha od spisovateľa Štefana Chrappu pod názvom Skutočný človek.

26. JÚN

Adami, Ján Nepomuk PhDr.

26. 6. 1738 Banská Štiavnica – 22. 5. 1821 Bratislava

Historik, pedagóg, knihovník, jezuita

Študoval na univerzite v Trnave. V r. 1784 – 1797 zastával funkciu knihovníka Kráľovskej akadémie v Bratislave a neskôr aj bohosloveckého učilišťa v Trnave. Vo svojich prácach sa venoval okrem iného aj histórii.

Čihánková, Jarmila

26. 6. 1925 Roštín, Česko

Akademická maliarka, kresliarka, grafička

Po ukončení štúdií v 50. rokoch 20. storočia sa venovala karikatúre, politickej kresbe i grafike. Na prelome 50. a 60. rokov sa začala venovať maľbe v tzv. Skupine 4. Patrí k protagonistom neokonštruktivistických tendencií v slovenskej výtvarnej tvorbe. Významne sa zapísala do oblasti tvorby tapisérií. Svoj racionálny geometrický program rozvíjala v tvorbe art protisov. Pôsobila aj ako pedagogička na ŠUP v Bratislave a na Katedre scénografie VŠMU v Bratislave. Žije v Smoleniciach.

27. JÚN

Jantusch, Pavol Mons., ThDr.

27. 6. 1870 Vrbové – 29. 6. 1947 Trnava, poch. Vrbové

Biskup

Študoval na gymnáziu v Trnave, Bratislave a v Ostrihome (Maďarsko). Teológiu študoval na Pázmáneu vo Viedni (Rakúsko) a štúdium zakončil doktorátom. Za kňaza bol vysvätený 21. septembra 1893. Bol kaplánom v Topoľčanoch, Smoleniciach, Bojnej a v Bratislave - Blumentáli. 15. februára 1899 bol vymenovaný za farára do Dubovej pri Modre. Potom pôsobil v Ludaniciach. Dňa 29. mája 1922 ho pápež Pius XI. vymenoval za správcu slovenskej časti Ostrihomského arcibiskupstva s funkciou apoštolského administrátora v Trnave, kde bol 14. júna 1925 vysvätený za biskupa. V r. 1936 sa pričínal o otvorenie Rímskokatolíckej bohosloveckej fakulty UK v Bratislave. V r. 1938 sa pričínal o zriadenie Biskupského gymnázia v Trnave. Vo svojom rodisku vo Vrbovom dal v r. 1930 vybudovať kláštor premonštrátok a ďalší z jeho iniciatívy vznikol v Dvorníkoch pri Hlohovci. Trnavskú apoštolskú administratúru viedol až do svojej smrti. V r. 2010 mu bolo za rozvoj vzdelanosti a upevňovanie náboženského života na území Slovenska in memoriam udelené Čestné občianstvo TTSK. Na jeho pamiatku sa v r. 2010 trnavský arcibiskup Róbert Bezák rozhodol udeľovať každoročne cenu s jeho menom. Jeho meno nesie vo svojom názve Arcibiskupské gymnázium v Trnave.

Loubal, Antonín

27. 6. 1910 Přerov, Česko – 11. 9. 1938 Bratislava,

poch. Trnava

Historik, archeológ

Študoval na gymnáziu v Trnave a na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pracovník Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Robil výskumy v jaskyni Driny, na hradisku Molpír v Smoleniciach a v Bolerázi.

Zelliger, Alojz

27. 6. 1863 Zohor – 27. 3. 1942 Trnava

Kňaz, historik, pedagóg, bibliograf

V Trnave pôsobil 54 rokov, najprv ako kaplán, zároveň bol aj pedagógom na katolíckom učiteľskom ústave, neskôr bol riaditeľom, tajomníkom

a archívárom na generálnom vikariáte v Trnave. Od r. 1916 bol trnavským farárom, prepoštom Trnavskej kapituly. Autor viacerých slovenských učebníc, vydal vzácny súpis v Trnave vydaných knižných prác Pantheon Tyrnaviense. Jeho pamätná tabuľa sa nachádza na Štefánikovej ulici v Trnave.

28. JÚN

Blažek, Leo Ing.

28. 6. 1929 Křižovany nad Dudváhom – 20. 2. 2009

Folklorista

Po maturite na gymnáziu v Trnave, študoval na Vysokej škole zemědělskej v Brne (Česko), kde založil súbor ľudových piesní a tancov Poľana. Po ukončení vysokoškolských štúdií pracoval na rôznych pozíciách v oblasti poľnohospodárstva. V rodnej obci pôsobil ako spoluzakladateľ a vedúci folklórnej skupiny Dudvák, ktorý bol v r. 2002 premenovaný na FS Trnava. Bol jedným z iniciátorov a členov organizačného štábu medzinárodného folklórneho festivalu Trnavská brána. V r. 2008 sa autorsky podieľal na programe Cez Trnavu česká cesta, venovanom 770. výročiu udelenia kráľovských výsad mestu Trnava. Po ukončení aktívnej ta-nečnej a choreografickej činnosti sa venoval zberu folklórneho materiálu v trnavskom regióne.

Cíger, Anton

28. 6. 1911 Krupina – 17. 5. 1976 Poprad-Kvetnica

Hudobný pedagóg, skladateľ, dirigent

Študoval na učiteľskom ústave v Leviciach, na Hudobnej akadémii v Záhrebe (Chorvátsko). Bol profesorom hudby v Trnave. Organizoval spevácke zbory, komorné a folklórne súbory, orchestrálne telesá, hudobné súťaže. Bol dirigentom spevokolu Bradlan.

Dubovský, Peter Mons.

28. 6. 1921 Rakovica – 10. 4. 2008 Ivanka pri Dunaji

Vysokoškolský pedagóg, kňaz, jezuita

Maturoval na gymnáziu v Kláštore pod Znievom v r. 1944. Teológiu a filozofiu vyštudoval v Brne

(Česko). Biskup banskobystrickej diecézy, v r. 1991 – 1999 predseda SSV v Trnave. Pedagogicky pôsobil na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity a na Teologickom inštitúte v Banskej Bystrici-Badine. Je pochovaný v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave.

Gula, Peter PhDr.

28. 6. 1914 Červeník – 9. 5. 1966 Martin

Redaktor

Vedúci redaktor vydavateľstva Obzor v Martine, popredný znalec v odboroch filozofie, logiky, sociológie a psychológie, ktorú vyučoval i na strednej škole. Autor viacerých odborných štúdií. Od r. 1953 prevzal starostlivosť o vydávanie zdravotníckej literatúry v Osvete, premenovanej v r. 1965 na Obzor.

Sumer, Pavol Ing. arch.

pöv. Summer, Pavol

28. 6. 1926 Isla de Pinos, Kuba – 28. 6. 1998 Piešťany

Architekt

Po skončení vysokej školy v r. 1952 pracoval ako územný plánovač na KNV v Bratislave, neskôr ako vedúci technického oddelenia riaditeľstva Čs. štátnych kúpeľov. Podieľal sa na vybudovaní novej hospodárskej časti na obtokovom ramene Váhu, na vypracovaní zastavovacieho plánu Kúpeľného ostrova, na rekonštrukcii Thermia Palace, Irmy, Napoleonských kúpeľov, novozakladaní zelene na Kúpeľnom ostrove. Od r. 1968 viedol piešťanský ateliér 04 bratislavského Zdravoprojektu. Podľa jeho projektu bolo postavených 80 bytových jednotiek na Krajinskej ceste v Piešťanoch.

Šimkovic, Ivan prof., MUDr., DrSc.

28. 6. 1919 Senica – 26. 10. 2007 Bratislava

Lekár

Štúdium medicíny ukončil v r. 1944 na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Základy chirurgie si osvojil na I. chirurgickej klinike v Bratislave u prof. Čárskeho. Hrudnej chirurgii sa venoval na II. chirurgickej klinike v Bratislave. Vedeckú hodnotu kandidáta vied

dosiahol v r. 1959. Zamerail sa na chirurgiu srdca a cieva a zaslúžil sa o vznik a rozvoj tohto odboru na Slovensku. Za svoju prácu bol ocenený aj mnohými význameniami – Cena J. E. Purkyňa (2003), Rad práce (1969), viaceré čestné doktoráty. V r. 2006 prevzal z rúk prezidenta SR Pribinov kríž II. triedy za zásluhy v kardiochirurgii.

29. JÚN

Pajdušáková, Ľudmila RNDr., CSc.

29. 6. 1916 Radošovce – 6. 10. 1979 Vyšné Hágy

Astrónomka, fyzika

Študovala na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Pracovala v Štátnom observatóriu na Skalnatom Plese, neskôr v Astronomickom ústave SAV, kde bola i riaditeľkou. Publikovala mnoho príspevkov popularizujúcich prírodné vedy. Ako vedecká pracovníčka sa preslávila najmä objavom piatich komét.

Papánek, Ján Krstiteľ

29. 6. 1743 Kuklov – 11. 6. 1784 Trnava

Pedagóg, básnik

Teológiu študoval na kolégiu vo Vacove (Maďarsko). Pôsobil ako profesor na gymnáziách v Prievidzi a Nitre, predstavený filozofov v Tereziáne vo Vacove. Autor latinských príležitostných básní s historicko-politickým obsahom, vzťahujúcim sa k Uhorsku a jeho popredným osobnostiam.

Pintér, Štefan Ing.

29. 6. 1939 Galanta – 22. 7. 1986 Moskva, Rusko

Geodet, astrofyzik

Absolvoval štúdium na Vojenskej akadémii v Brne (Česko) a katedru Geodézie SVŠT v Bratislave. Pracoval v Ústave geodézie, neskôr v Geofyzikálnom ústave SAV a ako vedecký pracovník Observatória v Hurbanove. Bol členom 10. sovietskej expedície do Antarktídy. Jeho vedecko-výskumná činnosť bola zameraná na vzťahy

Slnko – Zem. Člen medzinárodného výskumného programu Interkozmos, člen Svetovej rady mieru.

Šulek, Ján

29. 6. 1774 Rajec – 6. 12. 1837 Sobotište

Ľudovýchovný pracovník, pedagóg

Študoval rétoriku v Debrecíne (Maďarsko), filozofiu v Kežmarku. Pôsobil ako rektor v Hybiach a v Mošovciach, ako evanjelický farár v Pržne na Morave a ako farár v Sobotišti. V Mošovciach založil ľudovú knižnicu. Pre potreby učiteľov zostavil v češtine Latinskú gramatiku a bol autorom náboženských príručiek.

30. JÚN

Engel, Ján Jakub

30. 6. 1717 Levoča – 5. 6. 1793 Kežmarok

Lekár

Doktorát medicíny získal na lekárskej fakulte v Trnave. V r. 1774 sa stal mestským lekárom v Kežmarku, neskôr ho vymenovali za mestského lekára spišskej župy. V Levoči vydal krátky spis, ktorý obsahoval rady, ako postupovať pri prípadnom pohryznutí človeka besným psom.

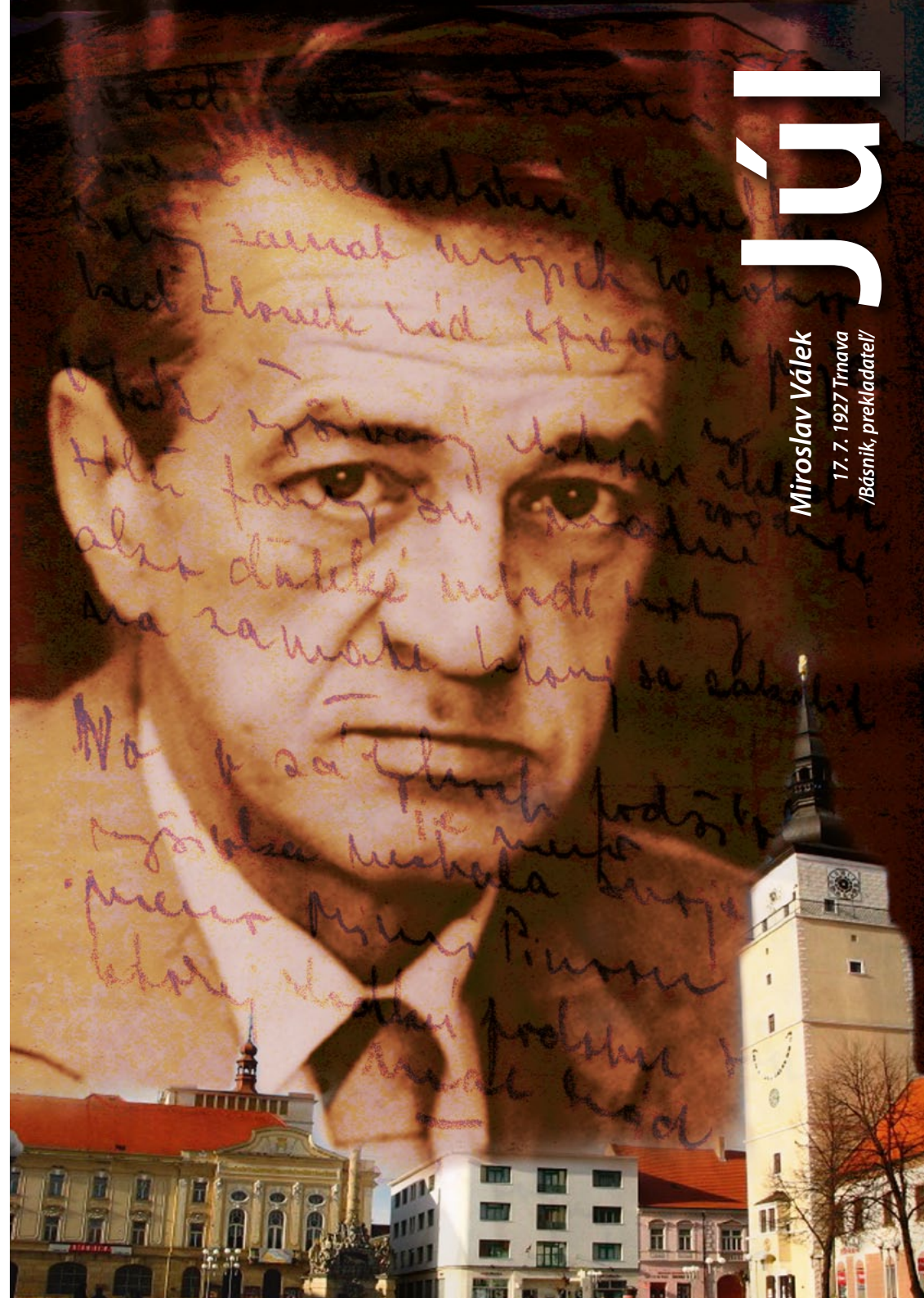
Zámečník, Jozef

tiež páter Quido Zámečník

30. 6. 1912 Malacky – 18. 4. 1990 Cífer, poch. Malacky

Kňaz

Vysvätený za kňaza bol v Bruseli (Belgicko) v r. 1937. V r. 1937 – 1939 pôsobil vo františkánskom kostole v Trnave, neskôr bol správcom farnosti na Tulipáne v Trnave do r. 1950. Po barbarskej noci bol internovaný do Hronského Beňadiku. Po prepustení prišiel do Cífera ako kaplán. Od r. 1962 pôsobil ako správca farnosti v Cíferi až do r. 1980.

Miroslav Válek

17. 7. 1927 Trnava

/Básnik, prekladateľ/

1. JÚL

Duffek, Kornel

1. 7. 1938 Galanta
Pedagóg, publicista

Absolvent Štátneho konzervatória v Bratislave v odbore klavírnej hry. Pedagóg na ZUŠ v Piešťanoch v r. 1960 – 1986, neskôr vedúci oddelenia klávesových nástrojov. V r. 1986 – 1990 riaditeľ Mestského kultúrneho strediska v Piešťanoch, poslanec Mestského zastupiteľstva v r. 1990 – 2006. Od r. 2007 šéfredaktor Revue Piešťany. Známy publicista. Uverejnil množstvo článkov z oblasti kultúry, regionálnej histórie a ochrany životného prostredia. Člen redakčných rád viacerých časopisov, zakladajúci člen Slovenského zväzu ochrany prírody a krajiny, Klubu priateľov výtvarného umenia a tajomník Klubu priateľov hudby v Piešťanoch, člen ornitologických spoločností na Slovensku i v Čechách.

Greguš, Michal

1. 7. 1793 Pusté Úľany – 27. 9. 1838 Bratislava
Pedagóg, filozof, historik, spisovateľ

Pôsobil na evanjelickom kolégiu v Prešove a na evanjelickom lýceu v Bratislave. Básnik, odborný spisovateľ. Publikoval aj v časopisoch.

Pauliny, Ladislav

1. 7. 1815 Bošáca – 25. 4. 1906 Senica
Kňaz, spisovateľ, historik

Navštevoval gymnázium v Győri (Maďarsko), filozofiu a teológiu študoval v Bratislave, teologickú akadémiu vo Viedni (Rakúsko). Kaplán na Myjave, farár v Prieťtrži, na dôchodku žil v Senici. Bol spolupracovníkom Ľudovíta Štúra, účastníkom pamätnej vychádzky na Devín v r. 1836, v r. 1842 bol členom delegácie, ktorá prekládala vo Viedni Slovenský prestolný prosbopis, bol i zakladajúcim členom spolku Tatrin v r. 1844. Bojoval v revolúcii 1848 – 1849 a zúčastňoval sa dobrovoľníckych výprav. Propagoval ovocinárstvo, včelárstvo a moderné spôsoby hospodárenia. Venoval sa

literárnej tvorbe a práce uverejňoval v almanachu Nitra. Väčšiu časť tvorby tvorí literatúra s náboženskou tematikou a práce z histórie.

Ostrovský, Jozef

1. 7. 1905 Chľelica – 7. 7. 1991 Štúrovo
Akademický sochár

V Poľsku študoval rezbárstvo a neskôr aj v Paríži (Francúzsko) na výtvarnej akadémii. Určitú dobu pôsobil v Španielsku, potom sa vrátil do Paríža. Neskôr prijal ponuku etiópskeho cisára Haile Selassie a stal sa dvorným sochárom. Tam sa zoznámil s bulharským cárom Borisom III. a prijal jeho ponuku, aby pôsobil na cárskom dvore. Zotrval tam dva roky. Po vypuknutí 2. sv. vojny sa vrátil na Slovensko, pracoval v Bártayovom ateliéri, neskôr v Bratislave, Bojniciach, Trnave, Nitre. Vytvoril množstvo prác na vinohradnícke motívy, sochu Pribinu, Hollého a Bernoláka, reliéf Štúr na Dobrej Vode.

Rovara, Fridrich

1. 7. 1852 Graz, Rakúsko – 13. 6. 1912 Tomášov
Poľnohospodársky odborník

Študoval v rodisku. Pôsobil ako adjunkt v cukrovaroch a veľkostatkoch. V r. 1894 – 1905 bol riaditeľom veľkostatku grófa Michala Esterházyho v Galante. Neskôr sa usadil na svojom hospodárstve v Tomášove. Odborník v pestovaní cukrovej repy a aplikácii priemyselných hnojív. Autor publikácií, niektoré jeho práce boli preložené do nemčiny.

Siposs, Jenő

1. 7. 1920 Šamorín – 17. 8. 1997 Komárno
Herec, dramaturg

Základnú školu absolvoval v Šamoríne, gymnázium v Dunajskej Strede. Právo študoval v Budapešti (Maďarsko). Po získaní diplomu v r. 1948 sa vrátil do Šamorína. Diplom mu neuznali. Do r. 1950 bol predavačom v trafike. Od r. 1952 pôsobil ako herec v Komárne v Maďarskom oblastnom divadle, neskôr ako dramaturg. Od r. 1982 bol na dôchodku.

Zaosek, Ľudovít Gašpar

1. 7. 1841 Opoj – 28. 5. 1908 Dlhé Pole
Kňaz, spisovateľ

Pochádzal zo zemianskej rodiny. Gymnázium absolvoval v Trnave, teológiu študoval v Nitre. Pôsobil ako kaplán v Štiavniku, Pruskom, Bytči a Nitre. Od r. 1874 až do svojej smrti bol farárom v Dlhom Poli. Zaosek sa prvýkrát literárne začal prejavovať v 70. rokoch 19. storočia v časopise Černokňažník a v týždenníku Kresťan. Na svojom rodnom dome v Opoji má pamätnú tabuľu.

2. JÚL

Belanský, Miroslav Ing., CSc.

2. 7. 1941 Hlohovec
Agronóm, minister

Absolvent VŠP v Nitre. Začínal ako agronóm na JRD Cífer, od r. 1974 – 1980 bol jeho predsedom. Potom pracoval ako generálny riaditeľ výrobného-hospodárskej jednotky Poľnohospodárskeho nákupe a zásobovania v Bratislave. Po nežnej revolúcii bol v r. 1992 ministrom poľnohospodárstva. Od r. 1993 pôsobil vo funkcii predsedu poľnohospodárskeho družstva v Zavare. Okrem toho zastával mnoho významných spoločenských a rezortných funkcií. V r. 2001 mu prezident SR udelil štátne významenie Pribinov kríž III. triedy.

Filipovič, Andrej Augustín

2. 7. 1923 Cífer, m. č. Jarná – 27. 8. 1995 Strečno,
poch. Pezinok
Kapucín

V r. 1947 vstúpil do rehole menších bratov kapucínov, v r. 1958 zložil večné sľuby a prijal reholné meno Augustín. Tajne študoval teológiu, v r. 1970 vysvätený za kňaza. Pôsobil v rôznych zamestnaniach, napr. na Lekárskej fakulte UK v Bratislave vykonával tajnú pastoračnú činnosť medzi mládežou, od r. 1990 bol v kláštore kapucínov v Žiline, súčasne poverený pastoračiou v Bitarovej. Zaslúžil sa o zreštaurovanie priestorov v areáli bývalého jezuitskeho kláštora v Žiline a zriadil v nich pastoračné centrum. V Žiline založil aj kresťanské

spoločenstvo Kolpingova rodina. Tragicky zahynul pri havárii.

Juriga, Baptista Ján

2. 7. 1806 Gbely – 10. 4. 1888 Esztergom, Maďarsko
Kňaz, ostrihomský kanonik

Uvedomelý Slováč a mecenáš slovenského kultúrneho života. V r. 1886 sa stal druhým predsedom Spolku sv. Vojtecha, spovedník ostrihomského arcibiskupa, kardinála Jána Šimora. Zo svojich príjmov podporoval slovenských študentov, pre obec Gbely kúpil Jágareň (od r. 1930 má na nej pamätnú tabuľu) s určením, že tam bude dievčenská škola, zriadil i fundáciu na výplatu pre učiteľky. Pôvodný zámer sa nepodarilo realizovať, ale budova slúžila pre školské účely až do r. 1973.

Kovács, László

2. 7. 1952 Strekov – 3. 5. 2009 Svodín
Farár

Maturoval na maďarskom gymnáziu v Nových Zámkoch. Teológiu študoval v Bratislave. V r. 1975 pôsobil ako kaplán v Štúrove. Od 1. marca 1976 farár vo Veľkom Mederi, kde vybudoval duchovné centrum pre veriacich aj pre farárov z okruhu. Od r. 1995 školským dekanom na dekanáte v Dunajskej Strede, neskôr dekanom. Má zásluhu na rekonštrukcii kostola v Dunajskej Strede. V r. 1986 postavili nový farský úrad. V júni 2000 mal striebornú omšu vo Veľkom Mederi. Od r. 2001 pôsobil vo Svodíne, kde je aj pochovaný.

3. JÚL

Černuško, Konštantín doc., Ing. CSc.

3. 7. 1936 Abrahám
Poľnohospodár, vysokoškolský pedagóg

Študoval na VŠP v Nitre, absolvoval aj postgraduálne pedagogické štúdium. V r. 1965 – 1974 pôsobil v JRD Abrahám postupne ako zootechnik, predseda, agronóm, potom ako vysokoškolský pedagóg na VŠP v Nitre. Má rozsiahlu publikačnú činnosť. Je autorom a spoluautorom monografií, skript, vedeckých príspevkov, odborných článkov.

Dukon, József dr.

3. 7. 1931 Pribeta

Stredoškolský pedagóg

Absolvent Prírodovednej fakulty UK v Bratislave. Pôsobil ako stredoškolský profesor na gymnáziu s VJM v Senci, Galante, do r. 1991 na SPŠS v Komárne. Vo svojej vedecko-výskumnej činnosti sa zaoberal geografiou Matúšovej zeme a Žitného ostrova. Autor monografií. Spoluautor a prekladateľ učebníc. Publikoval v odborných časopisoch aj v denníkoch.

Enhoff, Štefan

3. 7. 1891 Nitra – 11. 1. 1962 Piešťany

Reštaurátor, maliar

Študoval v Budapešti, Pécsi (Maďarsko) a Viedni (Rakúsko), dlhší čas pôsobil ako zamestnanec maliarskej firmy Karola Juhariho v Nitre. Počas prvej čs. republiky založil Spoločenstvo maliarov v Nitre. Maľoval kostoly v Dolnom Kubíne, Valaskej Belej, Petrovej Vsi, Bacúchu, Budči a inde. Spolu s F. K. Pappom a E. Petrikovicsom založili v Piešťanoch súkromnú maliarsko-reštaurátorskú firmu.

Jarábek, Dominik PhDr.

3. 7. 1915 Dolná Krupá – 8. 12. 1981 Trnava

Stredoškolský profesor, literát, prekladateľ, kultúrny pracovník

Gymnázium absolvoval v Trnave, potom študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Vyučoval jazyky na cirkevných a štátnych gymnáziách a na Obchodnej akadémii v Trnave. Ovládal viaceré románske jazyky. V r. 1947 pôsobil ako lektor slovenského jazyka na univerzite v Padove (Taliansko). Po návrate na Slovensko v r. 1948 pracoval vo vydavateľstve Práca v Bratislave. Od r. 1964 externe pôsobil na katedre francúzskeho jazyka a literatúry na Pedagogickej fakulte UK v Trnave. Bol iniciátorom myšlienky nadviazania družby medzi Trnavou a talianskym mestom Casale Monferatto. Od r. 1969 pracoval na Ministerstve kultúry, v r. 1971 odišiel do Havany (Kuba), kde sa stal diplomatickým pracovníkom a riaditeľom tamajšieho kultúrneho centra.

Kudláč, Rastislav

3. 7. 1929 Cífer – 1. 2. 2010 Bratislava

Akademický maliar

Absolvent VŠVU v Bratislave, odboru figurálneho maliarstva. Jeho práce sú vysoko hodnotené u nás i v zahraničí. Nachádzajú sa v mnohých galériách.

Maťašovská-Deáková, Edita

3. 7. 1932 Galanta

Klaviristka, pedagogička

Štúdium na bratislavskom konzervatóriu, ktoré absolvovala v r. 1953, jej odporučil Mikuláš Schneider-Trnavský. V r. 1957 bola pri založení Hudobnej školy v Galante a do r. 1989 bola aj jej riaditeľkou. V pedagogickej práci pokračovala ešte ďalších 15 rokov. V r. 2005 získala cenu primátora mesta Galanta.

Nižnánsky, Jozef R.

3. 7. 1925 Brestovany – 14. 2. 1996 Bratislava

Jazykovedec, etnológ, historik, publicista

Absolvent trnavského gymnázia a Filozofickej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave, autor mnohých jazykovedných a etnografických štúdií, pracovník Slovenského vydavateľstva krásnej literatúry v Bratislave a Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV v Bratislave.

Velba, Marián

3. 7. 1930 Hradište pod Vrátnom – 4. 4. 1991 Bratislava

Akademický maliar

Študoval na Pedagogickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave u profesorov G. Mallého, F. Hoffstädtera, E. Nevana a E. Lehotského. Od r. 1957 bol členom ZSVU. V r. 1966 – 1972 bol členom tvorivej skupiny 66. Pôsobil pedagogicky na Oddelení výtvarnej výchovy Fakulty architektúry SVŠT v Bratislave. Venoval sa hlavne krajinomaľbe, figurálnej maľbe (portréty), alebo zátišiu najmä v technikách olejomalby a akvarelu, menej gvašu a pastel. Kresbe sa venoval hlavne tušom a ceruzkou pri spracovaní krajinárskych motívov.

4. JÚL

Čech, Igor, MUDr.

4. 7. 1940 Bratislava

Lekár, cestovateľ

Absolvent LF UK v Bratislave v r. 1962. Pôsobil ako lekár v Piešťanoch. V r. 1968 – 1972 pôsobil v Zambii, z toho jeden rok v lekárskej leteckej službe. V r. 1974 – 1977 vedúci lekár stomatologického oddelenia Univerzitnej nemocnice v Lusake (Zambia). V r. 1994 zakladateľ Dental Studia v Piešťanoch. Organizátor hudobného života v Piešťanoch. 20 rokov vedie benefičné koncerty Pre mladé talenty. Ako cestovateľ sa venoval voľnému potápaniu, jachtingu, vysokohorskej turistike, organizátor a účastník dlhodobých ciest automobilom (východná a južná Afrika), potápač, podporný kameraman, precestoval východnú a južnú Afriku, Strednú a Južnú Ameriku, Karibské more a južný Pacifik. Publicista, kolektor zoologického materiálu pre SNM v Bratislave. Člen Rotary klubu, laureát Ceny Tomáša Baťu a vyznamenania Paul Harris Fellow.

Horáček, Ervín

4. 7. 1895 Podbrezová – 8. 11. 1979 Trnava

Pedagóg, hudobný skladateľ

Hru na husle študoval v Banskej Bystrici a Budapešti (Maďarsko). Pôsobil ako hudobný pedagóg v Banskej Bystrici, Mukačeve (Ukrajina) a Novom Meste nad Váhom. Od r. 1953 viedol Hudobnú školu v Trnave. Autor menších skladieb pre klavír, harmoniku a žiacke súbory. Všetky práce zostali v rukopise.

Hučko, Jozef

4. 7. 1923 Dolná Krupá – 3. 12. 2011 Trnava

Drevorezbár

Drevorezba sa venoval už od študentských čias. Rezbárske odborné vzdelanie získal na rezbárskej škole v Banskej Štiavnici, umelecky sa zdokonaľoval v ateliéri svojho strýka, sochára Jána Hučku. Vo svojej tvorbe stvárňoval najmä ľudové a tradičné pracovné motívy, ale aj náboženskú tematiku. V Trnave možno jeho umeleckú tvorbu vidieť

v kostole u saleziánov na Kopánke, pre ktorý vytvoril betlehem, sochársky portrét dona Hlúbika a sochu Panny Márie. Za dlhoročnú reprezentáciu mesta v oblasti ľudového rezbárstva dostal v r. 1999 Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

Tomašovič, Cyril ThDr.

4. 7. 1921 Biňovce – 17. 11. 1970, poch. Biňovce

Kňaz

Maturoval na Štátnom slovenskom gymnáziu v Nitre. Rímskokatolícku teologickú fakultu v Bratislave absolvoval v r. 1949 a za kňaza bol vysvätený 12. apríla 1949 v Dóme sv. Martina v Bratislave. Kaplánoval v Preselánoch a Mojmirovciach. Ako farár pôsobil na viacerých miestach.

5. JÚL

Bacsák-Benefai, Pavol

tiež Bacsák-Benefai, Pál

5. 7. 1836 Lehnice-Sása – 17. 12. 1911 Bratislava

Župný hodnostár, publicista, statkár

Po skončení štúdia hospodáril na rodinnom majetku a pôsobil v župnej správe. Od r. 1861 bol v službách Bratislavskej župy, v r. 1872 – 1880 bol podžupan, potom správca pálfiovských veľkostatkov. Organizoval hospodársku osvetu na Záhorí. Bol jedným z popredných organizátorov Uhorského vzdelávacieho spolku. Bol autorom hospodárskych ročeniek Bratislavskej župy, brožúry o cirkevnej politike, prednášky o pestovaní ovocia, článkov v miestnej tlači. Písal tiež o Vysokých Tatrách.

Hirner, Marián

5. 7. 1953 Trnava – 25. 2. 2005 Bratislava

Športovec

Od mladosti sa venoval viacerým športom. Neskôr začal hrať hádzanú, ktorej sa venoval aj počas štúdia na strojníckej priemyselovke. Hráč Lokomotívy Trnava, člen reprezentačného družstva Československa, za ktoré odohral 162 zápasov. Víťaz ankety o najlepšieho hádzanára Slovenska (1977,

1980) a Československa (1979, 1980). Ako tréner získal s trnavskou Lokomotívou titul majstra SR. V r. 1999 bol zvolený za Trnavského hádzanára storočia a stal sa členom All Stars Slovenska. Bol poslancom Mestského zastupiteľstva v Trnave. Bolo mu udelené Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava in memoriam.

Lavotta, Ján

5. 7. 1764 Pusté Úľany – 11. 8. 1820 Tálya, Maďarsko
Hudobný skladateľ, huslista
Študoval právo v Budíne (Maďarsko), hudbu vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako úradník, vychovávateľ, riaditeľ divadiel v Pešti, Miskolci (Maďarsko) a Koložvári (Rumunsko), neskôr sa venoval výlučne hudbe. V r. 1820 sa usadil v meste Tálya v Maďarsku. Patril medzi prvých skladateľov, ktorí spracovávali verbunk. Jeho nemecké tance, menuety a polonézy sa zachovali v rukopisoch.

Vaniček, Ľudovít doc.

5. 7. 1894 Senica – 21. 2. 1960 Bratislava
Vysokoškolský pedagóg, maliar
Absolvent VŠVU v Budapešti (Maďarsko), Vysokej umeleckopriemyselnej školy v Prahe (Česko) a Filozofickej fakulty KU v Prahe, kde študoval dejiny a teóriu umenia. Pôsobil na gymnáziách v Žiline, Prievidzi, Liptovskom Mikuláši, Trenčíne a Bratislave. Docent metodiky výtvarnej výchovy na SVŠT v Bratislave. Ťažiskom jeho tvorby bola krajinomalba. Jeho diela sú uložené v zbierkach SNG, Záhorskej galérie v Senici a múzea v Trenčíne.

6. JÚL

Dermek, Aurel

6. 7. 1925 Brodské – 15. 4. 1989 Bratislava
Technik, mykológ, maliar húb
Je známy v celom mykologickom svete. Jeho ilustrácie boli vystavené na medzinárodnej výstave botanickej ilustrácie v Pittsburgu v USA. Vydal knihy: Naše huby, Poznajme huby, monografiu Hríbovité huby a Huby lesov, polí a lúk.

Dopjera, Ján

tiež Dopyera Ján, Dopera Ján
6. 7. 1893 Stráže – 3. 1. 1988 Oregon, USA
Husliar, výrobca hudobných nástrojov, vynálezca
Za husliara sa vyučil u otca. Okolo r. 1908 sa s ním vystaľoval do USA, okolo r. 1922 začal v Los Angeles (USA) vyrábať bendžá a gitary. Po dlhých experimentoch v októbri 1926 požiadal o patent na celokovovú gitaru. V r. 1928 založil s bratmi novú firmu. Pôvodca brnkacieho nástroja dobro, 4 – 8 strunovej verzie gitary, ktorá sa vyznačovala 12-palcovým kovovým rezonátorom. Spolu s gitaristom Artom Simpsonom vyrobili v r. 1932 niekoľko rezonátorových gitár s magnetickým snímačom, ktoré sa považujú za vôbec prvé priemyselne vyrobené elektrifikované gitary na svete. Jeho pamiatke je venovaný medzinárodný hudobný festival Dobrofest Trnava. Pamiatke Johna Dopyeru je venovaná aj Dvorana slávy dobra v Trnave – je to prvé a jediné múzeum rezonantných nástrojov nielen na Slovensku, ale i v Európe. Za r. 2003 získal Čestné občianstvo mesta Trnavy in memoriam.

Gál, Imrich

6. 7. 1910 Trnava – 9. 2. 1977 Bratislava
Operný spevák
Pôsobil v SND v Bratislave, v Štátnom divadle v Košiciach a ako pedagóg na Konzervatóriu v Bratislave.

7. JÚL

Barsi, Dionýz

7. 7. 1905 Jelka – 5. 1. 1968 Dunaújváros, Maďarsko
Spisovateľ, novinár
Študoval pedagogiku v Debrecíne (Maďarsko), potom učil na rôznych školách. V r. 1935 založil časopis Kelet Népe (Ľud východu). Pravidelne publikoval aj v časopisoch Magyar Élet (Maďarský život), Magyar Út (Maďarské cesty). Po r. 1957 písal romány o premenách dediny.

Elbert, Izidor

1881 – 7. 7. 1917
Tlačiar, kníhkupec
Od r. 1913 vlastnil s bratom Henrichom kníhkupectvo a bývalú tlačiareň Arnolda Haasa v Trnave. Tlačili väčšinou merkantil. Zahynul na ruskom fronte ako vojak rakúsko-uhorskej armády.

Fényes, Elek

7. 7. 1807 Csokaj, Maďarsko – 23. 7. 1876 Újpest, Maďarsko
Etnograf, štatistik
Študoval filozofické vedy v Oradei (Rumunsko) a právo v Bratislave. V parlamente zastupoval chýbajúcich magnátov. Žil a hospodáril v Blatnej na Ostrove. Napísal diela, ktoré slúžia maďarskému národopisu ako dôležité pramene.

Merganc, Jindřich Ing. arch.

7. 7. 1889 Žamberk, Česko – 28. 2. 1974 Bratislava
Architekt
Vysokoškolské štúdiá absolvoval v Prahe (Česko). Po skončení 1. sv. vojny sa natrvalo usadil na Slovensku. V r. 1922 si založil spolu so staviteľom Otmarom Klimešom vlastný architektonický ateliér v Bratislave, kde projektoval prevažne rodinné domy pre Čechov žijúcich v Bratislave a neskôr začal projektovať aj bytové domy. Z tohto obdobia sú aj dva obytné domy pre vojakov v Žiline. Z ďalších významných stavieb sú aj prvé hydrocentrály na Slovensku v Jelenci, Starých Horách a v Ladcoch, školy v Bystrici, Strážkach, Sabinove, Dlhej Lúke, Dolných Hámroch, poštové úrady v Novom Meste nad Váhom a Lučenci a finančné úrady v Nitre a Lučenci. Projektant pavilónu pre vnútorné choroby v Trnave a viacerých kúpeľných a verejných budov v Piešťanoch.

8. JÚL

Fodor, Koloman MUDr.

1849 Čachtice – 8. 7. 1929 Piešťany
Lekáť, publicista
Medicínu vyštudoval v Budapešti (Maďarsko) v r. 1875, od r. 1876 pôsobil v Piešťanoch.

V r. 1906 menovaný riaditeľom kúpeľných lekárov. Zakladateľ liečby bahnových obkladov. Autor mnohých odborných a vedeckých článkov. Nositeľ viacerých zahraničných vyznamenaní. Poslanec uhorského snemu, uhorský kráľovský radca.

Hučko, Ján

8. 7. 1910 Sered' – 21. 3. 1973 Bratislava
Akademický sochár
Študoval na Štátnej priemyselnej škole sochársko-kamenárskej v Hořiciach (Česko), v r. 1933 – 1937 na AVU v Prahe (Česko), v r. 1937 – 1938 na AVU v Paríži (Francúzsko). Pôsobil ako profesor kreslenia na gymnáziu v Trnave a Bratislave. Potom sa výlučne venoval sochárskej tvorbe. Významné miesto v jeho tvorbe zaberá aj portrét, neskôr sa orientoval na monumentálnu plastiku (pomníky SNP v Kláku, Detve, Uľanke). Zúčastňoval sa na kolektívnych výstavách doma i v zahraničí. V odbore sochárstva je známy návrh na pomník Antona Bernoláka a portrét M. Schneidra-Trnavského.

Koza, Alojz

8. 7. 1903 Lovčica-Trubín – 30. 12. 1988 Pezinok
Stredoškolský pedagóg, kňaz, cirkevný historik
Maturoval na gymnáziu v Kláštore pod Znievom, teologické štúdiá absolvoval v Turíne (Taliansko) a v Ľublani (Slovinsko). V r. 1939 – 1945 profesor slovenčiny a dejepisu na gymnáziu v Trnave.

Kriška, Samuel Ing.

8. 7. 1881 Tisovec – 3. 11. 1970 Piešťany
Lesnícky odborník, vysokoškolský pedagóg
Stredoškolské štúdiá absolvoval v Kežmarku a Rimavskej Sobote, lesníctvo na Vysokej škole banickej a lesníckej v Banskej Štiavnici. Odborník v oblasti lesného hospodárstva, v ktorom uplatňoval moderné obnovovacie metódy, bol zástancom maloplošnej obnovy lesa, tvorcom klonoklinovej a klonopruhovovej rúbane. Podporoval lesné staviteľstvo, budovanie šmykov, ciest a mostov, lesných železníc a piliarskych závodov. Zaslúžil sa o rozvoj vysokoškolskej lesníckej výučby na Slovensku. Autor viacerých monografií.

Radlinský, Andrej

8. 7. 1817 Dolný Kubín – 26. 4. 1879 Kútý

Jazykovedec, náboženský spisovateľ

V r. 1834 – 1836 študoval filozofiu v Oláhovom seminári v Trnave, teológiu na univerzite vo Viedni (Rakúsko) a v Pešti (Maďarsko). Pôsobil na viacerých miestach, v r. 1849 – 1861 bol redaktorom Zemského zá-

konníka v Budíne (Maďarsko) a od r. 1861 bol farár v Kútých. Patril k najzaslúžitejším osobnostiam slovenského kultúrneho života 19. storočia, propagátor česko-slovenskej vzájomnosti, slavianofil. Ako jazykovedec výrazne ovplyvnil vývoj a kodifikáciu spisovnej slovenčiny. Mal veľké zásluhy na založení Spolku sv. Vojtecha a bol jeho doživotným čestným podpredsedom.

Tomeček, Otto doc., RNDr., CSc.

8. 7. 1934 Skalica – 1. 11. 2004 Banská Bystrica

Vysokoškolský pedagóg

Absolvoval štúdium na Fakulte prírodných vied Vysokej školy pedagogickej v Bratislave. V r. 1998 bol vymenovaný za profesora. Pôsobil v Žiline ako učiteľ, na Pedagogickom inštitúte v Martine ako odborný asistent a na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici ako odborný asistent a neskôr ako docent a od r. 1992 ako profesor. Bol členom redakčnej rady Acta Universitatis Mathaei, séria chémia (Banská Bystrica). Autor odborných publikácií, vysokoškolských učebníc, učebných textov a metodických príručiek pre základné, stredné a vysoké školy. Publikoval vedecké a odborné práce. Bol autorom dvoch patentov.

9. JÚL

Ábel, František PhDr.

9. 7. 1722 Malženice – 1784 Prešov

Náboženský spisovateľ, univerzitný profesor

Filozofiu študoval v Košiciach, teológiu v Trnave. Profesor na jezuitských školách v Grazi (Rakúsko), Györi (Maďarsko), univerzite v Trnave, kde prednášal filozofiu, etiku a právo.

Androvičová, Elena Tatjana

9. 7. 1924 Rosina – 28. 3. 1997 Plzeň, Česko

Polyglotka, vysokoškolská pedagogička, spisovateľka, publicistka, prekladateľka

Maturovala na gymnáziu v Trnave. Vyučovala viaceré jazyky na Vysokej škole technickej a na Jazykovej škole v Plzni (Česko). V r. 1975 – 1977 pôsobila ako tlmočnica v Džavalpute v Indii. Autorka viacerých kníh a mnohých článkov a prekladov.

Babčanský, František

tiež Babczansky, František

1655 Valašské Meziříčí, Česko – 9. 7. 1702 Malacky

Náboženský spisovateľ, františkán

Do františkánskej rehole vstúpil v r. 1675 v Trnave, r. 1676 zložil rehoľné sľuby, r. 1679 absolvoval teologické a v r. 1686 filozofické štúdiá. Pôsobil ako profesor filozofie v Pruskom, od r. 1686 v Bratislave, neskôr generálny lektor v Malackách. Autor barokovej náboženskej práce s prvkami slovenského hovorového jazyka.

Blažek, Pavol

9. 7. 1958 Trnava

Športovec

Športovú dráhu začal v r. 1972 v Lokomotive Trnava. Majster Európy v chôdzi na 20 km z r. 1990 v Splitte (Chorvátsko) a účastník štyroch olympijských hier – Moskva (Rusko) v r. 1980, Soul (Južná Kórea) v r. 1988, Barcelona (Španielsko) v r. 1992, Atlanta (USA) v r. 1996. Držiteľ ocenenia fair-play, ktoré mu v r. 1992 odovzdal v Prahe (Česko) vtedajší prezident Medzinárodného olympijského výboru (MOV) Juan Antonio Samaranch. V r. 2004 získal zlatú medailu z veteránskych majstrovstiev sveta v nemeckom Sindelfingene v chôdzi na 10 km v kategórii nad 45 rokov.

10. JÚL

Kantor, Štefan

10. 7. 1915 Bratislava, m. č. Devínska Nová Ves – 18. 1. 1956 Torsky

Stredoškolský pedagóg, bibliograf, publicista

Absolvoval trnavské gymnázium. Študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil ako profesor na trnavskom gymnáziu v r. 1938 – 1948. V r. 1952 – 1954 bol riaditeľom Slovenského ústavu pre technické a ekonomické informácie. V r. 1954 – 1956 vedúci pracovník bibliografického oddelenia Univerzitnej knižnice v Bratislave.

11. JÚL

Esterházy, Michal

tiež Esterházi, Eszterházy

11. 7. 1853 Bratislava – 28. 4. 1906 Budapešť (Maďarsko), poch. Galanta-Hody

Veľkostatkár, publicista

Po štúdiách hospodáril na rodových veľkostatkoch v Bratislavskej župe. Venoval sa poľovníctvu a športu. Podnikol cestu do Afriky, kvôli poľovačkám. Udomácnil v Uhorsku strelbu na asfaltové holuby. Bol predsedom uhorského autoklubu a jachtklubu, atletického klubu, bratislavského veslárského klubu. Známy fotograf. Poslanec uhorského snemu. Publikoval v poľovníckych a športových časopisoch. V r. 2007 Vlastivedné múzeum v Galante usporiadalo výstavu z jeho fotografickej tvorby.

Hlavatý, Ladislav Mgr.

11. 7. 1939 Trnava

Tréner, pedagóg

Plavecký odborník, bývalý prvotligový hádzanár. Je legendou slovenského plaveckého trénerstva. Vychoval juniorského majstra sveta z r. 1985 Marcela Géryho, v r. 1996 priviedol Miroslava Machoviča na olympijské hry v Atlante, bol pri výchove Martiny Moravcovej. Nositeľ ocenenia mesta Trnava za trénersko-pedagogickú činnosť a výchovu športových talentov. V r. 2007 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK.

Lagová, Emília

11. 7. 1930 Vrbové

Poslankyňa, komunálna politička

Ako 16 ročná začala pracovať ako šička v Bosákových textilných závodoch vo Vrbovom, z ktorých zakrátko vznikla Trikota Vrbové. Popri zamestnaní vyštudovala Strednú priemyselnú školu odevnú v Trenčíne. Neskoršie pracovala ako majsterka a od r. 1975 ako vedúca prevádzky. V r. 1984 prijala predčasne uvoľnenú funkciu predsedu MsNV vo Vrbovom, kde pôsobila do r. 1989. Bola poslankyňou SNR za Západoslovenský kraj, pracovala vo Výbore SNR pre národné výbory a národnosti, bola členkou Predsedníctva SNR.

Minárik, Jozef Mons.

11. 7. 1872 Klčovany – 29. 3. 1959

Kňaz

Teologické štúdiá absolvoval v Trnave a v Ostrihome, kde bol 26. júna 1898 vysvätený za kňaza. Bol kaplánom a ekonomickým správcom fary v Chtelnici, Dehticiach, Smoleniciach, Horných Orešanoch, zástupcom dekana, dekanom smolenického obvodu, pápežským protonotárom. V r. 1928 – 1935 vicerektor seminára v Trnave, kanonik družnej kapituly trnavskej, inšpektor diecézneho školstva, predseda disciplinárnej rady rím.-kat. učiteľov, generálny vikár. Tri desaťročia viedol úverné a potravné družstvá v Chtelnici, Smoleniciach a Horných Orešanoch. Kňazom bol 61 rokov.

Nagy, Július

11. 7. 1908 Trnava – 6. 5. 1984 Trnava

Regenschori

V Trnave získal základné vzdelanie a maturitu na gymnáziu. Konzervatórium s hlavným predmetom organ absolvoval v Bratislave. Už ako 17-ročný pôsobil v Dóme sv. Mikuláša v Trnave, najskôr ako pomocný organista a od r. 1927 ako stály organista pod vedením regenschorihho Mikuláša Schneidera-Trnavského. V tejto službe pokračoval bez prestávky päťdesiatšedem rokov. Za tento dlhý čas bol súčasne korepetítorom, archivárom a všestraným pomocníkom. Neúnavne pracoval

a svoje povinnosti si plnil dôsledne i napriek tomu, že v posledných rokoch života chorľavel.

12. JÚL

Krasko, Ivan

vl. menom Botto, Ján
pseud. Janko Cigáň, K. B. študent, J. Cigáň,
Bohdana J. Potokinová, Janko C.
12. 7. 1876 Lukovišťa – 3. 3. 1958 Bratislava

Básnik

Študoval chemické inžinierstvo na ČVUT v Prahe (Česko). Pôsobil v Kloboukoch, Slanom (Česko), Bratislave a od r. 1943 v Piešťanoch. Jeho poetické dielo patrí ku klasickým hodnotám slovenskej literatúry. Bol vedúcou osobnosťou generácie básnickej moderny na Slovensku. Jeho básne boli preložené do mnohých jazykov.

Németh, Ica

tiež Németh Ilona, Škreko Ferencné
12. 7. 1944 Velké Dvorníky – 14. 1. 2011 Komárno
Herečka, riaditeľka, dramatička

Základnú školu absolvovala v rodnej obci a v Gabčíkove. Maturovala na maďarskom gymnáziu v Dunajskej Strede. Od r. 1960 členka Maďarského oblastného divadla. V r. 1962 – 1966 študovala na VŠMU v Bratislave. V r. 1967 – 1978 herečka v Maďarskom oblastnom divadle v Komárne. V r. 1978 – 1983 dramaturgička maďarského vysielania Československého rozhlasu v Bratislave. Od r. 1984 znovu členka Maďarského oblastného divadla (neskôr Jókaiho divadlo). Od júla 1997 do januára 1998 poverená riaditeľka. Účinkovala v rozhlasových inscenáciách a v slovenských filmoch. Získala Cenu za celoživotné dielo od Slovenského literárneho fondu a v r. 2007 cenu Húség - Magyar Játékszíni Társaság (Vernost' - Maďarský divadelný súbor).

14. JÚL

Bačík, Ladislav

14. 7. 1933 Piešťany
Plavec, plavecký tréner, vodný pólista

Študoval na Fakulte telesnej výchovy a športu UK v Bratislave. V r. 1952 bol na OH v Helsinkách (Fínsko) (10. miesto). Pracoval ako tréner plávania. Stal sa viacnásobným majstrom republiky v plávaní, československý reprezentant v plávaní a vodnom póle. V r. 1962 získal ocenenie zaslúžilý majster športu.

Dúbravec, Štefan Mons., prof., ThDr.

14. 7. 1899 Borová – 20. 11. 1984 Bratislava
Kňaz, stredoškolský, vysokoškolský profesor

Maturoval na trnavskom gymnáziu, potom študoval teológiu v Budapešti a v Ostrihome (Maďarsko). Doktorát z teológie získal v r. 1924 na KU v Prahe (Česko). Potom kaplán vo Vrábľoch a archivár v Trnave. V r. 1925 – 1937 vyučoval dogmatickú teológiu na seminári v Trnave. Od r. 1937 pôsobil na bohosloveckej fakulte v Bratislave, neskôr v Nitre. Monsignor v r. 1946. V r. 1958 odsúdený na 4 roky väzenia. Po r. 1968 pôsobil znova na bohosloveckej fakulte v Bratislave.

Grimm, Pavol Mgr.

14. 7. 1935 Kunov
Učiteľ, komunálny politik

Po absolvovaní PdF UK v Trnave začal učiť v r. 1954 na Osemročnej strednej škole v Šaštíne. V r. 1958 prešiel na Jedenástočnú strednú školu do Senice. V r. 1959 začal pracovať v Okresnom dome pionierov a mládeže (ODPM) a postupne vykonával funkciu tajomníka OV ČSM (Československého svazu mládeže) a riaditeľa ODPM. V školskom roku 1963/1964 začal ako učiteľ pôsobiť na ZŠ na Dlhej ulici v Senici. V r. 1967 sa stal zástupcom riaditeľa a v r. 1969 riaditeľom I. ZŠ v Senici. V r. 1986 – 1990 bol predsedom MsNV v Senici. V r. 1990 bol v komunálnych voľbách prvýkrát zvolený za primátora mesta. Funkciu primátora vykonával do r. 1998.

Kotlán, Alexander prof., MVDr.

14. 7. 1887 Smolenice – 22. 12. 1967 Budapešť,
Maďarsko
Akademik, parazitológ

Študoval na gymnáziu v Trnave. Bol profesorom parazitológie na Univerzite veterinárnych vied v Budapešti (Maďarsko). Autor mnohých publikácií a učebníc.

Vavrovič, Jozef Mons., prof., ThDr.

14. 7. 1910 Báhoň – 9. 3. 1994 Rím, Taliansko, poch.
Báhoň

Kňaz, historik, pedagóg

Študoval na gymnáziu v Trnave, teológiu v Trnave, potom v Olomouci (Česko). V r. 1936 vysvätený za kňaza. V r. 1946 – 1948 bol ako štipendista na parížskej Sorbone (Francúzsko). Pastoračne pôsobil vo Veľkých Kostoľanoch, Prahe-Karlíne (Česko) a v Holíči. V r. 1939 bol profesorom francúzskej literatúry na trnavskom gymnáziu a správca kostola sv. Jozefa v Trnave. V r. 1943 diecézny riaditeľ Katolíckej charity. V r. 1949 odišiel do Kanady, kde pôsobil ako profesor cirkevných dejín a patológie v Ottawe. V r. 1965 odišiel do Ríma, kde bol riaditeľom dnešného Pápežského slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda. Pápež Ján XXIII. ho vymenoval za pápežského komorníka a pápež Pavol VI. za pápežského preláta. Dlhoročný prekladateľ a redaktor teologickej edície Lux et vita. Venoval sa slovenskému národnému obrodeniu. Prispieval do mnohých časopisov. Držiteľ Ceny Jána Palárika in memoriam.

15. JÚL

Bohunický, Pavel Mgr.

15. 7. 1933 Bohdanovce nad Trnavou
Stredoškolský, vysokoškolský pedagóg, športovec

Aktívny hráč, neskôr tréner, vynikal v hádzanej (majster v r. 1951, 1957 a 1958) a šachu. Po skončení vysokoškolského štúdia začal pôsobiť na gymnáziu v Trnave, neskôr na Pedagogickej fakulte

UK so sídlom v Trnave, kde ako odborný asistent pracoval 16 rokov. V Alžírsku pôsobil štyri roky vo funkcii technického poradcu na Ministerstve mládeže a športu a zároveň bol trénerom družstva Alžírsko v r. 1966 – 1970 a jeden rok v Kuvajte v r. 1981 – 1982. Bol vyhlásený ako tretí najlepšší hádzanár Trnavy 20. storočia. Vyznamenaný Uznáním za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava (2009).

Rosina, Jozef doc., PhD., CSc.

15. 7. 1926 Grabštejn, Česko – 17. 8. 2002 Trnava
Psychológ, vysokoškolský pedagóg

Gymnázium absolvoval v Trenčíne. Na UK v Bratislave získal doktorát filozofie. Počas štúdií sa začal venovať psychológii. Pôsobil ako psychológ vo Vítkovických železniarňach v Ostrave (Česko). V r. 1953 – 1960 pôsobil ako profesor pedagogiky a psychológie na Strednej pedagogickej škole v Trnave. V Trnave vznikol Pedagogický inštitút, kde pôsobil do r. 1964 a potom prešiel na Pedagogickú fakultu UK. Tu vznikla aj katedra psychológie, kde pracoval až do r. 1986. Venoval sa aj publikačnej a vedeckej činnosti. Bol autorom a spoluautorom viacerých stredoškolských učebníc a vysokoškolských skriptov. V r. 1986 – 1991 pôsobil na UK v Bratislave. Bol súdnym znalcom v oblasti psychológie. V r. 1991 – 1998 prednášal forenznú psychológiu na Trnavskej univerzite.

Šimončíč, František Vladimír

15. 7. 1841 Dechtice – koniec mája 1915 Enying,
Maďarsko
Prekladateľ

Maturoval na gymnáziu v Trnave, vstúpil do seminára v Ostrihome (Maďarsko). Tu sa schádzal so slovenskými spolužiakmi a napísal po slovensky knihu o výchove, za čo ho vylúčili. Odišiel do Ruska, bol vychovávateľom v rodine bohatého obchodníka. Prekladal zo slovenčiny do ruštiny, dostal sa do kontaktu s L. N. Tolstojom a dr. Makovickým. Keď cárské úrady naliehali, aby požiadal o ruské občianstvo, vrátil sa na Slovensko, do Čhtelnice, kde žila jeho sestra. Ovládal viacero cudzích jazykov, prispieval do slovenských časopisov.

Zozbieral a znotoval 330 piesní z okolia Dechtíc. Po vypuknutí 1. sv. vojny ho v septembri 1914 zatkli a odsúdili ako ruského špióna na doživotie. Zomrel vo väzení.

16. JÚL

Bílik, Vojtech Ing., RNDr., DrSc.

16. 7. 1929 Šintava – 5. 7. 1994 Bratislava

Chemik

Absolvoval Prírodovedeckú fakultu UK v Bratislave. Od r. 1961 pôsobil ako výskumný pracovník v Chemickom ústave SAV v Bratislave. Autor 80 pôvodných prác a 50 vynálezov.

Pašteka, Július prof., PhDr., DrSc.

16. 7. 1924 Sereď

Literárny a divadelný teoretik, kritik, historik

Po maturite na gymnáziu v Trenčíne vyštudoval filozofiu a francúzštinu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave v r. 1949. Po krátkom účinkovaní v Literárnovednom ústave SAV v Bratislave bol v r. 1952 – 1962 redaktorom vydavateľstva Tatran. V r. 1962 – 1963 bol vedeckým pracovníkom Kabinetu orientalistiky SAV, v r. 1963 – 1973 pracoval v Ústave slovenskej literatúry SAV. V r. 1965 – 1969 šéfredaktor revue Slovenské divadlo. Od r. 1973 až do odchodu do dôchodku pôsobil v Umenovednom ústave SAV v Bratislave. Publikoval niekoľko významných diel z oblasti slovenskej histórie a svetovej drámy. Externe spolupracuje najmä s vydavateľstvom LÚČ. Žije v Bratislave. Držiteľ Veľkého križa rytierskeho rádu sv. Gregora Veľkého. V r. 2004 mu prezident SR udelil Rad Ľudovíta Štúra I. triedy.

Popluhár, Ladislav doc., MVDr., CSc.

16. 7. 1924 Šintava

Veterinár

V Brne (Česko) vyštudoval Vysokú školu veterinárnu. Ako odborný asistent nastúpil v Ústave farmakológie Vysokej školy veterinárnej (VŠV) v Košiciach. V r. 1958 prestúpil na katedru infekčných chorôb zvierat na VŠV, kde sa venoval

diagnostike tuberkulózy hovädzieho dobytku. V tejto oblasti dosiahol celý rad úspešných výsledkov. Bol členom rôznych odborných organizácií doma i v zahraničí. Vydal niekoľko kníh a odborných článkov. Ako aktívny športovec vydal knihu o základoch športového jazdenia na koni.

Špitz, Ernest

16. 7. 1927 Trnava – 12. 11. 1960 Praha, Česko

Akademický maliar

V r. 1948 – 1949 študoval v Prahe (Česko) u prof. Želibského, v r. 1949 – 1953 v Bratislave u prof. Mudrocha. V r. 1958 inicioval vznik Galérie mladých Cypriána Majerníka v Bratislave. V začiatkoch tvorby nadviazal na európske umenie, najmä na rané diela P. Picassa a P. Cézanna. Priťahoval ho aj problém anatomického kubizmu (Matka, 1957). Jeho vrcholným dielom je obraz Rozzúrený Jób (1959 – 1960), ktorý sa rodil počas jeho nevyliciteľnej choroby.

17. JÚL

Gojdič, Pavel Peter blahoslavený

tiež Gojdič, Pavol

17. 7. 1888 Ruské Pekľany – 17. 7. 1960 Leopoldov

Gréckokatolícky biskup

Študoval teológiu v Prešove a Bratislave. V r. 1911 bol vysvätený za kňaza a pôsobil v Cigelke a Prešove. Vstúpil do kláštora baziliánov na Černečej hore pri Mukačeve (Ukrajina). V r. 1927 bol v Ríme (Taliansko) vysvätený za biskupa. V apríli 1950 bol zatknutý a internovaný a súčasne bola administratívne zrušená gréckokatolícka cirkev. Bol odsúdený pre vlastizradu na doživotie spolu s biskupmi Vojtaššákom a Buzalkom. Zomrel na následky mučenia v leopoldovskej väznici, bol pochovaný v hrobe č. 681. V r. 1968 boli jeho pozostatky prevezené do Prešova. Dňa 4. novembra 2001 bol pápežom Jánom Pavlom II. vyhlásený za blahoslaveného. Na návrh vlády SR mu bolo udelené štátne vyznamenanie Pribinov kríž I. triedy in memoriam.

Jurčovič, P. Fidél ThDr.

17. 7. 1916 Vištuk – 21. 1. 2004 Trnava, poch. Vištuk

Kňaz

Študoval na gymnáziu v Trnave a Malackách, kde vstúpil do rehole františkánov. Za kňaza vyštudoval v Bratislave a v Ríme (Taliansko), kde bol vysvätený. Po návrate na Slovensko prednášal na Teologickom františkánskom učilišti v Žiline. Vo februári 1950 bol promován za doktora teológie, ale už 10. marca bol odsúdený na tri roky väzenia, ktoré strávil aj v uránových baniach. Rehoľný život mal stále znemožnený. Zmena nastala až od r. 1968. Vo februári 1969 sa dostal do Ríma, kde ho vrcholné predstavenstvo OFM zvolilo za provinciála slovenskej provincie a tak sa stal najdlhšie úradujúcim provinciálnym ministrom v histórii františkánov. Od r. 1993 až do smrti žil vo františkánskom kláštore v Trnave.

Orlická, Anna Evangelista

17. 7. 1922 Igram

Rehoľníčka

Po vychodení meštianskej školy uršulínok v Cíferi išla do kurzu uršulínok v Trnave. Po maturite v učiteľskom ústave uršulínok v r. 1941 odišla do noviciátu do Batizoviec. Potom zložila prvé dočasné sľuby a odišla do Trnavy, kde učila na meštianskej škole, neskôr na štátnej škole. V r. 1946 učila v Suche nad Parnou, kde mali uršulínky filiálku. V r. 1950 dostala dekrét o prepustení z učiteľskej služby. Po r. 1950 prešla mnohými miestami v ČSR, kde vykonávala rôzne práce. Predstavenou sa stala v r. 1966, v r. 1969 bola vymenovaná za provinciálnu predstavenú. Túto povinnosť si plnila do r. 1978. Pôsobila ako vychovávateľka, neskôr ako predstavená a vedúca charitného domu v Kostolnej, od r. 1989 pôsobila v Drietome, medzitým bola v Ríme (Taliansko). Od r. 1998 pôsobí v dome uršulínok v Suche nad Parnou. I v súčasnosti je stále aktívna, organizuje zbierky pre deti, misionárov a venuje sa charite. Za rok 2010 jej bolo udelené Čestné občianstvo TTSK za celoživotnú a obetavú prácu.

Válek, Miroslav

17. 7. 1927 Trnava – 27. 1. 1991 Bratislava

Básnik, prekladateľ

Významný reprezentant modernej slovenskej poézie a autor literatúry pre deti a mládež. Študoval na gymnáziu a obchodnej akadémii v Trnave, potom na Vysokej škole obchodnej v Bratislave.

V r. 1949 – 1963 pracoval ako redaktor vo viacerých časopisoch a napokon sa stal šéfredaktorom časopisu Mladá tvorba. V r. 1966 – 1967 viedol časopis Romboid a zároveň bol tajomníkom Zväzu slovenských spisovateľov, neskôr bol jeho predsedom (1967 – 1968). Aktívne sa angažoval v politike. V r. 1969 – 1988 pôsobil ako minister kultúry SSR, snažil sa však zmierniť dopad normalizácie na slovenskú kultúru. Z politiky odišiel dobrovoľne ešte pred novembrom 1989. V r. 1975 zaslúžilý umelec, v r. 1977 národný umelec. Vydal niekoľko básnických zbierok, prekladal modernú francúzsku, českú, poľskú a ruskú poéziu. V r. 1997 mu bola odhalená pamätná tabuľa vo vstupe bývalej obchodnej školy na Študentskej ulici v Trnave. V r. 2008 mu bolo udelené ocenenie Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

18. JÚL

Čižmárik, Rudolf

18. 7. 1949 Šoporňa – 10. 3. 2008 Bratislava

Básnik, prozaik, publicista, prekladateľ, novinár

Maturoval na chemickej priemyselke v Bratislave, vyštudoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. V r. 1971 – 1979 pracoval v Literárnej redakcii Československého rozhlasu, potom ako redaktor v denníku Pravda, v r. 1989 ako zástupca šéfredaktora, nakoniec pôsobil v slobodnom povolani. V r. 1993 nastúpil ako redaktor TASR v Bratislave. Od r. 2003 viedol vydavateľstvo Alexandra zamerané na vydávanie pôvodnej literatúry. Písal bás-

ne, eseje, úvahy i portréty. Písal aj pre deti a mládež, venoval sa aj prekladaniu literatúry.

Duda, Štefan Ing., CSc., doc.

18. 7. 1920 Trnava – 20. 3. 1977 Bratislava

Ekonom, vysokoškolský pedagóg

Obchodnú školu navštevoval v Trnave, v r. 1940 – 1943 študoval na vysokej škole pre svetový obchod vo Viedni (Rakúsko), krátko v Lipsku (Nemecko), v r. 1943 – 1945 na Vysokej obchodnej škole v Bratislave. Pôsobil v Ružomberku a v Bratislave, od r. 1963 prednášal na Obchodnej fakulte VŠE v Bratislave. Špecializoval sa najmä na vnútorný obchod a výstavbu obchodných podnikov. Neskôr sa zaoberal problematikou kultúry pracovného prostredia a pracovných podmienok v obchode.

Ivanková, Elena

18. 7. 1871 Trnava – 26. 10. 1941 Praha, Česko

Spisovateľka, publicistka

Strednú školu navštevovala v Trnave, učiteľský ústav v Bratislave. Bola učiteľkou a vychovávateľkou v meštianskych rodinách v Trnave. Je autorkou vyše 130 próz, zväčša poviedok, fejtónov. Písala do Slovenských pohľadov, Národných novín, Živeny a Vesny.

Kisfaludy, Žigmund

tiež Kasfaludy, Zsigmond

18. 7. 1837 Senec – 14. 8. 1926 Šamorín, poch. Senec

Farár

Bol vynikajúcim znalcom Šamorína. Študoval na gymnáziách v Bratislave, Győri (Maďarsko), Trnave. Teológiu ukončil v Ostrihome (Maďarsko). V Šamoríne pôsobil ako kaplán, neskôr pracoval ako farár v Dunajskej Strede, v Eliášovciach a v Zlatých Klasoch. Od r. 1888 pôsobil ako zástupca dekana Od r. 1892 sa stáva farárom mesta Šamorín. Jeho monografia o Šamoríne zostala v rukopise, ako prameň slúži historikom.

Skriba, Pál

18. 7. 1932 Mliečno – 29. 5. 2004 Šamorín

Maliar, pedagóg

Po skončení Vysokej školy pedagogickej v Bratislave sa stal profesorom výtvarnej výchovy a deskriptívnej geometrie na gymnáziu v Šamoríne. Po odchode do dôchodku učil na ZUŠ. Maľoval nádhernú žitnoostrovskú krajinu.

19. JÚL

Sokol, Ján

19. 7. 1923 Čaka – 10. 9. 1989 Sládkovičovo

Pedagóg, riaditeľ múzea

Študoval na učiteľskom ústave v Leviciach. Pedagogicky pôsobil na základných školách v Šali, Horných Salibách, Sládkovičove, riaditeľ školy v Galante-Hodoch. V r. 1969 sa stal prvým riaditeľom novozaloženého Okresného vlastivedného múzea v Galante, kde pôsobil do r. 1985. Venoval sa revolučným tradíciami okresu Galanta.

Zavarský, Aurel Valér

19. 7. 1905 Varov Šúr (dnes Súrovce) – 27. 3. 1993

Bratislava, poch. Trnava

Kňaz, výtvarník

Študoval na gymnáziu v Trnave a maturoval v Kláštore pod Znievom. Ako 16-ročný vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Neskôr študoval filozofiu a korešpondenčným spôsobom výtvarné umenie v Paríži (Francúzsko). Teológiu študoval v Innsbrucku (Rakúsko). Vysvätený v r. 1935. V r. 1932 – 1940 vyštudoval nemčinu a filozofiu na Slovenskej univerzite v Bratislave. Krátko pôsobil ako stredoškolský profesor na jezuitskom gymnáziu v Bratislave, potom ako jeho riaditeľ, neskôr asistent na Fakulte architektúry SVŠT v Bratislave. Súčasne pôsobil aj ako pastoračný kňaz Mariánskych kongregácií v Trnave. Barbarská noc v apríli 1950 prerušila jeho pôsobenie. V politickom procese odsúdený. Rehabilitovaný v r. 1973. V r. 1968 začal pôsobiť v pastorácii ako výpomocný duchovný v jezuitskom kostole v Bratislave. Jeho publikačná činnosť bola zameraná na sakrálnu umenie. Zanechal množstvo

knížnych ilustrácií ku knihám, ktoré nikdy neboli vydané, venoval sa olejomalbe. V kategórii výtvarného umenia mu bola udelená Cena Fra Angelico.

20. JÚL

Bednár, František

20. 7. 1916 Lančár – 25. 1. 1987 Trnava

Kňaz, náboženský publicista

Zakladateľ ekumenických pobožností v trnavskom jezuitskom kostole, v ktorom bol po r. 1945 a neskôr v r. 1968 – 1974 správcom. Začal s týždňom modlitieb za jednotu kresťanov.

Hlaváček, Vladimír

20. 7. 1929 Trnava – 11. 1. 1982 Bratislava

Literát, redaktor

Autor humoristických článkov v Roháči, prekladateľ z češtiny.

Hrubant, Juraj

20. 7. 1936 Tábor, Česko – 11. 10. 2011 Bratislava

Operný spevák

Na VŠMU v Bratislave vyštudoval operný spev. Už ako študent hosťoval v opere SND, kde začal svoju profesionálnu kariéru hneď po skončení štúdia v r. 1963. V r. 1965 sa stal sólistom Štátnej opery v Lipsku (Nemecko), kde pôsobil do r. 1969, následne až do r. 1982 ako stály hosť. Od r. 1977 hosťoval pravidelne v Štátnej opere Berlín (Nemecko). Ako sólista na scéne Opery SND naštudoval vyše 70 premiérových inscenácií. V r. 1989 sa stal umeleckým šéfom Opery SND, neskôr jej riaditeľom. Na tomto poste pôsobil (s prestávkou v r. 1996 – 1998) až do r. 2002. Získal významné ocenenia doma aj v zahraničí, napr. Čestný kríž za veda a kultúru Rakúskej republiky, v r. 2011 obdržal Cenu Minerva Crystallinus udeľovaná SND. Bol členom spevokolu Zvon v Seredi. V r. 2003 dostal ocenenie – Čestný občan mesta Sered'.

Majerník, Ján

20. 7. 1936 Senica

Spisovateľ, prekladateľ, redaktor

Maturoval na gymnáziu v Nových Zámkoch. Absolvoval Filozofickú fakultu UK v Bratislave. Pracoval ako redaktor mesačníka Mladá tvorba, neskôr v redakciách časopisov Knižná kultúra a Universum. Učil na gymnáziu v Dunajskej Strede, bol pracovníkom Obvodného kultúrneho a spoločenského strediska v Bratislave. Od r. 1980 pôsobí ako spisovateľ a prekladateľ v slobodnom povolaní. Spolupracoval s literárnymi časopismi, najčastejšie s redakciou Romboidu. Do literatúry vstúpil ako publicista a prekladateľ. Venoval sa aj literárnej kritike zameranej na básnickú tvorbu mladej generácie. Autor viacerých básnických zbierok.

Švec, Valerián

20. 7. 1935 Kmeťovo

Futbalista, tréner

Patrí medzi najvýznamnejšie postavy trnavského futbalu. Bol najstarším hráčom nezabuduteľnej majstorskej zostavy „bílich anielov“ na prelome 60. a 70. rokov 20. storočia. Má tri spartakovské tituly vo vtedajšej federálnej lige: ako hráč v r. 1968 a 1969, ako tréner v r. 1971. Najvyššiu československú súťaž hral pätnásť sezón. Za Spartak nastúpil v prvej lige do 219 zápasov a nastrielal 65 gólov. Počas dlhšej športovej kariéry – ako hráč i tréner, bol svojím správaním sa symbolom dženťlmenstva. Držiteľ ocenenia Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

21. JÚL

Štefánik, Milan Rastislav

21. 7. 1880 Košariská – 4. 5. 1919 Ivanka pri Dunaji

Politik, astronóm, vojenský letec, generál

Ľudovú školu navštevoval vo svojom rodisku. Študoval v Bratislave, Šoproni, Sarvaši (Maďarsko). Stavebné inžinierstvo a astronómiu študoval v Prahe (Česko). Od r. 1905 pôsobil ako asistent v Meudonskej

hvezdárni pri Paríži (Francúzsko) a až do r. 1914 sa venoval vedeckému bádaniu. Počas 1. sv. vojny bol v službách francúzskej armády, bol generálom. Zakladateľ československého štátu. Od októbra 1918 prvý československý minister národnej obrany, od novembra 1918 minister vojny prvej československej vlády. Jedna z najvýznamnejších osobností moderných československých dejín v oblasti politickej diplomacie a vedy.

22. JÚL

Balát, František RNDr., CSc.

22. 7. 1925 Hodonín, Česko – 20. 4. 1992 Brno, Česko
Zoológ, ornitológ, parazitológ

Špecialista na švoly – Mallophaga, pracovník Ústavu pro výskum obratlovců ČSAV v Brne. Jeho kandidátska práca sa zaoberala avicénózou Veľkého Žitného ostrova vo vzťahu k prírodným ohniskám prenosných chorôb (Ptačí složka bioce-nos Velkého Žitného ostrova a její možná účast na tamních přírodních ohniskách přenosných nemo-cí, 1959).

Heriban, Jozef

22. 7. 1922 Trnava – 11. 9. 2007 Praha, Česko
Operný spevák

Svoju spevácku kariéru ako barytonista začal v zbore SND v Bratislave. Po 2. sv. vojne odišiel do Prahy. Začal v Divadle 5. května, ktoré sa neskôr zlúčilo s Národným divadlom. Tu pôsobil do r. 1990. Naštudoval množstvo operných postáv, kde naplno využil svoj spevácky talent.

Holub, Eugen MUDr.

22. 7. 1922 – 3. 3. 1985
Lekár, prekladateľ

Pochádzal z česko-poľskej umeleckej rodiny. Študoval psychológiu na FiF KU v Prahe (Česko), medicínu absolvoval v r. 1953. Prihlásil sa na výpomoc na Slovensko, pracoval ako lekár v piešťanskej nemocnici, potom ako obvodný lekár vo Veľkých Levároch, v r. 1960 – 1982 ako závodný lekár Niklovej huty v Seredi. Poznal päť svetových jazykov. Prekladal z klasickej francúzskej literatúry.

Kiss, Ladislav

pseud. Kiss-Jánsky
22. 7. 1914 Kúty – 14. 2. 1989 Bratislava
Stredoškolský pedagóg, redaktor, prekladateľ, scenárista

V r. 1938 – 1939 učil na trnavskom gymnázii. V Trnave vydal pod pseudonymom knihu Hovorme správne po slovensky, ktorá už v máji 1939 mala svoje 4. vydanie. Neskôr pracoval vo vydavateľstve Práca a v Slovenskej literárnej agentúre v Bratislave. Prekladal hlavne z maďarského jazyka. Pre rozhlas písal životopisné pásma o významných slovenských osobnostiach.

Pirk, János

22. 7. 1903 Galanta – 28. 2. 1989 Szentendre, Maďarsko
Akademický maliar
Študoval na výtvarnej akadémii v Budapešti (Maďarsko). Žil v Paríži (Francúzsko) a v Taliansku, po r. 1944 sa usadil v Szentendre. Nositeľ Ceny Munkácsyho.

Reiter, Ondrej

22. 7. 1904 Dolná Ves – 18. 10. 1961 Trnava
Futbalista, tréner

Vyrastal v mnohohodetnej rodine. Vyučil sa za stolára. Počas 1. sv. vojny nastúpil do dielní ČSD Vrutky a v r. 1929 do dielní ČSD Trnava ako stolár. Vypracoval sa na dielenského čatára. V r. 1935 bol zakladateľom futbalového oddielu AC Vozovka a začal sa venovať práci s mládežou. Za rozvoj telesnej výchovy a športu obdržal štátne vyznamenanie bývalej ČSR s voľným vstupom na športové podujatia v rámci celej ČSR. AC Vozovka bola neskôr premenovaná na Telovýchovnú jednotu Lokomotiva Trnava. Zomrel v dôsledku smrteľného pracovného úrazu. Držiteľ Uznania za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava in memoriam.

Sebestény, László

22. 7. 1814 Zlaté Moravce – 20. 3. 1882 Budapešť, Maďarsko, poch. Galanta
Kňaz, verejný činiteľ
Filozofiu a teológiu študoval v Trnave. V r. 1842 – 1882 pôsobil ako farár v Galante. Zakladateľ

miestnych a župných spolkov, člen samosprávy mesta. Poslanec uhorského snemu za Galantu v r. 1848 a v r. 1861.

23. JÚL

Drahoš, Ján

23. 7. 1884 Brezová pod Bradlom – 15. 6. 1950 Budapešť, Maďarsko

Kňaz, biskup
Gymnaziálne štúdium absolvoval v Bratislave a v Trnave. Teológiu študoval v Budapešti, kaplánom bol od r. 1911 v Banskej Štiavnici, doktorát z teológie získal v r. 1912, v tom istom roku sa stal v Ostrihome (Maďarsko) arcibiskupským ordinárom a archívárom, v r. 1914 tajomníkom hlavného cirkevného súdu, v r. 1921 – 1930 pomocný kanonik arcibiskupa, v r. 1933 – 1939 riaditeľ arcibiskupského gymnázia, v r. 1937 – 1950 zástupca ostrihomského arcibiskupa.

Greguš, Jozef Ing.

23. 7. 1916 Košolná – 16. 5. 1967 Trnava
Vinohradnícky odborník, publicista

Študoval na Vyššej ovocinársko-vinohradníckej škole v Mělníku (Česko). V r. 1960 ukončil Vysokú školu poľnohospodársku v Nitre. Od r. 1962 prednášal na Pedagogickej fakulte UK v Trnave. Autor článkov a publikácií o ošetrovaní viniča, mechanizácii obrábania pôdy vo vinohradoch, o reze a štenení viniča.

Krasko, Ján

pseud. Zápotocký
23. 7. 1893 Békešská Čaba, Maďarsko – 28. 7. 1967 Bratislava
Hudobný skladateľ, pedagóg

Študoval na učiteľskom ústave v meste Baja (Maďarsko), potom hudobnú vedu a inštrumentáciu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. V r. 1912 – 1924 pôsobil ako učiteľ na rôznych miestach, v r. 1923 – 1924 aj v Galante, potom ako pracovník Ministerstva školstva v Bratislave. Folklorista, autor skladieb pre detské zbory, učebnice spevu, symfonických, komorných a cirkevných diel.

Pastirik, Anton

23. 7. 1924 Nitrianske Hrnčiarovce – 13. 9. 1986 Piešťany

Osvetový pracovník, publicista
V r. 1944 – 1945 pracoval vo Vedeckej spoločnosti pre zahraničných Slovákov, v r. 1945 – 1950 bol kultúrnym referentom v Bratislave. V r. 1951 – 1954 väznený. V r. 1955 – 1962 pôsobil ako žurnalista a redaktor. Pracoval v oblasti divadelnej a umeleckej kritiky, propagoval slovenské ľudové a divadelné umenie, ochotnícke divadlo. Od r. 1960 bol organizátorom Piešťanského festivalu a spoluorganizátor Sochy piešťanských parkov, Medzinárodného sochárskeho sympózia vo voľnej malbe, Medzinárodného stretnutia hudobných vedcov v Piešťanoch a Beethovenovských konferencií. Od r. 1964 bol riaditeľom MsKS v Piešťanoch. V tejto funkcii bol 22 rokov. Veľkou mierou sa zaslúžil o rozvoj kultúrneho a spoločenského života v Piešťanoch.

24. JÚL

Boorová-Krahulcová, Ľubica

24. 7. 1960 Trnava – 6. 8. 1991
Novinárka, poetka

Študovala na Gymnázii Jána Hollého v Trnave. Aktívne pracovala v redakčnej rade školského časopisu Blesk, do ktorého pravidelne prispievala. Po štúdiu žurnalistiky na Filozofickej fakulte UK v Bratislave pracovala ako redaktorka podnikových novín Sklo, neskôr ako redaktorka časopisu Kultúra a život Trnavy. Venovala sa aj vlastnej tvorbe. Výber básní však vyšiel až po jej nečakanej smrti pod názvom Som aká som.

Maar, Dezider MUDr., DrSc.

24. 7. 1918 Galanta-Nebojsa – 8. 12. 1988
Lekár

Študoval na LF UK v Bratislave. Do r. 1959 pôsobil ako ortopéd na I. Ortopedickej klinike LF UK v Bratislave. Aktívne sa zapojil do programu boja proti TBC. V r. 1959 – 1988 primár Ortopedického oddelenia KNT (neskôr ÚTaRCH) v Podunajských Biskupiciach. Vo vedecko-výskumnej činnosti sa zamerával na kostnú a kľbovú tuberkulózu a tumory kostí.

Nováková, Viera

24. 7. 1906 Jarná, m. č. Cífer – 27. 7. 2003 Bratislava

Stredoškolská profesorka

Študovala na učiteľskom ústave uršulíniek v Trnave a neskôr si doplnila vysokoškolské vzdelanie s aprobáciou slovenčina, dejepis a zemepis. Ako učiteľka pôsobila v Jablonci, Bukovej, Šenkviaciach, v Šamoríne bola riaditeľkou školy. Posledným a najdlhším pôsobiskom bola Trnava. Najskôr učila na meštianskej škole a až do dôchodku vo veku 74 rokov pôsobila na Strednej ekonomickej škole v Trnave. Bola veľkou znalkyňou literatúry a autorou učebníc slovenčiny.

Sambucus, Ján

tiež Baza Ján, Bodza Ján, Panonnius Tyrnaviensis Ján, Sambocius Benedicti Ján, Samboky Ján, Zsámbéki Ján

24. 7. 1531 Trnava – 13. 6. 1584 Viedeň, Rakúsko

Básnik, polyhistor, pedagóg

Študoval na univerzitách vo Viedni (Rakúsko), Lipsku, Wittenbergu, Ingolstadte (Nemecko), Štrasburgu a Paríži (Francúzsko), kde dosiahol titul majstra slobodných umení.

Neskôr sa venoval štúdiu medicíny na univerzite v Padove a Bologni (Taliansko), dosiahol licenciát lekárskej vied. Od r. 1564 bol dvorným historikom Ferdinanda I. a venoval sa zbieraniu starých rukopisov a tlačí. Okrem toho pôsobil ako profesor na viedenskej univerzite a aj ako lekár. Bol vlastníkom veľkej knižnice, ktorá obsahovala vyše 600 rukopisov a 3000 tlačných diel. Významná stredoeurópska humanistická osobnosť. Patrí medzi najznámejších rodákov a mecénov mesta Trnava, je po ňom pomenovaná ulica.

Vadovič, Roman RNDr.

24. 7. 1933 Trnava

Inžiniersky geológ, hydrogeológ

Maturoval na trnavskom gymnázii v r. 1951. Pokračoval v štúdiách na Prírodovedeckej fakulte UK a Fakulte geologicko-geografických vied UK

v Bratislave. V r. 1955 začal pracovať v Ústave stavebnej geológie, potom v Geologickom prieskume a nakoniec v Inžiniersko-geologickom a hydrogeologickom ústave v Bratislave až do r. 1991, kedy odišiel do dôchodku. Na Slovensku pracoval 20 rokov na vodnom diele Ružín, na vodnom diele Gabčíkovo-Nagymaros, okrem toho 15 rokov v Jemene a v Nigérii.

Varečka, Oto

24. 7. 1921 Cífer – 1. 3. 1973 Jur pri Bratislave

Divadelný a rozhlasový režisér

Už v mladosti bol aktívny ako recitátor, neskôr ako amatérsky herec a režisér Dramatického krúžku Janka Palárika. V r. 1943 pod pseudonymom Ján Cíferský napísal divadelnú hru Brázdy. Vyštudoval herectvo na VŠMU, v r. 1949 absolvoval diaľkové štúdium v odbore réžia. V rozhlase režíroval detské hry, neskôr aj rozhlasové hry svetových dramatikov.

25. JÚL

Csejtey, Richard

25. 7. 1979 Dunajská Streda

Športovec

Stolný tenista. Hrá za tím Gasto Galanta, v súťažiach sa zúčastňuje ako jednotlivec aj v družstvách. Na paralympiádach v Londýne (Anglicko) v r. 2012, v Pekingu (Čína) v r. 2008 a Sydney (Austrália) v r. 2000 získal striebornú medailu, v Aténach (Grécko) v r. 2004 bronzovú medailu. Na MS vo Francúzsku v r. 2006 získal zlatú medailu. Vo všetkých súťažiach sa umiestňuje na popredných priečkach.

Čambalík, Jaroslav MUDr.

25. 7. 1934 Trnava

Lekár, pedagóg

Po skončení vysokoškolského štúdia nastúpil ako sekundárny lekár do svojho prvého zamestnania na interné oddelenie vtedajšieho Krajského ústavu národného zdravia v Trnave. Od 70. rokov 20. storočia pôsobil ako okresný a od r. 1997 ako krajský odborník pre fyzioterapiu, balneológiu a liečebnú rehabilitáciu v Trnavskom kraji. Vybudoval

a podieľal sa na vybudovaní sietí rehabilitačných zariadení. Vychoval niekoľko generácií fyzioterapeutických a rehabilitačných pracovníkov, 34 rokov pôsobí ako externý pedagóg denného i nadvetného štúdia na Strednej zdravotníckej škole v Trnave. Je propagátorom a návštevníkom športových a kultúrnych podujatí v meste Trnava. Držiteľ ocenenia Cena mesta Trnava za rok 2011.

Fellner, Jakub

25. 7. 1722 Mikulov, Česko – 12. 12. 1780 Tata,

Maďarsko

Staviteľ

Popredný majster neskorého baroka a prechodu ku klasicizmu. Z jeho projektov na Slovensku sú známe okrem iného: úprava kaštieľa v Bernolákove a v Tomášikove, kostol v Mostovej, Zichyho palác v Bratislave.

Tamaškovič, Jozef

tiež Tamaskovics, Jozef

1786 Vrbové – 25. 7. 1846 Štefanov

Kňaz

Teológiu absolvoval v seminári Marianum v Trnave. Bol kaplánom v Jacovciach, Uníne, Gbeloch. V r. 1816 sa stal farárom v Kuklove, neskôr bol farárom v Štefanove. Farskej knižnici vo Vrbovom daroval starobylé Sväté písmo vo dvoch zväzkoch.

26. JÚL

Amade, Ladislav

tiež Amade, László

26. 7. 1704 Gabčíkovo – 22. 12. 1764 Horný Bar

Básnik, hudobník, dôstojník

Prislušík šľachtického rodu s predikátom z Vrakúne, barón. V r. 1717 – 1721 študoval na jezuitskom kolégiu v Győri (Maďarsko), potom na univerzite v Trnave a Grazi (Rakúsko). Od r. 1725 slúžil v armáde, neskôr plukovník, v r. 1750 radca uhorskej komory, v r. 1751 cisársky komorník. Po r. 1754 hospodáril na rodovom majetku. Počas štúdia v Trnave vydal príležitostnú, náboženskú

motivovanú reč, na sklonku života zbierku duchovných piesní. Písal rytmické verše, často na ľudové motívy, ktoré vynikali ľahkosťou a živosťou. Venoval sa i hudbe, hral na viacerých nástrojoch, zhudobňoval svoje verše, zložil niekoľko piesní na nemecké a talianske nápevy. Jeho erotické piesne kolovali v opisoch, zachovali sa i vo folklóre. V r. 1836 ich tlačou vydal jeho vnuk Tadeáš Amade. Populárne boli i jeho vojenské piesne napr. A szép fényes katonának (Pekný vojak) a iné. Na dvore kniežata J. Eszterháziho i v armáde, najmä počas bojov v Taliansku viedol bohémsky život, vyhľadával dobrodružstvá a napriek rodovému bohatstvu zápasil s materiálnymi problémami.

Boorová-Gašparová, Malvína

26. 7. 1889 Senica – 26. 6. 1935 Holíč

Dramatička, publicistka

Študovala na Učiteľskom ústave v Bratislave. Pôsobila ako učiteľka v Starej Turej. Žila v Lubine a neskôr v Holíči. Autorka príležitostných básní a scénok pre deti a mládež. Napísala 3 divadelné hry, v ktorých hodnotila život úradníctva a vidieckej honorácie. Nacvičovala divadelné hry a zborové spevy.

Braxatorisová, Alexandra

26. 7. 1937 Senica – 17. 1. 2012 Bratislava

Dramaturgička, prekladateľka, libretistka

V r. 1960 absolvovala štúdium divadelnej vedy na VŠMU v Bratislave. Od r. 1960 pôsobila ako dramaturgička Kultúrneho domu v Spišskej Novej Vsi, od r. 1962 ako lektorka. V r. 1977 nastúpila ako dramaturgička do opery SND v Bratislave. Je spoluautorkou libreta opery Martin a Slnko Tibora Frešu (SND, 1975) a opery Majster Pavol od Bartolomeja Urbanca, ktorú uviedlo Divadlo J. G. Tajovského v Banskej Bystrici v r. 1980. Podieľala sa na prekladoch viac ako 35 operných libriet, okrem iných Dido a Aeneas, Xerxes, Lohengrin, Katarína Izmajlovová, Osud zhýralca, Othello. V spolupráci s Jelenou Krčmeryovou preložila libretá oper Salome, Elektra, Bohéma, Aida alebo Čarovná flauta. Prekladala aj piesne ruských skladateľov. Dcéra libretistu Pavla Braxatoria.

Esterházy, Daniel

tiež Esterházi, Eszterházy

26. 7. 1585 – 14. 6. 1654 Šintava, poch. Trnava

Krajinský hodnostár

Účastník bitiek s tureckými vojskami a stavovského povstania proti Habsburgovcom. Zakladateľ česnekej vetvy rodu. Po otcovi zdedil panstvo v Galante. Rytier zlatej ostrohy, kráľovský radca, získal barónsky, potom grófsky titul.

Horváth, Ivan

26. 7. 1904 Senica – 5. 9. 1960 Bratislava

Spisovateľ, politik

Študoval na gymnáziu a na Právnickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil ako koncipient v Bratislave, ako notár a advokát v Senici v r. 1931 – 1945, ako povereník sociálnej starostlivosti a šéfredaktor Kul-

túrneho života v Bratislave. Po oslobodení podpredseda SNR a v r. 1948 – 1950 veľvyslanec v Budapešti (Maďarsko). V decembri r. 1950 bol zatknutý a obvinený z nepriateľskej činnosti proti československému štátu. V apríli 1954 bol odsúdený za velezradu a špionáž. Vo väzení prežil 9 rokov. V decembri r. 1959 mu bol rozhodnutím prezidenta zvyšok trestu odpustený. Od r. 1959 zamestnanec Úradu sociálneho a dôchodkového zabezpečenia v Bratislave. Bol prvým predsedom fotoklubu Retina (1942) v Senici. Medzi jeho literárne práce patrí: Človek na ulici, Strieborný prach, Vízum do Európy a iné.

Mikuš, Elemír Jozef ThLic.

26. 7. 1927 Oreské

Kňaz

Po maturite v r. 1948 odišiel do trnavského seminára a odtiaľ do Galanty-Hodov, kde sa venoval duchovnej a pedagogickej práci s mládežou a sám sa pripravoval na teologické štúdiá. Po komunistickom prevrate pôsobil 50 rokov v exile, 30 rokov v americkom Detrote a jeho predmestí. Po návrate na Slovensko sa usadil v rodnej dedine Oreské, kde sa finančne podieľal na rekonštrukcii kostola.

V r. 2012 získal Čestné občianstvo TTSK za celoživotný prínos k rozvoju duchovného života a upevňovanie morálnych hodnôt.

Tapolčáni, Vavrínek

tiež Tapolcsányi Vavrínek, Topolčanský Vavrínek

26. 7. 1669 Ružindol – 3. 9. 1729 Trnava

Filozof, teológ

Študoval filozofiu na univerzite vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Štajerskom Hradci (Rakúsko). Prednášal na univerzite v Štajerskom Hradci, v Trnave, kde pôsobil aj ako dekan filozofickej a teologickej fakulty, kancelár a rektor. Bol znalcom cirkevného práva, autorom viacerých spisov. Ako jeden z prvých v Uhorsku sa zaoberal otázkami meteorológie a hydrológie.

27. JÚL

Brunšviková, Terézia

tiež Brunswiková, Terézia

27. 7. 1775 Bratislava – 17. 9. 1861 Budín, Maďarsko

Sociálna pracovníčka, grófká

V mladom veku ovdovela, potom žila s matkou v Budíne (Maďarsko) a vo Viedni (Rakúsko), so sestrou Jozefínou v Rusku a na Morave, príležitostne sa zdržiavala na rodinných majetkoch v Dolnej Krupej a v Bielom Kostole. Venovala sa hudbe, literatúre, neskôr prírodným vedám a cestovaniu. Priekopníčka ústavnej predškolskej výchovy. Začala sa venovať výchove detí predškolského veku. V dome svojej matky zriadila v r. 1828 prvú detskú opatrovňu v Rakúsko-Uhorsku, v r. 1829 iniciovala založenie prvej detskej opatrovne na Slovensku v Banskej Bystrici, v r. 1830 zriadila materské školy v Bratislave a v r. 1832 v Trnave. Zakladateľka prvej dievčenskej priemyselnej školy v Uhorsku, propagátorka polytechnickej výchovy dievčat, bojovníčka za emancipáciu žien. Podporovala ženské dobročinné spolky, ktoré svojimi akciami prispievali na činnosť detských opatrovní. Vo Viedni (Rakúsko) sa zoznámila s Ludwigom van Beethovenom, ktorý ju vyučoval hru na klavíri, viackrát ju navštívil v Dolnej Krupej, roku 1809 jej venoval Sonátu Fis dur op. 78 pre klavír.

Hlaváček, Stanislav

27. 7. 1942 Trnava – 22. 9. 2006 Bratislava

Športový novinár

Dlhoročný redaktor denníka Šport, v ktorom pôsobil 37 rokov. Zúčastnil sa na štyroch svetových a troch európskych šampionátoch vo futbale. Bol pri víťazstve Československa na ME 1976 v Belehrade (Srbsko). Uznávaný futbalový odborník.

Hudcovič, Aurel MUDr.

27. 7. 1911 Šúrovce – 31. 10. 1981 Bratislava

Lekár

Študoval na gymnáziu v Trnave a Ružomberku, medicínu v Bratislave. Najprv pôsobil ako banšský lekár v Handlovej, neskôr v Bratislave. Od r. 1961 vedúci Katedry gynekológie Lekárskej fakulty UK v Bratislave. Autor a spoluautor vysokoškolských učebníc, odborných štúdií a článkov. Medzinárodne uznávaný expert.

Jankovič, Vendelín PhDr., CSc.

27. 7. 1915 Cífer – 2. 11. 1997 Báhoň

Historik, bibliograf

Študoval na gymnáziu v Banskej Štiavnici a Bratislave, slovenčinu a dejepis na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. V r. 1939 – 1947 pracovník Krajinského archívu, v r. 1947 zatknutý a v zinscenovanom procese odsúdený na sedem rokov. V r. 1959 – 1980 vedecký pracovník Ústavu pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave. Výraznou mierou sa zaslúžil o zdokumentovanie a záchranu viacerých kultúrnych pamiatok na Slovensku. Autor štúdií z dejín Cífera, Trnavy a Trnavskej univerzity. K veľmi významným počínom patrí zostavenie Bibliografie k dejinám Slovenska (1997). Vedúci autorského kolektívu diela Národné kultúrne pamiatky na Slovensku (1980). V r. 1996 mu SAV udelila zlatú Čestnú plaketu Ľ. Štúra za zásluhy v spoločenských vedách. V r. 1997 mu bola udeľená Cena Daniela Rapanta za celoživotné dielo v oblasti historických vied. Je prvým čestným občanom Cífera. Držiteľ Ceny mesta Trnava in memoriam.

Kollárik, Stanislav

27. 7. 1938 Sereď

Výtvarník, výtvarný pedagóg

Po ukončení vysokoškolského štúdia sa zúčastňoval kolektívnych výstav slovenských výtvarných umelcov. Prvé samostatné výstavy inštaloval v Kroměříži, Mikulove (Česko) a v Bratislave. Prezentoval svoje maliarske a grafické dielo postavené na poetickej farebnosti. Neskoršie sa venoval i textilnej, keramickej a monumentálnej tvorbe. Absolvoval mnohé študijné pobyty v zahraničí. Ako vysokoškolský pedagóg viedol prípravu z kresby a maľby študentov dizajnu na SVŠT v Bratislave. Pripravoval putovné výstavy pre Galériu Joachimsthal (Nemecko). Vysokoškolský pedagóg na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Venuje sa výtvarnej tvorbe v experimentálnych kombinovaných technikách.

Nižnánsky, František MVDr.

27. 7. 1911 Brestovany – 21. 12. 1967 Bratislava

Veterinár, vysokoškolský pedagóg, akademik

Gymnázium študoval v Trnave, Vysokú školu zveľolekársku v Brne (Česko). Ako praktický veterinár pôsobil v Čechách, potom v Štátnom žrebčine v Nitre. V r. 1942 – 1958 bol riaditeľom Štátneho veterinárneho diagnostického ústavu, od r. 1959 vedúcim vedeckým pracovníkom laboratória experimentálneho veterinárstva ČSAZV v Bratislave. Zaoberal sa veterinárnou mikrobiológiou, patologickou anatómiou a histológiou. Napísal viac ako 200 vedeckých prác a bol spoluautorom viacerých monografií a učebníc. Brat spisovateľa Jozefa Nižnánskeho.

Oravetz, Štefan MUDr.

1900 – 27. 7. 1986 Piešťany

Lekár, filatelista, numizmatik

Od r. 1930 pôsobil v Piešťanoch, po r. 1948 pracoval v liečebných domoch Jalta a Hron. Funkcionár ovocinárskeho a poľovníckeho spolku.

Pöstenyi, Ján

pseud. Bohuznámy, Ján Ladislav Kuklovan,
J. P. Kysucký, Kuklovan

27. 7. 1891 Kuklov – 26. 10. 1980 Trnava, poch. Kuklov
Historik, kňaz

Študoval na gymnáziách v Skalici, Trnave a Keckeméte (Maďarsko). V r. 1909 – 1915 v seminári v Nitre. Potom pôsobil ako kaplán v Dubnici, Kysuckom Novom Meste, Trenčianskej Teplej. Správca

Spolku sv. Vojtecha v Trnave v r. 1920 – 1957, potom poradca v jeho archíve a knižnici, v r. 1938 pápežský prelát. Organizátor literárnych, cirkevných a vydavateľských podujatí, redaktor časopisov a náboženských diel. Vo vedeckovýskumnej práci sa sústredil na dejiny Trnavy, jej univerzity a Spolku sv. Vojtecha. Vo funkcii doživotného správcu spolku zreorganizoval a rozšíril jeho činnosť a pôsobnosť. Založil pri ňom Literárnovedný odbor, osobitné Múzeum F. R. Osvalda a Slovenskú katolícku akadémiu. Angažoval sa aj v spoločensko-politickom a kultúrnom živote, poslanec Krajinského zastupiteľstva.

28. JÚL

Kuffner, Karol

28. 7. 1847 Břeclav, Česko – 12. 12. 1924 Sládkovičovo
Cukrovarník, vynálezca, podnikateľ, barón

Chémiu študoval vo Viedni (Rakúsko), poľnohospodárstvo v Mosonmagyaróvári (Maďarsko). Od r. 1867 riaditeľ cukrovaru v Sládkovičove. Dal patentovať obrábací stroj presekajúci porasty cukrovej repy a kypriaci pôdu, zhotovil rúrovité cedidlo na odstraňovanie vlákien cukrovej repy z vyluhovaného sirupu. Člen župnej rady Bratislavskej stolice, predseda Slovenského cukrovarníckeho spolku. Pamiatky: cukrovar, kaštieľ a mauzóleum v Sládkovičove.

Naprávilová, Rudolfína Žofia

28. 7. 1910 Močidlany, teraz Popudinské Močidlany – 20. 4. 1950 Praha, Česko

Operná speváčka, pedagogička

V r. 1926 – 1931 študovala spev na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave. V r. 1931 – 1934 bola sólistkou opery SND v Bratislave a v r. 1934 – 1935 ako jej hosť. Následne hosťovala v Brne (Česko), vo Viedni (Rakúsko) a v sezóne 1934 – 1935 v Národnom divadle

(ND) v Prahe (Česko), kde sa stala napokon aj sólistkou (1935 – 1941). Po odchode z ND v Prahe, z dôvodu hlasovej krízy, si otvorila súkromnú spevácku školu a venovala sa výučbe spevu podľa talianskej speváckej metódy. Mala hlas s veľkým tónovým rozsahom. V r. 1939 si zahrála vo filme Její hřích v úlohe pouličníkej speváčky.

29. JÚL

Marek, Ján st.

29. 7. 1879 Šurany – 12. 7. 1945 Trnava

Stredoškolský profesor

Na gymnázium v Trnave nastúpil v r. 1907. V r. 1918 profesorský zbor trnavského gymnázia skoro celý odišiel do Maďarska. Zostali iba dvaja profesori, jedným z nich bol Ján Marek, ktorý vyučoval latinčinu, dejepis a po r. 1918 aj slovenčinu. Vyučoval na tomto gymnáziu 32 rokov a stal sa služobne najstarším profesorom v dejinách trnavského gymnázia.

Mikola, Anikó (vyd. Minarovičová)

29. 7. 1944 Jelka – 22. 9. 1996 Bratislava

Poetka, prekladateľka, redaktorka

Detstvo prežila v Jelke a v Diakovciach. Maturovala v Želiezovciach, nadvstavbovú poľnohospodársku školu ukončila v Šafárikove. Pôsobila ako redaktorka detského časopisu Kis Épitő (Malý staviteľ), neskôr časopisu Nó (Žena). Absolvovala nadvstavbové štúdium pre novinárov. Od r. 1980

pracovala ako redaktorka v Maďarskej redakcii Československého rozhlasu v Bratislave. Vyšli jej zbierky básní, preklady zo španielčiny. Publikovala aj v časopisoch Hét (Týždeň), Új Szó (Nové slovo), Irodalmi Szemle (Literárna revue) a inde.

Šimko, Ľudovít

29. 7. 1870 Senica – 29. 11. 1938 Olomouc, Česko,
poch. Senica

Plukovník

Organizátor a veliteľ slovenských dobrovoľníckych jednotiek v r. 1918. Počas 1. sv. vojny ako dôstojník velil na východnom, rumunskom a talianskom fronte. Po vzniku ČSR bol organizátorom a prvým veliteľom slovenskej dobrovoľníckej jednotky. V r. 1919 – 1920 bol členom československej vojenskej misie v Budapešti (Maďarsko). Do októbra 1922 pôsobil v Prahe (Česko) ako konceptný dôstojník zahraničného oddelenia Ministerstva národnej obrany, odkiaľ ho poslali študovať Vysokú vojnovú školu do Bukurešti (Rumunsko). Od r. 1924 až do svojej smrti pôsobil v rôznych veliteľských funkciách v posádkach v Olomouci, Brne, Opave (Česko), Košiciach, Užhorode (Ukrajina). Bol nositeľom Vojnového kríža a Litovského rádu. Rozkazom ministra obrany SR bol v júni r. 2009 povýšený do hodnosti plukovníka in memoriam na slávnosti pri príležitosti 65. výročia vzniku 3. delostreleckého pluku.

30. JÚL

Stolár, Tomáš ThDr.

30. 7. 1883 Kovárce – 14. 3. 1950 Abrahám

Pedagóg, kňaz

Stredoškolský pedagóg. Učil na gymnáziu v Nových Zámkoch, neskôr sa veľmi zaslúžil o rozvoj školstva v Abraháme. Katolícky kňaz, doktorát z teológie získal v r. 1910.

Zelmanová, Judita Mgr.

30. 7. 1948 Velké Úľany – 21. 3. 1991 Piešťany

Knihovníčka, prekladateľka

V r. 1966 absolvovala štúdium na SVŠ v Piešťanoch, potom na Katedre knihovedy a vedeckých

informácií Filozofickej fakulty UK v Bratislave. Od r. 1972 pracovala v Okresnej knižnici v Trnave, kde sa venovala problematike detského čitateľa. Bola zakladateľkou letných čitateľských táborov pre deti a mládež. Pracovala aj ako metódička pre knižnice v okrese Trnava. Prekladala z maďarčiny, ruštiny, nemčiny a hebrejčiny.

31. JÚL

Cuninka, Anton

31. 7. 1918 Trnava – 17. 5. 1981 Liptovský Mikuláš

Architekt, staviteľ

V r. 1940 vyštudoval Vyššiu školu stavebnú v Bratislave. V r. 1944 nastúpil do stavebnej spoločnosti Tvorba ako projektant. V r. 1959 – 1970 pôsobil v Lignoprojekte. Podľa projektu, ktorý vypracoval autorský kolektív pod jeho vedením, bol v Piešťanoch postavený Interhotel Magnolia. Súbežne s týmto hotelom projektoval aj hotel Laugaricio v Trenčíne.

Goga, Ľudovít

31. 7. 1912 Hlohovec – 2. 12. 2000 Bratislava

Akademický sochár

Po ukončení výrobnéj rezbárskej praxe absolvoval štúdium na AVU v Prahe (Česko) u prof. K. Pokorného a J. Laudu. V r. 1950 – 1954 pôsobil ako pedagóg na sochárskej prípravke VŠVU v Bratislave, od r. 1954 ako učiteľ na ZUŠ. Vo svojej tvorbe sa zamerával na reliéfnu žánrovú a komornú portrétnu plastiku. Vytvoril viacero pamätníkov: pomník Osloboditeľa (Hlohovec 1956), Materstvo (Trenčín 1956), Beethovenov pomník (Hlohovec 1968), Partizán (Skýcov 1954) ai. Venoval sa aj sochársko-reštaurátorským prácam. Samostatne vystavoval v Bratislave v r. 1960.

Manák, František Ing.

31. 7. 1935 Drahovce – 10. 11. 2008

Kultúrny pracovník

Predseda Spolku francúzsko-slovenského priateľstva a šéfredaktor slovenského Spravodaja vo Francúzsku. Základné vzdelanie získal v rodnej obci. Po absolvovaní strednej školy sa prihlásil

na Elektrotechnickú fakultu SVŠT v Bratislave. Po jej skončení pracoval v Tesle Piešťany. Po r. 1968 emigroval do Francúzska, kde spolu s manželkou Editou organizoval, sponzoroval, podporoval a šíril slovenskú kultúru. Niekoľko rokov bol členom Rady Slovákov žijúcich v zahraničí pri Matici slovenskej, s ktorou intenzívne spolupracoval. Za jeho nezištnú prácu pre národ a Slovákov na celom svete mu Matica slovenská udelila Zlatú medailu sv. Cyrila a Metoda in memoriam.

Šuster, Konštantín PhDr.

tiež Schuster, Konštantín

31. 7. 1817 Skalica – 23. 7. 1899 Vác, Maďarsko

Cirkevný hodnostár, publicista

V r. 1831 vstúpil do piaristickej rehole, filozofiu vyštudoval vo Váci, teológiu v Nitre a vo Svätom Jure pri Bratislave. Učiteľ na gymnáziách v Leviciach, Váci a v Budapešti (Maďarsko), potom vychovávateľ v rodine grófa Pálfiho v Benátkach (Taliansko). V r. 1877 košický a v r. 1886 vácovský biskup. Založil dievčenský výchovný ústav v Prešove a napísal okrem iného popularizačnú príručku zemepisu.

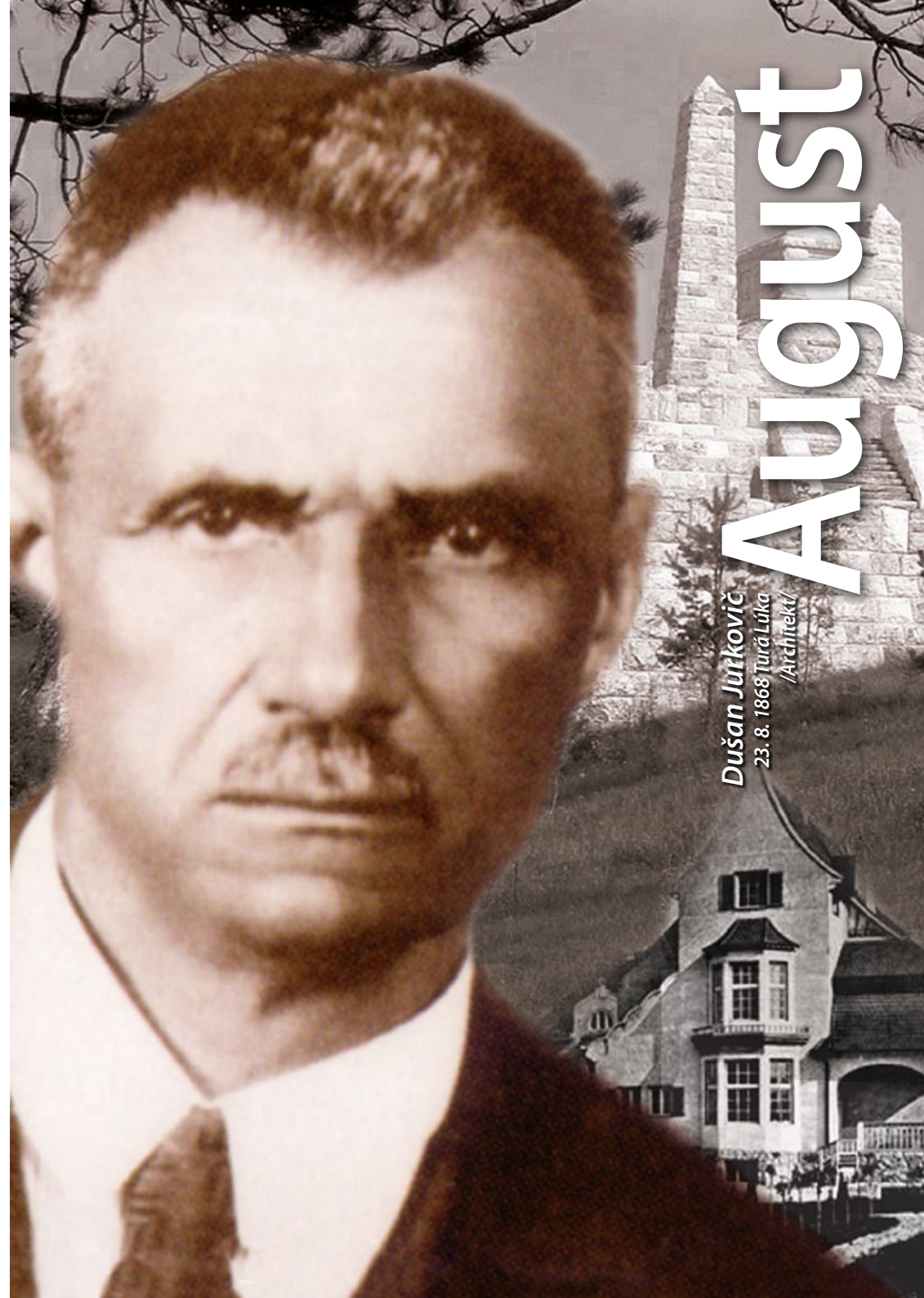
Urbánek, Ferko

31. 7. 1858 Vsetín – 10. 12. 1934 Bratislava

Spisovateľ, dramatik

Pracoval ako lekárnický praktikanť, notársky pomocník, poštový úradník. V r. 1904 – 1923 pôsobil ako tajomník Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Plodný dramatický spisovateľ. Autor 51 divadelných hier pre ochotnícke javiská, tlačou vydal 35 hier.

Dušan Jurkovič
23. 8. 1868 Turá Lúka
/Architekt/

August

1. AUGUST

Balon, Eugen Kornel prof., RNDr., CSc.

1. 8. 1930 Orlová, Česko

Ichtyológ, pedagóg

Po promócii na Prírodovedeckej fakulte KU v Prahe (Česko) nastúpil do zamestnania vo Výskumnom ústave rybárstva a hydrobiológie v Trnave. Svoju prvú samostatnú výskumnú úlohu riešil na rybníkoch Kamenný mlyn pri Trnave. Pôsobil v Laboratóriu rybárstva a hydrobiológie v Bratislave. Už ako známy ichtyológ odchádza pracovať do Afriky (Zambia). Po r. 1969 emigroval do Kanady. Stal sa profesorom Univerzity Guelph a nezávislým poradcom federálnej kanadskej vlády pre problematiku sladkovodného rybárstva Severnej Ameriky. V súčasnosti žije na dôchodku v Kanade.

Dilong, Rudolf

pseud. Aurel Philos, Du Long, Dušan, Ďuro Kyjak, H. Dilong, Jano z Ďulíc, Pius Horiczka, Saturnin, Skorušin, Saturnin-Postup, Štefan z Nitry, Tatran, Sokurnin

1. 8. 1905 Trstená – 7. 4. 1986 Pittsburgh, USA

Básnik, prozaik, dramatik, kňaz

V rodisku vychodil nižšie triedy gymnázia, vyššie triedy ukončil v Trnave. Dňa 27. augusta 1920 vstúpil do rádu sv. Františka a prijal reholné meno Rudolf. Po skončení štúdia teológie v Žiline bol vysvätený za kňaza 29. júna 1929. Potom pôsobil ako katechéta a kazateľ v Kremnici, Trnave, Nitre, Malackách, Skalici. Od r. 1943 bol vojenským duchovným a v r. 1945 emigroval do západného Nemecka, odtiaľ do Ríma (Taliansko) a v r. 1948 do Argentíny. Od r. 1965 bol u františkánov v Pittsburgu. Bol členom katolíckej moderny združenej okolo časopisu Postup. V r. 1938 – 1944 mu vyšlo 23 prác. V r. 1936 dostal literárnu cenu Tomáša Baťu, r. 1938 Národnú cenu generála M. R. Štefánika. Autor dvoch drám, kníh a próz a vyše

sto básnických zbierok. Jeho básnické zbierky sú blízke poetizmu a surrealizmu. Aj v exile písal básne, romány, lyrické prózy, aforizmy, epigramy, cestopisné črty, modlitby a pod. Viaceré básne boli preložené do cudzích jazykov. V meste Hlohovec mu bola odhalená pamätná tabuľa v r. 2005 (autor: V. Vadovský).

Potočár, Jozef

1. 8. 1920 Skalitz – 30. 4. 2002 Bratislava

Dirigent

Študoval na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. V r. 1954 zložil štátnu skúšku z dirigovania. Po absolvovaní VŠMU v Bratislave sa venoval najmä pedagogickej práci a zborovému spevu. Od r. 1965 viedol semináre dirigovania na Pedagogickej fakulte UK v Trnave, neskôr pôsobil ako odborný asistent na Hudobnej fakulte VŠMU v Bratislave. Založil a dirigoval niekoľko speváckych zborov, napr. spevácky zbor Mier pri Vojenskej okružnej nemocnici v Ružomberku, Žilinský ženský zbor, spevácky zbor Medik, Miešaný zbor učiteľov okresu Senica, Akademický dievčenský zbor pri Pedagogickej fakulte v Nitre. V r. 1971 sa na jeho podnet uskutočnil I. medzinárodný festival akademických speváckych zborov.

2. AUGUST

Bakoš, Gustáv Alfonz

2. 8. 1918 Trnava – 1. 10. 1991 Waterloo, Kanada

Astronóm, astrofyzik, vysokoškolský pedagóg

Maturoval v Trnave na gymnáziu, vysokú školu absolvoval v Prahe (Česko) a v Bratislave. Učil matematiku a fyziku na trnavskom gymnáziu. V r. 1947 odišiel do Holandska a pôsobil v observatóriu v Leidene, od r. 1951 v Kanade, kde pôsobil v Dominion Observatory v Ottave, neskôr na torontskom univerzitnom observatóriu David Dundlop Observatory. Z Kanady odišiel do USA, kde pôsobil na Smithsonian Astrophysical Observatory a Deaborn Observatory v Evastone. Po r. 1967 sa vrátil do Kanady a pôsobil na univerzite vo Waterloo. Vybudoval tam nové univerzitné

observatórium, ktoré bolo neskôr pomenované podľa neho – Gustav Bakos Observatory.

Brtek, Ján st.

2. 8. 1899 Vrchotovy Janovice, Česko – 14. 11. 1961

Bratislava

Dermoplastik, ornitológ

V prvej polovici 20. storočia najlepší preparátor živočíchov a dermoplastik pôsobiaci na Slovensku (v 30. a 40. rokoch pôsobil v Trnave). Bol výborný kolektor a ornitológ. V r. 1942 odišiel pracovať ako preparátor na PriF Slovenskej univerzity do Bratislavy, kde pôsobil až do odchodu do dôchodku.

Cmunt, Eduard prof., MUDr.

2. 8. 1878 Kozárovce, Česko – 21. 5. 1967 Praha, Česko

Lekár, publicista, prekladateľ

Maturoval na gymnáziu v Písku (Česko) v r. 1897, medicínu vyštudoval na KU v Prahe (Česko) v r. 1903. Univerzitným profesorom balneológie sa stal v r. 1936. V r. 1922 – 1939 pôsobil ako lekár-balneológ v Piešťanoch. Neskôr riaditeľ Balneologického ústavu KU v Prahe (Česko). Publikoval množstvo článkov a vedeckých prác v českých, slovenských a zahraničných časopisoch. Vyznamenaný juhoslovenským Radom sv. Sávu, rytier francúzskej Čestnej légie.

Lašán, Ľudovít

2. 8. 1909 Ratková – 18. 1. 1994 Bratislava

Učiteľ, redaktor, publicista, básnik

Študoval na učiteľskom ústave v Lučenci. Popri zamestnaní absolvoval Vysokú školu pedagogickú v Bratislave. Pôsobil ako učiteľ, neskôr ako riaditeľ meštianskej školy v Ratkovej. Bol redaktorom Učiteľských novín, Slovenského pedagogického nakladateľstva. Od r. 1954 pracoval ako pedagóg na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave a na Pedagogickej fakulte UK v Trnave. Debutoval básnickou zbierkou Kontúry Rudohoria. V pedagogickej oblasti sa podieľal na tvorbe viacerých učebníc dejepisu pre základné školy. Ako profesionálny historik sa zaoberal novšou regionálnou históriou,

o čom svedčí viacero vydaných knižných monografií. V r. 1969 mu vo vydavateľstve Obzor vyšla odborná publikácia Mesto Trnava a jeho samospráva 1918 – 1938.

3. AUGUST

Frideczky, Arpád

3. 8. 1871 Galanta – 11. 2. 1934 Galanta

Hospodár, spisovateľ

Po štúdiách hospodáril na vlastnom majetku, potom pôsobil ako hospodár panstva Esterházyovcov v Galante. Aktívny člen a funkcionár viacerých spolkov v Galante. Tajomník hospodárskeho kasína Bratislavskej župy. Autor monografie, viacerých prác o hospodáríni.

Novotný, Ján

3. 8. 1862 Komjatice – 9. 9. 1938 Trnava, poch. Tesáre

Kňaz

Študoval na gymnáziu v Bratislave a Ostrihome (Maďarsko), teológiu vyštudoval vo Viedni (Rakúsko). Na kňaza bol vysvätený 7. augusta 1885. Kaplánoval v Opatovciach a v Nemčiňanoch. V r. 1893 prešiel za administrátora do Sebechlieb, kde sa v nasledujúcom roku stal farárom. Ako farár pôsobil v Bzovíku (1900 – 1908), v Tesároch (1908 – 1931). Stal sa zakladateľom tesárskych pútí k Božskému Srdcu. Už v r. 1908 sa stal dekanom svätobeňadického dištriktu. V r. 1919 ho menovali za okresného dekana a neskôr za cirkevného inšpektora nad štátnym reálnym gymnáziom v Zlatých Moravciach. V r. 1931 bol menovaný za trnavského sídelného kanonika.

4. AUGUST

Hodossy, Dezider Mgr.

4. 8. 1940 Vydrany

Kultúrny pracovník

V r. 1958 maturoval na gymnáziu s VJM v Dunajskej Strede. Na Filozofickej fakulte UK v Bratislave vyštudoval odbor teória kultúry. Pôsobil ako učiteľ v Dunajskej Strede. V r. 1960 – 1968 bol filmovým inšpektorom v Bratislave, neskôr vedúcim

odboru kultúry na ONV v Dunajskej Strede. V r. 1986 – 2004 riaditeľ Okresnej knižnice (neskôr Žitnoostrovská knižnica) v Dunajskej Strede. V r. 1978 získal vyznamenanie Vzorový pracovník kultúry, v r. 1986 Pamätnú medailu Maďarskej ľudovej republiky, v r. 2009 Pamätnú medailu predsedu TTSK.

Štefanko, Fraňo

4. 8. 1903 Vlčkovce – 6. 4. 1974 Martin

Akademický sochár, pedagóg

Absolvoval štúdium na Umeleckopriemyselnej škole v Prahe (Česko). Pôsobil ako vedúci redaktor výtvarnej rubriky časopisu Slovenské pohľady, neskôr ako profesor monumentálneho sochárstva na VŠVU v Bratislave. Zakladateľská osobnosť slovenského sochárstva. Bol činný aj literárne. Autor knihy o Jánovi Koniarkovi a o rodnej obci Vlčkovce. Autor sochy Thálie vo foyer Divadla Jána Palárika v Trnave.

Zavarská, Mária

4. 8. 1935 Trakovice – 5. 3. 1994 Bratislava

Športová redaktorka

Študovala na ekonomickej škole v Trnave. Bola redaktorkou spravodajskej redakcie Čs. rozhlasu v Bratislave, redaktorkou - korešpondentkou pražskej redakcie na Slovensku. V r. 1965 – 1994 športová redaktorka Slovenského rozhlasu v Bratislave. Prvá žena na Slovensku, ktorá pôsobila ako rozhlasová športová redaktorka a reportérka. Komentovala 4 olympiády a zúčastnila sa na viacerých majstrovstvách sveta a Európy. Pod patronátom Slovenského rozhlasu organizovala športové súťaže mládeže, objavovala nové talenty. Na jej počesť pomenovali Memoriam Márie Zavarskej v športovej gymnastike a Beh Márie Zavarskej v kategórii školská mládež. Udelili jej cenu Zlatý mikrofón a iné vyznamenania.

5. AUGUST

Lojda, František

5. 8. 1884 Martinkov, Česko – 1959 Trnava

Stredoškolský pedagóg

Na gymnázium v Trnave prišiel v r. 1923 z gymnázia v Prievidzi. Vyučoval prírodopis, fyziku, matematiku, francúzštinu a chémiu. Pôsobil tu až do r. 1943.

Turčány, Ján Ing., CSc.

5. 8. 1917 Suchá nad Parnou – 16. 4. 1998 Piešťany

Vedecký pracovník

Študoval na VŠP v Prahe (Česko). V r. 1951 – 1952 pôsobil v Povereníctve pôdohospodárstva v Bratislave, od r. 1953 vedecký pracovník Výskumného ústavu rastlinnej výroby v Piešťanoch. V r. 1958 získal kandidaturu. Autor 34 vedeckých prác a 104 odborných článkov. Člen viacerých vedeckých rád pri vysokých školách a výskumných ústavoch.

6. AUGUST

Bezák, Štefan

pseud. S. Ludevít Žavoron

6. 8. 1838 Chynorany – 11. 10. 1920 Trnava

Kňaz, kultúrny pracovník

Filozofiu študoval v Trnave, teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Od r. 1867 administrátor v Bukovej, v r. 1879 – 1917 farár v Malženiciach, v r. 1917 – 1920 správca Kostola sv. Jozefa v Trnave. Dlhoročný správca, neskôr predseda Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Prispieval do katolíckych novín a časopisov.

7. AUGUST

Žvach, Ľudovít

7. 8. 1907 – 20. 10. 1980 Trnava

Pedagóg, redaktor

Pedagóg, účastník protifašistického odboja. Spoluzakladateľ a redaktor časopisu Trnavské noviny.

8. AUGUST

Baráthová, Cecília

vl. menom Kondrcová, Cecília

rehoľným menom sestra Makária

8. 8. 1911 Brestovany – 20. 1. 1985 Crown Point, USA

Rehoľníčka

Absolvovala kláštorňú školu mnišok uršulínok v Trnave. Od r. 1926 sa ako mniška venovala opatrovateľskej činnosti, najskôr v sirotinci sv. Vincenta, neskôr v materskej škole, súčasne v štátnej škole pre hluchonemé deti, od r. 1944 na detskej klinike v Bratislave, po emigrácii v r. 1952 rehoľníčka v kláštore v Obernzelli v Nemecku, od r. 1954 v USA, najskôr v Oaklande, potom od r. 1960 v Gare, kde prednášala, prispievala do rôznych periodík, spolupracovala so slovenskými spolkami, napokon v Crown Pointe. Autorka biograficky zameranej práce Deliverance of Sister Cecília, as told to William Brinkley (1954). Približuje časť života a útek pred totalitným režimom. V r. 1955 bola v USA spracovaná televízna adaptácia jej knihy. Slovenské vydanie knihy pod názvom Útek sestry Cecílie vyšlo v r. 2011.

Hubáček, Žigmund

8. 8. 1906 Budapešť, Maďarsko – 17. 4. 1972

Galanta-Hody

Výtvarník

Vyučil sa za kníhtlačiara a knihára, po r. 1945 pôsobil ako výtvarník. Autor keramických a grafických prác, malieb na skle, akvarelov, reliéfov tepaných do medi. Jeho diela sa nachádzajú v SNG v Bratislave a inde.

Kružliak, Tibor MUDr.

8. 8. 1952 Bratislava – 19. 10. 2010 Trnava

Lekár

Po skončení štúdia medicíny začal pracovať v trnavskej nemocnici. Od r. 2007 bol primárom chirurgickej kliniky, aktívnym členom viacerých medzinárodných spoločností. Trnavskej chirurgii i celej nemocnici dodával vysokú úroveň. Bol popredným európskym odborníkom v diagnostike a liečbe ochorení konečníka, zaviedol nové vyšetровacie metódy. Organizoval medzinárodné

chirurgické stretnutia. Bol aj pedagógom na FZSP TU. V r. 2008 dostal Cenu TTSK v oblasti chirurgie za celoživotné dielo. V r. 2010 získal Čestné občianstvo mesta Trnavy in memoriam.

Zanussi, Jozef

8. 8. 1737 Salzburg, Rakúsko – po 1818 Trnava

Cirkevný maliar

Výtvarne sa vzdelával u svojho otca, dvorného maliara salzburského arcibiskupa. Pôsobil v rodisku, od r. 1766 sa stal trnavským mešťanom. Portrétoval cirkevných hodnostárov a namaloval množstvo oltárnych obrazov v kostoloch v Trnave a okolí. K jeho dielam patrí aj oltár Kostola sv. Štefana kráľa v Galante.

9. AUGUST

Molnár, Július MVDr., CSc.

9. 8. 1921 Trnava

Veterinár, publicista

Po maturite na gymnáziu pokračoval vo vysokoškolských štúdiách na Univerzite technických a hospodárskych vied Jozefa Náдора v Budapešti (Maďarsko) a Vysokej škole zverolekárskej v Brne (Česko). Pôsobil ako okresný veterinárny lekár v Bánovciach nad Bebravou, Považskej Bystrici, Žiline, Dunajskej Strede a v Trnave. Venuje sa filatelii a vďaka jeho záujmu o známky vznikla kniha Trnava na filatelistických a iných alternatívnych dokumentoch. Napísal knihu História veterinárstva okresu Trnava a knižku Spomienka na trnavské školy, ich pedagógov a abiturientov, Gymnázium Jána Hollého v prvej polovici 20. storočia (1900 – 1953). Za svoju činnosť v oblasti veterinárstva a filatelie získal niekoľko ocenení, napr. v r. 2001 Zlatý veterinárny diplom Veterinári a farmaceutické univerzity v Brne, v r. 2003 Zlatý čestný odznak Zväzu slovenských filatelistov, v r. 2011 Pamätnú medailu rektora Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach. Mesto Trnava mu v r. 2002 udelilo Cenu mesta Trnava, ako uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava a za celoživotnú vedeckú a odbornú činnosť vo veterinárnej medicíne. V r. 2007 získal Pamätnú medailu predsedu TTSK.

Mikuš, Rudolf

9. 8. 1884 Ratkovce – 25. 3. 1972 Beckov

Jezuita

Pochádzal z roľníckej rodiny. Študoval rétoriku v Sankt Andrá (Rakúsko) a filozofiu v Bratislave, teológiu v Innsbrucku (Rakúsko). Bol rektorom domu Spoločnosti Ježišovej v Trnave, magistrom novicov, členom rady provinciála v Prahe (Česko) a zástupcom slovenských jezuitov. V r. 1931 sa stal prvým viceprovinciálom na Slovensku. Zaslúžil sa o rozvoj slovenskej viceprovincie Spoločnosti Ježišovej.

Rényi, Zoltán MUDr.

9. 8. 1908 Kysucké Nové Mesto – 29. 4. 1986 Bratislava

Lekár

Maturoval na štátnom gymnáziu v Zlatých Moravciach. Medicínu študoval na UK v Bratislave. Získal štipendium na parížskej Sorbone (Francúzsko), kde absolvoval časť svojho štúdia. V r. 1932 nastúpil ako sekundárny lekár do Trenčína. Po roku prestúpil do nemocnice v Trnave, kde pôsobil aj ako osobný lekár miestneho biskupa a hudobného skladateľa Mikuláša Schneidera-Trnavského. V r. 1938 si otvoril vlastnú súkromnú lekársku prax a pôsobil ako praktický lekár v Seredi. V r. 1946 odišiel do Vrbového. V r. 1953 bol preložený do Baloňa, kde pôsobil do r. 1978, kedy sa presťahoval do Bratislavy. V r. 2008 mu odhalili pamätnú tabuľu v obci Baloň.

Šrobár, Vavro

9. 8. 1867 Lisková – 6. 12. 1950 Olomouc, Česko

Politik, lekár

Pôsobil ako lekár v Ružomberku. Bol zakladateľ, vydavateľ časopisu Hlas, v r. 1918 – 1920 minister s plnou mocou pre správu Slovenska, 1921 – 1922 minister školstva a národnej osvety. Počas SNP bol člen predsedníctva SNR, jeden z jej dvoch predsedov, 1923 – 1937 profesor na LF UK v Bratislave,

1946 zakladateľ strany Slobody, 1945 – 1946 minister financií, 1948 – 1950 minister pre zjednotenie zákonov. Po vyhlásení Československej republiky Národný výbor československý poveril Dr. Vavra Šrobára, Dr. Ivana Déretera, Dr. Antona Štefánka a Dr. Pavla Blahu ako členov Československej dočasnej vlády na Slovensku prevzatím moci a konsolidáciou pomerov na Slovensku. Za sídlo dočasnej vlády zvolili Skalicu, kam sa jej členovia s vojenským sprievodom presunuli 6. novembra 1918. Zo Skalice riadili organizáciu novej štátnej moci do 14. novembra, kedy dočasná vláda oficiálne ukončila svoju činnosť.

10. AUGUST

Ferko, Vladimír

10. 8. 1925 Velké Rovné – 24. 10. 2007 Bratislava,

poch. Košúty

Spisovateľ, publicista

Študoval žurnalistiku na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Po skončení štúdia pracoval v denníku Smena, v týždenníkoch Predvoj a Nové slovo. Neskôr pôsobil ako reportér Smeny na nedeľu. Je považovaný za zakladateľskú osobnosť literatúry faktu na Slovensku. Zároveň je autorom kníh pre deti a mládež. Vrcholom jeho literatúry faktu sú diela Kniha o Slovensku a Svetom, moje, svetom. K téme droťárstva sa vrátil v úspešnom románe Ako divé husi, ktorý napísal spolu so synom Andrejom a ktorý bol aj sfilmovaný. Je autorom modernej vlastivedy pre deti Slovensko, moja vlasť, ale aj množstva rozprávok a ďalších umeleckých próz. V Košútoch sa nachádza na jeho počesť pamätná tabuľa.

11. AUGUST

Bugala, Štefan MUDr.

11. 8. 1910 Gabčíkovo – 18. 9. 1982 Trnava

Lekár

Zať Mikuláša Schneidera-Trnavského. Obvodný lekár s rozsiahlou klientelou, žil a pracoval v Cíferi v r. 1944 – 1977. Patril medzi výrazné osobnosti spoločenského života v Trnave.

Schöne, Náci

vl. menom Lamár, Ignác

11. 8. 1897 Petržalka – 23. 10. 1967 Lehnice

Fenomé

Bol neodmysliteľnou súčasťou koloritu bratislavských ulíc a kaviarní takmer 40 rokov. Jeho pamätníci ho poznali ako slušného, tichého a chudobného človeka, vždy pekne oblečeného, vo fraku s cylindrom a palicou. Pôvodne bol cukrársky učeň, neskôr kulisár, pomocník u obuvníka, nosič uhlia a tiež prášil koberce, chodil po dvoroch a spieval. Jeho socha v životnej veľkosti je dielom akademického sochára Juraja Meliša, stojí pri kaviarni Mayer na Hlavnom námestí v Bratislave. Zomrel vo veku 70 rokov v Krajskej tuberkulózne nemocnici v Lehniciach. Jeho telesné pozostatky boli v r. 2007 prevezené do Bratislavy.

12. AUGUST

Blaškovič, Dionýz prof., MUDr., DrSc.

12. 8. 1913 Jablonica – 17. 11. 1998 Bratislava

Lekár, pedagóg, akademik ČSAV a SAV

Študoval na Lekárskej fakulte KU v Prahe (Česko). V r. 1939 nastúpil na Ústav hygieny a bakteriologie Lekárskej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave. Počas 2. sv. vojny ako účastník SNP a protifašistického odboja založil v Banskej Bystrici diagnostickú stanicu – základ hygienickej stanice. Nastúpil na Michiganskú univerzitu (USA), kde sa začal venovať virológii. Vybudoval virologické pracovisko v rámci Štátneho zdravotno-sociálneho ústavu a Katedru mikrobiologie Lekárskej fakulty UK v Bratislave. Bol prvým riaditeľom Virologického ústavu ČSAV. V r. 1968 založil prvú Katedru všeobecnej a aplikovanej virológie na Prírodovedeckej fakulte UK a na Virologickom ústave. Stal sa členom početných vedeckých spoločností, poslanec Národného zhromaždenia ČSR (1954 – 1960), prvý predseda SAV a podpredseda ČSAV (1961 – 1965). Jeho vedecká práca bola ocenená mnohými

vyznamenaniami. Dvakrát sa stal laureátom Štátnej ceny. V r. 1963 mu bol udelený Rad práce a v r. 1968 Zlatá plaketa J. E. Purkyňa.

Chmelík, Bohumil prof., MUDr., PhD.

12. 8. 1938 Trnava

Lekár, vysokoškolský pedagóg, politik

Je absolventom stomatológie na LF Palackého univerzity v Olomouci (Česko). Pôsobil ako stomatológ, neskôr ako riaditeľ nemocnice v Trnave. V súčasnosti pedagogicky pôsobí na FZSP TU. V r. 1992 bol zvolený za poslanca SNR za KDH. Je dlhoročným komunálnym politikom a opakovane členom Mestského zastupiteľstva v Trnave a člen zastupiteľstva TTSK. Okrem odborných publikácií je aj literárne činný. V r. 2003 mu vyšla zbierka básní V šere ticha. V r. 2003 získal Cenu mesta Trnava – za významnú činnosť v rozvoji kultúry mesta, osobitne za prezentáciu diela Jána Koniarka a Teodora Tekela.

Kroneraff, Ladislav MUDr.

12. 8. 1911 Liptovské Revúce – 1. 12. 1971 Podunajské Biskupice

Lekár

Gymnázium navštevoval v Ružomberku a v Levoči, promovaný na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Lekár v Holíči, neskôr v liečebni tuberkulózy v Novom Smokovci a vo Zvolene. Založil sanatórium pre chorých na TBC, jeho riaditeľ a krajský ftizeológ, od r. 1958 vedúci tuberkulózneho oddelenia polikliniky v Seredi. Vybudoval dom dôchodcov v Holíči.

Novák, Milan

12. 8. 1927 Trakovice

Hudobný skladateľ

Po maturite na gymnáziu v Trnave študoval na Konzervatóriu v Bratislave hru na klavír, dirigovanie a kompozíciu. Pôsobil ako dirigent v SĽUK-u a Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu v Bratislave. V r. 1952 – 1988 bol dirigentom a umeleckým vedúcim VUS v Bratislave. V súčasnosti žije v Poprade.

Škarnicel, Jozef

12. 8. 1804 Skalica – 1. 7. 1877 Skalica

Kníhtlačiar, vydavateľ

Vyučil sa za kníhtlačiaru u svojho otca. Najvýznamnejší slovenský tlačiar v 40. – 70. rokoch 19. storočia. Tlačení a vydávaním slovenských kníh, periodík a príležitostných tlačí výrazne prispel k pestovaniu národného povedomia, šíreniu slovenského spisovného jazyka, a tým aj národnej kultúry, osvety a vzdelanosti u najširších ľudových vrstiev.

Vnuk, Valér

12. 8. 1894 Kysucké Nové Mesto – 17. 12. 1958 Trnava

Redaktor, prekladateľ

Od r. 1926 pôsobil v Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Bol redaktorom časopisu Plameň a edície Knížnica Plameňa v Trnave. Organizátor katolíckej kultúry a tlače. Autor učebníc pre ľudové školy. Prekladal z nemčiny a maďarčiny. Niektoré preložené diela zdramatizoval. Založil spevácky krúžok Hlahol.

13. AUGUST

Dúbrava, Ladislav RNDr., CSc.

13. 8. 1934 Gbely – 3. 9. 1982 Dunajská Streda

Pedagóg, fyzik

Maturoval na gymnáziu v Skalici. Vyštudoval matematiku a fyziku na Fakulte prírodných vied Vysokej školy pedagogickej v Bratislave. Stredoškolský profesor matematiky a fyziky na stredných všeobecnovzdelávacích školách a gymnáziách v Dunajskej Strede, Veľkom Mederi a Šamoríne. Postgraduálne absolvoval štúdium matematickej štatistiky na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. V rokoch tzv. normalizácie

sa stal politicky nepohodlným a musel opustiť učiteľské zamestnanie. Od r. 1972 pracoval ako odborný a neskôr ako vedecký pracovník Ústavu hydrológie a hydrauliky SAV v Bratislave. Vo výskumnej práci sa zaoberal problémami turbulencie vody v otvorených korytách. Podieľal sa na riešení praktických problémov VD na Dunaji pri Gabčíkove, VD na Váhu pri Kráľovej, na príprave expedičných meraní v povodí Bodrogu a Hornádu. V r. 2009 pomenovali po ňom Gymnázium v Dunajskej Strede.

Felcán, Arpád Vojtech

13. 8. 1900 Hlohovec – 29. 12. 1944 Nová Baňa

Verejný činiteľ, učiteľ, historik

Ľudovú a meštiansku školu navštevoval v Hlohovci, potom študoval na Učiteľskom ústave v Modre. Pôsobil ako učiteľ v Hlohovci, Očovej, Senici, Trnave, vo Svätom Jure, Čhtelnici, Novej Bani. Organizátor komunistických akcií, kolportér a dopisovateľ straníckych novín, rečník na verejných zhromaždeniach, jeden z iniciátorov výstavby Robotníckeho domu v Hlohovci. Osvetový dôstojník I. čs. armády na Slovensku. Po ústupe SNP do hôr žil ilegálne v Banskej Bystrici a Novej Bani, zatknutý gestapom, väznený v Novej Bani a Zlatých Moravciach, zavraždený gestapom. Autor práce o Hlohovci a okolí, zostavovateľ brožúry o Svätom Jure a o spisovnom jazyku. V rukopise zanechal učebnicu dejepisu pre meštianske školy. V r. 2007 mu bola odhalená pamätná tabuľa s basreliéfom, ktorá sa nachádza na budove Robotníckeho domu v Hlohovci (autori M. Nývlt a V. Vadovský).

Moncman, Augustín

13. 8. 1909 Zeleneč – 28. 6. 1993 Pezínok

Stredoškolský pedagóg, kňaz, salezián

Od r. 1939 učil na Biskupskom rímskokatolíckom slovenskom gymnáziu v Trnave matematiku, fyziku, deskriptívnu geometriu a francúzštinu. Z gymnázia odišiel 31. marca 1945. Potom niekoľko rokov pôsobil vo Svätom Beňadiku. V r. 1955 – 1970 pracoval ako robotník v Okresnom stavebnom podniku v Trnave. V r. 1970 odišiel do dôchodku

a žil až do svojej smrti v dome pre prestarých kňazov v Pezínku.

Schifferová, Mária

13. 8. 1911 Rokycany, Česko – 3. 11. 2004 Trnava

Pracovníčka v diplomatických službách

Neter slávneho maliara Oskara Kokoschku. Od mladosti žila vo Francúzsku. Študovala na gymnáziu v Dijone. Bola dlhoročnou sekretárkou československého veľvyslanca v Paríži (Francúzsko) Štefana Osuského. Počas 2. sv. vojny pomáhala postihnutým českým a slovenským rodinám, za čo získala od Francúzskej republiky vyznamenanie Rytier rádu medzinárodnej humanitárnej dobročinnosti. Bola manželkou významného umelca Williama Schiffera. Zomrela v Trnave.

14. AUGUST

Filípek, Jozef

14. 8. 1919 Brno, Česko – 8. 2. 2008 Trnava

Hudobník, profesionálny fotograf

Po ukončení základného vzdelania bol učňom vo vtedajších Coburgových závodoch v Trnave. Mal vzťah k hudbe. Študoval na Štátnom konzervatóriu v Bratislave hru na trúbku a akordeón. Stal sa hudobníkom z povolania. V bratislavskom rozhlasе viedol havajskú a rytmickú skupinu s názvom Tango orchester Jozefa Filípka. Po r. 1954 sa stal kapelníkom v trnavskom orchestri. Medzitým pôsobil ako hudobný pedagóg na školách v Bratislave, Trenčíne, Trnave. Popri hudbe sa venoval i fotografovaniu. Jeho snímky získali viacero vyznamenaní. Bol autorom kalendárov a fotografií v publikácii Sprievodca po trnavských cintorínoch I. a II. diel ako aj spoluautorom obrazovej časti niektorých kníh vydaných v Trnave a aj o Trnavskom kraji. Za rozvoj hudobného života a tvorivý prínos k fotografickej dokumentácii mesta dostal v r. 1999 Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

Milkin, Tichomír

vl. menom Donoval, Ján

14. 8. 1864 Donovaly – 4. 11. 1920 Smolinské

Básnik, literárny kritik, teoretik, prekladateľ

V r. 1880 – 1883 študoval v Trnave, potom v Ostrihome (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán v Radošovciach, v Gbeloch, v Dojči, v Koválove a v Šaštíne, farár v Smolinskom. Kritik a teoretik slovenského realizmu, zástanca prízvučného syllabotonickeho veršovania, čím pripravoval k praxi básnikov slovenskej moderny.

Škutil, Vladimír doc., MUDr.

14. 8. 1926 Gbely – 21. 2. 2011 Bratislava

Lekár, publicista

Čestný občan mesta Gbely. Od r. 1967 prednosta urologického oddelenia v Krajskej nemocnici tuberkulózy v Podunajských Biskupiciach. Publikoval 73 odborných prác, z toho 20 v zahraničných časopisoch. Od r. 1974 člen Európskej urologickej spoločnosti, nositeľ Zlatej medaily za zásluhy od Slovenskej lekárskej spoločnosti. Od r. 1992 docent urológie. Veľmi sa zaujímal o slovenské výtvarné umenie.

Žbirková, Viera prof., PhDr., CSc.

14. 8. 1941 Brodské – 10. 1. 2011 Bratislava

Vysokoškolská pedagogička, publicistka

Po štúdiu na Pedagogickej škole pre vzdelávanie učiteľov národných škôl pokračovala na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Po ukončení štúdiu v r. 1964 sa stala vysokoškolskou učiteľkou na Katedre pedagogiky Pedagogickej fakulty v Nitre. Od počiatku svojej učiteľskej dráhy sa venovala dejinám pedagogiky. V r. 1975 uverejnila knižnú monografiu Jur Hronec – pedagóg (1975). Spracovala historické portréty ďalších učiteľov (A. Markuš, M. Čulen, R. F. Osvald, F. Mojto), zaujímala sa o históriu česko-slovenských školských vzťahov a v 80. rokoch 20. storočia významnou mierou prispela aj k tvorbe hesiel do Pedagogickej encyklopédie Slovenska. V r. 1998 získala akademickú hodnosť docentky, v r. 2000 profesorky. V r. 1998 sa stala jej pôsobiskom Filozofická fakulta UKF v Nitre, kde garantovala štúdium sociálnej

práce. Od r. 2003 pôsobila na Katedre všeobecnej a aplikovanej etiky, kde sa venovala výchove doktorandov.

15. AUGUST

Dobšovič, Anton Anián

tiež Dobsovits, Dobsovich

15. 8. 1809 Dolné Orešany – 13. 6. 1861 Bratislava
Kňaz

R. 1830 vstúpil do františkánskeho rádu, v r. 1833 vysvätený za kňaza. Profesor teológie v Nitre, predstavený kláštora v Malackách a v Bratislave, kde bol i tajomníkom provincie. Osobný priateľ L. Štúra, jeden z katolíckych vzdelancov, ktorí podporovali národné a protifeudálne hnutie štúrovcov. Rozširoval slovenskú tlač, prispieval do Slovenských národných novín, Orla tatranského, Katolíckych novín.

Dovalovszki, Emil

15. 8. 1945 Pitvaroš, Maďarsko

Športovec

Je členom stolnotenisového oddielu TJ Slavoj Sládkovičovo. Na paralympiáde v Atlante (USA) v r. 1996 získal v kategórii družstiev bronzovú medailu, rovnako aj na ME v r. 1997 vo Francúzsku. Je viacnásobný majster Slovenska. V r. 1998 získal spolu s družstvom striebro na Medzinárodnom turnaji v Českej republike.

Okánik, Ľudovít ThDr.

15. 8. 1869 Skalica – 21. 3. 1944 Bratislava, poch. Skalica

Organizátor národného a kultúrneho života, spisovateľ, cirkevný hodnostár

Študoval na gymnáziu v Skalici a v Ostrihome (Maďarsko), teológiu v Ostrihome a na univerzite v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil ako prebendár arcibiskupa a kapitulný kaplán, ako učiteľ nemčiny, ako farár a dekan v Skalici, ako nitriansky župan, kanonik. V r. 1923 – 1929 bol starostom mesta Bratislava. Zúčastňoval sa na zakladaní potravinových a úverových družstiev.

Spoluzakladateľ časopisu Pokrok, venoval sa cirkevnej náboženskej publicistike. Písal hry pre mládež.

Pavetits, Ľudovít Mons.

15. 8. 1886 Zillingtal, Rakúsko – 10. 2. 1963 Cífer

Kňaz

Väčšiu časť svojho života prežil na Slovensku. Po vysviacke v r. 1909 začal pôsobiť v Hontianskych Trstánoch, potom ako kaplán v Piešťanoch a napokon v Cíferi, kam prišiel v júni 1918. Počas vyše 44-ročného pôsobenia okrem pastoračnej činnosti sa venoval práci v jestvujúcich náboženských spolkoch a angažoval sa i pri kultúrno-spoločenskom dianí v obci. Vrcholom jeho snaženia bolo postavenie 8-triednej rímskokatolíckej školy a nového kostola sv. Michala. Za jeho pastoračnú činnosť mu bol udelený čestný titul asessor a v r. 1942 dostal hodnosť pápežský komorník. O rok neskôr bol menovaný za cirkevného poradcu – konzultanta v cirkevnej rade. Čestný občan obce Cífer in memoriam, najvýraznejšia osobnosť obce 20. storočia.

Švrček, Štefan MVDr., DrSc.

15. 8. 1934 Sered'

Veterinár

Maturoval na Strednej poľnohospodárskej technickej škole v Rakoviciach v r. 1953. Absolvoval s červeným diplomom Veterinársku fakultu VŠP v Košiciach a Moskovskú veterinársku akadémiu v r. 1959. Po jej skončení pracoval na veterinárnej fakulte v Košiciach. Kandidátom vied sa stal v r. 1965, docentom v r. 1977, emeritný profesor v r. 1999. Zakladateľ Rádiologického laboratória Katedry infekčných chorôb Vysoké školy veterinárskej v Košiciach. Autor mnohých vedeckých prác v tuzemsku a v zahraničí.

Zednikovič, Marián

15. 8. 1951 Bratislava – 5. 5. 2007 Bratislava

Herec

Známy divadelný a filmový herec, ktorý v r. 1974 – 1979 pôsobil v Trnave ako člen súboru Divadla pre deti a mládež. Bol zakladajúcim členom divadla Astorka Korzo '90. Niekoľko rokov úspešne organizoval Letné Shakespearovské slávnosti na Bratislavskom hrade. V r. 2007 dostal Cenu Literárneho fondu za celoživotnú tvorbu in memoriam.

16. AUGUST

Masár, Timotej

16. 8. 1939 Hrnčiarovce nad Parnou

Jezuita, publicista, redaktor

Absolvent Strednej poľnohospodárskej školy v Trnave. V čase totality emigroval a vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Dlhoročný pracovník Vatikánskeho rozhlasu, v r. 1978 – 1983 vedúci jeho slovenskej sekcie. Autor mnohých vedeckých štúdií. Žije vo Švajčiarsku.

Nagy, Tibor MUDr.

16. 8. 1942 Podunajské Biskupice

Lekár

V r. 1956 – 1959 študoval na Strednej všeobecnovzdelávacej škole v Bratislave. V r. 1959 – 1965 študoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Po získaní diplomu pôsobil v Komárne ako internista. Od r. 1968 pôsobil ako všeobecný lekár v Kolárovo. Od r. 1976 je obvodným lekárom v Dolnom Štále. V r. 2012 získal Pamätnú medailu predsedu TTSC.

Náhlík, Ján

16. 8. 1922 Ružomberok – 24. 8. 1989 Senica

Technik, fotograf

Od r. 1943 pravidelne vystavoval, v r. 1944 získal prvé medzinárodné ocenenie. Mal sedem samostatných výstav, niekoľko desiatok skupinových výstav, kde získal viacero ocenení. Je autorom príručky Fotografovanie na cestách a fotografickej publikácie Malé a Biele Karpaty. Jeden zo zakladajúcich členov fotoklubu Retina v Senici v r. 1942.

17. AUGUST

Fischerová, Anna doc., PhD., CSc.

17. 8. 1939 Piešťany

Vysokoškolská pedagogička, prekladateľka

Na Filozofickej fakulte UK v Bratislave promovovala v r. 1961. V r. 1961 – 1970 pôsobila v Ústave slovenskej literatúry SAV v Bratislave. Od r. 1971 je jej profesionálna dráha vysokoškolskej pedagogiky spojená s Filozofickou fakultou UK v Bratislave. Iniciovala periodikum Acta culturologica a bola jeho vedeckou redaktorkou (1998 – 2004, pod jej editorstvom vyšlo 11 zväzkov). Zastávala funkcie v Akademickom senáte Filozofickej fakulty UK, bola členkou Vedeckej rady Filozofickej fakulty UK v r. 1997 – 2008. Popri pedagogickej a vedeckej práci sa dlhoročne venuje prekladateľskej činnosti z ruštiny (literárna veda, estetika, kulturológia, estetická a kultúrna výchova).

18. AUGUST

Agnelli, Juraj Imrich

okolo 1690 Šaštín-Stráže – 18. 8. 1756 Trnava

Kronikár, cirkevný hodnostár

Filozofiu a teológiu študoval na trnavskej univerzite. Potom pôsobil ako kaplán vo Veľkých Levároch, Šaštine, Opatovciach nad Žitavou, Holíči. R. 1740 ostrihomský kanonik, v r. 1741 riaditeľ seminára v Trnave, titulárny opát, apoštolský protonotár. Autor kroniky, kde zachytil 50-ročnú históriu seminára sv. Štefana.

Barica, Štefan Ing., CSc.

18. 8. 1914 Varín – 24. 2. 1977 Bratislava

Chemik, mikrobiológ

Študoval na SVŠT v Bratislave. V r. 1935 – 1936 pôsobil ako chemik v Rolníckom družstevnom liehovare vo Veľkých Úľanoch. Po 2. sv. vojne pracoval v potravinárskom priemysle, od r. 1959 vedúci Výskumného ústavu liehovarov a konzervární, v r. 1964 – 1970 jeho riaditeľ. Autor a spoluautor patentov a odborných prác, člen redakčných rád časopisov.

Bartošíková, Oľga

18. 8. 1922 Holíč

Akademická maliarka

Študovala na gymnáziu v Skalici, v r. 1945 – 1950 absolvovala štúdium na AVU v Prahe (Česko) u prof. Jána Želibského. Od r. 1957 žije a pracuje v Bratislave. Bola členkou Zväzu československých výtvarných umelcov (dnes Slovenská výtvarná únia) a členkou Spoločnosti voľných výtvarných umelcov. V 60. rokoch 20. storočia bola spoluzakladateľkou Skupiny 4. V jej maliarskom diele dominuje figurálna kompozícia a zátišie. Jej blízky vzťah k rodnému záhorskému mestu vyjadřila jej účasť na 1. zámokom výtvarnom sympóziu v Holíči v r. 2008, kde vytvorila celú kolekciu portrétov Habsburgovcov, najmä cisárovnej Márie Terézie a Štefana Lotrinského. Mestu Holíč darovala celú kolekciu obrazov ako základ Mestskej galérie v Holíči.

Buček, Ľudovít

18. 8. 1925 Holíč – 25. 2. 2002 Bratislava, poch. Trnava

Kňaz

Študoval na gymnáziu v Skalici. V r. 1945 vstúpil do jezuitskej rehole. Po dvojročnom noviciáte v Ružomberku študoval filozofiu na reholnom učilišti v Brne a v Děčine (Česko). Zo zdravotných dôvodov prerušil štúdium a nastúpil na vojenskú službu. Po skončení vojenčiny nastúpil do civilného zamestnania v Slovenských plynárňach. Pritom tajne študoval teológiu a 20. februára 1959 bol tajne vysvätený za kňaza. V r. 1960 ho v procese s tajným biskupom Jánom Chryzostomom Korcom odsúdili do väzenia. V máji 1962 ho na amnestiu podmienčne prepustili. Pokračoval v civilnom zamestnaní ako inštalatér. Pritom v súkromí žil reholným životom. Osobitne sa venoval kresťanským spoločenstvám mladých. V r. 1996 sa zaradil do programu slovenskej jezuitskej provincie. Pôsobil v Trnave ako minister (hospodár) reholnej komunity a pritom vykonával kňazskú službu v jezuitskom kostole. Často vypomáhal diecéznym kňazom v okolí Trnavy.

Hečko, Zefirín

18. 8. 1928 Smolenice – 8. 11. 2008 Suchá nad Parnou

Učiteľ, dirigent

Po absolvovaní Učiteľskej akadémie v Bratislave v r. 1949 pôsobil ako učiteľ vo Veľkých Úľanoch, po vojenčine v Dechticiach, Zelenči a od r. 1955 bol zástupca riaditeľa na základnej škole v Suchej nad Parnou až do r. 1990. Počas štúdií v Bratislave hral v sláčikovom kvartete. Člen Speváckeho zboru slovenských učiteľov. V Suchej nad Parnou založil a viedol viacero zborov, napr. Detský spevácky zbor v r. 1957 – 1977 a Suchovský spevácky zbor, ktorý vznikol v r. 1972. Venoval sa aj kultúre v obci ako správca osvetovej besedy, bol kronikárom a vedúcim kultúrnej komisie pri obecnom úrade. Viedol organizáciu požiarnikov aj miestnu organizáciu dôchodcov. Za pôsobenie v spevokolocho kultúre bol od r. 1985 držiteľom štátneho vyznamenania Zaslúžilý pracovník kultúry. V r. 2007 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK.

Pastýrik, Ľudovít prof., RNDr., DrSc.

18. 8. 1911 Budapešť, Maďarsko – 20. 11. 2007 Bratislava

Fyziológ rastlín

Promoval na KU v Prahe (Česko) v r. 1934. Docentúru obhájil v r. 1946 na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave, univerzitný profesor v r. 1951, doktorom vied sa stal v r. 1966. V r. 1934 – 1939 stredoškolský profesor v Handlovej, Trnave a Bratislave. V r. 1939 – 1981 pôsobil na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave.

Varga, Tibor

18. 8. 1947 Veľký Meder – 29. 1. 1994 Veľký Meder

Herec, osvetový pracovník

Študoval vo Veľkom Mederi a v Bratislave. Pôsobil ako riaditeľ Miestneho kultúrneho strediska v Topolníkoch, neskôr ako odborný referent na MsNV vo Veľkom Mederi a MsKS vo Veľkom Mederi. Viackrát získal cenu najlepšieho amatérskeho herca na Jókaiho dňoch v Komárne. Od r. 1992 až do smrti pôsobil ako profesionálny herec v Jókaiho divadle v Komárne.

19. AUGUST

Vittek, Blažej

19. 8. 1942 Trnava

Fotograf

Ako začínajúci amatérsky fotograf bol pod vedením básnika Jána Motulku. Do r. 1990 pracoval ako fotograf pre dnešnú Galériu Jána Koniarka v Trnave. Neskôr pracoval ako fotograf a grafik. Od r. 1994 bol hlavným fotografom Západoslovenského múzea v Trnave. Bol zakladajúcim členom a predsedom fotoklubu Izofota. Je členom Združenia výtvarných umelcov západného Slovenska a členom Zväzu slovenských fotografů. Slovenskú fotografiu reprezentoval doma i v zahraničí. Získal veľa ocenení a uznání. V r. 2007 získal ocenenie za dlhoročný rozvoj umeleckej fotografie na Slovensku. V r. 2008 mu bola udelená Pamätná medaila TTSK za dlhoročnú prácu v prospech rozvoja fotografickej tvorby.

Winter, Alexander

19. 8. 1829 Tvrdošovce – 16. 4. 1909 Piešťany

Podnikateľ

Nájomca a budovateľ kúpeľov v Piešťanoch. V r. 1893 dal postaviť Kúpeľnú dvoranu, zrekonštruoval Kurhotel a Napoleonské kúpele, zriadil sanatórium pre chudobných pacientov Pro Labore a v r. 1898 dal postaviť Františkove kúpele. Propagátor Piešťan aj mimo územia Rakúska-Uhorska.

20. AUGUST

Behúnek, Alojz

pseud. Kolinovich, Šenkvičan

20. 8. 1846 Šenkvice – 6. 1. 1932 Lančár

Kňaz

Rímskokatolícky kaplán a administrátor v Smoleniciach, neskôr farár v Lančári. Funkcionár Spolku sv. Vojtecha. Prispieval najmä do náboženských novín a časopisov, prekladal náboženské práce z nemčiny.

Čambál, Konštantín

20. 8. 1940 Cífer

Polnohospodár, podnikateľ

V r. 1978 – 1990 viedol úsek technických služieb v JRD Mier Cífer. Viacnásobný vynálezca a zlepšovateľ v oblasti poľnohospodárskej techniky. Po r. 1990 sa stal agropodnikateľom a majiteľom firmy Agrometal v Cíferi, ktorá je známa výrobou ťažkých diskových brán, diskových podmietačov a sejačiek. Na zahraničný trh firma dodáva viacere stroje na spracovanie pôdy a siatie plodín. Na medzinárodnom poľnohospodárskom a poľnohospodárskom veľtrhu Agrokomplex v Nitre firma Agrometal doteraz získala šesťkrát najvyššie ocenenie Zlatý kosák.

Dolník, Juraj prof., DrSc.

20. 8. 1942 Irsa, Maďarsko

Jazykovedec, vysokoškolský pedagóg

Študoval na FiF UK v Bratislave (slovenský jazyk – nemecký jazyk). Pôsobil na Strednej priemyselnej škole strojníckej v Kysuckom Novom Meste, na Strednej odbornej škole Ministerstva vnútra SSR v Žiline, na Jazykovej škole v Žiline, neskôr pracovník Katedry jazykov Vysokiej vojenskej školy tylového a technického zabezpečenia Hrdinu ČSSR Jána Švermu, pracovník Katedry jazykov Vysokiej vojenskej technickej školy Československého priateľstva v Liptovskom Mikuláši, od r. 1985 pracovník Katedry slovenského jazyka Filozofickej fakulty UK v Bratislave (odborný asistent, docent, profesor). Pracuje v oblasti výskumu súčasného jazyka, v oblasti všeobecnej jazykovedy a jazykovej kultúry. Býva v Šamoríne.

Gašpar, Pavol

20. 8. 1857 Senica, Čáčov – 6. 9. 1950 Senica

Hudobný pedagóg

Na podnet J. M. Hurbana, ktorý ho vyučoval náboženstvo, šiel študovať na gymnázium v Martine, potom do Přerova (Česko) a učiteľský ústav absolvoval v Šoproni (Maďarsko). Študoval hru na organ na organovej škole v Prahe (Česko). Po jej absolvovaní v r. 1882 si ho evanjelická cirkev v Senici zvolila za kantora a učiteľa. Tu pôsobil 42 rokov.

Po r. 1918 sa stal prvým slovenským školským inšpektorom, tejto funkcie sa však zakrátko vzdal a vrátil sa k učiteľovaniu. S knihtačiarom J. Bežom vydávali školské učebnice, viedol spevácky zbor a v Ruppeltovej knihe zborových piesní Zvony uverejnil niekoľko vlastných hudobných textov pre spevácke zbory.

Hanakovič, Štefan PhDr.

20. 8. 1931 Košolná

Knihovník, bibliograf, publicista

Gymnázium začal študovať v Šaštíne a maturoval v Galante. Vyštudoval knihovníctvo na FIF UK v Bratislave. Po skončení štúdia pracoval v Matici slovenskej v Martine. V r. 1991 sa stal tajomníkom Matice slovenskej a v r. 1992 – 1993 vykonával funkciu správcu. Od apríla 1993 bol riaditeľom Spolku sv. Vojtecha v Trnave. V r. 2003 – 2005 bol riaditeľom Historicko-diecéznej knižnice Štefana Moysesu v Kláštore pod Znievom. V edičnej činnosti sa zaslúžil o vydanie viacerých publikácií, najmä o rekordné vytlačenie Katechizmu katolíckej cirkvi. Za túto knihu dostal Cenu Slovenského literárneho fondu. Je autorom viacerých kníh, napr. Dejiny Spolku svätého Vojtecha, Dr. Andrej Radlinský – kútsky farár, Senohrad 1135 – 2010. Napísal desiatky textov k piesňam viacerých autorov a niektoré vlastné texty aj zhudobnil. Získal viacero ocenení – Zlatú plaketu obce a čestné občianstvo obce Kúty, Cenu mesta Trnava a mesta Martin a Biskupského úradu Ostrihom (Maďarsko). V r. 2010 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK.

Melioris, Ladislav prof., RNDr., DrSc.

20. 8. 1934 Trnava – 6. 10. 2007 Bratislava

Vysokoškolský pedagóg, hydrogeológ

Popredný predstaviteľ slovenskej vedy o podzemnej vode - hydrogeológie, zakladateľ Katedry hydrogeológie na Prírodovedeckej fakulte UK. Venoval sa analýze a rozpracovaniu metodiky výskumu a prieskumu hydrogeologických pomeroch horských oblastí (Západné a Vysoké Tatry). Výsledky jeho prác predstavujú prínos k riešeniu

genézy a režimu minerálnych vôd, ich ochrane (komplexné riešenie genézy, využívania a ochrany minerálnych vôd v Kalinčiakovke, Santovke, Dudinciach a Slatine). Počas prednáškového pobytu na Universidad de Oriente v Santiago de Cuba napísal v španielskom jazyku prvú učebnicu všeobecnej hydrogeológie na Kube. Je autorom a spoluautorom viac ako 150 vedeckých a odborných článkov a 3 monografií. Nositeľ mnohých vyznamenaní.

Mudroch, Pavel

20. 8. 1910 Senica-Sotiná – 23. 10. 1944 Podkriváň

Povstalecký veliteľ, organizátor armádneho športu

Študoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Od r. 1934 bol dôstojníkom z povolania. Venoval sa gymnastike, jazdecku, boxu, šermu, plávaniu, lyžovaniu. Zahynul počas bojov SNP. V r. 1946 ho in memoriam vyznamenali Radom SNP a o rok neskôr mu udelili titul MUDr.

Stračár, Emil

20. 8. 1923 Vrbové – 9. 2. 1981 Bratislava

Pedagóg

Pracoval v oblasti teórie a praxe pedagogiky, autor odborných prác a štúdií s pedagogickou tematikou. V r. 1947 – 1949 učil na gymnáziu v Malackách, neskôr riaditeľ Výskumného ústavu pedagogického v Bratislave.

21. AUGUST

Angelovič, Igor pplk.

21. 8. 1960 – 19. 1. 2006 Hejce, Maďarsko

Dôstojník

Slúžil v Topoľčanoch do r. 2002. V topoľčianskych kasárňach mal na starosti logistické zabezpečenie. Bol športovo založený. Býval v Piešťanoch. Tragicky zahynul počas návratu slovenských vojakov z misie KFOR z Kosova. Vojenské lietadlo havarovalo neďaleko maďarskej obce Hejce. V tejto misii pôsobil 12 mesiacov vo funkcii staršieho dôstojníka veliteľstva KFOR.

Pekarovič, Eduard prof., MUDr., DrSc

21. 8. 1926 Hlohovec – 13. 11. 2009 Bratislava.

Lekár

Vysokoškolské štúdium medicíny ukončil v r. 1951. V r. 1953 nastúpil ako odborný asistent na Lekárskej fakulte UK v Bratislave na neurochirurgickom oddelení a na Klinike pediatrickej chirurgie v Bratislave, ktorú od r. 1990 viedol ako jej prednosta. Bol špičkovým odborníkom v chirurgii. Prednášal v mnohých európskych štátoch a v USA. Bol čestným členom viacerých zahraničných lekárskejších spoločností a členom redakčnej rady prestížneho svetového odborného časopisu Journal of Pediatric Surgery. Dlhšiu dobu pracoval na odborných pracoviskách v Anglicku. Ako jediný Slovák bol zvolený za člena výboru Britskej asociácie detských chirurgov (BAPS). Ako vysoko uznávaný odborník vykonával náročné operácie v Anglicku, Švédsku, Francúzsku, Rakúsku a na Cypre.

Waldstein-Wartenburg, Ján

21. 8. 1809 Veľký Meder – 3. 6. 1876 Viedeň, Rakúsko

Právnik, filozof, prvý tajný radca, riaditeľ Uhorskej akadémie vied

Zohral významnú úlohu vo verejnom živote Uhorska. Od r. 1831 bol koncipistom Uhorskej kráľovskej komory. V 30. rokoch 19. storočia bol obľúbencom Széchenyiovcov. V r. 1861 sa stal hlavným županom Úžskej stolice. Bol pred-

sedom Uhorského umeleckého spolku, nositeľom Radu Františka Jozefa, Radu Leopolda belgického a mexického radu Gaudeloupe. Tlačou mu vyšlo viacero prác v latinskom jazyku.

22. AUGUST

Leffler, Jozef

22. 8. 1923 Cífer

Kňaz

Študoval na gymnáziu v Trnave, potom v r. 1946 nastúpil na Bohosloveckú fakultu sv. Cyrila a Metoda v Bratislave. V r. 1950 bolo jeho štúdium násilne prerušené počas barbarskej noci. Musel nastúpiť k vojenskému útvaru PTP. Po 40-mesačnej službe mu nebolo dovolené pokračovať v štúdiu teológie. Preto nastúpil do civilného zamestnania. Od r. 1954 vystriedal viacero zamestnaní. V r. 1966 mohol dokončiť štúdium teológie a v r. 1968 bol biskupom A. Lazíkom vysvätený. Pôsobil vo Veľkých Kostoľanoch, Piešťanoch, Hrnčiarovciach nad Parnou, v Maduniciach a v Modrovej. V súčasnosti chodí vypomáhať po farnostiach.

Vlček, František MUDr.

22. 8. 1923 Velehrad, Česko – 9. 11. 1996 Piešťany

Lekár

Študoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Stal sa špecialistom na kožné ochorenia. Od r. 1963 bol konzultantom Výskumného ústavu reumatologických chorôb v Piešťanoch. Uznávaný odborník v oblasti korektívnej dermatológie a kozmetológie. Bol riaditeľom pobočky Ústavu lekárskej kozmetiky v Piešťanoch. Publikoval 80 odborných prác a pripravil cez stovku prednášok.

23. AUGUST

Jurkovič, Dušan Samuel

23. 8. 1868 Turá Lúka – 21. 12. 1947 Bratislava

Architekt

Študoval na strednej škole v Šoproni (Maďarsko) a na stavebnej škole vo Viedni (Rakúsko). V r. 1921 zaviedol do praxe stavby domov z pálených veľkoplošných dielcov. Ako architekt mal osobitý štýl, v ktorom sa výrazne prejavil vplyv secesie, neskôr aj funkcionalizmu a výrazný vplyv ľudovej architektúry. Projektoval pre viac ako sto miest a obcí

v bývalom Československu, časť jeho tvorby prihlásila ČR do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Časť Jurkovičovho života je spätá s Brnom (Česko), kde dodnes stojí slávna Jurkovičova vila, ktorú naprojektoval pre svoju rodinu. K cenným architektonickým pamiatkam patrí napr. Spolkový a kultúrny dom v Skalici, projekt stanice lanovky na Lomnický štít, Národný dom v Banskej Bystrici, budovy Tatra banky a Štátnej banky v Bratislave, slávne Kochovo sanatórium v Bratislave, Mohyla generála Milana R. Štefánika. Stal sa členom Českej akadémie vied, Spolku výtvarných umelcov Mánes v Prahe (Česko). Národný umelec. V r. 1991 získal rad T. G. Masaryka in memoriam. Na jeho počesť sa od r. 1964 udeľuje Cena Dušana Jurkoviča. Od r. 2010 jeho meno nesie vo svojom názve Stredná priemyselná škola stavebná v Trnave.

Pavlík, Michal Mons.

pseud. Michal Vseslav

23. 8. 1892 Zavar – 27. 5. 1980 Zavar

Kňaz

Teológiu študoval v Budapešti (Maďarsko). V r. 1916 – 1929 bol kaplánom a farárom v Radošovciach, Šaštíne a Zbehoch, v r. 1929 – 1932 v Ludaniciach, v r. 1932 – 1977 dekan-farár v Zavare, v r. 1941 monsignor. Počas pôsobenia v Zavare sa stal dekanom, apoštolským administrátorom, pápežským komorníkom. Pracoval vo funkcii cirkevného sudcu. Venoval sa aj liečiteľstvu. Spolupracoval so SSV, bol aktívny v publikačnej činnosti. Viaceré publikácie boli preložené do nemčiny a maďarčiny.

24. AUGUST

Astaloš, Ondrej

24. 8. 1924 Slovenský Komláš, Maďarsko – 12. 2. 1980 Veľké Zálužie

Verejný činiteľ

Patril k zakladateľom JRD v Horných Salibách. Vykonával rôzne funkcie v straníckych i štátnych orgánoch. Pôsobil ako vedúci tajomník OV KSS v Seredi, od r. 1960 ako predseda ONV v Galante, v r. 1962 – 1968 ako vedúci tajomník OV KSS

v Galante, neskôr ako predseda Predstavenstva Jednoty SD v Galante.

Belec, Peter PhDr.

tiež Bellecius, Peter

24. 8. 1649 Bratislava – 10. 5. 1649 Bratislava

Kňaz, jezuita, filozof, teológ

Maturoval na gymnázium v Bratislave, vysokoškolské štúdiá absolvoval v Klagenfurte a Štajerskom Hradci (Rakúsko). Pôsobil na viacerých miestach v Uhorsku, najvýznamnejšie bolo jeho pôsobenie na univerzite v Trnave, kde bol v r. 1641 – 1644 tretím rektorom tejto univerzity.

Fuchsová-Lehotská, Ella

24. 8. 1905 Ostrava, Česko – 9. 5. 1967 Piešťany

Choreografka, baletka, pedagogička

Od r. 1912 študovala na baletnej škole u V. Pirnikova, potom u A. Viscusiho. Vystupovala na mnohých scénach, ako napr. v Ostrave, Olomouci (Česko), Bratislave, Košiciach. V r. 1938 pôsobila ako choreografka Tylovho divadla v Prahe (Česko), tiež v tom istom roku v Bratislave založila a viedla tanečnú školu. V r. 1946 – 1948 pedagogička na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. Popredná primabalerína a choreografka baletov. Okrem SND spolupracovala aj s Novou scénou a Československou televíziou v Bratislave. Počas pedagogického pôsobenia v baletnej škole, ktorá bola veľmi uznávaná, vychovala viacero popredných baletných umelcov a umelkýň.

Jančovič, Pavol

24. 8. 1927 – 13. 7. 1980

Dôstojník

Základnú školu vychodil v Kátlovciach. Po skončení meštianskej školy v Čhtelnici odchádza na gymnázium do Šaštína, potom prestúpil na gymnázium v Trnave, kde zmaturoval. Absolvoval Vojenskú akadémiu v Liptovskom Mikuláši, slúžil v československej armáde, kde dosiahol hodnosť podplukovníka. Za sympatie s Dubčekovou politikou bol začiatkom 70. rokov 20. storočia preradený do nižšej funkcie, kde zotrval až do svojej smrti.

25. AUGUST

Niepel, Gustáv Augustín MUDr., CSc.

25. 8. 1920 Hlboké – 2. 8. 1987 Piešťany

Lekár, publicista

Maturoval na trnavskom gymnázium v r. 1939, potom študoval na LF Slovenskej univerzity v Bratislave. Promoval v r. 1945. Pôsobil v Liečebnom ústave národnej poisťovne v Trenčianskych Tepliciach, vo Výskumnom ústave reumatologických chorôb v Piešťanoch, kde pôsobil v r. 1953 – 1967. Neskôr primár v liečebnom dome Slovan a Thermia Palace v Piešťanoch.

Suchán, Ľudovít

25. 8. 1921 Trstín – 4. 1. 2005 Beppu, Japonsko

Saleziján, misionár

Študoval na gymnázium v Šaštíne a Trnave, teológiu v Hronskom Beňadiku a Žiari nad Hronom, kde bol v r. 1949 vysvätený za kňaza. Po emigrovaní do Talianska študoval v Turíne cirkevné právo. Do Japonska odišiel v r. 1954. V Tokiu pôsobil v saleziánskom seminári ako profesor cirkevného práva, morálnej teológie a liturgie. Potom pracoval na ostrove Kjúšú v meste Beppu (Japonsko), kde bol provinciálnym delegátom saleziánskej misie pre okres Oita, ako aj správcom katedrály a riaditeľom biskupskej kancelárie. Počas misijnej činnosti najdlhšie pôsobil v Tokiu (Japonsko). Napísal malú knižku hexametrov Posledný makovník v západoslovenskom nárečí, ktorá vyšla v r. 2003 na Slovensku.

Vranovský, Marián RNDr., CSc.

25. 8. 1932 Biňovce

Zoológ, hydrobiológ

Po absolvovaní gymnázia v Trnave študoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. V r. 1956 – 1963 pracovník oddelenia zoológie Biologického ústavu SAV, v r. 1963 – 1971 oddelenia hydrobiológie Ústavu biológie krajiny SAV. V r. 1971 – 1990 pracoval na oddelení hydrobiológie Ústavu rybárstva SAV, od r. 1991 na oddelení hydrobiológie Ústavu zoológie SAV v Bratislave. Zaoberá sa štúdiom zooplanktónu rozličných typov vôd na

Slovensku, najmä Dunaja (vrátane jeho ramenných systémov) a tiež tatranských plies. Z taxonomických skupín najväčšiu pozornosť venuje planktonickým kôrovcom a vírnikom.

26. AUGUST

Knotek, Ivan Ing., CSc.

26. 8. 1936 Senica

Verejný činiteľ, spisovateľ, publicista

Študoval na VŠP v Nitre. Pôsobil ako učiteľ, neskôr riaditeľ Poľnohospodárskej a majstrovskej školy v Zemianskych Sadoch. Od r. 1962 člen okresného výboru a predsedníctva OV KSS v Galante, od r. 1969 jeho vedúci tajomník. V r. 1988 – 1989 predseda vlády Slovenska, tajomník ÚV KSČ, predseda Federálnej vlády ČSSR. Svoje články z oblasti poľnohospodárstva a politického života publikoval v Pravde, Roľníckych novinách, Živote strany, Hlase ľudu. Je aj autorom monografií.

Mallý-Dusarov, Ján

26. 8. 1829 Skalica – 19. 9. 1902 Ostrihom, Maďarsko

Národno-kultúrny dejateľ, novinár, vydavateľ

Študoval na gymnázium v Skalici a v Bratislave, filozofiu v Trnave, teológiu vo Viedni (Rakúsko). Od r. 1852 pôsobil ako kaplán v Banskej Štiavnici, v r. 1858 študijný projekt vo Viedni, v r. 1882 pápežský komorník, v r. 1885 bratislavský, v r. 1888 ostrihomský kanonik. Orientoval sa na ľudových a osvetovú prácu, podporoval slovenské národné snaženie a česko-slovenskú spoluprácu. Patril k najplodnejším a najvýznamnejším slovenským novinárom v matičnom období.

Martinec, Alojz ThDr.

26. 8. 1917 Čierne Kľačany – 2. 3. 1996 Bratislava,

poch. Čierne Kľačany

Kňaz, vysokoškolský pedagóg

Gymnázium absolvoval v Zlatých Moravciach, teológiu v Bratislave. Ako kaplán pôsobil v Dolnej Krupej a v Novom Meste nad Váhom. V Trnave pôsobil ako profesor náboženstva na biskupskom gymnázium. Neskôr bol správcom farnosti v Dolnej Krupej. Na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave zastával funkciu prodekana. Od

r. 1965 bol profesorom Starého zákona, biblických vied, neskôr aj archeológie a biblických jazykov. Prekladal z hebrejčiny a arabčiny. Dlhé roky redigoval Katolícke noviny a v r. 1978 – 1984 bol ich šéfredaktorom.

Schiffer, William Dr.h.c.

26. 8. 1920 Zvončín – 7. 8. 2007 Trnava

Sochár, medailér, výtvarník

Detstvo a mladosť prežil v Trnave. Krátko po oslobodení odišiel študovať na École des Beaux v Paríži (Francúzsko). V Paríži zostal žiť. Medzi jeho významné životné obdobia patrí študijný pobyt u významného sochára Ivana Meštroviča. V polovici 50. rokov 20. storočia vytvoril kolekciu drobných komorných vitrážových plastík, v ktorých spojil kov a farebné sklo. Realizoval niekoľko monumentálnych diel, napr. vitrážová plastika sv. Benedikta pre školu v Clevelande (USA), bronzové súsošie sv. Cyrila a Metoda v Ríme (Taliansko), pamätný reliéf M. R. Štefánika v Paríži. Tvorca návrhov na medaily a plakety. Spolupracoval s Francúzskou mincovňou a mincovňou v Kremnici. Je autorom vyše 1000 plakiet a medailí. Časť svojej tvorby venoval Slovenskej republike. Správcom umeleckých diel sa stalo Západoslovenské múzeum v Trnave. V r. 2001 sa s manželkou presťahoval do Trnavy. Čestný občan mesta Trnava, v r. 2003 mu bol udelený čestný doktorát UCM v Trnave. Dňa 31. augusta 2007 mu bolo in memoriam udelené ocenenie Radu Ľudovíta Štúra III. triedy za prínos v oblasti prezentácie slovenskej kultúry v zahraničí. V r. 2007 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

27. AUGUST

Fojtík, Karol Ing.

27. 8. 1922 Valašské Klobouky, Česko – 15. 8. 1988

Bratislava

Šľachtiteľ

V r. 1935 – 1938 navštevoval meštiansku školu v Broumove a vo Valašských Kloboukoch (Česko). Potom študoval na Vyššej hospodárskej škole v Martine, v r. 1945 – 1948 poľnohospodárstvo na SVŠT v Bratislave a na Vysokej škole zemeľskej v Brne (Česko). Neskôr absolvoval postgraduálne štúdium na VŠP v Nitre. Najskôr pracoval na šľachtiteľskej stanici Nový Dvůr v Sládkovičove. Od r. 1949 pracoval vo Výskumnom ústave kukurice v Trnave na pracovisku v Topoľníkoch. Zaslúžil sa o rozvoj šľachtenia hybridnej kukurice na Slovensku, výrobu hybridného osiva a zavádzanie hybridov do praxe. Jeho pričinením sa začala budovať nová šľachtiteľská stanica v Topoľníkoch. Je autorom a spoluautorom odborných publikácií o kukurici, odborných článkov v časopisoch Pôda a úroda, Slovosivo a Záhradníctvo. V r. 1960 získal vyznamenanie Za zásluhy o výstavbu.

Siegel, Michal

27. 8. 1909 Suchá nad Parnou – 16. 1. 1996 Trnava

Športovec, atlét

Študoval na gymnáziu v Trnave a v Bratislave, kde navštevoval vysokú školu. Držiteľ viacerých ľahkoatletických rekordov, v trojskoku, skoku do diaľky. V r. 1931 bol v tabuľkách atlétov Československa na druhom mieste. Jeho ocenenia sa nachádzajú v Múzeu telesnej kultúry v Bratislave.

Zachara, Ján

27. 8. 1928 Kubra pri Trenčíne

Športovec

Jeho meno je pojmom v boxe. Prvýkrát vstúpil do ringu na majstrovstvách Slovenska v r. 1944, kde získal 3. miesto. Celkovo sa stal štyrikrát majstrom ČSR. V r. 1952 sa stal olympijským

víťazom v Helsinkách (Fínsko) v hmotnosti do 57 kg. Dovedna boxoval v 430 zápasoch, z čoho vyhral 365 zápasov. Po svojej športovej kariére sa venoval trénerstvu boxerov Spartaku Dubnica. V r. 1952 bol ocenený titulom majster športu, v r. 1958 zaslúžilý majster športu. V r. 1997 získal Olympijský rad v striebre, stal sa Čestným členom SOV a v r. 2000 získal Zlaté kruhy SOV. V r. 2003 mu prezident SR udelil štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy. SOV každoročne udeľuje Cenu Janka Zachara pre trénera mládeže, ktorý dlhodobo aj aktuálne dosahuje vynikajúce výsledky.

28. AUGUST

Krman, Daniel

28. 8. 1663 Omšenie – 30. 9. 1740 Bratislava

Spisovateľ, farár

Navštevoval školy alebo súkromných učiteľov, medzi inými aj v Sobotišti. Študoval na gymnáziu vo Vratislavi (Poľsko), teológiu na univerzitách v Lipsku a Wittenbergu (Nemecko). Pôsobil ako rektor na evanjelických školách v Ilave a v Mošovciach, ako evanjelický farár v Starej Lúke, Myjave, Žiline a Bardejove. Patril medzi najvýznamnejších slovenských cirkevných a kultúrnych dejateľov a barokových spisovateľov.

29. AUGUST

Butko, Ján JUDr.

29. 8. 1923 Zvončín – 29. 5. 2006 Trnava

Pedagóg, tréner, telovýchovný funkcionár

Patrí medzi zakladateľov atletického oddielu v Slávii Trnava. V r. 1950 priviedol basketbalistky SK Železničiar k titulu majsteriek Slovenska. Potom sa venoval hádzanej. Učil na SPŠ strojníckej, potom prešiel na SPŠ dopravnú.

Krajčovič, Štefan

29. 8. 1911 Trakovice – 4. 1. 1997 Ravenna, Taliansko

Stredoškolský pedagóg, maliar, kňaz

Teologické štúdiá absolvoval v Ľublani (Slovinsko) v r. 1935 a v Bratislave v r. 1943. V r. 1939 – 1943

vyučoval prírodopis, zemepis a spev na gymnáziu v Trnave. V r. 1950 emigroval do Talianska.

Molnár, Titus Ján ThDr.

29. 8. 1798 Trnava – 17. 5. 1857 Komárno

Stredoškolský pedagóg, kňaz

Člen benediktínskej rehole. Vyštudoval v Trnave a v Pannohalme (Maďarsko). Učil na gymnáziu v Trnave a v r. 1846 – 1856 bol predstavený rehoľného domu v Komárne. Autor učebnice teológie.

Prešnajderová-Rybáriková, Magdaléna

29. 8. 1920 Rajec – 16. 2. 2011 Sered'

Akademická maliarka, pedagogička

V r. 1939 – 1944 študovala na ŠVŠT v Bratislave, oddelenie kresby a maľby. Venovala sa maľbe klasickeho portrétu, zátišia, námety často čerpala z prírody. Pôsobila dlhšiu dobu ako stredoškolská profesorka na gymnáziu v Seredi. Poslednýkrát vystavovala v r. 2010 v Prezidentskom paláci v Bratislave.

Schurmann, Maximilián

29. 8. 1890 Štvrtok na Ostrove – 24. 3. 1960 Bratislava

Maliar

V r. 1907 – 1914 študoval na AVU vo Viedni (Rakúsko) (prof. Griepenkerl, Bacher), potom na Akadémii Julien v Paríži (Francúzsko). Od r. 1918 žil v Nitre, kde v r. 1925 – 1931 viedol súkromnú maliarsku školu. V r. 1920 – 1928 pracoval v Paríži. R. 1938 si otvoril v Bratislave súkromnú maliarsku školu. V r. 1941 – 1945 pôsobil ako profesor na Oddelení kreslenia a maľovania bratislavskej SVŠT.

30. AUGUST

Ďurovič, Ján prof., ThDr., PhDr.

30. 8. 1894 Lehota nad Rimavicou – 26. 11. 1955

Skalica

Farár, vysokoškolský pedagóg

Gymnázium študoval v Rimavskej Sobote, teologické vysokoškolské štúdiá absolvoval v Prešove, Berlíne, Lipsku (Nemecko), Prahe (Česko).

Teologické vzdelávanie si dopĺňal aj filozofickým štúdiom. Od r. 1919 bol evanjelickým kaplánom v Martine, Hybiach. V r. 1921 – 1924 kňaz vo Važci a od r. 1925 pôsobil v Skalici. Počas pôsobenia v Skalici v r. 1934 na Husovej fakulte v Prahe (Česko) dosiahol doktorát teológie a v r. 1938 na UK v Bratislave doktorát filozofie. V r. 1942 sa habilitoval na Slovenskej evanjelicko-teologickej fakulte v Bratislave a v r. 1950 bol menovaný univerzitným profesorom. Venoval sa štúdiu cirkevných dejín a hymnológie. V rozsiahlej práci zhodnotil slovenskú evanjelickú literatúru a cirkevnú tvorbu do tolerancie. Písal i o dejinách mesta Skalice.

Nižnánsky, Jozef

30. 8. 1903 Veľké Brestovany, teraz Brestovany – 7. 3. 1976 Bratislava

Spisovateľ, básnik, novinár, prekladateľ

Gymnázium študoval v Trnave, potom začal študovať Právnickú fakultu UK Bratislava, ktorú nedokončil. Literárnu činnosť začal ako básnik generácie skupiny združenej okolo časopisu Vatra. Najvýraznejšie sa

zapísal do dejín novinárstva na Slovensku ako redaktor novín Slovenská politika. Venoval sa kultúrnym rubrikám. Externe pôsobil i v týždenníku Nový svet a redigoval Slovenský týždenník. V r. 1928 vydal básnickú zbierku Medzi nebom a zemou. Ako novinár sa venoval písaniu historických románov, ktoré vydával na pokračovanie v periodikách. V r. 1945 sa dostal na niekoľko mesiacov do väzenia. Potom pôsobil ako šéfredaktor časopisov Čas v obrazoch a Demokratický týždenník. V r. 1948 pracoval vo vydavateľstve Práca, odkiaľ musel ako politicky nespoľahlivý odísť. V r. 1953 – 1957 pracoval vo vydavateľstvách pre deti a mládež ako prekladateľ. Patrí medzi najčítanejších slovenských spisovateľov. Svojimi novinárskymi aktivitami sa zaraďuje medzi najvýznamnejšie osobnosti slovenskej žurnalistiky 20. storočia.

Paulovič, Augustín

pseud. Podlesák

30. 8. 1850 Bučany – 1927 Viedeň, Rakúsko

Spisovateľ

Od 80. rokov 19. storočia pôsobil ako úradník a expeditor SSV v Trnave, zapájal sa do spolkovej osvetovej činnosti, po r. 1918 žil vo Viedni (Rakúsko). Autor mnohých mravoučných príbehov, ktoré vychádzali v populárnej Matzenauerovej edícii Lacné čítanie, vydávanej v Horovitzovej trnavskej tlačiarňi. Jeho humorné, zároveň mravoučné divadelné scény vychádzali v edíciách Veselá knižnica a Paulovičove nové smiechoty. Jeho tvorba sa radí pre svoju nenáročnosť k typu jarmočnej literatúry. Jeho rukopisná pozostalosť je uložená v Spolku sv. Vojtecha v Trnave.

Weinwurm, Fridrich

30. 8. 1885 Borský sv. Mikuláš – 1942

Architekt

Študoval v Nemecku, kde potom do I. sv. vojny aj pracoval. Patril k priekopníkom presadzujúcim nové architektonické myšlienky. Svojou čistou, puristickou architektúrou sa najviac priblížil k filozofii loosovskej „novej vecnosti.“ Administratívna budova žilinskej továrne na portlandský cement z r. 1924 (ktorú navrhol v spolupráci s A. Wiesnerom) bola publikovaná vo viacerých zahraničných časopisoch. Viaceré jeho diela, napr. palác Fénix, vila Livia v Piešťanoch, Sanatórium Dr. Holzmana v Hornom Smokovci, vila Dr. Tománka v Karlovej Vsi a mnohé ďalšie tvoria klenotnicu slovenskej avantgardnej architektúry. Bol predsedom Spoločnosti pre hospodárske a kultúrne styky s novým Ruskom. Za slovenského štátu bol väznený v Ilave. Zastreli ho pri pokuse o ilegálny prechod hraníc s Maďarskom na jar v r. 1942, keď sa chcel dostať do Ruska.

31. AUGUST

Jedlička, Vladimír

31. 8. 1932 Cífer

Kňaz

Maturoval na trnavskom gymnáziu, potom vyštudoval Pedagogickú fakultu UK, po promócií pôsobil na Pedagogickej škole v Lučenci. Po základnej vojenskej službe tri roky učil na slovenskom lýceu v Oravskej Jablonke (Poľsko), potom na Pedagogickom inštitúte v Martine a na Pedagogickej fakulte univerzity v Banskej Bystrici. V septembri 1969 sa zapísal na štúdium na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte KU v Prahe (Česko) so sídlom v Litoměřiciach (Česko). Ako katolícky kňaz pôsobil tri roky v Jablonném pod Ještědem, jedenásť rokov v Mimoni, tri a pol roka v Bohušoviciach nad Ohří, šesť rokov v Králikoch (Česko). Od januára 2000 rektor kostola v kláštornej ústave Červenka pri Olomouci (Česko).

Vašicová, Jarmila (rod. Hoffmannová)

31. 8. 1935 Piešťany – 24. 5. 1996 Banská Bystrica

Operná, operetná speváčka

V r. 1950 – 1953 študovala balet a v r. 1955 – 1960 spev na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. Počas štúdia bola dva roky sólistkou Lúčnice, potom v r. 1960 – 1970 sólistkou spevohry Novej scény v Bratislave, od r. 1970 opery Divadla J. G. Tajovského v Banskej Bystrici. Na Novej scéne vytvorila vyše 30 postáv, v ktorých uplatnila svoj herecký a spevácky talent. Ocenená premiami Zväzu slovenských dramatických umelcov. V r. 1989 zaslužila umelkyňa.

1. SEPTEMBER

Babulík, Vojtech

1. 9. 1909 Nemšová – 2. 3. 1997 Pezinok

Salezian, pedagóg

Teológiu študoval v Turíne (Taliansko), kde získal diplom profesora-katechéty pre stredné školy. Po absolvovaní prírodovedného štúdia na SVŠT v Bratislave pôsobil ako profesor fyziky a matematiky na biskupskom slovenskom gymnáziu v Trnave. Od r. 1945 pôsobil ako farár v Šaštíne, v Moravskom Jáne, v Gáni. Oblúbený kazateľ v rozhlase i na početných ľudových misiách. Ostalo po ňom vyše sto zošitov s rukopismi kázaní a prednášok.

Hejzlar, Gabriel prof., PhDr.

1. 9. 1894 Malé Poříčí u Náchodu, Česko – 17. 3. 1972 Brno, Česko

Stredoškolský, vysokoškolský pedagóg

Historik umenia a starých kultúr. Jeho aprobácia bola latinčina – gréčtina. Učil na gymnáziách v Lučenci, v Trnave (1922 – 1933), potom odišiel do Brna, kde pôsobil na Masarykovej univerzite. Venoval sa histórii antického Grécka a Ríma a histórii Etruskov.

Hutta, Pavol Ing.

1. 9. 1890 Dechtice – 5. 1. 1960 Dechtice

Polnohospodár, redaktor

Študoval na gymnáziu v Trnave, hospodársku akadémiu v Magyaróváre (Maďarsko). V r. 1919 hospodársky inšpektor referátu Ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska, neskôr pracovník štátnych výskumných ústavov poľnohospodárskych v Bratislave. V r. 1923 – 1928 hlavný redaktor Hospodárskeho obzoru, od r. 1923 redaktor Slovenského hospodára. Člen Československej akadémie zemiedelskej, Slovenskej ovocinárskej spoločnosti, spoluzostavovateľ Ľudového hospodárskeho kalendára.

Jakubec, Štefan

1. 9. 1896 Voderady – 1944

Novinár

Redaktor športovej časti politického a spoločenského časopisu Slovák. Od r. 1928 vydavateľ a hlavný redaktor týždenníka Športový týždeň. V r. 1933 hlavný redaktor Športu. Od r. 1934 pôsobil ako športový komentátor. Jeden z prvých športových novinárov na Slovensku, organizátor športovej organizácie na Slovensku. Spoluautor prvej slovenskej knihy o futbale a jeho organizácii. Zostavovateľ publikácie o XI. olympijských hrách v Berlíne.

Jelínek, Václav

1. 9. 1731 Praha, Česko – 17. 7. 1823 Trnava

Kníhtlačiar

Od r. 1764 žil v Trnave, od r. 1788 majiteľ tlačiarne. Vydal významné diela bernolákovcov. Prostredníctvom tlačiarne sa významne zúčastnil na kultúrno-literárnom živote v období národného obrodovania.

Lichnerová, Alžbeta

1. 9. 1910 Zvolen – 17. 9. 2000 Trnava

Ľudová umelkyňa

Napísala a vydala viaceré knihy o háčkovaní. Mnohé z nich mali mnohotisícové náklady, napr. Čaro výšivky, Háčkovaná čipka a iné. Bola lektorkou kurzov háčkovania v Trnave. Ako členka poradného zboru Ľudovej umeleckej tvorivosti robila praktické a odborné školenia po celom Slovensku. Zamerala sa na štúdium vzorov výšiviek západoslovenského kraja, konkrétne z okolia Trnavy.

Lysoněk, Anton

1. 9. 1921 Madunice – 1. 6. 1980 Madunice

Herec, bábkoherec

Pôsobil v divadle v Žiline, Nitre. Jeho komediálne kreácie sa vyznačovali dynamickosťou a výraznou mimikou. Autor bábkovej hry Kapsa, potras sa! a hry na motívy ľudovej rozprávky Figliar Matej.

2. SEPTEMBER

Bettelheim, Felix Albert

2. 9. 1861 Hlohovec – 4. 4. 1890 Baltimore, USA

Lekár

Medicínu študoval v San Franciscu (USA). Pôsobil ako lekár vo väznici St. Quentin (USA), v r. 1883 ako hlavný lekár Spoločnosti panamského prieplavu a železnice. V r. 1889 absolvoval študijný pobyt na viacerých európskych klinikách. Zakladateľ a hlavný lekár prvej nemocnice v Paname. Venoval sa boju proti tropickým chorobám.

Búran, Cyril ThDr.

2. 9. 1928 Jablonica – 8. 9. 2006 Galanta

Kňaz, salezián

K saleziánom Dona Bosca vstúpil vo Svätom Beňadiku. Pokračoval v pedagogickom štúdiu v Trnave, zmaturoval v r. 1950 v Galante. Bol deportovaný do Čiech, odkiaľ ušiel do Turína (Taliansko), kde absolvoval teologické štúdiá. Absolvent Katolíckej univerzity v Belgicku. Od r. 1964 pôsobil ako profesor cirkevného práva na Saleziánskej vysokej škole teologickej v Padove (Taliansko). Od r. 1971 pracoval v pastorácii ako farár v Janove (Taliansko) a v Mannheime (Nemecko).

Mocko, Zdenko

2. 9. 1930 Nové Zámky – 1. 11. 1997 Galanta, poch. Sered'

Geograf

Prorektor Ekonomickej univerzity v Bratislave, významný geograf, podporoval študentov geografie, vo svojich prácach sa zamerával aj na hodnotenie vinných oblastí Slovenska. Zberateľ a mecén výtvarného umenia. Žil v Trnave.

Polkoráb, Štefan

2. 9. 1896 Pezinok-Cajla – 14. 10. 1951 Bratislava

Akademický maliar

V r. 1911 – 1913 sa pripravoval na výtvarné štúdium u G. Mallého v Bratislave, v r. 1913 – 1917 a v r. 1919 – 1922 študoval na AVU v Prahe (Česko). Jeden čas býval v Suchej nad Parnou, od r. 1926 v Trnave, kde mal aj svoj ateliér. Bol známy svojou

portrétnou tvorbou, krajinami a zátišími z prostredia Trnavy a jej okolia. Zaujal ho aj motív vinohradníckych prác a dedinských detí. V r. 1932 portrétoval v Topoľčiankach prezidenta republiky T. G. Masaryka.

Srholec, Michal Ing.

2. 9. 1941 Skalica

Komunálny politik

Štúdium na Vysokej škole zemědělskej v Brne (Česko) odbor prevádzková ekonomia ukončil v r. 1965. Od r. 1966 – 1990 pracoval na JRD v Skalici. V r. 1990 bol zvolený za predsedu MsNV a potom za primátora mesta Skalica. Funkciu primátora vykonával do r. 2002. Je podpredsedom občianskeho združenia Vinna cesta Záhorie.

3. SEPTEMBER

Bartonek, Gejza

tiež Bartonek, Gejza

3. 9. 1854 Suchá nad Parnou – 11. 2. 1930 Budapešť, Maďarsko

Fyzik, učiteľ

Študoval na gymnáziu v Trnave a Bratislave, matematiku a fyziku na univerzite v Budapešti. V r. 1886 – 1895 profesor fyziky na inštitúte pre prípravu učiteľov meštianskych škôl, od r. 1895 prvý riaditeľ Eötvösovho kolégia pre ďalšie vzdelávanie stredoškolských profesorov v Budapešti. Zaslúžil sa o rozvoj sústavy a vzrast úrovne ďalšieho vzdelávania stredoškolských profesorov, prispieval do odborných časopisov.

Grünner, Tibor

3. 9. 1927 Trnava

Textár, dramaturg, libretista

Patrí k významným osobnostiam slovenskej populárnej hudby, do ktorej zasiahol predovšetkým ako textár v období r. 1957 – 1990. Študoval v Trnave na osemročnom gymnáziu, neskôr na obchodnej škole. Študoval hru na husle v Trnave. Pracoval v bankových inštitúciách. Bol členom Posádkovej hudby v Bratislave. Pracoval vo VUS v Bratislave a v Československom rozhlas v Bratislave. Autor

textov k populárnej hudbe. Je držiteľom niekoľkých ocenení Bratislavská lýra (1972, 1974). Venoval sa aj ľudovej a dychovej hudbe. V r. 2011 získal Pamätnú medailu predsedu TTSK.

Puškár, Anton prof., Ing., DrSc., Dr.h.c.

3. 9. 1939 – 14. 5. 2006 Žilina

Vysokoškolský pedagóg

Začal študovať na Vysokej škole železničnej v Prahe (Česko) v r. 1958 a po jej presťahovaní a premenovaní štúdium dokončil v r. 1963 na Vysokej škole dopravnej v Žiline. Po promócii tu začal pracovať na Katedre mechanickej technológie Fakulty strojníckej a elektrotechnickej (F SET), neskôr na Katedre materiálového inžinierstva. V r. 1971 po habilitácii bol menovaný docentom, v r. 1977 získal hodnosť DrSc. a v r. 1978 bol menovaný profesorom. V r. 1976 – 1980 pôsobil ako prodekan pre vedeckovýskumnú činnosť F SET, prorektor Vysokej školy dopravy a spojov v Žiline (VŠDS) pre vedu a v r. 1983 – 1990 bol rektorom tejto vysokej školy. Autor a spoluautor viacerých vedeckých monografií, mnohých vedeckých prác, odborných článkov. Držiteľ viacerých patentov, vynálezov a zlepšovacích návrhov. Absolvoval stáže v Anglicku, USA, Rusku, ap. Bol členom redakčnej rady časopisu Kovové materiály a šéfredaktorom časopisu Materiálové inžinierstvo.

4. SEPTEMBER

Blažo, Martin

4. 9. 1925 Trnava – 24. 7. 2004 Trnava

Športový tréner

Už ako študent sa venoval športu. Najskôr sa venoval ľahkej atletike, neskôr futbalu. Ako 15-ročný sa prepracoval do kolektívu dorastu a ako 17-ročný bol zaradený medzi mužov. Zaujímal sa o výchovu mladších futbalistov a preto sa v r. 1946 zúčastnil trénerského kurzu. V r. 1973 ukončil štúdium pre trénerov na Fakulte telovýchovy a športu. Dlhé roky patril medzi obetavých trénerov mládežníckych družstiev Spartaka Trnava. Medzi významnými futbalistami Slovenska je veľa jeho zverencov. S dorastencami

často siahol po majstrovskom titule. Bol funkcionárom Spartaka Trnava. Jeho pamiatku si spartakovci každoročne uctievajú žiackym turnajom v halovom futbale. Za svoju prácu získal viacero ocenení, stal sa držiteľom titulu vzorný tréner. Dostal ocenenie mesta Trnava za rok 2000 – Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

Hallon, Pavol MVDr.

4. 9. 1925 Sobotište – 10. 10. 2004 Malacky

Veterinárny lekár, filatelista

Gymnázium študoval v Skalici. V r. 1944 začal študovať na Prírodovedeckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Po skončení vojny prestúpil na vysokú školu veterinárnu do Brna (Česko). Ako veterinár pracoval v Gajároch, neskôr v Malackách. Je autorom mnohých regionálnych monografií, venoval sa písaniu o filatelii a regionálnej histórii. Neskôr pracoval ako mestský kronikár v Malackách. K jeho najvýznamnejším prácam patria publikácie: Poštovníctvo na Záhorí, za ktorú bol v r. 1988 ocenený, Pamätníci františkánskeho gymnázia v Malackách 1927 – 1945, Z dejín malackej farnosti, Štyristo rokov malackého školstva. V r. 2001 mu bolo udelené ocenenie Pálfiho srdce za publikácie Dejiny františkánskeho chrámu a Poštovníctvo na Záhorí. V r. 2008 Pálfiho srdce in memoriam za celoživotné dielo v oblasti histórie.

Moravec, Milan

4. 9. 1923 – 20. 7. 2002

Športovec, tréner

Futbalista Hlohovca, Trnavy a Slovana Bratislava. V sezóne r. 1967/1968 – 1971/1972 pôsobil ako tréner v Lokomotive Košice, v r. 1971/1972 – 1973/1974 v Tatrane Prešov, v r. 1976/1977 v Spartaku Trnava.

5. SEPTEMBER

Krippel, Móríc Ing.

5. 9. 1867 Kátlovce – 23. 11. 1945 Šoproň, Maďarsko

Lesný inžinier

V r. 1887 – 1890 študoval lesníctvo na Baníckej a lesníckej akadémii v Banskej Štiavnici. Od r. 1880 pomocný lesník v Banskej Bystrici, od r. 1893 na

lesnej správe Gheorghieni, v r. 1904 hlavný lesník, v r. 1907 lesmajster, od r. 1908 vedúci Katedry lesnej ťažby a lesného priemyslu Vysokej školy banickej a lesnickej v Banskej Štiavnici, v r. 1919 – 1938 v Šoproni, prednášal lesnú ťažbu, lesný priemysel, lúkarstvo, pasienkarstvo, poľovníctvo a náuku o zbraniach.

Kumprecht, Ladislav prof., DrSc.

5. 9. 1905 Uherský Brod, Česko – 8. 9. 1991 Piešťany

Vedecký pracovník, vysokoškolský pedagóg

Po skončení štúdia na Prírodovedeckej fakulte T. G. Masaryka v Brne (Česko) pôsobil na viacerých školách v Trnave, Trenčíne a v Piešťanoch. Publikoval populárno-vedecké články, zostavil učebnice pre poľnohospodárske školy. Od r. 1962 pôsobil ako odborný asistent na Katedre biológie Pedagogickej fakulty UK v Bratislave so sídlom v Trnave. Okrem príspevkov týkajúcich sa biocenózy piešťanského okolia, sa zaoberal prevenciou pohybovej sústavy a problémami únavy. Je autorom vysokoškolských skript Biológia dieťaťa.

Magdolen, Štefan

5. 9. 1925 Chynorany – 3. 8. 1997 Trnava

Kňaz, literát, redaktor

Od r. 1968 pracoval v Spolku sv. Vojtecha v Trnave, najskôr ako knihovník, neskôr vo vydavateľskom oddelení. V r. 1968 – 1997 bol technickým redaktorom a zodpovedal za grafickú úpravu Duchovného pastiera. Neskôr bol samostatným redaktorom.

Tablic, Bohuslav

5. 9. 1769 České Brezovo – 23. 1. 1832 Hontianske Moravce-Kostolné Moravce

Spisovateľ, historik, prekladateľ

Študoval na gymnáziu v Dobšinej, na evanjelickom lýceu v Bratislave a na univerzite v Jene (Nemecko), kde sa popri štúdiu filozofie a teológie venoval aj literárnej histórii, estetike, medicíne, angličtine a francúzštine. Pôsobil ako evanjelický kazateľ v Horných Rykynčiciach a ako farár v Acsi (Maďarsko), v Skalici a v Kostolných Moravciach. Literárnej tvorbe a prekladateľskej činnosti sa začal venovať už počas štúdií v Jene (Nemecko).

6. SEPTEMBER

Csölle, Gergely

6. 9. 1972 Dunajská Streda – 30. 5. 2005 Lehnice

Športovec

Kickboxer, člen klubu Guard Bratislava, niekoľkonásobný majster Slovenska v štýle fullkontakt. Jeho najväčšími úspechmi bolo 2. miesto na ME v Leverkusene (Nemecko) v r. 1998, 3. miesto na MS v Caorle (Taliansko) v r. 1999 a 1. miesto na MS v Prahe (Česko) v r. 2000.

Kubik, Jozef

6. 9. 1850 Galanta – 4. 5. 1887 Nevidzany

Cirkevný spisovateľ

Filozofiu a teológiu študoval v Ostrihome (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán v Budmericiach, v Kamenici nad Hronom, vo Veľkých Ludaniciach, potom ako farár v Nevidzanoch. Autor poviedok a kázni. Publikoval v časopisoch.

Šimko, Ľudovít MUDr.

6. 9. 1859 Martin – 13. 8. 1945 Senica

Lekár, politik, signatár Martinskej deklarácie slovenského národa, publicista

Študoval na gymnáziu v Martine, kde sa zapojil do národno-kultúrnej práce v rámci činnosti Slovenského spevokolu. Po zrušení martinského gymnázia v r. 1874 prestúpil do Prešova. Študoval medicínu na univerzite vo Viedni (Rakúsko). Počas štúdií vo Viedni bol pokladníkom a neskôr predsedom slovenského akademického spolku Tatran. Od r. 1884 pôsobil ako súkromný lekár v Senici, neskôr ako okresný lekár. Bol osobným lekárom J. M. Hurbana. Ako člen Slovenskej národnej strany sa zúčastnil volebných bojov na podporu slovenských kandidátov za poslancov do uhorského snemu, za čo bol súdne stíhaný. Bol členom SNR a v r. 1918 – 1920 poslancom Revolučného národného zhromaždenia. Zastával viacero funkcií v evanjelickej cirkvi. Bol predsedom správy Roľníckej vzájomnej pokladnice v Modre a Hospodárskeho družstva v Senici. Bol propagátorom včelárstva.

7. SEPTEMBER

Bigas, Jozef Ing., kpt.

7. 9. 1973 – 19. 1. 2006 Hejce, Maďarsko

Dôstojník

Vyšťudoval vojenskú vysokú školu v Liptovskom Mikuláši. Po jej absolvovaní pracoval na ministerstve obrany. Pochádzal z Hlohovca. Tragicky zahynul počas návratu slovenských vojakov z misie KFOR z Kosova. Vojenské lietadlo havarovalo neďaleko maďarskej obce Hejce. V tejto misii pôsobil 6 mesiacov vo funkcii náčelníka pracoviska MO SR.

Glončák, Alojz Ing., CSc.

7. 9. 1940 Veľké Borové – 23. 7. 1981 Sereď

Pedagóg, metalurg

Študoval v Sereďi na VŠT v Košiciach. Profesor na Strojníckej fakulte SVŠT v Bratislave, neskôr na SPŠ chemickej v Šali. Autor štúdií o fyzikálnej metalurgii a medzných stavoch materiálov, spracovaní kovov a využití ultrazvuku, ktoré uverejňoval v odbornej tlači.

Šablatura, Svätopluk

7. 9. 1929 Skalica

Dabingový režisér, filatelista

V r. 1957 založil vo filmových ateliéroch na Kolibe prvé slovenské dabingové štúdio. Réžii slovenského dabingu sa venoval približne štyridsať rokov. V r. 1957 – 2000 pracoval v Slovenskej televízii. Režiroval veľké množstvo známych dabingov, vrátane filmu Snehulienka a sedem trpaslíkov a Winnetou III. Počas svojho pôsobenia v dabingu vypracoval aj zborník pod názvom Umenie dabovať. Pracoval aj ako pomocný režisér v Slovenskom filme, napr. pri filmoch Kozie mlieko a Pole neorané. Je taktiež filatelistom a súdnym znalcom pri oceňovaní známok.

Viktory, Gustáv

pseud. Ján Guvik, Ondrej Daranský, Ondro Baran
7. 9. 1914 Trnava – 24. 12. 1975 Trnava

Evanjelický farár, spisovateľ, literárny historik, prekladateľ

Študoval na Teologickej fakulte v Bratislave a na univerzite v Štokholme a v Uppsale (Švédsko). Pôsobil ako katechéta a farár v Bratislave. Od r. 1960 až do smrti pôsobil v Trnave. Prekladal z latinčiny, nemčiny, švédštiny, dánštiny a nórčiny. Zanechal po sebe rozsiahle literárne dielo. V r. 1993 mu bola odhalená pamätná tabuľa na Evanjelickom kostole. V r. 1998 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam.

8. SEPTEMBER

Bachratý, Emil

8. 9. 1931 Pusté Úľany

Športovec

Študoval na Priemyselnej škole elektrotechnickej v Bratislave. Pôsobil ako technik Energoprojektu v Bratislave, potom Elektrovodu v Bratislave. Hral kolký aj futbal za Sokol Bratislava. Od r. 1950 kolkár Dynama Bratislava, od r. 1958 reprezentant ČSR v kolkoch. Účastník majstrovstiev Európy, majstrovstiev sveta.

Dúbravský, Ferdinand

8. 9. 1850 Borský Sv. Jur – 19. 6. 1926 Modra

Prozaik, publicista

Gymnázium navštevoval v Strážnici (Česko) a v Skalici. Po skončení gymnaziálnych štúdií pracoval ako notársky pisár, výpomocný učiteľ a redaktor v Skalici. V rokoch 1. sv. vojny pôsobil na Morave. Po r. 1918 sa vrátil do Skalice, kde účinkoval ako administrátor a redaktor časopisov Sloboda a Obzor. Od r. 1924 žil a tvoril v Modre. Bol veľmi aktívny publicista. Autor zbierky básní Skromnenky a macošky. Napísal a vydal vyše štyridsať titulov rôznych prozaických žánrov. Písal divadelné hry, humoresky. Najznámejšími dielami

sú: Mlynár Kolanda, Náruživost, Lakomstvo a láska, Krvavý hostinec a iné povesti, Tajnosti rybníka mníchov a iné.

Resely, Michal

8. 9. 1713 Horné Saliby – 4. 7. 1892 Šamorín

Kňaz, botanik

Študoval v Trnave. Pôsobil ako kaplán v Lúcnici, Dunajskej Strede a v Šamoríne. Venoval sa botanickému výskumu Malých Karpát a Žitného ostrova. Autor štúdie o chorobách rastlín. Publikoval v odborných časopisoch.

Sabo, Jozef

8. 9. 1936 Vrbové

Riaditeľ, komunálny politik

V r. 1957 začal pracovať na ONV v Piešťanoch. V r. 1960 – 1963 pôsobil ako tajomník Národného výboru v Šípkovom, v r. 1964 – 1967 ako predseda JRD v Šípkovom. V r. 1967 prišiel do Vrbového a stal sa predsedom JRD. Od r. 1975 pracoval na JRD v Krajnom ako obchodno-technický námestník. V r. 1985 pracoval na JRD v Piešťanoch a po rozdelení družstva do Kocuríc ako riaditeľ Poľnohospodárskeho výrobného-obchodného družstva. Pri prvých komunálnych voľbách v r. 1990 kandidoval na primátora mesta Vrbové. Túto funkciu vykonával do r. 1997.

9. SEPTEMBER

Medgyes, Jozef

9. 9. 1961 Komárno – 12. 5. 1997 Dunajská Streda

Športovec

Ako dorastenec a neskôr aj senior hral futbal za Spartak Trnava. Reprezentoval ČSSR v tíme od 18 aj od 21 rokov. Počas základnej vojenskej služby hral za Cheb (Česko), po vojenskej službe začal pôsobiť v Dunajskej Strede. Neskôr sa stal hráčom nemeckého tretoligového Wismut Aue, odkiaľ prešiel do tureckého prvoligového klubu Altay Imer. V r. 1993 sa vrátil domov, hral za Gabčíkovo a napokon za Komárno. Choroba mu však bránila ďalej hrať, preto sa dal na trénerskú dráhu, naposledy pôsobil v Báci.

Pantůček, Miloslav

9. 9. 1897 Veselá, Česko – 3. 10. 1965

Stredoškolský profesor

Od r. 1925 učil slovenčinu na gymnáziu v Trnave. S príchodom Slovenského štátu odišiel do Protektorátu Čechy a Morava, počas ktorého bol uväznený a pozbavený miesta stredoškolského profesora. Až po 2. sv. vojne mohol zase učiť, poslednýkrát na gymnáziu v Hradci Králové (Česko).

Polák, Karol prof., Ing., DrSc.

9. 9. 1932 Palárikovo

Vysokoškolský pedagóg, rektor

V r. 1957 absolvoval strojnú inžinierstvo na SVŠT v Bratislave, kde potom pôsobil ako asistent. Absolvoval krátkodobé stáže doma i v zahraničí. V r. 1986 – 1990 vedúci katedry tvárnenia, dekan dvoch fakúlt. Od r. 2005 doteraz je rektorom Vysokej školy v Sládkovičove. Vo svojej vedecko-výskumnej činnosti v oblasti strojárnej technológie sa zamerával na tvárnenie a špeciálne technológie. Spoluzakladateľ vedeckej školy so zameraním na vysokoparametrické technológie. Jeho publikačná činnosť predstavuje odborné práce, monografie, učebnice, skriptá. Je členom vedeckých spoločností a rád, spolupracuje na zahraničných projektoch v rámci Európskej únie. V r. 2011 získal Čestné občianstvo TTSK.

Siváček, Vladimír PhDr., PaedDr.

9. 9. 1942 Trnava – 31. 8. 2005 Veľký Krtíš

Kultúrny pracovník, publicista, bábkár

V r. 1976 – 1990 bol prvým riaditeľom Galérie Jána Koniarka v Trnave. Od r. 1991 riaditeľ Múzea bábkarských kultúr a hračiek Modrý Kameň. Spracoval významné časti histórie bábkarstva na Slovensku, založil zbierku divadelných bábok. Venoval sa dejinám výtvarného umenia trnavského regiónu, napísal prácu Výtvarní umelci trnavského okresu (1980), Dejiny Trnavy – časť Výtvarné umenie 20. storočia v Trnave (1983), Pútnik životom: P. Teodor Jozef Tekel františkán – akad. maliar (2001), Medailér W. Schiffer (1990) a iné.

Tomašovič, Michal

9. 9. 1919 Biňovce – 24. 5. 1999 poch. Biňovce

Kňaz

Gymnázium navštevoval v Trnave a v Malackách, kde v r. 1942 maturoval. Teológiu študoval v kňazskom seminári v Nitre a na bohosloveckej fakulte v Bratislave. Za kňaza bol vysvätený v Bratislave 22. júna 1947. Kaplánoval v Šamoríne, Gajároch a vo Veľkom Záluží. Ako farár pôsobil v Blahovej, Radošovciach, Dolnom Piali a v Hrádku nad Váhom. V r. 1992 odišiel na odpočinok, ktorý trávil v Trstíne.

10. SEPTEMBER

Alexy, Jozef

10. 9. 1901 – 13. 6. 1964

Včelár

Významný piešťanský včelár. Po ukončení činnosti kominárskeho majstra pôsobil ako včelmajster. Po vzniku Slovakofarmy v Hlohovci sa zaoberal získavaním včelieho jedu a materskej kašičky. Na včelárnenie získal aj svojho brata, maliara, národného umelca Janka Alexyho.

Jaura, Miroslav

10. 9. 1901 Doudleby n. Orlicí, Česko – 9. 8. 1974

Trnava

Zbormajster, dirigent

Študoval na Učiteľskom ústave v Modre. Pôsobil v Zohore a Horných Salibách. V r. 1928 – 1951 učiteľ v Trnave, od r. 1951 riaditeľ školy v Hrnčiarovciach nad Parnou. V r. 1931 – 1946 dirigent spevokolu Bradlan v Trnave.

Monček, Michal

10. 9. 1935 Červený Kameň

Herec

Patrí k zakladajúcim členom Divadla pre deti a mládež v Trnave, do ktorého nastúpil po odchode z Divadla J. G. Tajovského vo Zvolene. Od čias štúdií sa vypracoval na výraznú hereckú osobnosť s nezameniteľným originálnym prejavom. Počas svojej kariéry vytvoril celý rad rolí domáceho a svetového repertoáru. Okrem divadla spolupracoval aj so Slovenskou televíziou. Za prínos v oblasti umeleckej

činnosti získal v máji 2010 Pamätnú medailu predsedu TTSK.

Pálffy, Peter

tiež Pálfi, Peter

10. 9. 1899 Seebaum pri Korneuburgu, Rakúsko – 27. 10. 1987 Viedeň, Rakúsko

Maliar

Mladosť strávil na panskom sídle v Smoleniciach. V r. 1933 – 1945 žil na hrade Červený Kameň a v Smoleniciach. V r. 1942 – 1943 pracoval na plánovaní kultúrneho centra a umeleckej kolónie na jednom z rodinných kaštieľov v Chltenici. Od r. 1945 žil v Rakúsku. Jeho obrazy sa nachádzajú v SNG v Bratislave a na hrade Červený Kameň.

11. SEPTEMBER

Andrášik, Štefan

11. 9. 1924 Kľačany – 20. 9. 1983 Sered'

Hutník

V r. 1955 – 1960 riaditeľ závodov SNP v Žiari nad Hronom, potom Niklovej huty v Seredi. Organizátor výstavby a rozvoja hutníctva.

Banyák, Štefan

11. 9. 1938 Veľké Blahovo

Muzikant, primáš

Študoval na ZUŠ v Bratislave, diaľkovo ukončil Ľudové konzervatórium v Bratislave. Ako 14-ročný založil svoju prvú skupinu. Bol členom profesionálneho Vojenského súboru Víta Nejedlého v Prahe (Česko). Založil Občianske združenie dunajskostredských rómskych muzikantov. Od r. 2004 organizuje spomienkovú slávnosť Jánoša Bihariho. Na jeho podnet sa stala Dunajská Streda v r. 2006 Medzinárodným pútnickým mestom rómskych

muzikantov. Je nositeľom významných ocenení. V r. 2004 dostal cenu Ministerstva kultúry SR za celoživotný prínos v oblasti hudby a kultúry, v r. 2005 dostal cenu Ministerstva kultúry Maďarskej republiky za rozvoj rómskej hudby a medzinárodnej spolupráce, v r. 2007 ho za celoživotné dielo ocenil predseda TTSK Pamätnou medailou a v r. 2008 dostal ocenenie inštitútu Rajkó Zenekar Budapest (Maďarsko) za svetový prínos a rozvoj rómskej muziky. Nositeľ Ceny primátora Dunajskej Stredy. Dňa 20. augusta 2012 od maďarského veľvyslanca na Slovensku prevzal Strieborný maďarský kríž za zásluhy v oblasti hudobnej tvorby.

Bulla, Marián Mgr.

11. 9. 1939 Cífer

Pedagóg, muzikológ, publicista

Vyštudoval hudobnú výchovu a literatúru. Absolvoval tiež zbormajsterské kurzy. Pôsobil vo VUS, v Slovenskom filharmonickom zbore, v zborech Slovenskí madrigalisti, Octet singers a Aureus Cantus. Je aktívny v oblasti muzikológie a publicistiky. Pôsobil ako externý pedagóg na Katedre hudobnej výchovy PdF UK v Trnave a Katedre hudobnej teórie Hudobnej fakulty VŠMU v Bratislave. Čestný občan obce Cífer.

Charfreitag, Libor

11. 9. 1977 Trnava

Športovec

Maturoval na Gymnáziu Jána Hollého v Trnave. Na základnej škole a na gymnáziu aktívne športoval a reprezentoval školy v množstve športov. Vrhácké atletické disciplíny ho natoľko zaujali, že sa im začal venovať intenzívnejšie. Získal mnoho titulov majstra Slovenska vo všetkých vekových kategóriách. Začal študovať na Materiálovo-technologickej fakulte STU v Trnave. Štúdium po prvom semestri ukončil, pretože v r. 1997 prijal ponuku študovať na univerzite v USA. Na Southern Methodist University (SMU) v Dallase sa venoval atletike a reprezentoval ju na vysokoškolských majstrovstvách, kde získal dva tituly vysokoškolského majstra USA v hode kladivom a tri tituly v hode bremenom. Utvoril americký vysokoškolský rekord v hode bremenom, ktorý

platí dodnes. V r. 2002 promoval na SMU v Dallase. Devätnásobný majster Slovenska a držiteľ najlepšieho európskeho halového výkonu v hode bremenom. Trikrát sa zúčastnil Svetového atletického finále najlepších atlétov sveta, kde obsadil 2. miesto. Na MS v Helsinkách (Fínsko) v r. 2005 obsadil 9. miesto a na MS v Osake (Japonsko) v r. 2007 vybojoval bronzovú medailu. Majster Európy v r. 2010 v Barcelone (Španielsko). Zúčastnil sa OH v Sydney (Austrália) v r. 2000, Aténach (Grécko) v r. 2004 a v Pekingu (Čína) v r. 2008. Štvornásobný víťaz ankety Atlét roka (2003 – 2005, 2007). V r. 2007 obsadil 2. miesto v ankete Športovec roka.

Orosz, František

1697 Velké Úľany – 11. 9. 1771 Trebišov

Cirkevný spisovateľ

Člen pavlínskej rehole, pôsobil vo viacerých kláštoroch, v r. 1747 magister novicov v Marianostre. Autor náboženských prác, z ktorých viaceré zostali v rukopisoch. Napísal chronológiu uhorských kráľov, vojvodov a krajinských hodnostárov.

12. SEPTEMBER

Binder, Július doc., Ing., Dr.h.c.

12. 9. 1931 Bernolákovo

Projektant, manažér

Študoval na SVŠT v Bratislave. Pôsobil ako projektant a hlavný inžinier rôznych stavieb. Podieľala sa na projektovaní elektrárne Nováky IV a elektrárne na Váhu, čistiarne odpadových vôd v Petržalke a pre Slovnaft, ako aj rôzne ekologické stavby. Zúčastnil sa na projektovaní Gabčíkovej priehrady. Ako riaditeľ investorského štátneho podniku Vodohospodárska výstavba v Bratislave (od r. 1991) sa významne zaslúžil o realizáciu tzv. varianty C a o dokončenie vodného diela Gabčíkovo. Je autorom niekoľkých patentov a zlepšovacích návrhov. V r. 1998 – 2002 bol poslancom Národnej rady SR za HZDS. Držiteľ mnohých významných ocenení. V r. 1993 bol vyhlásený za Najlepšieho manažéra roka, v r. 1994 za Osobnosť roka, v r. 1995 Rad Ľudovíta Štúra I. triedy, v r. 1996 Zlatý dvojkríž ministra kultúry SR, v r. 1998 Medailu Slovenskej komory slovenských inžinierov, Cenu

Štefana Moysesu, v r. 2004 Rytier rádu sv. Gregora Veľkého. V r. 2010 bol uvedený do Siene slávy Slovenského zväzu kanoistiky na divokej vode.

Dóka, Jozef ml.

12. 9. 1948 Sereď – 14. 11. 2011 Bratislava, poch.

Bohdanovce nad Trnavou

Grafický dizajnér

K umeniu mal ako syn fotografa, maliara a monumentalistu Jozefa Dóku veľmi blízko. V r. 1970 – 1976 študoval na VŠVU v Bratislave. Už počas štúdií sa prejavil ako výrazný tvorca plagátov. V r. 1980 sa zúčastnil Bienále plagátu vo Varšave (Poľsko), kde získal ako prvý slovenský výtvarník ocenenie. Bol spoluzakladateľom Trienále plagátu Trnava, prvým predsedom organizačného výboru a v poslednom období jeho čestným predsedom. Zúčastnil sa mnohých súťaží a výstav plagátu doma i v zahraničí. Bol dizajnérom a významným tvorcom značiek, napr. značky Trienále plagátu Trnava, Slovenskej filharmónie, Slovenskej pošty a Galérie Jána Koniarka v Trnave. V r. 2002 založil Prvú Galériu plagátu na ulici – vo výkladoch komerčnej banky na Zámočníckej ulici v Trnave.

Sadloňová, Mária

12. 9. 1938 Modranka

Pedagogička

Ako učiteľka pracuje od r. 1957. Objavovala recitáčné a tanečné talenty. Je neoddeliteľnou súčasťou občianskych obrádov v Trnave, pôsobí ako obradníčka pri sobášoch, občianskych pohreboch, vítaní detí do života. Je moderátorkou a recitátorkou na spomienkových slávnostiach v meste Trnava. V r. 2011 jej bola udelená Cena mesta Trnava.

13. SEPTEMBER

Árvay, Michal

tiež Árvai, Michal

13. 9. 1708 Košice – 15. 2. 1750

Kultúrny historik, učiteľ

Filozofiu a teológiu študoval v Trnave. Prednášal rétoriku a poetiku v jezuitských ústavoch

v Šoproni (Maďarsko), Trnave a v Košiciach, pôsobil ako misionár, neskôr ako diecézny kňaz. Literárne činný, písal básne, venoval sa aj dejinám kultúry v Uhorsku, v diele Res literaria Hungariae (1735) sa pokúsil o prehľad uhorskej literatúry.

Balogh, Bálint

13. 9. 1885 Hódmezővásárhely, Maďarsko – 1. 4. 1945

Galanta

Včelársky odborník, redaktor

Prispieval do rôznych odborných časopisov. Bol hlavným redaktorom časopisu Méhészet (Včelárstvo) a redaktorom časopisov Méh (Včela) a Méhészetünk (Naše včelárstvo). V r. 1919 založil v Galante časopis Méhészújság (Včelárske noviny), ktorý vychádzal do r. 1926.

Bárczi, Gustáv MUDr.

pôv. Kratina, Gustáv

13. 9. 1890 Dvorníky – 9. 8. 1964 Budapešť, Maďarsko

Liečebný pedagóg, defektológ, lekár

V r. 1921 promoval na lekárskej fakulte univerzity v Budapešti. Pôsobil ako učiteľ a lekár na rôznych miestach, v r. 1942 – 1963 riaditeľ vysokej školy pre ďalšie vzdelávanie liečebných pedagógov v Budapešti. Popredný európsky odborník v teórii a praxi liečebnej pedagogiky, prívrženec učenia I. P. Pavlova o nervizme. Tento odbor zdokonalil najmä prácou o kôrovej hluchonemote a sluchovej výchove. Sluchovú výchovu zaviedol do praxe v Maďarsku a v niektorých iných európskych krajinách.

Kahoun, Karol doc.

13. 9. 1930 Boleráz

Výtvarný teoretik, vysokoškolský pedagóg

Študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, odbor dejiny umenia a etnografia. Po štúdiách zostáva pedagogicky pôsobiť na škole, kde za vyše štyridsať rokov vychoval celé generácie umeleckých historikov, pamiatkarov a budúcich pracovníkov galérií a múzeí. Pôsobil aj na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity na Katedre dejín a teórie umenia. Vo svojej vedeckej, bádateľskej práci sa zaoberal hlavne dejinami stredovekej architektúry

na Slovensku a slovenským sochárstvom 20. storočia. Je autorom mnohých štúdií a príspevkov v odbornej tlači a členom rôznych odborných komisií, edičných rád časopisov doma a v zahraničí. V r. 2011 mu prezident republiky SR udelil Rad Ľudovíta Štúra II. triedy za významné zásluhy v oblasti rozvoja kultúry.

Príbela, Alexander prof., Ing., DrSc.

13. 9. 1928 Šoporňa

Vedec, vysokoškolský pedagóg

Študoval na Chemicko-technologickú fakultu SVŠT v Bratislave. Venoval sa potravinárskej analýze a viedol kurzy senzorického hodnotenia. Je členom Slovenskej potravinárskej spoločnosti a Zväzu slovenských vedeckotechnických spoločností (ZSVTS). Za významné výsledky v oblasti vedy a techniky získal medailu ZSVTS, Medailu PhMr. Vladimíra J. Žuffu Slovenskej farmaceutickej spoločnosti. Čestný občan Šoporne. Je autorom mnohých vysokoškolských učebníc, odborných a vedeckých prác

Soják, Ladislav prof., Ing., DrSc.

13. 9. 1935 Hlohovec

Chemik, vysokoškolský pedagóg

Po absolvovaní gymnázia v Hlohovci študoval na Chemickotechnologickej fakulte SVŠT v Bratislave. Po skončení fakulty pracoval ako výskumník a vedúci laboratória plynovej chromatografie vo VÚRUP a v Slovnafte. Externe spolupracoval s Detskou fakultnou nemocnicou v Bratislave na vývoji detskej výživy Feminar. Od r. 1970 pracoval v Chemickom ústave Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, kde sa neskôr stal riaditeľom ústavu. Ako vedúci autorského kolektívu pripravil 6 vysokoškolských učebných textov. Významná je jeho medzinárodná vedecká spolupráca ako zodpovedného riešiteľa bilaterálnych a medziuniverzitných projektov s univerzitami v Halle (Nemecko), Udine (Taliansko), Innsbrucku (Rakúsko), Prahe (Česko). Od r. 1973 prednášal na univerzitách po celom svete a v spolupráci so svetovými vedcami vydal viac ako 60 publikácií. Je aktívnym členom Slovenskej chemickej spoločnosti.

14. SEPTEMBER

Janšák, Štefan

14. 9. 1886 Osuské – 8. 4. 1972 Bratislava

Archeológ, historik, stavbár, prekladateľ

Ľudovú školu navštevoval v Osuskom a Diakovciach, gymnázium v Hodoníne (Česko), Vysoké učení technické v Brne (Česko). Ako úradník pracoval v Obchodnej banke v Skalici, bol tajomníkom

Dočasnej vlády pre Slovensko v Skalici, vedúcim rezortu verejných prác na Ministerstve s plnou mocou pre Slovensko, prezidiálnym šéfom a námestníkom poverenika pre dopravu a verejné práce. Pôsobil ako externý lektor predhistorickej archeológie na UK a Vysoké škole pedagogickej v Bratislave. Formoval sa pod vplyvom Pavla Blahu. Prispel k výstavbe mostov, ciest, vodných diel a k elektrifikácii Slovenska. Ťažiskom jeho vedeckých a publicistických úsilí však bolo najmä národohospodárstvo, archeológia a história od doby kamennej po vznik ČSR. Bol predsedom Muzeálnej slovenskej spoločnosti, Slovenskej archeologickej spoločnosti pri SAV.

Javorek, Justín

14. 9. 1936 Voderady

Športovec, tréner

Žijúca legenda slovenského futbalu, výborný brankár. Chytal za RH Brno (Česko), Tatran Prešov, ČH Bratislava, Inter Bratislava a v Turecku sa stal prvým profesionálnym hráčom. Neskôr pôsobil ako tréner v Rapide Bratislava, v Interi Bratislava, v Trenčíne, v Dunajskej Strede, Tatrane Prešov, na Cypre. V Turecku pôsobil ako tréner v kluboch Galatasaray a Altay Izmir. V r. 1982 – 1985 pôsobil ako tréner Spartaku Trnava. Žije v Bratislave.

Matulay, Viliam JUDr.

14. 9. 1911 – 18. 6. 1991

Včelár, publicista

Pôsobil ako funkcionár včelárskej organizácie v Piešťanoch, istý čas bol jej predsedom. Publikoval vo viacerých slovenských a českých

včelárskych časopisoch. Mal okolo 100 včelstiev, kočoval s nimi na juhozápadnom Slovensku. Okrem medu spracovával propolis.

15. SEPTEMBER

Blaho, Janko

15. 9. 1901 Skalica – 24. 4. 1981 Bratislava

Spevák, zberateľ ľudových piesní, publicista,

pedagóg

Maturoval na gymnáziu v Skalici, študoval na Právnickej fakulte KU v Prahe (Česko) a súčasne spev u Christiny Morfovej, sólistky opery Národného divadla v Prahe a u profesora Stefana Stevu v Miláne (Taliansko). Pôsobil ako sólista opery SND v Bratislave, neskôr ako pedagóg Štátneho konzervatória a VŠMU v Bratislave. Zbieral ľudové piesne, ktoré vydal aj knižne.

Brunšvik, Jozef

tiež Brunswik, Jozef

15. 9. 1750 Dolná Krupá – 20. 2. 1827 Bratislava, poch. Dolná Krupá

Krajinský hodnostár

Šľachtic, vyštudoval právo, pôsobil vo vysokých stoličných a krajinských funkciách. Prívrženec reforiem Márie Terézie a Jozefa II. Účastník priprav a realizácie administratívnych a právnych reforiem. V r. 1793 – 1795 a okolo r. 1820 dal prestavať kaštieľ v Dolnej Krupej na klasicistický, v jeho susedstve vybudovať klasicistické divadielko a tzv. Beethovenov dom.

Gažo, Ladislav JUDr.

15. 9. 1886 Dolné Motešice – 30. 10. 1973 Dunajská Streda

Sudca, právnik

Študoval na gymnáziu v Trenčíne, právo na Právnickej akadémii v Bratislave a univerzite v Koložvári (Rumunsko). Pôsobil v Szolnoku (Maďarsko), Zlatých Moravciach, Bratislave, Brne (Česko). Právny odborník, člen odborných súdnych komisií, lektor maďarskej právnickej terminológie na univerzite v Bratislave.

Hodža, Cyril

15. 9. 1844 Liptovský Mikuláš – 27. 6. 1914 Trnava

Publicista, právnik, regionalista

V r. 1868 – 1870 uverejňoval Dopisy z Trnavy, v ktorých glosoval tamojšiu kultúrnu a spoločenskú aktivitu.

Stražan, Ján

tiež Stažan Ján, Strážan Ján

1856 Teplica nad Váhom – 15. 9. 1939 Trnava

Ľudový bábkár

Založil kočovné tzv. Stražanovo divadlo. Súbor mal asi 200 bábok. Hrával po celom Slovensku. Upravoval klasický repertoár českých ľudových bábkarov. Možno ho považovať za zakladateľa ľudového slovenského bábkarstva.

16. SEPTEMBER

Czigler, Alexander

16. 9. 1935 Hulvinky

Pedagóg, športovec

Absolvoval Katedru telesnej výchovy Vysoké školy pedagogickej v Bratislave. Pôsobil ako stredoškolský profesor na Gymnáziu Zoltána Kodálya s VJM v Galante. Futbal hral vo futbalových kluboch Štúrova, Hurbanova, Spojov Bratislava, Galanty, Čierneho Brodu. S aktívnou činnosťou skončil ako hrajúci tréner. Prispel k rozvoju atletiky, agilný telovýchovný funkcionár, člen pléna OV i ÚV ČSZTV. Autor článkov o galantskom futbale a monografie o dejinách galantského futbalu.

Párkány, Anton PhDr.

16. 9. 1927 Galanta – 1. 11. 2008 Šamorín, poch.

Galanta

Pedagóg

V r. 1951 – 1957 pedagogicky pôsobil na Osemročnej strednej škole v Mostovej a na Jedenástočnej škole v Galante. Vysokú školu pedagogickú absolvoval r. 1956. Potom bol ústredným školským inšpektorom na Povereníctve školstva a kultúry, neskôr stredoškolský profesor a zástupca riaditeľa v školských zariadeniach stredného stupňa s vyučovacím jazykom

maďarským v Šamoríne a v Senci. Autor a spoluautor učebníc, metodických príručiek, prekladateľ učebníc, autor článkov a štúdií.

Radváni, Hadrián Dr.h.c.

16. 9. 1918 Spišské Podhradie

Historik, bibliograf, publicista

Žije a pôsobí v Trnave, s ktorou je spojená veľká časť jeho historických bádání. Prepracoval sa medzi popredných znalcov histórie na Slovensku. Na svojom konte má desiatky spracovaných knižníc, archívov, napísal desiatky kníh, publikoval stovky príspevkov venovaných Trnave. Výsledky jeho práce boli ocenené udelením čestného doktorátu Trnavskej univerzity v r. 1997. Je držiteľom Ceny mesta Trnava za celoživotnú prácu, publikačnú a vedeckú činnosť, je doživotným čestným podpredsedom SSV. V r. 2008 pri príležitosti 770. výročia udelenia výsad slobodného kráľovského mesta mestu Trnava mu bolo udelené Čestné občianstvo. Za r. 2008 je držiteľom ocenenia Fra Angelico. V roku 2012 získal Cenu biskupa Pavla Jantauscha.

17. SEPTEMBER

Hafner, Viliam MUDr.

17. 9. 1933 Cífer

Lekár, hudobný organizátor

Ako lekár začínal v Humennom, kde v r. 1962 stál pri zrode 1. ročníka Humenskej hudobnej jari a až do r. 1982 bol predsedom Kruhu priateľov hudby v Humennom. Po príchode z Humenného do Cífera obnovil činnosť Cíferského speváckeho zboru. V r. 1986 založil v obci Spolok priateľov hudby a začal organizovať koncerty vážnej hudby – Cíferskú hudobnú jar a Jesenný cyklus koncertov, ktoré sú jedinými koncertmi vážnej hudby na slovenskom vidieku. Angažuje sa v MO MS v Cíferi, kde je predsedom. V r. 2010 dostal Pamätnú medailu predsedu TTSK za celoživotný prínos v oblasti rozvoja hudby a kultúry.

Hrušovský, František PhDr.

17. 9. 1903 Dolné Lovčice – 9. 9. 1956 Cleveland, USA

Historik, publicista, univerzitný profesor

Študoval na gymnáziu v Trnave, univerzitné štúdium v Prahe (Česko), Krakove (Poľsko) a v Bratislave. V r. 1934 ho pápež Pius XI. vyznamenal rytierskym radom sv. Silvestra za zásluhy o rozvoj cirkevnej historiografie. Z poverenia Matice slovenskej v r. 1938 je jedným so spoluzakladateľov Slovenskej národnej knižnice a iniciátorom vzniku Slovenskej bibliografickej spoločnosti. Od r. 1935 začínal postupne spracovávať prvú syntézu slovenských dejín. Vo februári 1945 bol vymenovaný za univerzitného profesora. V marci 1945 emigroval s matičnou delegáciou. V r. 1946 sa dostal do Ríma (Taliansko), v r. 1947 odišiel do USA a usadil sa v Clevelande. Pôsobil ako profesor na vyššej benediktínskej škole v Clevelande, na pôde ktorej založil Slovenský ústav. Až do svojej smrti bol jeho riaditeľom. V r. 1953 bol zvolený za predsedu Slovenskej národnej rady v zahraničí.

Majko, Ján

17. 9. 1900 Dolná Streda - 29. 12. 1985 Trnava

Jaskyniar

V r. 1926 objavil jaskyňu Domica, ktorá sa nachádza na južnom okraji Šilickej planiny. Ako prvý začal napr. s prolongáciou reliktných šácht. Objavil vstupné partie do veľkých jaskynných sústav, prípadne ich subsystémov. Zaslúžil sa o objavy viacerých archeologických a paleontologických nálezov v slovenských jaskyniach. V polovici 20. storočia sa spolu s Jurajom Bárdom a Deziderom Horvátom zaslúžil o výskum jaskýň v blízkosti nitrianskej kalvárie. Najväčšia sieň jaskyne Domica nesie jeho meno - Majkova sieň.

Osvaldíková, Olga

17. 9. 1915 Chicago, USA

Primabalerína

Vyštudovala u baletných majstrov Fuchsovej, Relského a Pančeva. Stala sa členkou baletu SND.

Neskôr si v Piešťanoch otvorila tanečnú školu, kde vyučovala balet, rytmiku, step a moderný džezový tanec. Po r. 1948 učila v Novom Meste nad Váhom, Hlohovci, Vrbovom a v Piešťanoch. Je držiteľkou Ceny primátora mesta Piešťany.

Zavarský, Ernest dr.

17. 9. 1913 Varov Šúr - 16. 8. 1995 Bratislava

Muzikológ

Po absolvovaní gymnázia študoval hudobnú vedu, skladbu, organ, klavír v Innsbrucku (Rakúsko), Mnichove (Nemecko), Krakove (Poľsko), absolvoval na JAMU v Brne (Česko), študoval psychológiu a dejiny umenia na UK v Bratislave. Je jedným zo zakladateľov modernej slovenskej hudobnej historiografie a nestor slovenskej muzikológie, vypracoval heslá o slovenskej hudbe pre nemeckú encyklopédiu Musik in Geschichte und Gegenwart, Jugoslávsku muziku encyklopediju, chorvátsku encyklopédiu. Kultúrna verejnosť zaujali nielen kritiky hudobné, ale aj kritiky divadelné. Projektovao niekoľko desiatok návrhov organov (zvukových i výtvarných). Je autorom rozsiahlej organovej reformy na Slovensku. Bola mu udelená Cena Sebastian in memoriam.

18. SEPTEMBER

Hečko, Blahoslav PhDr.

18. 9. 1915 Suchá nad Parnou - 22. 12. 2002 Bratislava

Prekladateľ, publicista, spisovateľ

Študoval na univerzitách v Bratislave, Ríme, Neapole (Taliansko). Pôsobil v Československom rozhlas v Bratislave, Matici slovenskej v Martine, na Povereníctve školstva a kultúry v Bratislave. Bol spoluzakladateľom a redaktorom Slovenskej literárnej agentúry v Bratislave, od r. 1969 pôsobil ako redaktor vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ. Prekladal z talianskej a francúzskej literatúry. Stal sa rešpektovaným znalcom Goldoniho, do slovenčiny preložil jeho 27 divadelných hier. Autor monografie Dobrodružstvo prekladu, úspešnej publikácie Nehádžte perly sviniam, mnohých odborných štúdií. Napísal slovník suchovského nárečia. V r. 1997 mu prezident Talianskej republiky

udelil Národnú cenu za preklad Premio Nazionale per la Traduzione, ktorá sa považuje za prekladateľskú nobelovku. V r. 2002 Nadácia Matice slovenskej mu udelila Cenu J. C. Hronského za literatúru in memoriam. V r. 2008 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

Hološka, Ľudovít prof.

18. 9. 1943 Jablonica

Akademický maliar, vysokoškolský pedagóg

Študoval na Škole umeleckého priemyslu v Bratislave a na VŠVU v Bratislave. Pôsobil na Pedagogickej fakulte UK v Trnave, na Fakulte architektúry SVŠT v Bratislave, VŠVU v Bratislave, Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. V súčasnosti pôsobí na Fakulte výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Venuje sa kresbe, malbe, knižnej ilustrácii a teórii výtvarného umenia. Publikoval v Novom slove, Romboide, Výtvarnom živote, Profile, Slovenských pohľadoch, Literárnom týždenníku. Knižne vydal Vrstvy tvaru (výber z textov), Alexander Hečko, Malá galéria (z výtvarnej scény), Voľným okom. V r. 1986 získal ocenenie Cena vydavateľstva Smena, Prémia Th. Mitrovského. V roku 2008 mu bola udelená Cena predsedu TTSK.

19. SEPTEMBER

Antal, Milan

19. 9. 1935 Zábřeh, Česko - 2. 11. 1999 Piešťany

Astronóm

Zaoberal sa astrofotografiou a pozorovaním komét a planétok. Pôsobil na observatóriách Skalnaté pleso, Hurbanovo, Piskéstetó (Maďarsko) a Piwnice (Poľsko). Je po ňom pomenovaná planétka (6717) Antal. Celkovo objavil 17 planétok. Okrem týchto aj ďalších 72 planétok, ktoré sa však pre nedostatok pozorovaní postupne stratili a niektoré z nich boli následne znovuobjavené na inom observatóriu (Antal u nich stratil kredit objaviteľa).

Belluš, Emil prof., Ing. arch., DrSc.

19. 9. 1899 Slovenská Ľupča – 14. 12. 1979 Bratislava
Architekt

Nestor modernej funkcionalistickej architektúry. Absolvoval Fakultu architektúry ČVUT v Prahe (Česko). Od r. 1925 mal vlastný ateliér v Bratislave. V r. 1939 – 1970 pôsobil na SVŠT ako profesor. V r. 1955 pracoval v SAV v Bratislave. Má zásluhu na založení SVŠT a architektonického školstva na Slovensku. V r. 1965 získal titul národný umelec a v r. 1974 Cenu Dušana Jurkoviča. Realizoval stavby: Kolonádový most v Piešťanoch (1932), Poštový a telegrafný úrad (dnes hlavná pošta) v Piešťanoch (1935), automatický mlyn NUPOD v Trnave (1936), vodojem v Trnave (1946), študentský domov Mladá garda v Bratislave (1954) a iné. Na jeho počesť sa od r. 1990 udeľuje Cena Emila Belluša za celoživotné dielo.

Greguš, František

19. 9. 1911 Horné Orešany – 1990 Košice
Herec, režisér

Člen činohry SND v Bratislave, neskôr pôsobil v Nitre a Košiciach. Základom jeho umeleckej sebarealizácie bola tvorba pre deti a mládež.

Mrva, Vít

19. 9. 1922 Voderady – 16. 9. 1989
Športový aktivista

Zaslúžil sa o vybudovanie športového areálu Slávia, súčasnej Mestskej športovej haly a telocvične Slávie, kde bola v r. 2000 umiestnená pamätná tabuľa. Založil futbalový klub Slávia, ktorý dodnes vychováva futbalistov hlavne v žiackych a mládežníckych kategóriách. Podľa európskeho futbalového vzoru zorganizoval interligu pre neregistrovaných futbalistov v mládežníckych kategóriách, neskôr aj interligu pre dospelých. Bol poslancom Mestského zastupiteľstva mesta Trnava. Dňa 4. marca 2012 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnavy in memoriam.

Polakovič, Imrich

19. 9. 1923 Siladice – 9. 6. 1989 Bratislava
Maliar

Popri maľbe a grafike sa zaoberal aj ilustráciou. Princípom jeho tvorby je vzťah k prírodnej a sociálnej skutočnosti.

Tomašovič, Jozef

19. 9. 1929 Blatné
Verejný činiteľ

Po absolvovaní Učňovskej školy obchodnej v Bratislave, maturite na gymnáziu v Trnave pokračoval v štúdiu na Inštitúte Ministerstva vnútra pre národné výbory v Bratislave. Postupne pracoval ako tajomník MsNV v Trnave (1960 – 1970), predseda MsNV v Trnave (1971 – 1973), predseda ONV v Trnave (1973 – 1989). Nositeľ viacerých vyznamenaní, napr. štátne vyznamenanie za vynikajúcu prácu, štátne vyznamenanie za výstavbu, Rad práce, Za rozvoj mesta Trnava.

Ťažký, Ladislav

19. 9. 1924 Čierny Balog – 20. 1. 2011 Bratislava
Prozaik, publicista, dramatik, scénarista

V r. 1940 získal vzdelanie kartografa na Vojenskom zemepisnom ústave v Bratislave. Počas 2. sv. vojny pracoval ako mapár a bol viackrát zajatý. V r. 1948 – 1952 študoval politické a hospodárske vedy v Prahe (Česko). Počas života vystriedal viacero povolaní – robotník, technický kreslič, sociálny referent, v denníku Smena. Za román Amenmária, samí dobrí vojaci a novelistický triptych Dunajské hroby, Divý Adam a Hriešnica žaluje tmu dostal v r. 1968 štátnu cenu. Od r. 1970 mal zákaz publikovať, bol vylúčený z KSS a Zväzu slovenských spisovateľov ako trest za jeho postoj proti vpádu vojsk Varšavskej zmluvy. Od r. 1990 čestný predseda spolku slovenských spisovateľov, člen Predsedníctva Matice slovenskej (MS) a predseda Prezídia MS. Bol aj externý poradca prezidenta SR. Za svoju literárnu tvorbu získal viaceré ocenenia. Bol mu prepožičaný Rad Ľudovíta Štúra, v r. 2004 získal čestný doktorát od UKF Nitra a v tom istom roku sa stal aj čestným občanom obce Šoporňa.

Ůrge, Mária

19. 9. 1952 Šamorín – 27. 5. 1991 Šamorín
Pedagogička

Maturovala v Šamoríne, v r. 1976 ju promovali za učiteľku na Pedagogickej fakulte v Nitre. Od r. 1976 až do smrti učila na Základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským v Lehniciach. Bola zberateľkou ľudovej hudby a členkou folklórnej skupiny Csalló v Šamoríne.

20. SEPTEMBER

Bartal, Juraj

tiež Bartal, György

20. 9. 1820 Kráľovičove Kračany-Etreho Kračany – 25. 10. 1875 Fadd, Maďarsko

Politik, veľkostatkár

Študoval na gymnáziu v Pešti (Maďarsko), Nitre, Bratislave, kde i maturoval, v r. 1838 – 1841 na viedenskom Tereziáne. Statkár, župný podnotár, notár v Tolnianskej stolici, pracovník Uhorskej dvorskej komory vo Viedni (Rakúsko), vedúci oddelenia uhorského Ministerstva financií, prvý podžupan Tolnianskej stolice, v r. 1865 – 1867 podpredseda Uhorskej kráľovskej miestodržiteľskej rady v Budíne, minister poľnohospodárstva, priemyslu a obchodu v Budapešti (Maďarsko). Po porážke maďarskej revolúcie dva roky väznený, prívrženec Deákovej strany a vyrovnania s Rakúskom. Tlačou vyšli jeho parlamentné prejavy.

Beňovský, Móric

20. 9. 1746 Vrbové – 23. 5. 1786 Mauretánia, Madagaskar

Cestovateľ, dôstojník

Mal šľachtický pôvod, detstvo strávil vo Vrbovom. Pred r. 1764 vstúpil do armády, v r. 1769 – 1771 zajatý a väznený v Rusku. Z poverenia francúzskej vlády prichádza v r. 1773 na ostrov Madagaskar založiť francúzsku kolóniu. Získal si dôveru miestneho obyvateľstva, ktoré ho zvolilo za kráľa. Zomrel v boji proti francúzskym kolonistom.

Napísal Pamäti z ciest, ktoré vyšli v mnohých prekladoch. Po francúzsky písaný rukopisný originál je dnes uložený v British Museum v Londýne (Anglicko). Jedna z ulíc Tananarive na Madagaskare nesie meno Mórica Beňovského, hrdinu malgašského ľudu.

Medvecká-Mahorová, Helena

20. 9. 1942 Dobos, Maďarsko
Športovkyňa, trénerka

Odchovankyňa Dynama Nové Zámky, v r. 1960 – 1973 hádzanáarka Odevy Hlohovec, s ktorou sa stala trikrát majsterkou Československa (1969, 1970 a 1973), 65-násobná reprezentantka, po ukončení kariéry trénerka, asistentka Františka Turbeka pri ligovom družstve Odevy. V r. 2001 bola nominovaná medzi 10 najlepších hádzanárokov 20. storočia. Žije v Hlohovci.

Pavlik, Anton

20. 9. 1912 Betliar – 17. 8. 1968 Rožňava
Učiteľ, inšpektor

Študoval na pedagogickej škole v Žiline. V r. 1931 – 1945 učiteľ na ľudových školách, v r. 1945 – 1946 školský inšpektor v Krupine, v Galante, v Bytči. Znovu učil v Gemerskej Polome, v Betliari a v Rožňave. Po oslobodení funkcionár straníckych a zastupiteľských orgánov, poslanec SNR. Publikoval v miestnej tlači.

21. SEPTEMBER

Ferko, Jerguš

21. 9. 1956 Bratislava – 25. 5. 2001 Bratislava, poch. Košúty

Novinár, politický publicista, prozaik, esejista

Vyštudoval VŠE a Katedru žurnalistiky FIF UK v Bratislave. Bol redaktorom denníka Práca, šéfredaktorom denníka Koridor a zástupcom šéfredaktora denníka Slovenská republika. V r. 1994 – 1998 predseda Rady Slovenskej televízie. Patril k zakladajúcim členom klubu Za pravdivý obraz Slovenska, Združenia slovenských novinárov, iniciatívy Za zvrchované Slovensko a Kongresu

slovenskej inteligencie. Angažoval sa vo výbere Matice slovenskej i v Národnom divadelnom centre. Externe prednášal investigatívnu žurnalistiku na Filozofickej fakulte UK v Bratislave.

Jamárík, Vladimír

21. 9. 1921 Senica, časť Kunov – 5. 9. 2011 Senica

Pedagóg, amatérsky archeológ

Ako učiteľ pôsobil v Častkove, Jablonici a Senici. Sústavne sa venoval archeologickému prieskumu severnej časti Záhoria a Myjavskej pahorkatiny. V r. 1958 založil v Senici Okresný vlastivedný krúžok, ktorého činnosť sa zameriavala na prednášky, výstavy a vlastivedné vychádzky, publikovanie a zberateľstvo starej tlače. Dlhoročne spolupracoval pri prieskumoch s Archeologickým ústavom SAV v Nitre. V r. 1983 daroval Záhorskému múzeu v Skalici zbierku svojich archeologických nálezov. Je autorom publikácií Z histórie Senice, Literárny Kunov, Neznáma Senica, Kunov 555 rokov.

22. SEPTEMBER

Abay Nemes, Oszkár JUDr.

22. 9. 1913 Sládkovičovo – 30. 1. 1959 Péc, Maďarsko

Olympionik

Právo študoval na univerzite v Péči. Po ukončení štúdií sa stal členom olympijského družstva. Účastník XI. Letných olympijských hier v Berlíne (Nemecko) r. 1936, kde získal bronzovú medailu v plávaní. Držiteľ mnohých národných, medzinárodných rekordov. Športovú kariéru ukončil v r. 1941, keď zložil právnické skúšky a otvoril si vlastnú advokátsku kanceláriu v Péči. Naďalej pôsobil ako tréner. Poslanec parlamentu.

Ambruš, Jozef PhDr.

22. 9. 1914 Horný Badín – 2. 4. 1993 Bratislava

Literárny historik, editor

Po maturite na trnavskom gymnáziu študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, kde už počas štúdia získal dva významné zahraničné študijné pobyty v r. 1935 v Krakove (Poľsko) a v r. 1937 v Ľublani (Slovinsko). Po ukončení vysokoškolského štúdia pôsobil v r. 1938 – 1940 ako asistent na FIF

UK v Bratislave, v r. 1940 – 1943 pracoval na Úrade propagandy, v r. 1943 – 1945 na slovenskom generálnom konzuláte vo Viedni (Rakúsko). V r. 1948 – 1953 riaditeľ Vydavateľstva SSV v Trnave, v r. 1953 – 1954 redaktor vo Vydavateľstve technickej literatúry v Bratislave. V r. 1958 sa znova vrátil do Trnavy a pôsobil ako knihovník SSV až do r. 1964, kedy sa znova vrátil do funkcie vedeckého pracovníka na Ústav slovenskej literatúry SAV v Bratislave.

Bórik, Daniel Jaroslav

22. 9. 1814 Sobotište – 22. 6. 1899 Domaniža

Farár, kultúrny pracovník, publicista

Základné školy navštevoval v Senici, vo Vrbovcích a v Horných Salibách, teológiu a filozofiu študoval v Bratislave a vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako učiteľ v Pukanci, ako farár vo Vrbovcích, v r. 1848 – 1849 bol zvolený za tajomníka a pokladníka SNR na Myjave, po r. 1867 pracoval ako železničný úradník v Trnave a v Salzburgu (Rakúsko). Zakladajúci člen MS a člen jej prvého výboru. Autor prác z finančníctva a obchodu.

Mórocz, István András

22. 9. 1922 Baloň – 25. 4. 2011 Eisenstadt, Rakúsko,

poch. Dunajská Streda

Teológ

Študoval v Nových Zámkoch, v Pápe, Ostrihome (Maďarsko). V r. 1938 vstúpil do rehole františkánov, v r. 1946 ho vysvätili za farára. Dostal sa do Maďarska, kde ho prenasledovali. V r. 1948 mu zakázali vykonávať činnosť farára. V novembri 1956 emigroval do Nemecka. Od r. 1990 bol opäť františkánskeho rádu v Eisenstadte. Od r. 2006 bol obyvateľom Domova svätého Martina.

23. SEPTEMBER

Bínovský, Alexander MUDr.

23. 9. 1910 Jaslovské Bohunice-Paderovce – 21. 11.

1981 Bratislava

Lekár

Ľudovú školu navštevoval v Paderovciach, gymnázium v Trnave a v Nových Zámkoch, medicínu na LF UK v Bratislave. Ako študent medicíny

absolvoval telovýchovné kurzy a popri lekárskej praxi sa natrvalo venoval športovej medicíne, špecialista na liečbu kĺbových zranení. Ako jeden z prvých slovenských lekárov prednášal v telovýchovných kurzoch. Lekár športových oddielov. V r. 1958 nositeľ Verejného uznania za zásluhy o rozvoj čs. telovýchovy 2. stupňa, r. 1973 1. stupňa, r. 1980 Medaily Miroslava Tyrša.

Karmažin, Viliam Mgr.

23. 9. 1922 Leopoldov

Dirigent, učiteľ

Už ako študent sa zapájal do zborovo-spevackej a dirigentskej praxe. Od r. 1942 diriguje spevácky zbor Zvon v Seredi, založil a dvadsať rokov dirigoval spevácky zbor Zora v Galante. Venuje sa tiež úpravám partitúr, komponovaním skladieb, sakrálnej hudbe. V r. 1995 dostal Cenu primátora, v r. 2000 Cenu mesta Sereď a v r. 2002 Čestné občianstvo mesta Sereď. Je držiteľom slovenského rekordu v dĺžke dirigovania jedného zboru. V r. 2007 bol ocenený Cenou predsedu TTSK a v septembri 2012 získal Čestné občianstvo TTSK.

24. SEPTEMBER

Bartalos, Lajos

24. 9. 1904 Jelka – 19. 11. 1979 Pannonhalma,

Maďarsko

Rehoľník, spisovateľ

Pôsobil vo františkánskych kláštoroch v Nových Zámkoch a vo Filakove, kde bol aj priorom. Po r. 1945 pôsobil v Maďarsku, po rozpustení rádov ako farár, dekan. Autor básní.

Horváth, Cyril JUDr.

24. 9. 1864 Martin – 2. 8. 1931 Bratislava

Právnik, verejný činiteľ

Gymnázium absolvoval v Kežmarku, právo na univerzite v Budapešti (Maďarsko). Otec spisovateľa Ivana Horvátha. Od r. 1901 pôsobil v Senici ako advokát, notár, neskôr prednosta Tatrabanky. Spolupracoval so Štefanom Fajnorom pri organizovaní kultúrno-spoločenského života v Senici, signatár martinskej Deklarácie slovenského národa.

Katona, Dionýz PhDr.

24. 9. 1782 Jurov – 9. 6. 1874 Sátoraljaújhely,

Maďarsko

Pedagóg, šlachtitel'

Študoval na gymnáziu v Bratislave a v Mosonmagyaróvári (Maďarsko), teológiu v Nitre a v Jure pri Bratislave. V r. 1809 bol vysvätený za kňaza. Učil v Kaloči a v Tate (Maďarsko). Bol riaditeľom lýcea v Segedíne (Maďarsko), profesorom v Koložvári (Rumunsko), v Leviciach, vo Váci, v Keckeméte (Maďarsko) a v Sátoraljaújhelyi. Venoval sa šľachteniu rastlín, najmä aklimatizácii amerického indiga, pestovaniu kávy, amerického hrozna, cukrovej repy a brazílskej dyne. Je autorom štúdií a prác z oblasti šľachtenia rastlín, historických a pedagogických štúdií.

Petřík, Stanislav PhDr.

24. 9. 1909 Louny, Česko – 10. 10. 1937 Košice, poch.

Praha

Jazykovedec, bohemista, slovákista, stredoškolský pedagóg

Absolvent reálneho gymnázia v Lounech, potom študoval na Filozofickej fakulte KU v Prahe (Česko). Pôsobil ako stredoškolský profesor na Štátnom československom reálnom gymnáziu v Moste (Česko), v Trnave a v Košiciach. Bol prvým, ktorý skúmal systematicky melodiku slovenského jazyka a slovenskú vetnú fonológiu v porovnaní s českým jazykom. V tomto odbore publikoval celý rad prác.

25. SEPTEMBER

Prokop, Štefan

25. 9. 1941 Galanta – 22. 11. 1987 Modra

Akademický sochár

Absolvent Strednej školy umeleckého priemyslu a VŠVU v Bratislave. V r. 1980 – 1975 pedagogicky pôsobil na Ľudovej škole umenia v Pezinku, potom slobodný umelec. Vystavoval doma i v zahraničí. Jeho diela sa nachádzajú v SNG v Bratislave, v Galérii hlavného mesta Bratislavy, v Trenčíne, v Pezinku, v Nitre.

26. SEPTEMBER

Kofráni, Alojz

tiež Kofrányi, Alojz

26. 9. 1839 Tomášikovo – 17. 11. 1914 Záhorská Bystrica

Kňaz, vynálezca

Študoval filozofiu v Trnave, teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Farár v Zohore, potom v Záhorskej Bystrici, od r. 1888 dekan. Zaoberal sa štúdiom hydrauliky, zlepšením pohybu lodí. Autor vynálezov – plutvový systém pohybu parolodí a kotúčový mechanizmus otáčania parolodí na mieste.

27. SEPTEMBER

Grossinger, Ján Krstiteľ

27. 9. 1728 Komárno – 2. 1. 1803 Komárno

Prírodovedec

Člen jezuitskej rehole, pedagóg, profesor jazykov a filozofie na cirkevných školách v Trnave, Košiciach, Trenčíne, Skalici, Viedni (Rakúsko) a v Bratislave, riaditeľ seminára v Trnave, autor 9 - zväzkového unikátneho diela o prírode Uhorska (písaného v latinskom jazyku), ktoré sa stalo bárou k ďalším výskumom v tejto oblasti.

Hlinka, Andrej

pseud. Kostolan, Lipták, Mešťan, Výborník

27. 9. 1864 Ružomberok-Černová – 16. 8. 1938 Ružomberok

Cirkevný hodnostár, spisovateľ, politik

Gymnázium vyštudoval v Ružomberku a Levoči, teológiu v Spišskej Kapitule. Ako kaplán pôsobil na Orave a Liptove, ako kňaz pôsobil na viacerých miestach. Významné je jeho pôsobenie vo funkcii predsedu Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Predstaviteľ autonomistického hnutia, vydavateľ a redaktor Ľudových novín. Výrazná osobnosť národného a politického života 20. storočia.

Jedlička, Milan doc., Ing., PhD.

27. 9. 1947 Zeleneč – 16. 4. 2008 Trnava

Vysokoškolský pedagóg, publicista, básnik

Študoval na Strednej priemyselnej škole v Trnave a na Fakulte riadenia VŠE v Bratislave. Pôsobil ako technik v Drevine v Trnave, v elektrárni Jaslovské Bohunice, vo Vítkovických železniarňach a strojárňach v Ostrave (Česko), v Skloplaste Trnava, v Tatraskle Trnava. Od r. 1988 prednášal marketing, margetingovú stratégiu a manažérstvo podniku na Katedre manažmentu a kvality Materiálovo-technologickej fakulty STU v Trnave. Od r. 2000 prednášal na Fakulte masmediálnej komunikácie UCM v Trnave a v tom istom roku pôsobil ako prorektor tejto univerzity. Básne publikoval od r. 1963 časopisecky, knižne debutoval básnickou zbierkou Doliny. Výbery z dovtedy nepublikovanej poézie vyšli v zbierkach Kontinuita, Polnoc – koniec či začiatok?! – Smädné dažde, Obrazová príloha a Prietočné hodiny, Solilokvium. Rok po smrti vyšla básnická zbierka Rybia pantomíma. Napísal dve divadelné hry. Je autorom viacerých významných odborných publikácií, vysokoškolských skript, odborných textov.

28. SEPTEMBER

Betáková, Valéria doc., PhD., CSc.

28. 9. 1920 Hlohovec – 1. 8. 1990 Bratislava

Jazykovedkyňa, vysokoškolská pedagogička

Študovala na gymnáziu v Trenčíne, slovenčinu a nemčinu na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave, ruštinu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobila na viacerých stredných školách na Slovensku, napr. v Hlohovci, Prievidzi, Trenčíne. V r. 1956 – 1961 ako odborná asistentka na Vyššej pedagogickej škole v Bratislave, v r. 1961 – 1978 na Pedagogickej fakulte UK v Trnave. Popredná predstaviteľka slovenskej lingvodidaktiky a metodiky vyučovania slovenčiny. Autorka a spoluautorka viacerých učebníc slovenského jazyka pre základné a vysoké školy. Venovala sa

aj prekladateľskej činnosti. V r. 1973 získala titul Zaslúžilá učiteľka, v r. 1976 vyznamenaná bronzovou medailou UK v Bratislave.

Georch, Eliáš

tiež Georch, Illés

28. 9. 1772 Kráľovičove Kračany - Etreho Kračany – 31. 7. 1835 Budapešť, Maďarsko

Právník

Študoval na gymnáziu v Bratislave, teológiu v seminári v Ostrihome (Maďarsko), právo na akadémii v Bratislave. Od r. 1832 čestný člen Uhorskej akadémie vied. Od r. 1796 právnický praktikant v Pešti (Maďarsko), r. 1797 sa zúčastnil na šľachtickej insurekcii, v ktorom dosiahol hodnosť nadporučíka, a na vojne proti Napoleonovi. Od r. 1798 profesor maďarského jazyka a literatúry na právnickej akadémii v Bratislave, zároveň právny zástupca miest Bratislava a Šamorín, panstva vo Veľkom Mederi a šľachtickej rodiny Kondé. Neskôr právny zástupca kniežata Alberta v Pešti.

Jakab, István doc.

28. 9. 1928 Veľký Raškovec

Vysokoškolský pedagóg

Študoval v Sárospataku (Maďarsko), v Bratislave, v Budapešti (Maďarsko). V r. 1956 – 1961 profesorom a riaditeľom na Strednej všeobecnovzdelávacej škole vo Veľkom Mederi. Od r. 1961 bol adjuntantom na Katedre maďarského jazyka a literatúry na UK v Bratislave, od r. 1990 bol docentom. Vyučuje na Reformovanej teologickej fakulte Univerzity J. Selyeho v Komárne rétoriku a štylistiku. Je držiteľom viacerých významných ocenení, napr. v r. 2002 získal Striebornú plaketu SR, v r. 2008 Cenu Fábryho, v r. 2009 Umeleckú a literárnu cenu Posonium a pod.

Mag, Július PaedDr.

28. 9. 1932 Studená

Pedagóg, muzeológ

Maturoval na maďarskom gymnáziu v Komárne. Na Filozofickej fakulte UK v Bratislave získal diplom učiteľa. Učil na gymnáziu v Kráľovskom Chlmcu. Učiteľ, neskôr riaditeľ základnej školy v Bieli. Od r. 1976 riaditeľ Žitnoostrovneho múzea

v Dunajskej Strede. V čase jeho pôsobenia vo funkcii riaditeľa bol k Žitnoostrovnému múzeu pričlenený Mestský vlastivedný dom v Šamoríne (1981) a jedinečná technická pamiatka Vodný mlyn v Dunajskom Klátove (1986). Na tejto ploche sa prezentujú výtvarní umelci regiónov Slovenska a zahraničia. Bol iniciátorom pri zakladaní Klubu priateľov múzea a stál pri zrode periodika, ktorý zverejňuje informácie o múzeu a jeho aktivitách. V r. 2010 získal Pamätnú medailu predsedu TTSK za prínos v oblasti kultúry.

Mahler, Eduard prof., PhD.

28. 9. 1857 Cífer – 29. 6. 1945 Budapešť, Maďarsko

Orientalista, archeológ, univerzitný profesor

Študoval matematiku a astronómiu na univerzite vo Viedni (Rakúsko). Popritom študoval jazyky a históriu starovekého stredného východu. Patril medzi najznámejších medzinárodne uznávaných odborníkov. Prednášal externe, od r. 1905 interne egyptológiu a asyrológiu na filozofickej fakulte univerzity v Budapešti. Autor viacerých monografií.

Nešpor, Miroslav

28. 9. 1924 Skalica – 17. 12. 1944 Bratislava

Partizán

Ľudovú školu navštevoval v Holiči, gymnázium v Skalici, študoval inžinierske staviteľstvo na SVŠT v Bratislave. V r. 1944 sa zapojil do ilegálneho protifašistického hnutia. Bol príslušníkom partizánskeho oddielu Tichonov. Po prechode SNP do hôr ochorel, ilegálne žil u brata a dňa 13. decembra 1944 bol zatknutý gardistami v Skalici. Bol vyšetřovaný, mučený a zahynul v Bratislave. Hrdina SNP.

29. SEPTEMBER

Belák, Michal

29. 9. 1920 Bučany – 16. 3. 1981 Bratislava

Herec, spevák

Študoval na gymnáziu v Trnave a na LF UK v Bratislave, štúdium však nedokončil. Súkromne navštevoval hodiny spevu u M. Ratajovej-Schimplovej, A. Korínskej a R. Chovancovej. V r. 1940 – 1945 hlásateľ bratislavského rozhlasu, v r. 1945 – 1950 redaktor časopisu Let, v r. 1951 – 1953 člen operného zboru SND, v r. 1953 – 1956 operety Novej scény, v r. 1956 – 1958 pracovník Čs. rozhlasu r. 1958 – 1970 člen Tatra revue, v r. 1970 – 1981 slobodný umelec. Tvoril a organizoval programy estrádného charakteru, nakrúcal filmy, daboval zahraničné filmy, účinkoval v rozhlasových hrách, scénkach, vystupoval v zábavných programoch, spieval, recitoval, konferoval. V r. 1968 dostal ocenenie Zaslúžilý pracovník kultúry.

Benyovszky, Rudolf August

29. 9. 1874 Lehnice – 25. 12. 1955 Lehnice

Husliar, hudobný skladateľ, maliar

Hru na husliach študoval v Budapešti (Maďarsko). Ako 9-ročný začal koncertovať. Autor skladieb pre klavír, husle, organ, vokálnych cyklov na cudzojazyčné básne. Koncerty usporadúval vo svojom kaštieli, ktorý postavili podľa jeho plánov. Bol maliarom krajín a portrétov, ilustrátorom kníh. Neskôr sa venoval prevažne husliarstvu. V kaštieli si zriadil husliarsku dielňu, do ktorej pozýval husliarov z Talianska. Vlastnoručne zhotovil asi 24 huslí. Označoval ich písanými i tlačnými nálepkami, číslami a svojim podpisom. Na Slovensku sú známe 4 exempláre jeho huslí, z nich umelec najhodnotnejší z r. 1908, vyšperkovaný slonovinou, perleťou a ornamentálnymi kresbami, a op. 17 z r. 1923 sú v majetku SNM. Štyri jeho obrazy vlastní SNG v Bratislave.

Németh-Šamorínsky, Štefan doc.

tiež Németh, Štefan

29. 9. 1896 Šamorín – 31. 1. 1975 Bratislava

Hudobný skladateľ, organový umelec, pedagóg

Študoval v Budapešti (Maďarsko), kde bol žiakom Bélu Bartóka, a vo Viedni (Rakúsko). Učil v Bratislave na Mestskej hudobnej škole, štátnom konzervatóriu a VŠMU. Bol autorom vyše sto skladieb rôzneho

druhu a obsadenia. Absolvoval asi 350 koncertných podujatí doma i v zahraničí (Maďarsko, Švédsko, Rakúsko). Bol zakladateľom a dirigentom Spevokolu Bélu Bartóka, propagátorom Bartókovej a Kodályovej hudby na Slovensku. V r. 1921 – 1953 bol organistom v Dóme sv. Martina v Bratislave. Je po ňom pomenovaná ZUŠ v Šamoríne.

Serdaheli, Juraj

tiež Szerdahelyi, György

29. 9. 1740 Vác, Maďarsko – 9. 11. 1808 Budapešť, Maďarsko

Estetik, vysokoškolský pedagóg, kňaz

Člen jezuitskej rehole. Filozofiu vyštudoval vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Trnave, profesor estetiky a rétoriky na Trnavskej univerzite, od r. 1784 riaditeľ gymnázia, autor viacerých prác z oblasti estetiky.

Šramel, Jozef Mgr.

29. 9. 1923 Cífer – 6. 12. 1996 Bratislava

Športovec

Osobnosť slovenskej telovýchovy. Vynikal vo viacerých druhoch športu – vo futbale, volejbale, tenise, stolnom tenise a ľahkej atletike. Vyše štyridsať rokov pracoval v slovenskom telovýchovnom hnutí v Bratislave.

Tarek, Michal

29. 9. 1889 Nové Mesto nad Váhom – 19. 5. 1941

Abrahám*Publicista, kňaz*

Pracovník Medzinárodného červeného kríža. V r. 1914 – 1919 pôsobil v Palestíne, Švédsku, Dánsku, Rusku a na Ukrajine. Od r. 1929 pôsobil v Abraháme ako kňaz. V Abraháme má na kultúrnom dome umiestnenú pamätnú tabuľu. Od r. 2006 nesie základná škola v obci jeho meno.

30. SEPTEMBER

Drobnica, Ľudovít prof., Ing., DrSc.

30. 9. 1930 Trnava – 13. 10. 1980 Bratislava

Biochemik, mikrobiológ, vynálezca, vysokoškolský pedagóg

Po skončení vysokoškolského štúdia v Brne (Česko) nastúpil na Katedru technickej mikrobiológie a biochémie Chemickej fakulty SVŠT v Bratislave. Vedeckú hodnosť doktora vied získal na Ústave organickej chémie a biochémie v Prahe (Česko). Profesorom sa z politických dôvodov nestal ani do svojej predčasnej smrti. Bol ním menovaný až po zmene režimu v r. 1991 in memoriam. Založil, rozvinul a vybudoval na Slovensku vedec-kú školu týkajúcu sa problematiky mechanizmu účinku prírodných a syntetických látok a vzťahov medzi ich štruktúrou, účinnosťou určujúcimi fyzikálnochemickými vlastnosťami a biologickými aktivitami a to s ohľadom na využitie vo farmácii, medicíne, poľnohospodárstve, potravinárstve, ekológii. Tieto zistenia boli predmetom vyše 100 publikácií, 52 patentov, viac ako 200 vystúpení na vedeckých konferenciách. Bol iniciátorom založenia Výskumného ústavu liečiv v Modre.

Kollár, Štefan MUDr.

30. 9. 1894 Tápiószentmárton, Maďarsko – 14. 7. 1953 Piešťany

Lekár

Maturoval na gymnáziu v Banskej Bystrici, medicínu absolvoval na Lekárskej fakulte KU v Prahe (Česko). Od r. 1925 kúpeľný lekár v Piešťanoch.

Vymazal, Ladislav

30. 9. 1935 Trnava

Dirigent, zbormajster

Absolvoval Strednú priemyselnú školu elektrotechnickú v Bratislave. Pôsobil v rôznych funkciách v rezorte telekomunikácií v Bratislave a Trnave. Hudobné vzdelanie získal absolvovaním Hudobnej školy v Trnave. V r. 1980 sa stal regenschorim Rímskokatolíckeho cirkevného hudobného spolku sv. Mikuláša v Trnave. Mesto Trnava mu udelilo Cenu za celoživotnú činnosť v spolku.

1. OKTÓBER

Domotor, Michal JUDr.

1. 10. 1875 Biňovce – 2. 2. 1962 Fajsza, Maďarsko
Advokát

Študoval v Budapešti (Maďarsko), v r. 1903 bol advokátom v Budapešti, počas revolúcie v r. 1918 vládnym komisárom, v r. 1905 – 1906 bol poslancom Uhorského snemu za Pezinok a v r. 1920 – 1922 poslancom Maďarského parlamentu. Je autorom viacerých historických politicko-publicistických prác.

Haring, Vojtech PhDr., PhD.

1. 10. 1942 Piešťany
Výtvarník, karikaturista, vysokoškolský pedagóg, klinický psychológ, divadelník

Na FiF UK v Bratislave atestoval z klinickej psychológie. Podieľal sa na založení piešťanskej okresnej pedagogicko-psychologickej poradne a stal sa jej prvým riaditeľom. Externe vyučoval na SZŠ v Trnave, na FZSP TU, kde koncipoval predmet teória konfliktov. V polovici 90. rokov 20. storočia bol spoluzakladateľom divadelného ochotníckeho súboru Ivana Stodolu pri MsKS v Piešťanoch. Je členom Spolku slovenských spisovateľov a členom Výtvarného klubu pri MsKS v Piešťanoch. Vydal zbierky epigramov. Publikuje v slovenských denníkoch, je členom viacerých komisií napr. Trnavská paleta, Novomestský osteň, Fraštacký trň.

Ivan, Štefan plk.

1. 10. 1955 – 19. 1. 2006 Hejce, Maďarsko
Dôstojník

Pochádzal zo Serede. Tragicky zahynul počas návratu slovenských vojakov z misie KFOR z Kosova. Vojské lietadlo havarovalo neďaleko maďarskej obce Hejce. Z Kosova sa vracal spolu s vojakmi, ktorých na niekoľko dní navštívil v rámci inšpekcie. Funkcia: zástupca veliteľa centra riadenia operácií GŠ OS SR.

Kocian, Štefan JUDr.

pseud. Števo Blavan
1. 10. 1919 Malženice – 25. 10. 1981 Bratislava
Spisovateľ, novinár

Študoval na gymnáziu v Trnave, na právnickej fakulte v Bratislave. Redaktor viacerých vydavateľstiev. Autor poézie ovplyvnenej francúzskou modernou a katolíckou modernou. Prekladal z nemčiny, francúzštiny a angličtiny prevažne diela pre mládež.

Poševka, Jozef Ing.

1. 10. 1943 Prešov – 31. 7. 2004 Dunajská Streda
Energetik

Jedenástočnú strednú školu absolvoval v Poprade. Študoval na Elektrotechnickej fakulte SVŠT v Bratislave (odbor výroba a rozvod elektrickej energie), ktorú absolvoval r. 1965. Prvým zamestnaním bol Vihorlat Snina, kde pracoval ako konštruktér a vývojový pracovník mostových žeriavov. V r. 1974 nastúpil do Považských elektrární Trenčín ako vedúci referent investičnej výstavby na Vodnom diele Liptovská Mara. Po uvedení všetkých turbín do prevádzky bol delimitovaný do IVES-u Bratislava (Investičná výstavba energetiky Slovenska), závod Liptovský Hrádok. V r. 1979 začal pracovať vo Vodných elektrárnach Trenčín, prevádzka PVE Čierny Váh. V r. 1984 odišiel pracovať na výstavbu SVD (Sústava vodných diel) Gabčíkovo-Nagymaros ako vedúci výstavby energetickej časti. V r. 1989 sa stal riaditeľom podniku Vodné elektrárne Trenčín, závod Gabčíkovo. Zabezpečoval výstavbu a prevádzku turbín, generátorov a rozvodní až do odchodu do dôchodku.

Svatý, Fedor doc., Ing., CSc.

1. 10. 1929 Trnava
Vysokoškolský pedagóg

Absolvent Fakulty architektúry a pozemného stavebníctva SVŠT v Bratislave. V r. 1952 – 1962 pôsobil ako projektant a statik. Zúčastňoval sa na investičnej a projektovej príprave výstavby trnavskej športovej haly a športového areálu Slávia Trnava. Od r. 1962 bol pedagógom na VŠE v Bratislave. Účinkoval v Rímskokatolíckom cirkevnom

hudobnom spolku sv. Mikuláša v Trnave, aktívny člen organizačného tímu Trnavských dní. V roku 2009 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnavy.

Vékony, Alojz

1. 10. 1920 Trnava – 26. 11. 1999 Trnava

Športový funkcionár

Po skončení SPŠ strojníckej pracoval ako vedúci prevádzok v Kovosmalte Trnava, podnikový riaditeľ vo Vihorlarte Snina. V r. 1972 založil Slovesport SOZ ČSVŠ (Slovenská organizácia zväzu československej výchovy a športu), kde do r. 1982 bol riaditeľom. V 70. rokoch 20. storočia bol predsedom futbalového klubu Spartak TAZ Trnava. V tomto období klub dosiahol najväčšie úspechy v československej futbalovej lige. Ocenený bol viacerými vyznamenaniami a čestnými uznaniami za rozvoj športu a pracovné výsledky, napr. Čestný člen klubu Spartak Trnava in memoriam.

Votlučka, Karel

1. 10. 1896 Plzeň, Česko – 2. 6. 1963 Plzeň, Česko

Akademický maliar, grafik

Študoval na AVU v Prahe (Česko) u prof. Jana Preislera, v ateliéri ktorého získal mnohostranne otvorený modernistický názor. Na výstave Umělecké skupiny v Plzni v r. 1919 bol jediným, kto evokoval v prácach zaoberajúcich sa tematikou plzeňskej architektúry priame spojenie s kubizmom. Vytvoril viacero kubizovaných portrétov, napr. litografia B. Smetanu, linoryty G. Apollinaira, S. Mallarmého. Venoval sa i knižnej grafike, zvlášť v sérii ex libris, ktoré venoval popredným osobnostiam plzeňskej kultúry. V r. 1945 – 1952 pôsobil v Trnave a na svojich obrazoch zachytil mnohé zácutia starej Trnavy.

2. OKTÓBER

Glomba, Jozef MUDr., PhD.

2. 10. 1956 Bratislava – 17. 6. 2011 Trnava

Lekár

Študoval na Fakulte detského lekárstva UK v Bratislave a postupne si dobudoval vzdelanie

v oblasti rádiológie. Významne sa podieľal na vybudovaní Rádiologickej kliniky Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Trnave, ktorej sa stal prvým prednostom. Po práci v Onkologickom ústave sv. Alžbety v Bratislave, Nemocnici sv. križa v Podunajských Biskupiciach a Nemocnici sv. Lukáša v Galante zakotvil od r. 2001 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Trnave. Najprv bol primárom a od r. 2007 prednostom Rádiologickej kliniky nemocnice.

3. OKTÓBER

Bernolák, Anton

3. 10. 1762 Slanica – 15. 1. 1813 Nové Zámky

Jazykovedec, národovec

Študoval filozofiu v Trnave, teológiu vo Viedni (Rakúsko) a Bratislave. Pôsobil ako kaplán v Bernolákove, v r. 1791 – 1797 tajomník arcibiskupského vikariátu v Trnave, ako dekan a kňaz v Nových Zámkoch. Základný význam majú jeho jazykovedné práce. Do dejín slovenského národa sa zapísal ako prvý kodifikátor spisovnej slovenčiny (1787) – bernolákovčiny, ktorá vychádzala z trnavského nárečia. Bol zakladateľom a vedúcou osobnosťou Slovenského učeného tovarišstva.

Erdődy, Imrich

3. 10. 1854 Viedeň, Rakúsko – 14. 11. 1925 Hlohovec

Diplomat, veľkostatkár

Príslušník šľachtického rodu. Študoval na konzulárnej akadémii vo Viedni (Rakúsko). Ataše na rakúsko-uhorských vyslanectvách, neskôr varaždínsky župan, skutočný tajný radca, c. k. komorník. Vlastník veľkostatku so sídlom v Hlohovci, ku ktorému patrili i kúpele Piešťany. V r. 1910 dal postaviť v Hlohovci železobetónový most cez Váh. Dedičný člen uhorskej panskej snemovne, čestný komtúr bavorského Rádu sv. Juraja a Rádu maltézskych rytierov.

Osvald, František Richard

pseud. Bystron, Dobreznámy, Dobrovoľný, Drahotin Piov, R. Hodrušský, Veritas, Východohora, Zadumený, Známy
3. 10. 1845 Hodruša-Hámre – 14. 4. 1926 Trnava

Kultúrny historik, cirkevný hodnostár

Študoval v seminári v Trnave, teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Potom pôsobil ako kaplán v Starom Tekove, Vrábľoch, Majcichove, Zavare a Bohuniciach. Od r. 1916 pôsobil v cirkevných funkciách v Trnave. Ako literát začal najprv písať poéziu, potom sa venoval literárno-historickej a kritickej publicistike, dejinám a popularizácii kazateľskej literatúry. V r. 1881 – 1908 vydával časopis Kazateľňa, od r. 1891 s prílohou Literárne listy. Zostavil tri zväzky almanachu Tovarýstvo (1893, 1895, 1900). Autor náboženských učebníc, príručiek a mravoučných kníh. Patril medzi zakladateľov SSV, v r. 1918 – 1926 jeho predseda a čestný predseda, zároveň predseda Muzeálnej slovenskej spoločnosti. V Trnave je po ňom pomenovaná ulica.

4. OKTÓBER

Palkovič, Martin

tiež Palkovich Martin, Palkovits Martin

4. 10. 1607 Chtelnica – 15. 9. 1662 Košice

Univerzitný profesor, rektor

Teológiu a filozofiu študoval na univerzite vo Viedni (Rakúsko). Prednášal na univerzite vo Viedni a Štajerskom Hradci (Rakúsko). Na Trnavskej univerzite pôsobil ako profesor filozofie, teológie, Svätého písma, ako dekan filozofickej a teologickej fakulty, tiež rektor, kancelár a riaditeľ knižnice, rektor seminára a riaditeľ knižnice. K budove kolégia dal zo severnej strany pristaviť nové krídlo. Na Trnavskej univerzite ako prvý prednášal Aristotelovu filozofiu. Stal sa rektorom univerzity v Košiciach.

Pázmaň, Peter

tiež Pasmaň, Pasman Peter, Pázmány Peter

4. 10. 1570 Oradea Mare, Rumunsko – 19. 3. 1637 Bratislava

Cirkevný hodnostár, náboženský spisovateľ

Študoval na gymnáziách vo Varadíne a v Koložvári (Rumunsko). Vstúpil do jezuitskej rehole. Noviciát a filozofiu absolvoval v Krakove (Poľsko) a vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Ríme (Taliansko). V r. 1597

vysvätený za kňaza. V r. 1597 – 1598 bol špirituálom v jezuitskom kolégiu, v r. 1598 – 1601 učiteľ filozofie a teológie na univerzite v Štajerskom Hradci (Rakúsko). Neskôr poradca ostrihomského arcibiskupa F. Forgáča, v r. 1616 ostrihomský arcibiskup, v r. 1629 kardinál v Trnave. V r. 1610 založil kňazský výchovný ústav v Trnave, v r. 1616 otvoril aj jezuitské kolégium. V r. 1623 vo Viedni založil seminár, neskôr po ňom nazvané Pázmaneum. Osobitnú starostlivosť venoval Trnave. V r. 1619 založil v Trnave konvikt pre nešľachtickú a v r. 1524 pre šľachtickú mládež, obnovil františkánsky kostol, v r. 1630 založil seminár sv. Štefana, napokon v r. 1635 univerzitu, ktorá účinkovala v Trnave do r. 1777. Venoval sa aj literárnej činnosti. Písal po latinsky a maďarsky.

Rudnay, Alexander ThDr.

tiež Rudnyai, Alexander

4. 10. 1760 Považany (Svätý Kríž nad Váhom) –

13. 9. 1831 Ostrihom, Maďarsko

Arcibiskup, spisovateľ

Teológiu a filozofiu študoval v Bratislave, v Trnave a v Budíne. Za kňaza bol vysvätený v r. 1783 v Trnave. Pôsobil ako kanonik ostrihomského chrámu, rektor trnavského Seminára sv. Štefana, radca a referent Uhorskej dvorskej kancelárie vo Viedni (Rakúsko), sedmohradský biskup. Bol ostrihomským arcibiskupom v Trnave, r. 1820 preniesol svoje sídlo do Ostrihomu. V r. 1828 získal hodnosť kardinála. V Ostrihome začal s budovaním arcibiskupskej katedrály. Stal sa správcom celého katolíckeho školstva v Sedmohradsku. Hlásil sa k slovenskému pôvodu, patrili k najvýznamnejším

predstaviteľom prvej fázy slovenského národného obrodenia. Aktívny člen bernolákovského hnutia. Podporoval národno-kultúrne aktivity rakúskych Slovanov, najmä Chorvátov a Čechov. Zaslúžil sa o vydanie prvého slovenského prekladu Biblie. Sám bol literárne činný, venoval sa tvorbe náboženskej literatúry.

5. OKTÓBER

Hegedüs, Armin

5. 10. 1869 Szécseny, Maďarsko – 29. 6. 1945
Budapešť, Maďarsko

Architekt, stavitel'

V Piešťanoch navrhoval hotel Thermia Palace, bahenné kúpele Irma, secesnú vilu Alexander, budova Pro Patria. Budova kúpeľov Irma bola priekopnícka v používaní železobetónu na Slovensku. Jeho najvýznamnejším dielom je hotel Gellért v Budapešti.

Marcel, Ján

tiež Marcell, Ján

5. 10. 1828 Pusté Úľany – 18. 7. 1879 Revúca

Lekár, botanik

Pôsobil ako lekár v rakúskej armáde, od r. 1860 ako mestský lekár v Revúcej. Autor práce o machoch v okolí Revúcej, napísal aj dejiny mesta.

Szelepcsényi, Ján doc., PhDr., PhD.

pseud. Juraj Pohronec

5. 10. 1937 Žilina

Prekladateľ, novinár, bývalý diplomat, vysokoškolský pedagóg

Študoval hudobnú vedu na FiF UK, dirigovanie a hudobnú skladbu na Hudobnej fakulte VŠMU Bratislava. Ako dirigent absolvoval stovky koncertov. V 60. rokoch 20. storočia bol vedúcim tajomníkom Zväzu slovenských filmových a televíznych umelcov. Ako organizátor významne prispel k rozvoju hudobných festivalov na Slovensku, najmä Bratislavských hudobných slávností a Kultúrneho leta. Od r. 1978 prednášal na Hudobnej a tanečnej fakulte VŠMU v Bratislave hudobnú teóriu, kultúrny manažment a teóriu

verbálnej komunikácie. Zastával rad významných funkcií v školstve i diplomacii. Bol prorektorom VŠMU, prvým veľvyslancom SR v Turecku a zakladajúcim rektorom Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. V publicistike sa venuje popri hudbe, domácej a zahraničnej politike, aj problémom rozvoja školstva a kultúry. Prispieval do denníkov i kultúrnych periodík, patrili k zakladateľom mesačníka Mladá tvorba, pracoval v redakcii Kultúrneho života. Koncom 90. rokov sa uplatnil aj ako scenárista a moderátor televíznych publicistických relácií. Je autorom početných vedeckých prác z oblasti experimentálnej estetiky, teórie kultúry a teórie sociálnej komunikácie. Za zásluhy o rozvoj slovenskej kultúry získal Zlatý dvojkríž ministra kultúry a členstvo v Stálej rade slovenskej kultúry. Za novinársku tvorbu mu Združenie slovenských novinárov udelilo v r. 1998 Cenu Ľudovíta Štúra.

6. OKTÓBER

Rampák, Ján

6. 10. 1939 Trnava

Herec

Aktívny herec divadelného súboru Disk v Trnave. Nositeľ Ceny Jozefa Krónera za celoživotný prínos v hereckej tvorbe v neprofesionálnom divadle.

7. OKTÓBER

Bernadič, Ladislav Ing.

7. 10. 1923 Cífer – 10. 2. 2005 Cífer

Folklorista, kultúrny pracovník

Maturoval na trnavskom gymnáziu Jána Hollého. Študoval na Vysokej škole obchodnej v Bratislave, ktorú v r. 1948 na základe nepriaznivého kadrového posudku musel opustiť. Po nežnej revolúcii bol rehabilitovaný. V r. 1970 založil v Cíferi folklórnu skupinu a bol jej vedúcim až do r. 1990. Bol zostavovateľom monografie obce Cífer. V r. 1998 ju Muzeálna spoločnosť MS v Martine a MK SR vyhodnotili ako najlepšiu z obecných monografií na Slovensku. Bol predsedom Miestnej skupiny SSV v Cíferi, aktívne

pracoval v MO MS v Cíferi. Spoluvorca mesačníka Cíferpress, prispieval do Slovenských národných novín a do Katolíckych novín.

Harminc, Milan Michal

7. 10. 1869 Kuplin, býv. Juhoslávia – 5. 7. 1964

Bratislava

Architekt, stavitel'

Bol majiteľom projekčnej a staveľskej kancelárie v Budapešti (Maďarsko), v Liptovskom Mikuláši a v Bratislave. Staviteľ mnohých významných budov na Slovensku. V Trnave realizoval budovu Slovenskej hospodárskej banky (v súčasnosti budova Kníhnice Juraja Fándlyho v Trnave), obytných domov pre vysídencov z Oravy v mestskej časti Kopánka, budovu Rolníckej vzájomnej pokladnice. V Skalici Slovenskú budú staviteľa Doležala, nemocnicu Milosrdných bratov, budovu školy, v Senici rímskokatolícky a v Prietrži evanjelický kostol.

Kopúnková, Eva PaedDr.

7. 10. 1937 Trnava

Pedagogička, spisovateľka, redaktorka

Študovala na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. Ako učiteľka pôsobila v Trnave, Cíferi, Bratislave, Hradci Králové (Česko). Literárne sa presadila v 70. rokoch 20. storočia. Písala básne a rozprávky pre deti, ktoré boli publikované v detských časopisoch Včielka, Ohník, Zornička, Slniečko. Je aj autorkou rozhlasových hier. Prispievala do časopisov Život, Slovensko, Matičné čítanie, Kultúra a život Trnavy i do odborných periodík ako sú Učiteľské noviny, Komenský. Získala mnohé ceny a uznanie za poéziu a prózu v súťažiach Wolkrova Polianka, Chalupkovo Brezno, O Cenu Slovenského učiteľského tovaríšťa. Je držiteľkou vyznamenania Vzorný učiteľ a Pamätnej medaily predsedu TTSK za prínos v oblasti literatúry a pedagogiky.

Kuchár, Fridrich

7. 10. 1893 Palárikovo – 1. 2. 1974 Trnava

Spevák

Pracoval ako robotník, neskôr stolár, pracovník dielne ČSD. Zakladajúci člen spevokolu Bradlan a jeho dlhoročný predseda (1935, 1937 – 1960), doživotný čestný predseda Bradlanu. Vystupoval na stovkách koncertov doma i v zahraničí. Držiteľ mnohých ocenení.

Kumančík, Norbert kpt.

7. 10. 1970 – 19. 1. 2006 Hejce, Maďarsko

Dôstojník

Absolvent Vojenskej leteckej akadémie v Košiciach. Patrili k najskúsenejším letcom v ozbrojených silách s náletom vyše 2600 letov na type lietadla AN-24. Mal nalietaných 1900 hodín. Slúžil vo Vojenskom útvere v Malackách. Býval v obci Banka pri Piešťanoch. Tragicky zahynul počas návratu slovenských vojakov z misie KFOR z Kosova. Vojenské lietadlo havarovalo neďaleko maďarskej obce Hejce. Pôsobenie v tejto misii: posádka.

8. OKTÓBER

Kubala, František

8. 10. 1904 Vrbové – 8. 8. 1991 Svätý Jur

Stredoškolský profesor, kňaz

Maturoval na gymnáziu v Šaštíne, teológiu vyštudoval v Turíne (Taliansko). V r. 1939 – 1945 vyučoval zemepis a dejepis na gymnáziu v Trnave, v r. 1950 emigroval do Rakúska, Talianska a Francúzska. Po nežnej revolúcii sa vrátil naspäť do svojej vlasti.

9. OKTÓBER

Bánhegyi, István

tiež Bauhofer, István

9. 10. 1832 Šamorín – 19. 10. 1906 Budapešť, Maďarsko

Kňaz, pedagóg

Študoval v Šamoríne, v Šoproni, v Kőszegu, v Budíne (Maďarsko), v Bratislave. V r. 1855 zložil skúšky z teológie vo Viedni (Rakúsko). Od r. 1856

kaplánoval v Crvenke (Srbsko), od r. 1857 učiteľ na Protestantom teologickom inštitúte. V r. 1858 – 1861 bol farárom v Šamoríne. Od r. 1862 bol profesorom na protestantskom gymnáziu v Lučenci, od r. 1866 riaditeľ Pedagogického inštitútu augsburgského vyznania v Nyíregyháze (Maďarsko). Neskôr sa stal školským inšpektorom. Publikoval v pedagogických novinách a časopisoch.

Brtň, Rudolf PhDr., CSc.

9. 10. 1907 Hybe – 14. 4. 1998 Bratislava

Literárny vedec, spisovateľ, básnik

Slavista, germanista, prekladateľ (z ruštiny, nemčiny, poľštiny, chorvátštiny), publicista, autor učebníc. Maturoval v Liptovskom Mikuláši, potom študoval na Filozofickej fakulte KU v Prahe (Česko) a UK v Bratislave. Stredoškolský profesor v Martine, Bratislave, Zlatých Moravciach a v Trnave. Neskôr pracovník Povereníctva školstva a kultúry, Literárnovedného ústavu SAV, Slovenskej národnej knižnice, Ústavu slovenskej literatúry SAV.

Čapody, Ľudovít PhDr., ThDr.

9. 10. 1729 Pečeňady – 6. 6. 1801 Veszprém, Maďarsko

Teológ, rektor

Študoval na univerzite vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako profesor na univerzite v Trnave a Štajerskom Hradci (Rakúsko). Zastával funkciu dekana teologickej fakulty Trnavskej univerzity a bol aj jej rektorom. Autor významného teologicko-dogmatického diela.

Endreffy, Ján

9. 10. 1891 Horné Saliby – 31. 12. 1973 Nyíregyháza, Maďarsko

Kňaz, redaktor

Študoval na teologickej akadémii v Bratislave. Pôsobil ako kaplán v Banskej Štiavnici, ako farár v Lajoskomárome (Maďarsko), v r. 1918 – 1938 v Horných Salibách, potom v Bratislave. Redigoval cirkevné časopisy *Evangelikus Lap* (Evanjelický list) a *Orgonaszó* (Hlas organu).

Chovanec, Michal

9. 10. 1836 Bohdanovce nad Trnavou – 29. 6. 1890

Šuriansky

Kňaz, národnokultúrny pracovník

Teológiu študoval v Trnave. Pôsobil v Šuranoch, Kútoch, Šaštíne, Trstíne, od r. 1870 farár v Suche nad Parnou a Veľkých Ripňanoch. Člen výboru Spolku sv. Vojtecha. Publikoval biografické, historické a iné príspevky v *Slovesnosti*, *Sokole* a *Malom národnom kalendári*.

Juhos, Rudolf

9. 10. 1919 Trstice – 14. 5. 1997 Košuty

Ľudový umelec

Vyučil sa za stolára. Vyrábala umelecké diela z trstia, obrazy aj dekorácie. Námet čerpal zo života ľudu. Jeho diela sa nachádzajú v múzeách i v súkromných zbierkach. Účastník domácich i zahraničných výstav.

Sokol, Ján Mons.

9. 10. 1933 Jacovce

Arcibiskup

Štúdium na Rímskokatolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave ukončil v r. 1957, keď bol vysvätený aj za kňaza. Ako kaplán pôsobil v Šuranoch, Leviciach, Bratislave-Novom Meste a v Štúrove. V r. 1968 bol menovaný za prefekta kňazského seminára v Bratislave. V rámci normalizácie sa opäť v r. 1970 stáva kaplánom, neskôr správcom farnosti v Sereďi a v r. 1975 dekanom. V r. 1987 ho zvolili za administrátora trnavskej farnosti. Biskupská vysviacka – 12. jún 1988, katedrála Sv. Jána Krstiteľa, Trnava. Menovanie za trnavského arcibiskupa bolo v r. 1989. Arcibiskupské pálium mu odovzdal pápež Ján Pavol II. v r. 1990 pri návšteve Československa v Bratislave-Vajnorocho. Od 31. augusta 2000 podpredseda Konferencie biskupov Slovenska. Pápež Benedikt XVI. ho uvoľnil z postu arcibiskupa v r. 2009. Za rok 2003 získal Čestné občianstvo mesta Trnava.

10. OKTÓBER

Kéry, František Borgia

10. 10. 1702 Kenézöl, Maďarsko – 1. 12. 1763 Trnava

Filozof, matematik, fyzik, astronóm, historik

Po skončení štúdií filozofie a teológie pôsobil na viacerých miestach. Prednášal na Trnavskej univerzite, kde zastával i funkciu rektora. V centre jeho záujmu bola filozofia, tiež matematika, astronómia a najmä fyzika. Bol konštruktérom astronomických prístrojov, ktoré vyrábala pre Trnavskú univerzitu. Bol autorom viacerých prác z fyziky a stal sa učiteľom modernej generácie fyzikov. Venoval sa tiež historickým témam.

Mutschenbacher, Gyula

10. 10. 1871 Budapešť, Maďarsko – 31. 12. 1925

Székesfehérvár, Maďarsko

Stredoškolský pedagóg, historik, muzikológ, kňaz

Gymnaziálne štúdiá absolvoval v Budapešti a v Ostrihome (Maďarsko), teológiu v Ostrihome. Profesor jazyka latinského a nemeckého na trnavskom arcibiskupskom gymnáziu, na učiteľskom ústave vo Varadíne (Rumunsko), na rímskokatolíckom gymnáziu v Gyule (Maďarsko), arcibiskupskom gymnáziu v Budapešti, na dievčenskom gymnáziu v Székesfehérvári. Jeho mimoškolským záujmom bola história a muzikológia.

Winter, Imrich

10. 10. 1878 Ipelské Šahy – 24. 6. 1943 Bratislava

Podnikateľ

Viedol rodinný podnik v Šahách. Od r. 1900 začal pomáhať pri budovaní kúpeľov Piešťany. Staral sa o účtovnícke práce, propagáciu kúpeľov, ochranu a zveľaďovanie parku, pestovanie kultúrneho života. Dal vybudovať amfiteáter, vyhliadkovú reštauráciu Červená veža. Zakladateľ piešťanského múzea. Stal sa aj jeho prvým riaditeľom a bol ním až do smrti.

Ziman, Viliam Ing.

10. 10. 1940 Stránske

Energetik

Vyštudoval Strojnícku fakultu SVŠT v Bratislave, odbor tepelné a energetické zariadenia, ktorú ukončil v r. 1962. Potom nastúpil do Elektrárne Nováky. V r. 1966 začal pracovať v Atómovej elektrárni Bohunice ako technik, neskôr zmenový inžinier. V tomto období ukončil postgraduálne štúdium na Elektrotechnickej fakulte SVŠT, odbor jadrová technika. V r. 1980 – 1986 vykonával funkciu námestníka riaditeľa pre prevádzku a údržbu. Od r. 1986 riaditeľ koncernu Atómovej elektrárne Bohunice. Od r. 1988 námestník riaditeľa pre bezpečnosť a radiačnú ochranu, neskôr vedúci špecialista rekonštrukcie V1. Od r. 1996 riaditeľ odboru jadrových elektrární v spoločnosti Slovenské elektrárne (SE), neskôr riaditeľ odboru pre podporu prevádzky. V r. 1999 menovaný za člena Predstavenstva SE a za vrchného riaditeľa úseku prevádzky a údržby. Od r. 2001 pracoval ako riaditeľ odboru údržby a zásobovania v SE. Od r. 2004 pracuje ako špecialista vo VÚJE Trnava.

11. OKTÓBER

Fiebig, Jozef

tiež Fibík, Jozef

11. 10. 1865 Hajná Nová Ves – 1. 12. 1931 Trnava

Knihtlačiar, obchodník

Vyučil sa za knihtlačiara v Nitre, kde neskôr pôsobil, r. 1894 – 1921 vlastník tlačiarne v Trnave. Tlačil knihy, časopisy a príležitostné tlače v slovenčine, maďarčine, nemčine, latinčine. R. 1910 založil obchod s papierom a devocionáliami.

Vajnerová-Fagulová, Šarlota

11. 10. 1919 Rožňava

Stredoškolská pedagogička

Po maturite na gymnáziu v Rožňave pokračovala vo vysokoškolských štúdiách na univerzite Petra Pázmanya v Budapešti (Maďarsko) na FiF v r. 1939 – 1943. V r. 1943 – 1945 vyučovala na Dievčenskom gymnáziu v Mezötúre (Maďarsko), po skončení 2. sv. vojny na gymnáziu v Nových

Zámkoch a v Trnave. Učila latinčinu, francúzštinu a nemčinu. V r. 1966 dostala vyznamenanie Vzorný učiteľ.

12. OKTÓBER

Babjak, Jozef ThDr.

12. 10. 1900 Suchá nad Parnou – 20. 2. 1980 Latina, Taliansko

Salezián, pedagóg

V r. 1920 vstúpil do saleziánskej rehole v Ríme (Taliansko), r. 1928 – 1932 študoval na Gregoriánskej univerzite v Ríme, v r. 1932 vysvätený za kňaza. V r. 1932 – 1934 katechéta v Šaštíne, potom magister novicov v Hronskom Beňadiku. V r. 1951 emigroval do Rakúska, neskôr profesor filozofie vo Foglizzo v Taliansku. V r. 1966 – 1970 viedol Malý seminár Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme (Taliansko).

Buberník, Titus JUDr.

12. 10. 1913 Pusté Úľany

Športovec

Po ukončení štúdií na Právnickej fakulte UK v Bratislave pôsobil ako právnik v Slovnafte v Bratislave. Hráč 1. futbalovej ligy VSS Košice a Interu Bratislava. Reprezentačný dres za ČSSR obliekol 23 krát. Majster športu, zaslúžilý majster športu.

Hrčka, Justín

12. 10. 1924 Dolné Dubové – 26. 8. 1953 Vysoké Tatry

Sochár

Študoval na SVŠT v Bratislave. Pracoval v rozličných sochárskych žánroch so zmyslom pre monumentalitu tvaru. Zúčastnil sa na mnohých výstavách. Tvorca pomníkov a najmä portrétov. V r. 1953 realizoval portrét Jána Koniarka.

Javorka, Anton

12. 10. 1941 Moravany nad Váhom

Športovec

Zakladateľ medzinárodnej mládežníckej olympiády Kalokagatia v Trnave, predseda Trnavského olympijského klubu, predseda ústredného štábu

Olympijských festivalov detí a mládeže Slovenska a bývalý predseda Slovenskej asociácie športu na školách. Bol skvelým bežcom a futbalistom. V r. 1960 získal s Lokomotívou Košice titul majstra Československa. Imponoval mu maratón. K presedlaniu na beh ho inšpiroval Emil Zátopek. V r. 1993 sa stal prvým predsedom Slovenského bežeckého spolku a bol aj prvým zodpovedným redaktorom časopisu Slovenská atletika. Je držiteľ Strieborných kruhov Slovenského olympijského výboru, výročnej trofeje MOV Šport za propagáciu olympizmu.

Juriga, Ferdinand ThDr.

12. 10. 1874 Gbely – 23. 11. 1950 Bratislava

Politik, publicista

Študoval na gymnáziu v Ostrihome (Maďarsko), teológiu v Ostrihome a na viedenskom Pázmáneu (Rakúsko). Pôsobil ako kaplán a farár na rôznych miestach, v Dolnej Strede a v Trnave. V r. 1906 – 1918 poslanec uhorského snemu. Jeden z vedúcich predstaviteľov slovenského klerikálneho politického hnutia, zástanca samostatnosti, bojovník proti maďarizácii a pragocentrizmu. Autor politických, ideových a náboženských článkov v novinách, časopisoch a niekoľkých samostatných prác, najmä memoárov.

Miklovič, Ernest

12. 10. 1907 Trnava – 1. 8. 1977 Trnava, poch. Dobrá Voda

Spisovateľ, pedagóg

Spisovateľ pre deti a mládež, autor učebníc a pedagóg. Po absolvovaní Učiteľského ústavu v Modre študoval na FIF UK v Bratislave. Učil v Chtelnici, odborný učiteľ v Seredi. Riaditeľ dievčenskej meštianskej školy v Trnave. Zúčastnil sa ako dôstojník SNP. Učiteľ na Pedagogickom inštitúte v Trnave. V r. 1968 zaslúžilý učiteľ. Autor učebníc a diel: Malý počtár, Moja vlasť, Pedagogická prax, Teória vecného učenia.

Palkovič, Konštantín

12. 10. 1919 Brodské – 10. 10. 2008 Brodské

Jazykovedec, pedagóg

Študoval na gymnáziách v Skalici a v Malackách, slovenčinu a filozofiu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil ako stredoškolský profesor v Banskej Bystrici, v Piešťanoch, v Rakoviciach pri Piešťanoch a ako školský inšpektor na Povereníctve pôdohospodárstva. V r. 1961 – 1985 vyučoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Zaoberal sa dialektológiou, historickou jazykovedou, súčasným spisovným jazykom a jazykovou kultúrou. Vydal Slovenské nárečia, Krátky slovník nárečia senického, Osobnosti Záhoria, Záhorácky slovník, Z detského folklóru a iné.

Repko, Jozef

12. 10. 1940 Trenčín

Prozaik, dramatik

Po maturite na Jedenástročnej strednej škole v Trenčíne študoval na Vyššej osvetovej škole v Bratislave. Po štúdiách pôsobil ako učiteľ na základnej škole v Trenčianskej Turej, osvetový pracovník v Okresnom osvetovom dome v Trenčíne, v závodnom klube v Hornom Srní, pracovník Okresnej knižnice v Trenčíne, zástupca riaditeľa Domu kultúry v Trenčíne. Od r. 1973 žije ako profesionálny spisovateľ v Senici. Bol redaktorom denníkov Verejnosť, Slovenská republika a Nový deň. Vo svojej tvorbe sa zamerával na realistické príbehy, sci-fi s historickým námetom a veselohry. Písal rozhlasové hry a dramatizácie próz pre rozhlas. Za svoju rozhlasovú tvorbu získal ocenenie na Festivale v Piešťanoch za hry Bez medaily, Slnko nad Antarktídou a Dotknúť sa hviezd. Hlavnú cenu získal v r. 1987 za hru Vlak k belasým ránam.

13. OKTÓBER

Gál, János

13. 10. 1799 Malý Mager – 11. 2. 1891 Budapešť, Maďarsko

Publicista, úradník

Pôsobil ako vysoký politický úradník v Sedmohradsku. Umrel v Budapešti.

Kollár, Martin

13. 10. 1853 Čáry – 6. 1. 1919 Trstín

Kňaz

Pôsobil v Suchej nad Parnou, Čachticiach, Dolnej Krupě, Bukovej a Trstíne. Poslanec Uhorského snemu za trnavský okres, kde predniesol reč o sociálnom pozdvihnutí slovenského národa. Aktívny publicista a prekladateľ.

Šotníková, Terézia

rehoľným menom sestra Anselma

13. 10. 1900 Hrnčiarovce nad Parnou – 21. 8. 1976 Číž

Rehoľníčka

Večné sľuby zložila v r. 1930. Pôsobila ako diplomovaná ošetrovatelka v nemocniciach v Bratislave, Trnave a vo Vyšných Hágoch. Po rozpustení reholí bola internovaná na Štátne majetky do Budmeríc, do Svätého, do Bernova (Česko). Potom pôsobila ako ošetrovatelka v Košatkách a v liečebnom ústave pre alkoholikov na Bojkovej. Posledné roky prežila v charitnom dome v Číži.

14. OKTÓBER

Kienitz, Viliam

14. 10. 1889 Dolné Saliby – 19. 5. 1959 Gyula, Maďarsko

Strojní inžinier, projektant, vynálezca

Absolvent technickej univerzity v Budapešti (Maďarsko). Pracoval v oblasti strojárstva. Poverený projektovaním a výstavbou zavlažovacích kanálov rieky Körös (1930). Vynálezy: axiálna pumpa a čerpadlo plavebnej brány.

Marczell, Béla

14. 10. 1924 Malé Dvorníky – 10. 2. 2009 Dunajská Streda, poch. Malé Dvorníky

Zberateľ ľudových tradícií, muzeológ, stredoškolský pedagóg

Gymnázium navštevoval v Bratislave, v Dunajskej Strede a v Komárne. Na Univerzite Pétera Pázmány v Budapešti (Maďarsko) v r. 1950 získal diplom z pedagogiky, odbor maďarčina-dejepis. Ako stredoškolský

učiteľ pôsobil v Dunajskej Strede. V r. 1960 – 1986 pôsobil v Žitnoostrovnom múzeu v Dunajskej Strede, kde v r. 1964 – 1976 zastával funkciu riaditeľa. Organizoval prvú stálu výstavu a pomáhal pri zriaďovaní viacerých vlastivedných domoch v okrese. Zbieral žitnoostrovské zvyky, povere, mýty a rozprávky, ktoré aj publikoval. V r. 1994 získal cenu Pro Urbe Dunajská Streda a v r. 1999 Cenu Istvána Gyurcsóa.

Vančo, Bohumil PhDr.

14. 10. 1907 Madunice – 25. 10. 1990 Burbank, USA, poch. Martin

Filmár

Študoval na gymnáziu v Nitre, psychológiu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Absolvoval študijné pobyty v Berlíne (Nemecko), Paríži (Francúzsko) a Londýne (Anglicko). Od mladosti prejavoval záujem o fotografiu a film. Vydal knihu Film a škola. Nakrútil prvý slovenský farebný film Niekoľko perál slovenského folklóru. V r. 1940 založil Školofilm, ústav pre školský a osvetový film, kde zastával miesto riaditeľa. Neskôr pôsobil ako zástupca splnomocnenca vo Filmovom ústave v Prahe (Česko), a riaditeľ filmovej spoločnosti Slofis v Bratislave. Výrazne sa zaslúžil o začiatky slovenského filmu. V r. 1949 emigroval do Brazílie, kde uverejňoval aj astronomické štúdie a podal niekoľko patentov. V r. 1964 sa s rodinou presťahoval do USA. Tu sa venoval technike filmu, zostrojil kameru na stereoskopické snímanie a projektor na stereoskopické premietanie.

15. OKTÓBER

Bača, Jozef prof., Ing., CSc.

15. 10. 1935 Hlohovec

Vysokoškolský pedagóg

Po ukončení diaľkového vysokoškolského štúdia na strojníckej fakulte v Bratislave, pracoval ako výskumný pracovník na oddelení tvárnenia. Od r. 1986 pôsobil na MTF STU so sídlom v Trnave, kde sa stal vedúcim katedry tvárnenia. V oblasti vysoko-parametrického tvárnenia patrí medzi špičkových odborníkov doma i v zahraničí. Publikoval

više 300 pôvodných prác, ktoré boli uverejnené vo vedeckých a odborných časopisoch. V oblasti tvárnenia mu bolo udelených viac ako tridsať patentov. Podieľal sa na príprave vysokoškolských učebníc.

Barkóci, František

tiež Barkóczy, František

15. 10. 1710 hrad Čičava – 18. 6. 1765 Bratislava

Náboženský spisovateľ, cirkevný hodnostár

Pochádzal zo šľachtického rodu. Študoval filozofiu na univerzite v Trnave, teológiu v Ríme (Taliansko). Po štúdiách farár a kanonik v Jágri (Maďarsko), jágerský biskup, ostrihomský arcibiskup a uhorský prímás, hlavný inšpektor škôl v Uhorsku. Podporoval rozvoj umenia a vedy, začal s rozsiahlymi rekonštrukčnými prácami v Ostrihome (Maďarsko), kam z Trnavy preniesol sídlo arcibiskupa. Autor náboženských prác, zostali v rukopise, tlačou vyšli pastierske listy.

Benka-Rybár, Andrej

15. 10. 1914 Bardejov – 25. 2. 2002 Bratislava

Důstojník, protifašistický bojovník

Od r. 1943 kapitán a veliteľ posádky slovenskej armády v Trnave. Zapojoval sa do protifašistického odboja v armáde. Pod jeho vedením sa posádka v Trnave dňa 29. augusta 1944 pridala k SNP. Čestný občan mesta Trnavy.

Dubravius, Daniel

15. 10. 1595 Žilina – 7. 2. 1655 Senica

Farár, cirkevný hodnostár, náboženský spisovateľ

Študoval na univerzite vo Wittenbergu (Nemecko), pôsobil v Bytči, Brezne, Martine, Predmieri a v Senici. Bol nitrianskym superintendentom. Venoval sa teologicko-filozofickým polemikám, je autorom príležitostných latinských básní, prekladal náboženské texty z nemčiny. Počas jeho pôsobenia v Senici sa začala viesť matrika pokrstnených pre Senicu, Čáčov, Kunov a Sotinu.

Novák, Ľudovít DrSc.

15. 10. 1908 Skalica – 27. 9. 1992 Ľubochňa

Jazykovedec, pedagóg, publicista

Študoval na gymnáziu v Skalici, slavistiku, romanistiku a ugrofinistiku na KU v Prahe (Česko). Po študijnom pobyte vo Francúzsku pôsobil ako vedecký pracovník Matice slovenskej v Martine. Bol redaktorom Sborníka MS. Pôsobil na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, na PdF UK v Trnave, na FF Univerzity P. J. Šafárika v Prešove. Venoval sa skúmaniu dejín slovenského jazyka, spisovnej slovenčiny, najmä otázkam pravopisu a fonológie. Svojou prácou Fonológia a štúdium slovenčiny sa stal priekopníkom moderných smerov v jazykovede na Slovensku. Bol iniciátorom vzniku SAVU a jej prvým generálnym tajomníkom.

16. OKTÓBER

Mičková, Oľga

16. 10. 1941 Bratislava

Učiteľka, folkloristka

V r. 1973 založila folklórnu skupinu Šulekovo, neskôr detskú folklórnu skupinu Šulekovo. Jej zásluhou sa zaznamenali autentické piesne a zvyky Šulekova, pripravila so súborom množstvo programov. Krátkometrážny film Zabijačka v Beregsogu získal v r. 1979 druhé miesto na prestížnej prehliadke filmov v Kroměříži (Česko). V r. 1998 vyšla nahrávka autentických ľudových piesní Berešecké rovné pole, v tom istom roku vyšla kniha Piesne zo Šulekova. Vystúpenia FS Šulekovo boli ocenené na mnohých folklórnych slávnostiach, reprezentovali Slovensko na festivaloch v 6 štátoch Európy. V r. 2008 bola FS Šulekovo ocenená pri príležitosti 35. výročia vzniku Pamätným listom predsedu TTSK.

Takács, Zoltán ThDr., Ing.

16. 10. 1925 Pataš – 16. 1. 2009 Komárno, poch. Pataš

Reformovaný farár, pedagóg, inžinier

Narodil sa v rodine remeselníka. Maturoval na komárňanskom benediktínskom gymnáziu, potom získal diplom strojného inžiniera na Technickej univerzite v Budapešti (Maďarsko). Popri svojej práci vyučoval aj v miestnej SPŠ. Už ako mladý slúžil v cirkvi ako diakon, potom dlhé roky bol presbyterom komárňanského reformovaného zboru. Bol členom vedenia seniorátu ako aj Synodnej rady, zastával funkciu generálneho kurátora. Bol poslucháčom Reformovanej teologickej fakulty v Budapešti, kde v r. 1997 získal aj doktorát. Bol jedným z tých, ktorí v Komárne založili Katechetický seminár, neskôr Teologický inštitút Calvína. Najprv bol riaditeľom, neskôr zástupcom riaditeľa teologického inštitútu.

17. OKTÓBER

Galko, Ladislav

17. 10. 1926 Trnava – 18. 9. 1987 Bratislava

Hudobný publicista, huslista

Absolvoval Učiteľský ústav v Modre. Bol učiteľom a riaditeľom školy v Suchej nad Parnou. Do r. 1961 pracoval v MS v Martine, potom v Umenovednom ústave SAV v Bratislave. Pri škole v Suchej nad Parnou založil aj hudobnú školu – hru na husliach. V čase matičného pôsobenia zhromaždil a zaregistroval viššie stotisíc archívnych záznamov rôznych vydaných a rukopisných hudobní. Najväčším dielom bola reedícia 7-zväzkových Slovenských spevov, ktoré detailne zdokumentoval, edične pripravil a doplnil o ďalších 2100 piesní. Hudobné vydavateľstvo Opus mu v r. 1985 udelilo výročnú cenu. Mesto Trnava v r. 1999 mu udelilo Cenu mesta Trnava in memoriam.

Juranič, Martin

tiež Juranics, Martin

17. 10. 1617 Vasvár, Maďarsko – 22. 7. 1664 Trnava

Filozof, teológ, univerzitný profesor

Člen jezuitskej rehole, katolícky kňaz. Filozofiu vyštudoval vo Viedni (Rakúsko), teológiu

v Štajerskom Hradci (Rakúsko). Pôsobil na viacerých miestach v Uhorsku. Na trnavskej univerzite prednášal filozofiu a teológiu a v r. 1662 – 1663 zastával funkciu rektora.

Slamka, Jozef Mons.

17. 10. 1941 Báb

Kňaz

Počas svojho kňazského pôsobenia v Trnave sa pričínal o obnovu kultúrno-historických pamiatok centrálnej mestskej zóny v Trnave a veľké úsilie venoval obnove farského kostola sv. Mikuláša. V r. 1995 sa stal prezidentom Slovenskej katolíckej charity v Bratislave. Za duchovné pôsobenie s ekumenickým rozmerom a osobnú iniciatívu pri záchrane historických pamiatok Trnavy mu bolo v r. 1997 udelené Čestné občianstvo mesta Trnava.

Valko, Dominik Ján

17. 10. 1902 Trnava – 31. 10. 1967 Buenos Aires, Argentína

Stredoškolský profesor, kňaz, františkán, misionár, básnik

Teológiu vyštudoval v Szombathelyi (Maďarsko). Potom pôsobil vo viacerých františkánskych kláštoroch po celom Slovensku (Hlohovec, Žilina, Trnava, Skalica, Prešov, Kremnica). Učil na gymnáziu v Trnave. Po r. 1945 istý čas pôsobil v Rakúsku, o štyri roky neskôr už prechádza do Argentíny, kde vykonal veľký kus práce medzi slovenskými, českými, ale tiež maďarskými a nemeckými emigrantmi.

18. OKTÓBER

Forró, Juraj PhDr., ThDr.

apríl 1571 Sedmohradsko, Rumunsko – 18. 10. 1641 Trnava

Pedagóg, kňaz, náboženský spisovateľ, filozof, teológ

Doktorát filozofie a teológie získal na univerzite v Grazi (Rakúsko), pôsobil na viacerých inštitúciách v Rakúsku, Poľsku, Uhorsku a nakoniec bol druhým rektorom Trnavskej univerzity v r. 1637 – 1640.

Holčík, Juraj RNDr., CSc.

18. 10. 1934 Trnava – 16. 5. 2010 Bratislava

Ichtyológ

Študoval biológiu na PriF UK v Bratislave a Biologickej fakulte KU v Prahe (Česko). Po skončení štúdia krátko pracoval v Krajskom múzeu v Trnave, v Laboratóriu rybárstva v Bratislave, v Zoologickom ústave UK v Prahe. Po návrate do Bratislavy pracoval v SNM a Ústave rybárstva a hydrobiológie. Publikoval množstvo vedeckých a populárno-vedeckých prác. Zúčastnil sa viacerých vedeckých expedícií a študijných pobytov v zahraničí. V r. 1990 inicioval prechod dvoch oddelení Ústavu rybárstva a hydrobiológie so SAV a stal sa riaditeľom Ústavu zoológie SAV.

Kozma, František Xavér

18. 10. 1728 Zlaté Klasy – 29. 11. 1806 Lovasberény, Maďarsko

Jezuita, pedagóg

V r. 1744 vstúpil do rehole jezuitov. Študoval na univerzite v Trnave. Bol učiteľom na jezuitských gymnáziách v Székesfehérvári, v Gyöngyösi, v Györi (Maďarsko) a v Bratislave, kazateľom v Trnave a Budíne (Maďarsko), prefektom seminára a profesorom metafyziky na univerzite v Trnave, profesorom kanonického práva na univerzite v Košiciach, vychovávateľom u grófa Cirákiho. Po prepustení z rehole v r. 1773 svetským kňazom v ostrihomskej diecéze. Je autorom oslavných rečí a školských divadelných hier. Jeho najznámejším dielom je Jekonias.

Šnirc, Milan Mgr.

18. 10. 1951 Biňa – 20. 4. 2005 Trnava

Filatelista

Po absolvovaní SVŠ študoval na PdF UK v Trnave. Po štúdiu pracoval na ZŠ v Hurbanovej Vsi, v Mostovej a v Jaslovských Bohuniciach. V Pedagogicko-psychologickej poradni v Trnave pracoval ako metodik a od r. 1998 zastával funkciu riaditeľa. Bol zakladajúcim členom a tajomníkom trnavského Klubu filatelistov Trnavia. Venoval sa návrhom na príležitostné poštové pečiatky, pamätné listy a poštové lístky s tematikou Trnavy.

Vytvoril viac ako 80 grafických diel propagujúcich kultúru a históriu Trnavy a jej okolia. Je autorom zborníka Pečiatky Trnavy, v ktorom zmapoval históriu pečiatok používaných na území mesta od r. 1752 do r. 2004. Pri príležitosti 770. výročia udelenia výsad slobodného kráľovského mesta mu bola udelená Cena mesta Trnava in memoriam za významnú reprezentáciu a propagáciu mesta Trnava vo filatelii.

19. OKTÓBER

Barteková, Danka Mgr.

19. 10. 1984 Trenčín

Športovkyňa

Vyrastala v Malženiciach pri Trnave. Strelba sa začala venovať v trinástich rokoch. Na Memoriáli Michala Sedláka v skeete žien v Trnave dosiahla absolútny výkon - 100 terčov. Vyštudovala športovú diplomáciu na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Slovenská reprezentantka v streleckej disciplíne skeet. Niekoľkonásobná majsterka Európy, medailistka z majstrovstiev sveta, spoludržiteľka finálového svetového rekordu (99 bodov), bronzová medailistka z olympijských hier v r. 2012. Za vynikajúce športové výkony a reprezentáciu Slovenska v športovej strelbe obdržala v r. 2011 Pamätnú medailu predsedu TTSK. V priebehu Letných olympijských hier 2012 v Londýne (Anglicko) bola športovcami zvolená do Komisie športovcov Medzinárodného olympijského výboru.

Pantoček, Jozef

tiež Pantocsek Jozef, Pantotsek Jozef

19. 10. 1846 Trnava – 4. 9. 1916 Topolčany-Továrniky

Lekár, prírodovedec

Medicínu študoval na Lekárskej fakulte v Göttingene a vo Viedni (Rakúsko). Popri štúdiu medicíny sa venoval aj botanike. Pôsobil ako lekár v Topolčanoch, neskôr pôsobil ako riaditeľ a hlavný lekár štátnej

nemocnice v Bratislave. Priekopník röntgenológie, ako prvý v Uhorsku sa zaoberal mikrofotografiou. V r. 1872 robil výskumy fauny a flóry na Balkánskom poloostrove.

20. OKTÓBER

Böckh, Ján Ing.

20. 10. 1840 Šamorín – 10. 5. 1909 Budapešť, Maďarsko

Geológ, banský odborník

Študoval na gymnáziu v Bratislave, na vojenskej ženijnej škole v Kremse (Rakúsko), na Baníckej a lesníckej akadémii v Banskej Štiavnici. Člen korešpondent Uhorskej akadémie vied. Pracovník Ríškeho geologického ústavu a banského oddelenia Ministerstva financií vo Viedni (Rakúsko), banského oddelenia Ministerstva financií v Budapešti, r. 1872 hlavný geológ, riaditeľ Uhorského geologického ústavu v Budapešti. Študoval geologické pomery v Rakúsku, Haliči, Čechách a na Morave. Zaoberal sa najmä mezozoikom a ložiskami ropy. Z jeho iniciatívy sa v r. 1893 začal výskum ropy v Uhorsku. Významne sa zaslúžil o dobudovanie Uhorského geologického ústavu. Získal viacero vyznamenaní. V r. 1896 Rad železného kríža 3. stupňa, v r. 1898 Rad sv. Stanislava 2. triedy. V r. 1907 bol povýšený do šľachtického stavu.

Hoza, Štefan

20. 10. 1906 Smižany – 6. 4. 1982 Bratislava

Operný spevák, libretista, pedagóg, herec

Študoval na Štátnom učiteľskom ústave v Spišskej Novej Vsi. Pôsobil ako učiteľ v Číferi a v Bratislave. Účinkoval v Speváckom zbore slovenských učiteľov. Súčasne študoval na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave, v štúdiu pokračoval v Prahe (Česko), v Miláne (Taliansko) a vo Viedni (Rakúsko). V r. 1932 – 1962 bol členom SND v Bratislave. Hostoval na domácich a zahraničných scénach. Vynikal najmä v hrdinských úlohách. Bol aj interpretom a zberateľom ľudových piesní.

Sentiváni, Martin

tiež Svätýjanský, Szentivanius, Szent-Ivány, Szentivány, Szentiványi

20. 10. 1633 Liptovský Ján – 29. 3. 1705 Trnava
Filozof, polyhistor, encyklopedista, redaktor, profesor

Jezuita, filozofiu študoval vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Trnave a vo Viedni. V r. 1656 – 1661 profesor kolégia a prefekt mariánskej kongregácie v Trnave. V r. 1668 – 1670 prednášal na univerzite v Trnave. Súčasne bol správcom kníhtlačiarne, zaslúžil sa o vydávanie a zostavovanie kalendárov Calendarium Tyrnaviense (1675 – 1703), o dobudovanie univerzitnej knižnice v Trnave a v r. 1690 vydal jej katalóg. Jeho najvýznamnejším dielom je 3-zväzkové vydanie rozpráv Curiosiora et selectiora variarum scientiarum miscellanea...(1689 – 1709), ktoré je súhrnom poznatkov z filozofie, prírodných vied, medicíny, techniky a hospodárstva. Napísal a tlačou vydal 56 prác, hlavne z oblasti teológie, ale i exaktných vied.

Tamašovič, Martin Branislav

20. 10. 1803 Dechtice – 20. 2. 1872 Trnava

Kultúrny dejateľ, mecén, veršovník

Vyučil sa za mlynára, neskôr si otvoril v Trnave hostinec. Od r. 1835 trnavský mešťan. Vo svojom dome, ktorý stál na Františkánskej ulici zriadil verejnú čítareň (1846). Chcel umožniť obyvateľom Trnavy a okolia prístup k tlači a literatúre. Významný národno-kultúrny činiteľ, ktorý z Trnavy vytvoril v období r. 1832 – 1872 jedno z centier slovenského národného hnutia.

21. OKTÓBER

Bihari, Ján

21. 10. 1764 Veľké Blahovo – 26. 4. 1827 Budapešť, Maďarsko

Muzikant

Ako 15-ročný pôsobil ako primáš cigánskej kapely, okolo r. 1782 zostavil vlastnú skupinu, s ktorou

účinkoval v Uhorsku, Sedmohradsku a v Poľsku, často v Budíne (Maďarsko) a Bratislave. Slávil triumfy na snemových a korunovačných slávnostiach, na dvorných plesoch vo Viedni (Rakúsko). Jeho autentické diela dosahujú vysokú úroveň, najmä piesne, verbunky a skladby na počúvanie.

Fándly, Juraj

tiež Fandl, Fándl, Fándli

21. 10. 1750 Častá – 7. 3. 1811 Ompítal, dnes Dolány

Spisovateľ, národnokultúrny, osvetový pracovník, kňaz

Navštevoval kláštornú školu v Šaštíne, študoval v seminári v Budíne (Maďarsko) a v Trnave. Kaplán v Seredi, v Lukáčovciach a v Naháči. Od r. 1807 žil na odpočinku v Dolánach.

Jeden zo zakladateľov moderných foriem osvetovej práce na Slovensku, reprezentant osvietenenských ideí a prvej obrodenskej bernolákovskej generácie, jeden zo zakladateľov Slovenského učeného tovaríšťa. Jeden z najplodnejších spisovateľov bernolákovskej generácie. Jeho Dúverná zmlúva medzi mníchom a diablom je jedno z prvých diel vydaných v bernolákovčine. Na fare v Naháči je zriadená pamätná izba a osadená pamätná tabuľa. Jeho meno nesie vo svojom názve verejná knižnica v Trnave.

Koutský, Karel prof., RNDr., DrSc.

21. 10. 1897 Louny, Česko – 2. 7. 1964 Brno, Česko

Matematik, pedagóg

Historik československej matematiky. Gymnázium vyštudoval v Kutnej Hore (Česko), ČVUT v Prahe (Česko). Vyučoval matematiku a geometriu na trnavskom gymnázii, na gymnázii v Zlatých Moravciach, neskôr v Hodoníne a v Brne (Česko). V r. 1952 – 1963 prednášal na Prírodovedeckej fakulte Masarykovej univerzity v Brne. Zaoberal sa teóriou čísel a problematikou didaktiky matematiky.

Krajčovič, Ján ml.

21. 10. 1915 Cífer – 5. 11. 1944 Dunkerque, Francúzsko

Legionár

Absolvent Učiteľského ústavu v Prešove. V r. 1935 emigroval do Francúzska a vstúpil do cudzinckej légie. Bojoval v severnej Afrike, Blízkom východe a nakoniec s Československou brigádou aj v severnom Francúzsku. Padol v 2. sv. vojne pri obrane Dunkerque. Vyznamenaný in memoriam vysokými československými a francúzskymi vyznamenaniami.

Kupec, Ivan

vl. menom Kunoš, Ivan

21. 10. 1922 Hlohovec – 15. 5. 1997 Bratislava

Básnik, prekladateľ

Absolvoval päť semestrov štúdia odboru slovenský jazyk a filozofia na FiF UK v Bratislave. Celý život pôsobil ako novinársky alebo vydavateľský redaktor. Prvú básnickú zbierku Podľa hviezd meniť masky (1940) vydal pod vlastným menom. Prihlásil sa v nej k poetike nadrealizmu. Bol aj významným prekladateľom z orientálnej, čínskej, ruskej a nemeckej poézie. Nápisová tabuľa s portrétom básnika sa nachádza vo vestibule Gymnázia Ivana Kupca v Hlohovci. Odhalená bola v r. 2009 (autor V. Vadovský).

Zelliger, Jozef

21. 10. 1837 Senica – 31. 8. 1886 Trnava

Pedagóg

Navštevoval gymnázium v Skalici, Bratislave, Nových Zámkoch. Ako učiteľ pôsobil v Starej Turej, Veľkých Levároch, Zohore. Od r. 1865 bol riaditeľom sirotinca v Malackách, kde založil a viedol miestny spevokol. Neskôr pôsobil na učiteľskom ústave v Trnave, v nasledujúcom roku sa stal riaditeľom. Tento učiteľský ústav bol posledným v bývalom Uhorsku, na ktorom sa do r. 1885 vyučovala raz týždenne jedna hodina slovenčiny. V Trnave bol aj predsedom spolku učiteľov.

Napísal, zostavil, preložil veľa pedagogických a iných odborných prác hlavne po slovensky, ale aj po maďarsky a nemecky. Redigoval výročné správy Učiteľského ústavu v Trnave. Prispieval do časopisu Cyrill a Method, Obzor, Priateľ školy a literatúry, Tatrán.

22. OKTÓBER

Dóka, Jozef st.

22. 10. 1926 Opoj – 23. 9. 2002 Trnava

Akademický maliar, fotograf

Narodil sa v rodine fotografa. Do svojich dvadsiatich rokov žil u tety v Berlíne (Nemecko). Po návrate do Serede sa začal zaujímať o fotografovanie v ateliéri svojho otca. Fotografu začal študovať na umeleckej škole najskôr v Bratislave, potom v Prahe (Česko). V Trnave začal spolupracovať s maliarom Júliusom Bartekom. Dvojica Dóka – Bartek bola v r. 1959 – 1960 víťazom anonimnej súťaže na výzdobu trnavského divadla. Spolu zrealizovali viaceré práce v architektúre technikami ako štukolustro, mozaika, freska, vitráž, a pod. Venoval sa aj komornej tvorbe.

Morávka, Štefan

22. 10. 1908 Hlohovec – 11. 5. 1974 Bratislava

Amatérsky fotograf

Pracoval ako lektor, inštruktor a člen fotografických porôt. Amatérsky sa venoval portrétu a krajinárskym snímkam.

23. OKTÓBER

Boleček, Michal

23. 10. 1897 Zemianske Sady – 9. 3. 1983 Solčany

Kňaz

Ako kňaz dlho pôsobil v Nitre, v r. 1925 – 1926 bol špirituálom malého seminára, neskôr katechéta a väzenský duchovný, od r. 1932 riaditeľom novozaloženého dievčenského ústavu v Nitre.

Fajnor, Vladimír

23. 10. 1875 Senica – 5. 1. 1952 Bratislava

Politik, právnik, vysokoškolský pedagóg

Po absolvovaní ľudovej školy v Senici študoval na gymnáziu v Hradci (Česko) a právo v Berlíne (Nemecko) a Budapešti (Maďarsko). Začínal ako právnik vo Zvolene, potom bol županom v Banskej Bystrici, prezidentom súdnej tabule v Bratislave a prezidentom Najvyššieho súdu ČSR v Brne (Česko). Ako vynikajúci odborník v oblasti práva bol často ako nestranník členom vlád. V r. 1920 – 1921 bol ministrom spravodlivosti. V r. 1945 zastupoval ČSR pri Stálom medzinárodnom rozhodcovskom súde v Haagu (Holandsko). Prednášal na PraF UK v Bratislave a publikoval v odbornej tlači. Je spoluautorom právnického slovníka a autorom mnohých ďalších prác.

Jonáš, Ján

23. 10. 1919 Prietrž – 23. 10. 1977 Bratislava

Spisovateľ, novinár

Navštevoval ľudovú školu v Prietrži, meštiansku v Senici, obchodnú školu v Skalici a maturoval na Strednej škole pre pracujúcich v Bratislave. Pracoval ako úradník v Senici a v Bratislave, neskôr ako redaktor denníka Práca a od r. 1972 ako dramaturg a scenárista Československej televízie v Bratislave. Je autorom kníh V znamení panny, Jedenáste prikázanie, Do nízkej hory hromy nebijú, ktoré boli aj sfilmované.

Kostiha, Ján

23. 10. 1916 Sobúľky, Česko – 25. 7. 1977 Trnava

Stredoškolský pedagóg, publicista

Narodil sa na Morave, neskôr sa rodina presťahovala do Trnavy. Študoval slavistiku na viacerých slovanských univerzitách v Európe. Po ukončení štúdií pôsobil na Gymnáziu Jána Hollého a tiež na Strednej poľnohospodárskej škole v Trnave. Bol literárne činný a národne orientovaný. V r. 1968 sa stal prvým podpredsedom Miestneho odboru Matice slovenskej. Prispieval do viacerých časopisov.

Segedi, Michal

tiež Szegedi, Michal

23. 10. 1706 Sümeg, Maďarsko – 23. 1. 1752

Gyöngyös, Maďarsko

Spisovateľ, pedagóg

Autor filozofických a historických traktátov. Pôsobil ako profesor filozofie v Trnave a v Košiciach, teológ v Györi (Maďarsko).

Sklenár, Ján

23. 10. 1924 Siladice – 4. 6. 2005 Piešťany

Majster ľudovej umeleckej výroby, keramikár

Študoval na umeleckej škole v Modre. Veľkým vzorom mu bol slovenský figuralista Ignác Bizmayer. Svojím hrnčiaršnym ľudovým remeslom preslávil rodné Siladice. Siladická keramika bola žiadaná nielen v širokom okolí, ale aj v zahraničí. Pracoval pre ÚLUV v Bratislave. Vytvoril svoj vlastný štýl, ktorý vyniká v ornamente.

24. OKTÓBER

Klempa, Šimon

24. 10. 1811 Lakšárska Nová Ves – 21. 11. 1903 Trnava

Náboženský spisovateľ, ľudovo-výchovný pracovník

Študoval filozofiu v Trnave. Od r. 1886 bol trnavským kanonikom. Reprezentant tretej generácie bernolákovcov, člen prípravného výboru na založenie Spolku sv. Vojtecha, v r. 1889 – 1900 jeho predseda.

Moyzes, Štefan PhDr.

tiež Moyses, Štefan

24. 10. 1797 Veselé – 5. 7. 1869 Žiar nad Hronom

Arcibiskup, národovec, zakladateľ Matice slovenskej

Gymnázium a filozofické štúdiá absolvoval v Trnave, teológiu v Pešti (Maďarsko) a v Ostrihome (Maďarsko). Za kňaza bol vysvätený v r. 1821. Pôsobil ako kaplán vo viacerých farnostiach ostrihomskej

diecézy, neskôr pôsobil v Chorvátsku. V januári 1830 sa stal profesorom záhrebskej akadémie. V r. 1847 ho vymenovali za kanonika záhrebskej kapituly a zvolili za poslanca na uhorský snem. Bol podporovateľom návrhov Ľudovíta Štúra na opätovné zavedenie materinského jazyka na základných školách a pri bohoslužbách. V r. 1850 bol vymenovaný za banskobystričského biskupa. Spolu s ďalšími slovenskými vlastencami budoval slovenské gymnáziá. Na čele slovenskej delegácie predstúpil 12. decembra 1861 pred cisára Františka Jozefa I., aby mu predložil prosbopis Slovákov a Memorandum slovenského národa. Dňa 3. augusta 1863 sa stal prvým predsedom Matice slovenskej. Jeho zásluhou Svätá stolica súhlasila, aby sa sviatok Cyrila a Metoda svätil 5. júla. Jeho meno nesie ZŠ v Tesárskych Mlyňanoch.

25. OKTÓBER

Ivanka, Milan

pseud. dr. Vacovský, Sypkov

25. 10. 1876 Martin – 26. 8. 1950 Bratislava

Politik, advokát

Študoval právo na Právnickej akadémii v Prešove a Budapešti (Maďarsko). Advokátsky praktikant u Matúša Dullu v Martine, v r. 1904 v Trnave, od r. 1919 advokát v Bratislave. V Martine a Trnave sa zúčastnil na predvolebných bojoch slovenských kandidátov do uhorského snemu. Spoluzakladateľ Hospodárskej banky v Trnave.

Kvašňák, Viliam

25. 10. 1930 Mokroluh

Osvetový pracovník

Od r. 1959 vedúci Okresného domu osvet v Hlohovci. Aktívne organizoval spoločenský život v meste. Bol členom populárneho estrádneho súboru Modrá sedma. V r. 1967 stál pri zrode mestského časopisu Život v Hlohovci. Na krajskom osvetovom stredisku založil oddelenie filmu a tlače. O Hlohovci natočil šesť krátkych filmov. Svojou odbornou a metodickou prácou významne ovplyvnil rozvoj slovenského amatérského filmu. Významne sa podieľal na založení Hlohovskej

mestskej televízie, kde pôsobí dodnes ako scenárista a odborný poradca.

Macák, Anton

25. 10. 1907 Vištuk – 31. 8. 1972 Revúca

Zberateľ folklóru, veršovník

Člen saleziánskej rehole. Teológiu študoval v Ríme (Taliansko). Pôsobil v saleziánskom ústave v Trnave, potom v Galante. Neskôr pôsobil ako duchovný v Šaštíne, v Galante-Hodoch, v Gáni, v Lučenci, v r. 1952 – 1972 administrátor fary v Muráni. Spracoval chrámový spevník, slovenskú pohrebnú liturgiu, venoval sa regionálnej histórii, zberateľ ľudových piesní, porekadiel.

Ozábal, Ján

25. 10. 1914 Radošovce – 27. 10. 1981 Bratislava

Dramatik

V r. 1957 – 1975 riaditeľ Štátneho bábkového divadla v Bratislave. Počas jeho pôsobenia sa divadlo vypracovalo na popredný bábkový súbor v ČSSR. Je autorom bábkových hier, článkov o slovenskom bábkárstve a príručky pre ochotníkov.

Slovák, Miroslav

25. 10. 1929 Cífer

Pilot

S lietaním začal v r. 1947 ako vojenský pilot, ktorý v pilotnej škole patrila medzi najlepších. Zároveň v tom čase bol najmladším kapitánom Československých aerolíní. V marci 1953 zorganizoval únos lietadla na linke Praha – Brno, ktoré pristálo vo Frankfurte nad Mohanom. Pár cestujúcich požiadalo o azyl, keď zistili, kde pristáli. Po dvoch rokoch sa dostal do USA, kde sa stal osobným pilotom šéfa leteckej spoločnosti Boeing. Bol aj dopravným pilotom a pravidelne sa zúčastňoval leteckých akrobatických podujatí. Ako dôchodca sa stal obchodníkom.

26. OKTÓBER

Kudri, Jozef

26. 10. 1936 Trnava – 21. 5. 2007 Trnava

Pedagóg, hudobník

Bol priamym žiakom Mikuláša Schneidra-Trnavského. Už v mladosti bol činný v rôznych hudobných telesách. Absolvoval Štátne konzervatórium v Bratislave, bol členom Vojenského umeleckého súboru. Od r. 1959 pôsobil ako pedagóg na ZUŠ v Trnave. V Cirkevnom hudobnom spolku pôsobil ako huslista, neskôr ako violista a hráč na kontrabas. Ako dirigent stál pri vzniku Trnavského komorného orchestra.

27. OKTÓBER

Belička, Ján

pseud. Macík, Micka

27. 10. 1932 Trnava – 3. 8. 1995 Bratislava

Redaktor

Študoval na gymnáziu v Trnave, pracoval ako redaktor vo viacerých podnikových časopisoch, napr. Svät práce, Podtatranský baník, Novátor v trnavskom podniku Kovosmalt, vo vydavateľstve Obzor, v redakcii Krížovkára a hádankára, šéfredaktor Lišiaka. Špičkový riešiteľ krížoviek a hádaniek, spoluzakladateľ a vedúci krúžku trnavských Dumátorov. Autor mnohých krížovkárskych a hádankárskych publikácií.

Drobný, Michal prof., MUDr.

27. 10. 1934 Zeleneč

Lekár

Od r. 1977 prednosta Neurologickej kliniky Martinskej fakultnej nemocnice, predtým od r. 1962 pedagóg JLF UK v Martine. Zakladajúci člen Federácie európskej neurológie a Neurological Emergency, člen organizačnej rady Donau sympozii v neurológii a v neurovedách, člen poradného zboru ILAE, člen Európskej a Svetovej federácie neurológie a aktívny člen IBRO. Bol poslancom NR SR vo volebnom období 1998 – 2002. V r. 1998 mu prezident SR prepožičal štátne vyznamenanie Rad Ludovíta Štúra III. triedy.

Najmar, Ján Krstiteľ

tiež Naimar Ján Krstiteľ, Najmir Ján Krstiteľ, Naymayer Ján Krstiteľ, Neumayer Ján Krstiteľ, Neumayar Ján Krstiteľ

27. 10. 1696 Trnava – 27. 10. 1766 Pezinok

Náboženský spisovateľ, historik

Študoval na gymnáziu v Trnave, teológiu na univerzite v Košiciach a v Trnave. V historicko-geografickej práci Imago Hungariae zhrnul súdobé vlastivedné údaje o jednotlivých krajoch Uhorska, najmä Slovenska.

Ponec, Jozef

27. 10. 1918 Biňovce – 6. 11. 2006 Bratislava

Redaktor, fotograf, publicista

Absolvoval Strednú školu kartografickú vo Vojenskom zemepisnom ústave v Banskej Bystrici, kde aj pracoval. Bol technickým redaktorom vo vydavateľstve Pavla Gerdelána v Trnave a redaktorom máp a atlasov v Slovenskej kartografii. Špecializoval sa na fotografie motýľov a plazov. V jeho archíve sa nachádza okolo 45 000 negatívov a farebných diapozitívov zo živej a neživej prírody. Vydal 21 samostatných kníh s prírodnou tematikou. Všetky ilustroval vlastnými fotografiami. Viac ako polovica bola odmenená rôznymi cenami a uznaniami. Spracoval i niekoľko školských filmov.

Schillerová, Margita

1902 – poch. 27. 10. 1996 Kremnica

Riaditeľka detského domova

Absolvovala učiteľský ústav uršulíniek, neskôr pôsobila v Kremnici, Prešove a Trnave. Takmer 70 rokov pôsobila ako riaditeľka v sirotincoch a detských domovoch. Celý svoj život venovala nezištnej službe pre iných. Mesto Trnava jej udelilo významné ocenenie in memoriam – Trnavčan 20. storočia, kde sa v ankete umiestnila na 2. mieste.

Truhlářová, Agneša

27. 10. 1931 Trnava – 4. 1. 2001 Bratislava

Hudobná kritička, rozhlasová redaktorka, novinárka

Po maturite na košickom gymnáziu študovala v Košiciach na Vyššej hudobnej škole hru na klavír. Po krátkom pôsobení ako učiteľka klavíra začala v r. 1952 pracovať v košickom štúdiu Československého rozhlasu a o rok neskôr prešla do Bratislavy, kde pôsobila v rozhlase ako hudobná redaktorka. Tvorkyňa mnohých estrádnych programov a vysielaní o vážnej hudbe, autorka rozhovorov s tvorcami a interpretmi vážnej hudby. V r. 1976 odišla do týždenníka Slovenka a naďalej sa venovala propagácii domácej a zahraničnej klasickej i novej hudby a hudobného života. Tvorivo pracovala ako externá prispievateľka Slovenky a ako sprievodkyňa cestovných kancelárií.

28. OKTÓBER

Alexander, Zigmund MUDr.

1830 Vrbovce – 28. 10. 1912 Piešťany

Lekár

Medicínu študoval na peštianskej univerzite. Pôsobil ako lekár vo Vrbovom, vo Zvolene, od r. 1883 kúpeľný lekár v Piešťanoch. Autor práce o liečivých účinkoch piešťanských kúpeľov.

Batán-Strattmann, Ladislav MUDr. blahoslavený

tiež Batthyány-Strattmann, László

28. 10. 1870 Dunakiliti, Maďarsko – 22. 1. 1931

*Viedeň, Rakúsko**Lekár*

Študoval právo, astronómiu a chémiu, neskôr sa zapísal na medicínu. Najprv bol chirurgom, neskôr oftalmológom. V Kittsee (Rakúsko) postavil nemocnicu, kde chudobných liečil zadarmo. Podobnú nemocnicu zriadil aj v Maďarsku v meste Körmend. Pôsobil aj v Hornom Bare. V Kittsee založil aj materskú školu. V marci 2003 ho pápež Ján Pavol II. vyhlásil za blahoslaveného.

Čiba, Štefan PhDr., ThDr.

tiež Csiba, Štefan

28. 10. 1673 Suchá nad Parnou – 9. 8. 1719 Košice

Prírodovedec, univerzitný profesor

Študoval na Trnavskej univerzite, kde sa stal profesorom filozofie, neskôr profesor v Košiciach. Publikoval prácu o geologickej stavbe Karpát a minerálnych prameňoch v Uhorsku. Anonymne vydal oslavné práce o založení Trnavy a o mecénoch Trnavskej univerzity.

Farkaš, Július

28. 10. 1935 Dlhá – 16. 9. 1983 Trnava

Herec, režisér

Bol členom Rozhlasového hereckého súboru v Bratislave, hercom Dedinského divadla a v období r. 1960 – 1965 členom umeleckého súboru Krajského divadla v Trnave. Neskôr pôsobil ako pracovník Stálej ochotníckej scény v Trnave. Po vzniku Divadla pre deti a mládež sa stáva jeho členom. Súčasne v r. 1965 – 1980 vedúci a režisér ochotníckeho divadla Vysokoškola v Trnave. S týmto súborom naštudoval viacero inscenácií ako napr. Výtečníci, Krvavý kvet, Žobrácka opera, Mladé letá, Lakomec a iné.

Ilavský, Jozef doc.

28. 10. 1940 Suchá nad Parnou

Akademický maliar, výtvarný pedagóg

Výtvarné vzdelanie absolvoval na strednej škole umeleckého priemyslu a na VŠVU v Bratislave u prof. L. Černického a J. Mudrocha. Vo výtvarnej oblasti sa venuje malbe, monumentálno-dekoratívnej tvorbe, úžitkovej grafike a ilustrácii. V malbe sú dominujúcimi motívmi obrazy figurálne, zátišia a krajiny. Od r. 1969 pôsobil ako pedagóg na Pedagogickej fakulte UK v Trnave, potom na Fakulte architektúry STU v Bratislave, kde je docentom pre výtvarné umenie, kresbu a malbu. Je členom Slovenskej výtvarnej únie a členom združenia Art club 60+8. Výberom zo svojej tvorby sa úspešne prezentoval na mnohých domácich a zahraničných výstavách. Jeho diela sú trvalo zastúpené v zbierkach slovenských i zahraničných galérií. Ako ilustrátor

spolupracuje so zaslúžilým umelcom Viliamom Turčánym, ktorému ilustroval viaceré básnické zbierky. V máji 2011 dostal Pamätnú medailu predsedu TTŠK.

Kozák, Bohuslav

28. 10. 1903 Ubušín, Česko – 13. 11. 1938

Stredoškolský pedagóg, akademický maliar

Po maturite v Čáslavi (Česko) študoval na Vysokej škole technickej a AVU v Prahe (Česko). Vyučoval kreslenie, matematiku a geometriu na gymnáziu v Trnave, Zlatých Moravciach a Leviciach. Vo svojej tvorbe sa zameriaval na figurálne kresby.

Kučera, Matúš prof., PhDr., DrSc.

28. 10. 1932 Mojín

Historik, spisovateľ, vysokoškolský pedagóg

Študoval na gymnáziu v Trenčíne a Nitre. Po štúdiách v Prahe (Česko) a Bratislave prednášal na FiF UK slovenské dejiny. V r. 1989 zriadil katedru slovenských dejín a stal sa jej vedúcim. V r. 1992 – 1993 bol ministrom školstva SR, v r. 1993 – 1998 veľvyslancom SR v Chorvátsku, v r. 1997 – 1998 v Bosne a Hercegovine. V r. 2000 bol zvolený za generálneho riaditeľa SNM. Neskôr pôsobil ako profesor histórie na UCM v Trnave. Je autorom početných vedeckých diel a kníh určených pre širokú verejnosť (Slovensko v dobách stredovekých, Postavy veľkomoravskej histórie, Slovensko na prahu novoveku, Kráľ Svätopluk). Držiteľ významných ocenení. V r. 1998 získal Rad Ľudovíta Štúra II. triedy, v r. 2004 Cenu Jozefa Čigera Hronského, v r. 2005 Rad Ľudovíta Štúra I. triedy.

Laco, Karol prof., JUDr., DrSc.

28. 10. 1921 Sobotište – 17. 4. 2009 Bratislava

Právnik, pedagóg, verejný činiteľ, akademik ČSAV a SAV

Študoval na PraF UK v Bratislave, kde po ukončení štúdia prednášal štátne právo. Bol vedúci katedry štátneho práva, neskôr dekan PraF UK v Bratislave. Od r. 1969 – 1988 bol podpredsedom Koordinačnej komisie Vlády ČSSR, v r. 1969 – 1990 poslancom FZ ČSSR. Vo vedecko-výskumnej práci sa zaoberal otázkami štátneho práva, teóriou

socialistickej federácie, návrhmi na usporiadanie Československej federácie. Je autorom monografie Ústava predmnichovskej ČSR a ústava ČSSR, prvého vysokoškolského učebnice zo štátneho práva ČSR, ZSSR a socialistických štátov a mnohých odborných článkov a štúdií. Ako podpredseda vlády dôsledne obhajoval aj národné záujmy Slovákov v Prahe (Česko).

Masník, Tobiáš

28. 10. 1640 Zemianske Kostolany – 28. 7. 1967

Uhrovec

Kňaz, učiteľ, spisovateľ

Študoval na evanjelickom kolégiu v Prešove a na univerzite vo Wittenbergu a Jene (Nemecko). V r. 1668 – 1669 pôsobil ako evanjelický rektor v Senici. V období protihabsburského povstania bol väznený v Leopoldove a odsúdený na španielske galeje v Neapole (Taliansko), no cestou ušiel spolu s Jánom Simonidesom. Je jedným z predstaviteľov barokového slavizmu na Slovensku. Pre slovenskú kultúru majú najväčší význam jeho spisy Vyvolená Boží vinice obnovená - o dejinách reformácie, v ktorej podáva obraz vývoja reformácie a protireformácie a Zpráva písma slovenského - o propagácii slovenského jazyka. Písal i cestopisné a memoárové diela vo forme denníkov, básne, jazykovedné a náboženské texty. Pri písaní používal nemecký a latinský jazyk, no i slovákizovanú češtinu.

Obermajer, Juraj

tiež Obermayer, Juraj

28. 10. 1808 Vrbové – 5. 1. 1880 Chtelnica

Kňaz

Filozofiu absolvoval v Trnave, teológiu na Pázmáneu vo Viedni (Rakúsko). Ako kaplán pôsobil v Modre, Leopoldove a Veľkých Kostoľanoch. Od r. 1852 pôsobil v Chtelnici. Člen výboru Spolku sv. Vojtecha a Matice slovenskej.

Vid, Ladislav

28. 10. 1619 Mátyus, Maďarsko – 4. 9. 1686 Viedeň, Rakúsko

Filozof, teológ, stredoškolský, vysokoškolský pedagóg

Člen jezuitskej rehole, katolícky kňaz. Pôsobil na viacerých miestach v Uhorsku, najvýznamnejšiu činnosť však vykonal na trnavskej univerzite, kde prednášal teológiu, filozofiu a morálku a v r. 1666 – 1668 a r. 1685 – 1686 zastával funkciu rektora tejto vysokej školy.

29. OKTÓBER

Fónod, Zoltán doc., PhDr., CSc.

29. 10. 1930 Okoč

Literárny historik, kritik, publicista

Študoval na PdF a na FiF UK v Bratislave. Pôsobil ako pedagóg v Gabčíkove, v Čiližskej Radvani, v Zemianskej Olči a vo Veľkom Mederi. Počas štúdií pracoval v redakcii Szabad Földműves (Slobodný roľník). Bol vedúcim redaktorom denníka Új Szó (Nové slovo). Riaditeľ vydavateľstva Madách a v r. 1979 – 1983 šéfredaktor tohto vydavateľstva. Pôsobil na Katedre maďarského jazyka a literatúry FiF UK. Šéfredaktor časopisu Irodalmi Szemle (Literárna revue). Ako literárny kritik publikuje od r. 1956. Vo funkcii tajomníka, resp. predsedu, pôsobil v r. 1989 – 1994 a r. 1996 – 1998 v Spoločnosti maďarských spisovateľov na Slovensku.

Hazucha, Miroslav

29. 10. 1944 Jablonica

Novinár, publicista, historik

Študoval na PdF UK Bratislava so sídlom v Trnave. Pôsobil ako učiteľ, ako športový redaktor v redakcii denníka Smer v Banskej Bystrici, v redakcii týždenníka Poveš, mesačníka Slovenská atletika. Od r. 1999 pôsobí ako športový redaktor v slobodnom podnikaní. Bol členom redakčnej rady mesačníka Atletika v Prahe (Česko) a predsedom redakčnej rady mesačníka Slovenská atletika. V súčasnosti je členom Slovenského syndikátu novinárov a členom Slovenskej olympijskej akadémie. Je aktívnym bežcom a propagátorom bežeckého hnutia

a atletiky. Patrí k zakladateľom a organizátorom medzinárodných atletických pretekov Záhorácka 20 v Borskom Mikuláši. Autor športových publikácií. Získal ocenenie Komenského medaila (1974), Verejné uznanie za zásluhy o rozvoj čs. telesnej výchovy III. stupňa v r. 1984 a II. stupňa v r. 1989. Držiteľ Čestného uznania fair play SOV v r. 1999.

Ušák, Augustín

29. 10. 1905 Radošovce – 23. 8. 1986 Trnava

Učiteľ

Stredoškolské vzdelanie zamerané na poľnohospodárstvo absolvoval vo Švajčiarsku. Rozhodol sa však pre učiteľské povolanie. Vzdelanie si doplnil na Učiteľskom ústave v Modre, kde dosiahol kvalifikáciu na vyučovanie v 1. – 5. ročníku základnej školy. Ako učiteľ pôsobil v Radošovciach, v Hornom Dubovom, kde sa neskôr stal riaditeľom.

30. OKTÓBER

Ambušová, Edita

30. 10. 1920 Ružomberok

Akademická maliarka

Študovala na Oddelení kreslenia a maľovania SVŠT v Bratislave a na AVU vo Viedni (Rakúsko). V r. 1950 – 1960 sa venovala prevažne ilustrátorskej a grafickej tvorbe. Vytvorila portréty významných slovenských a slovanských dejateľov. Počas pobytu v Trnave vznikol rad olejov a grafík. Učila na výtvarnom odbore LŠU v Trnave, organizovala výtvarný život a na viacerých výstavách prezentovala tvorbu týkajúcu sa Trnavy. Je autorkou vitráží Katedrále sv. Emeráma v Nitre a veľkorozmerných gobelínov s témou Veľkej Moravy. V r. 1970 – 1990 vytvorila rad olejomalieb a grafických cyklov Bratislavy. Svojimi ilustráciami skrášľila niekoľko knižných titulov slovenských vydavateľstiev.

Plank, Ján Mons.

30. 10. 1927 Blatné – 30. 11. 2010 Blatné

Kňaz

Za kňaza bol vysvätený 25. augusta 1968. Od toho istého roku pôsobil ako kaplán v Novom Meste nad Váhom, ako ceremoniár a ako archivár

Biskupského úradu v Trnave. Titul pápežského kaplána monsignor mu bol udelený v r. 1973. Od r. 1982 bol administrátorom a potom farárom v obci Nová Dedina pri Leviciach.

Strnisková, Viera

30. 10. 1929 Hlohovec

Herečka

Pôvodne vyštudovala filozofiu a medicínu. Herectvu sa venovala už od svojej mladosti. Bola členkou Štúdia NS, činohry J. G. Tajovského vo Zvolene, Krajového divadla v Nitre a od r. 1962 členkou SND v Bratislave. Jej doménou sa stali hrdinky hlboko poznamenané tragickými životnými osudmi. Vo filme sa začala presadzovať od konca 50. rokov 20. storočia. Debutovala postavou princeznej vo filmovej rozprávke režiséra Dušan Kodaja Pán a hvezdár v r. 1959. Nasledovali prevažne úlohy manželiek a matiek vo filmoch. Za hlavnú úlohu v televíznej inscenácii Matka (1968) získala hlavnú cenu na Medzinárodnom televíznom festivale Zlatá Praha 1969. Za svoju umeleckú tvorbu získala niekoľko osobných ocenení. Od r. 2003 je držiteľkou štátneho vyznamenania Pribinov kríž II. triedy. Za celoživotnú prácu a osobný prínos pre rozvoj kultúry jej bola udeľovaná Cena TTSK v r. 2009.

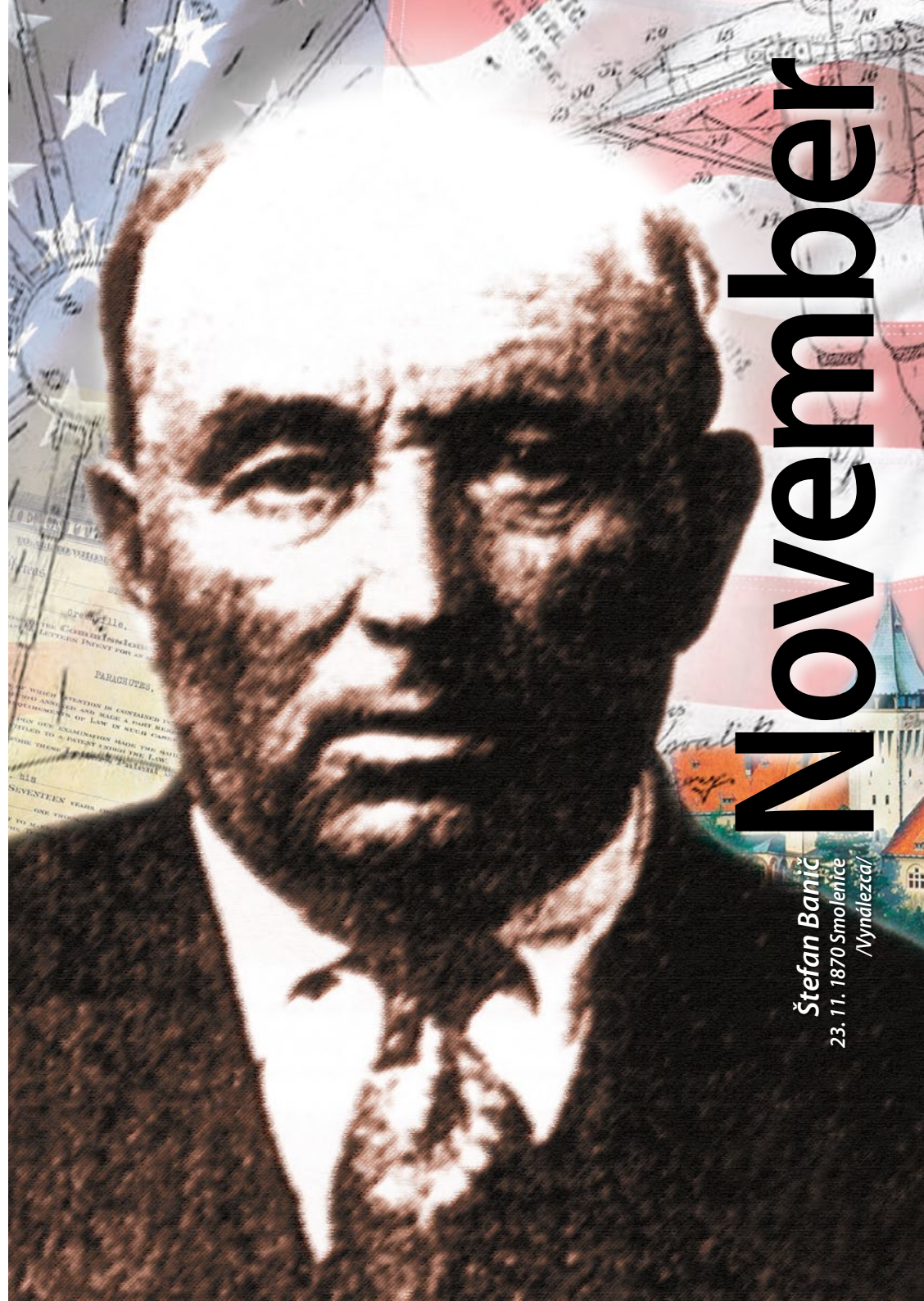
31. OKTÓBER

Kramár, Ignác Bronislav ThMgr., OPraem

31. 10. 1945 Slovenská Nová Ves

Opát

Pôsobil ako kaplán v Novom Meste nad Váhom a bol farárom v Čachticiach. Od r. 1999 je opátom rádu premonštrátov v kláštore Želiv v Čechách. Počas jeho pôsobenia došlo k obnove kláštorného areálu, personálnemu rozvoju a konsolidácii finančnej situácie. Poslaním rádu je slúžiť ľuďom v duchu jednoduchosti, zmierenia a pokoja. V r. 2011 získal Čestné občianstvo TTSK za prínos k rozvoju duchovného života a upevňovanie morálnych hodnôt.

Štefan Banič

23. 11. 1870 Smolenice

/Vydávaná/

1. NOVEMBER

Komadel, Ľudovít MUDr.

1. 11. 1927 Piešťany

Športovec, lekár

Účastník plaveckých súťaží na OH 1952 v Helsinkách (Fínsko), kde na 200 m prsia obsadil 8. miesto. Účastník svetových univerziád 1959 – 1987. Na OH 1968 v Mexico City (Mexiko) pôsobil ako lekár výpravy vtedajšieho Československa. Po skončení aktívnej kariéry bol členom exekutívy a predsedom lekárskej komisie Medzinárodnej federácie univerzitného športu (FISU), členom exekutívy Medzinárodnej federácie športovej medicíny (FIMS) a predsedom lekárskej komisie Slovenského olympijského výboru (SOV). Nositeľ viacerých ocenení, napr. Majster športu, Rytier Talianskej republiky. Za zásluhy o rozvoj čs. telesnej výchovy I. stupňa, Nositeľ bulharského Radu rytiera z Maďary II. stupňa, Čestný člen Spoločnosti telovýchovného lekárstva v Rakúsku a v Maďarsku, Vyznamenanie Akadémie športu USA za výchovu a výskum, Doživotný člen Medzinárodnej federácie vysokoškolského športu FISU, Olympijský rád v striebre MOV.

Vachalík, Vladimír PhDr., CSc.

1. 11. 1929 Papradno

Špeciálny pedagóg, komunálny politik

Pôsobil ako učiteľ na základnej škole v Piešťanoch, neskôr sa stal riaditeľom základnej školy v Horných Otrokovciach. Dlhoročný riaditeľ Výchovného ústavu pre mládež v Hlohovci (dnes Reedukačné centrum). Jedno volebné obdobie pôsobil ako predseda MsNV v Hlohovci od r. 1976. Riaditeľ Detského mestečka v Zlatovciach, externý pracovník PdF UK v Trnave.

Winter, Ľudovít

1. 11. 1870 Ipeľské Šahy – 15. 9. 1968 Piešťany

Podnikateľ

Študoval architektúru vo Viedni (Rakúsko), štúdium nedokončil. V r. 1890 prišiel do Piešťan. Začal pomáhať svojmu otcovi v podnikaní v Piešťanoch, od r. 1900 spolu s bratom Imrichom budovateľ

mesta a kúpeľov Piešťany. Spolu s bratom vybudoval svetoznáme kúpele, zrenovoval staré kúpeľné zariadenia, postavil tzv. napoleonský kúpeľ. Ako člen mestského zastupiteľstva sa zaslúžil o prestavbu celého mesta (vodovod, kanalizácia, cesty, ochranné hrádze na Váhu). Zriadil robotnícku nemocnicu s novým systémom nemocenského poistenia. Postavil hotel Thermia Palace spojený s kúpeľným domom Balneoterapia Irma, dal postaviť kolonádový most, zaslúžil sa o postavenie krajinského mosta, postavil termálne kúpalisko Eva. Do Európy začal vyvážať piešťanské bahno. Jeho obšiahle pamäti boli vydané pod názvom Spomienky na Piešťany. V r. 1939 bol z rasových dôvodov prinútený zrieknuť sa majetku, v r. 1942 – 1944 sa skrýval v Bratislave, po odhalení zatknutý a do konca vojny väznený v koncentračných táboroch v Seredi a Terezíne. Dnes má na liečebnom dome Zelený strom pamätnú tabuľu a jeho meno nesie hlavná ulica v Piešťanoch. Čestné občianstvo mesta mu bolo udelené in memoriam dňa 19. júna 2002. V r. 2009 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

2. NOVEMBER

Kolek, Jozef Ing., DrSc.

2. 11. 1923 Suchá nad Parnou – 18. 12. 1990

Fyziológ

Absolvoval VŠP v Brne (Česko). V r. 1950 – 1954 pôsobil ako redaktor slovenského vydavateľstva poľnohospodárskej literatúry. Od r. 1954 pracovník Botanického ústavu SAV, v r. 1964 – 1975 jeho riaditeľ, od r. 1976 vedúci sektoru fyziológie rastlín Ústavu experimentálnej biológie a ekológie SAV

v Bratislave. Člen viacerých komisií a organizácií doma i v zahraničí. Podpredseda Národného komitétu Programu UNESCO Človek a biosféra (MAB) a národného komitétu životného prostredia. Od r. 1956 výkonný redaktor časopisu Biológia SAV. Riadny člen Francúzskej poľnohospodárskej akadémie (1966).

Kostolányiová, Eva

2. 11. 1942 Trnava – 3. 10. 1975 Bratislava, poch.

*Trnava**Spevákka populárnych piesní, tanečnica, herečka*

Vlastným menom Eva Vermešová. Od r. 1956 pôsobila v SLUK-u, neskôr vo VUS, od r. 1968 v slobodnom povolaní. Účinkovala v televíznom muzikále Mamzelle Nitouche (1972). Úspešná bola aj na Bratislavskej lýre, kde v r. 1974 získala bronzovú lýru s piesňou Dobré ráno želm. Mala príjemne zafarbený hlas, kultivovaný prejav. V jej repertoári boli väčšinou lyrické a melodické piesne. V r. 2010 jej bola udelená Cena TTSK in memoriam za rozvoj populárnej hudby. Za rok 2011 jej bolo udelené Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

Mojík, Ivan

2. 11. 1928 Turzovka – 18. 4. 2007 Bratislava

Spisovateľ, publicista, prekladateľ

Študoval na gymnáziu v Skalici. Pracoval ako redaktor v rozhlas v Bratislave, v mesačníku Mladá tvorba a v denníku Práca. Pre politické postoje a názory na udalosti r. 1968 musel opustiť redaktorské miesto a nesmel publikovať. Zamestnal sa v Slovenskom knižnom veľkoobchode a vo vydavateľstve Tatran, neskôr bol korektorom v Západoslovenských tlačiarňach v Bratislave. Po novembri 1989 sa stal redaktorom mesačníka Romboid. Do literatúry vstúpil lyricko-epickou skladbou Pieseň o Mirkovi Nešporovi. Preložil a vydal básnické výbery z diel mnohých svetových autorov. Venoval sa kultúrnej publicistike, robil koláže. Zostavil zborník o slovenskom nadrealizme. Vydal aj ďalšie básnické zbierky, eseje, recenzie, úvahy.

Parák, Imrich

2. 11. 1868 Abrahám – 17. 6. 1934 Trnava

Poslanec

Po r. 1918 poslanec Národného zhromaždenia, podpredseda Hospodárskej banky, predsedajúca Rolníckej vzájomnej pokladnice v Trnave, člen župného zastupiteľstva. Aktívny v poľnohospodárstve a bankovníctve.

3. NOVEMBER

Mišík, Milan prof., DrSc.

3. 11. 1928 Skalica – 7. 5. 2011 Bratislava

Geológ, vysokoškolský pedagóg

Maturoval na gymnáziu v Bratislave. Vysokoškolské štúdium ukončil na PriF UK v Bratislave, kde začal aj pracovať. Pôsobil na Katedre geológie a paleontológie. Vyučoval na univerzite v Havane (Kuba). V r. 1970 získal titul DrSc. a bol menovaný za univerzitného profesora. Prednášal na alžírskych univerzitách v Constantine. Zaslúžil sa o rozvoj PriF UK v Bratislave a rozvoj metodiky vyučovania. Publikoval viac ako 130 odborných prác, 34 popularizačných článkov. Medzi jeho najvýznamnejšie diela patrí monografia Mikrofácie mezozoika a terciéru vápencov západných Karpát. Je autorom príručky Geologické exkurzie po Slovensku, populárno-náučnej knihy Štafeta vedy. Bol ocenený Zlatou medailou PriF UK, Zlatou medailou SAV za prírodnú vedu, medailou Dionýza Štúra, medailou J. Slávika a medailou D. Andrusova.

4. NOVEMBER

Fischer, Teodor

4. 11. 1859 Trnava – 5. 4. 1927 Trnava

Kovolejár

Vyučil sa a pracoval v rodinnom podniku, v r. 1892 prevzal po otcovi jeho vedenie. Neskoršie ho v Trnave spoločne s bratom rozšíril, zriadil železolejareň a tovareň na stroje (fa Bratia Fischer).

Stacho, Imrich

4. 11. 1931 Trnava – 10. 1. 2006 Piešťany, poch.
Malženice

Futbalový brankár

Legendárny brankár, patrí medzi najvýznamnejšie osobnosti trnavského a slovenského futbalu. Dvojnásobný účastník majstrovstiev sveta (1954, 1958). Známý pod prezývkou Capan. Celú svoju futbalovú kariéru strávil v jednom klube Spartak Trnava. Bol brankárom moderného štýlu a koncepcie. Charakteristický bol pre neho mimoriadny reflex a rýchle založenie útočnej akcie. Zaslúžilý majster športu. Za r. 1997 mu bola udelená cena Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava. V tom istom roku mu SFZ udelil Cenu fair play MUDr. Ivana Chodáka.

5. NOVEMBER

Bagin, Pavol

5. 11. 1933 Galanta

Dirigent, hudobný skladateľ

Študoval na gymnáziu v Galante. Vysokú školu pedagogickú a konzervatórium v Bratislave navštevoval súčasne, neskôr na VŠMU v Bratislave študoval dirigovanie. V r. 1957 – 1969 bol šéfdirigentom symfonického orchestra Vojenského umeleckého súboru Jána Nálepku v Bratislave. V r. 1971 – 1983 bol umeleckým šéfom a hlavným dramaturgom opery SND v Bratislave a v r. 1983 – 1987 šéfredaktorom hudobného vydavateľstva OPUS. Neskôr pôsobil aj ako tajomník Spolku slovenských skladateľov a ústredný riaditeľ Národného hudobného centra. V r. 1981 získal titul zaslúžilý umelec.

Gregorovits, Leopold

5. 11. 1883 Košúty – 12. 12. 1957 Ostrihom, Maďarsko

Cirkevný hodnostár, klerikálny politik

Teológiu študoval v Innsbrucku (Rakúsko) a v Ostrihome (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán v Kolárove a ako farár v Jelke. Ostrihomský kánik. Rozvíjal rozsiahlu osvetovo-kultúrnu činnosť.

Autor článkov v cirkevných i straníckych časopisoch. Poslanec národného zhromaždenia. Od r. 2003 jeho meno nesie ZŠ s VJM v Jelke.

Holobradý, Viktor

vl. menom Holobradý, Gejza

5. 11. 1910 Madunice – 2000 Filipíny

Páter, misionár

Študoval v Močenku, v Nitre a vo Viedni (Rakúsko). Dňa 21. septembra 1938 odišiel do Manily (Filipíny) ako misionár. Bol všestranne vzdelaný pedagóg, nadaný hudobník, geológ, domáci lekár, ktorý ovládal základy medicíny, ovládal plynule anglický, nemecký a francúzsky jazyk a tri filipínske nárečia. Učil sa aj japončinu. V r. 1958 sa dostáva do Seminára Márie Pomocnice kresťanov v Bimmaley (Filipíny). Pôsobil tu ako profesor angličtiny a neskôr sa stáva finančným riaditeľom seminára. Neskôr tu robí asistenta až do r. 1965. V r. 1971 je ustanovený za rektora Seminára Márie Pomocnice kresťanov v Bimmaley. Špecializuje sa tu na geológiu. Vytvoril prvotriednu zbierku minerálov s podrobným pomenovaním. Sústavne prispieval článkami do časopisu Hlasy z domova a misií, v ktorých písal o práci misionárov.

Kániková, Margita

5. 11. 1940 Jablonec

Spisovateľka, publicistka

Bola juniorskou reprezentantkou Československej republiky v hádzanej. Kultúre sa venovala aj profesijne, najskôr ako dobrovoľná knihovníčka, neskôr ako pracovníčka Domu kultúry ROH Trnava, kde založila Literárny klub Bernolák. Organizovala literárnu súťaž O cenu Slovenského učeného tovarišstva. Spolupracuje pri vydávaní Trnavských literárnych listov a pravidelne prispieva do Novín z radnice. Je autorkou kníh, ktoré sú spojené s Trnavou: V znamení púpavy, Trnavské impresie, Na troskách nádeje, Z oblakov na tvrdú zem. V r. 2010 dostala Cenu mesta Trnava – za propagáciu mesta Trnavy a aktivizáciu literárneho života.

Lachmann, Bohdan Teodor

5. 11. 1839 Gbely – 8. 5. 1884 Čáry

Kňaz, literát

Venoval sa včelárstvu, ovocinárstvu, hodvábnictvu. Okrem bohosloveckej činnosti sa venoval literárno-organizátorskej práci. Bol členom a neskôr predsedom Cirkevnej literárnej slovenskej školy. Písal knihy a poviedky pre školskú mládež, uverejňoval aj svoje kázne.

Lehuta, Emil CSC.

5. 11. 1931 Piešťany – 25. 1. 2006 Bratislava

Divadelný a filmový kritik, prekladateľ

Redaktor vydavateľstva Tatran, časopisu Slovenské divadlo, pracovník Umenovného ústavu SAV, riaditeľ Slovenského filmového ústavu v Bratislave. Objavitel scenára filmu Jánošík z r. 1921. Vo filmovej oblasti spracoval tematiku SNP. Spoluautor viacerých publikácií, autor prvých dejín slovenského filmu.

6. NOVEMBER

Lami, Ján ThDr.

6. 11. 1702 Barát, Maďarsko – 24. 10. 1743 Trnava

Cirkevný hodnostár

Pastoračne pôsobil od r. 1730 v Sládkovičove, od r. 1755 v Seredi. Postupne ostrihomský kanonik, hontiansky archidiakon, riaditeľ kňazského seminára v Trnave.

Konrád, József

6. 11. 1921 Šamorín – 26. 8. 2010 Komárno

Herc, režisér, prekladateľ

Reálne gymnázium navštevoval v Bratislave a v Dunajskej Strede, kde zmaturoval. Po vojenskej službe robotník v Šamoríne, Budapešti (Maďarsko), Komárne, neskôr úradník. Spoluzakladateľ mestskej organizácie Csemadok v Šamoríne, kde prvýkrát

vystúpil ako dobrovoľný herec. Zakladajúci člen Maďarského oblastného divadla v Komárne, kde pôsobil ako herec, režisér, umelecký šéf súboru, riaditeľ divadla. Prekladal diela Leopolda Laholu, Jána Soloviča, Petra Kováčika, Štefana Králiku, Ivana Bukovčana. Od r. 2008 bol večným členom komárňanského Jókaiho divadla. V r. 1979 mu bol udelený titul Zaslúžilý umelec.

Pecháň, Jozef prof., MUDr., DrSc.

6. 11. 1935 Trnava – 6. 5. 1997 Bratislava

Lekár, vysokoškolský pedagóg

Absolvoval gymnázium v Trnave, LF UK v Bratislave, študijné a profesijné pobyty v Kolíne nad Rýnom, vo Frankfurte nad Mohanom (Nemecko). V r. 1992 – 1994 prezident Slovenskej lekárskej komory. Vysokoškolský pedagóg, vedúci oddelenia nukleárnej medicíny I. internej kliniky Lekárskej fakulty UK a Fakultnej nemocnice v Bratislave. Činný v European Association of Nuclear Medicine, Humboldtovom klube na Slovensku. Autor vyše 200 odborných štúdií a článkov, spoluautor učebníc internej medicíny. Zaoberal sa výskumom krvného tlaku a trombózy žíl. Čestný prezident Slovenskej lekárskej komory.

Pochylý, Ondrej

6. 11. 1949 Galanta – 25. 2. 2000 Vysoké Tatry

Horolezec

Absolvoval stavebnú priemyslovku, potom vyštudoval Pedagogickú fakultu v Trnave. Učil na základnej škole v Lendaku. Najmladší zo skupiny legendárnych „Pavúkov“. Pôsobil v horolezeckom klube Karpatia Bratislava. Významný horolezec v 60. a 70. rokoch 20. storočia, organizátor horolezeckých pretekov vo Vysokých Tatrách. Uskutočnil vyše 420 výstupov aj v zahraničí, najznámejší je Mont Blanc (1984). Zahynul tragicky pri horolezeckom výstupe v Tatrách.

Slezák, Vít Ing.

6. 11. 1873 Krížovany nad Dudváhom – 15. 4. 1951 Bratislava

Veľkostatkár

Maturoval na trnavskom gymnáziu. Študoval na polytechnike v Zürichu (Švajčiarsko) a v Budapešti (Maďarsko). Pred r. 1918 bol nájomcom veľkostatku v Ivánke pri Dunaji, potom majiteľ statkov v Cíferi a Oponiciach. V r. 1918 spoluzakladateľ Národnej rady v Bratislave. Prvý predseda Slovenského klubu v Bratislave.

Zádory, Ján (do r. 1864 Draxler)

pseud. Estrergályi Kátlóczy, Solymos, Tornajo, Zadori Armin

6. 11. 1831 Kátlovce – 30. 12. 1887 Ostrihom, Maďarsko
Náboženský spisovateľ, cestopisec

Študoval na piaristickom gymnáziu v Leviciach, v Nových Zámkoch, potom v Mosonmagyaróváre (Maďarsko), v Ostrihome, od r. 1847 teológiu v Trnave. Študoval teológiu, francúzsky, anglický a taliansky jazyk, prírodné vedy a históriu na univerzite vo Viedni (Rakúsko), r. 1854 bol vysvätený za kňaza. Doktor filozofie na univerzite v Pešti (Maďarsko). Bol kaplán, neskôr farár v Balážských Darmotách, profesor na katedre dogmatiky seminára v Ostrihome, pápežský komorník, ostrihomský kanonik. Autor náboženských prác. Knižne vydal viacero kázni. Zostavil a preložil niekoľko modlitebných knížiek, autor cestopisov, najmä zo svojich ciest do Talianska a Španielska. Prekladal z nemčiny a taliančiny do maďarčiny.

7. NOVEMBER

Balgavý, Miloš st.

7. 11. 1925 Malé Leváre – 28. 9. 1999 poch. Trnava
Výtvarník

Patril k najvýraznejším osobnostiam slovenskej keramickej tvorby druhej polovice 20. storočia. Po absolvovaní štúdií na Keramickej škole v Modre, Strednej stavebnej škole v Bratislave a ŠUP v Bratislave, študoval na VŠVU u prof. Rudolfa Pribiša a prof. Fraňa Štefunku. Počas svojho života sa zúčastnil na mnohých prehliadkach keramickej

tvorby doma i v zahraničí, napr. Medzinárodná výstava keramiky v Prahe (Česko), AIC v Ženeve (Švajčiarsko), Československé exponáty užitého umenia v Montreáli (Kanada), Medzinárodná výstava keramiky v Calgary (Kanada), Socha piešťanských parkov, Medzinárodná výstava umeleckých remesiel v Bratislave. Medzi jeho tvorbu sa zaraďuje aj dizajn. Za rok 1998 mu bola udelená Cena mesta Trnavy za tvorivú činnosť v oblasti výtvarného umenia.

Bazalica, Matej

7. 11. 1817 Trnava – 27. 9. 1878 Budín, Maďarsko
Kňaz, ovocinár

Po skončení teológie pôsobil ako kaplán v obci Šišov. Potom prišiel na faru do Preselian. Bol vychýreným ovocinárom v celom Uhorsku. Najplodnejšie roky jeho pomologickej činnosti boli v Preselánach, kde založil dve veľké ovocné záhrady a ovocnú škôlku. Mnohé výpestky ovocných stromov dodával nielen do širokého okolia, ale aj do vzdialenejších oblastí Rakúsko-Uhorska. Vyšľachtil osobitný druh slivky vo veľkosti slepačieho vajca. Svoje postupy pri pestovaní ovocia publikoval v tlači.

Hillebrandt, František

7. 11. 1805 Veľký Grob – 5. 12. 1860 Viedeň, Rakúsko
Záhradník

Po štúdiách pôsobil ako hlavný záhradník v záhradách zámku Belvedere vo Viedni (Rakúsko). Neskôr spravoval záhrady grófa Jána Zichyho vo Fejérskej a Komárňanskej stolici. V r. 1842 – 1852 podnikol prieskumné cesty po Alpách. Publikoval v odborných časopisoch.

Kallós, Žigmund

7. 11. 1876 Pusté Úľany – 3. 12. 1955 Budapešť, Maďarsko

Literárny historik, etnograf

Študoval pedagogiku na univerzite v Budapešti, potom pôsobil ako stredoškolský profesor vo Fiume a v Budapešti. Zaoberal sa výskumom staromaďarskej mytológie a legend.

8. NOVEMBER

Lanák, Július

8. 11. 1916 Suchá nad Parnou – 9. 2. 1971 Trnava
Stredoškolský pedagóg

Profesor a riaditeľ Strednej ekonomickej školy v Trnave. Autor učebníc, priekopník zavedenia strojpisu ako učebnej a praktickej disciplíny na Slovensku.

Machek, Václav prof., PhDr., DrSc.

8. 11. 1894 Úhlejov, Česko – 26. 5. 1965 Brno, Česko
Jazykovedec, etymológ

Gymnázium absolvoval vo Dvore Králové, Filozofickú fakultu KU v Prahe (Česko). Po trojročnom pobyte na Slovanskom ústave v Paríži (Francúzsko) učil na viacerých gymnáziách. Najprv v Pardubicích (Česko), potom na gymnáziu v Trnave v r. 1925 – 1927, v Novom Meste nad Váhom a v Tišnove (Česko). Od r. 1931 pôsobil na Masarykovej univerzite v Brne. Hodnosť doktora vied získal v r. 1956. Autor mnohých vedeckých prác, z ktorých najvýznamnejší je Etymologický slovník jazyka českého a slovenského (1954). Člen korešpondent ČSAV, laureát Radu práce.

Tallós-Prohászka, Štefan

tiež Tallós-Prohászka, István, Prohászka-Tallós, Štefan

8. 11. 1886 Šamorín – 10. 11. 1974 Újrád, Maďarsko

Maliar, grafik

Štúdium na Umeleckopriemyselnej škole v Budapešti (Maďarsko) predčasne zanechal. V r. 1924 bol na polročnom študijnom pobyte v Berlíne (Nemecko). Pôsobil vo svojom rodisku. V r. 1946 sa vysťahoval do Maďarska. Jeho obrazy sú takmer sociografiou Žitného ostrova, jeho dedín, mestečiek a samôt.

9. NOVEMBER

Hagara, Jozef doc., PhDr., Mgr., CSC.

9. 11. 1920 Topoľčany
Futbalový tréner, funkcionár

Maturoval na trnavskom gymnáziu. Vyštudoval Prírodovedeckú fakultu Slovenskej univerzity, v r. 1945 – 1951 učil na trnavskom gymnáziu, v r. 1950 – 1951 bol jeho riaditeľom, v r. 1951 – 1960 bol riaditeľom Pedagogickej školy pre vzdelávanie učiteľov národných škôl. V r. 1963 – 1984 pôsobil na Katedre prírodopisu Pedagogickej fakulty UK v Trnave. Zásluhou jeho otca vznikol futbalový klub Meteor Trnava. Ako futbalista debutoval v r. 1939. V zostavách Trnavy odohral 193 medzinárodných, ligových a priateľských zápasov. S hráčskou kariérou sa rozlúčil v r. 1949. Od tohto času začal pôsobiť ako futbalový tréner. V r. 1962 – 1963 bol trénerom Kambodže. Po návrať domov pôsobil v metodickú komisiu trénerov Spartaka ako predseda. V r. 1973 – 1981 bol predsedom MsNV v Trnave. V r. 2000 získal Cenu mesta Trnava za celoživotné aktivity v prospech mesta.

Tolvaj, Imrich

9. 11. 1694 Holíč – 7. 7. 1775 Modrý Kameň
Pedagóg, náboženský spisovateľ

Pôsobil ako profesor gymnázia v Trnave, neskôr v ďalších európskych mestách. V r. 1757 – 1773 pôsobil ako riaditeľ tlačiarne a učiteľ na univerzite v Trnave. Spracoval prvé dejiny Trnavskej univerzity v období r. 1661 – 1700.

10. NOVEMBER

Badura Vojtech

10. 11. 1926 Košúty – 3. 8. 1975 Bratislava
Akademický sochár

Absolvent SVŠT, Pedagogickej fakulty UK a VŠVU v Bratislave. Pôsobil ako slobodný umelec. Jeho dielom je i pomník Štefana Majora v Košútoch. V Košútoch je na jeho počesť pamätná tabuľa.

Ďurgala, Martin

10. 11. 1783 Podbranč – 8. 1. 1856 Trnava

Pedagóg

Pôsobil ako učiteľ v Bratislave, Skalici, Trnave, kde sa venoval aj hospodárstvu. Ako kurátor evanjelickej cirkvi v Trnave obraňoval práva Slovákov proti Nemcom. Podporovateľ a rozširovateľ slovenskej tlače. Prívrženec bibličtiny, v ktorej vydával svoje knihy a ktorú bránil v jazykových sporoch po boku Jána Kollára.

Hlavička, František PhDr.

10. 11. 1924 Opoj – 31. 7. 2005 Trnava

Básnik, rezbár, stredoškolský profesor

Pracoval v Štátnom nakladateľstve v Bratislave, neskôr ako učiteľ i riaditeľ na základných, učňovských školách, na ľudových školách umenia na viacerých miestach, ako stredoškolský profesor v Skalici, Senici a Trnave. Medzi jeho záľuby patrila poézia, v neskoršom veku i umelecké rezbárstvo. Svoje diela vystavoval na niekoľkých spoločných i samostatných výstavách. V r. 1971 mu vyšla prvá básnická zbierka pod názvom Volanie. V r. 1978 sa stal predsedom MO MS v Trnave. V r. 1978 bola činnosť MO MS násilne prerušená. V r. 1991 založil vydavateľstvo PEGAS. Tam mu vyšli zbierky Promenáda a Láska. Pre deti vydal zbierku Riekanky.

11. NOVEMBER

Ďulák, Karol Ing.

11. 11. 1930 Trnava

Chemik

Po maturite na trnavskom gymnáziu absolvoval SVŠT, fakultu chemicko-technologického inžinierstva. Pracoval v Považských chemických závodoch v Žiline, v Endokrinologickom ústave a Výskumnom ústave krmovínárskom SAV v Bratislave, Výskumnom ústave agronomickej technológie a na PdF TU. Autor dvoch československých patentov a 17 autorských osvedčení.

Krčmár, Ctibor

11. 11. 1924 Semerovo – 25. 7. 1994 Piešťany

Maliar, grafik

Od r. 1952 žil a tvoril v Piešťanoch. Venoval sa maľbe, grafike a modelovaniu. Vystavoval v Nitre, v Starej Turej, v Piešťanoch, v Bratislave a inde.

12. NOVEMBER

Kapeller, Karol MUDr., DrSc.

12. 11. 1926 Chtelnica

Lekár, vedecký pracovník, publicista

Absolvoval LF UK v Bratislave, kde celoživotne vykonával pedagogickú prácu a bol aj vedúci vedecký pracovník. Istý čas pôsobil na univerzite v Sheffielde vo Veľkej Británii. Zameral sa na výskum štruktúry a funkcie vegetatívnych nervov. Priekopnícky rozvíjal vedecké poznatky o využívaní elektrónovej mikroskopie v oblasti histológie a embryológie. Publikoval množstvo odborných knižných a časopiseckých prác doma i v zahraničí. Je nositeľom niekoľkých cien a vyznamenaní, napr. Národnej ceny za výskum v medicíne. Je čestným členom slovenskej, ruskej, nemeckej anatomickej spoločnosti. Autor básnických zbierok príležitostnej lyriky, spojenej s jeho medicínskou praxou. Organizátor viacerých výstav výtvarného umenia. V r. 2010 bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK.

Klas, Teofil

vl. menom Jozef Zavarský
pseud. Teofil Klas, Laco Kriváň

12. 11. 1940 Trnava

Básnik, prekladateľ

Študoval v Poprade, Trnave a na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Prvé literárne diela začal publikovať už počas stredoškolských štúdií, v r. 1968 vydal knižne svoju prvú zbierku básní Zaklínadlo a v publikovaní pokračoval až o 20 rokov neskôr, keď začal vydávať svoje básne v časopise Rodinné spoločenstvo a ďalších periodikách. Pracoval ako redaktor Technických novín a súčasne bol tiež redaktorom ilegálneho kresťanského časopisu Rodinné spoločenstvo. Bol

redaktorom a šéfredaktorom Katolíckych novín, tiež pracoval v redakcii časopisu Impulzy, kde bol zástupcom šéfredaktora, bol sekretárom redakcie Technických novín. V r. 1995 – 1997 bol knižným redaktorom vydavateľstva Nové slovo, v r. 1998 – 1999 pracoval ako redaktor týždenníka Kultúra. Písal meditatívnu poéziu, básnické cykly a okrem vlastnej tvorby sa venuje i prekladom poézie z nemčiny.

13. NOVEMBER

Bošáni, Andrej

tiež Bossányi, Andrej

13. 11. 1673 Bošany – 19. 11. 1730 Trnava

Jezuita, univerzitný profesor

Pôvodom zemianskeho rodu, teológiu študoval v Trnave. Prednášal filozofiu a etiku na univerzite vo Viedni (Rakúsko), cirkevné právo a biblické jazyky na trnavskej univerzite. V r. 1725 – 1728 rektor Pázmánea vo Viedni, od r. 1728 kolégia v Trnave, kde viedol katedru morálky. Autor filozoficko-teologických diel.

Gerbel, Stanislav

13. 11. 1939 Trenčín – 3. 2. 1987 Trnava

Pedagóg

Všestraný športovec a aktívny funkcionár práce s mládežou. Výraznou mierou sa pričínal o výstavbu budovy a športového areálu Strednej zdravotníckej školy v Trnave. Tu pôsobil ako dlhoročný pedagóg na poste zástupcu riaditeľa. Bol výraznou spoločenskou a športovou osobnosťou. V mladosti bol juniorský reprezentant ČSR, hádzanár Lokomotívy Trnava, Dukly Praha (Česko). Počas svojej športovej kariéry získal viaceré významné ocenenia, napr. striebornú medailu s hádzanármi Tatranu Prešov za 2. miesto v celoštátnej hádzanárskej extralige.

Glasa, Ľudovít

13. 11. 1929 Cífer – 1. 5. 1996 Bratislava

Športovec

Pôsobil v kluboch ŠK Kúpele Piešťany, ŠK Sokol Cífer, Dynamo Spoje Bratislava. V r. 1946 sa

stal dorasteneckým majstrom Československa a v r. 1947 majstrom Slovenska. V r. 1949 – 1953 patrila k špičke slovenských stolných tenistov.

Greguš, Juraj

tiež Greguss, Juraj

13. 11. 1860 Uhrovec – 11. 8. 1908 Trnava

Maliar, ilustrátor, námorný dôstojník

Vyštudoval námornú akadémiu v Rijeke (Chorvátsko). Pôsobil ako námorný dôstojník, neskôr ako profesor kreslenia na námornej akadémii v Rijeke. Od r. 1893 žil v Trnave. Písal reportáže z ciest, zhotovil kresby a akvarely z námorníckeho života, ilustroval knihy. Maľoval fantastické dekoratívne maľby a kresby.

Chrenko, Viktor

13. 11. 1921 Poprad – 16. 11. 2010 Hlohovec

Výtvarník, tvorca ex libris

Po maturite na kežmarskom gymnáziu začal pracovať v Slovakofarme Hlohovec. Bol spoluzakladateľom závodného klubu v Slovakofarme a jeho dlhoročným vedúcim. Ochotnícky divadelný súbor ZK Slovakofarma vyhral pod jeho režijným vedením niekoľkokrát Jiráskov Hronov, ako scénograf bol viacnásobným laureátom súťaže Trnavská paleta. V Slovakofarme viedol stredisko vedecko-technických informácií. Bol autorom bývalej ochrannej známky Slovakofarmy Hlohovec – štylizovanej makovice. Stál pri zrode vlastivedného krúžku, z ktorého vzniklo Vlastivedné múzeum v Hlohovci, astronomického krúžku, z ktorého vznikla Hvezdáreň a planetárium v Hlohovci. Pôsobil ako učiteľ výtvarnej výchovy na ZUŠ v Hlohovci. Srdcovou záležitosťou jeho výtvarnej činnosti sa stala tvorba a zbieranie ex libris. Bol spoluzakladateľom a predsedom odbornej poroty významnej medzinárodnej výtvarnej súťaže v tvorbe knižnej značky pre deti od 6 do 15 rokov Ex libris Hlohovec. V r. 2008 bol ocenený Cenou predsedu TTSK.

Palko, František Anton

tiež Balko František Anton, Palcko František Anton
1717 Wrocław, Poľsko – 21. 11. 1766 Viedeň, Rakúsko
Maliar

Výtvarné vzdelanie získal na viedenskej výtvarnej akadémii. Bol dvorným maliarom arcibiskupa Imricha Esterháziho. V r. 1745 – 1748 pôsobil na Morave, potom sa presťahoval do Viedne. Vo Viedni portrétoval členov cisárskej rodiny, v Bratislave maľoval oltárne obrazy vo viacerých kostoloch. V kostole Sv. Štefana v Galante sa nachádza jeho dielo Pohreb sv. Ladislava (okolo r. 1760).

14. NOVEMBER

Gregor, Martin

vl. menom Guttman, Martin

14. 11. 1906 Trnava – 29. 6. 1982 Bratislava

Herec, režisér

Bol jednou zo zakladajúcich osobností slovenského profesionálneho divadla. Najprv pracoval v trnavskom Coburgu, ale po otvorení Hudobnej a dramatickej školy v Bratislave sa rozhodol študovať herectvo. Stal sa členom SND. V r. 1941 – 1945 prešiel aj so svojou manželkou viacerými koncentračnými táborami. Po vojne znovu pôsobil v SND, v r. 1948 – 1952 bol jeho riaditeľom. Bol jedným zo zakladateľov Novej scény v Bratislave, podieľal sa tiež na založení Rozhlasového a hereckého súboru Československého rozhlasu v Bratislave. Zaslúžilý umelec. V r. 1997 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam za významné umelecké činy v oblasti dramatického umenia.

15. NOVEMBER

Kovalčík, Ervín Ing.

15. 11. 1931 Košice – 5. 10. 2005 Trnava

Hudobník

Počas gymnaziálnych štúdií v Trnave absolvoval v hudobnej škole hru na klavír, akordeón

a bicie nástroje. Neskôr cez vysokoškolské štúdiá v Bratislave spolupracoval s významnými hudobníkmi. V r. 1952 založil v Trnave hudobnú kapelu K6. Potom pokračovala jeho hudobná činnosť v trnavskom klube ZK ROH Kovosmalt, neskôr TAZ. Dlhé roky šéfoval kapele TAZ kvintet. Skupina hrala na kurzoch spoločenského tanca a na mnohých kultúrnych podujatiach v meste.

Kozmál, František doc., Ing., DrSc.

15. 11. 1901 Čhtelnica – 16. 7. 1970 Bratislava

Chemik

Študoval na gymnáziu v Trnave, na PríF Masarykovej univerzity a súčasne na Vysokom učení technickom v Brne (Česko). Pracoval v papierni v Harmanci, Ružomberku. Bol technickým riaditeľom závodov Dynamit-Nobel v Bratislave, generálnym riaditeľom Čs. závodov pre papier a celulózu v Prahe (Česko), zároveň prednášal na SVŠT v Bratislave. Odborné znalosti využil v období povojnovej rekonštrukcie papierensko-celulóзовého priemyslu. Jeden zo zakladateľov Chemicko-technologickej fakulty SVŠT v Bratislave, v r. 1953 sa zaslúžil o vznik Ústavu dreva, celulózy a chemických vlákien SAV a o zriadenie Výskumného ústavu papiera a celulózy v Bratislave.

16. NOVEMBER

Marková, Katarína

rehoľným menom sestra Mária

16. 11. 1911 Hrnčiarovce nad Parnou – 15. 11. 2000

Saint-Saulve, Francúzsko

Rehoľníčka

Do Rádu sv. Uršule vstúpila v r. 1935 vo Francúzsku. Pôsobila ako katechéta a vychovávateľka v Avallon, dvanásť rokov v Allevard (1972 – 1984), neskôr žila na odpočinku v Saint-Saulve (všetko vo Francúzsku).

Pollák, Ladislav Ľudovít

16. 11. 1912 Koplotovce – 12. 10. 2002 Piešťany

Akademický sochár

Študoval v Hoľiciach a na AVU v Prahe (Česko). Pôsobil ako slobodný umelec v Piešťanoch.

Tomík, František Mgr.

16. 11. 1941 Skalica

Fotograf

Maturoval na SPŠ v Trnave. Pracoval ako asistent kamery v Krátkom filme v Bratislave. Študoval na Filmovej fakulte múzických umení v Prahe (Česko). Pracoval externe ako kameraman Krátkeho filmu v Prahe (Česko). Pôsobil ako fotograf v SNG v Bratislave, pracovisko vo Zvolene. Pedagogicky pôsobil na Strednej umelecko-priemyselnej škole v Bratislave na oddelení fotografie. Od r. 1993 až do súčasnosti pôsobí na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave, katedra výtvarnej výchovy. Spoluzakladateľ katedry vizuálnych umení Akadémie umenia v Banskej Bystrici. Je členom Slovenskej výtvarnej únie v Bratislave. Od r. 1962 svoje fotografické práce publikuje a vystavuje na spoločných výstavách doma a v zahraničí a od r. 1970 samostatne vystavuje na Slovensku. Venuje sa dokumentárnej, reportážnej, výtvarnej a užitej fotografii. Pôsobí ako člen poradných zborov pre fotografiu v Bratislave, kurátorsky pripravil celý rad fotografických výstav. V r. 2008 získal Cenu predsedu TTSK. Žije a pôsobí v Bratislave.

17. NOVEMBER

Dráfi, Mátyás

17. 11. 1942 Galanta

Herec

Študoval na VŠVU v Bratislave. Doteraz člen, v r. 1969 – 1971 riaditeľ Maďarského oblastného divadla (Jókai Színház) v Komárne. Výsledkami umeleckej tvorby sa zaradil k popredným hercom. Hrá dramatické, hrdinské postavy, ale aj postavy v komediálnom a veselohernom žánri, stvárnil aj filmové postavy. Hostoval v divadlách v Maďarsku. Nositeľ domácich i zahraničných vyznamenaní, aj Striebornej plakety Vlády SR (2002).

Ušák Oliva, Paľo

vl. menom Ušák, Pavol

pseud. Ivo Martinovič, Milo Jurišičov,

Mirko Hrázdecký, Paľo Oliva, Paľo U. Oliva

17. 11. 1914 Kátlovce – 1. 3. 1941 Kvetnica, poch.

Poprad

Kňaz, básnik

Študoval na gymnáziu v Trnave, pokračoval v štúdiu teológie v Trnave, Bratislave a v Spišskej Kapitule. Vysvätený za kňaza bol v r. 1939. Pôsobil ako kaplán vo Veličnej na Orave. Už v mladom veku ochorel na tuberkulózu, ktorej nakoniec podľahol. V Poprade je po ňom pomenované cirkevné gymnázium. Svojou tvorbou sa zaradil medzi básnikov katolíckej moderny. Literárne začal tvoriť v Trnave, kde jeho básnické začiatky usmerňoval Rudolf Dilong. Prvé verše publikoval v časopisoch Prameň, Saleziánske zvesti, Kultúra, Svojet a Elán. Počas jeho života mu vyšla jediná básnická zbierka Oblaky (1939), ktorá vznikla počas jeho štúdií v Spišskej Kapitule. V r. 1942 vyšla zbierka nepublikovaných diel a spomienková publikácia pod názvom Tak umieral básnik Paľo Oliva, ktorú zostavili Janko Silan a Mikuláš Šprinc. V r. 1991 vydal Slovenský spisovateľ výber z jeho básní pod názvom Bozk pozná smútok úst. V jeho rodnej obci Kátlovce sa na jeho počesť od r. 1992 uskutocňuje literárna súťaž v prednese poézie a prózy Kátlovce Paľa Ušáka-Olivu.

18. NOVEMBER

Minárik, Jozef JUDr.

18. 11. 1941 Dolné Orešany

Hasič

Prezident Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR do 20. apríla 2012. Jeho práca bola ocenená mnohými medailami a vyznamenaniami. V r. 2010 mu bol udelený Zlatý záchranársky kríž. V r. 2011 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK za mimoriadny prínos k rozvoju tradície hasičstva a podporu dobrovoľných hasičských zborov v TTSK.

Tóth, Lajos

18. 11. 1939 Kráľov Brod

Pedagóg

Maturoval na Maďarskom gymnáziu v Galante. Vyštudoval na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave kombináciu zemepis-dejiny. Učil na Základnej škole s VJM v Šali a neskôr bol okresným školským inšpektorom v Galante. V r. 1991 založil Súkromné gymnázium v Galante, ktoré je od r. 2000 bilingválne. V r. 2004 získal Striebornú plaketu Vlády SR a v r. 2009 Cenu primátora mesta Šaľa.

Vyskočil, Juraj

18. 11. 1881 Viedeň, Rakúsko – 1951 Trnava

Starosta, obchodník

Jeho rodičia sa presťahovali do Trnavy, kde sa stal veľkoobchodníkom s pivom, okrem toho vlastnil výrobné liehu. Pôsobil v Živnostenskej strane. V novembri 1924 ho prvýkrát zvolili za starostu Trnavy. Podporoval podnikanie, bol mecénom viacerých kultúrnych spolkov. Bol iniciátorom osláv výročia povýšenia Trnavy na slobodné kráľovské mesto. Do funkcie starostu bol zvolený viackrát, naposledy v r. 1938.

19. NOVEMBER

Bottka, Mikuláš

19. 11. 1876 Bučany – 24. 4. 1941 Budapešť, Maďarsko

Vysokoškolský pedagóg

Vyštudoval grafiku, v r. 1916 sa stal vysokoškolským pedagógom a vyučoval deskriptívnu geometriu, perspektívu a kreslenie na Maďarskej (Uhorskej) vysokej škole výtvarných umení v Budapešti. Zo svojej tvorby usporiadal viaceré výstavy. Vystavoval grafiku v Budapešti, New Yorku a v Buffale (USA).

Farkaš, Viliam

19. 11. 1931 Galanta – 15. 12. 2004 Bratislava

Huslista

Pochádzal zo starej hudobníckej rodiny, jeho otec bol kapelníkom viacerých salónových a ľudových hudieb. Bol prijatý do Vojenského umeleckého

súboru v Bratislave, stal sa sólistom ľudového súboru E. Farkaša. Konzervatórium v Bratislave navštevoval ako mimoriadny poslucháč. Člen Slovenskej filharmónie, neskôr jej koncertný majster. Externe spolupracoval s významnými tanečnými súbormi, s orchestrom Čs. rozhlasu a televízie, nahrával gramofónové platne. Držiteľ mnohých ocenení.

Charfreitagová, Radka

19. 11. 1974 Trnava – 9. 3. 1996 Trnava

Športovkyňa

Slovenská reprezentantka vo vrhu guľou a v hode diskom. Bola odchovankyňou AŠK Slávia Trnava a od r. 1994 štartovala za Bebet Bratislava. Študovala na Prírodovedeckej fakulte UK Bratislava. Zomrela po ťažkej chorobe vo veku 21 rokov. Na jej počesť sa koná memoriál vo vrhačskom viacboji žien.

Korec, Silvester Ing.

19. 11. 1933 Senica

Architekt

Po ukončení gymnázia začal študovať na Fakulte pozemného staviteľstva a architektúry SVŠT v Bratislave. Po absolvovaní štúdia pracoval ako stavbyvedúci v Pozemných stavbách Trnava. Stal sa vedúcim stavebnej správy PZ č. 1. Neskôr bol menovaný do pozície výrobného námestníka na podnikovom riaditeľstve Pozemných stavieb Trnava. Od r. 1969 pracoval ako hlavný architekt mesta Trnava až do r. 1984. Jeho krédom bolo chrániť a zachovať historické jadro mesta. Podarilo sa mu zachrániť Ružový sad i meštianske domy oproti radnici. Podieľal sa na vypracovaní nového územného plánu mesta Trnava, pripravil celoštátnu súťaž na sídlisko Družba. Pre pripravovaný druhý zväzok Dejín Trnavy vypracoval 28-stranovú štúdiu o stavebnom a územnom rozvoji mesta Trnavy v r. 1945 – 2000. V r. 2008 získal Cenu mesta Trnava za celoživotnú prácu v oblasti urbanizmu v meste Trnava.

Ondrusová-Svobodová, Alžbeta

19. 11. 1932 Pitvaroš, Maďarsko – 27. 2. 2008

Bratislava

Operná speváčka

V Sládkovičove sa usadila spolu so svojou rodinou v r. 1947. Po skončení štúdií VŠMU v Bratislave absolvovala študijný pobyt v Moskve (Rusko). Do angažmán v Opere SND v Bratislave vstúpila v r. 1959. Jej doménou sa stali postavy koloratúrneho soprán. Na koncertnom pódii sa prezentovala v symfonických vokálnych dielach. Nahrávala opery aj v rozhlase.

Selecký, Andrej

19. 11. 1905 Stará Halič – 29. 12. 1991 Bratislava

Stredoškolský profesor

Na trnavskom gymnáziu učil dva roky slovenský a francúzsky jazyk. V r. 1938 – 1939 bol riaditeľom reálneho gymnázia v Bardejove. Je známy svojimi učebnicami pre stredné školy.

Žarnov, Andrej

vl. menom Šubík, František prof., MUDr.

19. 11. 1903 Kuklov – 16. 3. 1982 Poughkeepsie, USA

Básnik, prekladateľ, lekár

Ľudovú školu navštevoval v Kuklove, gymnázium v Skalici a v Trnave. Študoval na LF UK v Bratislave, kde neskôr aj prednášal. V r. 1939 bol menovaný za univerzitného profesora patologickej anatómie.

V r. 1943 sa stal členom medzinárodnej komisie odborníkov na preskúmanie hrobov poľských dôstojníkov v Katyňskom lese. O výsledkoch tohto prieskumu informoval v dennej tlači staťou Pravda o Katyňskom lese, čo výrazne ovplyvnilo jeho osud po r. 1945. Dva roky bol uväznený a po prepustení v r. 1947 pracoval v trnavskej nemocnici ako lekár-patológ. V r. 1952 emigroval a usadil sa v USA. Básne uverejňoval v časopisoch Vatra, Rozvoj a v Slovenských pohľadoch. Vydal básnické zbierky Stráž pri Morave, Brázda cez úhory, Hlas krvi, Štít, Mŕtvy a v emigrácii Presievač piesku so známou básňou Slovenský žiaľ. Popri pôvodnej

básnickej tvorbe sa venoval aj prekladateľskej činnosti. V r. 1995 bola na jeho počesť odhalená pamätná tabuľa na budove trnavskej nemocnice. Je po ňom pomenovaná ulica v Trnave. Mesto Trnava mu udelilo Čestné občianstvo in memoriam za celoživotné literárne dielo a osobnú statočnosť.

20. NOVEMBER

Barčák, Stanislav

20. 11. 1936 Cífer, m. č. Pác – 24. 12. 2007 Cífer, m. č. Pác

Fotoreportér, publicista, redaktor, cestovateľ

Absolvent Fakulty žurnalistiky UK v Bratislave, spolupracovník viacerých vydavateľstiev, autor mnohých výstav a publikácií. Dokumentoval hlavne pôdohospodárstvo.

Fajnor, Dušan

20. 11. 1876 Senica – 9. 4. 1933 Bratislava, poch.

Modra

Farár, cirkevný hodnostár, náboženský spisovateľ

Študoval na gymnáziu v Banskej Bystrici, Uherkom Hradišti (Česko), Soproni, Szarvasi, právo a klasickú filológiu na univerzite v Budapešti (Maďarsko), teológiu na evanjelickom kolégiu v Prešove a na univerzite v Rostocku (Nemecko). Za kňaza bol vysvätený v r. 1902. V r. 1902 – 1928 pôsobil ako evanjelický farár v Čáčove. Po zvolení za biskupa sa jeho pôsobiskom stala Modra. Bol nitrianskym seniorom, biskupom západného dištriktu a generálnym biskupom Slovenskej ev. cirkvi a. v. Podieľal sa na obranných bojoch slovenských evanjelikov proti maďarizácii pred r. 1918, bol spolutvorca ústavy vzniknutej ČSR.

Frešo, Tibor

20. 11. 1918 Spišský Štiavnik – 7. 7. 1987 Piešťany

Hudobný skladateľ, dirigent

Od r. 1953 dirigent a šéfdirigent opery SND. Naštudoval operné a baletné diela svetového a slovenského repertoáru. Autor komorných a vokálnych skladieb, symfonických diel a scénickej hudby. Pre deti napísal operu

Martin a Slnko a balet Narodil sa chrobáčik. V r. 1985 dostal titul národný umelec. Dňa 8. januára 2009 mu prezident SR udelil štátne vyznamenanie Pribinov križ II. triedy in memoriam za mimoriadne zásluhy o kultúrny rozvoj SR v oblasti hudobného a hudobno-dramatického umenia.

Porožňák, Ladislav

tiež Porozsnyák, Ladislav

20. 11. 1931 Budapešť, Maďarsko – 12. 2. 1997 Galanta, poch. Kajal

Športovec

Boxerskú dráhu nastúpil v Galante. Boxoval za Karlove Vary (Česko), Slavov Žižkov v Prahe (Česko). Bol kapitánom bratislavského Slovanu. V r. 1973 – 1979 pôsobil ako tréner boxerov v Galante. Bol kľúčovou postavou galantského boxu dvadsať rokov.

Ružička, Jozef

20. 11. 1924 Trnava – 15. 10. 1973 Bratislava

Kameraman

V r. 1940 – 1942 fotograf u V. Kabátha v Trnave, od r. 1945 kameraman Čs. štátneho filmu. Od r. 1965 kameraman animovaného Slovenského filmu v Bratislave. Príslušník priekopníckej generácie slovenského filmu.

21. NOVEMBER

Blažek, Mikuláš RNDr., DrSc.

21. 11. 1932 Trnava – 10. 9. 2012 Bratislava

Fyzik

Maturoval na trnavskom gymnáziu. Študoval na PriF UK v Bratislave. Vedeckú hodnosť doktora vied získal v r. 1978. Pracoval na PriF UK v Bratislave a na Fyzikálnom ústave SAV v Bratislave, kde bol riaditeľom. Neskôr bol prorektorom na Trnavskej univerzite. Absolvoval stáže vo svetovo známych inštitúciách a univerzitách, kde i prednášal, napr. Lymanove laboratórium Harvardovej univerzity v Bostone (USA), v Ústave Enrica Fermiho v Chicagu (USA), v Niels Bohr Institute v Kodani (Dánsko), a na ďalších svetových univerzitách. Člen Medzinárodnej komisie pre častice a polia

pôsobiacej v rámci Medzinárodnej únie pre čisté a aplikovanú fyziku. Známe sú jeho práce, v ktorých rieši rôzne problémy fyziky vysokých energií. Základnú rovnicu, ktorá rieši obrátenú úlohu kvantovej teórie rozptylu pomocou fyzikálnych vstupných údajov možno nájsť v odbornej literatúre pod názvom Marchenko-Blažekova rovnica.

Kútsky, Michal

21. 11. 1828 Skalica – 18. 3. 1899 Brezová pod Bradlom

Zbornajster, pedagóg

Navštevoval gymnázium v Komárne, evanjelické lýceum v Bratislave a teologickú fakultu vo Viedni (Rakúsko). Základy klavírnej hry získal v Skalici, kde ju aj neskôr učil. Hudbu a matematiku učil v Banskej Bystrici, Žiari nad Hronom, neskôr pôsobil ako učiteľ a organista v Békešskej Čabe (Maďarsko), ako rektor školy a organista v Brezovej pod Bradlom, kde spolupracoval s Jarom Leškom a Štefanom Fajnorom. Založil zmiešaný zbor. Po jeho smrti mu vyšla partitúra nápevov k evanjelickému spevníku, ktorá obsahovala 234 štvorhlasných harmonizovaných chorálov pre organ a miešaný zbor.

22. NOVEMBER

Lieskovský, Andrej

22. 11. 1913 Hlohovec – 17. 3. 1995 Bratislava

Hudobný skladateľ, klavirista

Maturoval na gymnáziu v Nitre, kde súčasne absolvoval hudobnú školu. Hudobnej kompozícii sa začal venovať najmä po 2. sv. vojne. Od r. 1950 bol redaktorom tanečnej hudby v Československom rozhlas Bratislava. V r. 1954 založil Tanečný orchester bratislavského rozhlasu. Je autorom vyše 170 tanečných piesní, väčšina z nich sa stala známymi hitmi. Hrajú sa aj dnes ako slovenské evergreeny a právom patria do fondu slovenskej hudobnej kultúry.

Šemmer, Viktor

22. 11. 1896 Petrova Ves – 6. 8. 1973 Jablonica

Vlastivedný bádateľ, pedagóg

Študoval na gymnáziu v Trnave a Skalici, na učiteľskom ústave v Spišskej Kapitule, absolvoval 8 semestrov archeológie na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Ako učiteľ pôsobil v Popudinských Močidlanoch, ako správca, učiteľ, potom riaditeľ základnej školy v Jablonici. Venoval sa najmä archeológii. Spolupracoval so Slovenským múzeom, neskôr i s Archeologickým ústavom SAV. Dnešnému SNM v Bratislave venoval vzácne archeologické pamiatky z Čáčova, Abrahámu, Trnavy, Borského Petra a iných lokalít.

23. NOVEMBER

Anderle, Vojtech

23. 11. 1916 Piešťany – 5. 5. 2008 Trnava

Regionálny historik

Dôverný znalec a propagátor mesta Piešťany a jeho histórie. V r. 1996 vydal na vlastné náklady knižku s historickými fotografiami Piešťan. V r. 1998 vydal publikáciu História Automoklubu v Piešťanoch (1948 – 1998). Bol zakladateľom Automotoklubu a spoluorganizátorom automobilových podujatí v Piešťanoch.

Banič, Štefan

23. 11. 1870 Neštich (Smolence) – 2. 1. 1941 Neštich (Smolence)

Vynálezca

Po vyučení za murára pracoval ako robotník v Smoleniciach, od r. 1907 v USA. Po návrate na Slovensko od r. 1920 pracoval ako murár, továrenský robotník a začas ako živnostník, venoval sa ovocinárstvu. Od školských rokov prejavoval záujem o techniku. V USA študoval technickú literatúru, v továrni na poľnohospodárske stroje absolvoval večernú školu, podal niekoľko návrhov na zlepšenie výroby. Najväčší úspech dosiahol vynálezom padáka. Dňa 3. júna 1914 osobne vyskúšal padák pred

zástupcami Patentového úradu, zoskočil vo Washingtone (USA) zo strechy 15-poschodovej budovy. Potom nasledovali ďalšie zoskoky aj z lietadla. Dňa 25. augusta 1914 vydal Americký patentový úrad vo Washingtone patent na Baničov padák pod číslom 1108484. Svoj patentovaný vynález predložil zástupcom leteckého úradu USA. Americká armáda ho odkúpila. Bol čestným členom leteckého úradu USA. Spoluobjavitel' jaskyne Driny.

Barta, Július

tiež Barta, Gyula

23. 11. 1922 Štúrovo – 11. 9. 2008 Bratislava

Akademický maliar

Gymnázium absolvoval v Nových Zámkoch a v Ostrihome (Maďarsko), maturoval v Dunajskej Strede. Študoval na výtvarnej škole Tibora Gallého v Budapešti (Maďarsko), v Bratislave študoval krajinárstvo pod vedením J. Mudrocha, G. Malého a D. Millyho. Pod vedením prof. Mudrocha študoval komorné a monumentálne maliarstvo. V r. 1952 sa stal členom Združenia slovenských výtvarných umelcov. Za svoju tvorbu bol ocenený množstvom vyznamenaní, v r. 1975 Cenou Cypriána Majerníka, v r. 1989 štátnou cenou Zaslúžilý umelec. V r. 2002 ho odmenili Cenou Posonium, v Štúrove dostal cenu Pro Urbe.

Machala, Mikuláš

23. 11. 1903 Trnava – 9. 1. 1949 Trnava

Sochár

Maliarstvo študoval v Bratislave, sochárstvo v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil v Trnave. Jeho najväčšou realizáciou bol pomník Antona Bernoláka pre Slanicu. Tvoril predovšetkým náhrobníky, zhotovoval i portréty a reliéfy. Je autorom reliéfov na Bernolákovej bráne v Trnave.

24. NOVEMBER

Choteková, Mária Henrieta

24. 11. 1863 Dolná Krupá – 13. 2. 1946 Dolná Krupá

Grófká, pestovateľka ruží

Pochádzala z českej šľachtickej rodiny, jedna z najuznávanejších autorít v oblasti ružiarstva

v Európe. Vo svojom rodisku Dolnej Krupej prežila väčšiu časť svojho života. V r. 1910 tu pri kaštieli založila ružovú záhradu, ktorá sa v tom období vyrovnala najznámejším európskym rozáriám. Korešpondovala s európskymi botanikmi, vymieňala si s nimi rastlinný materiál. Viacerí z nich aj osobne študovali v jej rozáriu. Od R. Geschwindta z Krupiny kúpila unikátnu zbierku a na jej základe vybudovala rozárium, kde pestovala až 6000 druhov ruží. Venovala sa aj šľachteniu, výpestky predávala i do zámoria. V r. 1929 uviedla na trh ruže vhodné na pestovanie v chladnejších oblastiach. Po r. 1919, keď rozárium utrpelo škody spôsobené vojnou, začala pestovať špargľu a jahody, aby výnosmi z predaja udržala rozárium. Po r. 1945 rozárium zaniklo spolu s odbornou knižnicou a dokumentáciou. Bola veľmi obľúbená medzi miestnymi obyvateľmi. V r. 1909 jej pápež Pius X. udelil za dobročinné aktivity diplom.

Kapustáš, Andrej

24. 11. 1757 Hlohovec – 1796 Vilnius, Litva

Finančník

Narodil sa v zámožnej šľachtickej rodine. Navštevoval rádovú teologickú školu vo františkánskom kláštore. Ovládal hebrejčinu, nemčinu, poľštinu. Okolo r. 1780 odišiel do Varšavy (Poľsko). Písal pojednania finančného a ekonomického charakteru. Významne sa zapísal do politického diania v Poľsku. V r. 1790 predložil v sneme projekt na založenie poľskej národnej banky. Je považovaný za autora prvého národného zákona o papierových peniazoch a za autora prvých poľských bankoviek. Do poľských dejín sa zapísal aj ako predstaviteľ protiruského povstania. Po porážke povstania bol v r. 1794 uväznený v Petrohrade (Rusko). Po dvoch rokoch bol prepustený. Usídlil sa vo Vilniuse. V r. 2006 mu bola odhalená pamätná tabuľa v jeho rodnom meste Hlohovec (autor V. Vadovsky).

Majerník, Cyprián

24. 11. 1909 Veľké Kostoľany – 4. 7. 1945 Praha, Česko

Akademický maliar

Navštevoval súkromnú maliarsku školu G. Mallého v Bratislave. Väčšinu svojho života prežil v Prahe (Česko), kam odišiel študovať maliarstvo na AVU. V Prahe mal aj prvú vlastnú výstavu v r. 1930, práce sú charakteristické silným vplyvom Matissa a Deraina. Jeho pobyt v Paríži (Francúzsko) bol sprevádzaný ťažkosťami, bolo to v r. 1931 – 1932. Ovplynvený dielom Marca Chagalla, znázorňoval motívy vidieka a mesta, snažil sa o realistický pohľad a politický kritizmus. Druhú výstavu pripravil v r. 1940. Jeden z našich najvýznamnejších maliarov 20. storočia, hlava slovenskej maliarskej Generácie 09. V r. 1991 dostal od prezidenta ČSFR Václava Havla Rad T. G. Masaryka in memoriam za zásluhy o demokraciu a ľudské práva.

Ogawa, Takeji

24. 11. 1942 Chiba, Japonsko

Učiteľ karate

Karate sa aktívne venuje od roku 1959. V roku 1970 odchádza do Rakúska, kde sa v roku 1973 stáva trénerom HSU - Linz. Od roku 1974 bol trénerom Steyer - Goyu - kai Association. Na Slovensku pôsobí od roku 1971. V roku 1980 pod jeho vedením získala slovenská reprezentácia na ME v Barcelone (Španielsko) historicky prvú medailu pre seniorské karate, ktorú vybojoval Tibor Mikuš. Od roku 1985 do roku 1992 pracoval ako tréner rakúskeho národného tímu. V roku 2008 mu Slovenský zväz karate udelil 9. dan. Ako učiteľ Goyu-ryu štýlu pôsobí okrem Slovenska v Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku, Rusku, Ukrajine, Chorvátsku, Česku a Maďarsku. Najsilnejší športový klub karate v rámci TTSK, Slovsport Trnava, sa pri výchove trénerov a pretekárov hlási ku škole shihana Takeji Ogawu.

Silan, Janko

vl. menom Ďurka, Ján

24. 11. 1914 Nové Sady-Sila – 16. 5. 1984 Važec

Básnik, prekladateľ, kňaz

Študoval v Trnave, teológiu absolvoval v Spišskej Kapitule. Kaplán v Žiari, v Jurgove, v Lipťovskom Hrádku, v Dovalove, administrátor fary vo Važci. Zaraďovaný ku skupine katolíckej moderny. Spolupracovník časopisu Plameň, zakladateľ a redaktor časopisu Verbum a knižnej edície Lux. Venoval sa tiež prekladateľstvu.

Škarnicel, František Xaver

24. 11. 1769 Skalica – 22. 1. 1841 Skalica

Kníhtlačiar, vydavateľ

V r. 1780 – 1798 pracoval u otca v kníhtlačiarňi v Skalici a od r. 1841 ju aj viedol. Podnik zveľadil a priviedol k rozkvetu, sústredil v ňom produkciu západného Slovenska i časti Moravy. Okrem náboženských spisov tlačil i svetské. V rámci podniku založil aj obecnú knižnicu.

25. NOVEMBER

Bajo, Ivan doc., PhDr., CSc.

25. 11. 1935 Bratislava

Pedagóg, publicista, humorista, horolezec, ilustrátor

Začínal ako tramp a skaut. Vo Vysokých Tatrách má 410 výstupov, z toho vyše 100 v zime. Absolvoval výstupy v Alpách a na Kaukaze. Majster športu, dostal Zlatý odznak IAMES-u. Vedúci autor Učebných textov pre cvičiteľov horolezectva, autor metodických aj beletristických článkov, stoviek karikatúr a kreslených vtipov. Jeho humoristické dielo Smiech na lane malo mimoriadny úspech aj u nehorolezeckej verejnosti. V r. 1998 pri príležitosti 760. výročia mesta Trnavy získal Čestné občianstvo mesta Trnava za prínos v oblasti pedagogiky, za publikačnú a športovú činnosť.

Kabrhel, František

25. 11. 1914 Šoporňa – 25. 10. 1982 Nitra

Herec

Študoval na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave. Pôsobil v divadlách v Nitre, v Prešove, v Košiciach. Už ako školák hrával v predstaveniach v ochotníckeho krúžku v Šoporni. Ako herec vytvoril dramatické, komediálne, operetné a spevoherné postavy.

Medo, Jozef

25. 11. 1930 Krušovce

Pedagóg

Pracovne pôsobil ako učiteľ a zástupca riaditeľa vo Výchovnom ústave pre mládež v Hlohovci (dnes Reedukačné centrum). Podpredseda MsNV v Hlohovci a od 1. januára 1986 do 24. júna 1986 predseda MsNV Hlohovec. Túto funkciu zastával ako poverený predseda, nakoľko zvolený predseda odišiel na iné pracovisko.

Svobodová, Etela

pseud. E. S. Trnavská

25. 11. 1903 Banská Štiavnica – 3. 8. 1986 Trnava

Spisovateľka

Študovala na Učiteľskom ústave v Trnave, neskôr pôsobila ako učiteľka v Trnave. Venovala sa písaniu povestí.

Štrekár, Adam

25. 11. 1919 Chrabrany – 11. 11. 1994 Trnava

Stredoškolský, vysokoškolský pedagóg

Biografia tohto významného slovenského pedagóga je zaujímavá. Pôvodne ho našli ako nemluvňa opusteného na železničnej trati pri Chrabranoch. Ujal sa ho miestny farár, ktorý ho pokrstil menom Adam a po dohovore s obecným úradom aj priezviskom Štrekár (odvodené od štreky – železničnej trate). Prvých 6 rokov žil u starostu Chrabran, potom sa dostal do sirotinca v Trnave, kde vyštudoval ľudovú školu aj gymnázium. Po skončení Slovenskej univerzity v Bratislave nastúpil ako profesor na Biskupské rímskokatolícke slovenské gymnázium v Trnave, kde vyučoval latinčinu, gréčtinu, matematiku a vlastivedu. Neskôr

odišiel na Pedagogickú fakultu UK v Trnave a stal sa odborným asistentom pre matematiku. Za svoju pedagogickú činnosť mu bolo v r. 2004 udeľené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam. Podľa neho je pomenovaná ulica v Trnave.

26. NOVEMBER

Castiglione, Dezider

26. 11. 1924 Hlohovec – 1. 3. 2005 Bratislava

Akademický maliar

Študoval na SVŠT v Bratislave. V r. 1949 – 1956 asistent u J. Mudrocha na VŠVU v Bratislave. Od r. 1954 výtvarník pre architektúru. Ako prvý na Slovensku skúšal sklobetónovú techniku. Medzi prvými uplatnil aj sklenú mozaiku. Medzi jeho významné diela patrí i vitráž obradnej siene na Slávine.

Jirsík, Josef RNDr.

26. 11. 1898 Praha, Česko – 30. 12. 1956 Teplice, Česko

Stredoškolský pedagóg, zoológ, ornitológ, publicista

Autor viacerých kníh, pracovník Zoologickej záhrady v Prahe (Česko) a múzejný pracovník v Západočeskom múzeu v Tepliciach v Čechách. V r. 1921 – 1923 profesor na trnavskom gymnáziu. Autor prvej súbornej česky písanej práce o avifaune Slovenska Seznam slovenského ptactva (1927).

Maar, Viktor

26. 11. 1909 Galanta-Nebojsa – 22. 10. 1970 Bratislava

Novinár, pedagóg

Študoval na učiteľskom ústave v Modre. Pôsobil ako učiteľ, potom riaditeľ školy v Opoji. Redaktor, neskôr šéfredaktor Učiteľských novín. Aktívny športovec, organizátor telovýchovy. Literárne činý ako autor článkov.

Škarniceľ-Hlohovský, Belo

26. 11. 1917 Hlohovec – 16. 7. 1981 Frankfurt nad Mohanom, Nemecko

Cestovateľ, reportér

Priekopník slovenského cestopisu. Dosiahol právnické vzdelanie, ale napokon svoju životnú dráhu spojil s cestovaním a písaním cestopisných kníh. Známy je najmä staršej generácii, pretože jeho najznámejšie diela vyšli ešte pred jeho emigráciou v r. 1949. Dovtedy pracoval ako reportér týždenníka Nový svet. Veľký ohlas v zahraničí mala jeho prvotina Taká si Európa (1946) o jej obyvateľoch poznačených 2. sv. vojnou. Druhá kniha Afrika čierna a biela bola vydaná v r. 1947. Po opustení republiky sa na dlhé roky odmlčal a až tretou knihou Láska, hry a dobrodružstvá, ktorá vyšla v r. 1992 sa vrátil do povedomia slovenskej čitateľskej verejnosti. Je to jeho autobiografia, kde opisuje svoj život v Monte Carle (Monako) a v Paríži (Francúzsko). V r. 1958 sa usadil v malom mestečku pri Frankfurte nad Mohanom. V rodnom meste Hlohovec mu bola odhalená pamätná tabuľa v r. 2008 (autor V. Vadovský), ktorá je inštalovaná na priechle jeho rodného domu.

27. NOVEMBER

Bežo, Gustáv Adolf

pseud. Bieloehorský, Gab. Zosenatru

27. 11. 1890 Senica – 9. 6. 1952 Plavecký Štvrtok

Knihotlačiar, vydavateľ, spisovateľ

V r. 1919 – 1932 viedol tlačiareň v Trnave, od r. 1932 ju prenajal, v r. 1950 bola znárodnená. V r. 1918 – 1923 vydavateľ a redaktor časopisu Slovensko, do ktorého prispieval článkami a prekladmi. Od r. 1932 žil v Bratislave. Po r. 1950 z politických dôvodov zatknutý, väznený, spáchal samovraždu. Regionálny vydavateľ populárnej literatúry, učebníc, školských pomôcok, hudobní, tlačív. V r. 1924 – 1932 vydal zobraň dielo S. H. Vajanského. V literárnej tvorbe sa pokúsil o detektívnu prózu.

Brychta, Július JUDr.

27. 11. 1901 Bratislava – 9. 10. 1968 Trnava

Právník, pedagóg

Od r. 1959 vedúci občianskej náuky na Pedagogickom inštitúte, od r. 1964 na Pedagogickej fakulte UK v Trnave. Autor viacerých monografií, štúdií, článkov.

Kubina, Andrej

27. 11. 1844 Moravský Sv. Ján – 30. 3. 1900 Trnava

Kňaz, básnik, prekladateľ, ľudovychovný pracovník

Na kňazstvo sa začal pripravovať v Ústrednom seminári v Pešti (Maďarsko), vysvätený bol v r. 1871. Bol kaplánom vo Voderadoch, v Pustých Úľanoch, v Kamenici nad Hronom, kde vyučoval deti po slovensky. Kvôli tomu mal problémy, tak ho preložili do Vodného mesta, dnes časť Ostrihomu (Maďarsko). Od r. 1881 bol farárom v Dolnej Krupej. Tu založil spolok Srdca Ježišovho, obnovil kostol, vyučoval katechizmus v nedelňách školách, podporoval chudobných. V r. 1885 sa stal správcom SSV v Trnave. Pod pseudonymom Leiermann vydal v r. 1884 svoje nemecké verše. Vydával spevníky modlitbových kníh, ktoré vychádzali aj po jeho smrti až do r. 1930. Založil a redigoval časopis Pútnik Sväto-Wojtešský. Redigoval časopis Posol Božského srdca Ježišovho. Na budove bývalého jezuitského kláštora na Štefánikovej ulici v Trnave má pamätnú tabuľu a jeho meno nesie aj ulica v Trnave. Ďalšie pamätné tabule sú umiestnené na fare vo Voderadoch a na fare v Moravskom Sv. Jáne.

Opluštil, Pavol

27. 11. 1895 Košolná – 15. 2. 1978 Trnava

Zverolekár, verejný činiteľ

Pôsobil v Bratislave, po r. 1953 v Trnave. Venoval sa organizácii veterinárnej služby. V r. 1939 – 1945 bol poslancom a predsedom snemu Slovenskej republiky.

Pullman, Ján MUDr.

27. 11. 1898 Dobrá Voda – 19. 9. 1956 Štrbské Pleso

Lekár

Odborník v liečbe pľúcnych chorôb, bronchiálnej astmy a alergie. Publikoval v časopisoch Slovenský lekár, Bratislavské lekárske listy a Vysoké Tatry.

28. NOVEMBER

Dohnány, Mikuláš

28. 11. 1824 Dolné Držkovce – 2. 6. 1852 Trnava

Básnik, prekladateľ, historik

Absolvoval štúdium v Levoči, v Bratislave a Győri (Maďarsko). Pôsobil ako vychovávateľ. Od r. 1851 redaktor Hurbanových Slovenských pohľadov v Skalici, od apríla 1852 v Trnave. Písal básne, hry, divadelné kritiky, redigoval Zábavník Považia. Ako jeden z prvých štúrovcov sa venoval otázkam drámy. Mal mimoriadne jazykové a literárne nadanie. V Trnave je po ňom pomenovaná ulica.

Heissová-Valentová, Irena

28. 11. 1906 Alsómer, dnes Nižná Mišľa – 4. 2. 1984 Bratislava

Klavírna virtuózka

Žila v Trnave. Prvý koncert mala v Moyzesovej siene v Bratislave. Neskôr pôsobila ako korepetitorka baletnej školy v Trnave. Súkromne učila hru na klavír.

Kajlich, Aurel

28. 11. 1901 Turá Lúka – 9. 10. 1973 Piešťany

Grafik, ilustrátor, akademický maliar

V r. 1923 – 1927 bol žiakom Maxa Švabinského na AVU v Prahe (Česko). Patril k významným postavám slovenského maliarstva. Popri rozmerných maľbách zanechal veľké množstvo kresieb, navrhoval poštové známky a bankovky. Časť jeho diel sa dostala do súkromných zbierok v zahraničí.

Mandelík, Michal Gustáv MUDr.

28. 11. 1851 Kopčany – 22. 10. 1920 Holíč

Lekár, filozof, spisovateľ

Medicínu vyštudoval na univerzite vo Viedni (Rakúsko), potom pôsobil ako lekár vo Viedni a v Holíči. Precestoval viaceré štáty Európy, ale tiež Severnú Ameriku. Autor filozofických esejí. Viacj uznaný v zahraničí ako na Slovensku.

Zachar, Viliam Ing., CSc.

28. 11. 1925 Smržovka, Česko – 14. 8. 1986 Trnava

Ekonom, pedagóg

Po maturite absolvoval Vysokú školu obchodnú v Bratislave. Neskôr prišiel do Trnavy, kde v r. 1953 – 1960 pôsobil ako zástupca riaditeľa na SEŠ v Trnave, v r. 1961 – 1970 ako odborný asistent na PdF UK v Trnave. Ovládal viacero cudzích jazykov. V r. 1970 – 1986 pôsobil ako odborný poradca na Úrade vlády SSR v Bratislave a ako lektor najvyšších vládnych inštitúcií. Pravidelne publikoval v odborných časopisoch. V r. 1985 získal štátne vyznamenanie Za zásluhy o výstavbu.

29. NOVEMBER

Adamiš, Karol Drahotín

29. 11. 1813 Vrbovce – 2. 11. 1849 Horné Zelenice

Publicista, evanjelický farár

Študoval v Modre, Bratislave a vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako farár v Bukovci, od r. 1840 v Horných Zeleniciach. Vlastnil veľkú slovanskú knižnicu. Svojimi piesňami prispel do evanjelického spevníka.

Brinzová, Katarína

29. 11. 1877 Veľký Grob – 4. 3. 1976 Veľký Grob

Kresliarka, výšivkárka, majsterka ľudovej umeleckej výroby

Zaoberala sa vyšívaním podľa rátaných nití, zdobením kraslíc leptaním, nástennými maľbami a maľovaním kolísk. Jej práce sa nachádzajú v SNG v Bratislave, v Západoslovenskom múzeu v Trnave a vo Vlastivednom múzeu v Galante.

Šefranka, Bruno

29. 11. 1928 Hlohovec – 15. 12. 1985 Praha, Česko

Filmový dokumentarista

Absolvoval FAMU v Prahe (Česko) filmom Bábky Jiřího Trnku, ktorý získal viacero zahraničných ocenení a bol jedným z najlepších dokumentárnych filmov tej doby. Získal množstvo ocenení, napr. v r. 1960 za film Znamenie dymu získal I. cenu v kategórii sociálnych filmov na XI. Medzinárodnom festivale dokumentárnych a krátkych filmov v Benátkach (Taliansko), v r. 1961 získal za film Mesto v noci hlavnú cenu Leva sv. Marka na Biennale v Benátkach, II. cenu na MFF v Mexico City (Mexiko), ocenenie v kategórii dokumentárnych filmov na MFF v Montevideu (Uruguaj) (1962) a striebornú medailu na MFF v Las Palmas (Gran Canaria) (1962).

30. NOVEMBER

Novák, Ján

30. 11. 1911 Viedeň, Rakúsko – 4. 8. 1984 Trnava

Tréner, športový funkcionár, stredoškolský pedagóg

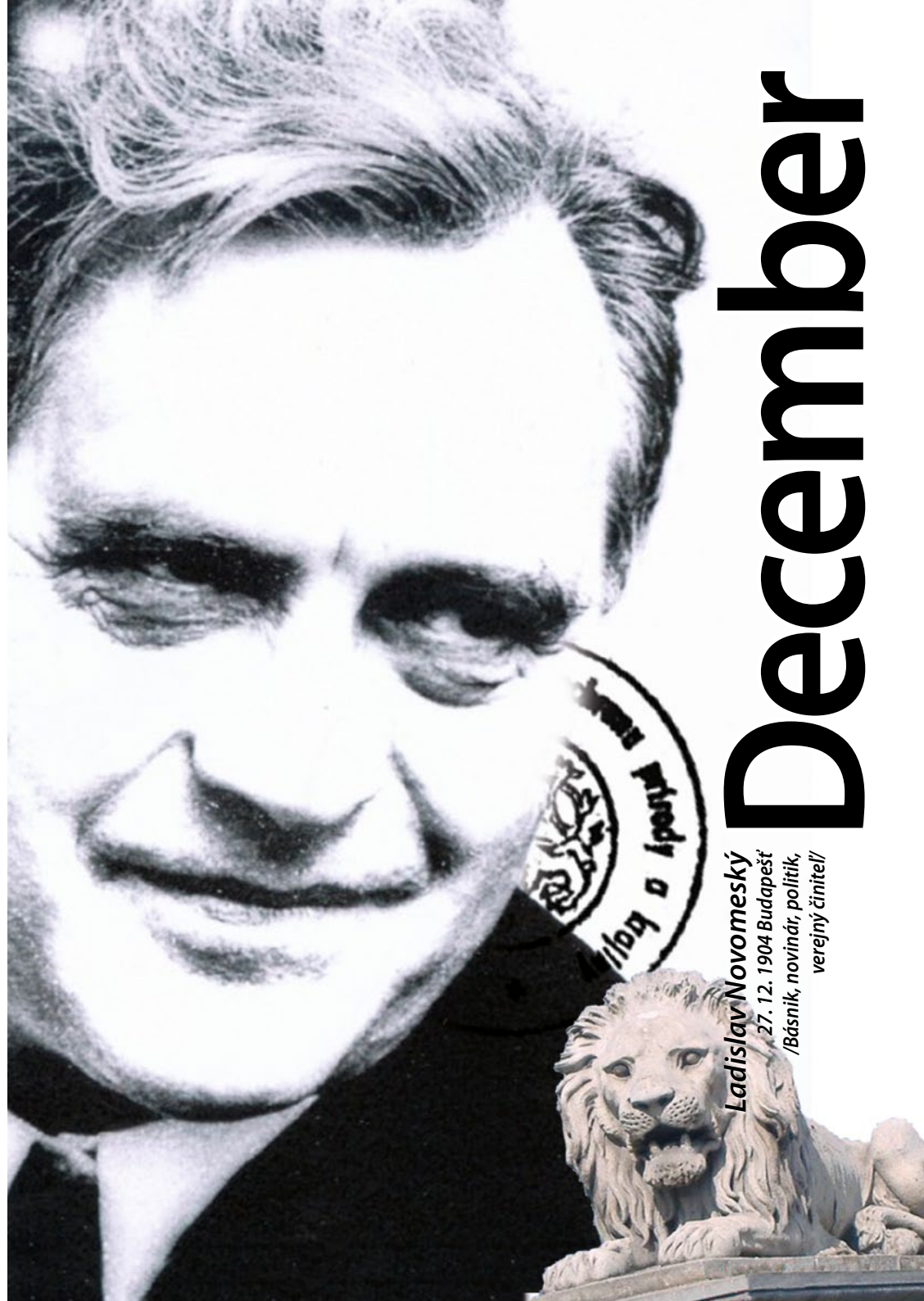
Počas štúdií bol aktívnym členom trnavského Sokola. V r. 1952 – 1979 stredoškolský profesor na SEŠ, Strednej priemyselnej škole dopravnej a na Gymnáziu Jána Hollého v Trnave. Tréner športových gymnastiek TJ Slávia Trnava. Nositeľ Tyršovej medaily.

Potůček, Oldřich

30. 11. 1929 Hradec Králové, Česko – 19. 4. 2009 Pusté Úľany

Šľachtiteľ

Študoval chémiu a biológiu na PriF KU v Prahe (Česko), postgraduál na VŠP v Nitre. Pôsobil ako výskumný asistent v Šľachtiteľskej stanici v Sládkovičove-Nový dvor. Venoval sa šľachteniu olejní, prosa, rajčiakov. Okrem toho sa venoval floristike, najmä okolia Galanty a Sládkovičova, osobitne orchideám a kaktusom. Autor, spoluautor monografií a odborných článkov v domácich i zahraničných časopisoch. Člen vedeckých spoločností. Nositeľ rôznych vyznamenaní.

December

Ladislav Novomeský
27. 12. 1904 Budapešť
/Básnik, novinár, politik,
verejný činiteľ/

1. DECEMBER

Klempa, Ján

pseud. Jacovský

1. 12. 1839 Topoľčany – 26. 10. 1894 Zelenec

Národnokultúrny pracovník

Študoval v Trnave, teológiu a filozofiu vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako kaplán v Okoči, Suhej nad Parnou, farár v Zelenči. Venoval sa regionálnej histórii, dejinám katolíckej literárnej tvorby, ľudovému zvykosloviu, zbieral starožitnosti a ľudovú slovesnosť.

Mikulka, Anton

1. 12. 1905 Biňovce – 17. 10. 1975 Pezinok, poch. Biňovce

Kňaz

Gymnázium absolvoval v Trnave. Teológiu študoval v Kňazskom seminári v Trnave, kde bol 19. marca 1933 vysvätený za kňaza. Kaplánoval v Dvorníkoch, v Rači, v Borskom Mikuláši. V r. 1935 sa stal administrátorom vo farnosti Cerová-Lieskové a neskôr farárom. Pôsobil ako farár v Kútoch, v Bernolákove a v Pezinku.

2. DECEMBER

Lackovičová, Ema

2. 12. 1916 Bratislava – 26. 5. 1960 Bratislava

Herečka

Pôsobila v Krajevom divadle v Nitre, v Dedinskom divadle v Trnave (1955 – 1959) a v Krajevom divadle v Trnave (1960). Predstaviťka charakterových postáv.

3. DECEMBER

Ježík, Karol

3. 12. 1953 Trnava – 14. 12. 1998 Bratislava

Novinár

Pôsobil v Československej tlačovej kancelárii ako športový redaktor. Po novembri 1989 pracoval ako zástupca šéfredaktora denníka Smena, neskôr ako

šéfredaktor. Po politických zásahoch do vydavateľstva Smena založil denník SME, ktorý vychádza od r. 1993. V rámci súťaže Novinárska cena sa od r. 2004 udeľuje Cena otvorenej spoločnosti venovaná pamiatke Karola Ježíka. Od r. 1999 sa každoročne organizuje Memoriál Karola Ježíka v sálovom futbale. Ocenenia: Krištáľové krídlo in memoriam, Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam, Rad Ľudovíta Štúra I. triedy in memoriam, Cena slovenského syndikátu novinárov Mercurius veridicus ex Slovakia za celoživotné dielo v oblasti žurnalistiky in memoriam.

Kocak, Matej

3. 12. 1882 Gbely – 4. 10. 1918 Champagne, Francúzsko

Vojak

V r. 1906 emigroval do USA a vstúpil do námornej pechoty v Pittsburghu. Neskôr slúžil v 12. rote v Quanticu vo Virgínii (USA). Koncom decembra 1917 bol prepravený do francúzskeho St. Nazaire. Počas bojov vo Francúzsku bol vyznamenaný. Padol počas bitky o Argonský les. Bol pochovaný na cintoríne Meuse-Argonne v Romagne vo Francúzsku. Ako jeden z 19 vojakov v histórii USA bol dvakrát ocenený Kongresovou medailou cti, pričom získal námornú aj armádnu verziu tejto medaily za zásluhy v boji 18. júla 1918.

Kubač, František

3. 12. 1887 Sered' – 15. 6. 1958 Bratislava

Verejný činiteľ

Organizátor štrajkov poľnohospodárskych robotníkov v okolí Galanty, Serede, Šale, Trnavy, Hlohovca a inde. Vydavateľ časopisu Brázda, DAV, v ilegálite redigoval Hlas dediny (1941). Po oslobodení podpredseda, neskôr predseda SNR.

5. DECEMBER

Gábriš, Július Mons., RNDr., ThDr.

5. 12. 1913 Tesárske Mlyňany – 13. 11. 1987 Trnava, poch. Tesárske Mlyňany

Arcibiskup

Maturoval na gymnáziu v Zlatých Moravciach. Študoval na biskupskom seminári v Trnave a na teologickej fakulte v Bratislave. Za kňaza bol vysvätený 26. júna 1938. Ako kaplán pôsobil v Tekovských Lužanoch, Holíči, Stupave a Mojmirovciach. Po ukončení filozofickej a prírodovedeckej fakulty v Bratislave učil na biskupskom gymnáziu v Trnave. Neskôr sa stal kaplánom v Mojmirovciach, správcom farnosti v Jablonici, správcom a prepoštom v Novom Meste nad Váhom, generálnym vikárom Apoštolskej administratúry v Trnave, administrátorom trnavskej arcidiecézy. Pápež Ján Pavol II. mu udelil hodnosť titulárneho arcibiskupa. V r. 1997 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam za celoživotné dielo v duchovnej a pedagogickej oblasti.

Hečko, Vítazoslav

pseud. Peter Zuzík, Vladimír Hôrka

5. 12. 1919 Suchá nad Parnou – 7. 12. 1972 Bratislava

Prekladateľ

Brat Blahoslava a Františka Hečkovcov. Študoval na gymnáziu v Trnave, neskôr filozofiu a francúzštinu na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Básnické pokusy uverejnil v časopisoch Plameň a Rozvoj. Posmrtné vyšla jeho jediná zbierka Vysvedčenie. Pre deti spoluautorsky pripravil zbierku príležitostných básní Kalendár menín a kvetín. Ťažisko jeho literárnych aktivít je v prekladateľskej tvorbe zo španielčiny, z francúzštiny, rumunčiny a taliančiny, prekladal literatúru juhoslovanských národov. Sporadicky sa venoval prekladu z nemčiny a čínštiny. Autor učebníc slovinčiny Slovensko berilo a Základy slovinskej gramatiky, nedokončil slovinsko-slovenský slovník.

Kontár, Gyula

5. 12. 1931 Horné Saliby – 22. 5. 1993 Šamorín

Fotograf

Ako 15-ročného ho deportovali do Čiech, do rodnej obce sa vrátil v r. 1948. S fotografovaním a filmovaním sa bližšie zoznámil ako pracovník niekdajšieho Československého filmu, jeho prvé fotografie sa objavujú na prelome 50. a 60. rokov 20. storočia. Pravidelne publikujúcim fotoreportérom sa stáva na stránkach maďarskej tlače na Slovensku. Od 70. rokov bol stálym fotoreportérom Československej tlačovej kancelárie, predovšetkým na poli farebnej fotografie a oddelenia reportážnej a umeleckej fotografie. Účastník individuálnych i kolektívnych výstav doma i v zahraničí. Člen Zväzu slovenských fotografů. Autor fotoalbumov.

Melay, Mikuláš

5. 12. 1937 Štúrovo

Pedagóg, organizátor

Popri pedagogickej práci sa venoval deťom a mládeži organizovaním okresných športových súťaží v rôznych odvetviach. Bol jedným z prvých iniciátorov a organizátorov okresných olympiád detí a mládeže, stál pri zrode myšlienky Beh Galantou, ktorá trvá dodnes. Venoval sa rozvoju pešej i vodnej turistiky detí a mládeže.

Podmaka, Ladislav

5. 12. 1948 – 5. 1. 2004 Bratislava

Teatrológ, publicista

V r. 1976 – 1985 riaditeľ divadla v Trnave, v r. 1985 – 1990 riaditeľ bratislavskej Novej scény a neskôr pôsobil ako nezávislý publicista.

Rusnák, Mikuláš MUDr.

5. 12. 1919 Drahovce – 26. 12. 2000 Bratislava

Lekár

Po absolvovaní 8-ročného cirkevného gymnázia nastúpil k saleziánom. Krátko pracoval ako pomocný učiteľ, neskôr úspešne ukončil štúdium medicíny v Bratislave. Podieľal sa na zariadení zdravotných oddelení, liečební a ústavov. V r. 1965 v bratislavskej nemocnici na Bezručovej

ulici založil novorodenecké oddelenie, ktoré bolo prvým neonatologickým pracoviskom nového typu vo vtedajšom Československu. Je autorom vedeckých príspevkov s neonatologickou problematikou. Za významnú vedecko-výskumnú a organizačnú činnosť bol vyznamenaný Zlatou medailou Slovenskej pediatrickej spoločnosti. I. gynekologicko-pôrodná klinika v Nemocnici sv. Cyrila a Metoda v Bratislave nesie oficiálny názov Novorodenecká klinika MUDr. Mikuláša Rusnáka.

6. DECEMBER

Čordáš, Mikuláš

6. 12. 1909 Dvorníky – 24. 12. 1976 Trnava

Tréner, rozhodca, telovýchovný funkcionár

Študoval na gymnáziu v Trnave. Dôstojník slovenskej armády v Trnave, účastník protifašistického odboja, dôstojník ČSLA. V r. 1998 mu bolo udelené Vyznamenanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava za celoživotnú pretekársku a trénerskú činnosť, v r. 2001 Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam za celoživotnú prácu s mládežou v oblasti športu.

Fischer, Miroslav

6. 12. 1932 Sered'

Operný režisér

Študoval na VŠMU u J. Fiedlera, K. Jerneka a O. Zítka. Do Opery SND nastúpil v r. 1954, kde sa presadil ako režisér. Je prvým pedagógom na Slovensku, ktorý sa venoval opernej réžii na VŠMU. Jeho prvou réžiou na scéne Opery SND bola Verdiho Traviata v r. 1955, po ktorej nasledovalo 158 inscenácií na rôznych scénach Slovenska a v zahraničí. Na Slovensku spolupracoval so všetkými opernými a spevohernými súbormi. V r. 1996 sa stal generálnym riaditeľom SND. Tento post zastával do r. 1998.

7. DECEMBER

Lačný, Mikuláš

tiež Lacsny, Mikuláš

7. 12. 1776 Vištuk – 19. 2. 1857 Bratislava

Polnohospodársky odborník, podnikateľ

Pôsobil ako správca grófskych majetkov. Po penzionovaní hospodáril na vlastných majetkoch. Zakladateľ priemyselnej výroby repného cukru na Slovensku. V r. 1830 založil prvý cukrovar na Slovensku vo Veľkých Úľanoch. Autor publikácie a viacerých statí v odborných časopisoch.

Lazík, Ambróz Mons., ThDr.

7. 12. 1897 Trstín – 20. 4. 1969 Trnava, poch. Trstín

Biskup

Od r. 1947 apoštolský administrátor v Trnave. Svojou diplomaciou prispel k úprave pomerov medzi cirkvou a štátom. Kňazské svätenie prijal v r. 1922 v Nitre. Kaplánom bol v Dvoroch nad Žitavou a v Nových Zámkoch. V r. 1925 sa stal biskupským archivárom-tajomníkom, potom kancelárom. V r. 1936 - 1940 generálny vikár Trnavskej apoštolskej administratúry, v r. 1938 dostal tituly apoštolského protonotára, kanonika Bratislavskej družnej kapituly a bol vymenovaný za rektora Kňazského seminára v Bratislave, v r. 1942 menovaný za trnavského farára, v r. 1945 znovu menovaný za generálneho vikára. Administrátor Trnavskej apoštolskej administratúry, v r. 1949 konsekrovaný za biskupa ako titulárny biskup appijský, v r. 1950 - 1951 izolovaný orgánmi komunistickej štátnej bezpečnosti vo svojej rezidencii v Trnave.

8. DECEMBER

Haas, Jozef

8. 12. 1906 Lednické Rovné – 24. 3. 1979 Trnava

Šľachtiteľ

Pôsobil na rôznych miestach, v r. 1927 v Seredi, r. 1949 - 1972 vedúci šľachtiteľskej stanice v Bučanoch. Vynikol ako šľachtiteľ a organizátor šľachtenia.

Haring, Jozef

8. 12. 1911 Piešťany – 27. 9. 1973 Piešťany

Podnikateľ, staviteľ

Navrhol množstvo domov v regióne Piešťany, najznámejšie sú na Moyzesovej, Teplickej, Detvianskej, Dubovej ulici a najmä Prachárov nárožný dom na Javorinskej ulici v Piešťanoch.

9. DECEMBER

Forgács, Oskar

9. 12. 1919 Tomášov – 9. 7. 2003 Šamorín

Športovec, tréner

Maturoval v Bratislave na reálnom gymnáziu. Všestranne nadaný športovec. Hrával futbal, hádzanú, venoval sa atletike. V r. 1940 získal 5. miesto na celoštátnych majstrovstvách Slovenska v behu na 100 metrov. Od r. 1936 sa venoval šermovaniu. V r. 1938 bol členom reprezentačného družstva Československa. V r. 1954 na Majstrovstvách sveta v Luxemburgu sa prebojoval do šestnástky najlepších šermiarov. V r. 1962 stál pri zrode klubu Slávia Šamorín, kde neskôr zastával funkciu hlavného trénera.

Jarábek, Stanislav

9. 12. 1938 Suchá nad Parnou

Športovec, tréner

Bývalý vynikajúci futbalový obranca, dlhoročná opora a kapitán Spartaka Trnava. So Spartakom získal tri tituly majstra Československa (1968, 1969 a 1971). Nekompromisný stopér prezývaný Šabla. Na záver bohatej aktívnej činnosti hral vo Vítkoviciach (Česko). V úlohe trénera sa predstavil v rôznych kútoch Slovenska, neskôr aj v Česku. Postupne viedol B mužstvo trnavského Spartaka, Žiar nad Hronom, Sered', Senicu, Baník Ostrava (Česko), Nitru, Spartak Trnava, Duklu Banská Bystrica, Slušovice (Česko), opäť Nitru, Kroměříž (Česko), Drnovice (Česko), Rimavskú Sobotu, Šaľu a Slovan Bratislava.

Letko, Ivan doc.

9. 12. 1934 Hlohovec

Herec, vysokoškolský pedagóg

Dlhoročný pedagóg hereckej tvorby na VŠMU v Bratislave (pôsobil tu tiež ako dekan) a na konzervatóriách na Slovensku. Počas pedagogickej praxe bol pedagógom popredných slovenských hereckých osobností. Pôsobí v dabingu, kde svojim typickým hlasom nahovoril veľa postáv, medzi jeho najznámejšie patrí aj kultová rozprávka Mrázik, kde nahovoril Babu Jagu.

10. DECEMBER

Pinkava, Ignác Ing.

10. 12. 1930 Jablonica – 9. 9. 2003 poch. Trnava

Stredoškolský profesor

Po skončení Vysokej školy lesníckej si doplnil pedagogické vzdelanie na FiF UK v Bratislave. Celý svoj život sa venoval mládeži. Venoval sa stolnému tenisu a futbalu. Aktivizoval sa ako člen odborných komisií stredoškolských olympiád v oblasti biológie a geografie. Lektorsky posudzoval mnohé odborné štúdie a publikácie. Ako pedagóg pôsobil na Strednej poľnohospodárskej škole v Trnave. Zomrel tragicky.

Presinszky, Lajos

10. 12. 1939 Veľký Cetín – 3. 4. 2010 Šamorín

Pedagóg, muzeológ, miestopisec

Na PdF UK v Bratislave získal diplom pedagóga z odboru zemepis-dejepis. Bol učiteľom vo Veľkom Cetíne, neskôr v Lehniciach a v Rohovciach. Do r. 1990 bol riaditeľom večernej Marxisticko-leninskej univerzity v Dunajskej Strede. Aktívny člen Mestskej organizácie Csemadoku v Šamoríne. Autor regionálnych monografií, zakladajúci člen knižnice Bibliotheca Hungarica a Vlastivedného domu v Šamoríne.

11. DECEMBER

Ružička, Tomáš

11. 12. 1877 Gbely – 21. 6. 1947 Žilina

Kňaz, zakladateľ družstevníctva, politik

Venoval sa národnokultúrnej osvetovej činnosti, od r. 1927 starosta Žiliny. Zakladateľ potravinového družstva, hospodárskeho úverového družstva. Pričinil sa o zriadenie chudobinca saleziánskeho kláštora a chlapčenského výchovného ústavu v Žiline. Propagátor ovocinárstva, prispieval do náboženských a iných periodík.

Salzman, Alexander

11. 12. 1870 Zavar – 30. 3. 1959 Pata

Ludový umelec

Venoval sa maľovaniu na sklo. Jeho práce sú známe nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Jeho obrazy sú v zbierke múzea v Hlohovci.

Sasinek, František Vítězoslav

11. 12. 1830 Skalica – 17. 11. 1914 Graz, Rakúsko

Historik, profesor, archivár

Študoval filozofiu v Tate (Maďarsko) a Bratislave, teológii v Scheibbs (Rakúsko) a Bratislave. Pôsobil ako kazateľ v Tate, Bratislave, Ostrihome a Budíne (Maďarsko). Bol profesorom a kazateľom v seminári a ochranca kníh a múzejných zbierok Matice slovenskej v Banskej Bystrici. Po prevezení matičných zbierok do Martina sa tam presťahoval. V Matici slovenskej bol prvým archivárom celoslovenského charakteru a zastával funkciu tajomníka Matice slovenskej a súčasne pôsobil ako redaktor Letopisu Matice slovenskej.

12. DECEMBER

Mészáros, Károly

12. 12. 1941 Horný Bar – 12. 2. 2002 Dunajská Streda

Spisovateľ, novinár

Študoval v Šamoríne a v Nitre. Štúdium na Vysokej škole pedagogickej v Nitre nedokončil. Bol

učiteľom, úradníkom a od r. 1970 redaktorom okresných novín Csallóköz-Žitný ostrov. Písal básne aj novely.

Senčík, Štefan

12. 12. 1920 Starý Tekov – 15. 11. 2001 Trnava

Misionár, spisovateľ, prekladateľ, kňaz

Hlavný predstavený slovenských jezuitov v zahraničí, vedúci slovenského vysielania Vatikánskeho rozhlasu. Gymnázium študoval v Trnave. Po skončení 2. sv. vojny študoval teológiu v Holandsku, kde bol vysvätený za kňaza. V r. 1951 pracoval ako misionár medzi slovenskými vysťahovalcami v Austrálii. V r. 1957 bol povolaný do Ríma (Taliansko), kde pracoval v slovenskom oddelení Vatikánskeho rozhlasu. V r. 1990 sa vrátil na Slovensko do Trnavy. Napísal 40 kníh z oblasti špirituality, hagiografie, životopisov. Venoval sa i prekladom a pôvodnej tvorbe.

13. DECEMBER

Adámy, Rudolf

13. 12. 1843 Šintava – 14. 4. 1917 Banská Bystrica

Dirigent, skladateľ

Študoval v Trnave, v Šoprone (Maďarsko) a na hudobnej akadémii v Lipsku (Nemecko). Pôsobil ako dirigent viedenskej opery, od r. 1896 profesor hudby na banskobystrickom gymnáziu. Zložil cirkevné skladby a niekoľko operiet.

Čársky, Štefan ThDr.

13. 12. 1870 Gbely – 25. 4. 1953 Ostrihom, Maďarsko

Kňaz, kanonik

Rektor viedenského Pázmanea, kaplán a spovedník Habsburgovcov.

Ferková, Hana PhDr.

13. 12. 1927 Košúty

Prekladateľka, redaktorka

Vysokoškolské štúdium absolvovala na FiF UK v Bratislave. Redaktorka vydavateľstva Mladé letá, kde pôsobila 30 rokov. Redigovala pôvodnú slovenskú tvorbu, ale aj edíciu starovekej a stredovekej literatúry. Popri zamestnaní

prekladala z nemčiny a francúzštiny. Nositeľka Ceny J. Hollého za preklad a zápisu na Čestnú listinu IBBY.

Hirner, Alexander

pseud. Radlický

13. 12. 1911 Smolenice – 17. 11. 1987 Bratislava

Sociológ, filozof

Študoval na gymnáziách v Šaštíne, Kláštore pod Znievom a v Trnave, na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, na univerzite v Ríme (Taliansko) a na Sorbone v Paríži (Francúzsko).

V r. 1958 nespravodlivo obvinený z buržoázneho nacionalizmu a väznený. Vynikajúci slovenský sociológ a filozof, autor početných sociologických monografií ako aj štúdií publikovaných v domácej i zahraničnej tlači. Bol ocenený Radom Ľudovíta Štúra II. triedy in memoriam.

Zachar, Jozef

13. 12. 1920 Hlohovec

Filmový režisér

Pracoval v Ústave pre školský a osvetový film, nazývaný v skratke Školfilm. K vrcholu jeho dokumentárnej tvorby patria filmy Samo Chalupka, Psychodráma alebo Koniec ticha. S televíziou začal spolupracovať v r. 1965 a do zlatého fondu slovenského hraného filmu sa zaradili snímky Neprebudený, Zmluva s diablom, Očovské pastore, Sebechlebskí hudci, Vynes na horu svoj hrob, Demokrati, Lampáš malého plavčíka aj televízny seriál Nepokojná láska alebo Konec detských lások. Je jedným z najplodnejších slovenských režisérov. Čestný občan mesta Hlohovec. Pri príležitosti významného životného jubilea mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK za celoživotný prínos v oblasti filmovej tvorby.

14. DECEMBER

Androvič, Karol

14. 12. 1889 Varín – 3. 8. 1948 Bošany

Verejný pracovník, publicista, básnik

Maturoval na gymnáziu v Žiline, potom absolvoval notársky kurz v Szombathely (Maďarsko). Notár v Galante, notársky tajomník v Seredi, člen Slovenskej národnej rady.

Holčík, Juraj st.

14. 12. 1903 Bratislava – 25. 11. 1984 Bratislava

Farár, stredoškolský pedagóg

Cirkevný spisovateľ, redaktor viacerých cirkevných časopisov a publicista. Absolvent Evanjelickej teologickej akadémie v Bratislave a Teologickej fakulty Univerzity v Erlangene (Nemecko). V Trnave pôsobil v r. 1934 – 1937. V r. 1944 člen revolučného národného výboru v Banskej Bystrici, aktívny účastník SNP. Vyznamenaný Radom SNP v r. 1946 a Československým vojnovým krížom v r. 1947.

Králiková-Tóthová, Edita

14. 12. 1937 Bratislava

Maliarka

V r. 1957 ukončila štúdium na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave, odbor výtvarná fotografia. Venovala sa fotografovaniu. Pôsobila ako učiteľka výtvarnej výchovy na LŠU v Galante. Ako maliarka sa venuje olejomalbe. Účastníčka samostatných i kolektívnych výstav. Získala významné ocenenia za pedagogické a výtvarné aktivity. V r. 2005 získala Cenu primátora mesta Galanta.

Mihálik, Daniel

14. 12. 1869 Tomášikovo – 16. 6. 1910 Szolnok,

*Maďarsko**Maliar*

Maliarstvo študoval v Budapešti (Maďarsko) a v Mníchove (Nemecko). Špecializoval sa na krajinomalbu, námety čerpal zo Žitného ostrova. Neskôr sa usadil v Szolnoku. Jeho diela sa nachádzajú v Maďarskej národnej galérii a v Historickom múzeu v Budapešti.

Rehlingen, Anton

14. 12. 1807 Černošín – 9. 3. 1834 Trnava

Pedagóg

Spolupracovník Terézie Brunšvikovej, tajomník spolku pre predškolskú výchovu. V r. 1832 založil detskú opatrovňu v Trnave, jednu z prvéch na Slovensku, ktorá pod jeho vedením dosahovala výborné výsledky v starostlivosti o deti. Autor publikácie o materských školách. Písal aj básne.

15. DECEMBER

Čambál, Andrej

15. 12. 1867 Abrahám – 12. 4. 1934 Trnava

Cirkevný spisovateľ

Študoval na gymnáziu v Trnave, teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán a učiteľ náboženstva v Modre, kazateľ a predstavený rehoľného domu v Trnave. V náboženskej spisbe propagátor pútnických miest a pašiových hier.

Šimonyi, Ivan JUDr.

tiež Šimonyi, Ivan

15. 12. 1836 Bratislava – 2. 7. 1904 Bratislava

Publicista, verejný činiteľ

Študoval právo vo Viedni (Rakúsko) a v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil ako advokát a redaktor v Bratislave, kde sa zapojil do verejného a politického života. Spoluzakladateľ a majiteľ novín Westungarischer Grenzbote. Autor článkov, kníže ne vydal niekoľko diel. V r. 1878 – 1887 bol poslancom uhorského snemu za Galantu.

Zvonár Tieň, Jozef

pseud. Dr. A. Z. ANkin, Dr. J. Dankin, Ivan Zvon, Ján Plam, Jožo Tieň, Jožo Zvonár Tieň, Nestich

15. 12. 1919 Smolenice – 19. 8. 1989 Londýn, Anglicko

Básnik, publicista, redaktor

Po ukončení gymnázia v Trnave študoval na PraF Slovenskej univerzity v Bratislave. V r. 1949 emigroval. Zážitky z Ríma spracoval ako cestopisný denník v knižnom debute Pád slávy gladiátorov. Na Slovensku sa venoval predovšetkým

problematike Červeného kríža, o ktorej vydal viacero publicistických prác.

16. DECEMBER

Bognár, Štefan PhDr., ThDr.

16. 12. 1842 Trhové Mýto – 28. 4. 1910 Oradea, Rumunsko

Univerzitný profesor, teológ

Filozofiu a teológiu študoval na nemecko-uhorskom kolégiu v Ríme (Taliansko), bol študijným dozorcóm na viedenskom Pázmaneu, profesorom teológie v Ostrihome (Maďarsko), na univerzite v Budapešti (Maďarsko), oradejský kanonik, titulný opát. Štúdiami a článkami prispieval do náboženských časopisov, tlačou vyšli jeho príležitostné dejiny, vydal Dialecticu P. Pázmány. Rektor budapeštianskej univerzity, pápežský komorník.

Čambál, Štefan

16. 12. 1908 Bratislava – 18. 7. 1990 Praha, Česko

Športovec

Celé detstvo prežil v Abraháme. Významný slovenský futbalista, jediný Slovák, ktorý vo futbale reprezentácii Československa na majstrovstvách sveta v Ríme (Taliansko) v r. 1934 získal striebornú medailu. Hrával za kluby v Bratislave, Prahe (Česko) a v Zlíne (Česko), neskôr sa stal futbalovým trénerom.

Jedlička, Tomáš

16. 12. 1761 Jacovce – 15. 3. 1814 Križovany nad Dudváhom

Kňaz, publicista

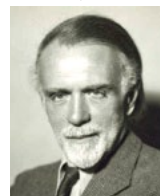
Pôsobil v Malých Opatovciach, Rybníku, Seredi a v Križovanoch nad Dudváhom. Člen Slovenského učeného tovaršstva, autor prvého slovenského Katechizmu k vyučovaniu mládeže katolíckej a obecného ľudu (1808).

Kodály, Zoltán

16. 12. 1882 Kečkemét, Maďarsko – 6. 3. 1967

Budapešť, Maďarsko

Hudobný skladateľ, dirigent, etnomuzikológ

Detstvo prežil v Galante. Študoval na gymnáziu v Trnave, potom na Hudobnej akadémii v Budapešti. Pôsobil ako učiteľ na hudobnej škole v Trnave. Ako člen Maďarskej akadémie vied v Budapešti sa venoval etnomuzikologickým výskumom, ktoré začal v Galante a jej okolí v r. 1905. Zapisal okolo 150 melódií, na základe ktorých skomponoval svetoznáme Galantské tance. Na jeho počesť sa konajú v Galante Kodályove dni – festival maďarských speváckych zborov na Slovensku, Husľová súťaž Zoltána Kodálya. Jeho meno nesie ulica, základná škola s VJM, gymnázium s VJM a spevokol v Galante. V mestskom parku sa nachádza jeho busta. Čestný občan mesta Galanta.

Sopúch, Vladimír Ing., mjr.

16. 12. 1965 – 19. 1. 2006 Hejce, Maďarsko

Důstojník

Pôsobil v martinských kasárňach na Podháji. V prápore mal na starosti technické zabezpečenie. Naposledy slúžil v Hlohovci. Tragicky zahynul počas návratu slovenských vojakov z misie KFOR z Kosova. Vojenské lietadlo havarovalo neďaleko maďarskej obce Hejce. V tejto misii pôsobil ako metodická pomoc, vo funkcii náčelníka logistiky.

Zelenai, Ján Jozef

1717 – 16. 12. 1785 Trnava

Právnik

Posledný rektor Trnavskej univerzity, právnik, profesor trestného práva. Po presťahovaní do Budína (Maďarsko) v r. 1777 zostal na dôchodku v Trnave.

17. DECEMBER

Esterházy, Imrich

tiež Esterházy, Estherházy

17. 12. 1663 Galanta – 6. 12. 1745 Bratislava

Cirkevný hodnostár, spisovateľ

Študoval v Ríme (Taliansko). Mecén umenia, prímas Uhorska. Generál rehole paulínov, vacovský biskup, vesprémsky biskup, ostrihomský arcibiskup. Dal vybudovať Kláštor alžbetínok v Bratislave, kaplnku v Dóme sv. Martina v Bratislave a pod. V r. 1740 korunoval v Bratislave Máriu Teréziu za uhorskú kráľovnú. Autor monografií.

Fordinálová, Eva prof., PhDr., CSc.

pseud. Eva Záborská

17. 12. 1941 Borský Mikuláš

Literárna historička, poetka

Po absolvovaní Pedagogického inštitútu v Trnave študovala na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Publikuje v domácom a zahraničných vedeckých zborníkoch a časopisoch. Má podiel na vydání Lexikónu katolíckych osobností Slovenska, je spoluautorkou publikácie Jozef Miloslav Hurban – prvý predseda Slovenskej národnej rady. Jej prioritným výskumným záujmom je osobnosť a dielo Jána Hollého. Vydala aj básnické zbierky. V r. 2011 jej bolo udelené historicky prvé Čestné občianstvo obce Borský Mikuláš za celoživotné dielo.

Kutka, Nicholas

17. 12. 1926 ? Zakarpatská Rus – 19. 1. 2005 Houston, USA

Lekár, vedecký pracovník

Po maturite na biskupskom gymnáziu v Trnave študoval na LF UK v Bratislave. Pracoval ako odborný asistent, lekár, vedecký pracovník a po emigrácii r. 1968 ako vedecký pracovník v Nemecku a neskôr v USA, kde sa natrvalo usadil. Pracoval ako expert pre nukleárnu medicínu, prednášal na mnohých univerzitách. Bol zapojený do rôznych výskumných prác a postgraduálnej výchovy lekárov v odbore nukleárnej medicíny a rádiológie.

Trančík, Pavol Ing.

17. 12. 1901 Bučany – 14. 4. 1970 Piešťany

Lesný inžinier

Študoval v Bratislave na evanjelickom lýceu, potom lesné inžinierstvo v Brne (Česko). Špecializoval sa na zalesňovanie ťažko zalesniteľných plôch. Od r. 1952 organizoval a viedol zalesňovanie spustutej pôdy na lokalite Periská pri Brezovej pod Bradlom. Odborné články uverejňoval v časopisoch Poľana, Les a Lesnícky časopis.

18. DECEMBER

Láni, Karol PhDr.

tiež Lányi, Karol

18. 12. 1812 Pukanec – 23. 5. 1856 Gbely

Historik, pedagóg

Filozofiu a teológiu študoval v Trnave a v Budapešti (Maďarsko). Ako kaplán pôsobil v Marianke a v Bratislave, profesor histórie na gymnáziu v Trnave, administrátor v Trstíne a v Šoporni, knihovník a archivár vikariátu a profesor gréčtiny v Trnave, farár v Gbeloch. Je autorom dejín Uhorska a učebnice všeobecných dejín pre slovenské stredné školy. Písal náboženskú literatúru, básne a novely.

Marcel, Emánuel

18. 12. 1866 Revúca – 12. 2. 1972 Galanta-Nebojsa

Lekárnik, zberateľ

Študoval farmáciu v Budapešti (Maďarsko), krátky čas pracoval v Mezötúri (Maďarsko) a v Budapešti. V Galante pôsobil 50 rokov ako lekárnik. Vykonával aj zdravotnícko-osvetovú prácu, venoval sa zberateľským záľubám, šľachteniu ruží a preparovaniu motýľov. Jeho archeologická zbierka obsahuje vyše 200 predmetov a je uložená v SNM v Bratislave. Vlastivedné múzeum v Galante vlastní vo svojich zbierkach niekoľko predmetov z jeho zbierky.

19. DECEMBER

Đurček, Andrej Boleslav

19. 12. 1816 Jelšava – 17. 7. 1878 Trnava

Kaplán

Študoval v Levoči, Bratislave a Halle (Nemecko). Pôsobil v Hlbokom, Dunajskej Strede. Po štúdiu teológie v Trnave bol kaplánom v Suche nad Parnou, Stupave, Borskom Svätom Jure, Osuskom, Uníne a v Opoji. Od mája 1864 žil v Trnave. V článkoch a knižných vydaniach sa venoval cirkevným otázkam, najmä vzťahu medzi katolicizmom a protestantizmom.

Elbert, Karol

19. 12. 1911 Trnava – 20. 11. 1997 Bratislava

Hudobný skladateľ

Študoval na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave. Dirigent operetného súboru na Novej scéne v Bratislave. V r. 1970 dostal Cenu Zväzu slovenských skladateľov, v r. 1973 sa stal zasluhlým umelcom. Najvýznamnejšia je jeho tvorba tanečných piesní, ktorými priniesol do slovenskej populárnej hudby náročnejšie umelecké kritériá. Napísal viac ako 200 skladieb. Písal i skladby pre dychové súbory, pochody, vojenské piesne, scénickú hudbu, operety. Nositeľ Ceny mesta Trnava. V r. 2008 mu bolo udelené Čestné občianstvo TTSK in memoriam.

20. DECEMBER

Adámek, Viliam

20. 12. 1914 Biely Kostol – 5. 6. 2000 Manaos, Brazília

Rehoľník, misionár

Prihlásil sa do rehoľnej kongregácie Saleziánov don Bosca. Poslali ho študovať do Talianska, kde v r. 1930 vstúpil do rehole a požiadal, aby ho určili do misii. Bol poslaný do štátu Manaos v Brazílii. Slúžil tam od r. 1931 ako misionár v rozličných misionárskych staniach, napr. Taraquá, Juarete, Aleixo.

Brestovanský, František

20. 12. 1923 Trnava-Modranka – 27. 8. 1985 Bratislava

Herc, režisér, dramaturg

Študoval na gymnáziu, na PraF UK v Bratislave. Herc, dramaturg a režisér Hudobnej a artistickej ústredne, režisér estrádnych programov PKO, umelecký šéf a dramaturg Tatra revue, režisér zábavných programov Čs. rozhlasu, Hlavnej redakcie zábavných programov Čs. televízie v Bratislave. Činný ako konferenciér kabaretných programov. Realizoval estrádne a silvestrovské programy. Režiroval i konferoval galakoncerty a spartakiády.

Grujbár, Ján MUDr.

20. 12. 1908 Suchohrad pri Záhorskej Vsi – 29. 4. 2005

Trnava, poch. Suchohrad

Lekár

Zakladateľ pediatrie v Trnave, dlhoročný primár na dojčensko-kojeneckom oddelení v trnavskej nemocnici. V r. 2004 bol ocenený Uznáním za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

Sloboda, Daniel

20. 12. 1809 Skalica – 10. 11. 1888 Rusava, Česko

Botanik, národopisec, národný buditeľ

Študoval v Skalici, Modre a v Bratislave, kde absolvoval aj teologické štúdiá. Pôsobil ako kaplán v Myjave a v Rusave. Venoval sa prírodným vedám a vynikol hlavne ako botanik. V r. 1852 vydal Rostlinníctví, prvý kľúč na určovanie rastlín v češtine. Venoval sa aj entomológii a meteorológii, bol členom rakúskej i moravskej meteorologickej spoločnosti. Študoval rázovitý valašský život, zbieral, spracovával a publikoval národopisný materiál zo života ľudu, hlavne piesne z okolia Hostýna (Česko). Bol v spojení s moravskými i slovenskými národovcami, v r. 1848 sa zúčastnil Slovenského zjazdu v Prahe (Česko) a kroměřížskeho snehu. Bol vyznamenaný Zlatým záslužným krížom s korunkou.

Škultéty, Adam

20. 12. 1748 Kšinná-Závada – 14. 7. 1803 Skalica

Pedagóg, hudobník

Študoval teológiu na Evanjelickom lýceu v Bratislave, ktorú však neukončil. Bol hudobným skladateľom a pedagógom, interpretom hry na organe. K duchovným piesňam Tranovského Cithary sanctorum a Evanjelického funebrála skladal nápevy a notoval ich ako organové partitúry. Celoživotné dielo dokončil v Skalici a vydal ho pod názvom Melodiatuara aneb Partutira... v r. 1798.

21. DECEMBER

Matoušek, Branislav RNDr., CSc.

21. 12. 1933 Trnava

Zoológ, ornitológ, muzeológ, publicista

Maturoval na gymnáziu v Trnave. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Biologickej fakulte KU v Prahe (Česko) a na PriF UK v Bratislave. Postupne pracoval v SAV, v Krajskom múzeu v Trnave, v SNM Bratislava. Jeho vedecká činnosť sa týkala hlavne ornitológie a v menšej miere teriológie. Významné sú jeho práce historického charakteru (dejiny ornitológie na Slovensku, dejiny Prírodovedného múzea SNM). Je autorom viac ako 250 vedeckých prác, popularizačných článkov a recenzií. Je zakladajúcim členom Slovenskej ornitologickej spoločnosti, jej dlhoročným tajomníkom a predsedom. Založil ornitologický žurnál Tichodroma. Získal viacero významných ocenení – Cenu ČSAV, Cenu Andreja Kmeťa, Zlatú medailu prof. O. Ferianca. V r. 2004 mu bola udelená Cena mesta Trnava. Autor 13 knižných titulov a monografií.

Silvan, Ferdinand

pôv. Silberstein, Ferdinand

21. 12. 1902 Sereď – 24. 11. 1983 Sydney, Austrália

Architekt

V r. 1920 – 1925 študoval na Nemeckej vysokej škole technickej v Prahe (Česko). Po skončení štúdií sa vrátil na Slovensko a zamestnal sa v známej architektonickej kancelárii architekta a staviteľa Milana Michala Harminca. Jednou zo stavieb, ktorú u neho navrhol, je budova múzea v Turčianskom

sv. Martine. V r. 1930 si otvoril vlastný ateliér. Jeho prvou samostatnou stavbou bola budova pošty v Seredi. Prežil holokaust a v septembri v r. 1945 si zmenil meno na Silvan. V r. 1948 po znárodnení bol obvinený zo sabotáže. V r. 1949 sa mu podarilo s rodinou emigrovať do Austrálie. Tu sa ako architekt uplatnil pri návrhoch elektrárenských objektov (elektrárne v Sydney, Newcastle). V r. 1955 – 1957 architektonicky spolupracoval na elektrárni Tisová. Vrcholom jeho tvorby bola budova Obchodnej akadémie v Trenčíne a Mestská sporiteľňa v Trenčíne.

Tegelhoff, Viktor

21. 12. 1918 Ružomberok – 11. 9. 1991 Bratislava

Športovec, tréner

Vynikajúci slovenský futbalista. Trénoval a hral za futbalové mužstvo Slovan Piešťany. Do mesta prišiel z jáchymovského väzenia na základe krivého udania spoluhráča. Za jeho trénerského pôsobenia piešťanský futbal zaznamenal najúspešnejšie roky v celej svojej histórii.

Weisz, Michal

21. 12. 1922 Dunajská Streda – 2. 4. 1990 Dunajská Streda

Futbalista, funkcionár

Narodil sa v židovskej rodine obchodníka. Po skončení 2. sv. vojny sa celý svoj život venoval športu, najskôr ako futbalista, neskôr ako funkcionár. Bol výkonným prezidentom Telo výchovnej jednoty DAC Dunajská Streda. Nositeľ niekoľkých ocenení, napr. Pohár mesta Dunajská Streda, Vyznamenanie za zásluhy o rozvoj okresu Dunajská Streda, Pamätná medaila mesta Dunajská Streda, Vyznamenanie za zásluhy o postup DAC do I. ligy, Vyznamenanie za zásluhy o rozvoj čs. telesnej výchovy a športu.

22. DECEMBER

Blaha, Leonard

22. 12. 1914 Nižný Slavkov – 13. 10. 1980 Trnava

Speleológ, ochranár prírody

Zakladateľ prvého profesionálneho oddielu jaskyniarov na Slovensku. Dlhoročný člen Slovenskej speleologickej spoločnosti, autor a spoluautor publikácií o speleológii, podieľal sa na medzinárodnom speleologickom slovníku. Viedol komplexný ochranný prieskum Malých Karpát. V r. 1951 objavil Gombaseckú kvapľovú jaskyňu, pri Važci objavil jaskyne, čím rozšíril Važecké kvapľové jaskyne. Zaslúžil sa o ich sprístupnenie. V r. 1969 bol predsedom pre turistické jaskyniarstvo pri Medzinárodnej speleologickej únii v Paríži (Francúzsko).

Parrák, Cyril Štefan

22. 12. 1887 Trnava – 19. 9. 1969 Bratislava, poch. Trnava

Zberateľ, múzejník, živnostník

Za pekára a cukrára sa vyučil v Bratislave. V jeho zbierkach, získaných najmä z dedín západného Slovenska, je bohatá kolekcia ľudovej hrnčiny, obrázky na skle, drevené plastiky, nábytok, figurálna majolika. V r. 1935 sprístupnil tieto zbierky verejnosti. Jeho zbierky tvoria základ zbierkového fondu Západoslovenského múzea v Trnave.

Vámoš, Gejza MUDr.

22. 12. 1901 Dávábánya, Maďarsko – 18. 3. 1956

Muriaé-Minas, Brazília

Lekár, spisovateľ

Po štúdiu medicíny pôsobil ako vojenský lekár v Bratislave. Propagoval piešťanské kúpele i v zahraničí. Ako lekár bol obľúbený zvlášť u chudobných, ktorých liečil často zdarma. Počas jeho pôsobenia v Piešťanoch vyšiel v r. 1934 román Odlomená haluz. Z osobných dôvodov odišiel zo Slovenska, pôsobil ako lekár v Číne, navštívil aj Indiu a Japonsko. Nakoniec sa rozhodol pracovať ako lekár na predmestí Rio de Janeiro (Brazília).

Kostolanský, Eduard doc., RNDr., PhD.

23. 12. 1936 Kátlovce

Profesor

Vysokoškolské vzdelanie absolvoval na PriF UK v Bratislave. Svoju pedagogickú činnosť začal vykonávať na PriF UK v Bratislave, neskôr na jej Pedagogickej fakulte. Prednášal programovanie v jazykoch Asembler, Algol, Fortran, Cobol, operačné systémy a riešenie úloh počítačom. Vo svojej výskumnej činnosti sa začal venovať informatickému modelovaniu v oblasti počítačového spracovania prirodzeného jazyka. Ako prvý za Slovensko koordinoval účasť v medzinárodnom projekte TELRI - transeurópsky jazykový korpus. V r. 2002 – 2010 bol rektorom UCM v Trnave.

23. DECEMBER

Strieženec, Štefan doc., PhDr., CSc.

23. 12. 1938 Čuklasovce – 27. 3. 2006 Trnava

Pedagóg, literát, vedec

Ako učiteľ prešiel všetkými stupňami trnavských škôl. Po r. 1990 prednášal na viacerých univerzitách v Bratislave a Nitre. Bol priekopníkom v odbore sociálna práca. Vydal Slovník sociálnej práce, Úvod do sociálnej práce, Písomné štúdijné-kvalifikačné prejavy v odbore sociálna práca. Podieľal sa na medzinárodných publikáciách encyklopedického charakteru. Zaoberal sa poéziou, písal eseje a aforizmy.

Vámossy, Štefan MUDr.

23. 12. 1862 Tomášikovo – 5. 6. 1934 Bratislava

Lekár, publicista

Medicínu študoval v Innsbrucku a vo Viedni (Rakúsko), kde aj pôsobil ako sekundárny lekár. Od r. 1892 pôsobil v Bratislave, postupne primár chirurgie, hlavný mestský lekár, primár epidemickej nemocnice, vedúci mestskej zdravotnej služby. Svoje články o verejnom zdravotníctve, prevencii infekčných chorôb, dejinách medicíny publikoval v odborných časopisoch.

Egry, Ján

24. 12. 1824 Krakovany – 15. 4. 1908 Banská Bystrica

Hudobný skladateľ, pedagóg, regenschori

V hudbe sa vzdelával u otca. Kapitulský a mestský kapelník a učiteľ hudby a spevu v biskupskom seminári, na kráľovskom gymnáziu a na učiteľskom ústave v Banskej Bystrici. Autor Spevníka, ktorého najvýznamnejšou skladbou je Requiem pre stredný hlas so sprievodom organa. V duchovnej tvorbe nadviazal na klasicistickú chrámovú hudbu, ktorú rozvíjal a spájal s novými romantickými motívmi. Klasický tvorca slovenskej chrámovej hudby (zachovalo sa množstvo skladieb na latinské texty). Svetskú tvorbu zastupujú prevažne tanečno-salónne a pochodové skladby maďarského a nemeckého charakteru a rapsodického štýlu, komponované pre klavír.

24. DECEMBER

Ružička, Štefan

24. 12. 1825 Trnava – 17. 8. 1904 Veľké Kostoľany

Historik, publicista

Študoval na gymnáziu v Trnave. Príležitostne vypomáhal v pastorácii. Autor historickej monografie o Trnave a Hlohovci. V Letopise Matice slovenskej uverejnil životopis trnavského národovca M. Tamaškoviča. Bol tajomníkom odbočky Matice slovenskej v Trnave.

Schelingová, Zdenka Cecília blahoslavená

24. 12. 1916 Krivá – 31. 7. 1955 Trnava, poch.

Podunajské Biskupice

Rehoľníčka

Absolvovala zdravotnú školu. Vstúpila do kláštora Milosrdných sestier sv. Kríža v Podunajských Biskupiciach. Prijala rehoľné meno sestra Zdenka, v r. 1937 zložila prvé rehoľné sľuby. Začiatkom r. 1952 pomohla k úteku kňazovi Štefanovi Košťálovi a trom bohoslovcom, ktorí boli väznení. Štátna bezpečnosť ju zatkla. Bola odsúdená za velezradu na dvanásť rokov väzenia a desať rokov straty občianskych práv. Prešla niekoľkými väzeniami v Bratislave, Rimavskej Sobote, Brne,

Pardubiciach, Praha (Česko). Väzenie a mučenie jej podlomilo zdravie, bola podmienenčne prepustená z pražskej väznice v apríli 1955, bola prijatá ako pacientka do trnavskej nemocnice, kde aj zomrela. V r. 2008 jej bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam. Dňa 14. septembra 2003 ju pápež Ján Pavol II. vyhlásil za blahoslavenú.

Uhrik, Koloman PaedDr.

24. 12. 1932 Brezová pod Bradlom

Spisovateľ, scenárista, redaktor

Od r. 1934 žije v Trnave. Po maturite na gymnáziu bol prijatý na pedagogickú fakultu. Vďaka jeho prvej poviedke, ktorú uverejnil časopis Roháč, dostal ponuku pracovať v tomto dnes už neexistujúcom časopise. Začínal ako reportér, potom redaktor vnútropolitického oddelenia, literárny redaktor, hlavný sekretár a zástupca šéfredaktora. V januári 1990 ho zvolili za šéfredaktora. Po pätnástich mesiacoch v rámci reorganizácie z funkcie odišiel a zakrátko redakciu celkom opustil. Do povedomia verejnosti sa zapísal najmä poviedkovou a fejtónovou tvorbou. Externe spolupracoval s rozhlasom, televíziou a inými masmédiami. Desať rokov sa podieľal na príprave rozhlasovej relácie Kaleidofón, je autorom knihy Príbuznosti a spoluautorom scenára k detskému filmu Zločin slečný Bacilpýsky. Pracoval v novinách Trnavský hlas, bol spoluzakladateľom a neskôr viedol trnavský Hlas ľudu. Patril k dlhoročným kmeňovým autorom týždenníka Extra a mesačníka Extra plus. V r. 2009 prezentoval knihu Blednúce spomienky. Držiteľ Pamätnej medaily predsedu TTSK za dlhoročnú prácu v oblasti žurnalistiky.

Veigl, Svetoslav PhDr.

vl. menom Veigl, Ferdinand

pseud. Andrej Smolko, Fr. Klárus, Klár Veigel

24. 12. 1915 Horňany – 17. 2. 2010 Kráľová pri Senci

Kňaz, básnik

Študoval v Ružomberku, Levoči a Malackách, kde maturoval. V Trnave vstúpil do rehole sv. Františka Assiského, kde prijal meno Clárus, ktoré používal aj v poslovenčenej forme Svetoslav.

Bohosloveckú fakultu študoval v Salzburgu (Rakúsko) a v Bratislave, potom na FiF Slovenskej univerzity. Za kňaza bol vysvätený v r. 1940. Po nastúpení totalitnej moci prišiel do františkánskeho kláštora v Trnave. Stal sa správcom fary v Trnave na Tulipáne, kňazom v Abraháme. Od r. 1978 až do svojej smrti pôsobil na fare v Kráľovej pri Senci. Básne začal písať ako študent. Prispieval do študentských časopisov a kultúrnych periodík. Za svoju tvorbu získal niekoľko ocenení. V r. 2002 získal Cenu J. C. Hronského za celoživotné básnické dielo, Cenu Spolku slovenských spisovateľov za zbierku Nebo na zemi. V r. 2006 prebral Cenu Fra Angelico, Pribinov kríž I. triedy za významné zásluhy o kultúrny rozvoj SR v oblasti literatúry. V r. 2007 získal Čestné občianstvo Mesta Trnava za neobľomný postoj a celoživotnú umeleckú tvorbu.

25. DECEMBER

Arbét, Gašpar

25. 12. 1898 Piešťany – 30. 6. 1987 Bratislava

Divadelný pracovník

Patril medzi prvých slovenských profesionálnych divadelníkov. V SND vykonával takmer všetky povolania, uplatnil sa najmä ako inšpicent.

Folkman, Štefan JUDr.

25. 12. 1890 Žilina – 30. 10. 1961 Levoča

Notár, verejný činiteľ

Právo študoval na univerzitách v Budapešti (Maďarsko) a Koložvári (Rumunsko). Pôsobil ako advokátsky koepicent, potom okresný náčelník v Žiline, komárňanský župan, ako verejný notár v Galante, potom v Levoči. Člen republikánskej strany, vládny komisár, mešťanosta Levoče. Predseda Slovenskej ľudovej banky v Bratislave.

Nemeš, Eugen Mikuláš „Bubo“ JUDr.

25. 12. 1921 Trnava

Hudobník, hudobný skladateľ

Po absolvovaní gymnázia v Trnave vyštudoval právnickú fakultu. Od mladosti je jeho koníčkom

šport, fotografovanie a hudba. Aktívne sa venoval horolezectvu, založil horolezecký oddiel a bol jeho dlhoročným predsedom. Čestný člen AŠK Slávia Trnava. Podieľal sa na výchove mládeže, vykonával rozsiahlu prednáškovú činnosť, hral vo viacerých trnavských hudobných zoskupeniach. Dodnes hrá v kapele Old Boys Jazz Band. Držiteľ Uznania za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava za celoživotnú činnosť v oblasti kultúry a športu. Bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK za celoživotný prínos v oblasti rozvoja športového, hudobného a kultúrneho života.

26. DECEMBER

Debnárik, Rudolf

pseud. Štefan, Jelšava

26. 12. 1908 Hodruša-Hámre – 20. 11. 1971 Trnava

Herc, dramatik

Člen Stredoslovenského divadla vo Zvolene, riaditeľ Dedinského divadla v Bratislave, Krajového divadla v Trnave, Stálej scény v Trnave. V r. 1971 získal Zlatý odznak Samuela Jurkoviča. Autor divadelných hier pre deti a mládež.

Egri, Viktor

26. 12. 1898 Trnava – 5. 8. 1982 Bratislava

Spisovateľ

Najplodnejší maďarský autor v Československu. Pohotovo reagoval na spoločenskú objednávku. Jeho hry sú umeleckou kronikou povojnových rokov.

Kerestész, Štefan

tiež Keresztes, Štefan

26. 12. 1600 Zlatná na Ostrove – 19. 4. 1666 Trnava

Filozof, teológ, kňaz

Príslušník jezuitskej rehole, univerzitný profesor. Filozofiu a teológiu vyštudoval v Olomouci (Česko) a Štajerskom Hradci (Rakúsko). Ako učiteľ pôsobil na viacerých miestach v Uhorsku, najvýznamnejšia je jeho činnosť ako profesora na

trnavskej univerzite, kde bol v r. 1646 – 1649 jej štvrtým rektorom.

27. DECEMBER

Drgoň, Štefan RNDr., CSc.

27. 12. 1929 Malženice – 19. 3. 1981 Malženice

Fytopatológ

Študoval v Trnave a v Bratislave. Pracovník Ústavu experimentálnej fytopatológie a entomológie SAV. Vo výskume sa zamerával na využitie chemických látok v boji proti škodlivým činiteľom. Autor vedeckých štúdií a článkov v odborných časopisoch.

Novomeský, Ladislav

27. 12. 1904 Budapešť, Maďarsko – 4. 9. 1976

Bratislava

Básnik, novinár, kultúrny politik, verejný činiteľ

Študoval na Štátnom učiteľskom ústave v Modre, ako memoriadny poslucháč na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil ako učiteľ, od r. 1925 ako redaktor komunistickej tlače v Ostrave, v Prahe, a v Plzni (Česko). V r. 1939 sa presťahoval na Slovensko. Počas slovenského štátu pôsobil v ilegálnom ÚV KSS a po vypuknutí SNP v ilegálnej SNR. Poslanec Národného zhromaždenia a SNR, predseda SAV. Čestný predseda MS. Autor básnických zbierok, v jednej z nich, Do mesta 30 minút, sa vracia do miest a mesta svojej mladosti – Senice. Autor politických statí a reportáží, statí o literatúre, príspevkov o našich a zahraničných osobnostiach. Pričinil sa o rozvoj vysokých škôl, poštátenie a vznik nových divadiel a múzeí, o založenie SNG a Slovenskej filharmónie.

Szladits, Karol JUDr.

tiež Szladits, Károly

27. 12. 1871 Dunajská Streda – 22. 5. 1956 Budapešť, Maďarsko

Právnik, vysokoškolský pedagóg

Študoval na gymnáziu v Bratislave, právo na univerzite v Budapešti. Bol členom Maďarskej akadémie vied, pracovníkom na ministerstve spravodlivosti, učiteľom na právnickej fakulte univerzity v Budapešti. V študentských rokoch písal básne, na gymnáziu viedol samovzdelávací spolok. Bol zakladateľom vlastnej právnickej školy, redaktorom a spoluautorom rozsiahlych súborných prác z maďarského súkromného práva. Bol členom Medzinárodného súdu v Haagu (Holandsko).

Taufer, Ivan MUDr.

27. 12. 1941 Šintava

Lekár

Študoval na LF UK v Bratislave, promoval však v Martine. Pracoval na gynekologicko-pôrodníckom oddelení v Banskej Bystrici. V r. 1976 – 1981 pracoval ako expert pre pomoc postihnutým rozvojovým krajinám v Afrike, v Tunise. Po návrate pracoval v Banskej Bystrici ako zástupca primára gynekologického oddelenia, od r. 1996 ako primár. Zároveň bol menovaný krajským odborníkom MZ SR v odbore gynekológia a pôrodníctvo pre Banskobystrický kraj.

28. DECEMBER

Čambál, Bohumil

28. 12. 1942 Abrahám

Funkcionár, starosta

Študoval na Jedenástročnej strednej škole v Trnave, po ktorej absolvoval nadstavbové štúdium v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V r. 1959 – 2002 pracoval ako bezpečnostný technik v ŽOS v Trnave. Pôsobil v telovýchovnom a chovateľskom výbore v obci Abrahám. V r. 1990 – 1994 bol poslancom obecného zastupiteľstva obce Abrahám, v r. 1994 – 2002 pôsobil ako starosta obce a vo funkcii zástupcu starostu zotrval v r. 2002 – 2006. Spolu so spolupracovníkmi vydali

monografiu o obci Abrahám. V r. 1997 bol pri obnovení činnosti Dobrovoľného hasičského zboru obce. V r. 2000 sa stal spoluzakladateľom MsO Matice slovenskej (MS) a v r. 2004 bol jej predsedom. V súčasnosti je podpredsedom Krajskej rady MSTTSK. V r. 2007 získal Pamätnú medailu predsedu TTSK a v r. 2011 získal ocenenie Osobnosť obce Abrahám.

Hajmássy, Anton

28. 12. 1916 Kvetoslavov – 1. 11. 1978 Trnava

Tréner, pedagóg, publicista

Študoval na gymnáziu v Trnave, na LF a na FiF UK v Bratislave. Ako stredoškolský profesor učil v Partizánskom a v Trnave. Bol popredným atlétom. V r. 1938 získal titul juniorského majstra Československej republiky v behu na 110 m prekážok. Po skončení aktívnej činnosti sa venoval mladým atlétom. Vychoval mnohých československých reprezentantov. V r. 2003 mu bola udelená Cena mesta Trnava in memoriam za rozvoj trnavskej atletiky a jeho meno od septembra toho roku nesie atletický štadión Slávie v Trnave.

30. DECEMBER

Mészáros, Pavol

29. 12. 1934 Jelka

Kameraman

R. 1954 absolvoval Strednú priemyselnú filmovú školu v Čimeliciach (Česko), v r. 1980 Strednú priemyselnú školu v Poprade, odbor fotografia. V r. 1957 – 1962 kameraman Československej televízie v Bratislave, od r. 1962 v košíckom štúdiu. Podieľal sa na realizácii mnohých inscenácií a dokumentárnych filmov. Spolupracoval s významnými režisérmami. Neskôr sa stal hlavným kameramanom.

30. DECEMBER

Alagovič, Alexander ThDr.

tiež Alagovich, Alexander

30. 12. 1760 Malženice – 18. 3. 1837 Záhreb, Chorvátsko

Cirkevný hodnostár, bernolákovec

Pochádzal zo zemianskej rodiny chorvátskych usadlíkov na západnom Slovensku. Študoval na gymnáziu v Nitre a Trnave, teológiu na univerzite v Budíne (Maďarsko). Pôsobil ako farár v Močenku, Bratislave, dekan v Galante, ostrihomský kanonik, riaditeľ seminára v Pešti (Maďarsko), záhrebský kanonik, záhrebský biskup. Zakladajúci člen a mecen Slovenského učeného tovarištva. Podporoval Spolok milovníkov reči a literatúry slovenskej v Budíne, stýkal sa so slovenskými obrodencami, najmä s Martinom Hamuljakom. Tlačou vyšli jeho príležitostné prejavy a kázne.

31. DECEMBER

Bánsky, Jozef

31. 12. 1919 Senica-Kunov – 18. 1. 1956 Torýsky

Bibliograf, prekladateľ, literárny vedec

Po absolvovaní štátneho reálneho gymnázia v Trnave pokračoval v štúdiu na FiF Slovenskej univerzity v Bratislave. Študoval slovanskú a germánsku filológiu. Po štúdiách sa stal asistentom na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, prednášal o poľskej literatúre. Pokračoval v štúdiách na zahraničných univerzitách v Belehrade (Srbsko), Záhrebe (Chorvátsko), Ľublňane (Slovinsko) a Krakove (Poľsko). Prekladal z ruskej a poľskej poézie z prvej polovice 19. storočia. Neskôr pracoval v Univerzitnej knižnici v Bratislave. Zbieral materiál k bibliografii slovanských prác na Slovensku, udržiaval styky s predstaviteľmi slavistiky v zahraničí.

INŠTITÚCIE

1431

Mestský chudobinec Štíbor, Skalica

V r. 1431 založil v Skalici vojvoda Ctibor zo Ctiboríc mestský chudobinec. Gotická stavba bola obnovená v r. 1640 a upravená v 2. polovici 19. storočia. V pivničných priestoroch sa zachovali pôvodné valené kamenné klenby. Prízemie a prestavaná kaplnka sv. Alžbety sú zaklenuté neskororenesančnými krížovými klenbami. Stavba si dodnes uchovala sociálnu funkciu a slúži ako mestské centrum sociálnych služieb pre viacero organizácií so zameraním na sociálnu činnosť a pre seniorov. Je to najstaršie zariadenie sociálneho druhu na Slovensku.

1635

Trnavská univerzita, Trnava

Historická Trnavská univerzita (TU) je jedna z najstarších univerzít na Slovensku. Trnavská univerzita bola založená v r. 1635 kardinálom Petrom Pázmaňom. Mala štyri fakulty: filozofickú, teologickú, právnickú a lekársku. Univerzita sa stala známou aj vďaka jej observatóriu, ktoré bolo po kráľovských observatóriách v Londýne (Anglicko) a Paríži (Francúzsko) najlepšie zariadené astronomickými prístrojmi. Univerzita v Trnave sa stala známou vďaka aj jej ostatným zariadeniam, ako boli tlačiareň, knižnica, záhrady, divadlo. V Trnave pôsobila 142 rokov. V r. 1777 bola presťahovaná

do Budína (Maďarsko). Slovenská národná rada obnovila 25. marca 1992 Trnavskú univerzitu zákonom č. 191/1992 s pôsobnosťou od 1. júla 1992. Akademický senát TU zriadil 1. septembra 1992 fakultu humanistiky a pedagogickú fakultu. Fakulta ošetrovateľstva a sociálnej práce bola založená v r. 1994, v r. 1998 sa zmenil jej názov na Fakultu zdravotníctva a sociálnej práce. V r. 1994 bol pri Trnavskej univerzite zriadený Teologický inštitút sv. Alojza Slovenskej provincie Spoločnosti Ježišovej, ktorý bol v r. 1997 povýšený na Teologickú fakultu Trnavskej univerzity. V r. 1998 bola na Trnavskej univerzite zriadená právnická fakulta.

1662

Gymnázium Františka Vítazoslava Sasinka, Skalica

Gymnázium, ktoré vzniklo 22. decembra 1662, patrí k najstarším na Slovensku. Počas svojej existencie prešlo mnohými zložitými historickými obdobiami, organizačnými premenami i zmenami v názve školy. Škola je všeobecno-vzdelávacieho typu poskytujúca úplné stredoškolské vzdelanie, vnútorne diferencovaná formou voliteľných predmetov. Štúdium je štvorročné alebo osemročné a ukončuje sa vykonaním maturitnej skúšky. Medzi prvoradé úlohy školy patrí príprava študentov na vysokoškolské štúdium. Mimoriadna pozornosť je venovaná nadanej a talentovanej mládeži, ktorá sa úspešne zapája do predmetových olympiád a súťaží. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1824

Fakultná nemocnica, Trnava

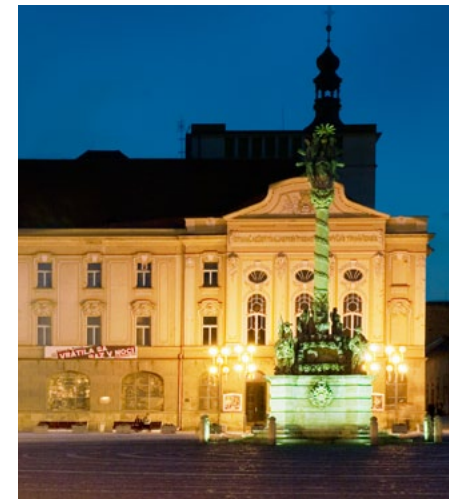

Vznik mestskej nemocnice v Trnave sa pravdepodobne datuje do 13. storočia. O jej vzniku sa však nezachovali žiadne písomné zmienky. Najstaršia zachovaná zmienka je z r. 1490. V prvých storočiach slúžila nemocnica ako sociálno-zdravotnícke zariadenie, útulok pre prestarých, chudobných a zväčša aj chorých občanov mesta. Dňa 4. októbra 1824 prevzal budovu nemocnice a položil základný kameň hlavný župan Leopold Pálffy. Všeobecná verejná župná nemocnica v Trnave bola založená v r. 1824. Hlavný župný lekár Vincent Frey vypracoval zásady o prijímaní pacientov do Trnavskej župnej nemocnice. Od r. 1850 prevzal vedenie župnej nemocnice dr. Martin Ruprecht. Za jeho 16-ročného pôsobenia prežívala nemocnica obdobie rozmachu. V r. 1913 pribudol nový, v tom čase najmodernejší jednoposchodový pavilón chirurgického oddelenia. V r. 1920 bol vedením nemocnice poverený MUDr. Karol Krčméry. V tomto období pozostávala z týchto budov: chirurgický pavilón, budova pre interne chorých, pavilón pre kožných a venerických chorých, malý infekčný pavilón, malá hospodárska budova, byt pre riaditeľa a maštal'. Dňa 1. augusta 1933 sa začal riadiť interný pavilón. Súčasne s výstavbou nového pavilónu bola zbúraná pôvodná budova

nemocnice z r. 1824. Dňa 1. júna 1936 bol zriadený detský primariát. V r. 1962 bol postavený chirurgický pavilón. V r. 1981 pribudol v nemocnici nový gynekologicko-pôrodnický pavilón, anesteziologicko-resuscitačné oddelenie. Pre potreby hematológie a transfuziológie i klinickej biológie bol v r. 1987 vybudovaný nový pavilón. Dňa 1. augusta 1998 získala nemocnica štatút Fakultnej nemocnice. Dňa 1. apríla 2003 MZ SR zmenilo zriaďovacou listinou názov Fakultná nemocnica s Poliklinikou Trnava na Fakultná nemocnica Trnava v dôsledku prevodu Polikliniky Družba na mesto Trnava. Dňa 1. júna 2007 bol slávnostne otvorený nový pavilón chirurgických disciplín.

1831

Divadlo Jána Palárika, Trnava

Budovu divadla dalo postaviť v r. 1831 mesto z vlastných nákladov a z príspevkov obyvateľov. Na priečelí budovy o tom dodnes hovorí latinský nápis: Isthanc aedem Thaliae po suit senatus ac populus Tirnaviensis, čo v preklade znamená: Mestská rada a obyvatelia Trnavy vybudovali tento dom Tália. Táto budova sa považuje za najstaršiu zachovanú budovu tohto druhu na Slovensku. Budova prešla viacerými vonkajšími

a jednou vnútornou prestavbou. Ako prvé profesionálne divadlo v Trnave pôsobilo v r. 1960 – 1965 Krajské divadlo Trnava. V r. 1974 sa konštituovalo v meste profesionálne činoherné zázdové Divadlo pre deti a mládež. Súbor divadla vytvoril jeden ročník absolventov VŠMU, doplnený o niekoľko príslušníkov staršej generácie. Divadlo sa špecializovalo na tvorbu pre detského a mládežníckeho diváka. V r. 1990 bolo premenované na Trnavské divadlo. Divadlo, ktoré bolo 1. januára 2002 premenované na Divadlo Jána Palárika v Trnave, má v súčasnosti vo svojom repertoári inscenácie pre dospelých aj pre deti. Po ročnej rekonštrukcii časti priestorov divadla v ňom na začiatku r. 2003 otvorili nový hrací priestor - divadelné štúdio. Zriaďovateľom divadla je Trnavský samosprávny kraj.

1872

Nemocnica s poliklinikou sv. Lukáša, Galanta

Správy o existencii nemocnice v Galante sa zachovali v zápisniciach obecného zastupiteľstva z r. 1872 – 1880. Z neskoršieho obdobia už o nej nie sú správy. Infekčná nemocnica bola zriadená v r. 1912. Na jeseň v r. 1944 bola v budove bývalej rímskokatolíckej ľudovej školy, v kaštieli a v kancelárii Okresného služného úradu umiestnená vojenská nemocnica. Aj po r. 1945 zostalo zdravotníctvo na tej istej úrovni. Do začiatku 60. rokov 20. storočia neexistovalo v okrese Galanta žiadne nemocničné zariadenie. K 1. januáru 1962 bolo do užívania odovzdané interné oddelenie so 42 lôžkami, kde okrem spoločných vyšetrovacích zložiek sa zriadili aj základné odborné ambulancie. V r. 1972 bola do užívania odovzdaná nová poliklinika, rozšírilo sa interné oddelenie na 60 postelí pre pacientov galantského regiónu. Základný kameň novej NsP bol položený 24. júna 1966. Výstavba nemocnice sa začala v r. 1969, posledná časť komplexu bola odovzdaná do užívania 1. septembra 1983 (očné oddelenie). Nová nemocnica bola oficiálne odovzdaná do užívania 6. februára 1981.

1885

Stredná odborná škola obchodu a služieb, Piešťany

Škola vznikla 1. septembra 1885. Vzhľadom na charakter študijných a učebných odborov sa v priestoroch budovy školy nachádzajú odborné učebne stolovania, cvičná kuchyňa, učebne informatiky, cudzích jazykov, vlastné pracoviská - reštaurácia Semafor, pracovisko pre odbory kaderník a kozmetik. Na medzinárodnej úrovni realizuje škola výmenné pobyty žiakov odborov kuchár a čašník so školou v Budapešti (Maďarsko) a pracovné pobyty žiakov na ostrove Rhodos (Grécko) (v spolupráci so spoločnosťou Euroxénia). Vzdelávacia ponuka je v odboroch: obchod a podnikanie, kuchár, čašník, kozmetik, kaderník, cukrár, vlasová kozmetika, spoločné stravovanie. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1905

Záhorské múzeum, Skalica

Záhorské múzeum je regionálne múzeum so širším zameraním na oblasť Záhoria. Vzniklo v r. 1905 na podnet Dr. Pavla Blaha v rámci tzv. Katolíckeho kruhu alebo spolkového domu. Základom múzejného fondu sa stali súkromné, prevažne etnografické zbierky zakladateľa. V r. 1952 sa stalo okresným vlastivedným múzeom, od územnej reorganizácie v r. 1960 – 1965 pôsobilo ako Mestské múzeum v Skalici s expozíciou prírody, archeológie, etnografie, starších a novších dejín. Okresná pôsobnosť sa mu vrátila v r. 1965 a získalo súčasný názov. Pôvodnú budovu múzea projektoval Dušan

Jurkovič. Priečelie budovy zdobí mozaika vyhotovená podľa kresieb českého maliara M. Aleša, v tzv. divadelnej dvorane sú na stenách i na opone maľby s ľudovými motívami od A. Frolku a J. Úprku. Budova je kultúrnou pamiatkou. Stála expozícia je v budove domu kultúry, jej súčasťou je Galéria Júliusa Koreszku. V prízemných priestoroch hlavnej budovy Záhorského múzea – Mittákovského domu, sa nachádzajú výstavné priestory s aktuálnymi výstavami. V rámci edičnej činnosti vydáva múzeum od r. 1992 vlastivedný časopis Záhorie, venovaný dejinám, tradíciám, prírode a kultúre Záhoria. Vysunuté expozície Záhorského múzea: Rotunda sv. Juraja Skalica, Múzeum keramiky Holíč, Rodný dom Jána Hollého Borský Mikuláš, Pamätná izba J. M. Hurbana Hlboké. Zriaďovateľom múzea je Trnavský samosprávny kraj.

1919

Gymnázium J. Hollého, Trnava

Trnavské gymnázium má zo všetkých stredných škôl v Trnave najdlhšiu tradíciu a možno ho

považovať za najstaršiu strednú školu vôbec. Prvé písomné zmienky pochádzajú zo 16. storočia. 5. mája 1919 sa výnosom Ministerstva školstva a národnej osvety vytvorilo v Trnave Československé reálne štátne gymnázium Jána Hollého. Škola poskytuje vzdelávanie v 4-ročnom a 8-ročnom štúdiu. Študenti vydávajú školský časopis, spievajú v speváckom zbore Cantica Nova, Cantica Nova Junior, venujú sa folklóru. Nové priestory školy a kvalitný pedagogický kolektív poskytujú neobmedzené možnosti rozvoja osobnosti študenta, každý má možnosť rozvoja svojho talentu a získania kvalitného vzdelania potrebného pre ďalší profesijný život. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Obchodná akadémia, Senica

Začiatky obchodného školstva v Skalici sa datujú 1. februárom 1919. V tento deň bol otvorený dievčenský polročný štátny obchodný kurz – Štátna obchodná škola dievčenská. Škola má v súčasnosti moderne a nadštandardne vybavené odborné učebne. V r. 2004 bola škole udelená Európska značka pre inovačné iniciatívy v jazykovom vzdelaní. Rozvíjanie jazykových schopností a nadväzovanie kontaktov so školami v zahraničí umožnila účasť školy v európskych vzdelávacích projektoch. Prepojenie teoretického vzdelávania s praktickým zabezpečujú i ekonomické cvičné firmy. Škola ponúka vzdelávanie v 4-ročnom štúdiu pre absolventov základných škôl a pomaturitné štúdium. Vzdelávacia ponuka je v odboroch obchodná akadémia a služby v cestovnom ruchu. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1920

Katolícka jednota Slovenska

Bola založená v Trnave. Jej zakladateľom a duchovným radcom bol Mons. Eugen Filkorn a sedem žien z Trnavy. Jej pôvodný názov bol Katolícka jednota žien s celoslovenskou pôsobnosťou. Názov bol zmenený v r. 1923. Do r. 1948 mala viac ako 70000 členov. Poslaním bolo upevňovať a chrániť duchovné a mravné hodnoty, organizovať vzdelávaciu činnosť a pomáhať ľuďom v núdzi. Činnosť bola násilne zlikvidovaná v r. 1948 a majetok bol zabavený. Činnosť sa obnovila po r. 1990. Za r. 2004 je držiteľom Ceny mesta Trnava.

1922

Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Trnava

Poľnohospodárska škola v Trnave má pomerne veľkú tradíciu. Jej začiatok siaha do novembra 1922, kedy bola zriadená Štátna odborná škola hospodárska. Škola je orientovaná na výchovu a vzdelávanie žiakov nielen pre oblasť poľnohospodárskej výroby, ale i na sektory s ním úzko súvisiace. Nakoľko významné postavenie majú i ekonomické predmety, ich absolvovanie dáva možnosť uplatnenia i v iných výrobných sektoroch a službách. Vzdelávacia ponuka je v odboroch: agropodnikanie so zameraním na poľnohospodársku prevádzku, služby, manažment agroturistiky, produkcia potravín, alternatívne poľnohospodárstvo, chovateľstvo hospodárskych zvierat a kynológia. Ako ďalší študijný odbor je veterinárstvo. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1923

Stredná odborná škola Jozefa Čabelku, Holíč

Škola vznikla 2. decembra 1923. V priebehu rokov viackrát zmenila svoj názov. Do r. 2007 to bola

stredná poľnohospodárska škola, ktorá do tohto obdobia mala prevažne poľnohospodársky charakter. Podľa potrieb trhu práce sa menil nielen názov, ale aj študijné zamerania. Jednotlivé študijné odbory dávajú možnosť spolupráce so strednými školami v Českej republike a v Rakúsku.

Súčasná vzdelávacia ponuka školy je v odboroch: manažment regionálneho cestovného ruchu, ekonomika pôdohospodárstva, sociálno-výchovný pracovník, tlačiar na polygrafických strojoch. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1927

Verejná knižnica v Trnave

Dňa 14. februára 1927 v Trnave bola otvorená Verejná knižnica mesta Trnavy. (Pozri aj r. 1952 Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave).

1929

Obchodná akadémia, Trnava

Výnosom Ministerstva školstva a národnej osvety bola v Trnave 27. júna 1929 zriadená Verejná obchodná škola. 26. júna 1939 povolilo Ministerstvo školstva zriadenie Obchodnej akadémie v Trnave. Je tomu tak doteraz, hoci pomenovanie sa viackrát menilo, zameranie školy a profilové predmety zostali. Základné ciele výchovy sa realizujú v rámci vyučovania odborných ekonomických predmetov a v primeranom rozsahu vyučovania všeobecnovzdelávacích predmetov. Absolventi školy pracujú v štátnych, súkromných, zahraničných, príspevkových, rozpočtových organizáciách,

1935

Záhorská knižnica, Senica

Záhorská knižnica v Senici je regionálnou kultúrnou inštitúciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja, ktorá zabezpečuje knižnično-informačné služby pre občanov okresov Senica a Skalica. Zároveň je i mestskou knižnicou. Pobočku má otvorenú v miestnej časti Čáčov. Nadväzuje na činnosť Meštianskeho čitateľského spolku, ktorého stanovy boli schválené v r. 1880 a Obecnjej knižnice, zriadenej v súlade so zákonom o obecných knižniciach v r. 1935. Knižnica buduje univerzálny knižničný fond, v oddelení regionálnej bibliografie sústreďuje dokumenty regionálneho charakteru z celej knižnej produkcie regiónu, či už periodickej alebo neperiodickej.

podnikajú, majú široké uplatnenie. Vzdelávacia ponuka je v študijných odboroch: obchodná akadémia – 4-ročné štúdium a v 5-ročnom študijnom odbore obchodná akadémia bilingválne štúdium slovensko-anglické a slovensko-nemecké. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1933

Balneologické múzeum, Piešťany

Dňa 29. júna 1933 vzniklo Balneologické múzeum v Piešťanoch. Myšlienka zriadiť múzeum sa zrodila u nájomcov kúpeľov – rodiny Winterovcov. Je to špecializované múzeum pre balneológiu, históriu slovenských kúpeľov a klimatických liečebných miest. Zriaďovateľom múzea je Trnavský samosprávny kraj.

Organizuje kultúrne a vzdelávacie podujatia, sprístupňuje regionálne, bibliografické a faktografické databázy, zostavuje súbežnú regionálnu bibliografiu. Sústreďuje a vyhodnocuje štatistické výkazy o knižniciach regiónu, poskytuje metodickú a poradenskú pomoc verejným knižniciam a ich zriaďovateľom, rovnako ako aj knižniciam iných sietí knižničného systému SR. Zúčastňuje sa na tvorbe a sprístupňovaní súborného katalógu SR. Poskytuje okrem základných knižnično-informačných služieb i špeciálne služby, v jej priestoroch je umiestnený verejný internet. Knižnica je plne automatizovaným informačným pracoviskom. Záhorská knižnica participuje na rozvoji kultúrno-spoločenského života regiónu.

1936

Gymnázium Ivana Kupca, Hlohovec

Gymnázium v Hlohovci bolo založené výnosom Ministerstva školstva a národnej osvety zo dňa 19. marca 1936. Úradným začiatkom školského roka bol 26. september 1936. Gymnázium je všeobecno-vzdelávací typ školy so zameraním na prípravu žiakov pre vysokoškolské štúdium všetkých smerov. Okrem 4-ročného štúdia ponúka škola vzdelávanie aj v 8-ročnom štúdiu pre nadaných žiakov. Škola rozvíja spoluprácu s partnerskou školou vo Švédsku. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1944

Domov sociálnych služieb pre dospelých, Bojková

Zariadenie je prevádzkované od r. 1944. Nachádza sa 3 km od obce Rozbehy v okrese Senica. Poskytuje celoročnú sociálnu službu pobytovou formou pre 48 klientov, ktorí sú odkázaní na poskytovanie sociálnej služby z dôvodu zdravotného postihnutia a nepriaznivej sociálnej situácie. Klientom je poskytovaná pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ubytovanie, stravovanie, ošetrovateľské služby a zdravotnícka starostlivosť, sociálne poradenstvo a rehabilitácia, pracovná terapia a záujmová činnosť a ďalšie

činnosti v súlade so zákonom o sociálnych službách. V zariadení sú zamestnané aj rehoľné sestry z Inštitútu Milosrdných sestier Svätého kríža. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1945

Stredná odborná škola, Rakovice

V septembri 1945 bola zriadená Vyššia hospodárska škola. Počas svojho trvania škola menila niekoľkokrát názvy. Z pôvodne poľnohospodárskej školy sa postupne zmenila na záhradnícku, avšak dnes sa profiluje na výchovu a vzdelávanie študentov aj v oblasti ekonomiky a služieb. Keďže je vidieckou školou, svoju činnosť zameriava tiež na oblasť rozvoja vidieka, rozvoja agroturizmu, turistiky na vidieku, ako aj na výchovu a vzdelávanie mladých manažérov pre regionálny cestovný ruch. Žiaci školy sa zúčastňujú zahraničných stáží v Anglicku, Škótsku, Taliansku a v Rakúsku. V tomto školskom roku sa významne oživila aj spolupráca s Českom.

Vzdelávacia ponuka je v odboroch: pracovný marketing, podnikateľ pre rozvoj vidieka, manažment regionálneho cestovného ruchu, záhradník, viazač a aranžér kvetín, agropodnikanie, ekonomika pôdohospodárstva, floristika, bioenergetika, záhradníctvo. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1946

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb pre dospelých, Holíč

Rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja so zameraním na poskytovanie sociálnych služieb pre seniorov s celoročnou pobytovou formou. V špecializovanom zariadení sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe so zdravotným postihnutím, ktorým je Alzheimerova choroba a iné druhy stareckej demencie. V domove dôchodcov a domove sociálnych služieb pre dospelých v Holíči možno poskytovať sociálnu službu v špecializovanom zariadení aj ambulantnou formou na určitý čas počas dňa.

Gymnázium Janka Matúšku v Galante, Galanta

Dňa 1. marca 1946 začalo svoju činnosť ako prvé zo stredných škôl v Galante Gymnázium slovenské. Prvým riaditeľom gymnázia bol dr. Vojtech Cvengroš. Po r. 1953 sídlilo gymnázium v budove tzv. Kolískovej školy, ktorá bola postavená v r. 1925 Slovenskou ligou. Neskôr, po spojení s osemročnou strednou školou, už ako – Jedenástočná stredná škola, sídlila v novostavbe na Fučíkovej ulici. Dňa 17. októbra 1977 sa gymnázium presťahovalo do budovy na vtedajšej Duklianskej ulici. Sídlí tu dodnes spoločne s Gymnázium Zoltána Kodálya s vyučovacím jazykom maďarským. Pri jubileu 60. výročia vzniku školy bol gymnáziu prepožičaný čestný názov Gymnázium Janka Matúšku v Galante.

Hotelová akadémia Ľudovíta Wintera, Piešťany

Iniciátorom založenia hotelovej školy bol bývalý generálny riaditeľ piešťanského kúpeľného podniku Ľudovít Winter. Vyučovať sa začalo v šk. roku 1946/1947. Škola pripravuje kvalifikovaných pracovníkov so širokým odborným profilom, ktorí sú schopní riešiť praktické problémy súvisiace

s podnikateľskou praxou v oblasti hotelierstva a spoločného stravovania, organizovať a riadiť hospodársku činnosť a prevádzku v zariadeniach reštauračného stravovania, taktiež účelového spoločného stravovania a v zariadeniach prechodného ubytovania. Počas štúdia majú žiaci možnosť pracovať v zahraničí.

Okrem maturitného vysvedčenia môžu žiaci získať aj výučný list v odboroch kuchár, čašník. Vzdelávacia ponuka je v študijných odboroch: hotelová akadémia – 5-ročné štúdium a pomaturitné štúdium – manažment hotelov, manažment cestovných kancelárií a manažment turistických informačných kancelárií. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Stredná odborná škola automobilová, Trnava

Škola vznikla 1. septembra 1946. Počas svojho trvania menila niekoľkokrát názvy. Škola je Pilotným centrom Združenia automobilového priemyslu Slovenskej republiky. Dominantné sú učebné odbory zamerané na autoopravárstvo. Zabezpečuje teoretickú aj odbornú zložku prípravy vo vlastných priestoroch. Spolupracuje s viac ako päťdesiatimi podnikateľskými subjektmi v regióne, ktoré sa zameriavajú na strojársku výrobu a autoopravárstvo.

Vzdelávacia ponuka školy je v odboroch: mechanik nastavovač, obrábač kovov, autoopravár (zameranie - mechanik, lakovník, elektrikár, karosár), strojárstvo, dopravná prevádzka. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Žitnoostrovná knižnica, Dunajská Streda

Prvá písomná zmienka o knižnici je z r. 1760. V hostinci K zelenému venci pôsobilo okresné kasíno a jeho členov mal uspokojiť fond kníh. Po 1. sv. vojne kasíno zaniklo a zrušila sa aj knižnica. S knižnicami disponovali aj Spolok katolíckej mládeže a spolok židovského obyvateľstva mesta, tzv. Spoločnosť. Tieto knižnice zanikli počas 2. sv. vojny. V r. 1946 Národná rada obnovila činnosť knižnice. Plní funkciu okresnej knižnice. Od r. 1977 pôsobí v priestoroch mestského kultúrneho strediska. Zriaďovateľom knižnice je Trnavský samosprávny kraj.

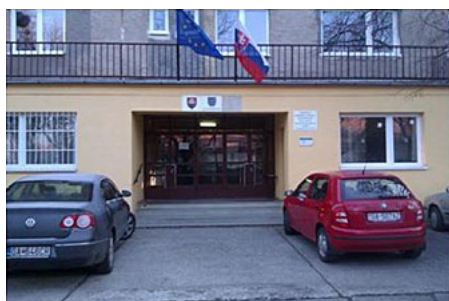
1948

Gymnázium Ladislava Novomeského, Senica

Škola, ktorej činnosť začala 1. septembra 1948, poskytuje úplné stredné vzdelanie s maturitou, pripravuje absolventov predovšetkým pre štúdium na vysokých školách i pre náročnejšie povolania, v ktorých sa vyžaduje úplné stredné vzdelanie. Štúdium je štvorročné alebo osemročné, vnútorne diferencované systémom voliteľných a nepovinných predmetov. Môže sa orientovať na štúdium jazykov, informatiku, prírodovedné i odborné predmety. Škola vydáva internetový školský časopis. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Stredná odborná škola technická - Műszaki Szakközépiskola, Galanta

Súčasná Stredná odborná škola technická v Galante bola založená 1. septembra 1948 s vtedajším názvom Kovovýrobné strojárské učilište na Slovensku. Škola pripravuje žiakov v strojárskych a opravárenských odboroch. Tejto tradícii zostala

verná po celý čas svojej existencie. Teoretické vyučovanie aj odborný výcvik sa realizuje v priestoroch školy. Škola má vlastnú zväračskú školu a autoškolu. Vzdelávacia ponuka je s vyučovacím jazykom slovenským aj maďarským v nasledovných odboroch: autoopravár, agromechanizátor, mechanik strojov a zariadení, operátor v kovoobrábaní a službách, dopravná prevádzka, strojárstvo. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Stredná odborná škola, Senica

Škola vznikla 28. júna 1948. Učebné a študijné odbory sú zamerané najmä na služby. Na teoretické a praktické vyučovanie využíva škola vlastné priestory a dielne. V rámci projektov Mosty na Moravu - praktické a odborné vzdelávanie a projektu ENERSOL SR - ČR škola spolupracuje s partnerskými školami v ČR, organizujú sa súťaže, výmenné pobyty, pracovné stretnutia pedagógov zamerané na výmenu skúseností. Vzdelávacia ponuka je v odboroch: autoopravár, murár, inštalatér, kuchár, čašník, kozmetik, kaderník, obchodný pracovník, stavebná výroba, praktická žena, spoločné stravovanie, vlasová kozmetika, dopravná prevádzka. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1951

Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých, Rohov

Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých v Rohove, v zriaďovateľskej pôsobnosti

Trnavského samosprávneho kraja, je zariadenie s celoročným pobytom pre klientky s rôznym druhom mentálneho postihnutia vo veku od 6 rokov. DSS vznikol v r. 1956 a v r. 1971 sa pretransformoval na zariadenie určené len pre mentálne postihnuté dievčatá. Klientkám poskytuje komplexnú starostlivosť - bývanie, stravu, zaopatrenie, zdravotnícku starostlivosť. V rámci výchovných aktivít sú aplikované alternatívne formy výchovy a vzdelávania, súčasťou ktorých je aj pohybová, hudobná výchova a arteterapia.

Galantská knižnica, Galanta

V r. 1951 vznikla Okresná ľudová knižnica v Galante. V r. 1967 bola premenovaná na Okresnú knižnicu v Galante, neskôr na Dudvážsku knižnicu (1996 - 1999) a od r. 2000 nesie názov Galantská knižnica. Knižnica v Galante má však dlhoročnú tradíciu. Takmer všetky kultúrne spolky, ktoré v Galante v druhej polovici 19. storočia pôsobili, mali vlastné knižnice, ktoré boli prístupné aj verejnosti napr. Spoločenský kruh (1883), Mládežnícky kruh vysokoškolákov Galanty (1898), Galantský samovzdelávací kruh, ktorý založil Samuel Neufeld a Alexander Kóvári a v r. 1900 zriadil knižnicu pre deti. Ľudová knižnica vznikla v Galante r. 1909 a zriadil ju Štátny výbor pre knižnice a múzeá. V r. 1925 obecné zastupiteľstvo v Galante zriadilo maďarskú a slovenskú verejnú knižnicu.

Obe knižnice boli umiestnené na obecnej úrade a boli finančne zabezpečené cez obecný rozpočet. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Gymnázium Árpina Vámbéryho s vyučovacím jazykom maďarským - Vámbéry Ármin Gimnázium, Dunajská Streda

Škola pôsobí od 1. septembra 1951. Školský vzdelávací program je upravený tak, že dáva možnosť žiakom kvalitne sa pripraviť na vysokoškolské štúdium. Škola ponúka vzdelávanie v maďarskom jazyku a to v 4-ročnom a 8-ročnom štúdiu. Bohaté sú aj mimoškolské aktivity vo forme krúžkov, olympiád, spoločenských, kultúrnych a športových podujatí. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Stredná priemyselná škola, Trnava

Škola začala svoje účinkovanie slávnostným otvorením 3. septembra 1951 ako Vyššia priemyselná škola strojnícka. V priebehu rokov niekoľkokrát zmenila názov. V r. 1961 – 1998 úradný názov školy bol Stredná priemyselná škola. 1. februára 1997 na základe rozhodnutia Krajského úradu v Trnave

bola preradená pod Strednú priemyselnú školu Dievčenskú odbornú školu. Z tohto dôvodu bol názov školy Združená stredná priemyselná škola v Trnave. S prijatím nového školského zákona prichádza od 1. septembra 2008 k zmene názvu školy na predchádzajúci, dlhoročne používaný názov Stredná priemyselná škola (SPŠ) Trnava. Vzdelávacia ponuka je zameraná na oblasť strojárstva, elektrotechniky, obchodu a podnikanie. Od r. 2004 škola v rámci medzinárodného projektu medzi Ministerstvom školstva Slovenskej republiky, Ministerstvom školstva Francúzskej republiky a firmou PSA – Slovakia úzko spolupracuje pri rekvifikácii zamestnancov pre spomínanú automobilku. V priestoroch školy má svoje školiace stredisko zamerané na automatizáciu výrobných liniek. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

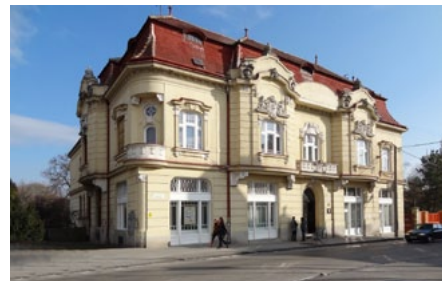
Stredná zdravotnícka škola, Trnava

Škola, ktorá začala pôsobiť 1. septembra 1951, má v trnavskom regióne viacročnú tradíciu. Je vybavená najmodernejšími učebnými pomôckami. Ponúka vzdelávanie pre absolventov základných škôl a stredných škôl, ktorí majú možnosť študovať dennou formou i štúdiom popri zamestnaní. Vzdelávacia ponuka je v odboroch: farmaceutický laborant, diplomovaný fyzioterapeut, zdravotnícky asistent, masér a sanitár. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1952

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, Trnava

Dňa 30. apríla 1952 bola zriadená Okresná knižnica v Trnave a presťahovala sa do budovy bývalej Slovenskej poľnohospodárskej banky, sídli v nej dodnes. Budovu banky projektoval a postavil významný slovenský architekt Michal Milan Harminec. Knižnica svojou históriou nadväzuje na prvú verejnú čítareň národného buditeľa Martina Branislava Tamaškoviča z r. 1838 a verejnú mestskú knižnicu v Trnave, ktorú založil Bratislavský maďarský vzdelávací spolok v r. 1886. Základom knižnice sa stali knižničné fondy Verejnej knižnice mesta Trnava. V súčasnosti pôsobí ako Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave. Je najväčšou verejnou knižnicou v kraji. Plní funkciu informačného, vzdelávacieho a poradenského centra pre 96 obecných a mestských knižníc okresov Trnava, Hlohovec a Piešťany a 3 regionálnych knižníc Trnavského kraja. Pri príležitosti 80. výročia vzniku knižnice udelil predseda TTSK Pamätnú medailu predsedu TTSK. Zriaďovateľom knižnice je Trnavský samosprávny kraj.

Stredná odborná škola, Holíč

Škola bola zriadená 1. septembra 1952. Žiaci sa pravidelne zúčastňujú celoslovenských a regio-

nálnych súťaží zručnosti vo svojich odboroch, jazykových olympiád a olympiády ľudských práv. Vzdelávacia ponuka školy je v odboroch: hotelová akadémia, technika a prevádzka dopravy, kuchár, čašník, servírka, cukrár, stolár, autoopravár, poľnohospodárska výroba, spracúvanie dreva, výroba konfekcie, spoločné stravovanie, dopravná prevádzka, drevárska a nábytkárska výroba. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Stredná odborná škola, Vrbové

História školy sa začala písať v školskom roku 1952/53, keď sa začalo so vzdelávaním zamestnancov Trikoty. Stredné odborné učilište odevné bolo zriadené v r. 1979. Od 1. júla 2002 je zriaďovateľom Trnavský samosprávny kraj. Od 1. septembra 2008 podľa nového školského zákona má škola názov - Stredná odborná škola. Vzdelávacia ponuka školy je v odboroch kaderník, kozmetik, sociálno-výchovný pracovník, pracovník marketingu, vlasová kozmetika, krajčír, operátor odevnej výroby.

1953

Domov sociálnych služieb pre dospelých, Košúty

Domov sociálnych služieb pre dospelých Košúty je vzdialený 5 km od Galanty a Sládkovičova a 35 km od Trnavy. Kapacita zariadenia je 85 klientov a 46 zamestnancov. Zariadenie v r. 2013 oslávi 60. výročie založenia. DSS poskytuje nevyhnutnú starostlivosť ako stravovanie 5-6 krát denne,

bývanie, úplnú starostlivosť, návštevu kultúrnych podujatí, poradenstvo, rehabilitáciu (relaxačné masáže, elektroliečbu, mobilizačné techniky, akupunktúru, EKG, autotrakčné lehátko, bazálnu stimuláciu) a pracovnú terapiu v dielňach (tkanie kobercov, výroba mydla a sviečok, pletenie košíkov). Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých, Okoč – Opatovský Sokolec

DSS vznikol v r. 1953 a sídli v neskoroklasicistickom kaštieli z konca 19. storočia. Starostlivosť o deti s mentálnym postihnutím vykonávali rehoľné sestry. DSS poskytuje starostlivosť ženám a mužom vo veku od 3 rokov. V súčasnosti je v domove 66 klientov na celoročný pobyt v ľahkom, strednom a ťažkom pásme mentálnej retardácie s primárnym mentálnym postihnutím a pridruženým telesným postihom. Dnešný názov sa používa od prechodu do zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK v r. 2004.

Gymnázium Vojtecha Mihálika, Sered'

Gymnázium, ktoré vzniklo 1. septembra 1953, je školou so štvorročným a osemročným štúdiom so všeobecným zameraním. Škola dosahuje úspechy v predmetových olympiádach, športových a iných súťažiach. Žiaci si v posledných dvoch rokoch štúdiá volia zameranie výberom zo štyroch možných

modulov: spoločenskovedného, ekonomického, prírodovedného a technického. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Kalokagatia – centrum voľného času, Trnava

V decembri 1953 sa prvýkrát otvorili brány centra voľného času, vtedy Pionierskeho domu v Trnave. V júli 1972 bol premenovaný na Okresný dom pionierov a mládeže, neskôr Krajský dom pionierov a mládeže (KDPaM). V r. 1983 sa zmenil názov na Dom detí a mládeže, kladie sa väčší dôraz na prácu s deťmi. V r. 1991 nastal rozhodujúci obrat v obsahu, formách a metódach činnosti zariadenia, neskôr zmena názvu na Kalokagatia – centrum voľného času.

1954

Gymnázium Imre Madácha s vyučovacím jazykom maďarským – Madách Imre Gimnázium, Šamorín

Hlavným cieľom školy, ktorej vyučovanie začalo v septembri 1954, je príprava študentov na vysokoškolské štúdium. Absolventi dosahujú veľmi dobré výsledky na prijímacích skúškach a na vysokých školách. Materiálno-technické vybavenie školy je na dobrej úrovni. Škola využíva výhody alternatívneho učebného plánu v rámci školského vzdelávacieho programu. Osobitná pozornosť je venovaná vyučovaniu pomocou informačných technológií vo výchovno-vzdelávacom procese. Všetky kmeňové

učebne sú vybavené projekčnou technikou. Škola ponúka vzdelávanie vo vyučovacom jazyku maďarskom v 4-ročnom aj 8-ročnom štúdiu. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Západoslovenské múzeum, Trnava

Vzniklo 4. septembra 1952 ako krajské múzeum. V r. 1961 premenované na Západoslovenské múzeum v Trnave. Múzeum je umiestnené v objekte klariského kláštora z 13. storočia. Súčasťou je

Múzeum knižnej kultúry, ktoré sa nachádza v Oláhovom seminári a Dom hudby Mikuláša Schneidra-Trnavského umiestnený v dome, v kto-

rom žil a tvoril tento významný hudobný skladateľ. Zriaďovateľom múzea je Trnavský samosprávny kraj.

1957

Gymnázium Mateja Korvína s vyučovacím jazykom maďarským – Corvin Mátyás Magyar Tannyelvű Gimnázium, Velký Meder

Škola, v ktorej vyučovanie začalo 1. septembra 1957, ponúka vzdelávanie v maďarskom jazyku. Školský vzdelávací program je upravený tak, že dáva možnosť žiakovi kvalitne sa pripraviť na vysokoškolské štúdium, získať vo vlastnom školskom testovacom centre európsky vodičský preukaz na počítače, štúdium cudzích jazykov, škola rozvíja spoluprácu s partnerskou školou vo Viedni (Rakúsko). Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Stredná odborná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Szakközépiskola, Dunajská Streda

Škola vznikla 1. septembra 1957. Vzdelávacia ponuka školy je s vyučovacím jazykom maďarským v nasledovných študijných a učebných odboroch: technické a informatické služby v strojárstve a v elektrotechnike, obchod a podnikanie, kozmetika a vizážistka, odevný dizajn, autoopravár,

elektromechanik, kaderník, strojárstvo, vlasová kozmetika a pomaturitné štúdium – hospodárska informatika a verejná správa. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Stredná odborná škola polytechnická, Trnava

Dejiny školy sa začali písať v r. 1957, keď podnik ČSD – Dielňa pre opravu vozidiel zriadil vlastné učňovské stredisko. Škola zabezpečuje teoretické vyučovanie a odborný výcvik. Má vybudované kmeňové a odborné učebne. Škola je strojárkeho zamerania. Vzdelávacia ponuka školy je v odboroch: polytechnika, komerčný pracovník v doprave, dopravná prevádzka, mechanik strojov a zariadení, strojárstvo, mechanik opravár pre stroje a zariadenia, autoopravár-mechanik, stolár, umelecký kováč a zámočník, umelecký stolár, stolár,

strojárka výroba, spracovanie dreva, drevárska a nábytkárska výroba, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby. V priebehu rokov škola menila svoj názov. V r. 2002 prešla zriaďovateľská pôsobnosť na Trnavský samosprávny kraj. Od 1. septembra 2008 nesie súčasný názov Stredná odborná škola polytechnická.

1958

Domov sociálnych služieb pre dospelých, Moravský Sv. Ján

DSS pre dospelých v Moravskom Sv. Jáne sa nachádza v priestoroch starobylého barokového kaštieľa a jeho prístavbe z polovice 18. storočia. Svoju činnosť začal v r. 1958 ako bývalý domov dôchodcov, ktorý bol v r. 1965 reprofelizovaný na bývalý Ústav pre mentálne postihnutých dospelých mužov. DSS momentálne poskytuje služby 100 klientom zväčša s ťažkým mentálnym a psychickým postihnutím. V minulosti poskytoval DSS služby 186 klientom. DSS sa v minulosti i teraz okrem poskytovania a zabezpečovania základných činností zameriava na oblasť pracovnej rehabilitácie a kultúrno-zájmovej činnosti s prihliadnutím na diagnostickú skladbu, vek a záujmy klientov. Svoju činnosť v uvedených oblastiach klienti v rámci ich integrácie do života v obci a spoločnosti prezentujú pri rôznych spoločenských podujatiach. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Domov sociálnych služieb pre dospelých, Zavar

Domov sociálnych služieb pre dospelých Zavar Humánium je umiestnený v priestoroch klasicistického kaštieľa zo začiatku 19. storočia. Jeho história sa spája s rodom Majláthovcov. Barónka Štefánia Majláthová tu v r. 1887 zriadila opatrovňu pre chorých a slabých ľudí. V r. 1958 bol v kaštieli zriadený domov dôchodcov a od r. 1991 bol zriadený Ústav sociálnej starostlivosti pre dospelých s celoročným pobytom. V r. 1998 sa zariadenie pretransformovalo na Domov sociálnych

služieb pre mentálne postihnutých dospelých mužov. Komplexná transformácia začala v r. 2002 vypracovaním autentického projektu Humánium, ktorý zahŕňa komplexnú koncepciu, poukazuje na významné fenomény, ktoré možno považovať za determinanty aktívneho spôsobu bytia pre ľudí žijúcich v domove sociálnych služieb a pozitívne pôsobiace faktory ovplyvňujúce formovanie Self-conceptu mentálne postihnutého človeka.

Pracovná terapia zahŕňa aktívny spôsob pracovných činností v konkrétnych pracovných dielňach. Každá dielňa má svoj individuálny zámer – cieľ. Ide o pracovnú činnosť zameranú na osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností klienta. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Hvezdáreň a planetárium M. R. Štefánika, Hlohovec

V Hlohovci bola dňa 29. novembra 1958 otvorená hvezdáreň. Od 1. januára 1972 pôsobila ako Krajská hvezdáreň Hlohovec. V r. 1991 premenovaná na Hvezdáreň a planetárium Hlohovec. V r. 2009 zmena názvu na Hvezdáreň a planetárium M. R. Štefánika Hlohovec. Pri príležitosti 40. výročia založenia krajskej hvezdárne počas Csereho astronomických dní udelil predseda TTSK Hvezdárni a planetáriu M. R. Štefánika

Pamätnú medailu predsedu TTSK. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1959

Galantské osvetové stredisko

Na základe Osvetového zákona vzniklo v r. 1959 Okresné osvetové stredisko v Galante. V r. 1991 prešlo pod riadenie MK SR a bolo premenované na Regionálne osvetové stredisko v Galante. V r. 1996 bolo zariadenie premenované na Dudvážske osvetové stredisko.

Od 1. januára 2000 nesie toto kultúrne zariadenie názov Galantské osvetové stredisko, ktorý používa

dodnes. V súlade s osvetovým zákonom svoju činnosť orientuje na tvorivé aktivity a vzdelávanie detí, mládeže a dospelých na národnostne zmiešanom území. Podieľa sa na šírení ľudovej kultúry, rozvíja interkultúrny dialóg, podporuje znevýhodnené skupiny obyvateľstva, napomáha prevencii protispoločenských javov, predchádzaniu diskriminácie a ostatným prejavom intolerancie, pôsobí ako informačné a vzdelávacie centrum. V rámci záujmovej umeleckej činnosti zabezpečuje a organizuje súťažné prehliadky a festivaly v rôznych oblastiach umenia od okresnej až po medzinárodnú úroveň. Na úseku výchovy a vzdelávania realizuje prednášky, odborné semináre a workshopy v oblasti prevencie závislostí, prosociálnej, environmentálnej a zdravotnej výchovy. Pri GOS pracuje od r. 2001 detský divadelný súbor Za šeckí drobné a od r. 2002 Klub výtvarníkov Galantská paleta. V r. 2012 v rámci 10. výročia založenia bola uvedenému klubu udelená Pocta generálneho riaditeľa NOC za dlhoročné a úspešné prezentovanie neprofesionálnej výtvarnej tvorby. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Vlastivedné múzeum, Hlohovec

Múzeum, ktoré bolo založené v r. 1959, patrí k typickým regionálnym múzeám vlastivedného charakteru. Vo svojich priestoroch spravuje zbierky spoločenských a prírodných vied, predovšetkým v odboroch história, archeológia, národopis, zoológia a botanika. Najpočetnejšie sú zbierky z odboru entomológia. Dokumentuje spoločenský a prírodný vývoj v regióne Považia medzi severnou časťou Malých Karpát a južnou časťou Považského

Inovca. Jeho špecializáciou je entomológia. Má zo všetkých západoslovenských múzeí najväčšiu zbierku hmyzu, najmä chrobákov a motýľov. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1960

Nemocnica s poliklinikou, Dunajská Streda

Základný kameň budovy nemocnice bol položený 3. decembra 1955. Slávnostné otvorenie OÚNZ Dunajská Streda bolo 1. apríla 1960. Počet lôžok bol 244. Pod OÚNZ Dunajská Streda patrili aj obvodné zdravotné strediská v celej spádovej oblasti, lekárske stanice a detské poradne. V r. 1961 – 1987 postupne prebehla výstavba nových obvodných zdravotných stredísk v okolitých dedinách, dokončila sa výstavba budovy polikliniky, psychiatrického stacionára a polikliniky na Jesenského ulici. Vzhľadom na narastajúci počet obyvateľov okresu sa k starej budove pristavala nová časť polikliniky, ktorá bola odovzdaná v decembri 1987, do prevádzky bola uvedená v r. 1988. OÚNZ Dunajská Streda rozhodnutím MZ SR zlikvidoval k 31. decembru 1991. Došlo k delimitácii na NsP Dunajská Streda, Poliklinika Veľký Meder, Poliklinika Šamorín, ZSP Dunajská Streda a Ústav hygieny a epidemiológie. Pre nedostatok postelového fondu v okrese v 90. rokoch prebehla výstavba lôžkových pavilónov A1 a A2, ktoré boli odovzdané v r. 1994 a 1999. V súčasnosti celkový lôžkový fond nemocnice je 445 postelí. Od 1. apríla 2005 nemocnicu riadi MUDr. Zoltán Horváth.

Stredná odborná škola obchodu a služieb, Galanta

Škola bola zriadená rozhodnutím Rady Okresného národného výboru v Galante s platnosťou od 1. septembra 1960. Pripravovala žiakov pre podniky, závody a firmy galantského okresu. Škola v priebehu rokov niekoľkokrát zmenila svoj názov. Od 1. septembra 2008 škola nesie názov Stredná odborná škola obchodu a služieb Galanta. Zriaďovateľom je TTSK. Škola, ktorá má široký záber učebných a študijných odborov, je zapojená do celoslovenského pilotného programu Združenia automobilového priemyslu. Vzdelávacia ponuka je v odboroch: hotelová akadémia, obchod a podnikanie, animátor voľného času, autoopravár, cukrár, stolár, kuchár, čašník, kaderník, spoločné stravovanie, vlasová kozmetika, strojárstvo.

Stredná zdravotnícka škola, Skalica

Vo svojom regióne patrí medzi vyhľadávané stredné školy už od svojho vzniku v r. 1960. Škola ponúka vzdelávanie pre absolventov základných škôl

i stredných škôl, ktorí majú možnosť študovať okrem dennej formy aj v iných formách štúdia, napr.: diaľkové, večerné. Vzdelávacia ponuka je v odboroch zdravotnícky asistent, masér a sanitár. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Štátny archív Bratislava, pobočka Trnava

V tomto roku svoju činnosť začalo vedecko-výskumné pracovisko Štátny archív Bratislava, pobočka Trnava. Vzniklo zlúčením štyroch regionálnych archívov. Obsahuje bohaté archívne fondy s dokumentmi od r. 1238.

Trnavské osvetové stredisko, Trnava

Po zlúčení troch okresov Trnava, Hlohovec, Piešťany v r. 1960 vznikol Okresný dom osvet v Trnave. Je osvetovým zariadením so všeobecným zameraním. Organizuje tvorivé aktivity kultúrno-osvetovej činnosti, sprostredkováva informácie a poznatky z kultúry, vedy a techniky, prehľbuje vzťah k vlastnému štátu, ku kultúrnej identite národa, národnostných menšín a etnických skupín. Organizuje prehliadky a súťaže ZUČ v oblasti folklóru, prednesu poézie a prózy, amatérskej video a audio tvorby, dychových hudieb, zborového spevu, komornej hudby, country a folkovej hudby, súčasného tanca, neprofesionálnej fotografie a výtvarníctva. Vyhľadáva, ochraňuje, uchováva a sprístupňuje ľudové tradície s dôrazom na tradičnú a ľudovú kultúru, tvorivo

ich rozvíja a využíva. Napomáha prevencii protispoločenských javov a drogových závislostí, umožňuje ľuďom naplňať ich voľný čas kultúrnymi aktivitami s územnou pôsobnosťou v okrese Trnava, Piešťany, Hlohovec. Vykonáva sprostredkovateľskú, vydavateľskú, propagačnú a reklamnú činnosť v rozsahu a v súlade so svojím poslaním regionálneho osvetového zariadenia. V r. 2010 získalo Trnavské osvetové stredisko Pamätnú medailu predsedu TTSK za vzornú reprezentáciu. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Záhorské osvetové stredisko, Senica

Záhorské osvetové stredisko vzniklo pod názvom Okresný osvetový dom Senica v r. 1960. Zriaďovateľom bol Okresný národný výbor v Senici. Záhorské osvetové stredisko je osvetovým zariadením, ktoré organizuje tvorivé aktivity na jednotlivých úsekoch kultúrno-osvetovej činnosti, poskytuje poradenské služby realizátorom osvetovej činnosti, sprostredkúva informácie a poznatky z kultúry, vedy a techniky, prehľbuje vzťah k vlastnému štátu, ku kultúrnej identite národa, národnostných menšín a etnických skupín a k starostlivosti o životné prostredie. Vychováva umením a k umeniu najmä rozvíjaním záujmovej umeleckej

kej činnosti, uchováva a sprístupňuje ľudové tradície s dôrazom na tradičnú ľudovú kultúru, napomáha k prevencii protispoločenských javov a drogových závislostí, umožňuje ľuďom naplňať ich voľný čas kultúrnymi aktivitami s územnou pôsobnosťou v okresoch Senica a Skalica. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Žitnoostrovské osvetové stredisko, Dunajská Streda

Žitnoostrovské osvetové stredisko je okresnou kultúrnou osvetovou inštitúciou, napojenou na rozpočet TTSK, ktorej vznik sa datuje od r. 1960. Činnosť (dvojazyčná) je zameraná na rozvoj záujmových kultúrnych aktivít a vzdelávania občanov všetkých vekových kategórií prihraničného národnostne zmiešaného regiónu Žitný ostrov na základe občianskeho princípu. Poslaním organizácie je vzbudzovať záujem o tradičnú regionálnu kultúru v slovenskom, maďarskom i rómskom duchu, vytvárať podmienky pre zachovanie kultúrnych tradícií, prezentáciu a vzájomnú konfrontáciu neprofesionálnych telies záujmovej umeleckej činnosti, ponúkať mnohostranné možnosti vzdelávania v oblasti umenia, kultúry, prevencie vzniku sociálnych patologických javov, v oblasti zdravého životného štýlu a environmentalistiky. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1962

Stredná odborná škola strojníka, Skalica

História školy siaha do r. 1962, keď bolo zriadené učňovské stredisko, ktoré vychovávalo kvalifikovaných robotníkov. Dňom 1. januára 1991 sa Stredné odborné učilište strojárské Skalica stáva samostatnou príspevkovou organizáciou, riadenou Ministerstvom hospodárstva. V súlade so zákonom o decentralizácii verejnej správy učilište prešlo dňom 1. júla 2002 do pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja. Zároveň vznikla Združená stredná škola Skalica, ktorá združovala Stredné odborné učilište (pôvodné) a Strednú priemyselnú školu, ktorá je zameraná na študijný odbor strojárstvo.

Dňom 1. septembra 2008 sa zmenil názov školy a zo Združenej strednej školy sa stáva Stredná odborná škola strojníka. Škola pripravuje kvalifikovaných pracovníkov hlavne pre podniky strojárskoho zamerania. Absolventi školy sú schopní samostatne vykonávať práce konštrukčného, technologického, prevádzkového, výrobného a riadiaceho charakteru. Absolventi nachádzajú pracovné uplatnenie v podnikoch skalického regiónu. Vzdelávacia ponuka školy je v odboroch: strojárstvo, mechanik nastavovač, mechanik opravár-stroje a zariadenia, obrábač kovov. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1964

Žitnoostrovské múzeum, Dunajská Streda

Žitnoostrovské múzeum od svojho založenia, 1. júna 1964, zohráva osobitnú úlohu v regióne vo vyhľadávaní, zbieraní, uchovávaní, ochrane a znovuvyužívaní vecnej kultúry ako dôležitého reprezentanta kultúrneho dedičstva Žitného ostrova. Nadviazalo na tradície múzea v Šamoríne, založeného v r. 1927. Stála expozícia je umiestnená v budove Žitého kaštieľa. Múzeum sa sústreďuje na zber, dokumentáciu a prezentáciu kultúrnych

hodnôt regiónu. V r. 1986 vybudovali samostatný výstavný pavilón, kde sa pravidelne organizujú výstavné, národopisné výstavy.

Zriaďovateľom múzea je Trnavský samosprávny kraj.

1966

Stredná odborná škola elektro-technická, Gbely

História školy sa začala písať v r. 1966, keď sa v Odbornom učilišti začali pripravovať prví absolventi pre výkon povolania elektromontérov. Prevažná väčšina absolventov sa pripravovala pre š. p. Elektromontážne závody Bratislava, prípadne pre š. p. Nafta Gbely. V súčasnosti je výučba elektrotechnických, stavebných a odevných odborov denného a externého štúdia. Vzdelávacia ponuka je v odboroch: mechanik elektrotechnik, elektro-mechanik, murár, operátor stavebnej výroby, technicko-ekonomický pracovník, krajčír, stavebná výroba, výroba konfekcie. Škola zabezpečuje teoretické a praktické vyučovanie. V rámci medzinárodnej spolupráce udržiava škola kontakty s partnerskými školami v Rakúsku a Českej republike. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

1967

Mestské kultúrne stredisko, Galanta

Predstavenstvo mesta Galanta už 11. augusta 1950 žiadalo poverenie komunikácií a stavebníctva, aby dalo povolenie postaviť kultúrny dom pre tisíc návštevníkov. V tom čase však boli naliehavejšie investície, a tak ešte dlho po oslobodení

bol kultúrnym strediskom okresného mesta tzv. Kálischov hostinec. Po asanácii tejto starej budovy bol dom kultúry a umenia presťahovaný na sídlisko Nová doba. V r. 1968 sa schválila stavba kultúrneho domu, k výstavbe kultúrno-spoločenského centra došlo až v r. 1973. Dokončenú budovu odovzdali do užívania občanom 16. februára 1976. V priestoroch objektu je spoločenská sála (plesová sála), divadelná sála (kinosála), bábková scéna, administratívne priestory a miestnosti pre klubovú činnosť. Táto kultúrna inštitúcia sa spočiatku nazývala Mestská osvetová beseda v Galante (1967 – 1976), potom Dom kultúry a umenia v Galante (1976 – 1985) a od 30. januára 1985 nesie názov Mestské kultúrne stredisko Galanta. Do jej pôsobnosti patrí prevádzkovanie mestského kina, amfiteátra (letného kina), renesančného kaštieľa a severné krídlo neogotického kaštieľa v mestskom parku.

Vojenský archív, Trnava

Archív bol do Trnavy premiestnený v r. 1967 z Hradca Králové (Česko), vtedy pod názvom Archív vojenskej evidencie osôb. V r. 1994 došlo k dohode medzi vládami ČR a SR o delimitácii archívnych fondov uložených v archíve Československej ľudovej armády v Olomouci (Česko). Do Vojenského archívu v Trnave boli premiestnené archívne fondy a spisy, ktorých pôvodcom boli útvary a zariadenia sídlace v SR.

1969

Vlastivedné múzeum, Galanta

V r. 1969 bola založená nová kultúrno-vedecká inštitúcia – okresné vlastivedné múzeum, ktoré sídlilo v priestoroch neogotického kaštieľa v Galante. V r. 1986 sa začala rekonštrukcia kaštieľa, v ktorej sa od r. 1990 nepokračovalo. Múzeum získalo sídlo v strede mesta v budove bývalej banky, kde sídli dodnes. Okrem múzejných pracovísk sú tu aj výstavné priestory a expozície mlynárstva a lekárne. Od r. 1990 niekoľkokrát menilo názov, v súčasnosti nesie názov Vlastivedné múzeum v Galante. Múzeum má vlastivedný charakter a špecializuje sa na dokumentovanie dejín mlynárstva v povodí Malého Dunaja a dolného toku Váhu.

V galantskom regióne má 12 expozícií, z ktorých najznámejšie sú Vodné kolové mlyny v Jelke a Tomášikove, Domy ľudového bývania v Matúškove, vo Veľkých Úľanoch a v Šali, múzeum vo Veľkej Mači a Seredi, expozície v Renesančnom kaštieli v Galante. Zriaďovateľom múzea je Trnavský samosprávny kraj.

1976

Galéria Jána Koniarka, Trnava

Založená ako Okresná galéria v Trnave. V roku 100. výročia narodenia sochára Jána Koniarka bola premenovaná na Okresnú galériu Jána Koniarka v Trnave (1978). Od r. 1992 sídli v Kopplovom kaštieli na Zelenom kríčku. Zbierkotvorná činnosť

je zameraná na dielo sochára Jána Koniarka a regionálnych výtvarných umelcov. Dňa 14. júna 2002 bola slávnostne otvorená stála expozícia diel Jána Koniarka v prístavbe Kopplovho kaštieľa. V jej priestoroch je vystavených 55 diel umelca, prevažne zo zbierok galérie. Zriaďovateľom galérie je Trnavský samosprávny kraj.

1984

Záhorská galéria, Senica

Záhorská galéria v Senici je regionálne galerijné pracovisko, ktoré vykonáva komplexnú galerijnú činnosť od svojho vzniku 1. decembra 1984 už takmer tridsať rokov na celom Záhorí a Myjavsku. Jej sídlom je neskorobarokový kaštieľ v Senici, postavený v r. 1760. Umelecké zbierky sa zhromažďovali v Záhorskom múzeu v Skalici už od polovice minulého storočia. Zbierky galérie tvorí spolu 3127 diel, pričom usporiadala doposiaľ takmer

700 výstav a 1400 podujatí kultúrnových a výchovných činností. Vo svojom odbornom pôsobení na verejnosti spája výtvarné, hudobné a literárne umenie, pričom spolupracuje s mnohými inštitúciami, či už v regióne alebo mimo neho. Zriaďovateľom galérie je Trnavský samosprávny kraj.

1986

Materiálovo-technologická fakulta STU, Trnava

Zriadená bola nariadením vlády SR s účinnosťou od 1. januára 1986 pod pôvodným názvom Strojársko-technologická fakulta so sídlom v Trnave. V r. 1991 sa mení názov fakulty na Materiálovo-technologickú fakultu STU so sídlom v Trnave. Fakulta sa zamerala na výchovu absolventov univerzitného typu pre širokú oblasť priemyselnej, hlavne strojárskej výroby.

Zvýšený dôraz sa kladie na ich adaptabilnosť a operatívnosť, aby sa zvýšilo ich individuálne a spoločenské uplatnenie v prostredí trhovej ekonomiky. Fakulta sa stáva skladbou študijných programov jedinou svojho druhu na Slovensku. V r. 2008 sa fakulta stala nositeľom ceny Ocenený finalista Národnej ceny SR za kvalitu 2008 v kategórii organizácie verejného sektora. V septembri 2009 bola fakulta v procese komplexnej akreditácie vysokých škôl SR akreditovaná ako univerzitná fakulta vysokoškolskej inštitúcie univerzitného typu.

1990

Bibliotheca Hungarica, Šamorín

Jej poslaním je zabezpečiť zhromažďovanie a vedecké spracovanie hungarík, týkajúcich sa Maďarov na Slovensku a vytvoriť modernú dokumentačnú službu. Zriaďovateľom je Fórum inštitútu pre výskum menšín.

1992

Trnavská univerzita, Trnava

Dňa 25. marca 1992 po 215 rokoch bola obnovená činnosť Trnavskej univerzity. (Viac v hesle r. 1635)

1993

Dom Matice slovenskej, Galanta

Dom Matice slovenskej v Galante vznikol 16. septembra 1993. Zastrešuje matičné hnutie v okresoch Galanta, Trnava, Hlohovec, Piešťany, Senica a Skalica. Sídli tu Krajská rada MS, Okresná rada MS Trnavského kraja. Pod jeho riadenie spadá od r. 2010 aj Oblastné pracovisko MS v Holiči. Dom MS v Galante zabezpečuje kultúrno-spoločenskú a výchovno-vzdelávaciu činnosť v jazykovo zmiešanej oblasti južného Slovenska. Rozvíja, podporuje matičné hnutie v jednotlivých obciach a mestách, utužuje a pestuje slovenskú štátnosť, spolupracuje s MŠ, ZŠ a strednými školami v Galante a okolí ako aj s ostatnými kultúrnymi inštitúciami. Pri Dome Matice slovenskej pracuje aj Spolok Slovákov z Maďarska, ktorý vznikol v r. 1998. Jeho hlavným cieľom je kultúrnymi a spoločenskými aktivitami posilňovať spolupatričnosť Slovákov.

1994

Galéria súčasných maďarských umelcov, Dunajská Streda

Bola zriadená z podnetu maliara Lajosa Lósku, sochára György Lipseyho a vedenia mesta. Zbiera a vystavuje diela súčasných maďarských umelcov žijúcich na Slovensku, v Maďarsku a v zahraničí.

Synagóga – Centrum súčasného umenia, Trnava

Dňa 25. júla 1994 bol slávnostne otvorený druhý výstavný priestor Galérie Jána Koniarka: Synagóga – Centrum súčasného umenia v Trnave, kde sa prezentujú objekty, inštalácie a priestorové formy súčasného umenia. Na empole je umiestnená stála expozícia judaík.

1995

At Home Gallery, Šamorín

Galériu zriadili v decembri 1995 Suzanne a Csaba Kiss vo svojom byte v Šamoríne. V r. 1996 bola presťahovaná do budovy synagógy, na jeseň r. 2000 pribudli ateliéry a pracovné priestory pre výtvarníkov. Nové priestory slávnostne otvoril v exile žijúci tibetský dalajláma.

1996

Dom hudby Mikuláša Schneidra-Trnavského, Trnava

Bol otvorený v Trnave 13. septembra 1996. Je umiestnený v dome, v ktorom žil a pracoval tento významný slovenský hudobný skladateľ. Dom hudby je súčasťou Západoslovenského múzea v Trnave.

Dvorana slávy dobra, Trnava

Prvé múzeum rezofonických gitár v Európe bolo otvorené 28. augusta 1996 v Dome hudby Mikuláša Schneidra-Trnavského v Trnave.

1997

Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava

Zriadená bola na základe zákona NR SR č. 201/1997 Z. z., ktorý vstúpil do platnosti 1. augusta 1997. Poslaním UCM v Trnave je v duchu kresťanských a národných ideálov a v súlade s demokratickými zásadami vychovávať kvalifikovaných odborníkov, ktorí budú schopní úspešne rozvíjať slovenskú kultúru, vedu a vzdelanosť v kontexte európskeho a svetového kultúrneho dedičstva. Univerzita sv. Cyrila a Metoda si kladie za cieľ byť modernou výchovno-vzdelávacou inštitúciou, ktorá poskytne študentovi dostatok priestoru jednak vo filozofickej a umeleckej sfére, ako aj v ob-

lasti najnovších poznatkov prírodovedných a matematických disciplín a v oblasti biotechnológií.

2004

Mestské múzeum, Sered'

Nová fara v Seredi bola postavená na mieste starej poschodovej fary, z ktorej sa zachovala len pivnica. V starej fare počas svojho pôsobenia v r. 1777 – 1780 žil kaplán (osvietenecký spisovateľ) Juraj Fándly. Prízemný objekt postavil nitriansky staviteľ Ján Tomaschek mladší v r. 1909. Fara nesie na štíte reliéf Panny Márie s Ježiškom v náručí (autor Alojz Rigele, v r. 2007 reštaurovaný). Dnes v budove, známej aj ako Fándlyho fara, sídli Mestské múzeum v Seredi. Vzniklo z iniciatívy občanov mesta a pre verejnosť bolo otvorené 15. decembra 2004. Vo svojich expozíciách prezentuje osídlenie regiónu od doby ľadovej až po zánik Veľkomoravskej ríše, dejiny šintavského hradu, mesta a regiónu. Uskutočňuje krátkodobé výstavy.

2005

Stredoeurópska vysoká škola n. o., Skalica

Súkromná Stredoeurópska vysoká škola v Skalici bola založená na základe štátneho súhlasu udeleného Uznesením vlády SR č. 907/2005 dňa 16. novembra 2005. Na základe priznaných práv je Stredoeurópska vysoká škola v Skalici oprávnená uskutočňovať vzdelávanie v akreditovaných študijných programoch: medzinárodné vzťahy, životné prostredie a regionálny rozvoj. Nezisková organizácia Stredoeurópska vysoká škola, n. o. poskytuje všeobecne prospešné služby v oblastiach tvorby rozvoja, ochrany obnovy, prezentácie duchovných a kultúrnych hodnôt, v oblasti vzdelávania, výchovy a rozvoja telesnej kultúry a v oblasti výskumu, vývoja, vedecko-technických služieb a informačných služieb.

Vysoká škola v Sládkovičove, Sládkovičovo

Bola schválená Akreditačnou komisiou – Poradným orgánom vlády SR dňa 14. apríla 2005 a Vládou SR dňa 31. mája 2005, a tým boli naplnené legislatívne a odborné podmienky pre vznik školy. Súkromná neštátna heterogénna vysoká škola regionálneho významu. VŠS v sieti európskeho vzdelávania je tu pre minimálne bilingválne vzdelávanie, do vzdelávania a prevzdelávania občanov V4 v celoživotnom cykle podľa požiadaviek

veku a trhu práce EU na občianskom a demokratickom princípe pri príprave intelektuálne vzdelaných síl pre znalostnú ekonomiku, pre zachovanú rovnosť šancí a ľudských práv vedomostného, globálneho a heterogénneho spoločnosti.

UDRŽIAVATELIA TRADÍCIÍ

1833

Rímskokatolícky cirkevný hudobný spolok sv. Mikuláša, Trnava

Počas svojej existencie sa menili názvy, najprv to bol Hudobný spolok, už v r. 1838 spolok niesol názov Cirkevný hudobný spolok, teraz Rímskokatolícky cirkevný hudobný spolok. Spevácky zbor a orchester je zložený prevažne z amatérskych nadšencov cirkevnej hudby najrozličnejších profesií. Spolok účinkuje každú nedeľu, s výnimkou letných prázdnin, na latinkej svätej omši v bazilike sv. Mikuláša v Trnave. Okrem toho účinkuje na chrámových i svetských koncertoch z rôznych príležitostí. Spolok má široký repertoár počínajúc gregoriánskym chorálom, cez polyfónie až po modernú cirkevnú hudbu prvej polovice 20. storočia. Propaguje sakrálnu tvorbu trnavského rodáka, dlhoročného dirigenta a predstaviteľa tohto spolku, Mikuláša Schneidra-Trnavského. Spolok je držiteľom viacerých ocenení, napr. v r. 1998 ocenilo mestské zastupiteľstvo činnosť spolku Uznáním za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnavy, v r. 2008 Rada konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelanie a kultúru udelila Spolku Cenu Fra Angelico - čestné uznanie za zásluhy o kresťanské hodnoty v kultúre na Slovensku. Pri príležitosti 175. výročia svojho založenia bol Spolok za svoju prácu ocenený Cenou predsedu TTSK za zásluhy pre rozvoj kultúry v TTSK.

1862

Dychová hudba Vrbovanka, Vrbové

Dychová hudba Vrbovanka má vyše 150 ročnú tradíciu. V súčasnosti vyhráva na mestských jarmokoch a na rôznych kultúrnych podujatiach. Taktiež sprevádza folklórnu skupinu, s ktorou navštívila Belgicko, Francúzsko, Nemecko a v r. 2007 sa zúčastnila 37. ročníka folklórneho festivalu Tancuj - tancuj v Srbsku. Kapelníkom dychovej hudby je Miroslav Lago.

1864

Dobrovoľný hasičský zbor, Dunajská Streda

Prvé písomné záznamy o dobrovoľnom hasičstve v Dunajskej Strede pochádzajú z r. 1861, keď 16. januára zasadalo miestne zastupiteľstvo a hodnotilo predchádzajúce roky. Uznieslo sa, že je nutné sa vážne zaoberať ochranou pred požiarmi. Bratislavská župa dňa 7. novembra 1864 vydala rozhodnutie o zriadení Hasičskej ochrany v Dunajskej Strede. Na zriadenie hasičského zboru boli požiadaní Ján Bertalanfy a Karol Neubauer. K dispozícii boli štyri striekačky na dodávku vody poháňané ručne. V r. 1881 postavili požiarnu zbrojnicu spolu so strážnicou. Vybavenie technickými prostriedkami bolo stále kvalitnejšie, rovnako aj výstroj jednotlivých členov, veľmi sa skvalitnila členská základňa hasičského zboru. Od r. 1954 vďaka štátnej podpore v hasičstve nastal obrovský postup. Do hasičského zboru nastúpili traja platební členovia vo funkciách strojníkov. Títo členovia sa striedali a trvalo zabezpečovali službu na zbrojnici. Vedúcim okresnej inšpekcie požiarna ochrany sa stal František Strédl. Od r. 1987 predsedom zboru je István Bábits a veliteľom Ing. Ernest Szomolai. V súčasnosti má zbor 32 členov.

1865

Dychová hudba Verešvaranka, Červeník

Patrí medzi najstaršie dychové hudby na Slovensku. Pôsobí nepretržite od r. 1865. Tradícia

Slávnosťou spevu, hudby a tanca v Červeníku vznikla pri príležitosti 100. výročia založenia dychovej hudby, ktoré pretrvávajú dodnes. Nepretržite reprezentuje nielen obec Červeník, Trnavský kraj, ale i Slovensko na celoštátnych festivaloch doma i v zahraničí (Maďarsko, Nemecko, Česká republika).

1870

Spolok sv. Vojtecha, Trnava

Dňa 14. septembra sa v Trnave uskutočnilo zakladajúce zhromaždenie Spolku sv. Vojtecha s poslaním šíriť slovenskú katolícku spisbu, kultúru a osvetu. Čestným predsedom sa stal Andrej Radlinský. V Skalici sa začali tlačiť Katolícke noviny. Spolok pôsobí dodnes. V r. 2000 mu bola udeľená Cena mesta Trnava. Pri príležitosti 140. výročia založenia spolku získal Spolok sv. Vojtecha za osvetovú a bibliografickú činnosť Cenu predsedu TTSK.

1872

Dobrovoľný hasičský zbor, Sered'

Založený bol v r. 1872 pod velením Rudolfa Würschinga. Hasiči sa zúčastňovali aj na spoločenskom živote mesta a mali vlastnú dychovku. V súčasnosti patrí Hasičská stanica Sered' pod Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Galante.

1873

Dobrovoľný hasičský zbor, Sládkovičovo

Barón Karol Kuffner v snahe predísť požiarom v cukrovare sa rozhodol založiť dobrovoľný cukrovársky hasičský zbor v r. 1873. Tento zbor slúžil aj obci, až kým nebol založený obecný zbor. Cisár František Jozef I. udelil hasičom zlatú medailu pri príležitosti ich 25. výročia založenia.

1873

Dobrovoľný hasičský zbor, Šamorín

Dobrovoľný hasičský zbor v Šamoríne bol založený v r. 1873. Vytvorenie oddielu v meste podporil aj starosta mesta, dr. Ferenc Tomány, advokát István Sidó i Gyula Voit, cvičiteľ Bratislavského dobrovoľného hasičského zboru. Odbornou prípravou šamorínského požiarnického oddielu poverili Gyula Voita. Prvým predsedom zboru sa stal dr. Ferenc Tomány, hlavným veliteľom Ferenc Oberhoffer. Na krytie nákladov pri nákupe najpotrebnejších hasiacich prístrojov a výbavy spolok zorganizoval zbierku. V r. 1875 kruh milovníkov hudby a priateľov spolku založil dychovú hasičskú hudbu. Tým sa začali dejiny už vyše 130-ročnej dychovky v Šamoríne. Dobrovoľný hasičský zbor v Šamoríne vykonáva pravidelné protipožiarne kontroly v podnikoch, rozličných inštitúciách a v rodinných domoch, ktoré patrili do jeho pôsobnosti. Oddiel dospelých, mládežnícky oddiel i ženský oddiel zboru sa pravidelne zúčastňujú na okresných, krajských i celoštátnych pretekoch. Poháre, ktoré získali, dokazujú úspechy a pripomínajú víťazstvá. Od r. 2004 predsedom zboru je Sándor Kocsis a veliteľom Lajos Üрге. V súčasnosti má zbor 110 členov.

1874

Dobrovoľný hasičský zbor, Hlohovec

V Hlohovci bol založený dobrovoľný hasičský zbor.

1875

Dychová hudba Seredanka, Sered'

Tradícia dychovej hudby v Seredi siaha do r. 1875, keď bola obyvateľmi nemeckej národnosti založená prvá kapela pod vedením pána Gottfrieda. V r. 1921 bola založená páni Trpíkom a Adámym súčasná dychová hudba, ktorá začala fungovať pri miestnom hasičskom zbore v Seredi, v súčasnosti pôsobí pod názvom Dychová hudba Seredanka.

Dychová hudba Dobrovoľného hasičského zboru v Šamoríne

Dychová hudba Dobrovoľného hasičského zboru v Šamoríne vznikla v r. 1875. Každý člen sa zaviazal zároveň, že bude aj aktívnym členom dobrovoľného hasičského zboru. Prvé skúšky sa konali v miestnosti domu tkáčskeho majstra. V r. 1879 hudobná príprava dychovej hudby už natoľko pokročila, že mohla vystúpiť pred širším obecnstvom (tanečné zábavy, maškarné plesy, birmovania, cirkevné sviatky, procesie, kladenia vencov). V r. 1914, keď vypukla 1. sv. vojna, dychová hudba pochodila ulice Šamorína, aby povzbudila brancov. Po vojne v r. 1920 znova zobrali do rúk svoje hudobné nástroje a úspešne vystupovali až do vypuknutia 2. sv. vojny. Na obnovu fungovania dychovej hudby sa naskytla príležitosť až po februári v r. 1948. V r. 1950 (i v nasledujúcich rokoch) pravidelne spolupracovali s miestnou organizáciou Kultúrneho zväzu maďarských pracujúcich v Československu, s CSEMADOK-om, dychová hudba vystupovala na početných spoločenských i politických podujatiach. Fungovanie dychovej hudby v r. 1974 – 1985 bolo občasné. Nová doba

renesancie šamorínskej dychovej hudby sa začala v r. 1985. V r. 1995 získala vyznamenanie Dobrovoľnej požiarnickej ochrany SR Za mimoriadne zásluhy. V r. 2000 bola ocenená Pamätnou medailou predsedu TTSK. Vedúcim je Štefan Balogh.

Dobrovoľný hasičský zbor, Matúškovo

Zbor bol založený v r. 1875, jeho veliteľom bol Lajos Takács. V r. 1900 mal zbor 42 členov, ktorí pravidelne trénovali pre prípad požiaru a viackrát ročne čistili studne v celom chotári. Zároveň usporadúvali aj požiarnický majáles a mali vlastnú dychovku. Zbor fungoval do r. 1947, vtedajším veliteľom bol György Horvátovich. Činnosť zboru bola obnovená v 50. rokoch 20. storočia.

1876

Dobrovoľný hasičský zbor, Zlaté Klasy

Dobrovoľný hasičský zbor bol založený v r. 1876. Viedol ho miestny notár György Both. Stotina bola vybavená rovnošatami a na vtedajšie obdobie modernou technikou. V r. 1926 bola postavená aj tzv. malá hasičská zbrojnica. V r. 1950 pre potreby účinnejších protipožiarnych zásahov obec vybudovala 4 protipožiarne studne. V r. 1954 sa stal takmer legendárnym veliteľom Jozef Zsigo, ktorý tento post zastával až do svojej smrti v r. 1977. Zvláštnu pozornosť si zasluhuje hasičská dychová hudba, založená v r. 1956, ktorá dodnes vykonáva svoju činnosť. Za výraznej podpory orgánov miestnej samosprávy, brigádnickou prácou obyvateľov a 45 členov-hasičov bola v r. 1964 postavená nová požiarňa zbrojnica, ktorá bola neskôr pre potreby hasičov upravená a rozšírená. Štafetový kolík veliteľského miesta prevzal syn zomrelého, Jozef Zsigo ml., ktorý túto funkciu zastáva až do dnešného dňa. Rozšíril a omládil členskú základňu, do práce zapojil ženy a mládež. Činnosť hasičskej organizácie je veľmi bohatá a v mnohých oblastiach úspešná s výraznými výsledkami. Dôkazom toho je množstvo víťazných

pohárov, diplomov, pochvalných listov a uznání. V súčasnosti má zbor 96 členov, z toho 79 mužov a 17 žien. Riadená je 11-členným vedením. Veliteľom zboru je Róbert Farkas.

1878

Dobrovoľný hasičský zbor Čenkovce

Dobrovoľný hasičský zbor bol založený v r. 1878. Hasičský zbor mal 21 členov. Za podpory orgánov miestnej samosprávy, brigádnickou prácou obyvateľov a členov - hasičov bola v r. 1973 postavená súčasná nová hasičská zbrojnica. V súčasnosti má zbor 106 členov, z toho 81 mužov a 25 žien. Riadená je 14-členným vedením. Veliteľom zboru je Gabriel Füsi.

1879

Dobrovoľný hasičský zbor, Galanta

Dobrovoľný hasičský zbor bol založený v r. 1879 z iniciatívy okresného sudcu Eugena Michnaya. Okrem požiarnej ochrany rozvíjal aj kultúrnu činnosť a organizoval tradičné fašiangové zábavy. Všetko potrebné náradie, výstroj a výzbroj zabezpečovala obec. V apríli 2002 vzniklo v súlade so zákonom Okresné riaditeľstvo HaZZ v Galante, ktoré začleňuje Hasičskú stanicu Galanta a Hasičskú stanicu v Seredi.

Dobrovoľný hasičský zbor, Moravský Svätý Ján

Zakladateľmi hasičského zboru boli miestny notár Karol Kretter a Mikša Polák. Členmi zboru boli občania obce Svätý Ján a Sekule. V súčasnosti tiež pomáha pri kultúrnych akciách v obci.

1881

Dychová hudba Chtelníčanka, Chtelnica

Dychová hudba bola založená v r. 1881. Počas celého trvania si zachovala osobitý štýl. Chtelníčanka

nechýba na žiadnych kultúrno-spoločenských podujatiach organizovaných v obci. Zároveň dotvára scenériu slávania jednotlivých cirkevných sviatkov. V r. 1978 prevzal kapelnícke žezlo Pavol Kičina a pod jeho vedením získala dychovka novú kvalitatívnu úroveň. Dnes má Chtelníčanka 14 členov. Počas svojho pôsobenia dosiahla rad úspechov a ocenení. Pri 130. výročí od jej založenia predseda TTSK Tibor Mikuš udelil dychovej hudbe a štyrom jej členom Pamätné medaily predsedu TTSK.

1882

Dobrovoľný hasičský zbor, Drahovce

V obci Drahovce vznikol dobrovoľný hasičský zbor.

Dobrovoľný hasičský zbor, Leopoldov

V Leopoldove vznikol dobrovoľný hasičský zbor. V súčasnosti má 51 členov, medzi nimi sedem žien a osem členiek dorastu. V r. 1992 získali za dosahované výsledky medailu Za mimoriadne zásluhy.

Dobrovoľný hasičský zbor, Piešťany

V Piešťanoch vznikol dobrovoľný hasičský zbor.

1883

Dobrovoľný hasičský zbor, Biňovce

V obci Biňovce vznikol dobrovoľný hasičský zbor.

Dobrovoľný hasičský zbor, Trstín

V obci Trstín vznikol dobrovoľný hasičský zbor na čele s veliteľom Krischkerom.

1885

Dobrovoľný hasičský zbor, Pata

Zbor založil v r. 1885 notár Vojtech Matyasovský, ktorý sa zároveň stal aj veliteľom 30 hasičov. Činnosť zboru bola prerušená 1. sv. vojnou a v r. 1919 bola opäť obnovená zásluhou Jána Paldana. V r. 1935 získal zbor vlastnú zástavu vďaka darom obyvateľov Paty. V 70. rokoch 20. storočia nastal útlm a rozvoj prišiel až po reorganizácii v r. 1980, vďaka ktorej sa zbor zaradil medzi najlepšie v regióne.

Dobrovoľný hasičský zbor, Veľké Úľany

Dňa 3. septembra 1884 sa konala ustanovujúca schôdza dobrovoľného hasičského zboru, ktorá si zvolila výbor. Miestna organizácia bola prijatá do Uhorského krajinského hasičského zboru 22. apríla 1885. V polovici 20. storočia mali hasiči aj vlastný divadelný a dychový súbor. V r. 1972 postavili novú zbrojnicu a dostali aj moderné vozidlá. Zbor od r. 1995 organizuje súťaž O pohár starostu obce.

Dobrovoľný hasičský zbor, Šintava

Zbor pod názvom Hasičská jednota (Dobrovoľná hasičská organizácia) bol založený v r. 1885 po veľkom požiari v obci. Prvým veliteľom sa stal Ján Szűcs. Spočiatku zbor nemal vybavenie, každý hasič pracoval len s vlastným náradím, mali však aspoň budovu slúžiacu ako strážnica. Nová budova bola postavená v r. 1958. V súčasnosti má zbor 25 členov, ktorí sa pravidelne zúčastňujú na rôznych súťažiach.

1886

Dobrovoľný hasičský zbor, Trnava

V Trnave vznikol dobrovoľný hasičský zbor.

1887

Dobrovoľný hasičský zbor, Jelka

Založený bol v r. 1887. V minulom storočí mal k dispozícii dve hasičské striekačky. V súčasnosti disponujú modernou technikou a dostali do užívania zrekonštruovanú budovu zbrojnice.

1889

Dobrovoľný hasičský zbor, Gabčíkovo

Dobrovoľný hasičský zbor v Gabčíkove bol založený v r. 1889 z dôvodu častých výskytov požiarov. Dokument o založení podpísal dr. Dezső Németh, predseda vtedajšieho Okresného požiarneho zboru. Predsedom zboru sa stal Ignác Palotay, veliteľom mäsiar János Piroška. Počet zakladajúcich členov bol 60. Mali svoj hudobný, tanečný súbor a ochotnícky divadelný krúžok.

Požiarníci z Gabčíkova boli vždy včas na mieste, v minulosti i teraz sú zárukou bezpečnosti v regióne. Počet členov sa postupom času menil, v súčasnosti ich je 94 členov. Od r. 2000 je predsedom Juraj Csóka a veliteľom Ing. Štefan Demjén. Gabčíkovskí požiarníci vyvíjajú aj bohatú kultúrnu a osvetovú činnosť.

Dobrovoľný hasičský zbor, Senica

V Senici vznikol dobrovoľný hasičský zbor. V roku 2010 získal za vzornú reprezentáciu TTSK v hasičskom športe Pamätnú medailu predsedu TTSK.

1892

Dobrovoľný hasičský zbor, Dolné Dubové

V Dolnom Dubovom vznikol dobrovoľný hasičský zbor.

Dobrovoľný hasičský zbor, Pusté Úľany

Začal pôsobiť už v r. 1892 s 28 členmi pod veliteľom Vojtechom Gála. Činnosť zboru zabezpečovala obec na základe výberu poplatkov od obyvateľov. K dispozícii mali skladisko a dve striekačky. Pod patronátom hasičov fungovala istý čas aj miestna dychovka založená v r. 1918. Zbor v 90. rokoch 20. storočia zanikol, v súčasnosti však opäť funguje s členskou základňou 53 členov a je vybavený modernou technikou.

Zmiešaný spevácky zbor Lajosa Bárdosa, Veľký Meder

Prvý zbor vo Veľkom Mederi bol založený v r. 1892, bol mužským a slúžil ako cirkevný zbor. Dirigentom zboru bol Mór Bartal, učiteľ a kantor. Neskôr v činnosti pokračovali miestni učitelia. Niekoľko mien z dirigentov: János Tibor, László Tóth, Dezső Vizváry, János Keszegh, Pál Hencz. V r. 1963 na jeseň vedenie zmiešaného speváckeho zboru prevzal Tibor Ág. Skladateľ Štefan Németh-Šamorínsky svoju skladbu s názvom Privítanie jari odporúčal práve im. V r. 1967 – 1969 zbor pracoval

v rámci Speváckej a tanečnej skupiny Csallóköz. Po rozpustení pokračoval v MSK pri Csemadoku pod vedením dirigentov Tibora Ága a Imreho Jarábika (1975 – 1978). Pri príležitosti 90. výročia založenia zbor prijal meno skladateľa Lajosa Bárdosa, ktorý bol aj osobne prítomný. Dirigent Tibor Ág pracoval so zborom 35 rokov. V septembri 1998 vedenie zboru prevzala Yvette Orsovics. Pravidelne vystupujú v zahraničí, ale aj doma na rozličných kultúrnych podujatiach a na kresťanských oslavách. Sú stálymi účastníkmi podujatia Kodályove dni, kde už niekoľkokrát získali zlaté pásmo. Na IV. Medzinárodnom festivale adventnej a vianočnej piesne v Bratislave v r. 2009 získali zlaté pásmo. Ich repertoár je veľmi bohatý, vrátane kresťanskej a svetskej hudby, úpravy ľudových piesní, diela majstrov 20. storočia a tvorba starých majstrov. Ich cieľom je zachovať tradíciu a stále hodnotu maďarského zborového spevu. V r. 2012 boli počení Pamätnou medailou predsedu TTSK.

Dychová hudba Unínčanka, Unín

V obci Unín bola založená dychová hudba. Terajšia dychová hudba Unínčanka bola založená v r. 1970. Korene dychovej hudby Unínčanka historicky siahajú do polovice 80. rokov 19. storočia, keď vyslúžili muzikanti vtedajších C.K. vojenských hudieb založili v Uníne prvú dychovku. Dobový notový materiál prvej unínskej dychovky svedčí o tom, že muselo ísť o technicky veľmi vyspelých muzikantov, ktorí spolu vydržali až do začiatku 20. rokov minulého storočia. Umelecký ráz Unínčanky je pevne zakotvený v takmer 125-ročnej neprerušenej tradícii dychoviek v obci.

1890

Dobrovoľný hasičský zbor, Topolnica

Hasičský zbor založený dňa 18. novembra 1900 bol prvou spoločenskou organizáciou v obci, prvým predsedom sa stal Ernő Szilvásy.

Dychová hudba Lopašovanka, Dolný Lopašov

V Dolnom Lopašove vznikla dychová hudba Lopašovanka.

1892

Dobrovoľný hasičský zbor, Dolný Lopašov

V Dolnom Lopašove bol založený dobrovoľný hasičský zbor. Mal 20 členov a veliteľom bol miestny notár Bohumil Tuček.

1904

Futbalový klub DAC, Dunajská Streda

Najslávnejšie obdobie klubu boli 80. roky 20. storočia. Najväčší úspech dosiahol klub v r. 1987, keď vyhral slovenský a československý pohár. V r. 1988 odohral najväčší zápas doterajšej histórie klubu proti FC Bayernu Mníchov. Úspechy klubu: 1987 víťaz Slovenský pohár, 1987 víťaz Československý pohár, 1987 účasť Pohár víťazov pohárov UEFA, 1988 3. miesto v československej futbalovej lige, 1991 účasť Stredoeurópsky pohár.

1910

Skalické výšivkárske družstvo, Skalica

Dňa 30. marca 1910 na podnet Pavla Socháňa založili zberatelia na valnom zhromaždení v spolkovom dome v Skalici prvý slovenský spolok zaoberajúci sa zberom, výrobou a predajom ľudovomeleckých výrobkov s názvom Družstvo pre spešenie domáceho ľudového priemyslu. Už pri založení malo 261 členov, z väčšej časti slovenských roľníkov, remeselníkov, ale hlavne žien, ktoré sa takto mohli zapojiť do ekonomického a kultúrno-spoločenského života slovenského národa v etape vrcholiaceho zápasu o národnú

samostatnosť. Družstvo nadobudlo celonárodný význam. Faktorským spôsobom zbieralo a podľa návrhov umeleckých vedúcich dávalo zhotovovať ľudovým výrobcam celé pôvodné kroje, odevy v súčasnej módnej línii s aplikovanou ľudovou výšivkou alebo čipkou, bytový textil, koncertné entrée, zástavy pre rôzne korporácie a spolky, košíky, hračky a keramiku. Svetovej verejnosti predstavilo skalické družstvo prvýkrát slovenské výšivky v Londýne (Anglicko) v r. 1911 a do 1. sv. vojny ešte vo Viedni (Rakúsko) a Philadelphii (USA). V organizátorskej práci nazbieralo počas svojho trvania mnohé skúsenosti, o ktoré sa mohlo oprieť Ústredie ľudovo-umeleckej výroby, ktorého súčasťou sa družstvo v r. 1945 stalo. Definitívne zaniklo v r. 1952.

1912

Futbalový klub, Piešťany

V Piešťanoch bol založený futbalový klub.

1914

Futbalový športový klub, Sered'

V Seredi bol založený futbalový športový klub, ktorý slávi úspechy aj dnes.

1919

Divadelný súbor, Unín

V obci Unín bol založený divadelný súbor. Súbor pracuje do dnešnej doby, má 12 členov. V minulom roku uviedlo divadelnú hru v záhoráckom nárečí Unínsky grumbír, Stano Šubík pod vedením režiséra Ivana Fodora.

1920

Ochotnícke divadlo, Hlboké

V tomto roku vzniklo ochotnícke divadlo v Hlbokom, zakladateľom bol Michal Filípek a jeho žena Šarlota. V r. 1920 sa uviedli

divadelnou hrou Ferka Urbánka Kamenný chodníček. Divadelný spolok J. M. Hurbana v Hlbokom vznikol v r. 2003 ako občianske združenie. Je pokračovateľom dlhoročnej ochotníckej divadelnej činnosti v obci. Poslaním spolku je vytvárať podmienky pre neprofesionálnych divadelníkov pri vlastnej tvorbe a prezentácii divadelného umenia. Za týmto účelom realizuje predovšetkým divadelné predstavenia a chce získavať mládež a deti ako nositeľov rozvoja a uchovávateľov divadelnej tradície, miestnych zvykov a ľudového odevu. 90-ročná divadelná história v obci Hlboké je spracovaná v publikácii Ochotnícke divadlo 1920 – 2010.

1921

Ochotnícke divadlo, Chtelnica

V Chtelnici bolo založené ochotnícke divadlo, jeho činnosť bola načas prerušená, znovu oživená bola v r. 1975, zanikla v r. 1985. Obnovená divadelná tradícia - v r. 2011 Divadlo Och.

Červený kríž, Dolný Lopašov

V Dolnom Lopašove začal pôsobiť Červený kríž. V tom čase mal 92 členov. V súčasnosti je ich 86.

Dychová hudba Seredanka, Sered'

V r. 1921 bola v Seredi založená pánmi Trpíkom a Adámym súčasná dychová hudba, ktorá začala fungovať pri miestnom hasičskom zbore v Seredi. V súčasnosti pôsobí pod názvom Dychová hudba Seredanka. Od r. 1975 viedol kapelu Milan Schiffer, pod jeho vedením kapela dosiahla mnohé úspechy a šírila dobré meno Serede nielen v blízkom okolí, ale i v zahraničí. V r. 2010 prebral vedenie kapely Ing. Marcel Červenka.

Jednota Orol, Oreské

V obci Oreské bola založená Jednota Orol.

1922

Dobrovoľný hasičský zbor, Cífer

V Cíferi vznikol dobrovoľný hasičský zbor dňa 19. júla 1922.

Dobrovoľný hasičský zbor, Dolné Saliby

Budovu prvej požiarnej zbrojnice v obci postavili 19. februára 1922, hasiči mali k dispozícii aj voz na vozenie pitnej vody a hasičskú striekačku. Už v r. 1936 bola postavená nová zbrojnica so strážnicou a veľkou sieňou, ktorá v modernizovanej podobe slúži obci dodnes. Hasiči hrali aj v ochotníckom divadelnom krúžku pod vedením Rudolfa Gombosa.

Dychová hudba Suchovanka, Suchá nad Parnou

Založením dychovej hudby v Suche nad Parnou sa kultúrny život v obci, cirkevné obrady, zábavy a spoločenská činnosť dostali na vyššiu úroveň.

Dychová hudba Bučany, Bučany

V Bučanoch vznikla dychová hudba. Verejne začali vystupovať v r. 1923.

1923

FC Spartak Trnava

Popredný slovenský futbalový klub, päťnásobný majster Československa, päťnásobný držiteľ

Československého pohára a Slovenského pohára a iných významných trofejí. Klub vznikol 30. mája 1923 spojením dvoch klubov ŠK Čechie a ČsŠK, ktoré začali vystupovať pod názvom TŠS Trnava. O rok neskôr sa zlúčil s ŠK Trnava. Pod týmto názvom svoje domáce zápasy už hrával v priestoroch dnešného štadióna Antona Malatinského. Klub sa obliekal do modro-žltých farieb. Dňa 19. marca 1925 vznikol druhý silný klub ŠK Rapid Trnava, ktorý hrával svoje zápasy na Tulipáne v blízkosti železničnej stanice. Tento klub už uznával pre Trnavu klasické červeno-čierne farby. Hoci v Trnave existovalo mnoho ďalších klubov, najväčšia rivalita bola práve medzi ŠK a Rapidom. V lete 1939 sa kluby ŠK Trnava a Rapid Trnava spojili s cieľom vytvoriť kvalitnejší tím. Tak vznikol klub TŠS Trnava. V r. 1952 sa klub premenoval na Spartak Trnava. K najväčším úspechom na medzinárodnej scéne treba zaradiť víťazstvo v Stredoeurópskom pohári, účasť vo finále Stredoeurópskeho pohára, pamätné semifinále Pohára Európskych majstrov proti Ajaxu Amsterdam (Holandsko) a štvrtfinále rovnakej súťaže v r. 1973 a 1974. V r. 2009 klub získal Cenu predsedu TTSK za vzornú reprezentáciu Trnavského samosprávneho kraja vo futbale, propagáciu športu a výchovu mladých športovcov.

Telovýchovná jednota

Vinohradník, Suchá nad Parnou

Vznik futbalu v Suchej nad Parnou sa v miestnej histórii datuje do r. 1923. Futbalové súboje vtedy neboli organizované v súťažiach, ale každý zápas sa vopred dohováral.

1924

Dobrovoľný hasičský zbor, Bohdanovce

V Bohdanovciach nad Trnavou vznikol dobrovoľný hasičský zbor.

Dobrovoľný hasičský zbor, Kátlovce

Bol založený 20. apríla 1924 a prvým veliteľom bol Anton Kosmál. V r. 1938 bola ukončená výstavba prvej hasičskej zbrojnice a uskutočnila sa prvá súťaž hasičských družstiev. Za vzornú reprezentáciu TTSK v hasičskom športe získal Pamätnú medailu predsedu TTSK.

1925

Rybársky zväz, Moravský Svätý Ján

V obci Moravský Svätý Ján vznikol rybársky zväz. V súčasnosti vystupuje ako Miestna organizácia Rybárskeho zväzu Sekule – Moravský Svätý Ján. Každoročne organizuje rybárske preteky pre dospelých a pre deti.

Futbalový klub TJ Slavoj, Moravský Svätý Ján

Bol založený v r. 1925 ako Sokol Moravský Svätý Ján. Prvé ihrisko bolo na pôvodnom dobyťčom trhu. Neskôr sa postavilo nové ihrisko na Lúčkach a v r. 1959 v Zámockom parku.

Spevácky zbor Zvon, Sered'

V Seredi bol založený spevácky zbor Zvon, na čele ktorého je už 70 rokov Mgr. Viliam Karmažin, ktorý je služobne najstarším dirigentom nielen na Slovensku, ale aj v Európe.

1926

Dobrovoľný hasičský zbor, Košúty

Dobrovoľný hasičský zbor bol založený v r. 1926, napriek tomu, že požiare v obci neboli časté. K dispozícii mali len ručnú vodnú striekačku. Nová budova bola postavená v r. 1951, zbor sa však rozpadol už v r. 1970.

Dobrovoľný hasičský zbor, Suchá nad Parnou

Dobrovoľný hasičský zbor v Suchej nad Parnou založil 25. apríla 1926 vtedajší riaditeľ školy Štefan Novák. Prvým veliteľom bol zakladateľ Štefan Novák. Ručnú striekačku dostal zbor od grófa Odescalchiho. Neskôr, v r. 1933, ju nahradila dvojkoľosová motorová striekačka „fláder“, ktorú kúpila obec. Po 2. sv. vojne v r. 1950 – 1959 sa názov organizácie zmenil na Dobrovoľný požiarny zbor v Suchej nad Parnou.

1927

Dobrovoľný hasičský zbor, Gáň

Dobrovoľný hasičský zbor bol založený v r. 1927 pod velením Ernesta Radimáka. V 60. rokoch 20. storočia sa činnosť Zboru požiarnej ochrany oslabovala a až po zvolení nového výboru v r. 1972 bola postavená nová požiarna zbrojnica. Hasiči sa v súčasnosti pravidelne zúčastňujú súťaží mužstiev i kultúrnych akcií v obci.

Dobrovoľný hasičský zbor, Trstice

Zbor úradne fungoval od r. 1927. V r. 1936 sa našla zmienka o ochotníckom divadle organizovanom hasičmi. Po 2. sv. vojne zostal ako jediný zachovaný spolok v obci a jeho predsedom v tom čase bol Boldizsár Nagy.

1928

Dobrovoľný hasičský zbor, Horné Saliby

Budova požiarnej zbrojnice bola postavená pravdepodobne v r. 1928 a je zachovaná dodnes. V r. 1939 získali hasiči motorovú striekačku, ktorú im počas 2. sv. vojny zhabali Rusi.

Spolok športových rybárov, Hlohovec

V Hlohovci vznikol spolok športových rybárov.

Dychová hudba Lesanka, Trstín

V obci Trstín bola založená dychová hudba Lesanka na čele s kapelníkom Vojtechom Indrichovičom.

1930

Bradlan, Trnava

Je to jeden z najstarších speváckych zborov na Slovensku. Súbor založili 30. mája 1930 trnavskí robotníci vtedajšej Vozovky. Stanovy a názov spevokolu prijali členovia o rok neskôr. Názov spevokolu je odvodený od Bradla s mohylou generála Milana Rastislava Štefánika. Od jeho založenia sa v ňom vystriedalo niekoľko generácií spevákov, ktorí nacvičovali a vystupovali pod vedením 18 dirigentov. Bradlan zorganizoval stovky vystúpení a koncertov na domácich i zahraničných pódioch. Nacvičil niekoľko divadelných hier, pásiem poézie, účinkoval v spevohrách a v operách, napr. v Bellarose od M. Schneidra-Trnavského v Trnavskom divadle. Súbor získal mnoho ocenení a diplomov, napr. Rad práce, vence a medaily na medzinárodných súťažiach. V r. 1999 bola súboru udelená Cena mesta Trnava a v r. 2007 Cena predsedu TTSK.

1931

Zväz maďarských skautov na Slovensku, Dunajská Streda

V Dunajskej Strede v marci 1931 bol založený prvý skautský oddiel - Skautský oddiel svätého Imricha. Jeho vedúcim bol Lajos Szinhart, riaditeľ - učiteľ. Po 2. sv. vojne v r. 1948 vláda zakázala fungovanie skautských oddielov, preto na niektorých miestach zväz fungoval v ilegality. Medzi veľkým počtom vystaňovalcov boli aj vedúci skautských oddielov, v diaspóre organizovali Zahraničný zväz maďarských skautov. Dňa 11. marca 1990 pod vedením Gyulu Hodossyho sa znovu začala iniciatíva Zväzu maďarských skautov na Slovensku. Založili skautské oddiely, organizovali skautské

tábory a vydali časopis Cserkés (Prieskumník). V Dunajskej Strede dňa 16. júna 1991 pod vedením Gabrielly Ajpek bol založený Skautský oddiel svätého Juraja. Dňa 26. septembra 2006 samospráva Dunajskej Stredy poskytla zväzu budovu, kde doteraz sídli Celoštátny ústredný výbor. Budova je domovom dunajskostredských skautov a predajne skautov.

1932

Folklórna skupina, Unín

V obci Unín bola založená folklórna skupina.

1933

Dychová hudba Šintavanka, Šintava

V Šintave bola založená dychová hudba. Najprv bola súčasťou hasičského zboru. Od r. 1990 sa nazýva Dychová hudba Šintavanka.

1942

Fotoklub Retina, Senica

Tradícia Retiny siaha do r. 1942, kedy 14. decembra založili senickí fotoamatéri Fotokupinu pri Klube slovenských turistov a lyžiarov. Jej predsedom sa stal spisovateľ dr. Ivan Horváth, podpredsedom Eugen Žunko a tajomníkom Ján Náhlík. Členmi boli napr. aj Ján Mudroch a Ladislav Novomeský. Fotokupina už v dňoch 16. – 18. apríla 1943 uskutočnila prvú výstavu fotografií v Senici, druhá výstava nasledovala v r. 1944 a tretia v r. 1948.

Po odchode dr. Ivana Horvátha sa stal vedúcim Ján Náhlík, ktorého tvorivá a organizačná aktivita po viac než štyridsať rokov významným spôsobom ovplyvňuje fotografickú tvorbu v senickom okrese. Pôvodná Fotokupina pri KSTL od r. 1953 pôsobí pri Závodnom klube ROH Slovenský hodváb Senica, v r. 1968 sa pretvára na Tvorivú skupinu Retina a od r. 1980 nesie súčasné meno Fotoklub Retina. Senickí fotografi veľmi významne prispeli k formovaniu nových názorov vo fotografickej tvorbe. Senická fotografická tvorba sa dočkala ocenenia i v zahraničí a Medzinárodná federácia umeleckej fotografie udelila dvom členom J. Náhlíkovi a D. Šullovi tituly AFIAP. Členovia Fotoklubu získali množstvo cien, čestných uznaní a diplomov zo súťaží ZSF, krajských a celoslovenských kôl AMFO a Diafoto, súťaží JAMFO, FOPO a ďalších. Diela členov boli vystavované na mnohých výstavách v zahraničí a publikované v našich i zahraničných fotografických periodikách. Zväz slovenských fotografov udelil niekoľkým členom zlaté odznaky ZSF a tituly Autor ZSF a Majster ZSF. V r. 1987 mu MK SSR udelilo Čestný titul Zaslúžilý kolektív ZUČ MK SSR.

1945

Ali jazz band, Sered'

V Seredi bola založená jazzová kapela Ali jazz band. Zakladateľom bol p. Rendek a členom Jaroslav Červenka, na počesť ktorého sa každý rok koná memoriál. Kapela funguje pod názvom Seredský dixieland band.

1946

Dobrovoľný hasičský zbor, Kajal

V tomto roku bola obnovená činnosť dobrovoľného hasičského zboru v obci Kajal a pokračuje až do súčasnosti. Na konci 19. storočia nebol ešte založený hasičský zbor, obec však zamestnávala strážnikov na zabezpečenie požiarnej ochrany. V r. 1934 obec odkúpila budovu skladu, kde zriadila

požiarnu zbrojnicu. Na čele zboru stál v tom čase Daniel Czemes, ktorý velil 35 hasičom.

Miestny odbor Matice slovenskej, Sered'

Vo februári 1946 v Seredi vznikol miestny odbor Matice slovenskej. Pričinil sa o to učiteľ Rudolf Hostín. Predsedom bol lekár Viliam Kratochvíla, tajomníkom bol Július Tholt.

Horolezecký oddiel, Trnava

V Trnave bol založený horolezecký oddiel.

1948

Športový klub, Topoľnica

V obci Topoľnica bol založený športový klub.

1949

Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku CSEMADOK

Kultúrna organizácia Maďarov žijúcich v Československu vznikla 5. mája 1949 v Bratislave pod názvom Kultúrny zväz maďarských pracujúcich v Československu (Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kultúregyesülete). Zaužívalo sa jej skrátené pomenovanie CSEMADOK, čo je akronym vytvorený zo začiatkových písmen maďarského názvu. CSEMADOK je spoločenská a kultúrna asociácia maďarskej národnostnej menšiny žijúcej na Slovensku. Od r. 1950 sa zaoberá organizovaním kultúrnych podujatí a podporovaním maďarských účinkujúcich skupín, ako napr. tradičné celoslovenské festivaly v Želiezovciach a Gombaseku, celoštátnu súťažnú prehliadku v tvorbe detských divadelných a bábkarských súborov a sólistov v maďarskom jazyku Podunajská jar, celoštátnu súťaž maďarskej ľudovej hudby a ľudového spevu Purpurovočervená pekná ruža, Celoštátnu súťaž amatérskych divadiel v maďarskom jazyku súťaž Béniho Egressyho, medzinárodnú súťaž

huslistov súťaž Zoltána Kodály, celoštátny festival citarových súborov ai. Od r. 1956 do r. 1995 vydával týždenník Hét (Týždeň). CSEMADOK má svoje pobočky na celom Slovensku: Bratislava, Dunajská Streda, Galanta, Komárno, Košice, Kráľovský Chlmec, Levice, Lučenec - Novohradský oblasťný výbor, Moldava nad Bodvou, Nitra, Rimavská Sobota, Rožňava, Štúrovo, Tornaľa, Veľké Kapušany, Vinica.

Polovnícky zväz, Moravský Svätý Ján

V obci Moravský Svätý Ján vznikol polovnícky zväz.

Slovenský rybársky zväz, Dunajská Streda

Slovenský rybársky zväz v Dunajskej Strede vznikol v r. 1949. Organizácia patrí medzi najväčšie na Slovensku. Organizácia obhospodaruje 38 uzavretých vodných plôch s celkovou rozlohou 200 hektárov, stovky kilometrov melioračných kanálov a časť Malého Dunaja. Slovenský rybársky zväz je združenie občanov v súlade so zákonom č. 83/90 Z.z. o združovaní občanov. Zväz združuje občanov, ktorých spája spoločný záujem v rozvoji a uplatňovaní rekreačného, športového rybárstva, využívaní rybárskeho práva v súlade so zákonom o rybárstve, v oblasti ochrany prírody a životného prostredia na úseku rybárstva, starostlivosti o ekológiu vôd a okolitej prírody, zachovanie genofondu rýb ako i výživy obyvateľstva. Stav členskej základne sa každoročne zvyšuje a momentálne sa pohybuje okolo čísla 2300. Takmer štvrtinu z tohto počtu tvoria deti a mládež.

CSEMADOK, Veľké Úľany

Vo Veľkých Úľanoch bola založená miestna organizácia CSEMADOK-u.

1950

CSEMADOK, Galanta

Základná organizácia CSEMADOK-u v Galante bola založená v r. 1950. Prvoradým zameraním organizácie je zachovanie maďarskej kultúry. Organizuje kultúrne, osvetové a spoločenské podujatia, medzinárodné, celoslovenské, oblastné kultúrne podujatia, ochotnícke vzdelávacie a umelecké prehliadky, súťaže, rozširuje a zveľaďuje svoje kontakty s domácimi a zahraničnými kultúrnymi organizáciami a inštitúciami, zapája sa do kultúrnej výchovy detí a mládeže. V roku 1956 vznikol pri Miestnej organizácii CSEMADOK-u v Galante Spevokol Zoltána Kodálya (Kodály Zoltán Daloskör), ktorý dodnes úspešne vystupuje na domácich i zahraničných pódioch. Každé tri roky organizuje celoslovenský festival maďarských speváckych zborov a spevokolov pod názvom Kodályove dni (Kodály Napok). Prvý ročník Kodályových dní sa konal v r. 1969. Základné a miestne organizácie CSEMADOK-u pôsobia v takmer všetkých obciach okresu Galanta.

CSEMADOK, Topoľnica

V obci Topoľnica bola založená miestna organizácia CSEMADOK-u.

1951

Futbalová telovýchovná jednota, Oreské

V obci Oreské bola založená futbalová telovýchovná jednota.

1952

Poľovná spoločnosť Kochanova, Madunice

V Maduniciach vznikla poľovná spoločnosť Kochanova.

1954

Folklórny súbor Csallóközi

V Podunajských Biskupiciach vznikol FS Csallóközi. Neskôr pôsobil v Šamoríne a potom v Dunajskej Strede.

Folklórny súbor Skaličan, Skalica

Súbor vznikol v r. 1954 a odvtedy nepretržite pôsobí vo folklórnom hnutí až po súčasnosť. Je významným reprezentantom Záhoria a zameriava sa na spracovávanie ľudových tradícií regiónu. FS Skaličan tvorí 45 členov tanečnej zložky, ľudovej hudby, spevákov a dievčenskej speváckej skupiny. Od začiatkov ho sprevádza cimbalová hudba. V 60. a 70. rokoch 20. storočia súbor začal spolupracovať s profesionálnymi choreografmi a pedagógmi tanca (C. Zálesák, S. Dúžek, A. Kyjevský, J. Klimo), no začali v ňom pôsobiť aj domáci choreografi (A. Dinka, A. Chaloupková). Zriaďovateľom súboru bol prvých 30 rokov ZV ROH Nemocnice s poliklinikou v Skalici, potom ďalším a od r. 1990 jediným zriaďovateľom sa stalo Mestské kultúrne centrum. Od r. 1998 je súbor občianskym združením. Súbor absolvoval množstvo vystúpení na Slovensku – na folklórnych festivaloch, slávnostiach a prehliadkach (Východná, Krakovany, Myjava, Tvrdonice a.i.) i na iných podujatiach (Kamenný mlyn, Veľká Javorina, Jankov vršok, Nitra). Významnou súčasťou činnosti sú vystúpenia v Skalici, od r. 1991 býva vystúpenie Skaličana vrcholom kultúrneho programu Skalických dní. Početné vystúpenia absolvoval v zahraničí (Maďarsko, Anglicko, Švajčiarsko, Francúzsko, Belgicko, Bulharsko, Poľsko, Nemecko, Rakúsko, Cyprus, Taliansko,

Rumunsko, Rakúsko, Česko). Súbor získal celý rad ocenení, diplomov, čestných uznaní zo súťaží folklórnych súborov a hudieb i jednotlivcov. V r. 1999 a r. 2004 generálny riaditeľ NOC udelil súboru Medailu D. G. Licharda. V r. 2004 pri príležitosti 50. výročia FS Skaličan bola vydaná publikácia CD Skaličan.

1955

DISK - Divadelný súbor Kopánka, Trnava

Súbor svoju činnosť začal v novembri 1955. Repertoár tvorili klasické inscenácie divadelných hier slovenských a svetových dramatikov. Zmena nastala v r. 1987, keď do súboru prišiel nový umelecký vedúci a režisér Blaho Uhlár. Jeho príchodom súbor začal realizovať autorské divadlo. Súbor počas svojej činnosti uviedol 61 premiér a viac ako 1100 repríz, zúčastnil sa na festivaloch doma i v zahraničí. Z vrcholnej celoštátnej prehliadky Scénická žatva v Martine si 3-krát odniesol Cenu za tvorivý čin roka (1988, 2006, 2008). V r. 1998 dostal súbor za dlhoročnú úspešnú reprezentáciu mesta v oblasti amatérského divadla Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

Verejný požiarny útvar, Dunajská Streda

Verejný požiarny útvar v Dunajskej Strede vznikol v r. 1955. Počet členov Verejného požiarného zboru sa rozrástol z pôvodných 3 na 18 členov. V Bratislave absolvovali odbornú prípravu. V r. 1956 sa nadviazala spolupráca s mestským Hasičským zborom v Győri (Maďarsko). V r. 1957 znížili stav jednotky na 9 členov. Niektorí členovia prešli do inšpekčnej činnosti. V tomto roku na Malodvorníckej ceste dali do užívania budovu požiarnej zbrojnice so šiestimi garážami. Súčasťou zbrojnice bol aj dvojpodlažný podpivničený administratívny objekt. Objekt starej zbrojnice sa dal k dispozícii dobrovoľnému hasičskému zboru. V r. 1958 sa začal proces vyzbrojovania obecných jednotiek. Kupovali sa rovnaké uniformy a malé

motorové striekačky. Začala sa odborná príprava funkcionárov dobrovoľnej požiarnej ochrany. Členovia útvaru sa zúčastňujú súťaže v hasičskom športe.

1956

Dychová kapela, Zlaté Klasy

Tradícia dychovej kapely v Zlatých Klasoch začala v r. 1956. Kapelu založil Ľudovít Leffler, riaditeľ základnej školy a zároveň člen dobrovoľného hasičského zboru v Zlatých Klasoch (vtedy Rastice) a verne ju viedol až do svojej smrti v decembri 2011. Najväčší rozkvet zažila dychovka v 70. rokoch 20. storočia. Kapelníkovi sa podarilo získať nových členov z radov žiakov slovenskej i maďarskej základnej školy a vznikla 27-členná žiacka kapela. Hudobné nástroje a oblečenie poskytol Okresný národný výbor Dunajská Streda. Počas existencie mala kapela aj sto členov. Dlhé roky vystupovala na rôznych spoločenských a občianskych podujatiach. V súčasnosti má dychovka 13 stálych členov. Vedúcim kapely je Zoltán Gyökeres, dlhoročný člen, ktorý pokračuje v zachovaní dobrých tradícií dychovej kapely v Zlatých Klasoch.

Záhradkárska organizácia, Moravský Svätý Ján

V obci Moravský Svätý Ján vznikla organizácia záhradkárov.

Spevokol Zoltána Kodálya – Kodály Zoltán Daloskör, Galanta

Tento zmiešaný súbor bol založený v r. 1956. Od r. 1962 šesť rokov nepôsobil. Obnovenie jeho činnosti sa viaže k zrodu Kodályových dní, ústredného fóra maďarských speváckych zborov na Slovensku. Prvý zbormajster, Tibor Ág pracoval so spevokolom do r. 1979. Tri roky ho potom viedla Zuzana Chemezová, od r. 1982 je dirigentkou zboru Mónika Józsa. V ich súčasnom repertoári sa objavuje každé štýlové obdobie, hlavne však súčasná zborová tvorba. Spevokol predniesol kompozície v jedenástich jazykoch (v latinskom, maďarskom, slovenskom, českom, poľskom, nemeckom, anglickom, francúzskom, talianskom, španielskom a hebrejskom). Okrem nespočetných domácich vystúpení zbor počas svojho pôsobenia úspešne reprezentoval svoje mesto a kraj aj na zahraničných kultúrnych podujatiach a festivaloch. Spevokol od januára 2004 pôsobí ako občianske združenie, ktorého cieľom je tlmočiť svetské a sakrálné zborové skladby na vysokej umeleckej úrovni.

1957

Hokejový klub, Trnava

V Trnave sa začal hrať hokej. Hokejový klub bol viackrát premenovaný (Dukla, Spartak, Fortuna, KLŠ, KK HO). V súčasnosti HK Trnava.

Slovenský rybársky zväz MsO, Trnava

Rybárstvo blížiac sa dnešnému chápaniu sa začalo organizovať v období po 1. sv. vojne v r. 1924. Vtedy nebolo v Trnave viac než 10 rybárov, ktorí mali povolenia na lov rýb. Títo lovili poväčšine na Váhu pri Seredi v obciach Siladice a Zelenice. Počas 2. sv. vojny rybolov ustal a vyskytoval sa len ojediniele. V r. 1945 bolo v Trnave organizovaných niekoľko rybárov, ktorí však boli evidovaní v okolitých rybárskych spolkoch v Hlohovci a v Seredi. Začiatkom 50. rokov 20. storočia bola založená Záujmová rybárska skupina pri MNV

v Trnave, ktorá začala budovať terajšie rybníky pri Kamennom mlyne. Činnosť spolku však nemala dlhú trvácnosť. Skupina bola zrušená a rybníky prevzalo štátne rybárstvo. Zostávajúci rybári prešli do Ľudového rybárskeho spolku v Seredi, kde sa neskôr utvára pobočka rybárov z Trnavy, ktorí začínajú organizovať založenie samostatnej organizácie. Dňa 19. októbra 1957 sa konala zakladajúca členská schôdza členov Slovenského rybárskeho zväzu - miestnej organizácie v Trnave. Zakladajúci výbor mal 15 členov a na jeho čele stáli predseda Peter Kováč a tajomník František Lukačovič.

1958

Budova požiarnej zbrojnice, Hoste

V tomto roku bola postavená nová budova požiarnej zbrojnice v obci Hoste. Dobrovoľný hasičský zbor bol založený koncom 19. storočia. Prvú hasičskú striekačku zakúpil v r. 1890 gróf Esterházy, neskôr dokupovali modernejšiu techniku. Pravidelne kontrolovali dodržiavanie požiarnych predpisov v domácnostiach. Prápor zboru dali vyhotoviť manželia Kollárovci.

1960

1960 Csemadok Dunajská Streda

Po založení Csemadoku v r. 1949 v Bratislave postupne vznikali na území súčasného dunajskostredského okresu základné organizácie Csemadoku. Šamorínsky, veľkomederský a dunajskostredský okres sa zlúčili v r. 1960 a vtedy začal pracovať Oblastný výbor Csemadoku. V súčasnosti má 38 základných organizácií. Počet členov je 7200. Organizujú celoslovenské podujatia ako Podunajská jar, Purpurová ruža a regionálne akcie ako Kultúrne slávnosti Csemadoku, Tanečný dvor atď. Od r. 1960 základné organizácie usporadúvajú Okresné dni Csemadoku. V okrese Dunajská Streda sa tento rok konal 51. ročník podujatia Gabčíkovský kultúrny a družstevný deň (Bősi Kulturális és Szövetkezeti Nap).

1961

Slovenský zväz záhradkárov, Topoľnica

V obci Topoľnica bol založený Slovenský zväz záhradkárov.

1962

ZO Slovenského zväzu záhradkárov, Chtelnica

V Chtelnici vznikla ZO Slovenského zväzu záhradkárov.

1965

Slávnosti spevu, hudby a tanca, Červeník

Od r. 1965 sa v obci Červeník koná hudobný festival Slávnosti spevu, hudby a tanca.

1968

TJ Poľnohospodár, Šalgočka

V obci Šalgočka sa založila TJ Poľnohospodár Šalgočka.

1969

Miestny odbor Matice slovenskej, Galanta

Matica slovenská bola a je bezprostredne spätá s národným životom Slovákov. Miestny odbor MS v Galante bol založený 8. apríla 1968, ale svoju činnosť musel pozastaviť v období normalizácie na viac ako dvadsať rokov. Obnovujúca schôdza Miestneho odboru MS v Galante bola 11. januára 1990. Odvtedy sa aktívne zapája do kultúrno-spoločenského života. Významná bola spolupráca MO MS a DMS Galanta s MO MS a DMS v Liptovskom Mikuláši, ktorá na báze výmeny kultúrnych hodnôt pozdvihla duchovnú úroveň občanov

partnerských miest. Dnes táto aktivita pokračuje pod výmenou Trenčín - Trnava. Členovia MO MS sa pravidelne zúčastňovali aktivít z Memoranda Slovákov z južného Slovenska. Miestny odbor MS v Galante aktívne spolupracuje s Domom Matice slovenskej.

Plavecký oddiel STU, Trnava

Oddiel má bohatú a úspešnú históriu. Vznikol dňa 1. októbra 1968 pod názvom Vysoké školy Trnava. V r. 1986 sa premenoval na STU Trnava. Členmi plaveckého oddielu boli účastníci olympijských hier, majstrovstiev sveta, majstrovstiev Európy, svetovej Univerziády, niekoľkonásobní československí a slovenskí rekordéri, niekoľkonásobní majstri Československa a Slovenska.

Folklorná skupina Bročané, Brodské

Folklorná skupina pracuje od r. 1969 pri Obecnom úrade a Dome kultúry v Brodskom. Vedie ju Marcela Antálková. Do svojich vystúpení zaraďuje ľudové piesne, tance a zvyky z Brodského. Zúčastnila sa s nimi viacerých folklórnych slávností a festivalov záhorskeho, myjavského i moravského regiónu, sólisti - tanečníci sa pripravovali na celoštátnu úroveň – v súťaži Šaffova ostroha. V rámci skupiny pôsobí Spevácka skupina Bročané-spevácke duo Mária a Magdaléna Marčíšiovské.

Folklorná skupina Gbelan, Gbely

Folklorná skupina Gbelan pracuje pri Mestskom kultúrnom zariadení v Gbeloch od r. 1969. V súčasnosti skupinu vedú organizačný vedúci Slavomír Brutovský, umelecká vedúca a choreografka Mgr. Andrea Hrnčíriková, ktorá spolu s Jánom Kohútom tvorí i pásma. Hudbu vedie Jozef Štvrtecký. Skupina vystupuje na rôznych tradičných podujatiach, akými sú Gbelská paráda, hody, súťažných prehliadkach, na folklórnych slávnostiach na Kamennom mlyne, Tvrdoniciach, Záhoráckom bále v Bratislave a inde. Dnes má skupina naštudované programové pásma: Rok

na dedine, Regrúti, U muziky pri vínečku, Jar a leto v piesňach a tancoch, Dožinky, Vinobranie, Stavjaní mája, Na hody ve Gbelech, Gbelská svatba. V rámci skupiny pôsobí sólistka speváčka Anna Michelová.

Miešaný spevácky zbor Cantica nova, Trnava

Zbor bol založený v r. 1969 z iniciatívy Jána Schultza, pedagóga na trnavskom gymnáziu. Nadviazal na hudobné tradície trnavského gymnázia, ktoré siahajú ďaleko do minulosti. Cantica nova, v preklade znamená nová pieseň, je symbolom neustálej výmeny mladých ľudí vzhľadom na štvorročné štúdium na gymnáziu. V r. 1980 odchádza Ján Schultz zo súboru. V zbere sa až do r. 1983 vystriedalo niekoľko dirigentov. V r. 1983 sa umeleckým vedúcim a dirigentom stal Gabriel Kalapoš, ktorý tu pôsobí dodnes. So súborom naštudoval široký repertoár od skladieb z obdobia klasicizmu, baroka až po hudbu 20. storočia, úpravy slovenských ľudových piesní, či černošské spirituály. V súčasnosti patrí súbor ku špičke mládežníckeho zborového spevu. Úspešne sa zúčastňuje na celoslovenských i zahraničných súťažiach. Za svoju činnosť bol viackrát ocenený mestom Trnava, Trnavským samosprávnym krajom a Národným osvetovým centrom v Bratislave.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, Suchá nad Parnou

Organizácia v obci Suchá nad Parnou bola založená v r. 1969/1970. Počet členov do r. 2007 bol 26. Každoročnou spomienkou na osloboditeľov obce býva kladenie kytice k pomníku padlých vojakov v 2. sv. vojne.

1970

Včelársky zväz, Topolnica

Ján Anda založil v obci Topolnica včelársky zväz.

Detský divadelný súbor Fókusz, Dunajská Streda

Bol založený pri Regionálnom osvetovom stredu. V r. 1979 prešlo zásadnými zmenami, ktoré vyvrcholili vznikom súčasného Detského amatérskeho divadla Fókusz. Pravidelne sa zúčastňuje vystúpení a prehliadok doma i v zahraničí.

Zmiešaný zbor Malý Dunaj, Jahodná

Zbor vystupuje na rozličných koncertoch a stretnutiach nielen doma, ale aj v zahraničí. Vo svojom repertoári má piesne duchovné i svetské v rôznych jazykoch. Ich vystúpenia sú na neobvykle vysokej úrovni, a tak nesmierne obohacujú každé podujatie, ktorého sa zúčastnia. Udržujú priateľské vzťahy so zbormi z Gabčíkova, Veľkého Mederu, Šamorína, z Maďarska so zbormi z Lébény, Gyarmat, Ajka – Padragkút, Szentgotthárd, zo Slovinska so zborom z Völgyfalu. V r. 2002 dosiahli svoj najväčší úspech, keď v Galante na Kodályových dňoch získali Zlaté pásmo. Dirigentkou zboru je Denisza Varga, pedagogička Základnej školy v Jahodnej. V r. 2010 prevzali Pamätnú medailu predsedu Trnavského samosprávneho kraja.

Ženská spevácka skupina Sekulanky, Sekule

Ženská spevácka skupina Sekulanky pracuje pri Obecnom úrade Sekule od r. 1970. V repertoári má piesne zo Sekúl i okolia. Vydala dva CD nosiče. So

skupinou spolupracuje a na akordeón sprevádza Mgr. Jozef Tebery. V rámci skupiny pôsobí sólistka speváčka Lýdia Škublová.

1971

Zmiešaný spevácky zbor Modrý Dunaj – Kék Duna, Gabčíkovo

Zbor založili v r. 1971 pri Základnej organizácii CSEMADOK v Gabčíkove na podnet vtedajšieho predsedu Zoltána Szatmáriho. 35-členný zmiešaný zbor pracoval pod vedením pedagogičky miestnej školy Prisky Szénásiovej-Horváthovej, Márii Horváthovej a Ferenca Miklósa. Na začiatku spievali maďarské a slovenské ľudové piesne, vojenské piesne, neskoršie viacsólové piesne. Za pár rokov sa zbor rozrástol na 50 členov. Zmiešaný zbor neskoršie pracoval pod vedením Tibora Ága, Csabu Szabóa (z Győru), Orsolyi Simon. Pravidelne účinkujú na spoločenských a cirkevných podujatiach doma a v okolitých dedinách. Udržujú dobré vzťahy s ostatnými zbormi v okrese Dunajská Streda, ale aj so zbormi z Lébény a Gyarmat (Maďarsko). Zbor pracuje pod vedením Margaréty Hozákovej.

1972

Spevácky zbor Híd – Most, Šamorín

Spevácky zbor Híd - Most založili v r. 1972 pri Miestnom výbore CSEMADOK-u s podporou Mestského kultúrneho strediska v Šamoríne. Zbor slúži a ochraňuje národnostnú kultúru a hudobnú tradíciu. Názov „Most“, symbolizuje spolužitie národov a priateľstvo ľudí, ktorí milujú spev a hudbu. Od jeho založenia až do r. 2000 bol dirigentom

zboru László Pokstaller a od r. 2000 zbor pracuje pod vedením RNDr. Anny Hecht. Dvakrát získali uznanie Zlaté pásmo v Galante na Kodályových dňoch, naposledy v r. 2005, niekoľkokrát Strieborné a Bronzové pásmo. V čase adventu a Vianoc pravidelne koncertujú v kostoloch Šamorína a v okolí.

Suchovský spevácky zbor, Suchá nad Parnou

Zbor vznikol v r. 1972 ako Spevácky zbor suchovských žien. Zakladateľom a dirigentom bol Zefírín Hečko. Zbor vystupoval v rôznych krajinách Európy (Nemecko, Rakúsko, Taliansko, Francúzsko a v Českej republike). Zúčastňoval sa rôznych podujatí a súťaží. V r. 1998 sa k ženskému zboru pridalo 10 mužov. Ženský zbor sa orientoval na piesne umelé, sakrálné, ale tiež na ľudové piesne v úpravách hudobných skladateľov. Miešaný zbor sa orientuje prevažne na duchovnú hudbu a skladby hudobných skladateľov.

Citarový súbor, Vydrany

Zakladateľom Citarového súboru vo Vydranoch je Ľudovít Patócs. Založilo ho v r. 1972 šesť žien a vedúci. V r. 1980 vystúpili v Prahe na Spartakiáde. Vystupovali aj v Budapešti a v Tiszakécsce (Maďarsko), kde sa v r. 1980 stali členmi spolku Priatelia citary. Zúčastnili sa na ľudovom festivale v Skalici, na Myjave a na Medzinárodnej výstave cestovného ruchu v Žiline v r. 2000. Od r. 1995 skupinu tvoria 3 generácie rodiny Patócsovcov: Ľudovít Patócs, jeho syn Attila a 2 vnukovia. Podieľajú sa na kultúrnom živote dediny Vydrany a celého regiónu.

V r. 1995 na súťaži Purpurovočervená pekná ruža získali Mimoriadnu cenu podpredsedu vlády Pála Csákyho. Od r. 2006 súbor vedie Attila Patócs. V r. 2006 Ľudovít Patócs bol ocenený Pamätnou medailou predsedu TTSK. V repertoári majú spevy maďarské aj slovenské.

1973

Astronomický kabinet, Galanta

Okresný astronomický kabinet v Galante vznikol 1. marca 1973. Jeho prvým vedúcim bol Ivan Molnár (1973 – 1974). Od 1. januára 1975 bol na pozíciu vedúceho okresného astronomického kabinetu menovaný Mgr. Ivan Molnár, prom. fyzik, ktorý ho viedol až do r. 2011. Kabinet pôsobí od začiatku svojho vzniku pod osvetovým strediskom, v súčasnosti pod Galantským osvetovým strediskom. Zapája sa do rôznych celoslovenských súťaží, ako je výtvarná súťaž Vesmír očami detí či vedomostná súťaž Čo vieš o hviezdach. Cieľom činnosti astrokabinetu je poskytnúť všetkým záujemcom o astronómiu – jednotlivcom, rodinám, školám i rôznym záujmovým skupinám – priestor na pravidelné astronomické pozorovania, ako aj na rozširovanie teoretických znalostí z tejto oblasti.

Citarový folklórny súbor Sarló, Topolníky

Citarový folklórny súbor Sarló v Topolníkoch založili šiesti miestni hudobníci v r. 1973 (Július Kovács – vedúci, Jozef Angyal, Štefan Kulcsár, Ján Kovács, Ľudovít Nagy, Jozef Csölle). Odvtedy hrá súbor dôležitú úlohu v kultúrnom živote obce. Vystupujú na obecných a okresných kultúrnych podujatiach. Na rôznych súťažiach, doma aj v zahraničí už viackrát získali Zlaté pásmo. V súčasnosti súbor má 9 členov. Umeleckým vedúcim súboru je László Balogh.

Folklórna skupina, Šulekovo

V Šulekove vznikla Folklórna skupina Šulekovo pod vedením Mgr. Olgy Mičkovéj. Zriaďovateľom je Mestské kultúrne centrum Hlohovec. Folklórna skupina počas svojej existencie zožala mnohé úspechy na celoslovenských súťažiach a festivaloch. V r. 2008 skupina prevzala Pamätný list predsedu TTSK.

1974

Folklórna skupina Kuklovjané, Kuklov

V r. 1974 vznikla Folklórna skupina pri Obecnom úrade v Kuklove. Počas svojej existencie našťudovala viacero zvykoslavných pásiem z prameňov obce: Na Štefana s koláčem, Fašiangy, Hody, Asentýrka, U muziky, Mikuláš, Stavanie mája. Prezentovala ľudové umenie aj za hranicami našej vlasti (Švajčiarsko, Česko, Rakúsko, Poľsko). Zastupovala Záhorie na folklórnom festivale vo Východnej. Folklórnu skupinu vedie Václava Malcovičová, vedúcim hudobnej zložky je Tomáš Malcovič. V rámci skupiny

pôsobí ženská spevácka skupina, mužská spevácka skupina, spevácke duo Václava a Tomáš Malcovičovi.

1975

Podunajská jar - Duna Menti Tavas, Dunajská Streda

Celoštátna súťažná prehliadka v tvorbe detských divadelných a bábkarských súborov a sólistov v maďarskom jazyku.

Detský folklórny súbor, Šulekovo

V Šulekove vznikol Detský folklórny súbor Šulekovo.

1976

Podunajská jar, Dunajská Streda

Dňa 20. mája bol zahájený celoštátny festival maďarských detských bábkarských a divadelných súborov Podunajská jar. Festival v minulosti organizovalo Okresné osvetové stredisko, dnes Osvetový inštitút CSEMADOK-u.

1977

Dychová hudba Májovanka, Petrova Ves

V Petrovej Vsi vznikla dychová hudba Májovanka.

Dychová hudba Mierovanka, Šulekovo

V Šulekove vznikla dychová hudba Mierovanka.

Dychová hudba, Trhová Hradská

Bola založená v r. 1977, ale aj medzi dvoma svetovými vojnami už existovala v obci dychová hudba. Dirigentom skupiny bol Ľudovít Löffler, hudobný učiteľ a Jozef Ágh, bývalý člen Baníckej dychovej hudby v Handlovej. Hudobné nástroje zabezpečilo miestne JRD. Na prvom vystúpení bola

dychová hudba 16-členná. Potom nasledovalo množstvo vystúpení. Dychová hudba je aj kapelou Dunajskostredskej okresnej organizácie dobrovoľného hasičského zboru. V súčasnej dobe má osem členov. Vedúcim je László Sipos.

Klub chovateľov vodnej hydiny na Slovensku, Suchá nad Parnou

V r. 1977 vznikol Klub chovateľov vodnej hydiny so sídlom v Suche nad Parnou. Prevzal na seba úlohu zušľachtovať a rozširovať chovy slovenskej bielej husi.

Ženská spevácka skupina, Košúty

V Košútoch bola založená ženská spevácka skupina. Činnosť bola obnovená Etelou Modrovičovou v r. 1999 a pridali sa aj muži. Skupina pracuje pri MO CSEMADOKU-u, má názov Gyöngykaláris.

1978

Detský folklórny súbor Csali, Šamorín

Detský folklórny súbor Csali vyvíja svoju pravidelnú činnosť od r. 1978. Účinkujú v ňom žiaci

z materskej a základnej školy. O úspešnej činnosti súboru svedčia doteraz dosiahnuté výsledky - víťazstvá prvé miesta na okresnej súťaži detských folklórnych skupín. Na Detskom folklórnom festivale v Prešove v r. 1991 súbor získal Cenu za choreografiu a vyspelý tanečný prejav. Viackrát úspešne vystupovali v zahraničí na medzinárodných detských festivaloch, vo Francúzsku, v Juhoslávii, v Maďarsku a v Rumunsku. V r. 2008 prevzali Pamätnú medailu predsedu TTSK. Umeleckou vedúcou súboru je pedagogička Františka Valacsayová.

Dedinská folklórna skupina Špačinčanka, Špačince

Vznik folklórnej skupiny Špačinčanka.

1979

Turistický oddiel, Dolný Lopašov

V Dolnom Lopašove vznikol turistický oddiel. Dnes má 35 členov. Pod turistický oddiel patrí aj skupina cykloturistických nadšencov.

Karate klub Slováport, Trnava

Klub založili 22. júna 1979 nadšenci okolo majstra športu Ing. Tibora Mikuša v TJ Slováport. Už v dobe vzniku mala skupina karatistov 80 členov. V decembri 1979 usporiadali Majstrovstvá ČSSR v karate jednotlivcov, na ktorých získal Ing. Tibor Mikuš svoj prvý titul Majstra ČSSR. Pod jeho vedením sa družstvo prebojovalo v r. 1983 do slovenskej národnej ligy v karate. V r. 1986 postúpilo do celoštátnej ligy karate. O rok neskôr si družstvo vybojovalo titul majstra ČSSR. Oddiel prešiel viacerými organizačnými zmenami. Od r. 1990

oddiel pôsobí pod vedením Ing. T. Mikuša s názvom Karate klub Slováport Trnava a žne úspechy na domácich i medzinárodných turnajoch v karate. V r. 2009 klub dostal Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

1980

Folklórne duo Dorotkovci, Špačince

Vzniklo Folklórne duo Dorotkovci v Špačinciach.

1981

Detský folklórny súbor Rozmarínček, Majcichov

Vznikol z podnetu manželov Hanzlovcov. Súbor získal viaceré ocenenia, svojou tvorbou sa snaží zachovať miznúce ľudové tradície a hlavne detí ľudovú hru. Držiteľ Pamätnej medaily predsedu TTSK.

Dychová hudba Veľkouľančanka, Veľké Úľany

Vo Veľkých Úľanoch bola založená dychová hudba Veľkouľančanka.

Spevácky zbor Radosť, Unín

V obci Unín bol založený spevácky zbor Radosť.

1983

Folklórna spevácka skupina Krojovanka, Zemianske Sady

V Zemianskych Sadoch vznikla Folklórna spevácka skupina Krojovanka. Zakladateľkou bola p. Majerníková.

1984

Folklórny súbor Trnafačan, Trnava

Založený bol v r. 1984 ako Folklórny súbor Dudváh Trnava. Od r. 2002 nesie názov FS Trnafačan. Členmi súboru sú milovníci ľudového umenia rozličného veku, vzdelania i povolania. Tanečnú i spevácku zložku sprevádza cimbalová muzika. Súbor sa úspešne prezentuje na domácich i zahraničných festivaloch, na súťažiach tancov a tvorivých choreografií. Svojou činnosťou sa zameriava na kultúrne dedičstvo trnavského regiónu. Do jeho repertoáru patria aj tanečné, hudobné a spevácke interpretácie ľudových tradícií z iných regiónov Slovenska. V r. 2004 obdržali Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

Detský divadelný súbor Zádrapky, Senica

Založila ho v r. 1984 pri Ľudovej škole umenia režisérka, dramaturgička a pedagogička Anka Gamanová, ktorá ho viedla až do svojej nečakannej smrti 1. septembra 2001. Vytvorila viac než 60 inscenácií (Epifanie, Traumdeutung, Sebaobviňovanie a i.) a práve pod jej vedením súbor dosiahol najväčšie úspechy. Súbor Zádrapky (Záhorácke Dramatické Pokusy) pôsobí pri ZUŠ v Senici. Venuje sa detskému divadlu, divadlu poézie, scénickým miniatúram, muzikálom, ale aj pantomíme a pohybovému divadlu. Zúčastňuje sa na krajských i celoslovenských prehliadkach detskej dramatickej tvorivosti. Na Zlatej priadke v Šali sa predstavil so scénickými miniatúrami Zlodeji (2002, Cena za pohybové stvárnenie scénickej miniatúry), Snehuliak (2005), Hračka (2006) a Stopárka (2007, 2. miesto). Na prehliadke PAN v Liptovskom Mikuláši získal dvakrát 1. miesto (1998, Kino a 1999, Bez hraníc). Predstavil sa na Hviezdoslavovom Kubíne (2002: Cigánske leto, 2004: Epifanie, 2005: Čakajúca chobotnica, Cena za generáciu výpovedí súboru, 2006: Nočný spev rýb, Cena za kolektívnu umeleckú výpoveď) i Scénickej žatve v Martine (2000: Verejná samota, 2007: Stopárka). Ako režisérka so súborom pracovala aj Ľuboslava Pavesková, v súčasnosti pracuje

pod režijným vedením Ivety Fodorovej a Štefanie Jánošovej.

1988

Miešaný spevácky zbor Tirnavia, Trnava

Zbor vznikol 22. januára 1988. Zakladateľom je PaedDr. Gabriel Kalapoš. Členmi zboru sú mladí ľudia rôznych profesií, ale aj študenti vysokých škôl a univerzít. Repertoár zboru obsahuje diela od renesancie až po súčasné zborové kompozície, muzikál a džez. Zbor sa zúčastňuje domácich i zahraničných súťaží speváckych zborov. V r. 1998 im bolo udelené Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava. Od r. 2004 sa pravidelne predstavuje na záverečných koncertoch festivalu Trnavské organové dni.

Poľovnícke združenie Zelený háj, Suchá nad Parnou

Poľovnícke združenie Zelený háj Suchá nad Parnou poľovne obhospodaruje 1824 ha v katastri Suchá nad Parnou a Zvončín. V r. 2002 mu bola udelená Cena ministra životného prostredia SR za prínos v starostlivosti o životné prostredie.

1989

Záhorácky šermírsko-divadelný spolek Ctibor, Senica

Skupina vznikla spojením siedmich nadšencov zaujímajúcich sa o históriu, bojové umenie a výrobu historických zbraní a zbroje. Názov Skupina Historického Šermu Ctibor sa používal do r. 2003. V tomto roku sa pôvodný názov zmenil na Záhorácky šermírsko-divadelný spolek Ctibor. Spolok je členom Slovenskej kaskadérskej asociácie od jej vzniku v r. 2002.

VÝZNAMNÉ UDALOSTI

1015

Prvá písomná zmienka o obci Vrakúň.

1074

Prvá písomná zmienka o obci Šintava.

1092

Prvá písomná zmienka o obci Štefanov.

1102

Prvá písomná zmienka o obci Gabčíkovo.

1109

Prvá písomná zmienka o obci Dolné Otrokovce.

1111

Prvá písomná zmienka o obci Špačince.

1113

Prvá písomná zmienka o obci Bašovce.

Prvá písomná zmienka o obci Bohunice.

Prvá písomná zmienka o obci Bojničky.

Prvá písomná zmienka o obci Brestovany.

Prvá písomná zmienka o obci Červeník.

Prvá písomná zmienka o obci Čierna Voda.

Prvá písomná zmienka o obci Dolná Krupá.

Prvá písomná zmienka o obci Dolný Štál.

Prvá písomná zmienka o obci Drahovce.

Prvá písomná zmienka o obci Dubovany.

Prvá písomná zmienka o obci Gáň.

Prvá písomná zmienka o obci Hlohovci.

Prvá písomná zmienka o obci Horné Otrokovce.

Prvá písomná zmienka o obci Koplotovce.

Prvá písomná zmienka o obci Krakovany.

Prvá písomná zmienka o obci Madunice.

Prvá písomná zmienka o obci Malženice.

Prvá písomná zmienka o obci Ostrov.

Prvá písomná zmienka o obci Piešťany.

Prvá písomná zmienka o obci Prašník.

Prvá písomná zmienka o obci Ratkovce.

Prvá písomná zmienka o obci Siladice.

Prvá písomná zmienka o obci Tepličky.

Prvá písomná zmienka o obci Topoľnica.

Prvá písomná zmienka o obci Trebatice.

Prvá písomná zmienka o obci Veľké Orvište.

Prvá písomná zmienka o obci Vinohrady nad Váhom.

Prvá písomná zmienka o obci Vrbovom.

1138

Prvá písomná zmienka o obci Košúty.

1138

Prvá písomná zmienka o obci Matúškovo.

1156

Prvá písomná zmienka o obci Pata.

Prvá písomná zmienka o obci Pusté Sady.

Prvá písomná zmienka o obci Zemianske Sady.

Prvá písomná zmienka o obci Dolné Trhovište.

1162

Prvá písomná zmienka o obci Veľké Blahovo.

1186

Prvá písomná zmienka o obci Vojka nad Dunajom.

1197

Prvá písomná zmienka o obci Jelka.

Prelom 12. a 13. storočia

Postavenie Rotundy sv. Juraja v Skalici. Je najstaršou zachovalou stavebnou pamiatkou v Skalici. V súčasnosti je v tejto národnej kultúrnej pamiatke umiestnená expozícia Záhorského múzea.

1205

Prvé zmienky o hrade v Holíči. Stal sa sídlom hradného panstva Holíč.

Prvá písomná zmienka o obci Báč.

Prvá písomná zmienka o obci Kyselica.

1208

Prvá písomná zmienka o obci Chtelnica.

Prvá písomná zmienka o obci Radošovce.

1209

Prvá písomná zmienka o obci Banka.

Prvá písomná zmienka o obci Veľké Kostofany.

1211

Prvá písomná zmienka o obci Čenkovce. Ďalší písomný dokument pochádza z r. 1240, kedy kráľ Béla IV. daroval obec a príslušné územia rodine Csenkeyovcom.

Prvá písomná zmienka o Trnave.

1215

Prvá písomná zmienka o obci Ružindol.

Prvá písomná zmienka o obci Kostolné Kračany.

Prvá písomná zmienka o obci Kráľovičove Kračany.

1216

Prvá písomná zmienka o obci Pečeňady.

1217

Prvá písomná zmienka o obci Dolné Saliby.

Prvé zmienky o kaštieli v Holíči sú z r. 1217 pod názvom Nový hrad. Terajšiu podobu získal kaštieľ za vlády Františka Lotrinského. Národná kultúrna pamiatka.

Prvá písomná zmienka o Skalici (územie zvané Zakolcha).

Prvá písomná zmienka o obci Štvrtok na Ostrove.

1218

Zmienka o Šaštíne - sídlo archidiakona.

1221

Prvá písomná zmienka o obci Pusté Úľany.

Prvá písomná zmienka o obci Veľké Úľany pod názvom Fudemus.

1223

Prvá písomná zmienka o obci Čierny Brod.

1229

Prvá písomná zmienka o obci Žilkovce.

1230

Prvá písomná zmienka o obci Kvetoslavov.

1231

Prvá písomná zmienka o obci Abrahám.

Prvá písomná zmienka o obci Hoste.

Prvá písomná zmienka o obci Vlčkovce.

1235

Prvá písomná zmienka o obci Dolné Orešany.

1237

Prvá písomná zmienka o Galante.

Prvá písomná zmienka o obci Horné Saliby.

Prvá písomná zmienka o obci Zlaté Klasy.

1238

Uhorský kráľ Belo IV. udelil Trnave privilégia slobodného kráľovského mesta dňa 14. septembra. Stala sa tak najstarším slobodným kráľovským mestom na území Slovenska. Listina udelenia mestských výsad Trnave bola 11. mája 1988 vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku.

Prvá písomná zmienka o obci Dobrohošť.

Prvá písomná zmienka o obci Nový Život.

Prvá písomná zmienka o obci Šamorín.

1239

Prvá písomná zmienka o obci Lehnice.

Prvá písomná zmienka o obci Oľdza.

1240

Prvá písomná zmienka o obci Boleráz.

Prvá písomná zmienka o obci Ratnovce.

1241

Prvá písomná zmienka o obci Banka.

Prvá písomná zmienka o obci Šúrovce.

1243

Prvá písomná zmienka o obci Voderady.

Prvá písomná zmienka o obci Zeleneč.

1244

Prvá písomná zmienka o obci Biely Kostol.

Prvá písomná zmienka o obci Dolný Bar.

Prvá písomná zmienka o obci Dolné Zelenice.

Prvá písomná zmienka o obci Horné Zelenice.

1245

Prvá písomná zmienka o obci Bodíky.

Prvá písomná zmienka o obci Holice.

Prvá písomná zmienka o obci Horný Bar.

Prvá písomná zmienka o obci Mostová.

Prvá písomná zmienka o obci Slovenská Nová Ves.

Prvá písomná zmienka o obci Vydrany.

1247

Prvá písomná zmienka o obci Dvorníky.

1248

Prvá písomná zmienka o obci Lúč na Ostrove.

Prvá písomná zmienka o obci Šalgočka.

1249

Prvá písomná zmienka o obci Šelpice.

1250

Prvá písomná zmienka o Dunajskej Strede.

Prvá písomná zmienka o obci Orechová Potôň.

Prvá písomná zmienka o obci Rohovce.

Prvá písomná zmienka o obci Trstená na Ostrove.

Prvá písomná zmienka o obci Veľká Paka.

1251

Prvá písomná zmienka o obci Sobotište.

Prvá písomná zmienka o obci Suchá nad Parnou.

Prvá písomná zmienka o obci Šoporňa.

1252

Prvá písomná zmienka o obci Baloň.

Prvá písomná zmienka o obci Čiližská Radvaň.

Prvá písomná zmienka o obci Klúčovec.

Prvá písomná zmienka o obci Kráľov Brod.

Prvá písomná zmienka o obci Malé Dvorníky.

Prvá písomná zmienka o obci Medved'ov.

Prvá písomná zmienka o obci Mierovo.

Prvá písomná zmienka o obci Ohrady.

Prvá písomná zmienka o obci Sládkovičovo.

Prvá písomná zmienka o obci Veľké Dvorníky.

1253

Prvá písomná zmienka o obci Jurová.

1254

Prvá písomná zmienka o obci Čakany.

Prvá písomná zmienka o obci Mad.

Prvá písomná zmienka o obci Padáň.

1255

Prvá písomná zmienka o obci Horná Potôň.

Prvá písomná zmienka o obci Zavar.

1256

Prvá písomná zmienka o obci Buková.

Prvá písomná zmienka v súvislosti s obnovením donácie pre Skalicu po tatárskom vpáde. Holíč sa uvádza pod názvom Wywar.

Prvá písomná zmienka o obci Horná Krupá.

Prvá písomná zmienka o obci Kľačany.

Prvá písomná zmienka o obci Sasinkovo.

Prvá písomná zmienka o Senici. Listinu vystavil kráľ Belo IV. Senica sa uvádza pod názvom Scynte.

Prvá písomná zmienka o obci Smolenice ako Villa Solmus.

Prvá písomná zmienka o obci Trstín.

1258

Prvá písomná zmienka o obci Bučany.

Prvá písomná zmienka o obci Dechtice.

1259

Prvá písomná zmienka o obci Váhovce. Bola vydaná na ostrove Csepel.

1260

Prvá písomná zmienka o obci Kútники.

1262

Prvá písomná zmienka o obci Borovce.

Prvá písomná zmienka o obci Dolné Dubové.

Prvá písomná zmienka o obci Hlboké.

Prvá písomná zmienka o obci Horné Dubové.

Prvá písomná zmienka o obci Hradište pod Vrátnom.

Prvá písomná zmienka o obci Jablonica.

Prvá písomná zmienka o obci Lančár – od r. 1991 zlúčené obce Kočín – Lančár.

Prvá písomná zmienka o obci Osuské.

Prvá písomná zmienka o obci Prietrž.

Prvá písomná zmienka o obci Rakovice.

Prvá písomná zmienka o obci Šterusy.

1266

Prvá písomná zmienka o obci Majcichov.

Prvá písomná zmienka o obci Opoj.

Prvá písomná zmienka o obci Pavlice.

1268

Prvá písomná zmienka o obci Horné Mýto.

Prvá písomná zmienka o obci Okoč.

Prvá písomná zmienka o obci Pataš.

Prvá písomná zmienka o obci Veľký Meder.

1270

Prvá písomná zmienka o obci Hrnčiarovce nad Parnou.

Prvá písomná zmienka o obci Pataš.

1272

Prvá písomná zmienka o obci Bodíky.

1274

Prvá písomná zmienka o obci Baka.

1275

Prvá písomná zmienka o obci Trnávka.

Prvá písomná zmienka o obci Veľký Grob.

Prvá písomná zmienka o obci Trakovice.

1276

Prvá písomná zmienka o obci Pastuchov.

1283

Prvá písomná zmienka o obci Dolná Streda.

1286

Prvá písomná zmienka o obci Blatná na Ostrove.

1287

Prvá písomná zmienka o obci Janíky.

Prvá písomná zmienka o obci Šaštín – Stráže.

1289

Prvá písomná zmienka o obci Sap.

1291

Prvá písomná zmienka o obci Cífer.

Prvá písomná zmienka o obci Šúrovce.

1292

Prvá písomná zmienka o obci Dolné Lovčice.

1293

Prvá písomná zmienka o obci Hubice.

Prvá písomná zmienka o obci Sokolovce.

1296

Prvá písomná zmienka o obci Dlhá.

Prvá písomná zmienka o obci Horné Orešany.

Prvá písomná zmienka o obci Košolná.

Prvá písomná zmienka o obci Križovany nad Dudváhom.

1297

Prvá písomná zmienka o obci Kajal.

Prvá písomná zmienka o obci Lopašov.

Prvá písomná zmienka o obci Radošovce.

Prvá písomná zmienka o obci Vozokany.

14. stor.

Loretánska kaplnka v Holíči vznikla ako románsky kostolík, v 16. stor. slúžila ako pravoslávny kostol, dnešný barokový výzor získala v 18. storočí.

1310

Prvá písomná zmienka o obci Tekoľdany.

Prvá písomná zmienka o obci Veselé.

1313

Prvá písomná zmienka o meste Sered'. Prvýkrát sa spomína ako Zereth v privilegálnej listine ostrihomského arcibiskupa Tomáša Bakača.

1317

Prvá písomná zmienka o obci Brodské.

1322

Prvá písomná zmienka o obci Vieska.

1324

Prvá písomná zmienka o obci Cerová.

1325

V Trnave vypukol veľký požiar. Oheň zničil veľa domov, vyhorel farský kostol a kláštor klarisiek.

1326

Prvá písomná zmienka o obci Veľká Mača.

1330

Prvá písomná zmienka o obci Bíňovce.

1332

Prvá písomná zmienka o obci Bohdanovce nad Trnavou.

Prvá písomná zmienka o obci Horné Trhovište.

Prvá písomná zmienka o obci Lošonec.

Prvá písomná zmienka o obci Michal na Ostrove.

Prvá písomná zmienka o obci Povoda.

1333

Prvá písomná zmienka o obci Paderovce – od r. 1976 súčasť obce Jaslovské Bohunice.

1336

V Holíči bola otvorená tzv. Česká cesta – významná obchodná spojica Budína s Prahou.

1348

Doložená najstaršia pečať Trnavy.

Prvá písomná zmienka o obci Ducové.

Prvá písomná zmienka o obci Moravany nad Váhom.

1349

Prvá písomná zmienka o obci Šípkové.

1352

Prvá písomná zmienka o obci Jalšové.

1353

Prvá písomná zmienka o obci Hubina.

1360

Kráľ Ľudovít I. povolil domácim i cudzincom voľný príchod do Trnavy bez daní.

1367

Prvá písomná zmienka o obci Macov.

1372

Kráľ Ľudovít I. udelil výsady slobodného kráľovského mesta Skalici.

1382

Dňa 10. septembra 1382 v Trnave zomrel uhorský a poľský kráľ Ľudovít I. Veľký. Jeho telo neskôr previezli do Stoličného Belehradu, kde je pochovaný.

1387

Stavba gotického kostola v Holíči, upravený bol koncom 17. storočia.

1390

Prvá písomná zmienka o obci Merašice.

1392

Prvá písomná zmienka o obci Čáry.

Prvá písomná zmienka o obci Dojč.

Prvá písomná zmienka o obci Dunajský Klátov.

Prvá písomná zmienka o obci Gbely. Gbely sa spomínajú pod názvom Kwbel. Patrili medzi významné sídla na Záhorí, lebo mali vlastnú faru. Od r. 1735 boli súčasťou Holíčskeho panstva.

Prvá písomná zmienka o obci Kátov.

Prvá písomná zmienka o obci Kopčany.

Prvá písomná zmienka o obci Koválov.

Prvá písomná zmienka o obci Kúty.

Prvá písomná zmienka o obci Lakšárska Nová Ves.

Prvá písomná zmienka o obci Oreské.

Prvá písomná zmienka o obci Petrova Ves.

Prvá písomná zmienka o obci Prietržka.

Prvá písomná zmienka o obci Radimov.

Prvá písomná zmienka o obci Smolinské.

Prvá písomná zmienka o Šaštíne.

Prvá písomná zmienka o obci Unín.

Prvá písomná zmienka o obci Vrádište.

Prvá písomná zmienka o obci Močidlany – r. 1958 zlúčené s obcou Popudíny - Popudinské Močidlany.

Prvá písomná zmienka o obci Popudíny – r. 1958 zlúčené s obcou Močidlany - Popudinské Močidlany.

1394

Prvá písomná zmienka o obci Dobrá Voda.

Prvá písomná zmienka o obci Dolný Lopašov.

Prvá písomná zmienka o obci Borský Mikuláš.

Prvá písomná zmienka o obci Borský Svätý Jur.

Prvá písomná zmienka o obci Častkov.

Prvá písomná zmienka o obci Kuklov.

Prvá písomná zmienka o obci Plavecký Peter.

Prvá písomná zmienka o obci Podbranč.

Prvá písomná zmienka o obci Rybky. Darovacia listina kráľa Žigmunda Stiborovi zo Stiboríc je datovaná 16. júla 1394.

Prvá písomná zmienka o obci Chropov.

Prvá písomná zmienka o obci Koválovec.

1396

Majiteľ panstva Branč Stibor zo Stiboríc udelil občanom Senice rozsiahle výsady.

1399

Prvá písomná zmienka o obci Trhová Hradská.

15. storočie

Kaplnka sv. Anny. Najstaršia stavebná pamiatka mesta Senica. Kaplnka je gotická jednopriestorová stavba s kryptou, ktorá slúžila ako kostnica.

1401

Prvá písomná zmienka o obci Kátlovce.

1402

Prvá písomná zmienka o obci Sekule.

1411

Kráľ Žigmund udelil právo dvoch výročných trhov Šamorínu.

1425

Dňa 6. marca kráľ Žigmund navštívil Šamorín.

1426

Prvá písomná zmienka o obci Naháč.

1430

Šintavská bitka. Husitské vojsko pod velením Veleka Koudelníka sa stretlo s uhorským vojskom, ktoré priamo zo Šintavského hradu riadil kráľ Žigmund Luxemburský. Napriek tomu, že uhorské vojsko bolo početnejšie, husiti bitku vyhrali, Velek Koudelník v nej však padol.

1436

Prvá písomná zmienka o obci Kočín – od r. 1991 zlúčené obce Kočín – Lančár.

1436

Prvá písomná zmienka o obci Smrdáky.

1438

Prvá písomná zmienka o obci Jaslovce – r. 1958 zlúčené s obcou Bohunice - Jaslovské Bohunice.

1439

Prvá písomná zmienka o obci Prievaly.

Prvá písomná zmienka o obci Rovensko.

1449

Prvá písomná zmienka o obci Moravský svätý Ján.

1451

Prvá písomná zmienka o obci Topoľníky.

1452

Prvá písomná zmienka o obci Letniče.

1456

Prvá písomná zmienka o obci Bohelov.

1466

Matej Korvín navštívil Šamorín a potvrdil jeho pôvodné výsady.

1467

Začal sa stavať Kostol Sedembolestnej Panny Márie a kláštor františkánov v Skalici. V r. 1752 – 1760 vzniklo nové barokové krídlo kláštora. V súčasnosti v budove kláštora sídli okresný archív a základná umelecká škola.

1468

Prvá písomná zmienka o obci Ňarad.

1471

Prvá písomná zmienka o obci Rohov.

16. storočie

Príchod habánov do Holíča, ktorí tu založili keramické dielne.

1519

Z tohto roku pochádza najstarší záznam o založení prvej školy v Galante, ktorý zaznamenal kronikár obce Galanta p. Szekács. Bola to triviálna cirkevná škola, vyučovalo sa na farskom úrade a učiteľom bol miestny rímskokatolícky kňaz.

1532

Prvá písomná zmienka o obci Vlčkovany – r. 1954 zlúčené obce Vlčkovany a Vidovany – spoločný názov Dubovce.

1539

Prvá písomná zmienka o obci Jahodná.

Prvá písomná zmienka o obci Zvončín.

1543 – 1820

Do Trnavy sa presídlilo ostrihomské arcibiskupstvo a kapitula, mesto sa stalo kultúrnym a náboženským centrom krajiny.

1545

Príchod habánov do Sobotištia z Moravy. Habáni patrili k príslušníkom nábožensko-sociálneho hnutia anabaptistov – novokrstencov spätého s počiatkami reformácie v 16. storočí. Sobotišťskí habáni boli výborní remeselníci, murári, staviteľia, keramikári, poľnohospodári a vinohradníci. Vytvárali si vlastnú samosprávu, žili v tzv. habánskych dvoroch.

1547

Príchod nemeckých anabaptistov – habánov zo Švajčiarska a Nemecka do Šaštína.

1548

Cisár Ferdinand I. vydaním dekrétu nariadil zosilniť trnavské hradby.

Prvá písomná zmienka o obci Trnovec.

1549

Prvá knižná správa o kúpeľoch v Piešťanoch pod názvom O podivuhodných vodách Uhorska, vydaná v Bazileji.

Prvá písomná zmienka o obci Nižná.

1553

Prvá písomná zmienka o obci Vidovany – r. 1554 zlúčené obce Vlčkovany a Vidovany – spoločný názov Dubovce.

1554

Arcibiskup Mikuláš Oláh zriadil kapitulskú školu v Trnave.

1561

Dňa 1. januára 1561 cisár Ferdinand I. potvrdil zkladajúcu listinu jezuitského kolégia v Trnave, ktoré bolo prvým svojho druhu na území vtedajšieho Uhorska.

V apríli 1561 prišli do Trnavy jezuiti.

1562

V Trnave vypukla morová epidémia.

1569

Prvá písomná zmienka o obci Mokrá Háj.

1573

V tomto roku preniesol Peter Bornemisza tlač prvého zväzku svojej postily z komjatickej tlačiarne H. Huszára do Šintavy, kde si založil vlastnú tlačiareň. Tlačil tu len vlastné diela až do r. 1579, keď musel Šintavu opustiť a aj s tlačiarňou sa odsťahoval na Plavecký hrad.

1574

Koncom júla sa začala stavba Mestskej veže v Trnave.

1578

Začala svoju činnosť kníhtlačiareň Mikuláša Telegdiho v Trnave. V r. 1584 tu vychádza známe dielo – uhorská právna norma Corpus iuris Hungarici.

1589

Prvá písomná zmienka o obci Borová.

17. storočie

V tomto storočí sa utvorilo 15 zo 16 skalických cechov.

1608

Prvá písomná zmienka o obci Trstice.

1619

Kardinál Peter Pázmaň založil v Trnave Seminár sv. Vojtecha, tzv. Adalbertinum, tiež známy ako Burza sv. Vojtecha. Bol to prvý konvikt určený pre chudobných študentov jezuitského gymnázia.

1624

Kardinál Peter Pázmaň založil v Trnave konvikt pre šľachtických mladíkov.

1629

V Trnave položili na mieste bývalého dominikánskeho kostola základný kameň pre výstavbu Univerzitného kostola, dnešnej Katedrály sv. Jána Krstiteľa.

1635

Dňa 3. marca 1635 udelil kráľ Ferdinand II. Galante výsadnú listinu na konanie ďalších dvoch trhov roku. Od tohto roku sa teda v Galante konali štyri trhy ročne.

Kardinál Peter Pázmaň založil Trnavskú univerzitu so súhlasom cisára Ferdinanda II. Univerzita mala spočiatku dve fakulty – filozofickú a teologickú, v r. 1667 pribudla právnická fakulta a v r. 1769 bola založená lekárska fakulta, ktorá začala pôsobiť v r. 1770. Jej súčasťou bola knižnica, tlačiareň, botanická záhrada, astronomické observatórium. V r. 1635 – 1777 bola jedinou úplnou univerzitou v Uhorsku.

1636

Začalo sa s výstavbou jezuitského kostola v Trnave.

Vokálova tlačiareň v Senici. Prvá zmienka o kníhtlačiarni Václava Vokála v Senici pochádza z r. 1636, ako o tom nepriamo svedčí poznámka na zachovanej senickej tlačovine Virtutes Christi od Jakuba Johanidesa. Neskôr tento tlačiar pôsobil v Trenčíne.

1637

Na Trnavskej univerzite sa uskutočnili prvé promócie.

V Trnave sa uskutočnila slávnostná vysviacka Katedrálneho chrámu sv. Jána Krstiteľa.

1645

Trnavu obsadilo povstalecké vojsko Juraja Rákociho.

1646

Prvá písomná zmienka o obci Tomášikovo.

1648

V Trnave začala pracovať univerzitná tlačiareň, ktorá počas svojej existencie v 17. a 18. storočí vydala viac ako tritisíc titulov publikácií, tlačovín a učebníc. Tlačilo sa v dvanástich jazykoch a vydávali sa aj hudobniny.

1650

Mesto Skalica si po prvýkrát najalo mestského lekára Jozefa Securia. Postavený bol kostol milosrdných bratov (pôvodne evanjelický).

Skalicu navštívil Ján Amos Komenský.

1652

Na hrade Šintava sa uskutočnila svadba grófa Juraja Drugeth de Homonna, vnuka Alžbety Bátoriovej, ktorý si vzal za manželku Máriu Esterháziiovú, dcéru grófa Mikuláša Esterháziho.

1659

Založenie jezuitskej tlačiarne v Skalici. Vydávala drobné tlače pre potreby jezuitského gymnázia, modlitby a piesne.

1663

V októbri Turci obsadili Hlohovec.

Turci napadli a vyplenili Senicu.

1665

Prvá písomná zmienka o Leopoldove.

1666

V Trnave vypukol veľký požiar.

1679

Trnavu zachvátila epidémia moru.

1683

Dňa 8. augusta vojská Imricha Tökölyho vnikli do opevneného mesta Trnavy a vypálili ho. Zahynulo okolo 4 tisíc ľudí.

1689

Z tohto roku pochádza najstaršia pečať obce Váhovce.

1690

V Dolnom Dubovom bolo založené Bratstvo sv. Františka Assiského.

1691

Dňa 20. septembra sa konalo zasadnutie mestského súdu v Šamoríne o vypočúvaní osôb obvinených z bosoráctva. Tento proces s bosorkami patrili medzi najväčšie v Bratislavskej stolici. Hlavná obvinená, Judita Nagy, bola odsúdená na upálenie na hranici, ďalšie osoby boli vyhostené z mesta a odsúdené na peňažné tresty.

1692

Vznik Senického kancionálu, vlastným názvom Kancionál aneb Písne Duchownj z kancionálu Tranowského a giných. Ide o rukopisnú zbierku evanjelických cirkevných piesní. Kancionál je výnimočný svojou výzdobou 274 maľovaných iniciálok s figurálnymi výjavmi.

1702

Dňa 29. apríla vypukol požiar vo Veľkom Mederi. Vyhorelo skoro celé mesto.

1704

Odohrala sa bitka pri Smoleniciach. Kuruci porazili cisárske vojsko a následne získali do svojej moci takmer celé západné Slovensko vrátane Trnavy.

1714

V Trnave sa uskutočnila slávnostná vysviacka novopostaveného barokového kostola sv. Jakuba.

1720 – 1729

Bol postavený Kostol Najsv. Trojice v Trnave (jezuitský kostol) v Trnave a zároveň aj príslušná časť kláštora. Obraz na hlavnom oltári maľoval viedenský maliar František Maulbertsch. V r. 1900 bola ku kostolu pristavená kaplnka sv. Jozefa.

1729

Na piate poschodie Mestskej veže v Trnave bol umiestnený hodinový stroj z dielne Franza Langer. O hodinový stroj sa stará už niekoľko generácií hodinársky rod Nemčekovcov.

1733

Začala sa výstavba pútnického chrámu a kláštora v Šaštíne. Stavbu viedol viedenský staviteľ Ján Damiani a po ňom Matej Vépy. Vysviacka chrámu a uloženie zázračnej sochy Panny Márie Sedembolestnej sa uskutočnila 15. augusta 1764 za účasti ostrihomskeho arcibiskupa a cisárovnej Márie Terézie. V r. 1964 pápež Pavol IV. vyhlásil šaštínsky chrám Sedembolestnej Penny Márie za Baziliku minor.

1736

Hrad v Holíči sa stal majetkom cisárskej rodiny Habsburgovcov, postupne sa prebudovávala bloková renesančná pevnosť na trojkrídlový barokový kaštieľ. Prestavba bola vykonaná pod vedením

rakúskych architektov F. A. Hildebrandta a J. N. Jadota.

Holíč získal štatút cisársko-kráľovského mestečka.

František Lotrinský, manžel cisárovnej Márie Terézie, založil v Šaštíne najväčšiu textilnú manufaktúru na Slovensku.

1740

František Lotrinský založil manufaktúru na majoliku a porcelán v Holíči. Fungovala do r. 1827.

1743

Gróf Puthon dal postaviť v Šaštíne cukrovar, zanikol v r. 1890.

1744

V Trnave sa uskutočnila posledná verejná poprava bosoriek, keď popravili dve ženy z Ružindola obvinené z bosoráctva.

1752

Prvá písomná zmienka o obci Bílkove Humence.

1753

V Trnave sa začala budovať univerzitná hviezdáreň podľa projektov astronóma Maximiliána Hella.

1754

V Dolnom Dubovom bolo založené Bratstvo sv. Jána Nepomuckého.

1756

Doložené fungovanie gbelskej tehelne, kedy sa ako tehliarsky majster uvádza Francúz menom Le Blank.

1758

Výstavba areálu bažantnice v Gbeloch.

1759

Vybudovanie novej štábnej budovy v Gbeloch, ktorá patrila do ranej fázy budovania vojenských kasárenských budov v Uhorsku a súvisela s premenami armády.

1760

Jezuiti v Skalici predali tlačiareň Václavovi Šulcovi. Pravdepodobne ju viedol už v dobe vlastníctva jezuitského rádu. Tlačil poväčšine mestské tlačivá.

Jozef Anton Škarnicel založil kníhtlačiareň v Skalici. Spočiatku tlačil iba náboženskú literatúru, neskôr osvietenské diela. Z tlačiarne vychádzali diela J. M. Hurbana, K. Štúra, M. Dohnányho, D. G. Licharda, S. H. Vajanského a iných. Škarniclovci boli majiteľmi tlačiarne až do r. 1896. Od r. 1901 bol majiteľom tlačiarne Jozef Teslík.

1764

Dňa 11. augusta bol vysvätený chrám v Šaštíne na počesť udalosti súvisiacej s uctievaním Zázračnej Píety, ktorú ľud nazval Sedembolestná Panna Mária.

1773 – 1776

Kostol sv. Anny postavili pre sestry uršulínky, ktoré prišli do Trnavy, aby vychovávali ženskú mládež. Po obidvoch stranách kostola bol kláštor a r. 1798 postavili aj internát. Pod bočným oltárom sú uložené telesné pozostatky jedného z košických mučeníkov, Marka Križina.

1774

Cisárovná Mária Terézia darovala majetky zrušenej jezuitskej rehole Trnavskej univerzite.

1777

Trnavská univerzita bola po 142-ročnom pôsobení presťahovaná do Budína a neskôr do Pešti. Dekrét o presťahovaní vydala cisárovná Mária Terézia.

1787

Bol kodifikovaný prvý slovenský spisovný jazyk Antonom Bernolákom. Jeho základom sa stala kultúrna západoslovenčina.

1789

V Trnave bola založená tlačiareň Václavom Jelínkom. Vychádzali tu diela bernolákovcov. Po jeho smrti viedol tlačiareň jeho syn Ján Krstiteľ Jelínek.

1792

Bolo založené Slovenské učené tovarišstvo – prvý celoslovenský spolok stúpcov bernolákovskej spisovnej slovenčiny. Založil ho Anton Bernolák. Archivárom a pokladníkom bol Juraj Fándly. Cieľom spolku bolo vydávanie kníh, šírenie osvety, kultúry a mravné pozdvihnutie národa.

Prvá písomná zmienka o obci Jánovce.

1796

Mesto Skalica uzavrelo zmluvu s rehoľou milosrdných bratov o zriadení nemocnice a prevzatí lekáre.

1798

V Šaštíne bola postavená klasicistická Kalvária.

19. storočie

V Holíči bola založená Pomocná pokladnica – peňažný ústav, mesto sa stalo sídlom služnovského úradu.

1802

V Hlohovci bolo J. Erdődym vybudované Empírové divadlo v areáli zámku. Vzácný historický objekt vyniká empírovou interiérovou i exteriérovou výzdobou. Je najstaršou divadelnou budovou na Slovensku zachovanou do súčasnosti.

1824

V Trnave začala pôsobiť prvá verejná krajinská nemocnica postavená z verejných zdrojov.

1828

Do prevádzky bol uvedený cukrovar vo Veľkých Úľanoch, prvý cukrovar na Slovensku. Zakladateľom a vlastníkom bol Mikuláš Lacсны. Prevádzka bola ukončená v r. 1842.

1830 – 1831

V Skalici bol postavený dvojčinný parný stroj na valchovanie súkna.

1831

V Skalici uviedli do prevádzky prvý parný stroj v priemysle na Slovensku.

Ortodoxní Židia si v Trnave postavili synagógu na Halenárskej ulici. V súčasnosti slúži Galérii Jána Koniarka na výstavné účely.

Začiatkom augusta vypukla v Trnave epidémia cholery. Vyžiadala si 800 obetí.

Otvorenie Mestského divadla v Trnave sa uskutočnilo 26. decembra divadelným predstavením, ktoré bolo hrané v nemčine. Divadlo postavil magistrát a obyvatelia Trnavy.

1833

Z iniciatívy Mons. Ignáca Kunszta a mešťanostu Jána Pitroffa bol založený Hudobný spolok v Trnave. V r. 1838 došlo k reorganizácii spolku a vznikol Cirkevný hudobný spolok.

1838

V Trnave vznikla prvá verejná čítareň národného buditeľa Martina Branislava Tamaškoviča.

Začala výstavba prvej konskej železnice v Uhorsku z Bratislavy do Trnavy.

1840

V Trnave bol založený podnik Cukrovar. Svoju prevádzku ukončil v r. 2004.

1841

Dňa 5. augusta 1841 založil miestny učiteľ v Sobotišti Samuel Jurkovič spolu so študentmi bratislavského lýcea Slovenské národné divadlo nitranské. Bolo skromným združením ochotníkov – mladých štúrovcov, ktorí prekladali české divadelné hry do novej spisovnej slovenčiny. Boli s ním spojené osobnosti ako J. M. Hurban, Ján Francisci, Andrej Sládkovič, Samuel a Ľudovít Štúrovci.

1843

V dňoch 11. – 16. júla 1843 sa Ľudovít Štúr, Jozef Miloslav Hurban a Michal Miloslav Hodža stretli na Hurbanovej fare v Hlbokom, kde sa dohodli na ďalšom postupe o rozhodnutí uzákoniť spisovný slovenský jazyk na základe stredoslovenského nárečia. 17. júla navštívili na Dobrej Vode Jána Hollého, ktorého, ako významného predstaviteľa bernolákovčiny, prvého oboznámili so svojim zámerom. Verejne bola stredoslovenčina vyhlásená za slovenský spisovný jazyk 26. – 28. augusta 1844 v Liptovskom Mikuláši.

1844

V Seredi sa začala písať história výroby cukru. Jej zakladateľom bol gróf Karol Esterházy. Cukrovar je funkčný dodnes.

1845

Gazdovský spolok Sobotište. Dňa 9. februára 1845 bol v Sobotišti založený svojpomocný úverový Spolok gazdovský. Mal všetky znaky moderného peňažného družstva. Členstvo bolo dobrovoľné. Cieľom Spolku bolo prijímať na úrok pravidelné vklady a poskytovať z nich členom pôžičky na taký istý úrok, ako sa platil z vkladov.

1846

Dňa 1. júna sa uskutočnilo slávnostné otvorenie konskej železnice Bratislava – Trnava.

Dňa 1. novembra bol dokončený úsek konskej železnice Trnava – Sered'. Železnica fungovala do r. 1871.

1848

Dňa 26. septembra 1848 došlo v Senici k prvému ozbrojenému stretnutiu slovenských dobrovoľníkov a gardistov z Bratislavskej župy, ktoré boli doplnené aj niekoľkými stotinami riadneho cisárskeho vojska pri Senici, pričom povstanci utrpeli porážku a museli ustúpiť na Myjavu.

Senický mimoriadny súd odsúdil na smrť na šibenici čáčovského richtára Martina Bartoňa za verejnú proklamáciu vyhlásenia Národnej rady, mlynára Pavla Svatíka z Koválovca za držanie proklamácie a poľovníkov Vojtecha Bemerta a Františka Kapitána, ktorí sa priamo zúčastnili povstania. 13. októbra 1848 boli popravení M. Bartoň a V. Bemert a 18. októbra 1848 ďalší dvaja. Pochovaní sú na senickom cintoríne, kam ich pozostatky preniesli v júli 1849.

Dňa 1. novembra Trnavu obsadila cisárska armáda pod velením generála Šimuniča.

1849

Odohrala sa bitka pri Pipagyújtó (pri Šamoríne).

Odohrala sa bitka pri Topolníkoch. V r. 1849 boli v chotári obce dve vojenské bitky medzi cisárskymi vojskami a uhorskými povstaleckými jednotkami. Pamiatkou na tieto udalosti je pomník a obelisk na cintoríne, postavený na počesť hrdinských obetí týchto bojov.

Dňa 2. mája 1849 sa v Seredi odohrala bitka medzi cisárskym a maďarským revolučným vojskom.

1850

Minister vnútra Alexander Bach vydal nariadenie o prechodnom usporiadaní politickej správy v Uhorsku – provizórium, kedy sa Trnava stala sídlom Hornonitrianskej župy.

Senica sa stala sídlom novozriadeného slúžnovského okresu.

Dňa 16. decembra 1850 začala železničná premávka cez Galantu na úseku Bratislava – Vacov. Prípravné práce na odbočke Galanta – Sereď začali v apríli 1883, vlaky premávali od 1. novembra 1883. Galanta sa tak stala dôležitým železničným uzlom.

V Galante bola založená ješiva. V Uhorsku patrila medzi najvýznamnejšie inštitúcie. Jej činnosť bola ukončená počas 2. sv. vojny a už nikdy sa ju nepodarilo obnoviť.

1852

Vznikla Synagóga v Šaštíne.

1854

Dňa 11. mája na Dobrej Vode slávnostne odhalili pomník básnikovi Jánovi Hollému, ktorý bol postavený z celonárodnej zbierky.

1855

Začala sa výstavba sladovní v Trnave.

1857

Dňa 22. septembra bol založený Rímsko-katolícky kráľovský učiteľský ústav v Trnave, zvaný Preparandia.

1859

Učiteľ Jakub Reischel založil Trnavský mužský športový spolok (Tyrnauer Männergesangsverein). Prvým zbornajstrom bol Ján Czarda.

1862

V júni bol položený základný kameň Základnej katolíckej školy v Dunajskej Strede.

1868

V Sládkovičove (pôvodne Diószeg) bol založený cukrovar. Patril medzi najvýznamnejšie cukrovary v Uhorsku.

1869

Dňa 11. januára sa v trnavskom divadle uskutočnilo prvé slovenské divadelné predstavenie – Gróf Beňovský zásluhou Boženy Kutlíkovej, dcéry Michala Miloslava Hodžu.

1870

Uskutočnilo sa prvé valné zhromaždenie Spolku sv. Vojtecha v Trnave.

V júni začali vychádzať Katolícke noviny, orgán Spolku sv. Vojtecha v Trnave.

1871

Od tohto roku býval v Skalici kráľovský okresný súd.

1874

Začiatok budovania technickej infraštruktúry v meste Trnava.

V Skalici bola zriadená telegrafná stanica.

1875

Vznikol Dychový súbor Dobrovoľného požiarného zboru v Šamoríne.

1876

V júni sa začala prevádzka na trati parnej železnice Trnava – Nové mesto nad Váhom.

1878

Vznikla Löfflerova tlačiareň v Senici. Patrila Jozefovi Löfflerovi a jeho dedičom (do r. 1938). Z jej produkcie sa zachovalo len málo, napr. náboženský časopis Farský list ... z r. 1932 – 1933. V r. 1939 túto tlačiareň prevzal Štefan Škrinár a viedol ju až do znárodnenia. V r. 1940 – 1951 pôsobila v Senici aj kníhtlačiareň F. Slatinského.

1879

Začala sa prevádzka na trati parnej železnice Trnava – Smolenice.

1880

V Trnave vznikol Trnavský spevokol. Vznikol spojením dvoch hudobných telies – Trnavského mužského speváckeho spolku a Trnavského speváckeho krúžku. Od r. 1912 bol zbornajstrom Mikuláš Schneider-Trnavský.

1882

V Hlohovci bola založená meštianska škola. Svojmu účelu slúžila do r. 1936.

1884

Bola založená tlačiareň J. Hostaschu v Holíči. Existovala do r. 1901.

1886

V Trnave bola otvorená verejná mestská knižnica, ktorú založil Bratislavský maďarský vzdelávací spolok.

V Dolnom Lopašove bolo založené Úverové družstvo.

1888

Bežova tlačiareň v Senici. Národne a pedagogicky založené vydavateľstvo a kníhtlačiareň v Senici založil učiteľ Ján Bežo, ktorý už predtým tlačil učebnice v Škarniclovej tlačiarňi v Skalici. V r. 1917 bola tlačiareň zatvorená a presťahovaná do Trnavy.

Viedol ju jeho mladší syn Gustáv. Tlačiareň zanikla v r. 1952.

1889

V Holíči bola založená tlačiareň J. Adamu, ktorá následne zanikla v r. 1890.

Prvú tlačiareň v Galante založil dňa 1. mája Samuel Neufeld (1889 – 1920), tlačil sa v nej napr. týždenník Galántha és Vidéke (Galanta a okolie) v r. 1896 – 1913.

V Trnave v prevádzke telegraf a telefón.

V Skalici bola vybudovaná železničná stanica.

V júni 1889 sa začala železničná preprava medzi Trnavou a Novým Mestom nad Váhom.

1892

V Cíferi bola Máriou Hollósyovou založená vyšivkárska škola.

1895

Prvá písomná zmienka o obci Hviezdoslavov.

1896

V Dolnom Lopašove bola z podnetu Ferdinanda Šándorfiho založená vyšivkárska dielňa. Fungovala asi do r. 1908.

1897

Výstavba železničného prepojenia Leopoldov – Hlohovec – Nitra.

Pripojenie Šaštína na železničnú sieť, kedy bola dostavaná trať od Trnavy do Kútov.

V Skalici bol založený Katolícky kruh (1. novembra).

1898

V Šaštíne založili úverový spolok.

V Holíči pracovala nová tlačiareň Jozefa Maľovaného. Fungovala do r. 1932.

1899

Dňa 8. februára položili základný kameň Rímskokatolíckeho kostola vo Veľkom Mederi.

1900

V Dolnom Lopašove bolo založené Potravné družstvo ako pobočka celouhorského družstevného hnutia Hangya. Zaniklo v r. 1950 zlúčením s jednou ASSD Piešťany.

V Trnave bola založená Mestská plynáreň. Spustenie výroby s dennou kapacitou 3000 m³ svietiplynu pre domácnosti a verejné osvetlenie.

1902

Dňa 27. júla vo Veľkom Mederi vysvätili kláštor.

V septembri 1902 sa uskutočnila návšteva Františka Jozefa I. v chotári obce Unín. Riadil vojenské manévry CK armády pod názvom Bóry.

1905

Založenie Spolkového domu v Skalici iniciovali MUDr. Pavol Blaho a ThDr. Ľudovít Okánik. Zameraný bol na činnosť viacerých združení a rozvoj kultúrnych aktivít. Projekt budovy vypracoval architekt Dušan Jurkovič v r. 1904. Súčasťou Spolkového domu bolo aj múzeum. Slávnostné otvorenie bolo 1. októbra 1905.

Uskutočnili sa voľby poslaneckej snemovne uhorského snemu. Najviac hlasov získali Ferdinand Juriga v Stupave, Martin Kollár v Trnave a Pavol Blaho v Moravskom Jáne.

V Skalici založená firma Tekla (Grafobal).

V Dolnom Dubovom bolo založené Úverové družstvo.

1907

V Trnave bol založený podnik Figaro spoločnosťou Adolf Fischer a synovia.

1908

Dňa 1. augusta 1908 pilot Andrej Kvas uskutočnil prvý medzimestský let na území Slovenska, keď za 58 minút preletel z Bratislavy do Trnavy.

V Hlohovci sa začalo s výstavbou dieselovej elektrárne. Mesto bolo osvetlené 1. novembra 1909. Dieselová elektráreň dodávala elektrinu aj do Topoľčian a Nitry.

1910

Skladateľ a etnomuzikológ Béla Bartók druhýkrát navštívil Veľký Meder, kde zozbieral 94 ľudových piesní.

1911

V Dolnom Dubovom bolo založené Spotrebné družstvo.

1912

V obci Rybky bola otvorená prvá škola so 64 žiakmi. Riaditeľkou bola Anna Zacharová. Dovtedy od r. 1796 chodili deti do školy v susednom Rohove.

Pri Gbeloch boli lokalizované zásoby zemného plynu a ropy. Objaviteľ Ján Medlen.

Bola postavená Synagóga v Šamoríne. Stavba sa vyznačovala nielen romanticko-historizujúcimi prvkami, ale aj motívmi z Blízkeho východu. Po holokauste budova ostala bez veriacich. Pred zánikom ju zachránili manželka Csaba a Suzanne Kissovci, ktorí začali s jej obnovou. V r. 2000 navštívil synagógu počas výstavy umenia tibetských mníchov aj tibetský dalajláma.

1913

V dňoch 9. – 10. augusta sa konala v Galante medzinárodná výstava poľnohospodárskych strojov. Zúčastnilo sa na nej dvadsať tovární, väčšinou zo zahraničia, napr.: MacLaren, L. Kemm, I. Case Deer, Rumely Indiana atď.

V Piešťanoch vznikol golfový klub, najstarší na Slovensku. Golfové ihrisko bolo na Kúpeľnom ostrove.

1914

Začiatok ťažby nafty v Gbeloch. Dňa 10. januára 1914 začal Rakúsko-uhorský banský úrad pre kútnice práce v oblasti Gbelov ťažbu nafty.

1916

Vznikol prvý film o Piešťanoch.

1917

V Trnave bola spustená do prevádzky parná elektráreň pre Coburgove závody.

1918

Signatármi Martinskej deklarácie za Senicu boli Dr. Cyril Horváth, Cyril Kresák a Dr. Ľudovít Šimko.

Od 6. do 12. novembra sa Skalica stala sídlom Dočasnej vlády pre Slovensko na čele s dr. Vavrom Šrobárom s právomocou pre územie Slovenska.

V Skalici bola založená telovýchovná jednota Sokol (najstaršia na Slovensku).

Zástupcovia mesta Trnava sa zúčastnili 30. októbra 1918 na zhromaždení v Turčianskom sv. Martine, kde bola prijatá Deklarácia slovenského národa.

1919

Na školách v Trnave sa začalo vyučovať v slovenskom jazyku.

V obci Rybky vzniklo potravné družstvo. Vo februári 1919 bolo odohrané prvé ochotnícke divadlo - dráma Bludár

Dňa 5. mája bolo výnosom Ministerstva školstva a národnej osvety vytvorené Česko-slovenské reálne gymnázium Jána Hollého v Trnave.

1920

16. mája bol založený Katolícky mládežnícky spolok vo Veľkom Mederi. Jeho prvotným cieľom bola morálna a kultúrna výchova remeselníckej mládeže a vytvorenie možností pre jej zábavu. Spolok mal pri založení 80 – 100 členov, ale ich počet sa z roka na rok zvyšoval.

1921

Elektrifikácia Senice.

Prestavba bývalého liehovaru v Senici na továreň na výrobu umelého hodvábu.

1922

V Trnave vznikla kníhtlačiareň a nakladateľstvo Urbánek a spol. Popredná tlačiareň, pôsobiaca v Trnave 30 rokov. Zakladateľ Ferko Urbánek (1859 – 1934). Nakladateľstvo vydalo asi 550 diel.

Dňa 29. mája v Trnave vznikla Trnavská apoštolská administratúra. Toto územie bolo vyňaté spod právomoci ostrihomskeho arcibiskupa a podriadené priamo Svätej stolici. Prvým administrátorom bol ThDr. Pavol Jantausch.

V obci Rybky bola založená Slovenská roľnícka jednota, zanikla v r. 1932.

1923

V Dolnom Dubovom bola založená Mariánska družina sv. Agnešky.

V Maduniciach v októbri slávnostne odhalili pomník básnika Jána Hollého.

Bol založený Trnavský slovenský spevokol. Pod taktovkou Rudolfa Ferencza sa vypracoval na jedno z popredných zborových telies na Slovensku.

V Trnave bol v septembri slávnostne položený základný kameň evanjelického kostola.

V Holíči bola založená štátna hospodárska škola. Zrušená v r. 1942.

1924

Prvá písomná zmienka o obci Blahová.

1924

V obci Rybky bola založená Čs. telovýchovná jednota Orol. V r. 1926 zanikla.

V Trnave sa dňa 18. októbra uskutočnila slávnostná vysviacka nového evanjelického kostola.

V Trnave dňa 19. októbra slávnostne odhalili sochu generála Milana Rastislava Štefánika, ktorú vytvoril Ján Koniarek.

1925

Dňa 14. júna 1925 v Trnave sa uskutočnila slávnostná vysviacka nových slovenských biskupov Pavla Jantauscha a Jozefa Čárskeho.

Dňa 20. decembra sa po prvýkrát v Trnave postavil na Trojičnom námestí živý vianočný strom.

1926

V Holíci bola založená odborná hospodárska škola. Zrušená v r. 1942.

1927

Prvá písomná zmienka o obci Šajdíkove Humence.

14. februára 1927 bola v Trnave otvorená Verejná knižnica mesta Trnavy.

1928

V Dolnom Dubovom bola založená Miestna skupina Sdruženia Slovenskej katolíckej mládeže na čele s predsedom Emanuelom Remenárom.

1929

Dňa 1. septembra 1929 v Trnave otvorili Verejnú obchodnú školu.

Dňa 21. júla vo Vrbovom slávnostne odhalili Pomník padlým v 1. sv. vojne s bustou M. R. Štefánika.

Vo Vrbovom sa dňa 6. októbra uskutočnila slávnostná posviacka novopostaveného evanjelického kostola.

V novembri bol v Trnave slávnostne odhalený Pomník padlým v I. sv. vojne, dielo akademického sochára Jána Koniarka.

1931

Dňa 19. marca bola legalizovaná Piešťanská muzeálna spoločnosť. Predsedom bol Imrich Winter, tajomníkom správca kúpeľov Václav Vlček. Sústreďovali sa v nej záujemcovia o históriu, národopis, prírodu, kultúru a umenie Piešťan.

Dňa 25. mája 1931 sa uskutočnil štrajk poľnohospodárskych robotníkov v Košútoch. Četníci zranili mnohých účastníkov a robotníci J. Gyeváth, A. Žabka, Š. Thurzo boli zastrelení. Štrajk vošiel do dejín pod názvom Krvavé Košúty.

1932

V Piešťanoch bol postavený Kolonádový most podľa projektu architekta Emila Belluša. Počas 2. sv. vojny bol zničený, obnovený bol v r. 1956 podľa pôvodného projektu.

V dňoch 5. – 23. mája sa uskutočnil štrajk robotníkov proti znižovaniu miezd v Coburgových závodoch v Trnave. Víťazný štrajk viedol Jozef Barčovský.

1933

V Holíci bola v prevádzke tlačiareň J. Pešana, pracovala do r. 1938.

1934

V Piešťanoch bol založený Plavecký klub v hoteli Slovan.

1935

Múzeum Františka Richarda Osvalda bolo otvorené 15. septembra 1935. Nachádzalo sa v budove Spolku sv. Vojtecha na Divadelnej ulici v Trnave.

Sprístupnená bola historická expozícia o dejinách mesta, literárna a národopisná expozícia.

Štefan Cyril Parrák si otvoril svoje súkromné múzeum na terajšej Hlavnej ulici v Trnave. Verejnosti sprístupňoval rozsiahlu zbierku ľudovej keramiky a iných starožitností.

1936

Začiatok výstavby kasární v Senici.

1938

Po Viedenskej arbitráži bola Galanta pričlenená k územiu Maďarska. V novembri a decembri 1938 nastala okupácia maďarskou armádou. Galanta bola administratívne začlenená do Bratislavsko – Nitrianskej župy sídlajúcej v Nových Zámkoch a svojím chotárom sa stala pohraničným územím. Štátna hranica ČSR (od r. 1939 aj Slovenska) a Maďarska viedla cez Gáň – Váhovce, po pravej strane Váhu a pretínala Váh pod Šaľou.

1939

Výstavba vodovodu a kanalizácie v Trnave.

Zoštátnenie liehovaru v Kútnikoch. Patril do liehovarníckeho monopolu Maďarského kráľovstva. Liehovar stál na samote za obcou v časti Enyed. Stavba pochádzala zo začiatku 20. storočia.

1941

Architekt Emil Belluš navrhol stavbu vodojemu v Trnave. Výstavba prebehla v r. 1942 – 1948. Vodojem v Trnave sa zaraďuje k najvýznamnejším dielam slovenskej architektúry.

Dňa 30. septembra 1941 vznikol pracovný tábor pre Židov v Seredi. Od 21. marca 1942 sa stal koncentračným strediskom pre Židov v Seredi, kedy sa začali aj prvé transporty. Do Serede boli židovskí muži, určení na deportáciu, sústredení 26. marca 1942 a boli zaradení do transportu č. 4, ktorý odchádzal zo Serede 29. marca 1942.

1942

V marci začala deportácia 300 senických Židov (zánik jednej z najväčších židovských komunít na Záhori).

1944

Dňa 7. apríla z koncentračného tábora v Osvienčime (Poľsko) utiekli zo Slovenska deportovaní Židia – Alfréd Wetzler, rodák z Trnavy a Rudolf Vrba (Rosenberg). Prví podali svetu správu o existencii koncentračných táborov.

Dňa 15. júna začala deportácia obyvateľov Dunajskej Stredy židovského vierovyznania. Počet odtransportovaných osôb 8000.

Dňa 29. augusta sa začal ozbrojený odpor proti nemeckej armáde – Slovenské národné povstanie. Na povstalecké územie odišli piešťanskí letci a trnavská posádka v počte 3500 ozbrojených povstalcov.

V novembri v Trnave začalo svoju činnosť Akademické divadlo.

Pripojenie obce Sotina k Senici.

1945

V osade U Rehušov pri Prietrži sa odohrali boje medzi partizánskou skupinou J. Reptu a nemeckými fašistami. Veľa vojakov tu padlo alebo ich Nemci zajali a vyvŕšili sa aj na miestnom obyvateľstve.

Dňa 31. marca 1945 bola Galanta oslobodená Sovietskou armádou v rámci operácií Bratislava – Brno. Túto operáciu riadil veliteľ 2. ukrajinského frontu maršal R. J. Malinovskij.

Vojská Červenej armády dňa 1. apríla oslobodili Trnavu.

1946

Vyučovanie na prvej slovenskej základnej škole vo Veľkom Mederi sa začalo 19. apríla.

V Trnave bol založený horolezecký klub.

1947

Dňa 13. apríla 1947 prišiel do železničnej stanice v Seredi prvý transport Slovákov z Maďarska presídľujúcich sa na Slovensko v rámci výmeny obyvateľstva medzi Československom a Maďarskom (1947 – 1948).

Bol vybudovaný mliekarenský závod Milex, n. p., závod Trnava.

1948

V Dolnom Dubovom bol založený Československý zväz mládeže.

V Trnave vznikol podnik Slovenské škrobárne.

1949

Vznikol Západoslovenský mäsový priemysel, závod Trnava.

1951

Dňa 3. septembra 1951 v Trnave začala svoju činnosť Stredná priemyselná škola.

Tepláreň Trnava začala s dodávkou tepla do Kovosmaltu, neskôr do blízkeho Skloplastu.

V Senici vzniklo riaditeľstvo OÚNZ. Umiestnené bolo v budove bývalej Okresnej národnej poisťovne. Vznikla tiež hygienická služba.

1952

V Trnave bola zriadená Vyššia odborná poľnohospodárska škola, ktorú neskôr premenovali na Poľnohospodársku technickú školu.

V Dolnom Dubovom bol založený Československý červený kríž a Československý zväz žien.

V Skalici založenie Presnej mechaniky, neskôr ZVL v objekte podniku Trikota.

1954

Vznik obce Dubovce. Obec vznikla zlúčením obcí Vlčkovany a Vidovany.

V Trnave začalo svoju činnosť Krajské múzeum, dnešné Západoslovenské múzeum.

1955

Bol položený základný kameň výstavby nemocnice s poliklinikou v Dunajskej Strede. Slávnostné odovzdanie bolo 1. apríla 1960.

Prvá písomná zmienka o obci Bellova Ves.

1958

Vznik obce Jaslovské Bohunice. Obec vznikla zlúčením obcí Bohunice, Jaslovce a v r. 1976 sa pripojila obec Paderovce.

Vznik obce Popudinské Močidlany. Obec vznikla zlúčením obcí Popudiny a Močidlany.

1959

V Dolnom Dubovom bola založená Telovýchovná jednota Družstevník.

1960

Dňa 1. januára 1960 bolo zriadené Krajské divadlo v Trnave. Vzniklo z členov bývalého Dedinského divadla a z členov profesionálnych slovenských divadiel. Za svoje pôsobenie v r. 1960 – 1965 uviedol súbor 27 premiér.

Dňa 1. júla 1960 vznikol Trnavský okres so sídlom v Trnave.

Vznik veľkého okresu Senica zlúčením okresu Skalica, Senica, Myjava a časti okresu Malacky.

Bol zrušený okres Skalica a jeho obce začlenené do okresu Senica.

Zlúčenie obce Šaštín a Stráže v jednu územnú správnu organizáciu pod názvom Šaštínske Stráže.

Prvá písomná zmienka o obci Dolný Chotár.

V januári vyšlo prvé číslo týždenníka Trnavský hlas.

1961

V Dolnom Dubovom bol založený Slovenský zväz záhradkárov a chovateľov.

1963

Bol položený základný kameň výstavby závodu Skloplast. S výrobou sa začalo v júli 1967.

1964

V Trnave bola uvedená do prevádzky automatická telefónna ústredňa.

1967

V septembri bol otvorený Okresný archív v Trnave.

1969

29. augusta na Univerzitnom námestí v Trnave slávnostne odhalili Pomník SNP.

1970

Dňa 18. marca 1970 bol Katedrálly chrám sv. Jána Krstiteľa v Trnave vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku.

1971

Šaštín bol premenovaný na Šaštín-Stráže.

1972

Nábeh výroby elektrickej energie v Jaslovských Bohuniciach.

1973

Z-divadlo Zeleneč vzniklo v októbri 1973 v Zelenči. Od r. 1975 pracovali pod režijným vedením Jozefa Bednárika, ktorý priviedol tento súbor na špičku amatérskej divadelnej scény na Slovensku.

1977

Pri havárii v atómovej elektrárni A1 v Jaslovských Bohuniciach vo februári prišlo k úniku rádioaktívnych látok.

Trnava sa stala sídlom Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy.

1978

Začiatkom novembra bol odovzdaný do používania diaľničný úsek zo Senca do Trnavy dlhý 19,1 km.

1979

Po havárii v atómovej elektrárni v Jaslovských Bohuniciach vláda ČSSR prijala uznesenie o trvalom vyradení bloku A1 z prevádzky.

V Trnave v septembri sa položil základný kameň výstavby novej budovy železničnej stanice.

Dňa 3. septembra 1979 v Trnave slávnostne otvorili Strednú priemyselnú školu stavebnú.

1980

Dom umenia Slovenskej filharmónie vznikol podľa projektu Ing. arch. Ferdinanda Milučkého. Je dejiskom Piešťanského hudobného festivalu. Centrum kultúrneho a spoločenského života Piešťan.

Bol napojený druhý blok atómovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach.

Inovácia výroby automobilu Š 1203 v TAZ Trnava.

1984

Na železničnej trati Trnava – Leopoldov sa začala skúšobná elektrická prevádzka.

1986

Nariadením vlády bola dňa 1. januára v Trnave zriadená Strojársko-technologická fakulta SVŠT.

1987

Historické centrum Trnavy bolo vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu.

Bol otvorený Dom kultúry odborov v Trnave.

1988

Bola zriadená Chránená krajinná oblasť Záhorie, ktorá je prvou vyhlásenou nížinnou chránenou krajinnou oblasťou na Slovensku.

1989

Gbelý získali štatút mesta.

Dňa 17. novembra 1989 bola uvedená do prevádzky budova novej železničnej stanice v Trnave. Budova však nebola ešte kompletne dokončená.

1990

V Trnave bola obnovená činnosť Gymnázia Angely Merici.

V Kútoch boli založené Slávnosti sv. Gorazda.

1991

Skalica sa stala sídlom obvodu.

Vznik obce Kočín-Lančár – obec vznikla zlúčením obcí Kočín a Lančár.

V Trnave 27. decembra 1991 odovzdali do užívania budovu novej železničnej stanice.

V Piešťanoch začal vychádzať týždenník pod názvom Piešťanský týždeň.

1992

Dňa 1. júla 1992 bola znovuotvorená Trnavská univerzita.

1994

V Trnave sa uskutočnilo slávnostné otvorenie Zimného štadióna.

1995

V obci Madunice sa od r. 1995 konajú Cibulové slávnosti, ojedinelé na Slovensku. V r. 2007 obec získala certifikát o zápise do Guinnessovej knihy rekordov O najdlhší cibulový veniec.

1996

Založenie významných podnikov so zahraničným kapitálom – Sony Slovakia s. r. o., Punch Products Trnava s. r. o., Sachs Slovakia s. r. o.

Dňa 25. augusta 1996 sa Trnava stala krajským mestom.

V Trnave vznikol Filatelistický klub Tirnavia. Za r. 1997 obdržal Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnavy.

1997

Dňa 1. augusta 1997 bola založená Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave.

Začalo sa vysielanie Mestskej televízie Trnava.

1998

V novembri bola založená súkromná Galéria Art-MA v Dunajskej Strede z podnetu sochára György Lipcseyho. Profil galérie je zámerne regionálny.

Dňa 23. augusta 1998 bola v Smoleniciach slávnostne otvorená Pamätná izba vynálezcu padáka Štefana Baniča.

Smrdáky získali štatút kúpeľného miesta.

2001

Kapitálový vstup americkej spoločnosti Johns Manville do Skloplastu Trnava.

Dňa 18. januára 2001 Bratislavsko-arcibiskupský úrad zriadil v Trnave Arcibiskupské gymnázium, ktoré od 1. septembra 2010 nesie názov: Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha.

V Trnave dňa 23. mája bol odhalený pomník Mikulášovi Schneidrovi-Trnavskému.

Divadlo v Trnave bolo premenované na Divadlo Jána Palárika v Trnave.

Šaštín-Stráže získavajú štatút mesta.

2002

Dňa 1. januára 2002 vznikol Trnavský samosprávny kraj na základe zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov. Trnavský kraj tvorí sedem okresov: Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec, Piešťany, Senica, Skalica, Trnava.

V Galante začala pôsobiť spoločnosť Samsung Electronics, s. r. o. V priebehu niekoľkých rokov sa galantský podnik stal najväčším výrobným závodom spoločnosti Samsung v Európe.

2003

Svätý otec Ján Pavol II. v septembri 2003 navštívil Trnavu.

Podpísanie zmluvy o výstavbe závodu PSA Peugeot - Citroën v Trnave.

2004

V septembri v Trnave bolo otvorené Tanečné konzervatórium Dušana Nebylu.

V septembri v Trnave bolo otvorené obchodno-zábavné centrum MAX.

2005

Bola založená Stredoeurópska vysoká škola v Skalici.

2006

Dňa 19. januára 2006 neďaleko maďarskej obce Hejce havarovalo transportné lietadlo Slovenskej armády AN-24. Zo 45 pasažierov prežil iba jeden. Medzi obetami bolo aj niekoľko vojakov z okolia Trnavy.

Trnavský závod PSA Peugeot – Citroën spustil sériovú výrobu automobilov Peugeot 207.

Dňa 30. septembra 2006 Atletický štadión Slávie Na rybníku v Trnave bol premenovaný na Atletický štadión Antona Hajmássyho.

Dňa 14. júla 2006 odhalili pamätník nespravodlivo prenasledovaným počas komunistického režimu v Trnave.

2007

Dňa 30. januára 2007 slávnostne otvorili nový pavilón chirurgických disciplín Fakultnej nemocnice v Trnave.

2008

Dňa 14. februára 2008 sa Trnava stala sídlom Trnavskej arcidiecézy.

V októbri bol otvorený centrálny príjem Fakultnej nemocnice Trnava. Je umiestnený v budove pavilónu chirurgických disciplín

Dóm sv. Mikuláša v Trnave vyhlásil pápež Benedikt XVI. dňa 9. novembra 2008 za Baziliku minor.

2011

Dňa 28. apríla 2011 bola v Trnave slávnostne otvorená Galéria Trnavskej arcidiecézy.

Dňa 21. júna 2011 sa v Trnave uskutočnilo slávnostné otvorenie novej galérie Združenia umelcov BonArt pod názvom Galéria 21.

2012

Mesto Trnava dňa 30. apríla 2012 sprístupnilo novú webovú stránku.

Dňa 13. mája 2012 sa začala veľká rekonštrukcia železničnej stanice v Trnave.

Dňa 21. júna 2012 sa v Trnave otvoril takmer 5 km severný obchvat. Obchvat má vylúčiť tranzitnú dopravu z centra mesta.

Začiatkom júla Trnavský samosprávny kraj sprístupnil novú webovú stránku úradu.

Rodný dom
Ndp. ŠTEFANA MOYSESA
banskobystrického biskupa,
zakladateľa Matice slovenskej,
slávneho bojovníka za práva národa.
* 24. októbra 1797 † 5. júla 1869

PAMÄTNÉ TABULE, IZBY A DOMY

OKRES DUNAJSKÁ STREDA

BAKA

Pamätná tabuľa venovaná Zoltánovi Jankó

Rímskokatolícky kostol

24. 9. 2006

BLATNÁ NA OSTROVE

Pamätná tabuľa

Kaplnka rodiny Bittó

2003

Pamätná tabuľa Na počesť násilne vystáňovaných

Na budove obecného úradu

2006

DUNAJSKÁ STREDA

Ármin Vámbéry – busta a pamätná tabuľa

Námestie Á. Vámbéryho

2001

János Eszterházy – plastika, pamätná tabuľa

Na Hlavnej ulici

6. 10. 2011

Pamätná tabuľa Mihálymu Marczellovi

Rímskokatolícky kostol sv. Juraja

27. 4. 2007

Pamätná tabuľa Zväzu skautov maďarskej národnosti

Sídlo Zväzu skautov, nám. sv. Štefana

08. 11. 2003

GABČÍKOVO

Viedenská arbitráž

HORNÝ BAR

Deportácia občanov maďarskej národnosti

sept. 2005

Pamätná tabuľa – Dr. László

Batthyány-Strattmann

2000

Pamätná tabuľa vystáňovaných

2005

Pamätná tabuľa na počesť lekára Dr. Lászlóa

Batthyány-Strattmanna

2000

MICHAL NA OSTROVE

Pamätná tabuľa na počesť revolúcie

r. 1848 – 49

Centrum obce

2003

Pamätná tabuľa na počesť padlým v II. sveto- vej vojne

Centrum obce

2003

ŠAMORÍN

Pamätná tabuľa mestských privilégií

Budova mestského úradu

2005

Na počesť 50. výročia násilne vystáňovaných 1947 – 1997

Budova mestského úradu

1997

Na počesť 25. výročia oslobodenia mesta 2. apríla 1945

Budova mestského úradu

2. 4. 1970

Pamätná tabuľa na počesť obnovy evanjelic- kého kostola

Evanjelický kostol

2004

Pamätná tabuľa – viedenská arbitráž – Svetový rok Slovákov

Na Novej ulici

1998

Štefan Németh-Šamorínsky 1896 – 1975

Budova základnej umeleckej školy, Gazdovský rad

1996

Park pamätných tabúl svetoznámych osobnos- tí rockovej hudby

Centrum mesta

Pamätná tabuľa – Sándor Bresztyák

Rímskokatolícky kostol

Pamätná tabuľa – Zsigmond Csukás

Reformovaný kostol

1914 – 1918 – pamätná tabuľa padlým v I. sv. vojne

Evanjelický kostol

Pamätná tabuľa venovaná Antalovi Khinovi

Stena Vlastivedného domu, Bratislavská cesta 15

1997

VEĽKÝ MEDER

Pamätná tabuľa – Jenő Farkas

Na Ulici sv. Štefana

23. 6. 2006

Pamätná tabuľa – István Cseri

Ulica sv. Štefana, budova katolíckeho kostola

13. 4. 2008

Pamätná tabuľa – György Besnyei

Na stene kalvínskeho kostola

OKRES GALANTA

ABRAHÁM

Pamätná tabuľa Msgr. Michal Tarek

Na budove kultúrneho domu

1996

Pamätná tabuľa venovaná oslobodeniu ČA

Na budove obecného úradu

1975

DOLNÁ STREDA

Pamätná tabuľa Jána Majka

V parku pred budovou obecného úradu

1996

DOLNÉ SALIBY

Pamätná tabuľa venovaná príchodu Slovákov

Na kultúrnom dome

1997

Pamätná tabuľa oslobodenia obce

Na kultúrnom dome

1970

Pamätná tabuľa venovaná vysídleniu

Na kultúrnom dome

1997

GALANTA

Pamätná tabuľa venovaná 50. výročiu presíd- lenia Slovákov z Dolnej zeme

Pred Domom MS na Bratislavskej ceste

Pamätná tabuľa s reliéfom Z. Kodálya

V budove Základnej školy s VJM Z. Kodálya

2002

Pamätná tabuľa venovaná Zoltánovi Kodályovi

Na budove železničnej stanice
2002

Pamätná tabuľa venovaná francúzskym partizánom

Na budove železničnej stanice
2004

KOŠÚTY

Pamätná tabuľa udalostí 25. mája 1931

Na stene kultúrneho domu
1965

Pamätná tabuľa oslobodenia obce 31. marca 1945

Na stene kultúrneho domu
1970

KRÁĽOV BROD

Pamätná tabuľa padlým v 2. svetovej vojne

Na stene domu smútku na cintoríne
1989

MALÁ MAČA

Pamätná tabuľa venovaná oslobodeniu obce 1. 4. 1945

Na budove obecného úradu

MATÚŠKOVO

Pamätná tabuľa obetí 2. svetovej vojny

V rímskokatolíckom kostole
1984

MOSTOVÁ

Pamätná tabuľa oslobodenia

Na bývalom obecnom úrade
1965

PATA

Pamätná tabuľa venovaná Kazimírovi Hambalkovi

Na budove kultúrneho domu, Nitrianska ulica č. 351
1975

PUSTÉ ÚĽANY

Pamätná tabuľa venovaná 15. výročiu oslobodenia obce Sovietskou armádou

Na budove obecného úradu (bývalý notársky úrad)
1960

ŠINTAVA

Pamätná tabuľa venovaná šintavskej tlačiarňi

V parku pred budovou základnej školy
24. 11. 1973

ŠOPORŇA

Pamätná tabuľa SNP

Na kultúrnom dome

VOZOKANY

Pamätná tabuľa oslobodeniu 25. marca 1945

Na obecnom úrade
1970

OKRES HLOHOVEC

HLOHOVEC

Pamätná tabuľa dekanovi Pavlovi Šiškoví s textom Pittsburskej dohody

Na bývalom farskom úrade, Podzámska ul.
1993

Pamätná tabuľa básnikovi Jánovi Hollému

Na mieste bývalej r. k. fary, kde pôsobil J. Hollý,
Podzámska ul.
1985

Pamätná tabuľa štrajkujúcim robotníkom

Na budove železničnej stanice
1920, odhalená v 2. pol. 20. stor.

Pamätná tabuľa Zvrchovanej Slovenskej republiky

Pred budovou Okresného úradu, Jarmočná ulica
1993

Pamätná tabuľa mestskej väznice a martýrov V. Šuleka a K. Holubyho

Na budove Mestskej knižnice, Nám. sv. Michala
1968

Pamätná tabuľa Nespravodlivo súdeným a týraným

Na priečelí budovy hlohovského zámku, ulica Zámok č. 1
odhalená v 90. rokoch 20. storočia

Pamätná tabuľa padlým v II. svetovej vojne a v SNP

Osadená na pamätník Osloboditeľov pri príležitosti výročia SNP, Nám. sv. Michala
2004

Pamätná tabuľa k 100. výročiu príchodu železnice do Hlohovca trať (Leopoldov - Zbehy)

Na budove železničnej stanice, Železničná ulica, Leopoldov
1998

Pamätná tabuľa otcovi národa kňazovi Andrejovi Hlinkovi

Na priečelí rímsko-katolíckeho kostola Krista Kráľa v m. č. Šulekovo
1942

Pamätná tabuľa františkánovi a básnikovi Rudolfovi Dilongovi

Na budove františkánskeho kláštora, Františkánske námestie
2005

Pamätná tabuľa poľskému bankárovi a hlohovskému rodákovi Andrejovi Kapustášovi

Na budove Slovenskej sporiteľne, Nám. sv. Michala
2006

Pamätná tabuľa spisovateľovi novinárovi a hlohovskému rodákovi Belovi Škarniclovi Hlohovskému

Na priečelí rodného domu, Pribinova ulica
2008

Pamätná tabuľa učiteľovi a historikovi Arpádovi Felcánovi

Na budove robotníckeho domu
2007

Pamätná tabuľa básnikovi Ivanovi Kupcovi

Vo vestibule Gymnázia I. Kupca
2009

Pamätná tabuľa futbalistovi a trénerovi Michalovi Vičanovi

Na priečelí futbalového štadióna

Pamätná tabuľa rezbárovi Jozefovi Seilnachtovi

Na priečelí pri južnom vstupe do farského kostola sv. Michala
2010

Pamätná tabuľa k výročiu založenia Meštianskej školy v Hlohovci

Na priečelí budovy štátnej meštianskej školy, Ulica
M. R. Štefánika
2009

Pamätná tabuľa kňazovi, františkánovi a kazateľovi pátrovi Dionýzovi Františkovi Tomašovičovi

Na budove františkánskeho kláštora, Františkánske
námestie
Posvätená v r. 2011

Pamätná tabuľa k 100. výročiu založenia die- selovej elektrárne v Hlohovci

Na priečelí budovy elektrárne na Ul. M. R. Štefánika

Pamätník zaniknutého svätopeterského cintorína

V areáli zaniknutého svätopeterského cintorína,
Svätopeterská ulica
2011

MADUNICE

Pamätný dom Jána Hollého – rímskokatolícka fara

Pri rímskokatolíckom kostole, vedľa hlavnej cesty

MERAŠICE

Pamätná tabuľa venovaná Ľudovítovi Vargovi

OKRES PIEŠŤANY

DRAHOVCE

Pamätná tabuľa padlým

Vonkajšia stena Kostola sv. Martina
20. roky 20. storočia

PIEŠŤANY

Pamätná tabuľa Ľudovítovi Winterovi

Liečebný dom Zelený strom, Winterova 19
1990

Pamätná tabuľa Gejzu Vámoša

Na Vile Ilček

Pamätná tabuľa Ivana Stodolu

Námestie SNP č. 5
1992

Pamätná tabuľa Imricha Wintera

Beethovenova č. 5
2006

Pamätná tabuľa Eugena Suchoňa

Suchoňova ulica
2006

VESELÉ

Rodný dom biskupa Štefana Moyzesa

Pamätná tabuľa Štefana Moyzesa

Na rodnom dome

Pamätná tabuľa pripomína schôdzku zaklada- teľov spolkov striezlivosti, konanej 12. augus- ta 1847 na fare

Rímskokatolícky farský úrad
8. 12. 1968

VRBOVÉ

Pamätná tabuľa s menami pochovaných

Kostol sv. Martina

Pamätná tabuľa na kaplnke sv. Rocha (1832)

Nad vchodom do kaplnky sv. Rocha

Pamätná tabuľa M. A. Beňovského

Na priečelí Kúrie M. A. Beňovského
1996

Dve židovské pamätné tabule

V interiéri kúrie M. A. Beňovského
Osadené v 30. rokoch 20. storočia

Pamätná tabuľa Dr. J. Markoviča

Osadená na priečelí budovy Ľudovej banky
1936

Pamätná tabuľa J. B. Magina

Na budove r. k. farského úradu
1943

Pamätná tabuľa prispievateľov stavby kláštora

V kláštore Pia XI.
1947

Pamätná tabuľa Jozefa Bučku

Na budove evanjelickej fary
1947

Pamätná tabuľa Mons. Dr. P. Jantauscha

Kláštir Pia XI.

Pamätná tabuľa Ela Šándora

Na priečelí mestského úradu
1970

Pamätná tabuľa J. Bodnára

V interiéri evanjelického a. v. kostola
1979

Pamätná tabuľa na Kostole sv. Gorazda

Na vonkajšej stene Kostola sv. Gorazda
1997

OKRES SENICA

BÍLKOVE HUMENCE

Pamätná tabuľa Vďaka sovietskej armáde

Na budove bývalého MNV

BORSKÝ MIKULÁŠ

Rodný dom Jána Hollého s expozíciou

Ulica Jána Hollého
20. 7. 1957

Pamätná tabuľa Jána Hollého

V areáli rodného domu Jána Hollého, Ulica Jána
Hollého
1885

Pamätná tabuľa národnokultúrnym deateľom

Na budove fary

Pamätná tabuľa pamiatke rodákovi

Na budove kostola
2007

Pamätná tabuľa „Tri dni nijak“

Pri budove kostola
1999

ČÁRY

Pamätný dom Martina Kollára (rodný dom)

V obci, č. d. 54

HLBOKÉ

Pamätný dom J. M. Hurbana

Evanjelická fara

Pamätná izba J. M. Hurbana

Budova bývalej cirkevnej školy
1982

Pamätná tabuľa Štúr, Hurban, Hodža (spolok Tatrín)

Na budove ev. a.v. fary, Námestie oslobodenia

Pamätná tabuľa S. H. Vajanského

Na budove ev. a.v. fary, Námestie oslobodenia

HRADIŠTE POD VRÁTOM**Pamätná tabuľa Jána Raka**

Na budove kultúrneho domu
2009

JABLONICA**Pamätná tabuľa Obetiam II. sv. vojny**

Pri vchode do domu kultúry
1969

Pamätná tabuľa Sovietskej armáde

Pri vchode do A bloku ZŠ

KUKLOV**Pamätná tabuľa Juraja Papánka****KÚTY****Pamätná tabuľa Andreja Radlinského**

Na budove fary

PRIETRŽ**Pamätná izba U Rehušov (protifašistický odboj)**

Osada U Rehušov

Rodný dom Jána Jonáša

Na kopaniciach Horné Paseky

Pamätná tabuľa Ladislava Paulínyho

V obci na fare

Pamätná tabuľa Jozefovi Ignácovi Bajzovi

Pri kostole
2011

SENICA**Pamätný dom Orgoníka Kunovského (rodný dom)**

Č. d. 70, miestna časť Kunov

Pamätná tabuľa Orgoníka Kunovského

Č. d. 70, miestna časť Kunov

Pamätná tabuľa Jozefa Karola Viktorína

Na Námestí oslobodenia, na východnej fasáde kostola

Pamätná tabuľa Jozefa Závodského

Na Námestí oslobodenia, na východnej fasáde kostola

Pamätná tabuľa Martina Bartoňa

Miestna časť Čáčov, na mieste jeho rodného domu

Pamätná tabuľa Dušana Fajnora

Miestna časť Čáčov

SMOLINSKÉ**Pamätná tabuľa Tichomíra Milkina****Pamätná tabuľa Tóna Jurigu**

Na obecnej budove

SOBOTIŠTE**Družstevný dom Samuela Jurkoviča (pamätný dom)**

Na námestí

Pamätná tabuľa Samuela Jurkoviča

Na fasáde Družstevného domu Samuela Jurkoviča na námestí

Pamätná tabuľa Pavlovi Beblavému

Na fasáde evanjelickej fary

Pamätná tabuľa Viliamovi Šulekovi

Na fasáde evanjelickej fary

Pamätná tabuľa Martina Jurzu

Na rodnom dome

Pamätný dom Martina Jurzu**BRODSKÉ****Pamätný dom Marka Čulena****Pamätná tabuľa Sovietskej armáde****GBELY****Pamätná tabuľa s bustou biskupa Dr. Jozefa Čárskeho**

Na budove fary

Pamätná tabuľa ThDr. Ferdišovi Jurigovi

Na budove fary

Pamätná tabuľa Jánovi Jurigovi

Na budove fary
1930

Pamätná tabuľa s bustou Jána Medlena

V parku Jána Medlena na pomníku, pri dome kultúry

Pamätná tabuľa prvému ropnému vrtu v Československu

V centre mesta
1969

HOLÍČ**Pamätná tabuľa hladového pochodu z roku 1932**

Na Bratislavskej ulici č. 4
1960

Pamätná tabuľa Jána Jaromíra Boora

Na Bratislavskej ulici č. 41

Pamätná tabuľa prof. Daniela Rapanta

Na Bratislavskej ulici č. 41
1997

CHROPOV**Pamätná tabuľa Sovietskej armáde****KÁTOV****Pamätná tabuľa oslobodenia obce****KOPČANY****Pamätná tabuľa Rodičov prezidenta T. G. Masaryka**

Na fasáde domu č. 493, Masarykova ulica

Pamätná tabuľa Jána Damborského

Na fasáde domu č. 502, Masarykova ulica
1990

KOVÁLOVEC

Pamätná tabuľa oslobodenia v II. svetovej vojne

LETNIČIE

Pamätná tabuľa Oslobodenia obce
Na budove obecného úradu

Pamätná tabuľa Antona Vaculku – hrdinu SNP
Na budove obecného úradu

PETROVA VES

Pamätná tabuľa Oslobodenia obce

POPUDINSKÉ MOČIDL'ANY

Pamätná tabuľa obetiam 2. sv. vojny
Pri kostole, miestna časť Popudiny

PRIETRŽKA

Pamätná tabuľa obetiam 1. sv. vojny

RADIMOV

Pamätná tabuľa Osloboditeľom II. sv. vojny

Pamätná tabuľa Vitalija Nikolajeviča – osloboditeľa

RADOŠOVCE

Pamätná tabuľa Padlým hrdinom z vojny

Pamätná tabuľa Tichomíra Milkina
Na budove fary

SKALICA

Pamätná tabuľa Daniela Gabriela Licharda
Na strane domu do Potočnej ulice, Lichardova ul.

Pamätný dom Daniela Gabriela Licharda
Lichardova ul.

Pamätná tabuľa J. A. Komenského
Na fasáde domu, Komenského ul. 16

Pamätný rodný dom Mirka Nešpora
Lichardova ul. 12

Pamätná tabuľa J. Gvadányiho
Na fasáde budovy, Nám. slobody 4

Rodný dom MUDr. Pavla Blahu
V historickom jadre, na Potočnej ulici č. 6

Pamätná tabuľa MUDr. Pavla Blahu
V historickom jadre, na Potočnej ulici č. 6

Pamätný dom Škarniclovskej tlačiarne
Škarniclovská ul. 3

Pamätná tabuľa Škarniclovskej tlačiarne
Na fasáde domu, Škarniclovská ul. 3

Pamätná tabuľa Františka Vítazoslava Sasinka
Karner sv. Anny, Námestie slobody 1930

Pamätný rodný dom Františka Vítazoslava Sasinka
Sasinkova ul. 12

Pamätná tabuľa Františka Vítazoslava Sasinka
Na fasáde rodného domu, Sasinkova ul. 12

Pamätná tabuľa na evanjelickej fare
Na fasáde domu, Potočná ul. 17

Pamätná tabuľa Jána Ďuroviča
Potočná ul. 17
1970

Pamätná tabuľa Františka Madvu
Potočná ul.

Pamätná tabuľa dr. Janka Blahu
Vinohradnícka búda, časť Hliníky
2001

Pamätná tabuľa na katolíckej fare
Oproti farskému kostolu, Námestie slobody

Pamätná tabuľa básnikovi Pavlovi Bunčákovi
Na budove Gvadányiho kúrie, Námestie slobody

Pamätná tabuľa ThDr. Jána Černocha
Na budove gymnázia, Námestie slobody

Pamätná tabuľa Gyulu Juhásza
Na budove gymnázia, Námestie slobody

Pamätná tabuľa osobností gymnázia
Na budove gymnázia, Námestie slobody

Pamätná tabuľa Mirka Nešpora
Lichardova ul. 12

TRNOVEC

Pamätná tabuľa K oslobodeniu obce

Pamätná tabuľa PhDr. Imrichovi Kotvanovi, CSc.

UNÍN

Pamätná tabuľa Osloboditeľom obce

Pamätná tabuľa II. sv. vojny

OKRES TRNAVA

BÍŇOVCE

Pamätná tabuľa obetiam druhej svetovej vojny
Pri pomníku padlých z prvej svetovej vojny

BOHDANOVCE NAD TRNAVOU

Pamätná tabuľa Alfonzovi Pavlovi Krchňákovi a Imrichovi Slovákovi
Na budove fary
1992

BOROVÁ

Pamätná tabuľa Pavlovi Čambálovi
Na škole

BRESTOVANY

Pamätná tabuľa venovaná Jozefovi Nižňánskemu
Na rodnom dome

BUČANY

Pamätná tabuľa padlým počas 2. svetovej vojny
Na budove obecného úradu

CÍFER

Pamätná tabuľa významných Cíferčanov Alexander Žoldoš, Daniel Bulla, Štefan Hoza
Na múroch charity (bývalá škola)
15. októbra 1995

Pamätná tabuľa venovaná Ján Balon, Jozef Kubányi, Tomáš Straka, Ľudovít Pavetitš
Na fare, ul. Ľudovíta Pavetitša 15
september 1991

Pamätná tabuľa venovaná Mikuláš Schneider-Trnavský, Eugen Suchoň, Gejza Dusík

Na lekárni, ul. Ľudovíta Pavetitätsa
1998

Pamätná tabuľa venovaná 700. výročiu prvej zmienky o obci

Na obecnom úrade
september 1991

Pamätná tabuľa venovaná Mons. Ľudovítovi Pavetitätsovi

Kostol sv. Michala Archanjela
jún 2000

Pamätná tabuľa venovaná Danielovi Bullovi

Kostol sv. Michala Archanjela
október 1995

Pamätná tabuľa venovaná Dr. Max Meier Landstein

Na Lekárni sv. Michala
2009

Pamätná tabuľa venovaná František Jankovič, Vendelín Jankovič, Ladislav Jankovič

Čulenova 10
1999

DLHÁ

Pamätná tabuľa venovaná padlým v I. svetovej vojne

Pred obecným úradom

DOBRÁ VODA

Pamätná fara Jána Hollého

Pri fare

Pamätná tabuľa Jána Hollého

Na priečelí farskej budovy
1935

DOLNÁ KRUPÁ

Pamätná tabuľa pamiatke Antona Knappa, Andreja Kubinu a Martina Kollára

Na budove farského úradu
7. 11. 1993

Pamätná tabuľa venovaná pamiatke grófký Márie Henriety Chotekovej

Na mauzóleu, v kaštieli
4. 10. 1997

Pamätná tabuľa Johnovi Dopyerovi

Na kaštieli
26. 8. 1993

Pamätná tabuľa obetiam komunizmu

Na priečelí farského kostola
3. 7. 1999

Pamätná tabuľa (prof. PhDr. Alojz Martinec a Mikuláš Schneider-Trnavský)

Na fare
5. 6. 2010

DOLNÉ DUBOVÉ

Pamätná izba Jozefa Ignáca Bajzu

V priestoroch bývalej fary, vedľa kostola, pri dome č. 34
25. 6. 2005

Pamätná tabuľa Jozefa Ignáca Bajzu

V kostole, vo vstupnom priestore pod chórom

Pamätná tabuľa (letec prof. Michal Horvátovič)

Na dome č. 27

Pamätná tabuľa (páter Jozef Horvátik)

V kostole

Pamätná tabuľa (kňaz František Petráš)

V kostole

DOLNÉ LOVČICE

Pamätná tabuľa venovaná Františkovi Hrušovskému

Na rodnom dome
1998

HORNÉ OREŠANY

Pamätná tabuľa venovaná Františkovi Petrašovičovi – akademickému sochárovi a maliarovi

Na rodinnom dome č. 18
2006

HRNČIAROVCE NAD PARNOU

Pamätná tabuľa padlých v 2. svetovej vojne

V parčíku pri škole
1949

Pamätná tabuľa Jánovi Zbrankovičovi a Štefanovi Nemečkayovi

Na fare
19. 7. 1998

KÁTLOVCE

Pamätná tabuľa (Paľo Ušák Oliva)

Na rodnom dome

KRIŽOVANY NAD DUDVÁHOM

Pamätná tabuľa venovaná hudobnému skladateľovi Gejzovi Dusíkovi

Na budove notariátu, č. 199
10. 5. 1998

Pamätná tabuľa venovaná ako spomienka na oslavy 10. výročia vzniku Československej republiky v zmysle hesla „Milujte školu a slúžte národu!“

Na budove materskej školy, č. 203
7. 10. 1928

MAJCICHOV

Pamätná izba Jána Palárika

V priestoroch dnešného areálu Wega, bývalý Zichyiovský kaštieľ
1970

Pamätná tabuľa Jána Palárika

Na fare
10. 12. 1995

Pamätná tabuľa na pamiatku založenia čítacieho a vzdelávacieho spolku J. Palárika

Na budove fary
2009

Pamätná tabuľa F. R. Osvalda

Na budove fary

MALŽENICE

Pamätná tabuľa záhrebského biskupa Alexandra Alagoviča

Na budove katolíckej fary

MODRANKA

Pamätné tabule obetiam 1. a 2. svetovej vojny

Na budove bývalého hasičského domu
2010

NAHÁČ

Pamätný dom Juraja Fándlyho – fara

V budove bývalej fary
1990

Pamätná tabuľa Juraja Fándlyho

Na pamätnom dome J. Fándlyho
1937

OPOJ

Nápisová tabuľa na pamiatku Jozefa Esterháziho

Osadená na jednom z gazdovských domov, pravdepodobne sekundárne
1736

Pamätná tabuľa národnému buditeľovi Zaošekovi 1841-1908, vlastným menom Ľudovít Gašpar

Na rodnom dome
1968

Pamätná tabuľa venovaná slávnym rodákom

Na kultúrnom dome
2008

Pamätná tabuľa venovaná Jánovi Palárikovi

Priečelie základnej školy
2010

SLOVENSKÁ NOVÁ VES

Pamätná tabuľa venovaná Jánovi Golisovi

Na bývalej základnej škole

SMOLENICE

Pamätná tabuľa Š. Baničovi (1870 – 1941)

Na rodnom dome Š. Baniča
1970

Pamätná busta Š. Baničovi (1870 – 1941)

Pred kultúrnym domom
2006

SUCHÁ NAD PARNOU

Pamätná izba suchovským rodákom

V kultúrnom dome
24. júna 2006

ŠPAČINCE

Pamätná tabuľa hudobnému skladateľovi, saleziánovi Jozefovi Strečanskému

Na budove kostola
2000

ŠÚROVCE

Pamätná tabuľa padlým hrdinom v II. svetovej vojne

Na kultúrnom dome, Nová ul.

Pamätné tabule s menami hasičov zo Šúroviec

Umiestnené po bokoch sochy sv. Floriána na hlavnej ulici

TRNAVA

Pamätná tabuľa Petra Jilemnického

Na budove Adalbertína

Pamätná tabuľa a busta mons. Augustína Rašku

Na budove arcibiskupského gymnázia (univerzitná budova Rubrorum)

Pamätná tabuľa Augustína Rašku

Na cintoríne (na hrobe), na Ul. T. Vansovej

Pamätná tabuľa busta Jána Hollého

Na budove arcibiskupského gymnázia (univerzitná budova Rubrorum)
marec 1985

Pamätná tabuľa a reliéf Štefana Moyzesa

Na budove Marianum

Pamätná tabuľa Jána Amosa Komenského

Na budove Gymnázia Angely Merici

Pamätná tabuľa odchodu Trnavskej posádky do SNP

Na budove bývalej teologicko-filozofickej fakulty

Pamätná tabuľa o sídle Trnavskej univerzity

Na budove bývalej teologicko-filozofickej fakulty
1935

Pamätná tabuľa chorvátskym študentom Trnavskej univerzity

Na budove bývalej teologicko-filozofickej fakulty
2003

Pamätná tabuľa Jozefovi Strečanskému

Na budove bývalého šľachtického konviktu z Ulice M. Schneidra-Trnavského
20. 5. 2000

Pamätná tabuľa a busta venovaná Antonovi Hajdukovi

Pred budovou Trnavskej univerzity na Hornopotočnej ulici
2007

Pamätná tabuľa trnavských starostov

Na budove radnice – v podbrání vľavo

Pamätná tabuľa z príležitosti 60-ročného jubilea SSV

Na budove SSV – zadné nádvorie
1930

Pamätná tabuľa kardinálovi Jurajovi Haulikovi

Na nádvorí SSV
1929

Pamätná tabuľa Andrejovi Radlinskému

Na priečelí SSV
1995

Pamätná tabuľa Andrejovi Hlinkovi

Na priečelí SSV

Pamätná tabuľa Ján Sambucus

Na budove radnice, Hlavná ul.
2004

Pamätná tabuľa k 20. výročiu Nežnej revolúcie

Na budove DJP
16. 11. 2009

Pamätná tabuľa Jána Palárika

Na budove DJP
2012

Pamätná tabuľa Andreja Kubinu

Na Štefánikovej 46

Pamätná tabuľa Miroslava Válka

Na SPŠ dopravnej, Študentská 23
1997

Pamätná tabuľa Mikuláša Schneidra-Trnavského

Na Dome hudby, Ul. M. Sch. Trnavského 5
24. 5. 1995

Pamätná tabuľa Gustávovi Viktórymu

Na priečelí evanjelického kostola

Pamätná tabuľa kníhtlačiarni Václava Jelínka

Na priečelí meštianskeho domu na Halenárskej ulici č. 5

Pamätná tabuľa na bývalom klariskom kláštore

Na pravej strane od hlavného vchodu do Západoslovenského múzea

Pamätná tabuľa na budove Múzea knižnej kultúry

Na budove Múzea knižnej kultúry
1983

Pamätná tabuľa Jána Ondruša*Na Pekárskej 11*

22. 9. 2007

Pamätná tabuľa Alfréda Wetzlera*Trnavská synagóga na Halenárskej ulici*

15. 9. 2006

Pamätná tabuľa Jánovi Krištofikovi*Mestská športová hala, Rybníková 15*

2000

Pamätná tabuľa blahoslavenej sestry Zdenky Schelingovej*Na Kalvárii*

4. 4. 2004

Pamätná tabuľa k 700. výročiu mesta Trnavy*Na radnici, Hlavná 1*

1938

Pamätná tabuľa k 750. výročiu mesta Trnavy*Na radnici, Hlavná 1*

1988

**Pamätná tabuľa k 150. výročiu príchodu kon-
skej železnice***Na železničnej stanici*

jún 1996

Pamätná tabuľa požiarnikom*Radlinského 10***Pamätná tabuľa Slovenskému učenému
tovarišstvu***Správa kultúrnych a športových zariadení mesta***Pamätná tabuľa obetiam II. svetovej vojny***V sklade na Priemyselnej ul.***TRNAVA - MODRANKA****Pamätné tabule obetiam 1. a 2. svetovej vojny***Na budove bývalého hasičského domu*

2010

TRSTÍN**Pamätná tabuľa Ambróza Lazíka***Na rodnom dome*

1997

Pamätná tabuľa Martinovi Kollárovi*Na fare*

1940

VLČKOVCE**Pamätná tabuľa národného umelca Fraňa Štefunku***Na rodnom dome Fraňa Štefunku (oproti škole)*

1983

**Pamätná tabuľa na pamiatku skončenia vojny
a na pamiatku padlých vojakov počas svetovej
vojny***Na kríži pri kostole*

1946

VODERADY**Pamätná tabuľa Andrejovi Kubinovi***Na budove fary*

1991

ZAVAR**Pamätná tabuľa venovaná správcom farnosti
v Zavare***Na budove kostola*

2008

Pamätná tabuľa venovaná J. K. Viktorinovi*Na rodnom dome J. K. Viktorina*

1992

**Pamätná tabuľa s bustou venovaná Gejzovi
Dusíkovi***Na rodnom dome Gejzu Dusíka***Pamätná tabuľa venovaná Mons. Michalovi
Pavlíkovi***Na farskom úrade*

2002

ZELENEČ**Pamätná tabuľa Jánovi Klempovi-Jacovskému***Na budove fary***Pamätná tabuľa Vsdp. Jánovi Vengerovi***Na budove fary***Pamätná tabuľa prof. Mons. ThDr. Cyrilovi
Dudášovi***Na dome číslo 9***ZVONČÍN****Pamätná tabuľa venovaná padlým v boji proti
fašizmu v II. sv. vojne***Na obecnom cintoríne*

OCENENÉ OSOBNOSTI TTSK

ČESTNÉ OBČIANSTVO TTSK

Viktor Bauer

31. 5. 1942 Nové Zámky

Ignác Bizmayer

20. 4. 1922 Košolná

Peter Danišovič

1. 6. 1907 Boleráz – 9. 7. 2011 Bratislava

Viliam Karmažin

23. 9. 1922 Leopoldov

Mária Kráľovičová

7. 6. 1927 Čáry

Bronislav Ignác Kramár

31. 10. 1945 Slovenská Nová Ves

Štefan Kvietik

10. 5. 1934 Dolné Plachtince

Elemír Jozef Mikuš

26. 7. 1927 Oreské

Jozef Minárik

18. 11. 1941 Dolné Orešany

Anna Evangelista Orlická

17. 7. 1922 Igram

Karol Polák

9. 9. 1932 Palárikovo

Jozef Zachar

13. 12. 1920 Hlohovec

in memoriam

Pavol Blaho

25. 3. 1867 Skalica – 29. 11. 1927 Bratislava

Jozef Čabelka

12. 2. 1910 Holíč – 6. 7. 1987 Bratislava

Gejza Dusík

1. 4. 1907 Zavar – 6. 5. 1988 Bratislava

Karol Elbert

19. 12. 1911 Trnava – 20. 11. 1997 Trnava

Blahoslav Hečko

18. 9. 1915 Suchá nad Parnou – 22. 12. 2002 Bratislava

Pavol Jantusch

27. 6. 1870 Vrbové – 29. 6. 1947 Trnava

William Schiffer

26. 8. 1920 Zvončín – 7. 8. 2007 Trnava

Mikuláš Schneider-Trnavský

24. 5. 1881 Trnava – 28. 5. 1958 Bratislava

Miroslav Válek

17. 7. 1927 Trnava – 27. 1. 1991 Bratislava

Ľudovít Winter

1. 11. 1870 Ipeľské Šahy – 15. 9. 1968 Piešťany

CENA TTSK

Jozef Adamovič

23. 4. 1939 Trnava

Karol Čalik

15. 3. 1945 Trnava

Zita Furková

6. 3. 1940 Hradište pod Vrátnom

Štefan Gregorička

30. 1. 1948 Piešťany

Ernest Gubrický

11. 3. 1939 Trnava

Ľudovít Hološka

18. 9. 1943 Jablonica

Jozef Hrdý

10. 4. 1923 Ostratice

Viktor Chrenko

13. 11. 1921 Poprad – 16. 11. 2010 Hlohovec

Viliam Karmažin

23. 9. 1922 Leopoldov

Elena Kittnarová

2. 6. 1931 Trnava – 12. 2. 2012 Bratislava

Dušan Krivský

17. 7. 1949 Skalica

Milan Vymyslický

5. 2. 1947 Holíč

Ladislav Nemeš

20. 4. 1931 Gbelany

Terézia Ondrušková

24. 3. 1937 Rumanová

Jozef Ráchela

23. 2. 1952 Dunajská Streda

Viera Strnisková

30. 10. 1929 Hlohovec

Štefan Szamák

17. 6. 1920 Bratislava – 25. 9. 2010 Galanta

Ladislav Šoltés

30. 1. 1933 Spišská Nová Ves

Stanislav Štepka

26. 7. 1944 Radošina

František Tomík

16. 11. 1941 Skalica

Soňa Valentová-Hasprová

3. 6. 1946 Trnava

in memoriam

Alojz Gašpar

5. 10. 1928 Ducové – 15. 3. 2011

Eva Kostolányiová

2. 11. 1942 Trnava – 3. 10. 1975 Bratislava

OSOBNOSTI OCENENÉ MEDAILLOU PREDSEDU TTSK

nad 70 rokov

OBLASŤ KULTÚRY

Csaba Balogh

31. 3. 1942 Dolné Saliby

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Irena Čapičíková

23. 1. 1938 Križovany n/Dudváhom

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Pavol Diener

5. 9. 1926 Trnava

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Kornel Duffek

1. 7. 1938 Piešťany

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Kamil Fančovič

23. 2. 1941 Jaslovské Bohunice

Za úspešnú prácu v oblasti fotografie a filmu

Pavol Fürstenzeller

25. 11. 1925 Šaštín

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Júlia Gábrišková

6. 1. 1942 Dunajská Streda

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Gabriela Gotthardová

20. 5. 1937 Nové Zámky

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Pavol Grimm

14. 7. 1935 Senica - Kunov

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Pavol Hazucha

29. 8. 1939 Skalité

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Karol Héger

24. 1. 1932 Pribeta

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Ivan Eduard Hnát

9. 10. 1940 Brodské

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Dezider Hodossy

4. 8. 1940 Vydrany

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Anna Horanská

29. 12. 1928 Hronec

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Ľudmila Horváthová

29. 12. 1942 Abrahám

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Antónia Chaloupková

9. 11. 1942 Rožňava

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Jozef Ilavský

28. 10. 1940 Suchá nad Parnou

Za prínos v oblasti výtvarného umenia

Vladimír Jamárik

21. 9. 1921 Kunov

Za prínos v oblasti archeológie

Zuzana Jedličková

25. 2. 1937 Padáň

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Anna Jonášová

29. 2. 1940 Prietrž

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Margita Kániková

5. 11. 1940 Trnava

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Ladislav Košinár

6. 2. 1929 Senica

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji – amatérska astronómia

Irena Kubová

3. 1. 1935 Trnovec

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Jozef Mackovjak

20. 2. 1923 Vrbové

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Július Mag

28. 9. 1932 Studená

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Edita Maťašovská Deáková

3. 7. 1932 Galanta

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Marián Minárik

25. 3. 1939 Častá

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Božena Mišovičová

7. 6. 1937 Dolné Zelenice

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Elena Mokrá

29. 11. 1940 Lukáčovce

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Ivan Molnár

23. 1. 1930 Galanta

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Silván Moncman

5. 12. 1929 Hrnčiarovce

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Michal Monček

10. 9. 1935 Červený Kameň

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Ján Navrátil

13. 5. 1935 Sereď

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Viliam Ondruška

1. 2. 1938 Sereď

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Oľga Osvaldíková

17. 9. 1915 Piešťany

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Konštantín Palkovič

12. 10. 1919 Brodské

Za prínos v oblasti výskumu dejín slovenského jazyka a slovenských nárečí

Ľudovít Patócs

5. 12. 1926 Vydrany

Za prínos v oblasti kultúry národnostných menšín

Drahomíra Pillová

13. 4. 1939 Slatinka

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

František Plhal

6. 11. 1939 Vyškov na Morave

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Aurélia Polesňáková

5. 11. 1928 Dubovce

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Hadrián Radványi

16. 9. 1918 Spišské Podhradie

Za prínos v oblasti kultúry – historik, publicista, bibliograf

Pavol Rampák

11. 10. 1941 Trnava

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Viliam Selko

19. 10. 1936 Smolenice

Za prínos v oblasti neprofesionálnej fotografickej tvorby

Milan Schiffer

4. 9. 1931 Sereď

Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji

Ružena Schifferová

28. 1. 1936 Sereď

*Za prínos v oblasti kultúry***Ivan Schurmann**

28. 6. 1935 Bratislava

*Za prínos v oblasti výtvarného umenia***Vladimír Suchánek**

15. 2. 1934 Gbely

*Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji***Jozef Sušienka**

1. 5. 1937 Nová Bystrica

*Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji – akademický sochár***Pavla Šajdíková**

31. 8. 1939 Dojč

*Za rozvoj a šírenie kultúry v Trnavskom kraji***Jozef Šimončíč**

18. 6. 1928 Dechtice

*Za prínos v oblasti kultúry – historik, pedagóg***Viliam Turčány**

24. 2. 1928 Suchá nad Parnou

*Za prínos v oblasti kultúry – básnik, prekladateľ, literárny vedec***Koloman Uhrík**

24. 12. 1932 Trnava

*Za prínos v oblasti kultúry – slovenský spisovateľ, scenárista***Anna Vašiová**

21. 9. 1932 Šulekovo

*Za prínos v oblasti kultúry***Ocenenie udelené in memoriam****Zefirín Hečko**

18. 8. 1928 Suchá nad Parnou – 8. 11. 2008 Suchá nad Parnou

*Za prínos v oblasti kultúry***Ľudovít Leffler**

7. 11. 1926 Senec – 24. 12. 2011 Dunajská Streda

*Za prínos v oblasti dychovej hudby***Vratislav Schaal**

6. 9. 1928 Morava – 10. 5. 2010 Holíč

*Za vznik a rozvoj novodobej turistiky***OBLASŤ ŠKOLSTVA****Viliam Fukna**

10. 6. 1942 Trstín

*Za celoživotnú pedagogickú a riadiacu prácu pri príležitosti životného jubilea, za aktívne pôsobenie v speváckom zbore Bradlan***József Gágyor**

15. 3. 1941 Vinica

*Za celoživotnú pedagogickú a riadiacu prácu v školstve***Ol'ga Hajmássyová**

18. 1. 1940 Sereď

*Za celoživotnú pedagogickú a trénerskú prácu***Ladislav Hlavatý**

11. 7. 1939 Trnava

*Za celoživotnú pedagogickú a trénerskú prácu***Ján Horváth**

8. 8. 1937 Močenok

*Za celoživotnú pedagogickú, autorskú a riadiacu prácu***Jozef Hrčka**

8. 6. 1942 Horná Krupá

*Za celoživotnú pedagogickú prácu, za zásluhy o výchovu a vzbudenie záujmu mládež generácie o ľudové umenie v trnavskom regióne***Pavol Krištofik**

8. 2. 1933

*Za celoživotnú pedagogickú prácu***Adolf Kršteník**

20. 2. 1941 Medzibrod

*Za osobný prínos k rozvoju TTSK***Florián Miklošík**

4. 5. 1934 Šintava

*Za celoživotnú pedagogickú prácu v oblasti odborného vzdelávania***Vojtech Miština**

17. 4. 1928

*Za celoživotnú pedagogickú prácu***Anton Ožvoldík**

23. 5. 1941 Stráže

*Za celoživotnú pedagogickú prácu pri príležitosti životného jubilea 70 rokov a výchovu niekoľkých generácií úspešných ekonómov***Anton Talač**

6. 4. 1940 Šurany

*Za celoživotnú pedagogickú činnosť a významný prínos v rozvoji odborného vzdelávania, pri príležitosti životného jubilea***SOCIÁLNA OBLASŤ****Vladimír Brestovanský**

15. 7. 1929 Horné Orešany

*Za záslužnú a dlhoročnú prácu v oblasti sociálnej pomoci***Jozef Drahoš**

20. 3. 1934 Závod

*Za záslužnú a dlhoročnú prácu v oblasti sociálnej pomoci***Alena Gučková**

9. 4. 1933 Holíč

*Za záslužnú a dlhoročnú prácu v oblasti sociálnej pomoci***Alžbeta Chrenáková**

12. 7. 1936 Hlohovec

*Za záslužnú a dlhoročnú prácu v oblasti sociálnej pomoci***Zoltán Nagy**

20. 3. 1937 Dolné Saliby

*Za záslužnú a dlhoročnú prácu v oblasti sociálnej pomoci***Elena Parmová**

8. 8. 1925 Skalica

*Za záslužnú a dlhoročnú prácu v oblasti sociálnej pomoci***OBLASŤ ŠPORTU****Jozef Adamec**

26. 2. 1942 Vrbové

*Za zásluhy a rozvoj futbalu na Slovensku***Ernest Gubrický**

11. 3. 1939 Trnava

*Za celoživotný prínos pre rozvoj športu v TTSK***Stanislav Jarábek**

9. 12. 1938 Suchá nad Parnou

*Za zásluhy o rozvoj futbalu na Slovensku***Jaroslav Kravárik**

5. 12. 1941 Trnava

*Za prínos a rozvoj futbalu na Slovensku***Mikuláš Melay**

5. 12. 1937 Galanta

*Za celoživotný prínos pre rozvoj športu***Eugen Mikuláš Nemeš**

25. 12. 1921 Trnava

*Za celoživotný prínos v oblasti rozvoja športu***Roland Osvald**

15. 7. 1940 Leopoldov

*Za zásluhy o rozvoj športu***Egon Redhammer**

4. 4. 1932 Galanta

*Za zásluhy o rozvoj športu***Jozef Štibrányi**

11. 1. 1940 Vlčkovce

*Za zásluhy o rozvoj futbalu***Valerián Švec**

20. 7. 1935 Prešov

*Za zásluhy a rozvoj futbalu na Slovensku***Milan Vnenčák**

14. 8. 1941 Sihelné

*Za osobný prínos k rozvoju športových aktivít v TTSK***Ján Zachara**

27. 8. 1928 Kubra

Za zásluhy o rozvoj športu a olympizmu

Amália Zambojová

14. 4. 1925 Cífer

*Za zásluhy a rozvoj telovýchovného hnutia***Ocenenie udelené in memoriam****Anton Hajmássy**

28. 12. 1916 Kvetoslavov – 1. 11. 1978 Trnava

*Za rozvoj v oblasti športu***Ján Krištofík**

27. 1. 1918 Trnava – 22. 9. 1987 Trnava

*Za rozvoj telovýchovného hnutia***Anton Malatinský**

15. 1. 1920 Trnava – 1. 12. 1992 Trnava

*Za rozvoj futbalu na Slovensku***Ján Novák**

30. 11. 1911 Viedeň – 4. 8. 1984 Trnava

*Za rozvoj v oblasti športu***OBLASŤ ZDRAVOTNÍCTVA****Kamil Alföldy**

27. 5. 1935 Trnava

*Za celoživotný prínos a rozvoj chirurgie a onkochirurgie***Veronika Simon Baculák**

13. 3. 1939 Jurová

*Za celoživotný prínos v kardiológii a rozvoj zdravotnej starostlivosti***Jozef Barát**

2. 10. 1929 Komjatice

*Za celoživotný prínos v odbore gynekológia a pôrodnictvo***Juraj Blada**

11. 4. 1941 Budapešť

*Za rozvoj a dosiahnuté výsledky v čelustnej ortopédii***Július Bobovnický**

12. 7. 1935 Nemčíňany

*Za celoživotný prínos v odbore neurológia a pedagogické pôsobenie v zdravotníctve***Mária Furuglyášová**

3. 5. 1941 Jurová

*Za rozvoj galenickej farmácie***Milan Chvojka**

23. 7. 1931 Medlešice pri Chrudimi

*Za celoživotný prínos v odbore pediatria a detská nefrológia***Július Kalocsy**

31. 3. 1930 Levice

*Za rozvoj zubnej techniky a publikačnú činnosť***Eduard Karaba**

7. 5. 1930 Chtelnica

*Za celoživotný prínos v odbore všeobecné lekárstvo a rozvoj zdravotníctva***Adolf Klas**

3. 9. 1933 Stupava

*Za celoživotný prínos v odbore pneumológia a ftizeológia***Ivan Kollár**

5. 12. 1933 Piešťany

*Za celoživotný prínos v internej medicíne a telovýchovnom lekárstve***Marta Koszorúová**

21. 9. 1940 Holíč

*Za celoživotný prínos v odbore neonatológia a pediatria***Pavol Lovecký**

28. 10. 1941 Skalica

*Za rozvoj a dosiahnuté výsledky v odbore stomatológia***Ivan Mendl**

23. 11. 1942 Piešťany

*Za rozvoj a dosiahnuté výsledky v protidrogových aktivitách***Tibor Nagy**

16. 8. 1942 Bratislava

*Za prínos v odbore všeobecné lekárstvo***Darina Nábelková**

3. 2. 1923 Klenovec

*Za rozvoj anesteziológie a intenzívnej medicíny a vybudovanie ARO oddelenia***Jozef Rambousek**

18. 4. 1938 Strážnice

*Za celoživotný prínos v odbore vnútorné lekárstvo a hemodialýza***Mária Rummerová**

4. 9. 1934 Dunajská Streda

*Za celoživotný prínos v odbore neonatológia***Albína Schmiesterová**

9. 11. 1936 Chorvátsky Grob

*Za rozvoj primárnej zdravotnej starostlivosti***Alexander Stadtrucker**

17. 3. 1933 Dunajská Streda

*Za celoživotný prínos v odbore otorinolaryngológia***Etela Šarmírová**

9. 7. 1937 Modranka

*Za celoživotný prínos v ošetrovatelstve***Alena Šimaljaková**

12. 6. 1935 Košice

*Za celoživotný prínos v odbore všeobecné lekárstvo a rozvoj zdravotníctva***Viktor Takáts**

10. 5. 1936 Komárno

*Za rozvoj primárnej zdravotnej starostlivosti pre deti***Tibor Urbánek**

1. 10. 1923 Budmerice

*Za celoživotný prínos v oblasti reumatológia***Ivan Vavřík**

10. 7. 1934 Malacky

*Za celoživotný prínos v odbore otorinolaryngológia a rozvoj Slovenského červeného kríža***Božena Vlková**

6. 10. 1934 Senica

*Za celoživotný prínos v stomatologickom ošetrovatelstve***Anna Vyskočová**

23. 3. 1938 Modranka

*Za celoživotný prínos v onkologickom ošetrovatelstve***Anna Zajičková**

20. 5. 1941 Gbely

*Za celoživotný prínos v odbore ošetrovatelstvo a dlhoročnú službu v Slovenskom červenom kríži***Ocenenie udelené in memoriam****Štefan Holúbek**

11. 1. 1931 Soblahov – 17. 9. 1995 Trnava

*Za celoživotný prínos a rozvoj chirurgie***František Hottmar**

12. 3. 1942 Skalica – 24. 11. 2005

*Za rozvoj pediatrie v okresoch Skalica, Senica a Myjava***Imrich Nyilas**

25. 3. 1917 Handlová – 21. 12. 1991 Trnava

*Za celoživotný prínos a rozvoj traumatológie a publikačnú činnosť***Emil Odnoga**

8. 12. 1930 Vysoká n. Kysucou – 11. 8. 1983 Trnava

*Za celoživotný prínos a rozvoj gynekológie a pôrodnictva***František Pivovárčí**

9. 12. 1919 Trenčín – 28. 11. 2000 Trnava

*Za celoživotný prínos a rozvoj zdravotnej starostlivosti***Igor Peter**

29. 6. 1931 Bratislava – 9. 12. 2008 Topoľčany

*Za celoživotný prínos v gynekológii a pôrodnictve a rozvoj mamológie***Štefan Sitár**

29. 5. 1911 Stará Turá – 18. 9. 1990 Piešťany

*Za celoživotný prínos v odbore reumatológia a pedagogické pôsobenie v zdravotníctve***František Tomík**

3. 12. 1923 Skalica – 14. 11. 1998 Trnava

Za celoživotný prínos a rozvoj patológie

OSTATNÍ OCENENÍ

Anton Adamkovič

27. 5. 1928 Červeník

Za zásluhy kultúrneho a duchovného rozvoja regiónu

Tibor Ág

13. 4. 1928 Bratislava

Za prínos v oblasti kultúrneho života maďarskej menšiny

Jozef Babušek

3. 9. 1921 Bratislava

Za dlhoročný prínos k rozvoju slovenskej satiry a výtvarného umenia

Imrich Baráth

5. 11. 1938 Jelka

Za dlhoročnú prácu v prospech aktivizácie dôchodcov

Oľga Bartošíková

18. 8. 1922 Holíč

Za celoživotný prínos v oblasti maliarstva na Slovensku

Peter Blaho

1. 1. 1939 Nitra

Za dlhoročnú prácu pre rozvoj právnej vedy v Trnavskom samosprávnom kraji

Stanislav Božík

4. 3. 1942 Horné Lovčice

Za zachovávanie kultúrneho dedičstva Trnavského samosprávneho kraja

Alexander Czigner

16. 9. 1935 Hulvinky

Za dlhoročnú prácu v prospech rozvoja športu v TTSK

Michal Čechovič

1922 Majcichov

Za dlhoročnú činnosť na úseku rozvíjania ľudových tradícií

Eva Fordinállová

17. 12. 1941 Borský Mikuláš

Za vedeckú prácu v oblasti literárnej histórie a za výsledky dosahované v oblasti kultúry

Tibor Grünner

3. 9. 1927 Trnava

Za rozvoj populárnej hudby na Slovensku

Viliam Hafner

17. 9. 1933 Cífer

Za celoživotný prínos v oblasti rozvoja hudby a kultúry v Cíferi

Štefan Hanakovič

20. 8. 1931 Košolná

Za dlhoročnú matičnú a bibliografickú činnosť

Bohumil Chmelík

12. 8. 1938 Trnava

Za prínos v oblasti politického, spoločenského a kultúrneho života, pri príležitosti významného životného jubilea 70. rokov

Stanislav Jarábek

9. 12. 1938 Suchá nad Parnou

Za prínos v oblasti futbalu

Anton Javorka

12. 10. 1941 Moravany nad Váhom

Za rozvoj a propagáciu olympizmu

Štefan Kaluža

22. 12. 1938 Hradište pod Vrátnom

Za dlhoročnú propagáciu športu v Trnavskom samosprávnom kraji

Viktor Klemon

28. 8. 1933 Holíč

Za prínos k rozvoju školstva a mládežníckeho športu v Skalici

Vojtech Kocián

3. 4. 1937 Hlohovec

Za vynikajúcu umeleckú činnosť a vzornú reprezentáciu TTSK v zahraničí

Eva Kopúnková

7. 10. 1937 Trnava

Za pedagogickú a spisovateľskú činnosť

Július Krempaský

31. 3. 1931 Krížová Ves (Kežmarok)

Za celoživotný prínos v oblasti vedy a vzdelávania

Eduard Krištofovič

24. 2. 1941 Trnava

Za zásluhy v oblasti rozvoja vzdelanosti a športu v Trnavskom samosprávnom kraji

Otto Kroupa

23. 12. 1923 Kopčany

Za celoživotné dielo, v ktorom zachytil región a mesto v historických súvislostiach

Florián Kubinský

27. 1. 1931 Sv. Peter

Za prínos k rozvoju slovenského vinohradníctva a kultúry v Trnavskom samosprávnom kraji

Stanislav Kubiš

9. 10. 1940 Kátlovce

Za významné tvorivé výsledky v publicistickej činnosti

Viliam Kvašňák

25. 10. 1930 Molokruh

Za celoživotný prínos pre rozvoj kultúry v TTSK

Ján Lackovič

10. 10. 1931 Hlohovec

Za prínos v oblasti športu a telesnej kultúry

Silvester Madunický

21. 1. 1938 Šterusy

Za prínos v oblasti športu

Alojz Majerník

20. 6. 1937 Dubovany

Za dlhoročný rozvoj neprofesionálneho výtvarného umenia v kraji i na Slovensku

Helena Medvecká

20. 9. 1942 Dobos

Za prínos v oblasti športu a telesnej kultúry

Zdenka Mešťánková

26. 9. 1935 Vrbové

Za záslužnú a dlhoročnú prácu v oblasti sociálnej pomoci

Oľga Mičková

16. 10. 1941 Bratislava

Za dlhoročný prínos pre udržiavanie kultúrnych tradícií regiónu

Štefan Mocko

13. 8. 1939 Myjava

Za celoživotný prínos v oblasti výchovy a vzdelávania v Senici

František Musil

15. 2. 1941 Třebíč

Za rozvoj a podporu hasičských a záchranných zborov v Trnavskom samosprávnom kraji

Eugen Mikuláš Nemeš

25. 12. 1921 Trnava

Za celoživotný prínos v oblasti rozvoja športového, hudobného a kultúrneho života Trnavského samosprávneho kraja

Jozef Oboril

20. 11. 1933 Suchá nad Parnou

Za prínos v oblasti zdravotníctva

Štefan Olejník

26. 12. 1931 Holíč

Za dlhoročnú a záslužnú prácu pri organizácii dôchodcov v Trnavskom samosprávnom kraji

Jozef Oravec

14. 6. 1934 Piešťany

Za dlhoročnú prácu v prospech rozvoja športu a kultúry v Trnavskom samosprávnom kraji

Igor Peter

29. 6. 1931

Za celoživotný prínos v gynekológii a pôrodníctve a rozvoj mamológie

Petrovičová Emília

19. 1. 1917 Hlohovec

Za dlhoročnú aktívnu prácu v Dobrovoľnom hasičskom zbore v Hlohovci

Mária Priska-Gyurcsíková

22. 12. 1930 Váhovce

Za aktívnu prácu v oblasti bibliografie

Ján Racek

9. 5. 1936 Trnava

Za celoživotný šírenie myšlienok vzájomnej pomoci, humanity a záchrany ľudského života

Ján Rampák

6. 10. 1939 Trnava

Za dlhoročnú prácu v prospech rozvoja neprofesionálneho divadelníctva v Trnavskom samosprávnom kraji, pri príležitosti významného životného jubilea 70. rokov

Rudolf Roučka

30. 1. 1939 Dříteň

Za dlhoročný mimoriadny prínos a zásluhy v oblasti rozvoja športu v Trnavskom samosprávnom kraji

Anna Rýzková

25. 6. 1936 Přetrž

Za prínos v oblasti výchovy, vedy a vzdelávania

Vladimír Sedlák

3. 9. 1930 Piešťany

Za prínos v oblasti športu a telesnej kultúry

Michal Srholec

2. 9. 1941 Skalica

Za prínos pri vytváraní novej porevolučnej samosprávy v Skalici a v oblasti družobných vzťahov, za jeho činnosť pri zviditeľňovaní regiónu v oblasti vinohradníctva a uchovávaní vinohradníckych tradícií

Walter Stangel

1931 Brno

Za dlhoročnú prácu pre rozvoj hematológie v Trnavskom samosprávnom kraji

Ignác Šimončíč

3. 2. 1939 Dechtice

Za propagáciu regionálneho futbalu, pri príležitosti významného životného jubilea

Vladimír Švec

30. 11. 1942 Rozložná

Za dlhoročnú aktívnu prácu v oblasti kultúry na Slovensku

Árpád Tarnóczy

11. 4. 1936 Nováky

Za celoživotnú prácu v prospech šírenia myšlienok humanizmu a demokracie

Juraj Tölgyessy

27. 1. 1931 Dunajská Streda

Za prínos v oblasti vedy, výskumu a vzdelávania

Jozef Urminský

17. 3. 1939 Hlohovec

Za dlhoročnú záslužnú a všestrannú prácu pre občanov Trnavského samosprávneho kraja, pri príležitosti významného životného jubilea

Anna Ušiaková

26. 4. 1938 Košariská

Za dlhoročnú prácu v prospech rozvoja knižníctva v Trnavskom samosprávnom kraji

Oldrich Vitásek

3. 6. 1937 Holíč

Za dlhoročnú reprezentáciu Trnavského samosprávneho kraja v oblasti leteckého modelárstva

Blažej Vittek

19. 8. 1942 Trnava

Za dlhoročnú prácu v prospech rozvoja fotografickej tvorby v Trnavskom samosprávnom kraji

Ocenenie udelené in memoriam

Pavel Bučka

16. 1. 1917 – 29. 10. 1992 Sobrance

Za celoživotnú úspešnú prácu v armáde

Elemér Csere

19. 6. 1932 Borovce – 25. 12. 2006

Za popularizácia astronómie medzi mládežou a širokou verejnosťou

Jaroslav Červenka

26. 4. 1937 Šintava – 8. 8. 2006

Za rozvoj hudobného umenia na Slovensku

František Héger

6. 2. 1930 Horné Orešany – 21. 12. 1997 Schenectady, New York

Za šírenie dobrého mena Slovenska v zahraničí a celoživotnú prácu pre rozvoj vedy

Janka Hudáková

19. 12. 1918 – 29. 7. 1976

Za záchranu ľudských životov počas 2. svetovej vojny

Otto Lackovič

5. 4. 1927 – 4. 2. 2008

Za prínos v oblasti filmografie a divadelníctva

Anton Malatinský

15. 1. 1920 Trnava – 1. 12. 1992

Za prínos v oblasti športu

František Neitz

25. 5. 1923 Trnava – 10. 4. 2001

Za prínos v oblasti vzdelávania a športu

Ján Novák

30. 11. 1911 Viedeň – 4. 8. 1984

Za prínos v oblasti športu

Štefan Cyril Parrák

22. 12. 1887 – 19. 9. 1969

Za zásluhy v oblasti záchranu kultúrneho dedičstva

Milan Piovarči

13. 2. 1929 Leopoldov – 2011

Za dlhoročný prínos pre rozvoj žurnalistiky

Ľudovít Presinzsky

10. 12. 1939 – 3. 4. 2010

Za prínos v oblasti výchovy, vzdelávania a kultúry v Trnavskom samosprávnom kraji

Matúš Rajčok

21. 9. 1928 Očová – 11. 6. 2007

Za prínos v oblasti vzdelávania a energetiky

Dionýz František Tomašovič

1911 Hlohovec – 2004 Hlohovec

Za rozvoj literatúry, kultúry a kresťanskej výchovy, pri príležitosti nedožitých stých narodenín

PRÍLOHA I. – REGISTER OSOBNOSTÍ

A			
Abay Nemes, Oszkár	212	Antos, Štefan	147
Ábel, František	158	Arady, Ján Nepomuk	57
Ábel, Vojtech	49	Arbét, Gašpar	274
Abrahamffy, Ján	99	Arnold, Valentín	53
Adamča, Silvester	21	Arnoldová-Marková, Rozália	56
Adamec, Jozef	61	Artnerová, Maria Therese	102
Adamec, Rudolf	69	Árvay, Michal	205
Adámek, Viliam	270	Astaloš, Ondrej	190
Adami, Ján Nepomuk	148		
Adamiš, Július	131	B	
Adamiš, Karol Drahotín	260	Babčanský, František	158
Adamkovič, Anton	130	Babjak, Jozef	226
Adamkovič, Michal	129	Babor, Josef Florian	115
Adamovič, Jozef	106	Babulík, Vojtech	197
Adámy, Rudolf	266	Bacsák-Benefai, Pavol	155
Ág, Tibor	97	Bača, Jozef (1912)	59
Agnelli, Jozef	47	Bača, Jozef (1935)	228
Agnelli, Juraj Imrich	185	Bačík, Emil	115
Acheray, Albert	31	Bačík, Ladislav	160
Alagovič, Alexander	277	Báčmedei, Štefan Pavol	110
Albach, Jozef Stanislav	39	Baďura Vojtech	247
Alexander, Zigmund	237	Bagin, Pavol	244
Alexy, Janko	36	Bachratý, Emil	201
Alexy, Jozef	203	Bajan, Juraj Paulín	96
Alkus, Štefan	44	Bajo, Ivan	257
Alpár, Ignác	31	Bajza, Jozef Ignác	67
Alszegehy, Zsolt	52	Bakoš, Gustáv Alfonz	176
Amade, Ladislav	169	Bakoš, Mikuláš	49
Amade, Tadeáš	26	Balaša, Pavol	86
Ambro, Ján	85	Balát, František	166
Ambrozowsky, Michal	100	Baláž, Jozef	74
Ambruš, Jozef	212	Balgavý, Miloš st.	246
Ambrušová, Edita	239	Balkai, Vojtech	81
Andrásy, Tibor	132	Balogh, Bálint	205
Andrášik, Štefan	203	Balogh, Csaba	88
Anderle, Vojtech	255	Balogh, Jozef	141
Androvič, Karol	267	Balogh, Július Ludvik	138
Androvičová, Elena Tatjana	158	Balogh, Valent	31
Angelovič, Igor	188	Balon, Eugen Kornel	176
Antal, Milan	209	Banáš, Peter	66
		Bánhegyi, István	223

Banič, Gabriel	94	Bencúrová, Perica	68
Banič, Štefan	255	Beneš, Juraj	65
Baník, Augustín Anton	62	Beneš, Marcel	81
Bánsky, Jozef	277	Benický, Michal	34
Banyák, Štefan	203	Benka-Rybár, Andrej	228
Baráth, Ján	126	Beňovský, Móric	211
Baráthová, Cecília	179	Benyovszky, Rudolf August	216
Bárczi, Gustáv	205	Benža, Mojmír	108
Barč, Emil	124	Berchtold, František	147
Barč, Jozef	55	Bernadič, Anton	51
Barčák, Stanislav	253	Bernadič, František	105
Barčovský, Jozef	81	Bernadič, Jozef	69
Barica, Štefan	185	Bernadič, Ladislav	222
Barkóci, František	228	Bernolák, Anton	220
Barsi, Dionýz	156	Bertalan, Gabriel	21
Barta, Július	255	Berté, Heinrich	119
Bartal, Aurel	61	Betáková, Valéria	214
Bartal, Juraj (1785)	90	Bettelheim, Felix Albert	198
Bartal, Juraj (1820)	211	Bezák, Štefan	178
Bartalos, Lajos	213	Bežo, Gustáv Adolf	258
Bartalos, Melichar	24	Bežo, Ján	79
Bartek, Július	144	Bigas, Jozef	201
Barteková, Danka	231	Bihari, Ján	232
Bartoň, Martin	33	Bílik, Vojtech	162
Bartonek, Gejza	198	Binder, Július	204
Bartošíková, Olga	186	Bínovský, Alexander	212
Bartuszová, Júlia	81	Bíró, Lucián	92
Batán-Strattmann, Ladislav	237	Bíró, Márton Padányi	99
Bátky, Ladislav	44	Bittó, Štefan	114
Bauer, Viktor	133	Bizmayer, Ignác	103
Bazalica, Matej	246	Blaha, Leonard	272
Beblavý, Pavel	124	Blaho, Ján	67
Bedeő, Pavol	39	Blaho, Janko	207
Bednár, František	165	Blaho, Pavel st.	108
Bednár, Konštantín	59	Blaho, Pavol	83
Behúnek, Alojz	187	Blaho, Peter	21
Beke, Sándor	62	Blaskovics, József	141
Belák, Michal	216	Blaškovič, Dionýz	181
Belanský, Miroslav	153	Blažek, Leo	149
Belec, Peter	190	Blažek, Mikuláš	254
Belica, Jozef	102	Blažek, Pavol	158
Belička, Ján	236	Blažek, Vincent	50
Belluš, Daniel, 1938	70	Blažo, Martin	199
Belluš, Daniel, 1901	81	Böckh, Ján	231
Belluš, Emil	210	Boda, Domokos	102
Benau, Dezider	114	Bödök, Zsigmond	128

Bodorik, Karol	142	Burlasová, Soňa	146
Bognár, Štefan	268	Butko, Ján	193
Böhmová-Dulovičová, Blanka	48	Buzna, Alexander	27
Bohunický, František	32		
Bohunický, Pavel	161	C	
Boleček, Michal	233		
Boor, Ján	68	Caltík, Štefan	57
Boorová-Gašparová, Malvína	169	Castiglione, Dezider	258
Boorová-Krahulcová, Ľubica	167	Cehlárik, Leopold	48
Bórik, Daniel Jaroslav	212	Cepka, Anton	31
Bornemisza, Peter	58	Cíger, Anton	149
Boross, Vojtech	117	Cintula, Vítazoslav	67
Bošáni, Andrej	249	Classens, Augustín	39
Bošiansky, Jozef	67	Cmunt, Eduard	177
Bošnáková, Katarína	53	Coburg, Filip Ferdinand Mária	86
Both, Ján	143	Csáder, Ladislav	48
Bottka, Mikuláš	252	Csejtey, Richard	168
Brakl, František Jozef	145	Csere, Elemír	29
Braxatoris, Martin Miloš Sládkovičov	113	Csölle, Gergely	200
Braxatoris, Pavol	46	Csörgő, Zsuzsa	117
Braxatorisová, Alexandra	169	Cuninka, Anton	173
Brestovanský, František	271	Czigler, Alexander	207
Brežný, Jozef	85	Čabelka, Jozef	52
Brinzová, Katarína	260	Čakajda, Emil	119
Brós, Viktor	126	Čalik, Karol	74
Brtáň, Rudolf	224	Čambál, Andrej	268
Brtek, Ján st.	177	Čambál, Bohumil	276
Brtek, Vladimír	138	Čambál, Konštantín	187
Brunšvik, Jozef	207	Čambál, Štefan	268
Brunšviková, Terézia	170	Čambalík, Jaroslav	168
Brychta, Július	259	Čápka, Ján	86
Buberník, Titus	226	Čaplár, Benedikt	23
Bubnič, Michal	128	Čapody, Ľudovít	224
Buček, Ľudovít	186	Čársky, Jozef	119
Buday, Jozef	56	Čársky, Konštantín	92
Budke, Artúr	57	Čársky, Štefan	266
Bugala, Štefan	180	Čavojský, Ladislav	32
Bugár, Béla	101	Čech, Igor	155
Bugár, Gáspár	61	Čech, Ladislav	24
Bugár, Imrich	98	Čelko, Elemír	122
Bukovský, John	33	Čepan, Oskár	63
Bulla, Daniel	52	Čepčeková, Elena	37
Bulla, Marián	204	Černuško, Konštantín	153
Bunčák, Pavel	67	Červenka, Jaroslav	108
Búran, Cyril	198	Červinka, František Xaver	33
Burlas, Ladislav	91	Čiba, Štefan	237

Čihánková, Jarmila	148	Dubnická, Elena	127
Čizmazia, Ján Vojtech	106	Dubovský, Ján Milan	139
Čižmárik, Rudolf	163	Dubovský, Peter	149
Čordáš, Mikuláš	264	Dúbrava, Ladislav	182
Čulen, Konštantín	62	Dúbravec, Štefan	160
Čulen, Martin	133	Dubravius, Daniel	228
		Dúbravský, Ferdinand	201
D		Dubrovský, Antonín	35
		Duda, Štefan	164
Damborák, Florián	69	Dudáš, Cyril	48
Danišovič, Andrej	34	Duffek, Kornel	152
Danišovič, Peter	135	Duchoň, Karol	104
Danišovič, Stanislav Létus	118	Duka-Zólyomi, Árpád	119
Darola, Ján	95	Dukon, József	154
Debnárik, Rudolf	275	Ďulák, Karol	248
Depta, Valerián	116	Dulovič, Ladislav	132
Dermek, Aurel	156	Ďurček, Andrej Boleslav	270
Dettrich, Ján	123	Ďurček, Jozef	42
Devan, Štefan	116	Ďurgala, Martin	248
Dieška, Jozef	92	Ďurovič, Ján	193
Dilong, Rudolf	176	Dusík, Gejza	90
Dugovič, Marián	45	Dusík, Ján	47
Dusza, István	97	Dvořák, Pavel	122
Dobronocký, Juraj	65		
Dobrovodský, Jozef	65	E	
Dobšovič, Anton Anián	184		
Dobšovič, Štefan	139	Egri, Arpád	21
Dočolomanský, Michal	83	Egri, Viktor	275
Dohnány, Mikuláš	259	Egry, Ján	273
Dóka, Jozef ml.	205	Elbert, Izidor	157
Dóka, Jozef st.	233	Elbert, Karol	270
Doležal, Augustín	85	Emmer, Kornel	128
Doležal, Pavel	34	Endreffy, Ján (1848)	48
Dolník, Juraj	187	Endreffy, Ján (1891)	224
Domotor, Michal	219	Engel, Ján Jakub	150
Dopjera, Ján	156	Enhoff, Štefan	154
Dosedla, Jozef	111	Erdödy, Imrich	220
Dovalovszki, Emil	184	Erdödy, Jozef	27
Drabant, Ján	141	Esterházi, Mikuláš	94
Dráfi, Mátyás	251	Esterházy, Daniel	170
Drahoš, Ján	167	Esterházy, František	47
Draškovič, František	93	Esterházy, Imrich (1663)	269
Drgoň, Štefan	275	Esterházy, Imrich (1685)	116
Drobnica, Ľudovít	217	Esterházy, Juraj	84
Drobný, Michal	236	Esterházy, Michal	159
Dubec, Anton	45		

F			
Fába, Šimon	77	Forró, Juraj	230
Fabry, Rudolf	49	Frašťacký, Ján Pruno	106
Fajnor, Dušan	253	Frešo, Tibor	253
Fajnor, Štefan	54	Frideczky, Arpád	177
Fajnor, Vladimír	234	Fuchsová-Lehotská, Ella	190
Fándly, Juraj	232	Furda, Ivan	110
Farkas, Jenő	33	Furková, Zita	68
Farkas, Ladislav	120	Fürstenzeller, Pavol	36
Farkaš, Július	237	G	
Farkaš, Štefan	126	Gábriš, Július	263
Farkaš, Viliam	252	Gábrišková, Júlia	24
Fekete, Juraj	73	Gágyor, József	74
Felcán, Arpád Vojtech	182	Gál, Imrich	156
Feldmann, Mojžiš	26	Gál, János	227
Fellner, Jakub	169	Galamboš, Ivan	37
Fényes, Elek	157	Galbavý, Alexander	33
Ferko, Jerguš	211	Galbavý, Rudolf	139
Ferko, Vladimír	180	Galgóci, František	88
Ferková, Hana	266	Galko, Anton	100
Fiebig, Jozef	225	Galko, Ladislav	229
Figura, Zoltán	37	Gallay, Cyril	73
Filipek, Alexander	96	Gáspár, Tibor	108
Filipek, Jozef	183	Gašpar, Pavol	187
Filipová, Anna	32	Gašparík, Ignác	125
Filipovič, Andrej Augustín	153	Gašparík, Mikuláš	117
Filo, Elemír	85	Gažo, František	32
Filo, Vladimír	28	Gažo, Ladislav	207
Fischer, Fridrich Viliam	57	Georch, Eliáš	215
Fischer, Ján	120	Gerbel, Stanislav	249
Fischer, Miroslav	264	Gerbelová, Michaela	141
Fischer, Teodor	243	Géry, Marcel	74
Fischerová, Anna	185	Glása, Ľudovít	249
Fleischhacker, Ján	79	Glása, Viliam	142
Florians, František	144	Gleimanová, Anna	61
Fodor, Koloman	157	Glesk, Pavol	40
Fodor, Ladislav	147	Glomba, Jozef	220
Fojtik, Juraj	99	Glončák, Alojz	201
Fojtik, Karol	192	Goga, Ľudovít	173
Földes, Juraj	59	Gojdič, Pavel Peter	162
Folkman, Štefan	274	Gombár, Pavol František	34
Fónod, Zoltán	239	Gomboš, Ján	66
Fordinálová, Eva	269	Görföl, Vincent	146
Forgács, Oskar	265	Görözdí, Miklós	126
Formánek, Rudolf	116	Gottthardová, Gabriela	127

Gregor, Martin	250	Heissová-Valentová, Irena	259
Gregorička, Štefan	41	Hejzlar, Gabriel	197
Gregorovičová, Bronislava	110	Hell, Maximilián	124
Gregorovits, Leopold	244	Herda, Jozef	104
Greguš, František	210	Heriban, Jozef (1922)	166
Greguš, Jozef	167	Heriban, Jozef (1925)	118
Greguš, Juraj	249	Hések, Štefan	63
Greguš, Michal	152	Heteš, Ján	36
Greššo, Ľudovít	23	Hieronymi, František Oto	56
Grimm, Pavol	160	Hillebrandt, František	246
Grossinger, Ján Krstiteľ	214	Hillebrandt, František Anton	91
Grujbár, Ján	271	Hindák, František	84
Grünner, Tibor	198	Hirner, Alexander	267
Gubrický, Ernest	71	Hirner, Marián	155
Gula, Peter	149	Hirner, Teodor	103
Guťan, Michal	61	Hlaváček, Stanislav	171
H		Hlaváček, Vladimír	165
Haas, Jozef	264	Hlavatý, Ladislav	159
Hafner, Viliam	208	Hlavička, František	248
Hagara, Jozef	247	Hlinka, Andrej	214
Hajdóczy, Ján	116	Hlubík, Ján	145
Hajduk, Anton	114	Hnilica, Pavol Mária	87
Hajmássy, Anton	276	Hoblík, Ján Efrém	69
Hajmássyová, Oľga	33	Hodossy, Dezider	177
Hallon, Pavol	199	Hodža, Cyril	207
Halmi, Béla	52	Hoja, Štefan	135
Hanakovič, Štefan	188	Holbík, František	128
Handerla, Juraj	95	Holčík, Juraj	267
Hanus, Stanislav	80	Holčík, Juraj st.	245
Haring, Jozef	265	Holčík, Samuel	116
Haring, Vojtech	219	Holocsy, István	55
Harminc, Milan Michal	223	Hollósyová, Mária	44
Hatala, Vojtech	100	Hollý, Ján	82
Havrlík, Svatopluk	146	Hollý, Jozef	39
Házi, Jenő	100	Holobradý, Viktor	244
Hazucha, Miroslav	239	Hološka, Ľudovít	209
Hečko, Blahoslav	209	Holotík, Ľudovít	138
Hečko, František	140	Holub, Eugen	166
Hečko, Ján	49	Holub, Jozef Kvetoslav	135
Hečko, Vítazoslav	263	Holuby, Jozef Ľudovít	84
Hečko, Zefírín	186	Holuby, Karol Ján	53
Hegedüs, Armin	222	Horáček, Ervín	155
Héger, František	47	Horecký, Michal	127
Héger, Karol	36	Horná, Anastázia	56
		Hortobágyi, Tibor	75
		Horvát, Ján	71

Horváth, Cyril	213	Ivanková, Elena	164
Horváth, Gabriel	80	Izakovič, Alexej	59
Horváth, Ivan	170		
Horváth, Peter	87	J	
Horváthová, Rozália	140		
Hostacha, Ján	22	Jablonický, Jozef	23
Hoza, Štefan	231	Jaczová-Teplá, Eva	42
Hrčka, Justín	226	Jakab, István	215
Hrdý, Jozef	95	Jakubec, Štefan	197
Hrotík, Peter	101	Jamárik, Vladimír	212
Hrubant, Juraj	165	Jančovič, Pavol	190
Hrušecký, Anton	22	Janda, Dezider	26
Hrušovský, Dominik	135	Janega, Pavol	102
Hrušovský, František	208	Janiga, József	80
Hrůzová-Mašková, Ružena	50	Jankovič, Ladislav	147
Hubáček, Žigmund	179	Jankovič, Vendelín	171
Hučko, Ján	157	Jánošová, Marta	132
Hučko, Jozef	155	Janošovský, Štefan	39
Hučko, Karol	120	Janšák, Štefan	206
Hudcovič, Aurel	171	Jantausch, Pavol	148
Hudec, Konštantín	71	Jarábek, Dominik	154
Hurban, Jozef Miloslav	78	Jarábek, Stanislav	265
Hutta, Pavol	197	Jastrabík, Štefan	34
Hviezdoslav, Pavol Országh	45	Jaura, Karol	93
		Jaura, Miroslav	203
CH		Javorek, Justín	206
		Javorka, Anton	226
Charfreitag, Libor	204	Jedlička, Milan	214
Charfreitagová, Radka	252	Jedlička, Pavol	28
Chmelár, František	46	Jedlička, Tomáš	268
Chmelík, Bohumil	181	Jedlička, Vladimír	195
Chmelo, Kornel	51	Jedlík, Štefan Anián	26
Choteková, Mária Henrieta	255	Jelínek, Ján Krstiteľ	106
Chovanec, Michal	224	Jelínek, Václav	197
Chrenko, Viktor	249	Ješko, Timotej	107
		Ježík, Karol	262
I		Jilemnický, Peter	77
		Jirsík, Josef	258
Ilavský, Jozef	237	Jonáš, Ján	234
Ilavský, Pavol	25	Józsa, Ladislav	30
Institoris-Mošovský, Gabriel	34	Juhos, Rudolf	224
Ivan, Ján	75	Juranič, Martin	229
Ivan, Štefan	219	Jurča, Joseph	81
Ivánfi, Eduard	104	Jurčovič, P. Fidél	163
Ivanič, Juraj	91	Jurek, Jozef	98
Ivanka, Milan	235	Juriga, Baptista Ján	153

Juriga, Ferdinand	226	Klimo, Alojz	70
Jurík, Marián	93	Klimo, Juraj	95
Jurkovič, Dušan Samuel	189	Kluch, Jozef	87
Jurkovič, Juraj	97	Knapp, Anton	57
Jurkovič, Samuel	50	Knotek, Ivan	191
Jurkovičová-Hurbanová, Anna	93	Kňazovický, Slavomír	115
Jurovský, Stanislav	115	Kocak, Matej	262
		Kocian, Štefan	219
K		Kocián, Vojtech	91
		Kocinger, Dominik	96
Kabrhel, František	257	Kóczán, Mór	25
Kadlec, Juraj	139	Kodály, Zoltán	269
Kahoun, Karol	205	Kofráni, Alojz	214
Kajlich, Aurel	259	Kolek, Jozef	242
Kalina, Miloš	118	Kolesíková, Mária	114
Kallós, Žigmund	246	Kollár, Martin	227
Kaluža, Ján	115	Kollár, Štefan	217
Kániková, Margita	244	Kollárik, Stanislav	171
Kantor, Štefan	159	Koller, Gyula	90
Kapp, Alexander	125	Koller, Július	131
Kapeller, Karol	248	Kollman, Dávid	100
Kapustáš, Andrej	256	Koltay-Kästner, Eugen	54
Karaba, Július	99	Komadel, Ľudovít	242
Karcsu, Anton Arzen	120	Komlóš, Artur	98
Kardhordó, Anton	133	Koncsol, László	135
Karmažin, Viliam	213	Koniarek, Ján	41
Katona, Dionýz	213	Konrád, József	245
Katona, Mór	117	Kontár, Gyula	263
Kaušitz, Otto	127	Kopčan, Michal	33
Kazi, František	94	Kopecký, Anton	72
Kenessy, Ladislav	37	Kopecký, Štefan	63
Kerestész, Štefan	275	Kopúnková, Eva	223
Kereškényi, Štefan	34	Korček, Štefan	131
Kéri, Valentín	77	Korec, Ján	127
Kéry, František Borgia	225	Korec, Ján Chryzostom	35
Khin, Antal	101	Korec, Silvester	252
Khuen, Gregor	76	Koreszka, Július	59
Kienitz, Viliam	227	Kornfeld, František	96
Kisfaludy, Žigmund	164	Kostiha, Ján	234
Kiss, Ladislav	166	Kostka, Jozef	39
Kittnarová, Elena	136	Kostolanský, Eduard	273
Klablena, Eduard	94	Kostolányiová, Eva	243
Klas, Teofil	248	Košecký, Oskar	144
Klein, Martin	86	Košický, Ivan	104
Klempa, Ján	262	Kotlán, Alexander	161
Klempa, Šimon	234	Kotvan, Imrich	50

Koutský, Karel	232	Kubritzky, Ondrej	58
Kovács, László	153	Kučera, Matúš	238
Kovácz, Pavel	30	Kučera, Vratislav	51
Kovács, Tomáš	144	Kudláč, Rastislav	154
Kováč, Jozef	73	Kudri, Jozef	236
Kováč, Ľudovít	119	Kuffner, Karol	172
Kovalčík, Ervín	250	Kuchár, Fridrich	223
Kovalík, Jozef	68	Kulík, Ondrej	54
Kovár, Viliam	104	Kumančík, Norbert	223
Koza, Alojz	157	Kumprecht, Ladislav	200
Kozák, Bohuslav	238	Kuna, Ladislav	91
Kozma, František Xavér	230	Kupec, Ivan	233
Kozmál, František	250	Kurina, Ján	33
Krahulec, Milan	65	Kutka, Nicholas	269
Krajčovič, Ján ml.	233	Kútsky, Michal	254
Krajčovič, Štefan	193	Kvašňák, Viliam	235
Králiček, Ján	44	Kvetňanský, Richard	105
Králiková-Tóthová, Edita	267	Kvietik, Štefan	120
Kraľovič, Viliam	96	Kyselý, Matej	46
Kráľovičová, Mária	139		
Kramár, Ignác Bronislav	240	L	
Kramár, Marián	28		
Kramosil, Bedřich	88	Lackovič, Otto	93
Krasko, Ivan	160	Lackovičová, Ema	262
Krasko, Ján	167	Laco, Karol	238
Kratochvíla, Viliam	133	Lačný, Mikuláš	264
Krčmár, Ctibor	248	Lagová, Emília	159
Krčméry, Karol	68	Lachmann, Bohdan Teodor	245
Kresák, Cyril	108	Lami, Ján	245
Krchňák, Alfonz Pavel	77	Lanáč, Július	247
Krippel, Móric	199	Lancz, Ľudovít	137
Kriška, Samuel	157	Landstein, Max Meir	104
Krištofík, Ján	38	Láni, Karol	270
Krištofovič, Eduard	59	Lantayová, Irena	98
Krivosik, István	72	Lapos, József	35
Križan, Vladimír	128	Lašán, Ľudovít	177
Krman, Daniel	193	Látka, Rudolf	80
Kroneraff, Ladislav	181	Lauček, Martin	122
Kršteník, Adolf	57	Lauko, Ján	82
Kružliak, Tibor	179	Lavotta, Ján	156
Kubač, František	262	Lazík, Ambróz	264
Kubala, František	223	Leffler, Jozef	189
Kubányi, Jozef	26	Lehuta, Emil	245
Kubik, Jozef	200	Lenkey, Gustáv	54
Kubina, Andrej	259	Lepáček, Celestín Alojz	141
Kubovičová, Vílma	95	Letko, Ivan	265

Lieskovský, Andrej	254	Marek, Ján st.	172
Lichard, Daniel Gabriel	32	Marek, Jozef	77
Lichnerová, Alžbeta	197	Mareková-Pálfiová, Matilda	72
Lišková, Antónia	30	Marko, Jozef	140
Litva, Félix	121	Marková, Katarína	250
Löbl, Eugen	123	Markovič, Matej	85
Lojda, František	178	Markovičová-Záturecká, Viera	62
Lőrincz, Július	30	Martinec, Alojz	191
Lošonský, Michal	109	Martinkovič, Jozef	80
Loubal, Antonín	148	Masár, Timotej	185
Lubošínský, Marek	94	Masník, Tobiaš	238
Lukačovič, Štefan	51	Massányi, Edmund	29
Lukachich, Pavol	123	Matoušek, Branislav	271
Lužák, Cyprián	146	Matoušek, František	123
Lyczi, Krištof	144	Matulay, Viliam	206
Lysonek, Anton	197	Matúš, Jozef	65
		Matzenauer, František Otto	125
		Matzenauer, Vojtech	48
M		Maťašovská-Deáková, Edita	154
Maar, Dezider	167	Medgyes, Jozef	202
Maar, Jozef	39	Medlen, Ján	25
Maar, Viktor	258	Medo, Jozef	257
Macák, Anton	235	Medvecká-Mahorová, Helena	211
Mag, Július	215	Melay, Mikuláš	263
Magdolen, Štefan	200	Melioris, Ladislav	188
Magin, Ján Baltazár	24	Merganc, Jindřich	157
Mahler, Eduard	215	Mészáros, Ignác	38
Mahr, Kornel	63	Mészáros, Július	23
Machala, Jozef	22	Mészáros, Károly	266
Machala, Mikuláš	255	Mészáros, Pavol	276
Machek, Václav	247	Mičková, Olga	229
Macho, Ivan	24	Mihalička, Stanislav	25
Majerník, Alojz	145	Mihálik, Daniel	267
Majerník, Cyprián	256	Mihálik, Vojtech	87
Majerník, Ján	165	Mihalkovič, Jozef	41
Majerník, Vladimír	139	Mihalovič, Florián	146
Majko, Ján	208	Mihalovič, Vincent	70
Malatinský, Anton	28	Michálek, Karol	22
Mallý, Gustáv	128	Miklošek, Jan	44
Mallý-Dusarov, Ján	191	Miklovič, Ernest	226
Manák, František	173	Mikola, Anikó	172
Mandelík, Michal Gustáv	260	Mikulka, Anton	262
Marcel, Emánuel	270	Mikulka, Vojtech	58
Marcel, Ján	222	Mikuš, Elemír Jozef	170
Marczell, Ákos	76	Mikuš, Rudolf	180
Marczell, Béla	227	Miljkovič, Peter	56

Milkin, Tichomír	183	Nemčeková, Ernestína	101
Minárik, Alojz	103	Nemec, Jozef	60
Minárik, Jozef (1872)	159	Nemeš, Eugen Mikuláš	274
Minárik, Jozef (1922)	25	Nemeš, Ladislav	104
Minárik, Jozef (1941)	251	Németh, Ica	160
Mišik, Milan	243	Németh-Šamorínsky, Štefan	216
Mocák, Ján	60	Nešpor, Miroslav	215
Mocko, Ján	37	Neufeld, Samuel	82
Mocko, Zdenko	198	Niepel, Gustáv Augustín	191
Mojík, Ivan	243	Nižnánsky, František	171
Mokoš, Jozef	72	Nižnánsky, Jozef	194
Moller, Eduard	53	Nižňanský, Karol	148
Molnár, Ivan	36	Nižnásky, Jozef R.	154
Molnár, István	29	Noel, Štefan	95
Molnár, Július	179	Noskovič, Alexander	29
Molnár, Titus Ján	193	Novák, Ján	260
Moncman, Augustín	182	Novák, Ľudovít	229
Monček, Michal	203	Novák, Milan	181
Moravcová, Martina	30	Nováková, Viera	168
Moravec, Milan	199	Novanský, Jozef	66
Moravec, Viliam	109	Novomeský, Ladislav	275
Morávka, Štefan	233	Novotný, Ján	177
Mórocz, István András	212		
Moštenan, Juraj	36	O	
Motulko, Ján	27		
Moyzes, Štefan	234	Obermajer, Juraj	238
Mrva, Vít	210	Očkai, Ladislav	23
Mudroch, Ján	86	Očovský, František Augustín	40
Mudroch, Pavel	188	Ogawa, Takeji	256
Múdry, Ján	55	Okánik, Ľudovít	184
Muržic, Anton	137	Oláh, Mikuláš	26
Mutschenbacher, Gyula	225	Ondreička, Ján	82
		Ondrouch, Vojtech	93
N		Ondrus, Pavel	127
Nagy, Ján	97	Ondrusová-Svobodová, Alžbeta	253
Nagy, Július	159	Ondruš, Ján	72
Nagy, Tibor	185	Ondruš, Rajmund	75
Náhlik, Ján	185	Ondrušková, Terézia	82
Najmar, Ján Krstiteľ	236	Opálek, Vlastimil	48
Napravidlová, Rudolfína Žofia	172	Opát, Jozef	108
Náray, Juraj	107	Opluštil, Pavol	259
Návoj, René	98	Oravec, Ján	136
Navrátil, Ján	123	Oravec, Jozef	142
Nebyla, Dušan	51	Oravetz, Štefan	171
Neitz, František	130	Orlická, Anna Evangelista	163
		Orosz, František	204

Ostrovský, Jozef	152	Petrík, Stanislav	213
Osvald, František Richard	221	Pilárik, Štefan	49
Osvaldíková, Oľga	208	Pillová, Drahomíra	98
Ozábal, Ján	235	Pinkalský, Engelbert	56
		Pinkava, Ignác	265
P		Pintér, Štefan	150
		Pirk, János	166
Pacák, Jaroslav	58	Pius, Pavol	118
Pajdušáková, Ľudmila	150	Plank, Ján	239
Palárik, Ján	109	Podmaka, Ladislav	263
Pálffy, Peter	203	Podolák, Ján	125
Pálffy, Žigmund	117	Pochylý, Ondrej	245
Palko, František Anton	250	Pokorná, Alžbeta	96
Palkovič, Juraj	107	Polák, Karol	202
Palkovič, Konštantín	227	Polakovič, Imrich	210
Palkovič, Martin	221	Polkoráb, Štefan	198
Panenka, Ivan	121	Pollák, Ladislav Ľudovít	250
Pantoček, Jozef	231	Pomichal, Richard	114
Pantůček, Miloslav	202	Ponec, Jozef	236
Pantůček, Svetozár	54	Pongrácz, Zoltán	47
Papánek, Ján Krstiteľ	150	Popluhár, Ladislav	162
Papánek, Juraj	90	Porožňák, Ladislav	254
Paradeiser, Ján	73	Pospíšil, Jozef	110
Parák, Imrich	243	Poševka, Jozef	219
Párkány, Anton	207	Pöstenyi, Ján	172
Parrák, Cyril Štefan	272	Potocký, Michal	94
Pastírik, Anton	167	Potočár, Jozef	176
Pastýrik, Ľudovít	186	Potůček, Oldřich	260
Pašteka, Július	162	Pozdech, Jozef	58
Pauliny, Ladislav	152	Prechovská, Mária	34
Pauliny-Tóth, Viliam	137	Presinszky, Lajos	265
Paulovič, Augustín	194	Prešnajderová-Rybáriková, Magdaléna	193
Paulovič, Emil	69	Príbelá, Alexander	206
Pavetits, Ľudovít	184	Prokop, Štefan	213
Pavlík, Anton	211	Pukkai, László	55
Pavlík, Michal	190	Pullman, Ján	259
Pavlovič, Dionýz	96	Purgina, Ján	125
Pavlovič, Jozef	142	Puškár, Anton	199
Pázmaň, Peter	221	Pyšný, Štefan Anton	53
Pažitová, Agneša	75		
Pecháň, Jozef	245	R	
Pekarovič, Eduard	189		
Peréni, Imrich	37	Rácz, Ladislav	147
Peterdi, Andor	131	Ráczová, Leopoldína	92
Petrašovič, František	120	Radlinský, Andrej	158
Petrovič, Ján	143	Radváni, Hadrián	208

Radványi, Celestín Anton	79	Serdaheli, Juraj	216
Rákay, Anton	124	Schelingová, Zdenka Cecília	273
Rampák, Ján	222	Scherer, František Ernest	90
Rapant, Daniel	101	Schidlay, Eugen	99
Rapoš, Milo	28	Schiffer, William	192
Raška, Augustín	25	Schifferová, Mária	183
Redhammer, Egon	92	Schillerová, Margita	236
Rehlingen, Anton	268	Schinner, Lajos	125
Reich, Jacob Koppel	60	Schmidtová-Ilavská, Veronika	40
Reichental, František	118	Schneider-Trnavský, Mikuláš	129
Reiter, Ondrej	166	Schönberger, Armand	91
Remenár, Jozef	82	Schöne, Náci	181
Repko, Jozef	227	Schronk, Viliam	56
Resely, Michal	202	Schultz, Ján	130
Režucha, Jozef	73	Schumera, Ernest Emanuel	28
Rényi, Zoltán	180	Schurmann, Maximilián	193
Richter, Jindřich	46	Sibenfreud, Ján Nepomuk	99
Rosina, Jozef	161	Sidó, Ferenc	102
Rovara, Fridrich	152	Siegel, Michal	192
Rózsa, Ernő	23	Sieglová, Edita	140
Rudnay, Alexander	221	Silan, Janko	257
Rusnák, Igor	46	Silvan, Ferdinand	271
Rusnák, Mikuláš	263	Singer, Abraham Jakob Koppel	46
Ružička, Jozef	254	Siposs, Jenő	152
Ružička, Štefan	273	Siťaj, Štefan	132
Ružička, Tomáš	266	Siváček, Ján	131
Rympel, Václav	109	Siváček, Vladimír	202

S

Sabo, Jozef	202	Skaličan, Pavol	93
Sabó, Ondrej	26	Skladaná, Jana	63
Sadloňová, Mária	205	Sklenár, Ján	234
Salzman, Alexander	266	Sklenár, Juraj	57
Sambucus, Ján	168	Skriba, Pál	164
Sandtner, Štefan	111	Slamka, Jozef	230
Sasinek, František Vítazoslav	266	Slezák, Vít	246
Sebestény, László	166	Sloboda, Daniel	271
Sedlák, Ján	105	Sloboda, Fraňo	145
Segedi, Michal	234	Slota, Juraj	83
Seilnacht, Jozef	35	Slovák, Miroslav	235
Selecký, Andrej	253	Soják, Ladislav	206
Selepčeni, Juraj	107	Sokol, Ján (1923)	164
Senčík, Štefan	266	Sokol, Ján (1933)	224
Sénei, Ladislav	118	Somogyi, Peter	60
Sentiváni, Martin	232	Sopúch, Vladimír	269
		Srholec, Anton	141
		Srholec, Michal	198
		Stacho, Imrich	244

Stacho, Ján	22	Škarnicel, František Xaver	257
Steyer, Peter	87	Škarnicel, Jozef	182
Stodola, Ivan	71	Škarnicel, Jozef Antonín	77
Stolár, Tomáš	173	Škarnicel-Hlohovský, Belo	258
Stračár, Emil	188	Škrabáková, Michaela	124
Stračár, Slavomír	48	Škultéty, Adam	271
Stražan, Ján	207	Škultéty, Michal	79
Strečanský, Jozef	78	Škutil, Vladimír	183
Stredánsky, Ivan	105	Šnirc, Milan	230
Strhan, Milan	126	Šoltész, Jozef	113
Strieženeč, Štefan	273	Šoltés, Ladislav	41
Strnisková, Viera	240	Šošoka, Jozef „Dodo“	75
Suchán, Ľudovít	191	Šotníková, Terézia	227
Suchánek, Vladimír	54	Špitz, Ernest	162
Sulík, Ivan	40	Šramel, Jozef	216
Sumer, Pavol	149	Šrobár, Vavro	180
Suryová, Daniela	123	Šruteková, Magdaléna	113
Sušienka, Jozef	113	Štajer, Karol	140
Svatý, Fedor	219	Štefánik, Jozef	79
Svobodová, Etela	257	Štefánik, Milan Rastislav	165
Szalay, Ladislav	129	Štefanovičová, Elena	53
Szamák, Štefan	143	Štefko, Aurel	136
Szántó, Ladislav	111	Šteflíková, Vilma	146
Szelepcsényi, Ján	222	Štefunko, Fraňo	178
Szemes, Imre	29	Štibraný, Vojtech	41
Zsigmondiová, Barbara	143	Štibrányi, Ján	52
Szikora, Juraj	66	Štibrányi, Jozef	27
Szinger, Ján	111	Štolcová, Lýdia	138
Szitási, Ferenc	30	Štrekár, Adam	257
Szladits, Karol	276	Štrpková Hermína	144
Šablatúra, Svätopluk	201	Šturdík, Jozef	74
Šándor, Elo	70	Šulek, Ján	150
Šándorfi, Ferdinand	71	Šulek, Viliam	42
Šaško, Martin	109	Šuranová-Kucmanová, Eva	107
Šátek, Jozef	51	Šuster, Konštantín	174
Šefranka, Bruno	260	Švec, Valerián	165
Šemmer, Viktor	255	Švrček, Štefan	184
Šimko, Ľudovít (1859)	200		
Šimko, Ľudovít (1870)	173		
Šimkovic, Ivan	149		
Šimončíč, František Vladimír	161	Tablic, Bohuslav	200
Šimončíč, Jozef	143	Takács, Zoltán	229
Šimonovič, Ján	55	Talamon, Alfonz	124
Šimonyi, Ivan	268	Tallós-Prohászka, Štefan	247
Šiška, Pavol	123	Tamás, Ľudovít	129
Šiška, Štefan	76	Tamaškovič, Martin Branislav	232

T

Tamaškovič, Jozef	169	V	
Tapolčáni, Vavrinec	170		
Tarek, Michal	217	Vaculík, Karol	27
Taufer, Ivan	276	Vadkerti-Gavorníková, Lýdia	88
Tegelhoﬀ, Viktor	272	Vadovič, Roman	168
Tekel, Teodor Jozef	38	Vadovičová, Veronika	50
Telegdi, Mikuláš	105	Vágovič, Jozef	126
Teplanský, Pavol	106	Vachalík, Vladimír	242
Tibenský, Tibor	101	Vajanský, Svetozár Hurban	31
Tölgyessy, Juraj	38	Vajda, Igor	76
Tolvaj, Imrich	247	Vajnerová-Faguľová, Šarlota	225
Tomaschek, Ján	146	Valach, Ľudovít	78
Tomašovič, Cyril	155	Válek, Miroslav	163
Tomašovič, Dionýz František	84	Valentová-Hasprová, Soňa	137
Tomašovič, Jozef	210	Valko, Dominik Ján	230
Tomašovič, Michal	203	Vámbéry, Ármin	79
Tomeček, Otto	158	Vámosy, Štefan	273
Tomík, František	251	Vámoš, Gejza	272
Tomsa, František	45	Vančo, Bohumil	228
Tót, Albert	143	Vaníček, Ľudovít	156
Tóth, Lajos	252	Varečka, Oto	168
Trančík, Pavol	270	Varga, Tibor	186
Trinkel, Zachariáš	120	Vašicová, Jarmila	195
Trnka, Michal Alojz	38	Vavro, Valér	42
Truhlářová, Agneša	237	Vavrovič, Jozef	161
Tupý, Štefan	113	Végh, Alexander	129
Turčány, Ján	178	Végh, Daniel	122
Turčány, Viliam	60	Veigl, Svetoslav	274
Turkovič, Juraj	106	Vékony, Alojz	220
Turzonovová, Božidara	132	Velba, Marián	154
Tvaroška, Rudolf	138	Velikanič, Ján	130
Ťažký, Ladislav	210	Vencelík, Jozef	66
		Venkovová, Zlatica	84
U		Vernár, Hugo	145
Uhlárik, Ján	96	Veselý, Emil	102
Uhrik, Koloman	274	Veselý, František Krištof	97
Urbánek, Ferko	174	Veselý, Marek	103
Ůrge, Mária	211	Vičan, Michal	85
Urminský, Jozef	77	Vid, Ladislav	239
Ursínyová, Terézia	132	Vími, Roland	145
Ušák Oliva, Paľo	251	Viktorin, Jozef Karol	73
Ušák, Augustín	239	Viktory, Gustáv	201
Ušák, Teofil	147	Vittek, Blažej	187
		Vladislav, Ján	29

Vlachovič, Jozef	73	Zelinka, Ján	58
Vlček, František	189	Zelinka, Milan	80
Vnuk, Valér	182	Zelliger, Alojz	148
Votlučka, Karel	220	Zelliger, Jozef	233
Vragaš, Štefan	45	Zelmanová, Judita	173
Vranovský, Marián	191	Ziman, Viliam	225
Vymazal, Ladislav	217	Zlatoš, Štefan	22
Vyskoč, Augustín	24	Zlocha, Ján	83
Vyskočil, Juraj	252	Zvonár Tieň, Jozef	268
Vyskydenský, Ján	100	Žarnov, Andrej	253
		Žbirková, Viera	183
W		Žipaj, Tomáš	65
Wagnerová, Emília	66	Žiška, Pavel	136
Waldstein-Wartenburg, Ján	189	Žvach, Ľudovít	178
Weinwurm, Fridrich	194		
Weiss, František	76		
Weisz, Michal	272		
Wetzler, Alfréd	121		
Wilhelm, Ivan	113		
Winter, Alexander	187		
Winter, Imrich	225		
Winter, Ľudovít	242		
Z			
Zádory, Ján	246		
Záhorák, Lukáš	83		
Zachar, Jozef	267		
Zachar, Viliam	260		
Zachara, Ján	192		
Zalabai, Zsigmond	40		
Zambojová-Cíсарová, Amália	99		
Zámečník, Jozef	150		
Zanussi, Jozef	179		
Zaosek, Ľudovít Gašpar	153		
Záreczky, Štefan	92		
Zavarská, Mária	178		
Zavarský, Aurel Valér	164		
Zavarský, Ernest	209		
Závodský, Jozef	71		
Zbojanová, Livia	88		
Zednikovič, Marián	185		
Zelenai, Ján Jozef	269		

PRÍLOHA II. – ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

AMU – Akadémia múzických umení	GJK – Galéria Jána Koniarka v Trnave
ARO – Anesteziologicko-resuscitačné oddelenie	GK – Galantská knižnica
AVU – Akadémia výtvarných umení	GOS – Galantské osvetové stredisko
BalM – Balneologické múzeum v Piešťanoch	GŠ OS SR – Generálny štáb ozbrojených síl Slovenskej republiky
ČH – Červená hviezda	HaP – Hvezdáreň a planetárium Milana Rastislava Štefánika v Hlohovci
ČK – Červený kríž	HaZZ – Hasičský a záchranný zbor
ČR – Česká republika	HSLS – Hlinkova slovenská ľudová strana
ČSAV – Československá akadémia vied	HZDS – Hnutie za demokratické Slovensko
ČSFR – Československá federatívna republika	CHTF – Chemicko-technologická fakulta
ČSLA – Československá ľudová armáda	CHZJD – Chemické závody Juraja Dimitrova
ČSAZV – Československá akadémia poľnohospodárskych vied	IBBY – Medzinárodná únia pre detskú knihu
ČSOV – Československý olympijský výbor	IAMES – Idealizmus, alpinizmus, morálnosť, entuziazmus, solidarita (horolezecký spolok)
ČSR – Československá republika	IBRO – Medzinárodná organizácia pre výskum mozgu
ČSSR – Československá socialistická republika	ILAE – Medzinárodná liga proti epilepsii
ČSZTV – Československý zväz telesnej výchovy	ISCM – Medzinárodná spoločnosť pre súčasnú hudbu
ČVUT – České vysoké učenie technické	JAMU – Janáčkova akadémia múzických umení
DJP – Divadlo Jána Palárika v Trnave	JE – Jadrová elektrárňa
DK ROH – Dom kultúry Revolučného odborového hnutia	JLF – Jeseniova lekárska fakulta
DSS – Domov sociálnych služieb	JRD – Jednotné roľnícke družstvo
DSSpD – Domov sociálnych služieb pre dospelých	KBS – Konferencia biskupov Slovenska
DSSpDD – Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých	KDH – Kresťansko-demokratické hnutie
EU – Európska únia	KFOR – Kosovo Force
FAMU – Filmová akadémia múzických umení	KJF – Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
FIDOF – Medzinárodná federácia organizátorov festivalov	KNV – Krajský národný výbor
FiF – Filozofická fakulta	KSČ – Komunistická strana Československa
FS – Folklórny súbor	KSTL – Klub slovenských turistov a lyžiarov
FTVŠ – Fakulta telesnej výchovy a športu	KU – Karlova univerzita
FZ – Federálne zhromaždenie	LF – Lekárska fakulta
FZSP TU – Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity	LH – Ľudová hudba
	LŠU – Ľudová škola umenia
	ME – Majstrovstvá Európy

MEP – Člen Európskeho parlamentu	PTP – Pomocný technický prapor
MFF – Medzinárodný filmový festival	RAF – Kráľovské vojenské letectvo
MsKS – Mestské kultúrne stredisko	REMPO – Remeselnícke potreby
MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	RH – Rudá hviezda
MK SSR – Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky	SAS – Slovenská astronomická spoločnosť
MNV – Miestny národný výbor	SAV – Slovenská akadémia vied
MNO – Ministerstvo národnej obrany	SAVU – Slovenská akadémia vied a umení
MO – Miestna organizácia, miestny odbor	SČK – Slovenský červený kríž
MO SR – Ministerstvo obrany Slovenskej republiky	SD – Spotrebné družstvo
MS – Majstrovstvá sveta	SEŠ – Stredná ekonomická škola
MS – Matica slovenská	SHF – Slovenský hudobný fond
MsO – Miestna organizácia	SLUK – Slovenský ľudový umelecký kolektív
MsNV – Mestský národný výbor	SND – Slovenské národné divadlo
MŠ – Materská škola	SNG – Slovenská národná galéria
MTF – Materiálovo-technologická fakulta	SNM – Slovenské národné múzeum
MTZ – Materiálovo-technické zásobovanie	SNP – Slovenské národné povstanie
MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	SNR – Slovenská národná rada
NDR – Nemecká demokratická republika	SNS – Slovenská národná strana
NOC – Národné osvetové centrum	SOU – Stredné odborné učilište
NR SR – Národná rada Slovenskej republiky	SOV – Slovenský olympijský výbor
NS – Nová scéna	SPN – Slovenské pedagogické nakladateľstvo
NsP – Nemocnica s poliklinikou	SPŠ – Stredná priemyselná škola
NUPOD – Nákupné ústredie potravinárskych družstiev	SPŠS – Stredná priemyselná škola strojnica
ÚTaRCH – Národný ústav tuberkulózy a respiračných chorôb	SR – Slovenská republika
OH – Olympijské hry	SSV – Spolok sv. Vojtecha
ONV – Okresný národný výbor	STK – Slovenský tenisový klub
OSN – Organizácia spojených národov	STU – Slovenská technická univerzita
OÚNZ – Okresný ústav národného zdravia	SÚŽ – Slovenská únia žien
OV – Okresný výbor	SVŠ – Stredná všeobecnovzdelávacia škola
OV KSS – Okresný výbor Komunistickej strany Slovenska	SVŠT – Slovenská vysoká škola technická
PdF – Pedagogická fakulta	SVTL – Slovenské vydavateľstvo technickej literatúry
PKO – Park kultúry a oddychu	SZAA – Slovenský zväz astronómov amatérov
PraF – Právnická fakulta	SZŠ – Stredná zdravotnícka škola
PriF – Prírodovedecká fakulta	ŠD – Štátne divadlo
	ŠBČS – Štátna banka československá
	ŠK – Športový klub
	ŠUP – Škola umeleckého priemyslu
	ŠVČ – Študentská vedecká činnosť
	TANAP – Tatranský národný park

- TASR – Tlačová agentúra Slovenskej republiky
 TAZ – Trnavské automobilové závody
 TBC – Tuberkulóza
 TJ – Telovýchovná jednota
 TOS – Trnavské osvetové stredisko
 TTSK – Trnavský samosprávny kraj
 TU – Trnavská univerzita
 UCM – Univerzita sv. Cyrila a Metoda
 UEFA – Únia európskych futbalových asociácií
 UJEP – Univerzita Jana Evangelistu Purkyně
 UK – Univerzita Komenského
 UKF – Univerzita Konštantína Filozofa
 ÚĽUV – Ústredie ľudovej umeleckej výroby
 UMPRUM – Umeleckopriemyslová škola, teraz Vysoká škola umeleckopriemyslová
 UNESCO – Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru
 UPJŠ – Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
 ÚTaRCH – Ústav tuberkulózy a respiračných chorôb
 USA – Spojené štáty americké
 ÚV – Ústredný výbor
 ÚV KSČ – Ústredný výbor Komunistickej strany Československa
 ÚV KSS – Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska
 VAAZ – Vojenská akadémia Antonína Zápotockého
 VD – Vodné dielo
 VHJ – Výrobnno-hospodárska jednotka
 VJM – Vyučovací jazyk maďarský
 VMG – Vlastivedné múzeum v Galante
 VMH – Vlastivedné múzeum v Hlohovci
 VSS – Východoslovenské strojárne
 VSŽ – Východoslovenské železiarne
 VŠ – Vysoká škola
 VŠE – Vysoká škola ekonomická
 VŠMU – Vysoká škola múzických umení
 VŠP – Vysoká škola poľnohospodárska
 VŠS – Vysoká škola Sládkovičovo
 VŠT – Vysoká škola technická
 VŠUP – Vysoká škola umeleckého priemyslu
 VŠV – Vysoká škola veterinárna
 VŠVU – Vysoká škola výtvarných umení
 VTI – Vedecko-technické informácie
 VUS – Vojenský umelecký súbor
 VÚB – Všeobecná úverová banka
 VÚJE – Výskumný ústav jadrových elektrární
 VÚRV – Výskumný ústav rastlinnej výroby
 VÚRUP – Výskumný ústav pre ropu a uhľovodíkové plyny
 YMCA – Kresťanské združenie mladých mužov
 Z. z. – Zbierka zákonov
 ZG – Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici
 ZHZ – Západoslovenské hydinárske závody
 ZK – Záhorská knižnica v Senici
 ZMS – Záhorské múzeum v Skalici
 ZO – Základná organizácia
 ZOH – Zimné olympijské hry
 ZOS – Záhorské osvetové stredisko
 ZSM – Západoslovenské múzeum v Trnave
 ZSSR – Zväz sovietskych socialistických republík
 ZSVU – Zväz slovenských výtvarných umelcov
 ZŠ – Základná škola
 ZŤS – Závody ťažkého strojárstva
 ZUČ – Záujmovo-umelecká činnosť
 ZUŠ – Základná umelecká škola
 ZV ROH – Závodný výbor Revolučného odborového hnutia
 ŽK – Žitnoostrovná knižnica v Dunajskej Strede
 ŽMDS – Žitnoostrovné múzeum v Dunajskej Strede
 ŽOS – Železničné opravovne a strojárne, Žitnoostrovské osvetové stredisko

PRÍLOHA III. – POUŽITÁ LITERATÚRA

- Encyklopédia Slovenska. A – Ž. Bratislava, Veda. 1977 - 1982
- Encyklopédia slovenských spisovateľov A – Ž. Bratislava, Obzor, 1984
- Kol. autorov: Encyklopédia miest a obcí Slovenska. Lučenec, 2005
- Krajčovič, R.: Živé kroniky slovenských dejín skryté v názvoch obcí a miest. Literárne a informačné centrum. Bratislava, 2005
- Pavlik, Marián: Preslávili Cífer. Cífer, Obecný úrad v Cíferi. 2011
- Retrospektívny lexikón obcí ČSSR 1850 – 1970. I/2 zv. Praha, 1978
- Retrospektívny lexikón obcí ČSSR 1850 – 1970. II/2 zv. Praha, 1978
- Slovenský biografický slovník. A – Ž. Martin, Matica slovenská, 1986 – 1994
- Slovník slovenských spisovateľov. Praha, Naklad. Libri, 1999
- Šimončíč, J. (zost.): Dejiny Trnavy I. Trnava, 2010
- Váross, Marian: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945. Bratislava, 1960
- regionálne databázy a kartotéky knižníc:
- Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
 - Galantská knižnica v Galante
 - Záhorská knižnica v Senici
 - Žitnoostrovná knižnica v Dunajskej Strede
- osobný archív RNDr. Branislava Matouška, CSc.
 osobný archív MVDr. Júliusa Molnára, CSc.
- <http://www.trnava.estranky.sk>
<http://www.mtf.stuba.sk>
<http://www.trnava.sk>
- <http://www.ucm.sk>
<http://www.hasicisered.estranky.sk>
<http://dhz-sladkovicovo.wbl.sk>
<http://dhz-pata.webnode.sk>
<http://tplavanie.tym.sk>
<http://gesellschaft-lichtenawers.eu>
<http://www.truni.sk>
<http://www.sevs.sk>
<http://www.truni.sk>
<http://www.dhzaabraham.sk>
<http://www.gymskalica.edu.sk>
<http://sosoasmojmir.edupage.sk>
<http://gymholl.edupage.sk>
<http://spostt.edupage.sk>
<http://sosholic.edupage.org>
<http://www.oakuktt.edu.sk>
<http://gymhc.edupage.sk>
<http://www.obeccecrova.sk>
<http://sosrakovice.edupage.org>
<http://www.domov-holic.sk>
<http://www.hastropy.sk>
<http://www.sosatt.sk>
<http://www.soukracands.edu.sk>
<http://www.promethea-rohov.eu>
<http://vagszsz.edupage.org/about>
<http://spstt.edupage.org>
<http://sosvrbove.edupage.org>
<http://www.dsskosuty.zupa-tt.sk>
<http://gymsered.edupage.org>
<http://madach.edupage.org>
<http://souztt.edupage.org>
<http://www.dsshumanum.sk>
<http://www.hvezdaren.org>
<http://sk.wikipedia.org>
<http://www.trnava-vuc.sk>
<http://sosskalica.edupage.sk>
<http://www.sougvely.edu.sk>
<http://www.trnava-vuc.sk>
<http://www.wikipedia.org>
<http://www.osobnosti.sk>
<http://www.aos.sk>
<http://www.litcentrum.sk>

POĎAKOVANIE

konzultantom za odbornú garanciu publikácie:

prof. Ing. Karol Polák, DrSc.
Dr.h.c. doc. Ing. Jozef Matúš, CSc.
prof. JUDr. Marek Šmid, PhD.
PhDr. József Kvarda
Ing. Augustín Hambálek
Mgr. Zdenko Čambal
Ing. Štefan Bošňák
PhDr. Stanislav Bajaník

*rektor Vysokej školy v Sládkovičove
rektor Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave
rektor Trnavskej univerzity
podpredseda TTSK
podpredseda TTSK
podpredseda TTSK
poslanec TTSK
člen výboru Matice slovenskej*

**autorom textov a fotografií za nezištnú spoluprácu,
ako aj ďalším spolupracovníkom
za pomoc pri zostavovaní publikácie:**

Ing. Arpád Figura
PhDr. Emília Díteová
prof. PhDr. Eva Fordinálová, CSc.
PhDr. Štefan Hanakovič
RNDr. Branislav Matoušek, CSc.
MVDr. Július Molnár, CSc.
PhDr. Ľubica Malá
Mgr. Silvia Mruškovičová
Ing. Blažena Flamíková
PaedDr. Viera Suchánová
Mgr. Lívia Koleková
Benjamína Jakubáčová
Mgr. Emília Dolníková
Bc. Iveta Šimčíková
Zuzana Vozárová
Mgr. Katarína Soukupová
Alena Švecová
Mgr. Štefan Polák
Mgr. Judita Kontárová
Zuzana Fajnorová
Ing. Lenka Medovčíková
Mgr. Lýdia Tóthová
Marta Vargová
Helena Pekarovičová
Ing. Ján Tassy
PhDr. Ľubomír Bosák
PhDr. Anna Melíšková
Mgr. Jana Svetlovská
Mgr. Ingrid Molnár

RNDr. Ľubica Krištofová
Mgr. Margita Knappová
PhDr. Daniela Čambálová
Mgr. Aneta Cintulová
Mgr. Lucia Duchoňová
PaedDr. Simona Jurčová
Viera Ohrablová
Mgr. Milan Ševčík
PhDr. Štefan Zajíček
PhDr. Viera Drahošová
PhDr. Peter Michalovič
Mgr. Róbert Svíba
Mgr. Eva Svíbová
Mgr. Richard Drška
PhDr. Tibor Zsigmond
Mgr. Oľga Bevilagua
PhDr. Vladimír Krupa
Marián Klčo
Mgr. Jozef Urminský
Mgr. Peter Novosedlík
Jozef Keppert
Mgr. Eva Boťanská
PhDr. Izabela Danterová
PhDr. Adriena Horváthová
Mgr. Káčerová Lucia
prof. MUDr. Štefan Kopecký, PhD.
PhDr. Alžbeta Hološová
doc. PhDr. Marta Vaverčáková, PhD. MPH
Darina Škvareninová